

GRANSKNINGSKOMMISSIONEN OM SAGEN OM AFLIVNING AF MINK

Beretning

Foklaringsdokumentet – del 3

2022

TITEL:

Granskningskommissionen om sagen om aflivning af mink
Beretning

2022

BERETNING AFGIVET AF:

Granskningskommissionen om sagen om aflivning af mink

ÅR:

2022

DESIGN OG TRYK:

Stibo Complete

PUBLIKATIONEN KAN HENTES PÅ:

Folketingets hjemmeside (www.ft.dk)

ISBN: 978-87-973950-0-4

ISBN: 978-87-973950-1-1 (elektronisk udgave)

GRANSKNINGSKOMMISSIONEN OM SAGEN OM AFLIVNING AF MINK

Forklaringsdokumentet

Bind 9

Indholdsfortegnelse til forklaringsdokument

Magnus Heunicke – fortsat	1190
Nicholas Rahui Webster Rømer	1206
Ask Lyno-Hansen	1213
Asbjørn Brink	1227
Johan Legarth – fortsat 1	1249
Torben Skovgaard Andersen	1266
Camilla Brasch Andersen	1283
Martin Justesen	1318
Anne-Mette Lyhne Jensen – fortsat 2	1344
Birgitte Buch	1351
Sander Jacobsen	1365
Tage Pedersen	1387
Peter-Chresten Ekebjærg	1400
Pelle Pape	1423
Uffe Stormly – fortsat	1447
Lykke Sørensen	1467
Jakob Munkhøj Nielsen	1484
Tobias Gilbæk Berg	1497
Thorkild Fogde	1504
Morten Schiellerup Bager	1533
Halit Sert	1537
Hanne Larsen – fortsat	1541
Henrik Studsgaard – fortsat	1553
Johan Legarth – fortsat 2	1575
Paolo Drostby – fortsat	1589
Barbara Bertelsen – fortsat	1613
Tejs Binderup – fortsat 2	1632

Den komplette indholdsfortegnelse til forklaringsdokumentet findes i bind 7

Magnus Heunicke – fortsat

Magnus Heunicke har – under fortsat afhøring i kommissionen den 4. januar 2021 – forklaret blandt andet, at han har haft lejlighed til at gøre sig bekendt med sin forklaring i forklaringsdokumentet.

Forevist sin forklaring under afhøringen i kommissionen den 26. november 2021 (forklaringsdokumentet s. 797):

”...

Der var en lang række uafklarede spørgsmål, som ministerierne skulle arbejde videre med. Det blev ikke sagt, hvad det var, man skulle arbejde videre med. Der var spørgsmål, som skulle afklares inden afholdelsen af pressemødet.

...”;

har han forklaret, at i Sundhedsministeriet skulle de færdiggøre Nordjyllandspakken, og han var også optaget af, at Statens Serum Institut fik meldt ind korrekt til ECDC og WHO, så udlandet var orienteret, når de afholdt pressemødet. Dette var nogle af de ting, som der skulle arbejdes videre med. Indmeldingen til ECDC og WHO skulle ske så hurtigt som muligt. Han mener, at fundet af cluster 5 blev meldt ind umiddelbart op til pressemødet den 4. november 2020. Det var afgørende af hensyn til omverdenens syn på Danmark, herunder som stort eksportland, at der var åbenhed og blev handlet hurtigt. Som han husker det, blev det ikke på KU-mødet den 3. november 2020 besluttet, at nyheden skulle meldes ind til ECDC og WHO før pressemødet. Det var for detaljeret en beslutning til et sådant møde. Han brugte ikke energi på at finde ud af, hvad de andre ministerier skulle arbejde videre med. Han husker ikke, om der blev talt om at involvere NOST'en i kontakten til minkavlere. Det var ikke der, han havde sit fokus, da det ikke var hans ansvar.

Efter KU-mødet den 3. november 2020 fik han ikke den tanke at læse bilag 2 og bilag 2a til KU-sagen. Han gennemgik senere på aftenen KU-mødet med sin departementschef og en sekretær, og de fik sendt en mail ud til huset herom. Hjemmelsspørgsmålet kom ikke op i forbindelse hermed. Det var tæt på midnat, og de havde masser af arbejde foran sig. Han var fuldt optaget af de opgaver, som Sundhedsministeriet skulle tage sig af. Sundhedsordførerne, i hvert fald fra ”BØF-partierne”, dvs. Det Radikale Venstre, Enhedslisten og SF, skulle have en hurtig briefing, og der skulle være et møde med ordførere og partiledere dagen efter. Han kontaktede de tre ordførere fra BØF-partierne allerede om aftenen/natten den 3. november 2020 og tidligt næste morgen den 4. november 2020.

Han husker ikke, hvorvidt hjemmel til støtteordningerne/tempobonus blev drøftet på KU-mødet den 3. november 2020. Støtteordninger generelt blev drøftet på KU-mødet. Han bragte selv det til bordet, som han synes var vigtigt, hvilket var risikovurderingen, og hvordan den skulle tolkes. Det sundhedsfaglige var hans ansvar, og det var en uanfægtet og rigtig beslutning at slå alle mink ned.

Kort før KU-mødet den 3. november 2020 havde han en telefonsamtale med Kåre Mølbak for at være helt sikker på, at han forstod risikovurderingen. Kåre Mølbak sagde, at risikovurderingen var en klar skærpelse af tidligere risikovurderinger, og at man under pandemien ikke kunne have minkhold i Danmark på det daværende niveau. Kåre Mølbak fortalte også om nye mutationer og om mulig påvirkning af de kommende vacciner. Han talte ikke med Kåre Mølbak efter KU-mødet den 3. november 2020 og før pressemødet den 4. november 2020, udover at både han og Kåre Mølbak deltog i

mødet med partilederne den 4. november 2020, hvilket møde blev afviklet virtuelt. Der var tale om en risikovurdering, ikke en anbefaling. Op til pressemødet den 4. november 2020 var der ikke en diskrepans mellem det indtryk, som han havde fået af Kåre Mølbaks holdning, og det som Kåre Mølbak gav udtryk for på pressemødet. Det var et virtuelt pressemøde. Han talte ikke med Kåre Mølbak undervejs under pressemødet. Han sad under pressemødet alene i et sommerhus, idet han var i isolation.

Forevist sms-korrespondance af 4. november 2020 kl. 16.55 (tillægsekstrakt 6, s. 271):

”...

[Magnus Heunicke]: ”Kåres risikovurdering er jo klar: Fra side 1 konklusion at ”En fortsat minkavl under en igangværende COVID-19 epidemi indebærer en betydelig risiko for folkesundheden, herunder for mulighederne for at forebygge COVID-19 med vacciner.” Om det så er nedslagtning eller en anden måde at stoppe minkproduktionen på, er op til bredere myndighedsvurdering. Og den vurdering er så foretaget”

[Martin Justesen]: ”Hej Magnus og Jønsson. I går fik vi da ret klart at vide at ssi anbefalede total aflivning af mink? Vigtigt at få præciseret ovenpå hvad Mølbak lige har sagt. Medmindre jeg misforstod beskeden i går. Juste”

...”,

har han forklaret, at Mette Frederiksen på KU-mødet den 3. november 2020 flere gange spurgte Sundhedsministeriet, om det var nødvendigt at aflive samtlige mink, om det gik for hurtigt, og hvad myndighederne sagde. Han svarede selv på de to første spørgsmål, og Per Okkels svarede på det sidste spørgsmål, at han havde haft møde med indsatsgruppen, hvor blandt andre Statens Serum Institut var medlem, og at de var enige. Han og Per Okkels viderefremmede på KU-mødet Statens Serum Instituts holdning. Der er ikke mulighed for, at der var nuanceforskelle mellem det, som Kåre Mølbak sagde, og det som han og Per Okkels opfattede og viderebragte på KU-mødet den 3. november 2020. Statens Serum Instituts risikovurdering slog klart fast, at der ikke var anden mulighed end, at alle mink måtte slås ned.

Forevist mailkorrespondance af 17. november 2020 (tillægsekstrakt 3, s. 180-181):

”...

Fra: Magnus Heunicke ...

Sendt: 17. november 2020 21:10

Til: Simone Overby Sloth ...

Cc: DEP Alle ministersekretærer ...; Rasmus Jønsson ...

Emne: Re: MFVMS redegørelse om manglende hjemmel til at aflive mink

Jeg forstår ikke det her.

Er det allesammen SUM's kommentarer? Giver da ikke mening.

Bla den om at det skal fremgå at der stod noget om lovhjemmel i et cover til en cu-sag for mere end en måned siden. Mener vi det? Hvorfor?

Og hvad med det med at der var et bilag i K-sagen (åbenbart) hvor der skulle stå at SUM skulle tilvejebringe lovhjemmel til at forhindre nye mink i 2021? Er der sandt?

Har jeg da ikke hverken hørt eller set før nu. Og hvad betyder det? Samt hvorfor vil vi have det i redegørelsen?

Desuden: Hvad er proces, er den redegørelse lavet, skal jeg godkende ændringer, hvordan, hvilke? Er maksimalt utrygt og usikkert.

Og nu siger jeg lige noget, der måske er træls og hårdt i de her hårde dage: Det her er vigtigt. Vigtigt. Vigtigt. Må ikke flyde, må ikke være uklart. Jeg forstår hverken proces eller sag eller indhold eller noget, kunne ikke se track changes eller SUM-kommentarer i flow-sagen, sidder nu her på mail med de kryptiske koder og uklar fremstilling.

Dette er ikke en almindelig sag. Det er en sag, der kan koste en eller flere ministre deres politiske liv. I bedste fald. Kan også blive meget værre, who knows. Men uanset hvad, der skal 100 pct hands on, også fra jer.

Kh Magnus

...

Den 17. nov. 2020 kl. 20.44 skrev Simone Overby Sloth <...>:

Kære Magnus

Hermed sagen i PDF, så du kan se kommentarer fra SUM.

Hilsen Simone

<389623 Task Summary.pdf>

...”

har han forklaret – herunder adspurgt af sin bisidder – at han skrev mailen til ministersekretariatet, da han havde modtaget Miljø- og Fødevareministeriets redegørelse med kommentarer, også fra Sundhedsministeriet. Det var uklart for ham, om han skulle godkende det, og det var også uklart for ham, hvem som havde ansvaret for at få kommentarerne ind i redegørelsen, eller om det blot var kollegial hjælp til et andet ministerium. Det var vigtigt, at det der stod i redegørelsen var korrekt, og han var i tvivl om processen. Det krævede meget mere grundighed, hvis det var hans ansvar, at kommentarerne kom ind. Han læste redegørelsen så hurtigt, han kunne.

Forevist Miljø- og Fødevareministeriets udkast til redegørelse (tillægsekstrakt 3, s. 185-187):

”...

Det nævnte bilag forelægges ikke regeringens Økonomiudvalg, men indarbejdes i en sag til regeringens Coronaudvalg af 1. oktober, hvor det bl.a. anføres, at hvis mere vidtgående tiltag som f.eks. aflivning af alle mink i Danmark, eventuelt kombineret med et midlertidigt eller permanent forbud mod hold og avl af mink, overvejes, vurderer Miljø- og Fødevareministeriet, at et sådant tiltag forudsætter ændret lovgivning på området. Endvidere fremgår det, at Miljø- og Fødevareministeriet, Justitsministeriet og Sundheds- og Ældreministeriet forbereder den tekniske afklaring af det fornødne lovgrundlag, såfremt der sidenhen måtte træffes beslutning om aflivning af alle minkbesætninger i et geografisk område eller i hele landet. Spørgsmålet om hjemmel til aflivning drøftes ikke på mødet. Det ses ikke af det foreliggende materiale, at der efterfølgende sker en sådan afklaring på baggrund af sagen.

...”

og kommentarboks indsat af Katrine Kaldahl:

”...

Kommenterede [KK4]: SUM: Mener det bør fremgå hvor i CU-sagen, og hvad der overordnet stod. Det er gengivet i de andre sager nedenfor men ikke denne.

Afsnittet var:

Skulle smitteudviklingen udvikle sig yderligere, vil mere vidtgående tiltag, som for eksempel aflivning af alle mink i Danmark, evt. kombineret med et midlertidigt eller permanent forbud mod hold og avl af mink, kunne overvejes. En sådan beslutning vil dog have en væsentligt større erhvervs- og samfundsmæssige konsekvenser. Det skønnes foreløbigt, at de samlede erhvervsøkonomiske omkostninger til erstatning af aflivede mink, samt tabt værdi af bygninger og inventar, lønomkostninger og tabte driftsomkostninger etc. vil beløbe sig til 6-11 mia. kr., afhængigt af værdisættelsen af tabt indtjening, hvilket vil skulle afklares nærmere. MFVM vurderer endvidere, at et sådant tiltag forudsætter ændret lovgivning på området.

...”

har han forklaret, at det var første gang, at han så det citerede. Den havde ikke stået i hans interne cover. Han ville forstå præcis, hvad det var, Sundhedsministeriet bidrog med.

Forevist Miljø- og Fødevarerministeriets udkast til redegørelse (tillægsekstrakt 3, s. 190):

”...

I løbet af den 3. november er en række ministerier involveret i udarbejdelsen af materialet til mødet i Koordinationsudvalget samme aften, herunder Miljø- og Fødevarerministeriet, Erhvervsministeriet, Finansministeriet, Justitsministeriet og Sundheds- og Ældreministeriet. Der ses ikke i den forbindelse at have været drøftelser af spørgsmålet om hjemmel til aflivning af mink uden for de fastlagte zoner.

Der udsendes ad flere omgange om aftenen den 3. november materiale til mødet i Koordinationsudvalget. Det endelige materiale fremsendes kort før mødet. Materialet vedrører generelt håndtering af den aktuelle situation i lyset af Statens Serum Instituts risikovurdering fra samme dag. Materialet angår således en lang række spørgsmål af praktisk, økonomisk, retlig og politisk karakter og har fokus på nedlukning af Nordjylland med henblik på inddæmning af smittespredning. Der er ikke i materialet nogen specifik omtale af spørgsmålet om hjemmel til at udvide den hidtidige indsats med aflivning af mink til hele landet.

...”

og kommentarboks indsat af Katrine Kaldahl:

”...

Kommenterede [KK11]: SUM: Vi har kommenteret, at alle steder ”hjemmel/lovgivning” er omtalt i sagen bør fremgå af redegørelsen. Pt. står der kun noget om bilag 2. Men hjemme nævnes også i bilag 2a. Af bilag 2a fremgår følgende:

”Modellen der medfører, at alle minkavlerne uden for zonerne pels ned, således at kun avlsdyr bevares. Derudover gives ikke tilladelse til, at indsætte og avle nye mink i de besætninger, der er blevet aflivet som følge af COVID-19 smitte eller fordi, at de har været beliggende inden for en radius 7,8 km fra en smittet besætning i 2021, jf. bilag xx. Dette vil for de berørte besætningsejere betyde, at de i 2021 ikke vil have mulighed for at generere en indtægt fra minkavl, og derfor vil skulle ydes kompensation for dette tab. Der er ikke hjemmel til håndtering af et sådant scenarie i den nuværende lovgivning, hvorfor der meget hurtigt vil skulle tilvejebringes en lovmæssig hjemmel for dette. SUM tilvejebringer hjemmel i lovgivningen til at forhindre genindsættelse af mink.”

og

” Herefter iværksættes arbejde med at få godkendt den nødvendige lovmæssige hjemmel, ligesom Fødevarestyrelsen indleder et samarbejde med erhvervet om iværksættelse af de godkendte tiltag til beskyttelse af avlsmaterialet.”

...”;

har han forklaret, at han på tidspunktet for redegørelsens fremkomst heller ikke læste bilag 2 og 2a til KU-sagen af 3. november 2020. Han vidste på dette tidspunkt godt, at der var ved at blive skaffet ny lovhjemmel til beslutningen. Han husker, at han talte med Dorthe Eberhardt Søndergaard og Per Okkels og muligvis også med Katrine Kaldahl om, hvornår de i Sundhedsministeriet fik viden om, at der var problemer med lovhjemmel til at aflive alle mink. De sagde, at de nok fik besked herom enten torsdag den 5. november eller fredag den 6. november 2020, og at de hjalp Miljø- og Fødevarerministeriet med lovforslaget. Hans medarbejdere havde ikke fundet det relevant at orientere ham om dette arbejde, idet lovforslaget ikke lå i Sundhedsministeriet. Han fik selv først besked om lovforslaget søndag den 8. november 2020. Per Okkels gav ikke udtryk for, at han var involveret i arbejdet med lovforslaget.

Han bad på et senere tidspunkt om at få hele KU-sagen i hænderne, og han fandt i bilag 2 og 2a de elementer, som fremgår af Miljø- og Fødevarerministeriets redegørelse af 18. november 2020. Der stod i bilagene ikke noget om hjemmel til den model, som de besluttede sig for. Han fik indtryk af, at det var nogle halvfærdige bilag, blandt andet var det ene bilag mærket ”udkast”. Man havde inden KU-mødet den 3. november 2020 længe aflivet mink, både syge mink og raske mink i zonerne, og der var hjemmel hertil i medfør af lov om hold af dyr, som hører under Miljø- og Fødevarerministeriet. Hvis der på KU-mødet var blevet rejst spørgsmål om hjemmel til de modeller, som var beskrevet i bilag 2 og 2a, havde det måske afstedkommet en drøftelse på KU-mødet. Hvis hjemlen skulle findes i epidemiloven, ville han have været meget optaget af det, da epidemiloven var hans ressortområde.

Adspurgt af advokat Lars Kjeldsen, bisidder for Mette Frederiksen, har han forklaret, at han deltog i mange KU-møder frem mod den 3. november 2020. Normalt deltager han ikke i KU-møder, da han ikke er fast medlem. Han deltog imidlertid som følge af coronapandemien ofte i KU-møder. Når de har truffet beslutninger på KU-møder, har de ikke haft kontrafaktiske overvejelser efterfølgende.

Forevist mailkorrespondance af 17. november 2020 (tillægsekstrakt 5 s. 180-182):

”...

Fra: Magnus Heunicke

Til: Simone Overby Sloth

Cc: DEP Alle ministersekretærer; Rasmus Jønsson; Per Okkels

Emne: Re: MFVMs redegørelse om manglende hjemmel til at aflive mink

Dato: 17. november 2020 21:36:58

Tak, stærkt

Og er det noget jeg skal godkende? Her i aften?

Sendt fra min iPhone

...

Den 17. nov. 2020 kl. 21.35 skrev Simone Overby Sloth <...>:

Kære Magnus

Jeg har fulgt op med Dorthe. De laver en ny forelæggelse til dig, hvor SUM's rolle ift. redegørelsen og SUM's kommentarer er tydeliggjort.

...

Fra: Simone Overby Sloth

Til: Magnus Heunicke

Cc: Rasmus Jønsson; DEP Alle ministersekretærer

Emne: Til orientering: Udkast forløb den 16. november 2020_ren - SUM bemærkninger

Dato: 17. november 2020 23:00:06

Vedhæftede filer: Udkast forløb den 16. november 2020_ren - SUM bemærkninger.DOCX

Udkast forløb den 16. november 2020_ren - SUM bemærkninger (002).pdf

Kære Magnus

Hermed en rensset version af redegørelsen, hvor kontoret har forsøgt at gøre det mere klart, hvilke bemærkninger de har sendt til MFVM og hvorfor.

Kontoret bemærker, at de ikke ved, om MFVM medtager bemærkningerne, eller hvad den videre proces er. Kontoret har ikke set senere udgaver af redegørelsen.

...”;

og forevist fra den rensede udgave af redegørelsen (tillægsekstrakt 5 s. 188):

”...

Der er ikke i materialet nogen specifik omtale af spørgsmålet om hjemmel til at udvide den hidtidige indsats med aflivning af mink til hele landet.

...”;

og kommentarboks indsat af Dorthe Eberhardt Søndergaard:

”...

Kommenterede [DES12]: Bilaget handler om genindsættelse af mink i 2021. SUM har ikke set bilaget før kl. 20.12 (måske først kl. 21.24) den aften der er KU-møde kl. 21.30. SUM har ikke skrevet, godkendt eller clearet at vi skulle skaffe hjemmel hertil. At man ikke må drive minkavl i 2021 fremgår nu af MFVMs lovforslag, som er blevet 1. behandlet.

...”;

har han forklaret, at det var et andet ministeriums redegørelse, som han ikke var involveret i. Han var frustreret, fordi han ikke forstod, hvad hans rolle var i afgivelsen af redegørelsen, der skulle være korrekt, hvis han skulle stå på mål for den. Han har ikke set den endelige version, og han vil helst ikke ind i en tolkning af redegørelsen. Han husker ikke, om han talte med Dorthe Eberhardt Søndergaard om hendes kommentar til redegørelsen. Kommentaren handler om, hvad der stod i et bilag, som ikke var clearet af Sundhedsministeriet, og handlede om en model, som ikke blev besluttet, og hvorvidt man skulle skaffelovhjemmel til at forbyde genindførelse af mink – altså ikke den beslutning, som blev truffet på KU-mødet den 3. november 2020.

Adspurgt af sin bisidder, advokat Jonas Christoffersen, har han forklaret, at han ikke husker, hvorvidt han læste den rensede version af redegørelsen om aftenen eller dagen efter. Flere af Sundhedsministeriets bemærkninger var ikke indarbejdet i redegørelsen.

Forevist sms-korrespondance af den 17. november 2020 kl. 22.17 med Stine Bonde og Rasmus Jøns-son (tillægsekstrakt 6, s. 417):

”...

[Magnus Heunicke]: ” Nej det holder altså ikke med [REDACTED], hun ved det ikke. Nu har hun ringet, og nu må hun ringe tilbage igen til Dorte. Altså der er ingen klokker, der ringer hos hende åbenbart, når der står nogle vilde ting. Har jeg ret i at vi - SUM - har krævet at der skal stå i den redegørelse at vi - SUM - skal skabe lovhjemmel for at forhindre indførelse af mink i 2021 som følge af K-sag? Det er da helt nyt. Og fuldkommen ufatteligt at jeg skal finde det i nogle track changes. Men uklart om det er sandt?”

...

[Magnus Heunicke]: Tak. Glæder jeg mig til. Men er faktisk ikke beroliget af de sum-kommentarer. Og slet ikke af hvis der står at sum skal tilvejebringe lovhjemmel på baggrund af K-beslutning til at der ikke genindføres mink i 2021. Så er der endnu en lov, der ikke er på plads. Som vi ikke har kommunikeret om. Og som jeg ikke har fået noget at vide om før nu her til aften?

...”

har han forklaret, at han var lidt frustreret over tingene. Han kunne se på track changes i redegørelsen, at Sundhedsministeriet prøvede at få ind i redegørelsen, at der i et bilag, som han ikke havde læst, stod, at Sundhedsministeriet skulle skaffe noget hjemmel. Han syntes, at det var mærkeligt, at han skulle have det at vide på den måde. Han fik en forklaring senere på aftenen om, at det var mest korrekt at gøre sådan, og at det i øvrigt var et bilag, som ikke var skrevet eller clearet af Sundhedsministeriet. Han mente ikke, at han skulle finde ud af sådan noget i nogle track changes. Hvis det var så vigtigt, at det skulle ind i redegørelsen, så skulle han have det at vide explicit. Det havde ikke været særlig relevant for ham at få det at vide inden KU-mødet, dels da de besluttede sig for en anden model, dels da det ikke var Sundhedsministeriets ressortområde.

Forevist mail af 4. november 2020 (ekstrakten s. 2611):

”...

From: Mette Thorn <...>

Sent: 04-11-2020 18:50:12 (UTC +02)

To: Per Okkels <...>

Cc: Lene Brøndum Jensen <...>; Dorte Eberhardt Søndergaard <...>; Katrine Kaldahl <...>; Magnus Ulveman <...>; Sine Mutanu Jungersted <...>

Subject: TIL GODKENDELSE: Pressemeddelelse fra SUM OG MFVM

Kære Per

Jeg har nu SSIs godkendelse af pressemeddelelsen. OK?

...”

har han forklaret, at han normalt godkender sine egne citatet i pressemeddelelser inden udsendelse.

Forevist Miljø- og Fødevarerministeriets pressemeddelelse af 4. november 2020 (ekstrakten s. 2612-2613):

”...

Regeringen har besluttet at aflive alle mink i Danmark.

...

Sundheds- og ældreminister Magnus Heunicke siger:

- Sundhedsmyndighederne vurderer, at minkavl under den igangværende COVID-19 epidemi indebærer en betydelig risiko for folkesundheden - og for mulighederne for at forebygge COVID-19 med vacciner. Statens Serum Institut har fundet en mutation, hvor foreløbige undersøgelser tyder på, at mutationen kan påvirke effekten af aktuelle kandidater til en vaccine mod COVID-19. Der er ikke tegn på, at sygdomsforløbet er mere alvorligt for mennesker, der er smittet med varianten. Et stort virusreservoir af mink, øger risikoen for, at der igen opstår nye virusmutationer, som vaccinekandidaterne ikke giver optimal beskyttelse imod. Som situationen ser ud i Nordjylland lige nu, er vi desværre nødt til at se på en række lokale tiltag og restriktioner for at inddæmme smitten blandt borgerne i de berørte kommuner. Vi fortsætter drøftelserne i aften, og vi vil komme med en udmelding i morgen.
...”

har han forklaret, at Miljø- og Fødevarerministeriet er pennefører på pressemeddelelsen. Han så nok slet ikke den fulde pressemeddelelse, men derimod kun sit citat, som han godkendte. Hans citat var forud for hans godkendelse blevet faktatjekket. Han går op i, at man forstår det, som der står, og at fakta er korrekt. Der bliver ofte sendt pressemeddelelser ud efter pressemøder, og han har nok deltaget i op mod 60 pressemøder. Hvis det som her er et andet ministeries pressemeddelelse, er han kun optaget af det, som han citeres for.

Forevist sms af 7. november 2020 fra Mette Frederiksen til Mogens Jensen og ham (tillægsekstrakt 6 s. 407):

”...

[Mette Frederiksen]: Kære Magnus og Mogens. Svære, svære dage. Vi bliver nødt til at se en pressebrief idag med myndigheder og ministre på mink. Den megen støj risikerer at underminere indsatsen derude.
Kh Mette
...”

har han forklaret, at der på dette tidspunkt, som var lørdag den 7. november 2020 om formiddagen, var begyndt at komme politiske meldinger og medieomtale, som var stærkt kritisk overfor håndteringen af mink. Der var nogle meget højtråbende politikere på højrefløjen, som mente, at beslutningen om at aflive alle mink skød langt over mål, og var en dårlig politisk beslutning. Tidligere havde de ellers ment noget andet.

Forevist Per Okkels sms af 11. november 2020 (tillægsekstrakt 6 s. 282):

”...

[Per Okkels]: Hvad skal han sige? Smit ind under bussen igen. Men Ok. Avl er 1 mill dyr, genbank er noget andet. Hvis det er et ønske fra de borgerlige partier må vi se på det, men jeg vil have en ny risikovurdering fra mine styrelser hvis vi skal ind i dette rum og så vil jeg forudsætte at myndighederne garantere at få dyr er sammen og at eventuel smitte ikke kommer ud og ikke kommer ind. Det store problem med mink er det store kar med mange dyr sammen, mindet er ikke det der sker ker.. Hvis de borgerlige vil.
...”

har han forklaret, at han ikke ved, hvem ”han” henviser til i Per Okkels sms. Han ved ikke, hvilken kontekst sms’en er skrevet i. Både han og Mogens Jensen havde været samråd.

Adspurgt af sin bisidder, advokat Jonas Christoffersen, har han forklaret, at han blev opmærksom på, at der var problemer med lovhjemmel til at gennemføre regeringens beslutning via et opslag på et socialt medie søndag den 8. november 2020 ud på eftermiddagen eller først på aftenen. Han fik kort

efter en sms fra den radikale sundhedsordfører, Stinus Lindgren, om hans ordførerkollega i Miljø- og Fødevareministeriet var blev briefet af Miljø- og Fødevareministeriet om en hastelov.

Forevist screendump af sms modtaget den 8. november 2020 kl. 22.02 fra Stinus Lindgren (tillægs-ekstrakt 6 s. 617) og videresendt samme dag kl. 22.14 (tillægsekstrakt 6 s. 548):

”...

[Magnus Heunicke]: Er der hastebehandling om mink?

...

I dag 22.02

Jeg kan forstå, at vores gode kolleger skal hastebehandle en lov om aflivning af mink på tirsdag. Kan vi blive klogere på SSI's data inden da? Det vil hjælpe Zenia meget i salen.

...

Enig. Jeg tjekker

...”

har han forklaret, at han sendte det pågældende screendump til sine folk og spurgte, om det var rigtigt, og de svarede, at der var en hastelov på vej, samt at de bistod Miljø- og Fødevareministeriet hermed.

Adspurgt af sin bisidder, advokat Jonas Christoffersen, og forevist sin forklaring under afhøringen i kommissionen den 26. november 2020 (forklaringsdokumentet s. 795):

”...

Forevist mail af 3. november 2020 kl. 20.29 (tillægsekstrakt 9 s. 100):

”...

From: Ida Krems

To: Simone Overby Sloth

Cc: DEP Alle ministersekretærer; Lene Brøndum Jensen; Dorthe Eberhardt Søndergaard; Katrine Kaldahl; Sven Erik Bukholt; Rikke Skaarup Schjødt,

Subject: Pakke til M med materiale til KU kl. 21

Date: 3. november 2020 20:29:30

Attachments: KU-cover.DOCX

Bilag 1. Risikovurdering af human sundhed ved fortsat minkavl_03112020.pdf

Bilag 3. Tempobonus - mink.docx

Bilag 4. Nødplan.docx

Bilag 5. Notat aflivning mink med gift 031120.docx

Bilag 6. Kommunikation_NK19_Mink_031120.docx

Liste - smitte med minkvarianterTGV - kronologisk.DOCX

Håndakt om mutation i mink til KU d. 3. november (D1450426).docx

Bilag 1_Risikovurdering af human sundhed ved fortsat minkavl_03112020.pdf

Kære Simone

Vedhæftet er pakke til M til brug for KU:

- KU-cover + bilag 1 og 3-6 (MFVM eftersender bilag 2)

- Liste over kommuner med minksmitte

- Håndakt om risikovurderingen (godkendt til og med DES)

- SSI's bilag til risikovurderingen, som ikke er lagt med i KU-sagens bilag.

Aht. tiden lægges sagen ikke i flow.

VH. Ida

...”

har han forklaret, at han ikke modtog denne mail. Han efterspurgte risikovurderingen i et fysisk print og fik den fremskaffet, og han havde den med sig resten af dagen og de næste par dage.

...”

har han forklaret, at han efterspurgte risikovurderingen tidligere på dagen og fik den i fysisk print tidligere på dagen den 3. november 2020, nok i løbet af eftermiddagen.

Adspurgt af sin bisidder, advokat Jonas Christoffersen, og forevist mailkorrespondance af 3. november 2020 (ekstrakten s. 1634):

”...

From: Ida Krems <...>
Sent: 03-11-2020 18:22:48 (UTC +02)
To: Simone Overby Sloth <...>
Cc: DEP Alle ministersekretærer <...>; Katrine Kaldahl <...>
Subject: Kopi af risikovurdering af minkavl
Kære Simone
Som lovet kopi af risikovurderingen.
/Ida

...

Fra: Mette Trads Steen
Sendt: 3. november 2020 13:37
Til: Ida Krems
Cc: Katrine Kaldahl ; Per Okkels ; Søren Brostrøm ; Kåre Mølbak ; Tyra Grove Krause ; Ole Jensen
Emne: SV: Den gode bestilling - risikovurdering af minkavl - frist tirsdag d. 3. november kl. 13
Kære Ida m.fl.
Se venligst vedhæftede risikovurdering med bilag.
Notatet har været forelagt SST, som tilslutter sig konklusionerne.

...”

har han forklaret, at han ikke husker præcis, hvornår han bad om at få et print af risikovurderingen, men han bad om et print, idet han skulle bruge risikovurderingen blandt andet til sit forberedende arbejde til aftenens KU-møde. Tidspunktet for mailen kl. 18.22 passer meget godt med, at han bad om at få risikovurderingen, inden han talte med Kåre Mølbak kl. 18.30.

Adspurgt af sin bisidder, advokat Jonas Christoffersen, har han forklaret, at Statens Serum Institut lavede en skriftlig risikovurdering. De er også medlem af indsatsgruppen, som rådgiver regeringen og ham som minister. De var også med på blandt andet partiledermødet og ordførermødet. Det er de også i dag. På møderne uddyber Statens Serum Institut det skriftlige materiale og hjælper dem med at tolke fund mv. Statens Serum Institut stod fuldt på mål for indholdet af risikovurderingen. Det, der kom frem på pressemødet, var fuldstændig i overensstemmelse med det, Statens Serum Institut havde sagt før pressemødet. Det samlede billede er, at både Kåre Mølbak og Tyra Grove Krause stod fuldt på mål for det, som de havde skrevet og sagt til regeringen, partilederne og medierne. Der var en enkelt citat, hvor Kåre Mølbak sagde noget, som måske kunne opfattes på en lidt anden måde, men han er topforsker og ikke ekspert i at holde pressemøder.

Adspurgt af sin bisidder, advokat Jonas Christoffersen, og forevist sin forklaring under afhøringen i kommissionen den 26. november 2020 (forklaringsdokumentet s. 802):

”...

Han fremlagde selv Statens Serum Instituts risikovurdering. Han husker ikke, hvorvidt han selv kom med en konklusion om, at alle mink skulle aflives.

...

Mette Frederiksen spurgte 3-4 gange til, hvorvidt det var nødvendigt at aflive samtlige mink. Det var ham, der svarede alle gange undtagen en gang, hvor Per Okkels svarede.

...”

har han forklaret, at det var i den indledende kommentar på KU-mødet, at han svarede på det konkrete spørgsmål fra statsministeren. Han var optaget af at formidle det, som stod i risikovurderingen. Han skulle fortælle om det, og sagde det mange gange. Han kom i hvert fald selv flere gange med konklusionen om, at alle mink skulle slås ned. Han kan ikke huske, om han kom med konklusionen på sit første indlæg, men det er meget muligt, idet han i sit første indlæg skulle svare på det konkrete spørgsmål fra statsministeren. Det var hans hovedopgave på mødet at sikre, at regeringen blev klar over, at hvordan risikovurderingen skulle tolkes, og hvor alvorlig den var.

Adspurgt af advokat Pernille Backhausen, bisidder for Henrik Studsgaard, og som i dag tillige mødte for advokat Jakob Goldsmith, bisidder for Tejs Binderup og Paolo Drostby, og forevist Mogens Jensens forklaring under afhøringen i kommissionen (forklaringsdokumentet s. 407):

”...

Supplerende adspurgt af advokat Jacob Goldschmidt, bisidder for Tejs Binderup og Paolo Drostby, har han forklaret, at det er embedsværket, som skal sikre, at der fremskaffes lovhjemmel til regeringens beslutninger. Hvis de på KU-mødet den 3. november 2020 havde vidst, at der ikke var lovhjemmel, så havde beslutningen stadig været den samme, men man ville have meldt ud, at der ikke var hjemmel, og at den skulle skaffes. Beslutningen var vigtig og nødvendig.

...”

har han forklaret, at han kan tilslutte sig denne forklaring. Dette er en standard procedure, som dog kræver, at man har viden om, at der mangler lovhjemmel. Denne viden havde regeringen ikke. Det er hundrede procent sikkert, at beslutningen havde været den samme, og der var flertal for beslutningen. Det er embedsværket, som kender lovstoffet, og de skal orientere om dette. Man kunne eventuelt have udvidet den hjemmel, der var i bekendtgørelsen udstedt i medfør af lov om hold af dyr, det havde man gjort tidligere, da der kom en skærpet risikovurdering. Man kunne også lave en ny hastelov.

Adspurgt af kommissionen og forevist sine noter fra telefonsamtale med Kåre Mølbak den 3. november 2020 (tillægsekstrakt 9 s. 221-222):

”...

Vi har melde-pligt, early warning systemet WHO og ECDC.

...

Svært at se anden udvej end slå alt ned.

...”;

har han forklaret, at han tror, at han forud for denne telefonsamtale med Kåre Mølbak havde kendskab til early warning systemet med meldepligten til ECDC og WHO. Han modtog ikke detaljerede oplysninger om meldepligten fra Kåre Mølbak. Det var meget vigtigt for ham, at alle frister blev overholdt i denne forbindelse. Han mener, at Kåre Mølbak på telefonmødet sagde, at der var svært at se anden udvej end at slå alle mink ned. Det var hans opfattelse, at dette også omfattede avlsdyrene. Kåre Mølbak gentog dette på mødet med partilederne og på pressemødet. Han spurgte også Kåre Mølbak om, hvordan det forholdt sig med flagermus, og Kåre Mølbak svarede, at det ikke var noget problem. Det er Kåre Mølbaks svar, som han har noteret ned.

Adspurgt af kommissionen og forevist sine noter fra KU-mødet den 3. november 2020 (tillægsekstrakt 9 s. 244):

”...

MH
Genomsekventer 20%, 10.000 prøver
Opdyrket virus, i går resultatet.
Indrapporteringspligt WHO, ECDC

...”;

har han forklaret, at han på KU-mødet den 3. november 2020 fortalte om det, han havde fået at vide om meldepligten. Det var også sådan, at ingen syntes, at det skulle holdes hemmeligt. Kåre Mølbak havde under telefonsamtalen tidligere på dagen sagt til ham, at hele verden ville være optaget af fundet, og at meldepligten var en del af det, samt at man ikke skulle vente på perfekt evidens, men at man skulle melde fundet hurtigst muligt. Han modtog som sagt ikke detaljerede oplysninger om meldepligten fra Kåre Mølbak, men det var hans indtryk, at det skulle meldes så hurtigt som muligt, og at der ikke var tale om måneder eller uger eller flere dage, men om døgn efter fundet var gjort. Han mener, at han inden pressemødet den 4. november 2020 fik bekræftet, at der var sket indmelding til ECDC og WHO.

Adspurgt af kommissionen har han forklaret, at hans noter udelukkende er til hans eget brug. Han skriver det ned, som er relevant for hans arbejde. Formålet med hans noter er ikke at tage referat af møder. Han skriver ikke alt ned, men kun det, som han har fokus på. Han bruger blandt andet noterne til at give essensen af møder videre til medarbejderne. Mailen sendt efter KU-mødet den 3. november 2020 er et godt eksempel på arbejdsmetoden, idet han sammen med Per Okkels og med støtte i sine noter orienterede ministersekretæren om forløb, hvorefter hun senere orienterede andre medarbejdere i en mail, der blev journaliseret. På den måde sikrer han, at oplysninger bliver formidlet til medarbejderne og kommer ind i systemet. Hans noter om talerækkefølgen på KU-mødet den 3. november 2020 mener han er korrekt, men det kan sagtens være, at en mødedeltager har haft ordet uden, at han har nået at notere det ned, eller hvis han har syntes, at indlægget ikke var vigtigt for hans arbejde.

Adspurgt af kommissionen og forevist coveret til CU-mødet den 1. oktober 2020 (ekstrakten s. 1026 ff):

”...

Miljø- og Fødevarerministeriet

Sundheds- og Ældreministeriet
[Finansministeriet]
[Erhvervsministeriet]

...

Procedure

MFVM, JM og SUM forbereder den tekniske afklaring af det fornødne lovgrundlag, såfremt der sidenhen måtte træffes beslutning om aflivning af alle minkbesætninger i et geografisk område eller i hele landet.

...”;

har han forklaret, at hvis de kantede parenteser er fjernet, så har ministeren eller departementschefen på vegne af ministeren godkendt dokumentet. Sundhedsministeriet kan godt hæve den kantede parentes, uden at han har set dokumentet. Han læste det interne cover, som fremdrog alt det, som var relevant for Sundhedsministeriet. Han så ikke den pågældende sætning om, at ”MFVM, JM og SUM forbereder den tekniske afklaring af det fornødne lovgrundlag”. Den stod ikke i hans interne cover og kom heller ikke frem på CU-mødet den 1. oktober 2020. På formødet med blandt andet Per Okkels den 1. oktober 2020 var de optaget af, om beslutningen af aflivning i zoner var tilstrækkelig. På KU-mødet den 3. november 2020 forelå der en ny risikovurdering, så oplysningen i coveret til CU-mødet var forældet. Han er formand for CU. Hvorvidt han får læst et cover eller ej er helt afhængig af, hvad det handler om, og hvad han kan nå, men i det interne cover står alt relevant.

Foreholdt, at Nicolai Wammen under sin afhøring i kommissionen har forklaret, at han (Nicolai Wammen) på ØU-mødet dagen før CU-mødet den 1. oktober 2020 havde bedt om en afklaring af lovgrundlaget for et scenarie, hvor alle mink skulle aflives, har han forklaret, at det i hans noter fra mødet ikke står så klart, som Nicolai Wammen har forklaret. Han opfattede det således, at der med den nye sag på CU-mødet dagen efter var fulgt op på ØU-mødet. Han husker ikke, at der var en opgave med forberedelse af lovgrundlaget i Sundhedsministeriet; lovgrundlaget lå i et andet ministerium. Han ønsker ikke at kritisere sine embedsmænd, som har arbejdet enormt meget og under et enormt tidspres, og når de valgte ikke at briefe ham om punktet i coveret vedrørende procedure, var det nok fordi, at de fokuserede på hastighed. På CU-mødet den 1. oktober 2020 var han bekymret for, hvorvidt man gjorde nok for at inddæmme coronasmitten blandt mink, og om den hidtidige strategi var god nok. Han havde allerede tilbage i juni 2020 læst, at Holland havde besluttet at aflive alle mink, hvilket også gav ham overvejelser om, hvorvidt dette kunne blive nødvendigt i Danmark. På ØU-mødet var dette scenarie helt present. Det var et worst case scenarie. Beslutningen på CU-mødet den 1. oktober 2020 om også at slå raske mink ned skete med hjemmel i lov om hold af dyr. Det var andres opgave at se på hjemlen.

Adspurgt af kommissionen og forevist sine noter fra telefonsamtale med Kåre Mølbak den 3. november 2020 (tillægsekstrakt 9 s. 220):

”...

Mink: Er vanskeligt at nedslagte.
En branche, der ikke arbejder med.

...”;

har han forklaret, at der var problemer med at aflive minkene. Mink er nogle arrige dyr, og Kåre Mølbak, som havde stor sympati for branchen, havde en opfattelse af, at enkelte dele af branchen ikke arbejdede med.

Adspurgt af kommissionen og forevist sin forklaring fra afhøringen i kommissionen den 26. november 2020 (forklaringsdokumentet s. 802):

”...

har han forklaret – herunder også forespurgt af kommissionen -, at Johan Legarth fik ordet først, idet Justitsministeriet havde skrevet for på sagen. Johan Legarths konklusion var, at alle mink skulle aflives. Johan Legarth fremlagde først sagen og talte på vegne af sin minister.

...

Han husker ikke, hvorvidt han selv kom med en konklusion om, at alle mink skulle aflives.

...”,

har han forklaret, at han mener, at Johan Legarth fik ordet først på KU-mødet den 3. november 2020. Det er normalt sådan, at det ministerium, som står øverst på coveret, får ordet først. Dernæst fik han selv ordet. Det, han har skrevet i sine noter ud for Johan Legarth, yder ikke Johan Legarth retfærdighed, især da det var først i mødet, hvor han sikkert skrev lidt sporadisk ned. Johan Legarth sagde, at den nuværende indsats ikke fungerede, og sagde nok, at det pegede i den retning. Når der i noterne står: ”Johan Legarths konklusion”, så ligner det ikke Johan Legarths stil, og det er lidt unfair overfor Johan Legarth. Han husker ikke, hvorvidt han under sin indledning kom med en konklusion om, at alle mink skulle aflives, men han sagde det flere gange under mødet. Han gennemgik Statens Serum Instituts risikovurdering under sit indledende indlæg. Han havde tidligere ringet til Kåre Mølbak for at være fuldstændig sikker på det sundhedsfaglige ståsted. Han var selv slet ikke i tvivl efter den klare risikovurdering, og hvis de ikke havde truffet beslutningen, så skulle de have forsvaret, hvorfor de sad risikovurderingen overhørig, og det ville de ikke kunne forklare.

Adspurgt af kommissionen og forevist sin elektroniske dagbog (tillægsekstrakt 9 s. 97-98):

”...

Lørdag 6 nov kl 10.28

...

I går eftermiddags opdagede SSI så fejl. Således at den midtsjællandske dame på 92 i virkeligheden er en nordjysk mand. Så det er isoleret til Nordjylland.

Og nu har Storbritannien lukket af for danske rejser. Og Norges Bent Høie har skrevet til mig nu her:

Hei Magnus! Beklager å forstyrre i en ekstremt hektisk tid. Fra vår utenrikstjeneste har vi hørt at UK stenger grensen for Danmark på grunn av mink utbruddet. Jeg oppfatter at dere vurderer at mennesker med denne versjonen av viruset har dere kontroll på. Er det riktig - slik at det er liten eller ingen risiko for at Dansker som kommer til Norge har denne versjonen? Beste hilsen Bent Jeg får hjelp til svar. Håndtering af håndtering, det er afgørende. For pokker.

Kl 11.23

Mette har lige ringet. Hun har talt med mink-formanden. Han siger at minkfarmene blir opsøgt af journalister, politikere og forskere, der siger stop med at slå ned. Vi aftalte pressebrief i dag med Mogens og mig.

...”

har han forklaret, at det er en dagbog, han fører elektronisk. Han skriver også ting i dagbogen af privat karakter, som er udeladt. Dagbogen ligger på hans computer og er ikke tilgængelig i Sundhedsministeriet. De omhandlede passager vedrører ”håndteringen af håndteringen”, herunder i forhold til udlandet. Bent Høie er Norges daværende sundhedsminister. Mette Frederiksen ringede vedrørende et pressemøde, som de satte op samme dag kl. 16. Det er helt normalt, at det går så hurtigt med at sætte et pressemøde op. Der var ikke på det pågældende pressemøde noget vedrørende manglende hjemmel. Han talte inden pressemødet med Mogens Jensen, der fortalte om rygter om, at der var indleveret gamle, frosne mink, hvilket han anså som et udtryk for, at der kunne være brodne kar i branchen. Han talte også med Tyra Grove Krause og Hans Kluge fra WHO.

[Note: Magnus Heunicke's bisidder, advokat Jonas Christoffersen, oplyste vedrørende den elektroniske dagbog, at eftersom Magnus Heunicke havde sendt filen fra sin mail i ministeriet til sin folketingsmail, kom den frem under kommissionens søgning i Magnus Heunicke's mails. Magnus Heunicke havde ikke noget imod at udlevere de relevante uddrag til kommissionen.]

Adspurgt af kommissionen og forevist omtale i DR den 7. november 2020 (tillægsekstrakt 7 s. 18):

”...

Sundhedsminister Magnus Heunicke indlede nu dagens pressemøde om situationen i Nordjylland omkring det muterede coronavirus, den såkaldte Cluster-5.

- Vores mål er at få slået denne særlige variant af coronavirus helt ned. Derfor må vi desværre slå alle mink ned. Det er vores klare mål, at alle mink er slået ned den 16. november.

...

- WHO (FNs sundhedsorganisation, red.) har udtryk opbakning til Danmarks hurtige og intensive reaktion.

Fødevareminister Mogens Jensen, som også deltager ved pressemødet, tilføjer, at det er målet, at alle mink i Danmark skal være slået ned den 16. november, og endnu hurtigere i Nordjylland, men da det er en meget stor opgave, er det ikke sikkert, at det lykkes inden denne tidsfrist.

...”

har han forklaret, at han syntes, at det var godt, at WHO udtrykte opbakning til beslutningen om at aflive alle mink. Pressemødet fandt sted lørdag den 7. november 2020. Noget af det var en gentagelse af budskabet fra pressemødet den 4. november 2020, og et af formålene med pressemødet var at øge aflivningsindsatsen. Han ved ikke, hvor datoen, der nævnes, den 16. november, kommer fra.

Adspurgt af kommissionen og forevist sin elektroniske dagbog (tillægsekstrakt 9 s. 98):

”...

Onsdag 11 nov kl 06.31

Jeg tror Mogens J kan ryge på det her. Han havde ikke sin lov på plads. Jeg opdager det søndag, da jeg ser i medierne at han ringer rundt for at få en hastebehandling. Så skriver jeg til MLS og spørger til det. Er åbenbart hans lovgivning. Hvornår de opdagede det, ved jeg ikke. Ifølge Dorthe blev det fastlagt at

en ny lov skulle igennem i torsdags, hvor hun blev ringet op af JM. De var så enige om at det var FVM, og derfor sagde hun ikke noget til mig. Men vi sagde ikke noget på torsdagspressemødet. Heller ikke om lørdagen, hvor Mogens var med.

...

I går fandt vi at der stod i K-sagen i et bilag, jeg ikke nåede at læse tirsdag sent aften i sidste uge, da K-møder begyndte og da nye versioner af sagen kom ind undervejs, at lovgrundlaget skulle undersøges mellem JM og FVM. Gudskelov ikke af SUM.

...

Det står som jeg nu kan forstå også i den en måned gamle sag i K, at en aflivning af alle mink - og ikke kun de smittede plus sikkerhedszone - vil kræve lovændring. Også med henvisning til FVM.

...”

har han forklaret, at det svarer til det, som han skrev i en sms om søndagen. Der var flere forskellige elementer i bilagene til KU-sagen, som de er blevet klogere på. Der er sket nogle fejl i håndteringen af beslutningen om at aflive alle mink, og det måtte de håndtere, men han mener, at det var det rigtige at gøre. Når han har skrevet om den gamle sag i K, så er det nok en fejl, og der skal stå C.

Adspurgt af kommissionen og forevist Miljø- og Fødevareministeriets redegørelse (ekstrakten s. 3994):

”...

Spørgsmålet om hjemmel til aflivning blev ikke bragt op på mødet. Derimod drøftes spørgsmålet om hjemmel til midlertidig eller varig nedlukning af erhvervet og økonomisk kompensation i den forbindelse. Drøftelserne vedrørte i øvrigt en lang række spørgsmål af praktisk, økonomisk, retlig og politisk karakter, herunder kommunikation i forhold til udlandet, og havde endvidere fokus på nedlukning af Nordjylland med henblik på inddæmning af smittespredning.

...”

har han forklaret, at det viser, at det ikke var hans redegørelse, og at han ikke havde indsigt i den. Han er ikke enig i sætningen i redegørelsen om, at ”spørgsmålet om hjemmel til midlertidig eller varig nedlukning af erhvervet” blev drøftet på mødet den 3. november 2020. Det må være Miljø- og Fødevareministeriets tolkning.

Adspurgt af kommissionen og forevist referat af møde i afdelingschefgruppen den 4. november 2020 (ekstrakten s. 2651):

”...

Tejs Binderup rejste på mødet et spørgsmål om hjemmelsgrundlaget for aflivning af mink, idet man hidtil kun havde aflivet mink i smittede farme og i risikozonerne omkring smittede farme. Dorthe Søndergaard spurgte, om dette ikke bare drejede sig om, at man ikke stillede de rigtige spørgsmål til sundhedsmyndighederne. Situationen var således markant anderledes med den nye risikovurdering fra SSI, end da det blev besluttet at aflive de smittede mink og minkene i risikozonerne. Hun nævnte også, at epidemiloven ikke gav hjemmel til aflivning. Der blev ikke konkluderet noget om, hvorvidt der var hjemmel til aflivning af alle mink.

...”

har han forklaret, at han ikke har hørt om dette møde. Han blev ikke orienteret om drøftelsen på mødet. Dorthe Søndergaard udfordrede vel Tejs Binderups vurdering, og det er udtryk for et samarbejde mellem ministerierne. Den nye risikovurdering kunne eventuelt bruges til at gøre hele Danmark til én stor zone. Da man på CU-mødet den 1. oktober 2020 besluttede at udvide zonerne, var det med

hjemmel i lov om hold af dyr og netop på baggrund af en ny risikovurdering. Dorthé Søndergaard siger vel, at sidst der kom en ny risikovurdering, mente man, at der var hjemmel.

Adspurgt af kommissionen og forevist udskrift fra presse mødet den 4. november 2020 (Magnus Heu-nickes indlæg) (ekstrakten s. 2531):

”...

Og som statsministeren netop har sagt – jamen, smitte fra minkfarmene, det er dermed en trussel for folkesundheden i Danmark, men jo også en trussel for udviklingen af vacciner mod coronavirus. Og derfor er det helt afgørende, at vi laver en national indsats nu fra myndighedernes side, og det gør vi. Men det er også helt afgørende, at der er den nødvendige opbakning fra befolkningen, og derfor siger vi særlig i dag til befolkningen i de berørte kommuner – det er vigtigt for alle i Danmark, men det er særlig vigtigt, at I bakker op om og er med til at begrænse, det vil sige reglerne om max ti personer sammen. Reglerne om og begrænse omgangskredsen uden for den nærmeste familie. Og reglerne om afstand og mundbind de steder, hvor det er påkrævet. Det er selvfølgelig særlig vigtigt, når det drejer sig om de berørte kommuner i den tid, hvor der stadigvæk er mink, indtil vi har håndteret den situation.

...

Og så skal jeg også meddele, at Danmark i dag, i henhold til det internationale sundhedsregulativ IHR, har orienteret Det Europæiske Smitteagentur ECDC. Vi har orienteret EU-kommissionen, og vi har orienteret WHO om, at der altså er fundet en ny variant af coronavirus på danske minkfarme i Nordjylland. ...”

har han forklaret, at hvis han havde vidst, at der ikke var lovhjemmel, så ville han have sagt præcis det samme, men ville have tilføjet, at man ville gå til Folketinget for at skaffe hjemmel. Det samme gælder det efterfølgende presse møde. Hvis han den 4. november 2020 havde vidst, at der ikke var lovhjemmel, så havde de håndteret det. Han ved ikke, hvad han ville have sagt på presse mødet om lørdagen, men han ville have sagt noget andet, og det ville afhænge af, hvordan det gik med hastebe-handlingen. Han ved ikke, hvad indberetningerne til WHO og ECDC indeholdt.

Nicholas Rahui Webster Rømer

Nicholas Rahui Webster Rømer har – under afhøringen i kommissionen den 3. december 2020 – forklaret blandt andet, at han fra februar 2020 til oktober 2020 var departementschefsekretær i Ministersekretariatet i Statsministeriet. Han var fra den 10. oktober 2020 til juli 2021 kontorchef i Ministersekretariatet i Statsministeriet. Han har siden august 2021 været advokatfuldmægtig i advokatpartnerselskabet Gorrissen Federspiel. Han er uddannet cand.jur. i 2012.

Som departementschefsekretær modtog han sager, forelagde dem for departementschefen og ekspederede dem videre. Derudover planlagde han blandt andet møder. Han foretog ikke en substansvurdering af sagerne, og sagernes sagsbehandling blev forestået af andre i ministeriet. Der var dog en forventning om, at han var bekendt med, hvad den konkrete sag drejede sig om, således at han kunne nævne sagen for de relevante, men det blev ikke forventet, at han havde et detaljeret kendskab til indholdet. Han refererede formelt til Pelle Pape.

Som kontorchef for Ministersekretariatet i Statsministeriet var han chef for to ministersekretærer, en departementschefsekretær og et antal HK'ere. Det var en nyoprettet stilling, hvor han skulle udvikle

sekretariatet, organisere departementet på en hensigtsmæssig måde og herunder strømline processerne for sagers ankomst til Statsministeriet samt styrke det interne samarbejde. Som kontorchef refererede han til Pelle Pape.

Han kender Barbara Bertelsen fra sin tid som departementschefsekretær i Justitsministeriet.

Han hørte første gang om mink i juni 2020, hvor han forelagde en sag for departementschef Barbara Bertelsen, som skulle til statsministeren. Det var en sædvanlig sag, som han modtog fra huset. Nogle sager blev forelagt via F2-systemet, mens andre sager blev håndbragt eller sendt via mail. Processen afhang af sagen og af tidspunktet på dagen.

Forevist sin mail af 16 juni 2020, sendt kl. 23.23 til Peter Kaarre Larsen og cc til Anders Kappel med flere med emnet "Til STM - haster: Håndtering af COVID-19 udbrud på minkfarm.pdf." og videre-sendt til orientering kl. 23.24 til Pelle Pape og Statsministeriets Politiske Sekretariat med cc til flere (ekstrakten s. 21), hvori det fremgår:

"...

OK fra BBB og klar til STM. STM bør se sagen fra morgenstunden.

Akten er ikke tilpasset, så de første par sider er blanke og overflødige og bør fjernes inden STM får sagen.

@ Pelle: Barbara har bedt om, at du får sagen til orientering.

Følger i F2 i morgen tidlig.

...";

samt forevist mail af 17. juni 2020 kl. 10.12 fra Anders Kappel til Andreas Meldgaard Goth, sendt cc til ham, Pelle Pape med flere om samme emne (ekstrakten s. 21), hvori det fremgår:

"...

Godkendt af STM.

...";

har han forklaret, at "STM" stod for statsministeren. Henset tidspunktet for mailens afsendelse den 16. juni 2020 var sagen nok både kørt gennem F2-systemet og sendt via e-mail. Da de var hjemsendt var processerne lidt anderledes. Det var fast rutine, at sagerne også gik til Det Politiske Sekretariat. Han fik formentlig ikke sendt mailen til sekretariatet i første omgang, hvorefter han eftersendte den. Han fik ikke sagen retur, efter den var godkendt af statsministeren.

Forevist sin mail af 19. juni 2020 sendt kl. 8.48 til Anders Kappel og cc til Peter Kaarre Larsen, Christian Liebing med flere med emnet "Til STM - haster: Overvågningsstrategi for COVID-19 i mink" (ekstrakten s. 54), hvori det fremgår:

”...

Hermed - godkendt af BBB - sag om overvågningsstrategi for COVID-19 i mink.
Det haster med en resolution - gerne i aften.

...”;

og forevist mail af samme dato kl. 21.14 fra Anders Kappel til Mette Frederiksen sendt cc til Peter Kaarre Larsen med emnet ”GUL SAG (haster): Overvågningsstrategi for COVID-19 i mink” (ekstrakten s. 54), hvori det fremgår:

”...

STM,

Vedlagt til godkendelse sag om overvågningsstrategi for COVID-19 i Mink.
Sagen haster, da Fødevarestyrelsen gerne vil igangsætte strategien hurtigst muligt.

...”;

har han forklaret, at Anders Kappel var den ene af Statsministeriets to ministersekretærer. Den anden var Mikkel Astrup Saugmann. Sagen var godkendt af Barbara Bertelsen, hvilket skulle videreformidles til statsministerens ministersekretær. Det varierede, om der kom bemærkninger fra statsministeren. Der var ikke et fast mønster herfor. Han husker, at han læste mailen fra Anders Kappel med statsministerens bemærkning til sagen. Han er ret sikker på, at han videreformidlede statsministerens bemærkning til Barbara Bertelsen, da departementschefen gerne ville orienteres om statsministerens tilbagemelding.

Forevist mail af 30. september 2020 kl. 13.01 fra Karen Nilaus til ham og sendt cc til Sara Vad Sørensen med flere med titlen ”Bemærkninger til ØU d. 30/9-200” vedhæftet bilaget ”Bemærkninger til ØU 30-09-2020 (inkl PPA bem).docx” (ekstrakten s. 861), hvori det fremgår:

”...

Her er ØU-håndakten.

Sara skriver: Når først at se den lidt senere, så læg videre uden mine bemærkninger.

Godkendt af CSL. PPA har givet bemærkninger til pkt. 8 om mink og JEK har godkendt pkt. 9.

...”;

og forevist mail af 28. september 2020 kl. 16.58 fra Terese Hansen til ham og en lang række medarbejdere med bilag 8 om ”Håndtering af coronasmitte i minkbesætninger” til brug for ØU-møde den 30. september 2020 (ekstrakten s. 804), hvori det fremgår:

”...

Hermed fremsendes Bilag 8 til ØU på onsdag.

...”,

har han forklaret, at han ikke var inddraget i FØU-møder eller ØU-møder i september 2020. Der var ikke en fast procedure for håndteringen af materialet, og han modtog noget af materialet, som skulle videresendes. Det handlede om distribution. Han forelagde materialet for Barbara Bertelsen, men han erindrer ikke at have haft drøftelser med hende herom. Hvis Barbara Bertelsen havde bemærkninger til materialet, kunne hun have videregivet dem til ham eller til vedkommende, som havde udarbejdet håndakten, men han husker det ikke. I dette tilfælde var det Pelle Pape.

Forevist bilag 8 om ”Håndtering af coronasmitte i minkbesætninger” til ØU-mødet (ekstrakten s. 862), hvori det fremgår blandt andet:

”...

Det har i forberedelserne af sagen været drøftet om, der bør overvejes en aflivning af samtlige danske minkbesætninger, idet scenariet er, at minksmitte kan betyde at alle vacciner i verden vil være ineffektive. Det er således et stort ansvar, som Danmark påtager sig som den førende minknation. Aflivning af alle mink vil være et tiltag som kræver en mere detaljeret belysning af konsekvenserne.

...”,

har han forklaret, at han muligvis skralæste håndakten, men han husker det ikke konkret. Kontorerne stod for den faglige forberedelse af sagerne. Han husker ikke, om han blev orienteret om, hvad der blev besluttet på ØU-mødet. Han var alene involveret i det praktiske omkring mødet.

Han var ikke involveret i forberedelsen af CU-mødet, der blev afholdt den 1. oktober 2020. Han ved ikke, hvem fra Statsministeriet, der deltog i mødet. Han ved ikke, hvad der blev besluttet på mødet.

Da han den 10. oktober 2020 blev kontorchef for Ministersekretariatet i Statsministeriet skulle han ikke længere visitere og forlægge sager for Barbara Bertelsen. Han blev fortsat orienteret om sagerne, men han var ellers ikke involveret. Hans stilling som kontorchef medførte personaleansvar, og han skulle være med til at bygge et ministersekretariat op. Da det var en ny stilling, var det en lidt flydende periode, hvor de skulle finde ud af, hvornår det var nødvendigt, at han blev inddraget. Derudover skulle han forberede det praktiske omkring de møder, hvor Barbara Bertelsen eller statsministeren skulle deltage.

Han ville gerne vide, hvilke sager der tilgik statsministeren, og han fik derfor tilsendt sagerne til orientering.

Forevist mail af 3. november 2020 kl. 12.06 fra Pelle Pape til Anders Kappel, Johan Philip-Büløw, Martin Justesen, Sara Vad Sørensen og Mikkel Astrup Saugmann sendt cc til ham og Iren Mirmojtahedi med overliggerberedskab til spørgetime den 3. november 2020 med titlen ”4. Mink.docx” vedhæftet bilag med samme titel (ekstrakten s. 1607), hvori det fremgår:

”...

JM DC har cleareret denne mink-version.
Til STM hurtigt.

Iren skynd dig at få til BBB parallelt.
...”;

har han forklaret, at Iren Mirmojtahedi var den nye departementssekretær efter ham. Han var ikke inde i sagens materie, og han modtog mailen til orientering.

Han erindrer ikke at være blevet orienteret om de to departementschefmøder, der fandt sted den 3. november 2020. Det var dog naturligt, hvis departementssekretæren havde fortalt ham herom, eller hvis han havde set møderne i kalenderen.

Forevist mail af 3. november 2020 kl. 15.28 fra Anders Kappel til Statsministeriets Ministersekretariat sendt cc til Casper Lund Borch, Johan Philip Zilmer-Bülöw og Trine Ehrenreich Riis med emnet ”KU i aften kl. 21.00 om Mink” (ekstrakten s. 1713), hvori det fremgår:

”...

Netop hørt fra JPZ, at det er besluttet på DC møde, at der skal være (virtuelt) KU-møde om Mink i aften kl. 21.00.

@BPE/MH/RVU; Vil I reservere i kalender samt skaffe opkaldsinfo.

Tænker følgende interne skal inviteres: STM, BBB, PPA, MJU og SVA.

JPZ vender tilbage ift. hvem og hvornår ministerier kan inviteres.

...”;

har han forklaret, at han også modtog de mails, der var sendt til Ministersekretariatet. Han blev ikke inddraget i forberedelsen af KU-mødet. Han vil tro, at det var Johan Philip Zilmer-Bülöw, der samlede sagen. Han ved ikke, om Barbara Bertelsen bad Justitsministeriet om at være koordinerende på sagen. Han deltog aldrig i regeringsmøder.

Forevist mails af 3. november 2020 fra Lisbeth Gro Nielsen, sendt kl. 20.16 og kl. 21.12, til en lang række medarbejdere med materiale til brug for KU-mødet (ekstrakten s. 1919), har han forklaret, at han ikke videreekspererede materialet til KU-mødet. Det ville normalt være godkendt af departementschefen, inden det blev sendt ud, men det var formentlig gået meget stærkt den dag.

Forevist mail af 3. november 2020 kl. 20.12 fra Johan Philip Zilmer-Bülöw til diverse medarbejdere med cover og bilag til KU-mødet (ekstrakten s. 2030), hvori det fremgår:

”...

Hermed materiale til KU d.d. vedr. mink.

Bilag 2 udestår fortsat.

...”,

og forevist mail af 3. november 2020 kl. 21.24 fra Johan Philip Zilmer-Bülow til diverse medarbejdere i ministerierne med ”opdateret materiale til KU d. 3/11 vedr. mink” (ekstrakten s. 2030), hvori det fremgår:

”...

Hermed opdateret materiale til KU i aften om mink.

Der er justeret i coveret samt tilføjet bilag 2 og bilag 2a.

...”,

samt forevist mail af samme dato fra Mikkel Astrup Saugmann, sendt kl. 21.24 til Mette Frederiksen med det samlede materiale til KU-mødet (ekstrakten s. 2030), hvori det fremgår:

”...

Kommer over ASAP med print

...”,

har han forklaret, at han mener, at han modtog de to mails med KU-materialet fra Johan Philip Zilmer-Bülow. Mikkel Astrup Saugmann modtog muligvis materialet via mailadressen ”KU-materiale@stm.dk”. Han læste ikke materialet, og han hørte heller ikke om resultatet af KU-mødet.

Forevist mail af 4. november 2020 kl. 13.55 fra Mikkel Astrup Saugmann til Anders Kappel med flere og sendt cc til blandt andet ham med en indkaldelse til ”Formøde ad Mink og QA kl. 15-virtuelt”, hvori der var angivet deltagerne ”stm, bbb, ppa, mju, sva, sbr” (tillægsekstrakt 4 s. 279), har han forklaret, at mailen var til hans orientering. Han lagde ikke møder ind i statsministerens kalender, da dette kun var minister- eller HK-sekretærene, der havde adgang hertil. Han deltog ikke i mødet.

Forevist mail af 4. november 2020 kl. 14.48 fra Pelle Pape til Mikkel Astrup Saugmann, Martin Justesen, Barbara Bertelsen med flere sendt cc. til blandt andet ham og Johan Philip Zilmer-Bülow med statsministerens talepapir til pressemødet den 4. november 2020 (ekstrakten s. 2420), har han forklaret, at han modtog mailen til orientering. Han var ikke involveret i sagsbehandlingen, hvilket han generelt ikke var i sager til statsministeren. Der var ikke en fast procedure for taleskrivning, men det var typisk en af taleskriverne, Caspar Strand eller Anita Furu, der skrev talens første udkast, hvorefter Martin Justesen og Pelle Pape kom med deres bemærkninger.

Forevist mail af 8. november 2020 kl. 19.38 fra Iren Mirmojtahedi til Mikkel Astrup Saugmann og Anders Kappel sendt cc. til ham, Casper Lund Borch, Martin Justesen, Sara Vad Sørensen, Christian

Liebing, Pelle Pape og Karen Nilaus med titlen "TIL STM: Hastelovforslag fra ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling" og vedhæftet "Haster Hastelovforslag fra ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling.pdf" (ekstrakten s. 3293), hvori det fremgår:

"...

Vedhæftede er godkendt af BBB. Skal gerne sendes i aften, så tidsplanen for fremsættelse og vedtagelse kan overholdes. Jeg klikker videre i F2.

Sara og Juste, vil I råbe op, hvis det giver anledning til bemærkninger?

...";

har han forklaret, at mailen ikke gav ham anledning til særlige overvejelser. Forud herfor havde han ikke hørt omtale af hjemmelsproblemer omkring beslutningen om at slå alle mink ned. Han ved ikke, hvordan lovforslaget blev modtaget. Han arbejdede hjemmefra den dag. Han hørte ikke mere til lovforslaget.

Forevist mail af 10. november 2020 kl. 18.36 fra Iren Mirmojtahedi til Mikkel Astrup Saugmann og Anders Kappel, sendt cc. til ham og Casper Lund Borch med referat "til STM" fra ministermøde den 10. november 2020 (ekstrakten s. 3884), hvori det fremgår:

"...

Godkendt af BBB.

...";

har han forklaret, at han modtog mailen for at være orienteret om, at referatet gik videre til statsministeren. Han læste typisk ministermødereferaterne. Barbara Bertelsen, Martin Justesen og Pelle Pape deltog typisk i møderne. Han husker ikke præcist, hvornår Pelle Pape begyndte at være med til ministermøderne.

Forevist sin sms-korrespondance med Karen Nilaus den 19. november 2020 om planlægningen af statsministerens besøg på en minkfarm (tillægsekstrakt 3 s. 1231), hvori det fremgår:

"...

[Karen Nilaus, den 19. november 2020, uden tidspunkt]:

OK. Vi indkalder til et lille møde hos Juste angående næste uges ønskede tur. Indkalder dig, Bremer, Kappel, Pelle, Juste og mig selv. Andre?

Kl. 1545

Hos Juste. Der er plads

[Nicholas Rahui Webster Rømer, uden dato eller tidspunkt]:

Jeg tror måske ikke det bliver mig, der er KC på den. Tror måske Kaspar W skal køre den, men ikke endelig aftalt med CSL endnu.

Vigtigt ift dato er, om STM kan/vil besøge en minkfarm inden compensationen er på plads. Vi er nemlig ikke sikre på, at aftalen er på plads inden tirsdag.

[Karen Nilaus, uden dato eller tidspunkt]:

Jeg indkalder jer begge to, så må I internt afklare, hvem der skal med. Er Kasper W i huset, eller skal han indkaldes virtuelt

?

[Nicholas Rahui Webster Rømer, uden dato eller tidspunkt]:

Han er også i huset pt

[Karen Nilaus, uden dato eller tidspunkt]:

Vi går efter torsdag. Det er vores oplæg.

Godt.

...”

har han forklaret, at det formentlig var Martin Justesen, som bad ham om at indkalde til mødet. Der var et ønske om, at statsministeren kom ud i landet og mødte befolkningen i hvert fald hver anden uge. Det var Caspar Wrang, der skulle være tovholder på besøget. Han deltog ikke i besøget på mink-farmen.

Ask Lyno-Hansen

Ask Lyno-Hansen har – under afhøringerne i kommissionen den 10. december 2021 – forklaret blandt andet, at han fra juli 2019 til november 2020 var ministersekretær i Minister- og Ledelsessekretariatet, i Miljø- og Fødevarerministeriet, og at han siden december 2020 har været ledende ministersekretær i Policy- og Ministersekretariatet i Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

En ministersekretær sekretariatsbetjener ministeren og sikrer ministeren bedst mulige arbejdsbetin-gelser for, at ministeren kan varetage sin funktion. Dette indebærer, at ministeren skal have materialet til de møder, som ministeren skal deltage i eller skal bruge på rejser til udlandet med videre. Mini-stersekretæren skal i øvrigt fungere som bindeled mellem ministeren og resten af departementet og ministeriet. En ministersekretær beskæftiger sig primært med ekspeditions-mæssige opgaver.

Forevist mail af 2. november 2020 kl. 9.55 fra Emilie Svendsdatter Mehlsen til Anders Kroman Liin, Katja Goodhew, Paolo Drostby og Tejs Binderup, sendt cc til ham, Søren Andersen med flere med noter fra møde den 2. november 2020 fra kl. 8-8.30 om mink (ekstrakten s. 1428), hvori det fremgår:

”...

Hermed mine noter fra møde den 2. november 2020, kl. 8-8.30 om mink. Noterne er til **internt** brug i departementet.

Deltagere: FVM, SR, DC, Tejs Binderup, Paolo Drostby, Katja Goodhew, Anders Kroman Liin og Emilie S. Mehlsen.

- ...
- DC har været i løbende sms-dialog med Barbara Bertelsen om udviklingen henover weekenden. DC til BB: vi er kommet godt op i gear. Også efterfølgende også dialog med BB om mangel på containere: Vores transporthastighed er så høj, at der mangler containere til DAKA. Men døde mink smitter trods alt mindre. Opmærksomhed omkring, at det ikke bare er almindelige containere der skal bruges. BB tilfreds med svarene. DC til huset: Vi må være kreative i at finde løsninger.
- ...
- **DC: Tejs I må sikre hurtig overlevering til ministeren fra mødet i FVST kl. 15.30.**
- ...”.

har han forklaret, at han ikke deltog i mødet. Han modtog mailen til orientering, og han ville typisk læse den slags mails. De var opmærksomme på, at Statsministeriet havde en interesse i at vide, om det gik hurtigt med aflivningen, da det var en sag med megen politisk opmærksomhed. Der var på det tidspunkt nogle udfordringer med at eksekvere på aflivningerne i samme tempo, som smitten udviklede sig. Han var ikke bekendt med, at der var direkte kontakt mellem departementscheferne Barbara Bertelsen og Henrik Studsgaard, men det ville han typisk heller ikke blive orienteret om.

I Statsministeriet havde han havde kontakt med Johan Philip Zilmer-Bülów, der var beskæftiget med mink-sager, Andreas Meldgaard Goth og i sjældne tilfælde med ministersekretærene. Han havde hørt om interessen for aflivningstempoet gennem de løbende bestillinger fra Statsministeriet, der typisk handlede om at klæde statsministeren på ved faktaark og Q/A.

Han deltog ikke i mødet i Fødevarestyrelsen den 2. november 2020 kl. 15.30, og det mener han heller ikke, at ministeren gjorde.

Forevist mail af 2. november 2020 kl. 13.38 fra Emilie Svendatter Mehlsen til Anders Kroman Liin, Katja Goodhew, Tejs Binderup, og sendt cc til ham med flere, med ”Noter fra mødet om mink kl. 11-11.30” (ekstrakten s. 1440), har han forklaret, at han ikke deltog i mødet, da ministeren heller ikke deltog. Han modtog referatet ud fra en forventning om, at det kunne komme til at spille en rolle i sager til ministeren. Han forelagde ikke noterne fra mødet for ministeren.

Han deltog oftest i de møder, hvor Mogens Jensen deltog dog med undtagelse af regeringsudvalgs-møder eller ministermøder. Han deltog derfor ikke i KU, CU eller ØU-møder.

Han kunne godt af egen drift forelægge sager for ministeren uden en anmodning fra departementschefen, men det ville typisk ske efter anmodning fra en anden chef. De var to ministersekretærer med en roterende vagtordning. Den anden ministersekretær var Lykke Feld.

Forevist mail af 2. november 2020 kl. 20.26 fra Lykke Feld til Søren Andersen, Tejs Binderup, Paolo Drostby, Katja Goodhew og Anders Kroman Liin, sendt cc til ham med flere, med ”Noter fra møde med København Fur samt interne for- og eftermøder” (ekstrakten s. 1506-1507), hvori det fremgår blandt andet:

”...

Bilag: Aktinformation.txt;

Hermed mine noter fra møde med København Fur, samt interne for- og eftermøder med FVST. Noterne er til internt brug i departementet.

Internt formøde:

Deltagere: minister, DC, SR, Tejs Binderup, Paolo Drostby, Nikolaj Veje, Hanne Larsen, Camilla Brasch Andersen, Katja Goodhew, Anders Kroman Liin, min. sek.

...”;

har han forklaret, at han ikke deltog i formødet, da Lykke Feld deltog både i formødet og i mødet med København Fur. Ministeren deltog ikke i mødet med Statens Serum Institut og med minkbranchen. Han har formentlig skimmet mailen.

Forevist mail af 2. november 2020 kl. 17.15 fra Johan Philip Zilmer-Bülow til Lykke Feld, Paolo Drostby, Lisbeth Gro Nielsen med flere, sendt cc til ham, Lars Høgsbro Østergaard, Annemarie Lauritsen, Anne-Mette Lyhne Jensen med flere, med emnet ”Bestilling: Bidrag til overliggerpapir tbf. KU 04.11.2020 ad. pkt. vedr. COVID-19” (ekstrakten s. 1611), hvori det fremgår:

”...

Som varslet anmodes hermed om korte tekstafsnit og fakta tbf. overliggerpapir for KU-drøftelsen på onsdag vedr. COVID-19.

I bedes udfylde for jeres respektive punkter og sende til mig...

Angiv desuden ifm. fremsendelse, hvilket niveau jeres tekst er clearet på. Så tilføjer ministeriet og evt. parentes i toppen.

Frist for bidrag til os i morgen kl. 12.00.

...”;

og forevist sit svar i mail af 3. november 2020 sendt kl. 12.13 til Johan Philip Zilmer-Bülow og Kristian Kjærgaard Hansen, og cc. til Lykke Feld, vedhæftet ”Bilag 1 - Bestilling STM.docx” (ekstrakten s. 1611), hvori det fremgår:

”...

Hermed bidrag fra MFVM.

...”;

har han forklaret, at han mindes, at sagen kørte på et niveau under ministersekretærene, da man på det tidspunkt troede, at sagen skulle drøftes på et ØU-møde. Han svarede på mailen, da ministersekretærene var ind- og udgangspunktet for kommunikationen mellem miljø- og fødevareministeren og Statsministeriet.

Forevist Miljø- og Fødevareministeriets bilag med ”Status på håndteringen af Covid19” [bilag 1] af 2. november 2020 (ekstrakten s. 1612), hvori det fremgår:

”...

Nøgletal

[3-5 dots med centrale nøgletal] (SUM + JM)

Overordnet status og risikovurdering (SUM + JM)

[3-5 linjer med status og overordnet risikovurdering af den aktuelle situation. Henvisning til bilag.]

Tema 1: Smitteopsporing (SUM)

[5-10 linjer med kort tekst om relevant tema/opmærksomhedspunkt /problemstilling for regeringen. Evt. med henvisning til relevant bilag.]

Forsvarsministeren er inviteret til drøftelsen.

Tema 2: Status for mink (MFVM)

Aflivningerne er allerede højt prioriteret, og der er løbende implementeret tiltag for at opskalere aflivningskapaciteten i takt med den stigende smittespredning. I lyset af de nye vurderinger fra SSI, er der dog nu behov for at tage mere drastiske skridt, hvorfor der arbejdes på yderligere tiltag, eksempelvis belønning af avlere for hurtig aflivning, og en forøgelse af bortskaftelseskapaaciteten...

For 2021 arbejdes på et oplæg til regeringsbeslutning, herunder med forslag til en kompensationsmodel hvis det ikke vurderes sundhedsmæssigt forsvarligt, at genindsætte mink i 2021.

...”;

har han forklaret, at det var dette bilag, som han vedhæftede i sin mail. Bilaget var udfyldt af enten Katja Goodhew eller af Anders Kroman Liin fra Paolo Drostbys kontor. Siden han ikke angav andet i oversendelsesmailen, vil han tro, at bilaget var clearet på ministerniveau. Det var Statsministeriet, der havde udsendt bilaget til de relevante ministerier, som så skulle udfylde de tomme felter. Forkortelserne i parentes beskrev, hvilke ministerier der var tale om. Miljø- og Fødevareministeriet havde kun ansvaret for at udfylde tema 2 om status på mink. Statsministeriet sendte bestillingen til flere ministerier samtidig, som så hver især udfyldte de manglende informationer, hvorefter han vil tro, at Statsministeriets samlede besvarelserne i en samlet pakke.

De fik besked om, at KU-mødet den 4. november 2020 blev fremrykket til den 3. november 2020. Han mener ikke, at bilaget blev en del af den endelige mødepakke til KU-mødet, da bilaget blev overhalet af virkeligheden, da det ekstraordinære KU-møde den 3. november 2020 kom i stand. Han ved ikke, hvorfor forsvarsministeren var inviteret til drøftelse.

Han var med til at processere materialet mellem husene til brug for KU-mødet den 3. november 2020.

Han modtog ingen tilbagemeldinger fra departementschefmøderne den 2. og den 3. november 2020. Mogens Jensen ville typisk blive briefet direkte af departementschefen, hvis der var noget, som ministeren skulle have kendskab til fra møderne.

Forevist mail af 3. november 2020 kl. 20.12 fra Johan Philip Zilmer-Bülöw til diverse medarbejdere med cover og bilag til KU-mødet (ekstrakten s. 2030), har han forklaret, at han ikke lagde materialet til ministeren, da de parallelt hermed havde en intern sag til ministeren med deres eget materiale samt udkastene til fællesmaterialet. Det var Paolo Drostbys kontor, der stod for at bygge mødepakken op til ministeren.

Forevist mailkorrespondance af 3. november 2020 mellem ham, Johan Philip Zilmer-Bülöw og Lykke Feld om ”Bilag 2 til sag” (ekstrakten s. 1939), hvori det fremgår:

”...

Fra: Johan Philip Zilmer-Bülöw ...

Sendt: 3. november 2020 20:28

Til: Ask Lyno-Hansen ..., Lykke Feld ...

...

Hej begge

Kan det passe, at det hos jer, at bilag 2 til aftenens sag er samlet?

Og har I i givet fald en status? Hvis vi skal have det ud i kredsen, er det ved at være sidste udkald inden alle går i formøder mv.

...

Til: Johan Philip Zilmer-Bülöw ..., Lykke Feld ...

Fra: Ask Lyno-Hansen ...

...

Sendt: 03-11-2020 20:34

Ja, ringer om 5

...”

har han forklaret, at han havde ministersekretærvagten den 3. november 2020 om aftenen. Han vil tro, at han som følge af mailkorrespondancen talte med Johan Philip Zilmer-Bülöw, men han husker ikke samtalen.

Forevist sin mail af 3. november 2020 kl. 20.41 til Johan Philip Zilmer-Bülöw, sendt cc til Lykke Feld, Anders Kroman Liin, Katja Goodhew og Paolo Drostby med titlen ”Videreformidling til STM” og vedhæftet ”Bilag 2a – Kompensationsmodel” og ”Bilag 2 – Kompensation til minkavlere” (ekstrakten s. 1941-1942), hvori det fremgår:

”...

Som varslet her bilag 2. Det må som sagt gerne bemærkes ved udsendelse, at materialet er foreløbigt.

...”;

har han forklaret, at mailen både omhandlede bilag 2 og bilag 2a. Bilagene var udfærdiget i Paolos Drostbys kontor af enten Katja Goodhew eller af Anders Kroman Liin. Han ved ikke, hvordan arbejdsfordelingen mellem Miljø- og Fødevareministeriet og Erhvervsministeriet havde været under tilblivelsen af bilagene. Han modtog bilag 2 internt fra huset, hvorfor han antog, at Miljø- og Fødevareministeriet havde været pennefører.

Da han fremsendte bilag 2a, var han ikke opmærksom på, at der stadig fremgik kommentarbokse i bilaget, og han fik kort efter besked om at genfremsende bilaget uden kommentarbokse, hvilket han gjorde. Dette gjaldt begge bilag.

Forevist mail af 3. november 2020 kl. 20.46 fra Johan Philip Zilmer Bülow til ham, sendt cc til Lykke Feld, Anders Kroman Liin, Katja Goodhew og Paolo Drostby med titlen ”Videreformidling til STM” (ekstrakten s. 1951), hvori det fremgår:

”...

Hej Ask

Kan netop forstå, at KU er udsat til 21.30. Der vil blive udsendt ny pakke kl. 21.00, hvor jeg tager den med. Kan I sende til JM, som samler ny pakke?

...”;

har han forklaret, at han ikke forud for Johan Philip Zilmer-Bülow's mail vidste, at det var Justitsministeriet, der skulle samle materialet til KU-mødet. Sagsgangen plejede at være lidt anderledes, når der var bedre tid til forberedelse. Normalt blev en KU-sag udsendt parallelt til alle involverede ministerier, hvorefter de blev godkendt af de enkelte ministre og herefter sendt retur til Statsministeriet. Der skulle herefter gerne være en enslydende godkendt sag på tværs af de enkelte involverede ministerier, som herefter ville blive meldt centralt ind til Statsministeriet. Statsministeriet ville herefter samle materialet og sende det til mødedeltagerne.

Justitsministeriet havde på det tidspunkt et corona-koordineringskontor, hvorfor man formentlig vurderede det relevant at samle sagen der.

Han arbejdede hjemmefra den 3. november 2020, og han var ikke involveret i en briefing af Mogens Jensen. Han lagde materiale til Mogens Jensen til brug for KU-mødet op mellem kl. 20.30-21.30, og han sendte ministeren en sms, da materialet var klar. De havde lagt en intern pakke op med det materiale, som de havde sendt til Statsministeriet og med ministerens talepunkter, som blev opdateret med eventuelt ekstrap materiale.

Forevist mail af 3. november 2020 kl. 21.24 fra Johan Philip Zilmer-Bülow til diverse medarbejdere i ministerierne med ”opdateret materiale til KU d. 3/11 vedr. mink” (ekstrakten s. 2030), har han

forklaret, at de modtog materialet via mailadressen ”Regeringsudvalg@mfvm.dk”. Ministersekretærene, kontorchefen, ministerens HK-sekretærer og departementschefsekretæren havde alle adgang til mailpostkassen.

Han orienterede sig hjemmefra i materialet under KU-mødet, mens han ventede på en debriefing efter mødet. Han overhørte ikke mødet. Han havde ikke noget at udsætte på materialets faglige indhold, da han ikke havde forudsætninger for at vurdere dette, men selve processen var på grund af tidspresset ikke gået særlig godt, så det var det muliges kunst. Mødet sluttede mellem kl. 23.15-23.30.

Forevist sms-korrespondance mellem ham og Lykke Feld den 3.- 4. november 2020 (tillægsekstrakt 4 s. 681), hvori det fremgår:

”...

[Ask Lyno-Hansen, den 3. november 2020, kl. 23.20]:

Mødet er seriøst først slut nu [emoji]

Alle mink skal dø asap

Ordførermøder i morgen aflyses

[Lykke Feld, den 4. november 2020, kl. 8.13]:

Det er jo sindsygt – og sindsygt udfald.

Skal ministeren stadig deltage under hele covid 19 punktet? Da jeg talte med STM den anden dag, sagde de at han nok bare skulle deltage på den del af punktet som handlede om mink ... og kunne logge af når det var slut

Har du hørt andet?

[Ask Lyno-Hansen, den 4. november 2020 uden tidsangivelse]:

Ja. Spurgte eksplicit i går. Foreløbig deltager han også under punkt 4.

...”

har han forklaret, at han kort forinden sin første sms til Lykke Feld var blevet orienteret om et debriefingsmøde, hvorfor han vidste, at KU-mødet var slut. Det var ministeren, der havde besluttet, at det faste ordførermøde onsdag morgen var afløst. Dette var relevant for Lykke Feld at få besked om, da hun havde morgenvagten om onsdagen. Der var planlagt et ordinært KU-møde den 4. november 2020, hvor dagsordenpunkterne uden mink skulle drøftes.

Han havde inden KU-mødet en fornemmelse af, at man ville skærpe indsatsen en hel del, men han blev på trods heraf overrasket over udfaldet. Han havde læst risikovurderingen fra Statens Serum Institut.

Adspurgt af kommissionen har han forklaret, at der forud for KU-mødet den 3. november 2020 blev sendt materiale ud ad to omgange. Det var tydeligt at se, at indsatsen var blevet skærpet i materialets seneste version.

Der blev ikke i Ministersekretariatet taget hjemmelsspørgsmål op efter KU-mødet. De var meget fokuserede på forberedelsen af pressemødet efter KU-mødet. De havde meget kort tid til at få udarbejdet

materialet til ministeren, og der var et praktisk element, der skulle håndteres, idet ministeren skulle deltage virtuelt i pressemødet hjemmefra.

Han fik formentlig en sms fra departementschefen om debriefingen, da KU-mødet var slut. Stemningen under debriefingen var meget alvorlig. Han vil mene, at mødedeltagerne var lidt overraskede over udfaldet. Der var kommet en udmelding fra Sundhedsministeriet om, at tiltaget var nødvendigt. Det blev ikke drøftet, om det var muligt.

Forevist sin mail af 3. november 2020 kl. 23.59 til Søren Andersen, Paolo Drostby, Tejs Binderup, Katja Goodhew, Anders Kroman Liin og Bjarke Kamstrup, sendt cc til flere, om debriefingsmødet med "Noter fra KU-tilbage melding" (ekstrakten s. 2139), hvori det fremgår:

"...

Hermed mine noter fra møde intern tilbage melding fra KU. Noterne er til **internt** brug i departementet.

Debrief fra møde i KU om mink den 3. november 2020

Til stede er ministeren, DC, SR, Tejs, Paolo, Bjarke og ministersekretær

- Ministeren orienterer om, at pba. sundhedsmyndighedernes indstilling, at alle mink skal slås ned hurtigst muligt. Dette gælder også avlssdyr. Dette fordi, sundhedsmyndighederne vurderer, at fastholde mindre mængder avlssdyr også vil være en risiko for folkesundheden.
- Dette betyder dermed også, at branchen de facto vil blive lukket.
- ...
- Dette offentliggøres i morgen. STM skal deltage. Derfor bliver det formentlig først efter spørgetiden. Forinden dette skal partierne og relevante aktører (avlerne, L&F mv.) samt borgmestre orienteres. Dette vil STM gerne tage sig af.
- Det blev på KU gjort klart, at sundhedsmyndighederne skulle kunne stå på mål for denne meget vidtgående beslutning. Det bekræftede de flere gange, at de kunne.
- ...

...";

har han forklaret, at det var Mogens Jensen, der under mødet havde henvist til sundhedsmyndighedernes vurdering om avlssdyrenes risiko for folkesundheden. Han vil tro, at ministeren havde brugt vendingen "...at branchen de facto vil blive lukket". Ingen var i tvivl om, hvad dette betød. De havde fået besked fra fagkontoret om, at såfremt avlssdyrene forsvandt, ville det være svært for branchen at komme op og køre igen. Han studsede ikke over, at det var Statsministeriet, der ville orientere partierne, de relevante aktører og borgmestrene. Han mindes ikke, at ministerens bemærkning om, at sundhedsmyndighederne kunne stå på mål for beslutningen blev uddybet. Hjemmelsspørgsmålet blev ikke drøftet under debriefingen.

Udover forberedelsen af pressemødet var de også meget optagede af orienteringen af ordførerne og partilederne. Der skulle arrangeres møder, forberedes talepinde med videre, og de havde meget kort tid til at arrangere det hele. Han overværede mødet med ordførerne. Der blev ikke rejst spørgsmål

over for Mogens Jensen om hjemmel. Han deltog ligeledes i partiledermødet, hvor hjemmelsspørgsmålet heller ikke blev rejst.

Forevist mails af 4. november 2020 fra Johan Philip Zilmer-Bülow til ham, Lykke Feld, Lisbeth Gro Nielsen, med videre, sendt cc til blandt andet Anne-Mette Lyhne Jensen, Annemarie Lauritsen, Paolo Drostby med emnet ”HASTER: Faktatjek af udkast til STM tale tbf. pressemøde dd. (frist kl. 14.30)” (ekstrakten s. 2338), hvori det fremgår:

”...

Fra: Johan Philip Zilmer-Bülow ...

Sendt: 4. november 2020 13:34

...

Vedlagt er udkast til STM tale til pressemødet i dag kl. 16.00, som vi vil bede om, at I faktatjekker snarest muligt og med seneste frist for evt. bemærkninger kl. 14.30. Fokus for evt. bemærkninger bedes være på fakta mv. snarere end forslag til sproglige justeringer og lignende.

...

Fra: Johan Philip Zilmer-Bülow ...

Sendt: 4. november 2020 13:44

...

Beklager – der kom lige nogle justeringer. Anvend vedhæftede.

...”;

og forevist videresendelsesmail af samme dato og med enslydende titel fra Lykke Feld, sendt kl. 13.56 til ham og Paolo Drostby, og cc til Tejs Binderup, Katja Goodhew og Anders Kroman Liin med vedhæftningen ”201104 PM mink.docx” (ekstrakten s. 2361), har han forklaret, at han videreformidlede bestillingen om faktatjekket fra Statsministeriet til Paolo Drostbys kontor. Når det var faktatjekket og godkendt på rette niveau, ville han normalt sende det retur til Statsministeriet. Han kan ikke afvise, at tidspresset medførte, at der i det konkrete tilfælde blev brugt en mere direkte kommunikationsvej uden om ham, da det skulle sendes retur. Han husker ikke, om det var Ministersekretariatet eller Paolo Drostbys kontor, der sendte udkastet tilbage til Statsministeriet. Det var tilfældigt, at det var Lykke Feld, der havde videreformidlet Johan Philip Zilmer-Bülow's sidste mail til Paolo Drostby. Hun sendte ham mailen til orientering.

Forevist mailkorrespondance af 4. november 2020 mellem Tejs Binderup, Paolo Drostby, Katja Goodhew, Anders Kroman Liin med flere om ”Q/A ønske fra STM” (ekstrakten s. 2437-2438 + 2440), hvori det fremgår:

”...

Fra: Tejs Binderup ...

Dato: 4. november 2020 kl. 14.51.01 CET

Til: Paolo Drostby ..., Katja Goodhew ..., Anders Kroman Liin ...

...

SMS fra Søren A

“Ønske fra STM: Qa på at vi har taget for meget hensyn til erhvervet. Forsigtighed ved første udbrud i Hjørring - alt blev slået ned - og så skift til inddæmning...

Tænker vi må være skarpe på, at det var en politisk beslutning at slå ned og at vi derefter lyttede til de anbefalinger, vi fik

Der ligger vel noget fra samrådet, der kan bruges“

Kigger I på det?

...

Til: ... (Tejs Binderup), ... (Katja Goodhew), ... (Anders Kroman Liin), ... (Eva Bjerregård Sneppen),

Cc: ... (Bjarke Kamstrup), ... (Katja Brandt Andersen)

Fra: Paolo Drostby

...

Sendt: 04-11-2020 15:03:56

Yes, det har vi. Går ud fra, at beredskab til pressemødet er Q/A fra PN.

Svar: Regeringens beslutninger i denne sag er hele vejen igennem blevet truffet af hensyn til folkesundheden...

...

Fra: Tejs Binderup ...

Dato: 4. november 2020 kl. 15.06.34 CET

Til: Paolo Drostby ..., Søren Andersen ...

Cc: Katja Goodhew ..., Anders Kroman Liin ..., Eva Bjerregård Sneppen ..., Bjarke Kamstrup ..., Katja Brandt Andersen ...

...

Enig. Søren -> skal det over gennem alm kanaler, eller tager du den over?

...

Til: Johan Philip Zilmer-Bülow ...

Cc: Søren Andersen ..., Tejs Binderup ...

Fra: Paolo Drostby ...

...

Sendt: 04-11-2020 15:11

Kære Johan

I har efterspurgt en linje på nedenstående. Vi sætter nedenstående svar ind i vores Ms beredskab.

...”;

har han forklaret, at ”PN” stod for pressenotat. Informationerne var ikke så relevante for ministersekretærene, hvorfor de derfor ikke var en del af korrespondancen, der vedrørte miljø- og fødevarerministerens beredskab. De var mere interesserede i, at materialet fremkom rettidigt, og at det faglig set var i orden, og at det i sidste ende er Paolo Drostbys kontor, der vurderer den indholdsmæssige del af det.

Han overværede pressemødet.

Han vil tro, at han blev involveret i planlægningen af mødet mellem Mogens Jensen og Tage Petersen.

Forevist mailkorrespondance af 5. november 2020 mellem ham, Henrik Studsgaard, Tejs Binderup, Søren Andersen og Mogens Jensen om planlægning af et møde med Tage Petersen (ekstrakten s. 2670), hvori det fremgår:

”...

Fra: Mogens Jensen ...

Sendt: 5. november 2020 07:02

Til: Henrik Studsgaard ..., Tejs Binderup ..., Søren Andersen ..., MFVM...Ministerbetjening ...

Emne: Mink og økonomi

Jeg vil gerne at der idag afgang indbydelse til møde med Tage om økonomi/erstatning mm. Det kan evt tages i 2 tempi med først embedsmandsmøde og så ministermøde. Vi må rykke hurtigt her - det skylder vi også den konstruktive tilgang Tage har haft.

...

Den 5. nov. 2020 kl. 08.01 skrev Ask Lyno-Hansen ...

Det sørger vi for.

...

Til: ..., (Ask Lyno-Hansen)

Cc: ..., (Mogens Jensen), ..., (Tejs Binderup), ..., (Søren Andersen), ..., (MFVM ... Ministerbetjening)

Fra: Henrik Studsgaard

...

Sendt: 05-11-2020 08:04:22

Vent lige med indkaldelsen Ask - vi skal have koordineret med EM. Jeg taler lige med Dithmer.

...”;

og forevist sin mail af samme dato sendt kl. 8.06 til Anders Kroman Liin, Katja Goodhew, Paolo Drostby, og cc til Lykke Feld, Tejs Binderup og Maria Petterson om en bestilling til ”Invitation til Tage Pedersen” (ekstrakten s. 2679), hvori det fremgår:

”...

Ministeren ønsker, at der i dag afgang en invitation til Tage Pedersen med henblik på et møde, hvor der kan drøftes kompensation til minkbranchen.

Han foreslår, at det tages i to tempi med først et embedsmandsmøde og derefter et ministermøde. Invitationerne **skal udgå i dag**. Vil I lave udkast, som vi kan sende ud? I kan drøfte mulige tidspunkter med Maria (cc.)

DC har meddelt, at der også skal koordineres med EM, han tager fat i Dithmer derovre, så I må gerne gå i gang, så afventer vi lige en udsendelse til, vi har fået en melding fra DC.

...”,

har han forklaret, at han sendte mailen til Anders Kroman Liin, så han var orienteret om mødet, kunne forberede materiale hertil samt lave et udkast til en invitation, som de herefter kunne sende ud.

De gik i gang med den forberedende hastelovgivning den 5. november 2020. På det tidspunkt stod det nok ikke særlig klart for ham, om hastelovgivningen handlede om kompensation eller om aflivning. Han vidste blot, at det relaterede sig til mink. I hvert fald op til weekenden, hvor de forberedte ringematerialet til ministeren, så ministeren kunne ringe rundt til ordførerne i forbindelse med forsøget på at indhente $\frac{3}{4}$ flertal til en hastelovgivningsproces, blev han opmærksom på hjemmelsspørgsmålet.

Forevist sin mail af 6. november 2020 kl. 13.28 til Søren Andersen, Bjarke Kamstrup, Paolo Drostby, Katja Goodhew, Anders Kroman Liin, Tejs Binderup med flere, sendt cc til Lykke Feld, med emnet ”Noter fra internt møde om mink” (ekstrakten s. 2918), hvori det fremgår:

”...

Statusmøde om arbejdet med mink-dossieret

Til stede er ministeren, DC, Tejs, SR, Bjarke, ministersekretærer

...

Aflivningssporet

- DC orienterer om arbejdet med aflivningen af mink. Det er aftalt med Tage, at alle mink i Nordjylland er aflivet senest mandag kl. 24 – i så fald udbetales en bonus på 10 kr. per mink.
- Målet er, at alle mink er aflivet per 16. november. Dette skal meddeles til Tage Pedersen, da det er en fremrykning af aftalen fra i onsdags.
- Der skal gives en instruks fra FVST, den skulle være lige på trapperne. Når den kommer ind i DEP, så skal der eksekveret på den ASAP.
- Kan man opbevare døde, smittede mink uden for Nordjylland på presenninger eller lignende ...
- Hvis der er de mindste problemer, så skal der eksekveres på det med det samme...
- FVST er lead på at sikre, at der graves huller nok og hurtigt nok.
- Giftsporet: det er ikke en mulighed at bruge gift, som det ser ud nu.
- Der synes generelt at være opbakning blandt minkavlerne.
- Der er udfordringer med at skaffe container-kapacitet nok ...
- Billeder med døde mink mv., det må man leve med, for fokus er på aflivning pt.

Kompensationssporet

- Der skal tilvejebringes tilstrækkelig hjemmel til at kunne håndtere besætningerne uden for zonerne

- Der har været møde med EM her til morgen. Det er ekspropriationssporet, der følges. Enten kan der være ekspropriation efter gældende ret, så er reglerne klare, hvis ikke så laves der et selvstændigt lovforslag som lægger sig så tæt op ad gældende ekspropriationsret som muligt
- Drøftelser med erhvervet samt ordførerne om kompensation starter mandag.
- Der skal ligeledes tages stilling til, om der skal være forbud mod minkavl efter 2021 eller ej.
- SR bemærker, at der bør sikres offentlighed om, at vi har inviteret til forhandlinger om kompensation med erhvervet og partierne...
- Erhvervet efterspørger klarhed om kompensationen...

Svigsporet

...

Pressesporet

- På baggrund af vores kortlægning, kan der kommunikeres præcis om hændelsesforløbet. Vi møder tidligt ind mandag og drøfter sagen.
 - SF og RV bakker op om regeringens linje.
 - Spørgsmålet er, om der skal være et internationalt spor i oversigtspapiret også?
 - ...
- ..."

har han forklaret, at "mink-dossier" var en sammenfatning af de to hovedspor om aflivning og kompensation. Mødet fandt sted om formiddagen samme dag. Han vil tro, at han udsendte referatet et par timer efter mødet. Han tog notater på en computer. Han vil tro, at Lykke Feld også var til stede.

Hjemmelsspørgsmålet blev kun drøftet under kompensationssporet. Han mener ikke, at departementschefen eller Tejs Binderup talte om en manglende lovhjemmel til aflivning. Han er ikke bekendt med, at Tejs Binderup den 4. november 2020 havde været til afdelingschefmøde med Justitsministeriet, hvor Tejs Binderup havde rejst spørgsmålet om hjemmel til aflivning. Han var ligeledes ikke bekendt med, at Justitsministeriet den 5. november 2020 meddelte Miljø- og Fødevarerministeriet, at Justitsministeriet ikke ville tilsidesætte Miljø- og Fødevarerministeriets vurdering af, at der ikke var hjemmel til at aflive alle mink. På tidspunktet for mødet den 6. november 2020 vidste han ikke, at der ikke var hjemmel til at aflive alle mink.

Adspurgt af kommissionen har han forklaret, at der ikke var hjemmel i lov om hold af dyr til kompensation af avlerne uden for zonerne. Hvis avlere uden for zonerne skulle have tempobonus, skulle der derfor laves en ny hjemmel. Der blev formentlig ikke talt om hjemmel til aflivning uden for zonerne, da der ikke var nogen fra Fødevarerstyrelsen til stede i de områder.

Forevist mail af 5. november 2020 kl. 18.43 fra Charlotte Røgild Knudsen til Paolo Perotti, Birthe Schubart Haabegaard, Paolo Drostby, Katja Goodhew med flere med indkaldelse til "Møde om hastelovforslag vedr. aflivning af alle mink i DK og midlertidigt forbud mod minkavl" den 6. november 2020 kl. 10.00-10.45 vedhæftet "Aktstykke mink til FM 05.11.2020 (002).docx" (tillægsekstrakt 5 s. 152), hvori det fremgår:

"...

I indkaldes hermed til opstartsmøde vedrørende udarbejdelse af hastelovforslag om aflivning af alle mink i Danmark (grundet covid-19) og forbud mod minkavl i 2020-21. Lovforslaget skal overordnet indeholde følgende elementer:

- 1) Hjemmel til at gå ind og slå alle mink ned
- 2) ...
- 3) En ekspropriationshjemmel
- 4) Forbud mod at avle mink i 2020-2021 – derfor også erstatning for produktionsapparat i denne periode (*Dette kan regeringen så vælge at ændre til endeligt opgør med minkavl og dermed permanent forbud*)
- 5) Forholdet til Lov om hold af dyr, herunder hvilken lov der regulerer de forskellige forhold og deres indbyrdes forhold.

Til orientering vedhæftes udkast til aktstykke, som omhandler de udgifter, der er ved smittede besætninger og besætninger inden for 7,8 km zonen. Aktstykket indeholder således ikke beregninger/udgifter fsva. alle de besætninger, som ligger uden for 7,8 km zonen, men disse merudgifter er ved at blive estimeret.

...”;

har han forklaret, at ingen under deres interne møde i Miljø- og Fødevarerministeriet den 6. november 2020 henviste til drøftelserne om punkt 1) på dagsordenen fra mødet tidligere samme dag om hjemmel til at slå alle mink ned.

Han vil mene, at Mogens Jensen lørdag den 7. november 2020 blev bekendt med, at der skulle etableres lovhjemmel til aflivning af alle mink, da ministeren modtog ringepapirerne, som skulle bruges under orienteringen af ordførerne om hastelovforslag. Det var tydeligt, at der manglede hjemmel til kompensation af minkavlerne, men han husker ikke præcist, hvornår det gik op for ministersekretariatet, at hastelovforslaget også vedrørte hjemmel til aflivning af alle mink. Det var fredag den 6. november eller lørdag den 7. november 2020.

Han var ikke involveret i tilblivelsen af indholdet til Mogens Jensens presseberedskab til den 8. november 2020.

Forevist mail af 10. november 2020 kl. 11.55 fra Emilie Svendsdatter Mehlsen Paolo Drostby, Tejs Binderup, Paolo Drostby og Paolo Perotti, sendt cc. til ham med flere med emnet ”Mine noter fra internt møde om redegørelse for mink” den 10. november 2020 (ekstrakten s. 3822), hvori det fremgår blandt andet:

”...

Kære alle

Hermed mine noter fra internt møde den 10. november om redegørelse vedr. mink. Noterne er til internt brug i departementet.

Deltagere: DC, Tejs, Paolo P, Paolo D og Emilie

...”;

har han forklaret, at han ikke deltog i mødet. Han var ikke involveret i redegørelsen.

Adspurgt af sin bisidder Jakob Bjerre har han forklaret, at han er uddannet cand.scient.pol., og at han ikke har juridiske forudsætninger.

Forevist mailkorrespondance af 12. november 2020 mellem ham og Katja Goodhew, Anders Kroman Liin og Lykke Feld om ”Ordre fra KU-beslutning til FVST” (ekstrakten s. 4131), hvori det fremgår:

”...

Den 12. nov. 2020 kl. 20.25 skrev Ask Lyno-Hansen ...:

Kære begge

Kan I bekræfte, at kommandovejen fra KU til FVST gik via NOSTen den 3./4. November?

...

Fra: Katja Goodhew ...

Sendt: 12. november 2020 20:32

Til: Ask Lyno-Hansen ...

Cc: Anders Kroman Liin ..., Lykke Feld ...

...

Det må I spørge Tejs om - det var vi ikke inde over

...

Fra: Ask Lyno-Hansen

Til: Katja Goodhew

Cc: Anders Kroman Liin; Lykke Feld

...

Dato: 12. november 2020 20:34:01

Hej igen Katja

Men vil I undersøge det så?

...”

har han forklaret, at han ikke husker, hvorfor han spurgte om, hvorvidt informationen om beslutningen fra KU-mødet var tilgået Fødevarestyrelsen via NOST. Han mener ikke, at han fik svar herpå.

Asbjørn Brink

Asbjørn Brink har – under afhøring i kommissionen den 25. november 2021 – forklaret blandt andet, at han er i perioden 2020 var souschef i Finansministeriets Center for Klima, Grøn økonomi og EU. I efteråret 2020 refererede han til afdelingscheferne Martin Ulrik Jensen (Finansministeriet), Annelise Lauritsen (Finansministeriet) og Kent Harnisch (Finansministeriet). Hans nærmeste medarbejder i forhold til coronasmitte blandt mink var fuldmægtig Casper Mondrup Dahlmann (Finansministeriet). I august 2021 blev han udnævnt til kontorchef i Finansministeriet.

Første gang han blev inddraget i sagen om coronasmitte blandt mink var i forbindelse med det forberedende møde i CU den 10. september 2020, hvor der skulle udarbejdes en håndakt til dette møde.

Forevist passage fra håndakten ”Håndakt til FCU d. 10. september” (ekstrakten s. 307):

”...

Det bemærkes, at det pt. *ikke* indgår som en anbefaling i vurderingen fra STPS, SSI, SST og FVST, at besætningerne skal slås ned. Dette kan dog besluttes ud fra et forsigtighedsprincip.

...

KGE bemærker i den forbindelse, at en evt. anbefaling om nedslagning vil have meget væsentlige konsekvenser. Fx vurderes et sådant påbud at aktivere regler om erstatningspligt. MFVM har tidligere skønnet, at fuld kompensation for nedslagning af alle danske minkbesætninger kan beløbe sig til 10-15 mia. kr. Dertil kommer eventuel erstatning for driftstab i en midlertidig forbudsperiode. I 2018 var der ca. 3.500 beskæftigede inden for ”avl af pelsdyr mv.”

...”

har han forklaret, at de her forsøgte at flage, at der kunne blive tale om meget store erstatningsbeløb og ekspropriation. Spørgsmålet om ekspropriation afklares af Justitsministeriet, men ekspropriationsvurderingen har betydning for størrelsen af kompensationen, hvilket var årsagen til at Finansministeriet interesserede sig for spørgsmålet om ekspropriation. Han ved, at håndakten blev sendt til departementschef Peter Stensgaard Mørch. Han ved ikke, hvem der ellers deltog i det forberedende CU-møde den 10. september 2020.

Forevist mailkorrespondance mellem ham og Annemarie Lauritsen (Finansministeriet) af 11. september 2020 kl. 16.44 (ekstrakten s. 319), som tillige er sendt i kopi til blandt andet Kent Harnisch (Finansministeriet), Martin Ulrik Jensen (Finansministeriet) og Lars Høgsbro Østergaard (Finansministeriet) med emnet ”Mink – og corona”:

”...

Til: Annemarie Lauritsen ...

Cc: Kent Harnisch ..., Martin Ulrik Jensen ..., Lars Høgsbro Østergaard ...

Fra: Asbjørn Brink ...

Titel: SV: Mink - og corona

Sendt: 11-09-2020 16:51

Hej Annemarie

Mange tak for meldingen. Vi deltager meget gerne i udarbejdelsen af modeller for kompensation, såfremt nedslagning skulle komme på bordet.

Jeg har ovenikøbet personlig erfaring som minkfarmer i mine meget unge dage. Og pelsningssæsonen er desværre en måneds tid senere (afhængig af hvor koldt det bliver i oktober). Dvs. at vi skal helt hen forbi oktober/november.

Vi afventer indtil videre henvendelse fra MFVM mhp. udarbejdelse af modeller for kompensation.

...

Fra: Annemarie Lauritsen ...

Sendt: 11. september 2020 16:44

Til: Asbjørn Brink ...

Cc: Kent Harnisch ...; Martin Ulrik Jensen ...; Lars H. Østergaard ...

Emne: Mink - og corona

Hej Asbjørn

På Forberedende Corona-udvalg blev Mink kort drøftet. DC i MFVM var til stede – billedet er vist pt. at der ikke er betydelig risiko ved mink. Der pågår et arbejde mellem SSI og MFVM for at afklare nærmere. Jeg sagde, at vi gerne ville deltage, og være med til at tænke i mulige løsninger, såfremt der vurderes at være behov for nedslagning af mink i mindre eller større omfang. Nævnte hertil, at det vil være fint at få udboret nu, da en evt nedslagning helst skal ske i 2020 så ...”,

har han forklaret, at han opfattede Annemarie Lauritsens mail som et forsøg på at være på forkant i forhold til de økonomiske konsekvenser, hvis det i fremtiden blev besluttet, at der skulle aflives mink i større omfang end hidtil. De påbegyndte arbejdet med de økonomiske konsekvenser umiddelbart efter modtagelsen af denne mail, og de foretog i den forbindelse efterprøvninger af skønnet for kompensation. De ønskede at være forberedt på forskellige scenarier og kompensationsmodeller. De begyndte i slutningen af september 2020 at efterspørge Fødevarestyrelsens beregninger for, at de i Finansministeriet kunne efterprøve beregningerne, og så de kunne finde måder at finansiere disse udgifter på.

Forevist Casper Mondrup Dalhmanns (Finansministeriet) mail af 15. september 2020 kl. 18.32 (ekstrakten s. 331) til Paolo Drostby (Miljø- og Fødevareministeriet) med emnet ”CU-sag om mink”:

”...

Kære Paolo

Vi har fået en tilbagemelding fra sidste uges FCU-drøftelse om, at der er ønske om at vi i FM kommer ind over sag vedr. mink forud for CU-drøftelse.

Har I fået samme tilbagemelding? Og kan du i så fald være behjælpelig med en status på sagen og evt. sende os seneste version?

...”

har han forklaret, at denne mail blev sendt til Miljø- og Fødevareministeriet som følge af Annemarie Lauritsens mail af 11. september 2020 kl. 16.44, hvor de blev bedt om at klarlægge de økonomiske konsekvenser for forskellige scenarier med aflivning af mink.

Forevist mailkorrespondance mellem ham, Casper Mondrup Dahlmann og Paolo Drostby af 15. september 2020 kl. 21.32 (ekstrakten s. 329-330) med emnet ”CU-sag om mink”:

”...

Fra: Paolo Drostby ...

Dato: 15. september 2020 kl. 21.32.31 CEST

Til: Asbjørn Brink ..., Casper Mondrup Dahlmann ...

Emne: Ang: SV: CU-sag om mink

Kære Asbjørn

Sagen er ikke færdig; SUM er først klar i morgen tidlig. Jeg har bedt min sagsbehandler om at sende til Casper, når han lægger videre til mig, og jeg venter med at godkende, til jeg har hørt fra SUM.

Bh Paolo

...

Fra: Paolo Drostby ...

Sendt: 15. september 2020 18:40
Til: Casper Mondrup Dahlmann ...
Cc: Asbjørn Brink <...>
Emne: Re: CU-sag om mink

Kære Casper

Jo, vi er opmærksomme på det. I kommer ind over sagen, når den lægges op. Det er en betydelig koordinationsopgave at få de involverede myndigheder til at levere en samlet indstilling. ...”

og forevist passage fra dokumentet ”Håndtering af smittespredning med COVID-19 i danske minkbesætninger” (ekstrakten s. 335):

”...

Indstilling

Det indstilles, at der drøftes følgende løsningsmuligheder:

- Alle smittede besætninger slås ned ud fra et forsigtighedsprincip og/eller
- der iværksættes alternative tiltag, som er anbefalet af sundhedsmyndighederne og Fødevarerstyrelsen, *jf. bilag 1* eller
- alle minkbesætninger slås ned ud fra et forsigtighedsprincip

...”

har han forklaret, at indstillingen var et alvorligt tiltag, som ville medføre meget store udgifter. Indstillingen blev efterfølgende ændret, da Sundhedsministeriet fremførte, at der ikke var en entydig anbefaling af, at alle mink skulle aflives.

Forevist Casper Mondrup Dahlmanns mail af 16. september 2020 kl. 15.18 (ekstrakten s. 343) til Niels Torpegaard Christensen (Sundhedsministeriet), Paolo Drostby og Anders Kroman Liin (Miljø- og Fødevarerministeriet), som tillige er sendt i kopi til ham, med emnet ”Status”:

”...

Kære MFVM og SUM

Vi mener ikke, at sagen har belyst de økonomiske konsekvenser af to af de tre drøfteindstillinger tilstrækkeligt til, at beslutningen kan træffes med indeværende sag.

Såfremt der er ønske om at gå videre ned af de mere vidtgående veje, er der derfor behov for udarbejdelse af en ny sag, der i langt højere grad belyser de økonomiske konsekvenser – herunder med inddragelse af os og EM.

Dette er søgt afspejlet i vedlagte.

...”

har han forklaret, at han ikke kender til baggrunden for, at sagen blev taget af dagsorden.

Forevist mailkorrespondance mellem Søren Brostrøm (Sundhedsstyrelsen) og Anders Fomsgaard (Statens Serum Institut) af 16. september 2020 kl. 17.11 (ekstrakten s. 353), som tillige er sendt i kopi til blandt andet Bolette Søborg (Sundhedsstyrelsen) og Kåre Mølbak (Statens Serum Institut) med emnet ”Yderligere 1 ny minkbesætning i Nordjylland positiv for SARS-CoV-2 i dag”:

”...

From: Søren Brostrøm <>

Sent: 16-09-2020 18:14:29 (UTC +02)

To: 'Anders Fomsgaard' ...

Cc: Bolette Søborg ...; Kåre Mølbak ...; Helene Bilsted Probst ...

Subject: SV: Yderligere 1 ny minkbesætninger i Nordjylland positive for SARS-CoV-2 i dag

Kære Anders,

Mange tak for orientering. i Sundhedsstyrelsen deler vi bestemt din og jeres bekymring over det stigende reservoir af smitte i danske minkbesætning, med øget risiko for den humane epidemi. Vi får allerede disse informationer af færre kanaler, men jeg vil egentlig først og fremmest opfordre dig til at sikre at informationer og bekymringer tilflyder Kåre, Tyra og øvrig ledelse i SSI, som deltager sammen med os og STPS i indsatsgruppen i regi af Sundheds- og Ældreministeriet, og i drøftelser med FVST, ift. hvilke tiltag der kan tages for at forebygge smittespredning til mennesker.

...

Fra: Anders Fomsgaard ...

Sendt: 16. september 2020 17:11

Til: Søren Brostrøm ...

Cc: Bolette Søborg ...; Kåre Mølbak ...

Emne: VS: Yderligere 1 ny minkbesætninger i Nordjylland positive for SARS-CoV-2 i dag

Kære Søren Brostrøm og Sundhedsstyrelsen

Jeg er dybt bekymret over de flere og flere minkfarme der bliver smittet med en eller flere nye hver dag. I dag er vi oppe på 19 !!!!

Jeg troede egentlig at Sundhedsstyrelsen fik al denne information af yderste vigtighed for mennesker da vi ser flere og flere mutationer der ændrer SARS-CoV-2 spike proteinet som kan risikere at repræsentere ændrede egenskaber i patienter som fx øget smitsomhed og antistof-escape? Men gruppen svarer at jeg bør orientere STT det gør jeg hermed

Kan vi have disse mange farme med hver af 10.000 mink per farm som virus "fabrikker" når der er mennesker smittet ved hver eneste af disse farme smittet med de flere og flere muterede varianter?

Nu ved du/i det

...";

har han forklaret, at han ikke kender til denne mailkorrespondance mellem Søren Brostrøm og Anders Fomsgaard. Han havde en løbende dialog med Katrine Kaldahl (Sundhedsministeriet), der var hans kontakt i Sundhedsministeriet vedrørende sundhedsmyndighedernes anbefalinger i forhold til coronasmitte blandt mink.

Forevist sin mail af 17. september 2020 kl. 16. 49 (ekstrakten s. 425) til Annemarie Lauritsen, som tillige er sendt i kopi til Lars Høgsbro Østergaard og Martin Ulrik Jensen, med emnet "Seneste udgave af FCU cover om mink og covid"

"...

Kære Annemarie

Som efterspurgt er vedlagt seneste version af FCU-cover vedr. mink, som vi har modtaget her til eftermiddag.

Fortsat intet afsnit om økonomiske konsekvenser.

Indstillingspindene er udarbejdet af os, idet der reelt lægges op til, at der udarbejdes et ordentligt beslutningsgrundlag med modeller for økonomisk kompensation. Der udestår også beskrivelse af økonomiske konsekvenser af de alternative tiltag.

...”;

og forevist bilaget ”Håndtering af smittespredning med COVID-19 i danske minkbesætninger” (ekstrakten s. 426) har han forklaret, at Finansministeriet mente, at der var behov for at få belyst de økonomiske konsekvenser forbundet med udgifterne til kompensationen til minkavlerne, herunder også ved en afklaring af, hvordan kompensationen skulle finansieres.

Forevist Casper Mondrup Dahlmanns mail af 19. september 2020 kl. 19.52 (ekstrakten s. 490) til blandt andet Anders Kroman Liin og Niels Torpegaard Christensen, som tillige er sendt i kopi til ham, med emnet ”FØ-sag om håndtering af coronasmitte i mink”

”...

Kære alle

På AC-drøftelse i fredags blev det besluttet, at der skal forelægges FØ-sag om håndtering af COVID-19- smitte i mink.

Vi har givet et bud på et samlet cover. Tager udgangspunkt i tidligere fremsendte sag, men er skåret til af hensyn til at få plads til økonomiske overvejelser og holde sagen inden for ØU-format (2-3 sider).

Vi foreslår, at der endvidere udarbejdes et justeret bilag 1, som beskriver de tiltag, der i fredags blev besluttet iværksat – samt omkostningerne herved. Kan i store træk bygges op om løsningsafsnittet i tidl. bilag til sagen.

...”;

har han forklaret, at de beslutninger, som der blev henvist til i mailen var nogle øgede test- og kontroltiltag på minkfarmene særlig i Nordjylland i forbindelse med overvågning af coronasmitte på minkfarme.

Forevist passage fra udkast til cover ”Håndtering af coronasmitte i mink” af 19. september 2020 (ekstrakten s. 492-493):

”...

Som følge af de forhøjede smittetal har sundhedsmyndighederne og FVST medio september iværksat en række nye tiltag, herunder ift. målrettet forebyggelse, øget overvågning og test samt procedurer for håndtering af smitteudbrud. Tiltagene er beskrevet i bilag 1 og omkostninger hertil udgør ca. 9,8 mio. kr.

...

I forbindelse med nedslagning af de første tre besætninger blev der fastsat kompensationsgrad i henhold til bestemmelserne i Lov om hold af dyr. Et påbud om aflivning vurderes fra et juridisk synspunkt at have karakter af ekspropriation, hvorfor der vil være krav om fuld kompensation for de aflivede minks værdi til berørte besætningsejere; også selvom man der kan findes flertal i Folketinget for at ændre bestemmelserne i Lov om hold af dyr

...”;

hvortil var knyttet kommentarboks fra Casper Mondrup Dahlmann med følgende indhold:

”...

MFVM: Vil I bekræfte at dette er korrekt?

...”

har han forklaret, at han var i tæt dialog med Casper Mondrup Dahlmann om udarbejdelsen af dette cover. De var ham og Casper Mondrup Dahlmann som udarbejdede udkastet til coveret. De var uden

for deres komfortzone i forhold til spørgsmålet om lovhjemmel, hvorfor de bad Miljø- og Fødevarerministeriet om eksplicit at forholde sig til afsnittet om hjemmel til aflivning af mink. Coveret var tiltænkt en sag, der skulle på et forberedende ØU-møde den 23. september 2020.

Forevist Marianne Rosenstands mail af 22. september 2020 kl. 17.49 (ekstrakten s. 618) med emnet "FØ 23/9-2020: BILAG 5 – Håndtering af coronasmitte i mink":

"...

From: Marianne Rosenstand

Sent: 22. september 2020 17:49

To: Anne Dahl Krabbe (EM-DEP)[Anne Dahl Krabbe (EM-DEP)]; Casper Sørensen[Casper Sørensen]; Christian Liebing [Christian Liebing]; Ciara Ellen O'Neill [Ciara Ellen O'Neill]; Eskil Lykke Jacobsen [Eskil Lykke Jacobsen]; Gulraz Latif [Gulraz Latif]; Hanne Bach Nørregård [Hanne Bach Nørregård]; Helene Harslett Petersen [Helene Harslett Petersen]; Karen Hestbæk Olesen [Karen Hestbæk Olesen]; Karen Nilaus [Karen Nilaus]; Louise Flink Hansen [Louise Flink Hansen]; Mads Aleksander Daugaard Buhl (EM-DEP) [Mads Aleksander Daugaard Buhl (EM-DEP)]; Maria Julie Viuf Christiansen [Maria Julie Viuf Christiansen]; Pelle Pape [Pelle Pape]; Sarah Marie Lund [Sarah Marie Lund]; Simon Humberto Krog Motzfeldt [Simon Humberto Krog Motzfeldt]; Susan Olsen [Susan Olsen]; Søren Bøllingtoft Knudsen (EM-DEP) [Søren Bøllingtoft Knudsen (EM-DEP)]; Thomas James Uldall Heidener (EM-DEP) [Thomas James Uldall Heidener (EM-DEP)]; Maja Holm Andreasen [Maja Holm Andreasen]; Marilou Pehrson [Marilou Pehrson]; Simone Overby Sloth [Simone Overby Sloth]; Søs Schack Nielsen [Søs Schack Nielsen]; Anne Sofie Munk Kruse [Anne Sofie Munk Kruse]; Bente Knudsen [Bente Knudsen]; Emilie Svendsdatter Mehlsen [Emilie Svendsdatter Mehlsen]; Fanny Hye-Knudsen [Fanny Hye-Knudsen]; Kasper Rise [Kasper Rise]; Lars Lindholm Nielsen [Lars Lindholm Nielsen]

Subject: FØ 23/9-2020: BILAG 5 - Håndtering af coronasmitte i mink

Attachments: BILAG 5 - Håndtering af coronasmitte i mink.pdf

Kære alle

Vedhæftet bilag 5 til brug for FØ i morgen.

Der udestår således ikke yderligere materiale.

...";

og forevist (ekstrakten s. 620-621):

"...

SSI har udarbejdet en fornyet risikovurdering og finder, at den pludselige øgning i antallet af smittede minkbesætninger i et afgrænset område, hvor der samtidig er en høj incidens af smitte blandt mennesker, er bekymrende. De øvrige ansvarlige myndigheder: FVST, Sundhedsstyrelsen (SST) og Styrelsen for Patientsikkerhed (STPS), deler bekymringen.

...

Et påbud om aflivning vurderes ud fra et juridisk synspunkt at have karakter af ekspropriation, hvorfor der vil være krav om fuld kompensation for de aflivede minks værdi.

...";

har han forklaret, at Finansministeriet ikke havde foretaget en vurdering af, hvorvidt et påbud om aflivning var ekspropriation. Denne afklaring skulle foretages af Justitsministeriet bistået af Miljø- og Fødevarerministeriet. Han husker ikke, hvorvidt han deltog i det forberedende ØU-møde den 23. september 2020. Peter Stensgaard Mørch og Kent Harnisch deltog i de forberedende ØU-møder.

Forevist sin mail af 26. september 2020 kl. 17.54 (ekstrakten s. 685) til Kent Harnisch, som tillige er sendt i kopi til Martin Ulrik Jensen og Casper Mondrup Dahlmann, med emnet ”Mink”:

”...

Hej Kent

Som efterspurgt er vedlagt MFVM’s underliggende beregninger fsva. økonomien i mink-sagen. I lyset af, at der med den foreliggende ØU-sag ikke lægges op til at iværksætte yderligere og mere drastiske tiltag, er vi i denne omgang ikke gået dybt ind i drøftelsen om økonomien, tidshorizonten (FVST skønner, at det vil tage ½-1 år af aflive dem – virker absurd) og lovhjemlen (det kræver lovændring af aflive minkene + forbyde import af nye mink). Det gør vi nu mhp. hurtigt at kunne forelægge beslutningsoplæg i tilfælde af, at myndighederne skulle anbefale hel eller delvis aflivning af mink i DK (dvs. scenarie 2 og 3 i vedlagte).

...”;

har han forklaret, at dette ligeledes var et forsøg på at være på forkant med en eventuel kommende udvikling i sagen om coronasmitte blandt mink. Finansministeriet havde en række forespørgsler til Miljø- og Fødevareministeriet på deres beregninger i forskellige scenarier, idet Finansministeriet ønskede at efterprøve disse beregninger løbende. Miljø- og Fødevareministeriet havde tidligere oplyst dem om, at en yderligere aflivning af mink ville kræve ny lovgivning. Det var en servicemeddelelse, som han gav videre til sine chefer. Det var Paolo Drostby der tidligt i forløbet oplyste ham om, at yderligere aflivning af mink ville kræve ny lovhjemmel. Denne oplysning tog Finansministeriet til efterretning, idet Finansministeriet ikke havde indsigt i dette spørgsmål.

Forevist Paolo Drostbys mail af 16. september 2020 (ekstrakten s. 329) til ham og Casper Mondrup Dahlmann, som tillige er sendt i kopi til Anders Kroman Liin og Katja Goodhew med emnet ”CU-sag om mink”:

”...

Kære Asbjørn

Vedhæftet rettelser i CU-cover, som vi netop har modtaget fra SUM. I vil se, at indstillingen er ændret substantielt. Vi er ikke enige i dele af ændringerne her, blandt andet er bemærkningen om genetisk minkvariant ikke i overensstemmelse med seneste meldinger fra SSI. Vi er i dialog med SUM om dette.

...”;

og forevist passage fra bilaget ”Bilag 2 – Omkostninger ved opstillede scenarier” (ekstrakten s. 686-687):

”...

Baggrund

Til vurdering af de fremadrettede handlemuligheder, redegøres i dette notat for de statsfinansielle og samfundsmæssige omkostninger for tre scenarier som følger:

1. Iværksættelse af yderligere kontrol- og smittebeskyttelsesindsatser, som foreslået af Fødevarestyrelsen (FVST), Statens Serum Institut (SSI), Sundhedsstyrelsen (SST) og Styrelsen for Patient Sikkerhed (STPS) i fælles notat af 15. september 2020 (jf. bilag 1).
2. Aflivning af alle danske COVID-19 smittede minkbesætninger.
3. Aflivning af alle danske minkbesætninger.

...

For scenarie 3 vil aflivning af alle danske besætninger, inklusive besætninger, der ikke er beliggende i området omkring et udbrudssted, eller ikke er under mistanke, ikke kunne ske efter gældende regler i lov om hold af dyr.
...”

har han forklaret, at det var ved denne mail, at han blev orienteret om, at det skulle afklares, hvorvidt der var behov for ny lovgivning. Han havde ligeledes en mundtlig samtale herom med Paolo Drostby. Han trykprøvede ikke Miljø- og Fødevareministeriets juridiske vurdering. Han er ikke jurist, og han har heller ikke nogen jurister ansat i sit kontoret. Finansministeriet har ikke kompetencerne til at foretage en sådan trykprøvning af Miljø- og Fødevareministeriets hjemmelsvurdering. Det var det ressortansvarlige ministerium, der havde ansvaret for denne hjemmelsvurdering. Finansministeriet bistår fagministerier med afklaringer i forhold til bevillingsmæssig hjemmel, men ikke vedrørende materiel lov hjemmel.

Forevist passage fra håndakten ”Håndakt til ØU d. 30. september” af 25. september 2020 (ekstrakten s. 694):

”...

For nuværende fremgår aflivning *ikke* af sundhedsmyndighedernes anbefalinger.

Aflivning af alle mink vil være et meget vidtgående tiltag, som forudsætter en mere detaljeret belysning af konsekvenserne. Det skønnes, at omkostninger til aflivning, vil beløbe sig til minimum 7 mia. kr. (før pelsning i november) og 5 mia. kr. (efter pelsning i november). Dertil kommer tabte fremtidige indtjeningsmuligheder for de omtrent 6.000 beskæftigede i erhvervet.

Der lægges op til, at en evt. drøftelse af mere vidtgående tiltag som fx aflivning først aktualiseres, hvis de faglige myndigheder mere entydigt anbefaler sådanne tiltag.

...”

har han forklaret, at håndakten blev udarbejdet af Casper Mondrup Dahlmann, og at han (Asbjørn Brink) godkendte den. Han ved ikke, hvorvidt håndakten tilgik Nicolai Wammen. Men han formoder, at Nicolai Wammen modtog den, idet håndakten blev udarbejdet med henblik på at forberede Nicolai Wammen til ØU-mødet den 30. september 2020. Han tror, at håndakten ligeledes blev sendt til Peter Stensgaard Mørch. Der blev udover denne håndakt udarbejdet et internt notat om, hvorvidt regerings-sagen var tilstrækkeligt oplyst, og hvorvidt der var uenigheder mellem ministerierne. Sådan et notat udarbejdes til de fleste regeringssager. Han ved ikke, om ØU-sagen blev forelagt mundtligt eller skriftligt for Nicolai Wammen.

Forevist passage fra bilaget ”Bilag 2 – Omkostninger ved opstillede scenarier” af 20. september 2020 (ekstrakten s. 687):

”...

Iværksættelse af scenarie 3 vil derfor kræve en lovændring. Raske dyr i andre områder end de berørte, vil således ikke på det foreliggende hjemmelsgrundlag kunne kræves aflivet mod erstatning. Aflivning af raske dyr vil desuden udgøre en sådan begrænsning af ejendomsretten, at der vil være tale om ekspropriation. Når der er tale om ekspropriation vil kompensationsssatsen være sat således, at erstatningen svarer til handelsværdien og 20 pct. af driftstabet, under antagelse af at hjemlen i BEK 1323/2015 vil udvides til at omfatte alle mink.

...”

har han forklaret, at de i hans kontor vidste, at iværksættelse af scenarie 3 ville kræve en lovændring, men det var ikke en central viden for dem, idet det ikke var et område, som de i Finansministeriet beskæftigede sig med. Begrebet ”vendemøde” er møder af forskellig karakter i Finansministeriet, hvor forskellige emner bliver vendt. Der afholdes løbende ”vendemøder” med Nicolai Wammen.

Forevist Victoria Julie Jessens mail af 27. september 2020 kl. 20.04 (ekstrakten s. 755) til Nicolai Wammen med emnet ”ØU-sager på vende-møde i morgen”:

”...

Hej Nicolai

Til vende-mødet i morgen tager vi også de to vedhæftede ØU-sager om håndtering af corona i mink samt om ny station ved lufthavnen, der har ramt henover weekenden. PSM er OK med begge.

...”

og forevist internt notat ”Håndtering af COVID-19-smitte i minkbesætninger” (ekstrakten s. 756) har han forklaret, at Victoria Julie Jessen er ministersekretær i Finansministeriet. I Finansministeriets interne notater og i håndakter forsøger embedsværket at zoome ind på de mest centrale pointer fra en regeringssag. Spørgsmålet om, hvorvidt en yderligere aflivning af mink krævede ny lovhjemmel, havde Finansministeriet ikke indsigt i, og det var ikke noget som Nicolai Wammen eller Peter Stensgaard Mørch skulle være særskilt eller ekstra opmærksomme på. Dette blev derfor ikke beskrevet i disse skrivelser. Finansministeriets altoverskyggende fokus var på udgifterne forbundet med aflivning af coronasmittede mink.

Forevist ØU-coveret ”Håndtering af coronasmitte i mink” af 25. september 2020 (ekstrakten s. 757), bilaget ”Bilag 1: Igangsatte tiltag vedrørende håndtering af udbrud af COVID-19 på minkfarme” af 25. september 2020 (ekstrakten s. 760) og bilaget ”Bilag 2: Risikovurdering vedrørende virusmutationer blandt mink samt spørgsmålet om aflivning” af 25. september 2020 (ekstrakten s. 762) har han forklaret, at under udarbejdelsen af ØU-sagen i september 2020 stod det klart, at Sundhedsministeriet ikke anbefalede yderligere aflivning af mink, hvorfor vurderingen af de økonomiske konsekvenser ved yderligere aflivning af mink ikke længere var aktuel. Denne vurdering fremgik af ØU-sagens bilag 3. Dette bilag 3 endte med at udgå af denne ØU-sag. Han fik en mundtlig tilbagemelding fra ØU-mødet den 30. september 2020 af Martin Ulrik Jensen, men han husker ikke tilbagemeldingen.

Forevist Martin Ulrik Jensens mail til sig selv af 30. september 2020 kl. 18.33 med emnet ”ØU/KU” (ekstrakten s. 870):

”...

1. Mink

Muligvis slå alle mink ned ...

SSI finde ud af til i morgen hvad de anbefaler.

Mfmv tænke over hvordan man kan eskalere test. Daglige test.

Snak med Annemarie

Tal med Line.

...”;

har han forklaret, at han ikke husker den specifikke tilbagemelding, som han fik fra Martin Ulrik Jensen. Aflivning af alle mink i Danmark har siden midten af september 2020 været et ”worst-case scenarie”. Det var ikke banebrydende for ham, at man på dette tidspunkt kunne se ind i et scenarie, hvor alle mink skulle aflives.

Forevist Kristoffer Krohn Schaldemoses mail af 30. september 2020 kl. 18.57 (ekstrakten s. 871) til ham, Casper Mondrup Dahlmann, som tillige er sendt i kopi til blandt andet Kent Harnisch og Martin Ulrik Jensen, med emnet ”ØU-tilbageløb: Håndtering af coronasmitte i minkbesætninger”:

”...

Hej alle

MUJ har fået særskilt tilbageløb på denne. Tilsyneladende meget tæt på, at STM sendte militæret ind for at gasse alle mink i aften.

...”;

har han forklaret, at han husker at have modtaget denne mail, men han talte ikke med Kristoffer Krohn Schaldemose om formuleringen af mailen.

Forevist Anders Kroman Liins mail af 1. oktober 2020 kl. 02.36 (ekstrakten s. 967-968) til Casper Mondrup Dahlmann, Niels Torpegaard Christensen og Ane Myrhøj Bisgaard, som tillige er sendt i kopi til blandt andet ham, Søren Andersen (Miljø- og Fødevareministeriet), Paolo Drostby, Tejs Binderup (Miljø- og Fødevareministeriet) og Katja Goodhew (Miljø- og Fødevareministeriet) med emnet ”CU-cover opdateret 02.30”:

”...

Kære alle

Hermed følger opdateret CU-cover.

Jeg har vedhæftet 2 bilag. Der mangler fortsat bilaget ”Konsekvenser ved aflivning af mink”, som opdateres i morgen tidlig og eftersendes.

...”;

og forevist (ekstrakten s. 970-971 og 973):

”...

På basis af situationen den 30. september 2020 vil beslutningen medføre aflivning af ca. 94 besætninger: 34 smittede besætninger (3 blev aflivet i juni), samt 17 smittet mistænkte besætninger og 43 besætninger, der er estimeret geografisk beliggende inden for en radius af 7,8 km. fra de øvrige. MFVM vurderer, at et sådant tiltag kan håndteres inden for de eksisterende lovmæssige rammer på området. Sker der en fortsat smittetigning, eller viser de mere detaljerede analyser, at der skal anvendes en anden geografisk radius end 7,8 km, vil disse tal dog ændres tilsvarende.

...

Skulle smitteudviklingen udvikle sig yderligere, vil mere vidtgående tiltag, som for eksempel aflivning af alle mink i Danmark, evt. kombineret med et midlertidigt eller permanent forbud mod hold og avl af mink, kunne overvejes. En sådan beslutning vil dog have en væsentligt større erhvervs- og samfundsmæssige konsekvenser. Det skønnes foreløbigt, at de samlede erhvervsøkonomiske omkostninger til erstatning af aflivede mink, samt tabt værdi af bygninger og inventar, lønomkostninger og tabte driftsomkostninger etc. vil beløbe sig til 6-11 mia. kr., afhængigt af værdisættelsen af tabt indtjening inden

for en fastsat overgangsperiode, hvilket vil skulle afklares nærmere. MFVM vurderer endvidere, at et sådant tiltag forudsætter ændret lovgivning på området.

...

MFVM, JM og SUM forbereder den tekniske afklaring af det fornødne lovgrundlag, såfremt der sidenhen måtte træffes beslutning om aflivning af alle minkbesætninger i et geografisk område eller i hele landet.

...”,

har han forklaret, at han og Casper Mondrup Dahlmann var inde over udarbejdelse af materialet til CU-sagen 1. oktober 2020. Han bad Casper Mondrup Dahlmann om at tydeliggøre, at det i coveret klart skulle fremgå, hvorvidt der var lovhjemmel til den indstillede model, og at den udvidede model, hvor alle mink blev aflivet, sandsynligvis ville kræve en lovændring. Denne tekst skulle ledsages af en kommentar til Miljø- og Fødevareministeriet og Sundhedsministeriet om, hvorvidt dette var korrekt forstået.

Forevist passage fra udkast til CU-cover ”Håndtering af coronasmitte i mink” af 30. september 2020 (tillægsekstrakt 1 s. 489):

”...

Procedure

...

MFVM forbereder den tekniske afklaring af det fornødne lovgrundlag, såfremt der sidenhen måtte træffes beslutning om aflivning af alle minkbesætninger i et geografisk område eller i hele landet.

...”,

hvortil var knyttet en kommentarboks fra Caspers Mondrup Dahlmann med følgende indhold til afsnittet ”Procedure”:

”...

[CMD1]: MFVM: Kan vi skrive sådan?

...”,

har han forklaret, at her ses Caspers Mondrup Dahlmanns tilføjelse til coveret og kommentar til Miljø- og Fødevareministeriet. Efterfølgende blev det på Miljø- og Fødevareministeriets foranledning tilføjet en sætning til den foreviste passage om, at Justitsministeriet og Sundhedsministeriet skulle indtages i den tekniske afklaring.

Adspurgt af kommissionen og forevist sin mail af 30. september 2020 kl. 21.38 (tillægsekstrakt 3 s. 8) til Casper Mondrup Dahlmann med emnet ”Økonomiske omkostninger ved 3 scenarier”:

”...

Ja – det synes jeg.

Kom lige i tanke om, hvorvidt det af cover fremgår klart, at der er lovhjemmel til den indstillede model? Og måske skrive, at den udvidede model med aflivning af alle mink sandsynligvis vil kræve lovændringer (som jeg forstår det).

...”,

og forevist Casper Mondrup Dahlmanns mail af 30. september 2020 kl. 21.40 (tillægsekstrakt 5 s. 21) til Katrine Kaldahl (Sundhedsministeriet) og Anders Kroman Liin, som tillige er sendt i kopi til ham,

Niels Torpegaard Christensen (Sundhedsministeriet) og Paolo Drostby med emnet ”Udkast til FCU-sag”:

”...

Kære alle

Hermed bemærkninger fra os. Er lagt oven på SUM's bemærkninger, som vi det meste af vejen er enige i.

Det er vigtigt, at vi hurtigt får afklaret, hvem der foretager den nye risikovurdering? Som vi forstår tilbagemeldingen på dagens ØU, skal der udarbejdes en ny risikovurdering hos sundhedsmyndighederne - som skal indeholde en klar anbefaling om model. Er dette i tråd med jeres tilbagemeldinger? ...”

og forevist passage fra udkast til cover af 30. september 2020 ”Håndtering af coronasmitte i mink” (tillægsekstrakt 5 s. 25):

”...

Skulle smitteudviklingen [fortsat](#) udvikle sig [yderligere](#), vil mere vidtgående tiltag, som for eksempel aflivning af alle mink [evt. kombineret med et midlertidigt forbud mod hold og avl af mink](#), kunne [komme på tale overvejes](#).

...

[MFVM vurderer at et sådant tiltag forudsætter ændring lovgivningen på området.](#)

...”

har han forklaret, at han fik oplysning om, at tiltaget krævede ændret lovgivning af Paolo Drostby. Han lagde til grund, at andre ministerier også havde denne oplysning, idet det fremgik af andre tidligere regeringssager. Spørgsmålet om hjemmel var ikke et centralt område for Finansministeriet. Finansministeriet havde ikke den faglige indsigt i, hvorvidt der var hjemmel eller ej til aflivning af alle mink i Danmark. Arbejdsfordelingen var, at Justitsministeriet, Sundhedsministeriet og Miljø- og Fødevareministeriet skulle afklare, om der var behov for ny lovhjemmel til et scenarie, hvor alle mink i Danmark skulle aflives.

Forevist Finansministeriet interne notatet ”Håndtering af COVID-19-smitte i minkbesætninger” (ekstrakten s. 976) og udkast til CU-sagens cover ”Håndtering af coronasmitte i mink” (ekstrakten s. 977) har han forklaret, at han ikke briefede Peter Stensgaard Mørch eller Nicolai Wammen forud for CU-mødet den 1. oktober 2020, og han deltog ikke mødet. Han husker ikke, hvorvidt han fik en tilbagemelding fra CU-mødet den 1. oktober 2020.

Forevist mailkorrespondance af 28. oktober 2020 kl. 09.40 mellem ham og Annemarie Lauritsen (ekstrakten s. 1245) med emnet ”Mink 2021 og 2022”:

”...

Til: Annemarie Lauritsen (...), Martin Ulrik Jensen (...), Kent Harnisch (...)

Cc: Lars Høgsbro Østergaard (...)

Fra: Asbjørn Brink (...)

Titel: SV: Mink - 2021 og 2022

Sendt: 28-10-2020 18:30

Jeg har aftalt med MFVM at der udarbejdes beslutningsoplæg med involvering af SUM, EM og BM. Vi hjælper selvfølgelig med økonomien.

...

Fra: Annemarie Lauritsen ...

Sendt: 28. oktober 2020 09:40

Til: Asbjørn Brink ...; Martin Ulrik Jensen ...; Kent Harnisch ...

Cc: Lars Høgsbro Østergaard ...

Emne: Mink - 2021 og 2022

MFVM er ved at se på hvad vi gør fremadrettet – skal der gemmes avlsdyr, så produktionen kan genstartes i 2021, eller skal det lukkes ned. De har svært ved at få SUM til at stikke eller bekende. Hertil nok også relevant m BM og EM. Tejs starter en arbejdsgruppe op – nok relevant at Asbjørn deltager.

Jeg kan se, at minkene også har fundet vej ind i hjælpepakkerne. Det skal nok tænkes sammen.

...”,

har han forklaret, at han ikke husker, hvad der gik forud denne mailkorrespondance. Det var Finansministeriets opfattelse, at der var rigeligt med koordinerende enheder, hvorfor der ikke var behov for oprettelsen af en ny. Finansministeriets fokus var på indholdet og substansen af sagen frem for på en ny koordinerende enhed. De ville bruge kræfterne på at få udboret de økonomiske skøn i sagen.

Forevist mail korrespondance af 2. november 2020 kl. 09.57 mellem ham og Annemarie Lauritsen (ekstrakten s. 1427) med emnet ”Mink – Møde med branchen idag inkl. Kåre”:

”...

Til: Annemarie Lauritsen (...), Kent Harnisch (...), Martin Ulrik Jensen (...), Lars Høgsbro Østergaard (...)

Cc: Kristoffer Krohn Schaldemose (...)

Fra: Asbjørn Brink (...)

Titel: SV: Mink - Møde med branchen idag inkl. Kåre

Sendt: 02-11-2020 09:57

OK – tak. Vi ser på beslutningsoplæg når de sender.

...

Fra: Annemarie Lauritsen ...

Sendt: 2. november 2020 09:53

Til: Asbjørn Brink ...; Kent Harnisch ...; Martin Ulrik Jensen ...; Lars Høgsbro Østergaard ...

Cc: Kristoffer Krohn Schaldemose ...

Emne: Mink - Møde med branchen idag inkl. Kåre

Theis ringede – de forventer, at Kåre på et møde med branchen i dag vil sige, at der ud fra et epidemiologisk synspunkt nok også i 2021 skal være mindst mulig mink produktion (nok en anden formulering), men at det selvfølgelig er op til regeringen. Dvs der er behov for regeringsstillingtagen på ØU onsdag, og MFVM sender noget over i dag over middag. Nok flere modeller. Og vi skal nok også, sammen med EM finde ud af om de eksisterende hjælpepakker kan dække.

Og nok fint ret hurtigt at blive kloge på hvor mange af de ansatte, der er danskere, og hvor mange der er vandrende arbejdstagere.

Asbjørn og Lars – kan I prøve at stikke hovederne sammen og finde en vej.

Hertil: fortsat stor bekymring i regeringen ift. om der nedslås nok mink (er buffer zonen stor nok..), og hastigheden.

...”;

har han forklaret, at denne mail medførte meget stor travlhed i Finansministeriet, idet embedsværket meget hurtigt skulle udarbejde materiale til en ØU-sag, hvor man beskrev den store model, hvilket omfattede aflivning af mink i større omfang end hidtil.

Forevist Kristoffer Krohn Schaldemose mail af 2. november 2020 kl. 10.06 (ekstrakten s. 1430) til ham, Annemarie Lauritsen, Kent Harnisch, Martin Ulrik Jensen og Lars Høgsbro Østergaard med emnet ”Mink – Møde med branchen idag inkl. Kåre”:

”...

PSM orienteret. Som udgangspunkt afholdes der ikke ØU på onsdag. PSM vil gerne have vi arbejder videre i et ØU-spor og eventuelt tænker i skriftlig proces, hvis vi kan være enige om løsning. Hvis vi ikke kan lande noget i enighed må vi tage den derfra.

...”;

har han forklaret, at Finansministeriet på dette tidspunkt havde meget travlt med at forhandle blandt andet stimuliaftaler, hvilke han også selv var meget involveret i. Parallelt med dette arbejdede de for eksempel også med en EU-genopretningsplan. Peter Stensgaard Mørch bad dem her om at afklare, om man på tværs af ministerierne kunne blive enige om en fælles indstilling i ØU-sagen. Hvis man kunne blive enig om indstillingen, så kunne man have afholdt en skriftlig ØU-proces. Denne plan blev senere overhalet af indkaldelsen til KU-mødet den 3. november 2020.

Forevist sms-korrespondance mellem ham og Casper Mondrup Dahlmann af 2. november 2020 kl. 14.48 (tillægsekstrakt 4 s. 670):

”...

[Asbjørn Brink]: Det når vi altså ikke til onsdag.

[Casper Mondrup Dahlmann] kl. 14.48: Nope. Var det her ikke bare et mfvm-møde?

[Asbjørn Brink]: Jeg aner ikke hvad vi deltager i. Helt tåget.

[Casper Mondrup Dahlmann]: Skal jeg ikke prøve at få og tilbage på spor med regeringssag? Mfvm må beskrive forskellige scenarier og begynder samtidigt at regne økonomiske konsekvenser heraf. Hvis behov for input fra øvrige ministerier, tager vi det i de konkrete tilfælde. Samtidig beder vi sum om faglig anbefaling hurtigst muligt.

[Asbjørn Brink]: Ja. Katja er på vej tilbage på spor nu.

[Casper Mondrup Dahlmann]; Jep. godt vi har en talerrække. Det er fedt.

[Asbjørn Brink]: #Sejler

[Casper Mondrup Dahlmann]: Hvad er vi med for? Det er skørt der her

...”;

har han forklaret, at han og Casper Mondrup Dahlmann på dette tidspunkt havde meget travlt. De havde indtryk af, at de skulle deltage i et møde med Miljø- og Fødevarerministeriet, hvor regerings-sagens forskellige scenarier for håndteringen af coronasmitte blandt mink skulle skitses. I løbet af mødet fik han og Casper Mondrup Dahlmann indtryk af, at de deltog i et intern møde i Miljø- og Fødevarerministeriet, idet de ikke mente, at fokus blev lagt rigtigt. Han og Casper Mondrup Dahlmann var frustrerede over, at fokus ikke var på udarbejdelse af scenarierne for håndteringen af coronasmitte blandt mink. De var underlagt et meget stort tidspres, idet Finansministeriet skulle nå at efterprøve det beslutningsgrundlag, som skulle udgøre regeringssagen. Mødet med Miljø- og Fødevarerministe-riet foregik virtuelt, og den foreviste sms-korrespondance fandt sted under mødet.

Forevist sin sms af 2. november 2020 kl. 22.51 (tillægsekstrakt 4 s. 670) til Casper Mondrup Dahlmann:

”...

[Asbjørn Brink]: Vild udvikling i minksagen. Giv et kald hvis du er vågen og vil høre.

...”;

har han forklaret, at han på daværende tidspunkt lige havde modtaget en sms fra Annemarie Lauritsen om, at der var fundet muteret coronavirus på minkfarme, og at der var yderligere spredning i Nordjylland. Dette gav han derfor videre til Casper Mondrup Dahlmann.

Den 3. november 2020 sendte Martin Ulrik Jensens en sms til ham om, at der skulle afholdes to departementschefmøder den 3. november 2020. Han ved ikke, hvorvidt Martin Ulrik Jensen deltog i disse departementschefmøder, men han tror, at Martin Ulrik Jensen deltog i et af møderne den 3. november 2020.

Adspurgt af advokat Snorre Andreas Kehler, bisidder for Martin Ulrik Jensen og Kent Harnisch, og forevist Martin Ulrik Jensens mail af 29. november 2020 kl. 22.00 (ekstrakten s. 5338) til Annemarie Lauritsen og Søren Markvad Nielsen ”Opaldsinfo”:

”...

Tror jeg deltager i dette møde men ikke i mødet den 3 november

...”;

og forevist passage fra dokumentet ”Udvalgsmøder mv. vedr. aflivningen af alle mink i Danmark” (tillægsekstrakt 4 s. 528):

”...

Møde	Beslutning på møde	Bemærkninger	Omfatter mødemateriale manglende lovhjemmel	Har FM cleareret materialet	Mødedeltagere fra FM
...
Møde i DC-kreds d. 2/11	Orientering om fund af mutation i mink samt vurdering af situation og den videre håndtering	[Rigspolitiet og SSI deltog på mødet]	-	-	ANLAU, MUJ og PSM
...

To møder i DC-kreds d. 3/11	Beslutning om at der skal udarbejdes skriftligt materiale til KU-drøftelse samme dag af risikovurdering fra SSI.	DC-møde i JM (AN-LAU) og DC-møde i STM (PSM+AN-LAU)	Ifølge redegørelsen drøftes spørgsmålet om hjemmel til at udvide den hidtidige indsats med aflivning af mink til hele landet ikke på mødet.	-	ANLAU og PSM
-----------------------------	--	---	---	---	--------------

...”;

har han forklaret, at Martin Ulrik Jensen ikke deltog i departementschefmøderne den 3. november 2020, men at Martin Ulrik Jensen derimod deltog i departementschefmødet den 2. november 2020.

Forevist mailkorrespondance af 3. november 2020 kl. 09.59 mellem ham og Kent Harnisch (ekstrakten s. 1552-1553) som tillige er sendt til blandt andet Lars Høgsbro Østergaard, og Martin Ulrik Jensen med emnet ”HASTER: TEMPO-bonus ved hurtigere aflivning af mink”:

”...

Fra: Asbjørn Brink ...

Dato: 3. november 2020 kl. 09.59.29 CET

Til: Kent Harnisch ..., Lars Høgsbro Østergaard ..., Michael Lindved ..., Martin Ulrik Jensen ...

Emne: SV: SV: HASTER: Tempo-bonus ved hurtigere aflivning af mink

Modtaget – det sørger vi for at få udboret i beslutningsoplæg pba. anbefaling fra SSI.

Fra: Kent Harnisch ...

Sendt: 3. november 2020 09:28

Til: Asbjørn Brink ...; Lars Høgsbro Østergaard ...; Michael Lindved ...; Martin Ulrik Jensen ...

Emne: Ang: SV: HASTER: Tempo-bonus ved hurtigere aflivning af mink

Hej Asbjørn

Tak. Er med på, at den aktuelle nedslagning er ekspropriation. Men vel trods alt endnu mere indgribende, hvis de fremadrettet ikke må starte ny minkproduktion op. Bare den vinkel, jeg gerne vil have dækket af.

...

Fra: Asbjørn Brink ...

Dato: 3. november 2020 kl. 07.56.11 CET

Til: Kent Harnisch ..., Lars Høgsbro Østergaard ..., Michael Lindved ..., Martin Ulrik Jensen ...

Emne: SV: HASTER: Tempo-bonus ved hurtigere aflivning af mink

Hej Kent

Når vi afliver raske dyr omkring et udbrudssted skal der ydes fuld erstatning for dyrene og fuld erstatning for driftstab, da der er tale om ekspropriation. Det er derfor allerede ekspropriation, det vi laver nu. Hvis alle dyr i DK skal aflives, vil det sandsynligvis være samme model – altså ekspropriation og fuld erstatning. Det kan man så overveje efterfølgende at kombinere med et egentligt forbud mod hold og avl af mink. Men det kræver ny lovhjemmel.

....

Fra: Kent Harnisch ...

Dato: 3. november 2020 kl. 07.45.10 CET

Til: Lars Høgsbro Østergaard ..., Michael Lindved ..., Asbjørn Brink ..., Martin Ulrik Jensen ...

Emne: Ang: HASTER: Tempo-bonus ved hurtigere aflivning af mink

Tak.

Kan man lave forbud mod hold af mink, uden at det bliver ekspropriation jf sidste afsnit?

...”,

har han forklaret, at Finansministeriet tidligt i forløbet var blevet gjort opmærksom på Fødevestyrelsens vurdering om, at yderligere aflivning uden for zonerne ville kræve ny lovhjemmel. Et eventuelt forbud mod at genindføre mink krævede ligeledes ny lovhjemmel. Han havde ikke noget klart indtryk af, hvorvidt der var tale om ekspropriation. Dette måtte bero på en konkret vurdering foretaget i Justitsministeriet og Miljø- og Fødevarerministeriet.

Den 3. november 2020 arbejdede man i Finansministeriet på en ØU-sag. Om eftermiddagen omkring kl. 16 modtog Annemarie Lauritsen den nye risikovurdering fra Statens Serum Institut, som hun videresendte til ham. Omkring kl. 19 den 3. november 2020 blev han orienteret om, at der skulle være et KU-møde samme aften, hvor man skulle drøfte mutationen af coronavirus i mink.

Forevist Tejs Binderups mail af 3. november 2020 (ekstrakten s. 1559) til Martin Ulrik Jensen, som tillige er sendt i kopi til ham, Line Nørbæk, Torben Skovgaard Andersen, Annemarie Lauritsen, Paolo Drostby, Dorthe Eberhardt Søndergaard og Anne-Mette Lyhne Jensen, med emnet ”Mink og kompensation”:

”...

Kære Martin

Som opfølgning på vores samtale i går, og så alle er opdaterede på planen herfra.

Vi arbejder aktuelt på en ØU-sag, som skal være i ØU i denne uge. Jo før jo bedre.

Den aktuelle ØU-sag vil indeholde kompensationssystem samt tempo tillæg, jf. bullit 1 i nedenstående. Denne del eksekverer vi dog på inden sagen rammer ØU, så det vil være ren orientering.

...

Af kapacitetshensyn i aflivningerne meldes der ikke noget ud om evt. hel nedlukning af branchen.

Imens ovenstående ØU-beslutninger eksekveres og der slås ned, og pelses ned, udarbejdes der en ny ØU-sag, så regeringen kan tage stilling til minkbranchens generelle fremtid. Umiddelbart er der to scenarier, som skal beskrives i denne sag:

a) Kun avlsdyr i 2021, med dvalekompensation (bullit 3 nedenfor) og en omstillingspulje (bullit 4) til de minkavlere, som alligevel bliver nødt til at forlade erhvervet som følge af situationen. I spor a vil der bl.a. skulle tages stilling til, hvor mange avlsdyr der i givet fald skal have lov at være i 2021, hvordan de mest forsvarligt opbevares mv.

b) b. Minkbranchen lukkes helt, med ekspropriation og dertilhørende erstatning (bullit 2), samt større omstillingspulje (bullit 4).

Uanset om man bevæger sig af spor a eller b vil der skulle skabes retlig hjemmel til at eksekvere beslutningen. Vi er enige i, at det vil skulle ind i epidemiloven. Regeringen vil så skulle tage stilling til, om

man vil lukke helt for muligheden for at starte op igen senere, eller om det skal være åbent. Et totalforbud mod minkproduktion vil skulle ind i MFVM-lovgivning.
...”

har han forklaret, at han natten mellem den 2. og 3. november 2020 udarbejdede et notat om tempo-bonus, som skulle godkendes af Nicolai Wammen. Han husker ikke, hvorvidt han læste mailen. Han havde ikke været inde over vurderingen af, hvor lov hjemlen skulle tilvejebringes. Den 3. november 2020 sendte Miljø- og Fødevareministeriet et udkast til en ØU-sag, som lå meget tæt op af den foreviste mails indhold. I mellemtiden modtog Finansministeriet risikovurderingen fra Statens Serum Institut, hvorefter han skrev en mail til Miljø- og Fødevareministeriet, hvor han spurgte til, hvorvidt dvalemodellen holdt vand i lyset af den nye risikovurdering fra Statens Serum Institut. Han modtog ikke et svar på denne mail fra Miljø- og Fødevareministeriet.

Adspurgt af kommissionen og forevist sin mail af 3. november 2020 kl. 00.26 (ekstrakten s. 1534) til Martin Ulrik Jensen og Annemarie Lauritsen med emnet ”Tempobonus”:

”...

Hej Martin og Annemarie

Er det en hurtig notits ala vedhæftede I ønsker? Tænker at vi i første omgang blot skal have OK fra finansministeren til, at FVM'en og EM'en afsøger muligheden for en ”tempo-bonus” med branchen på mødet i morgen?

MFVM oplyser, at de først forventer egentlig ny anbefaling fra sundhedsmyndighederne i morgen eftermiddag, hvorfor en bredere sag om generel håndtering nok først kan være klar sent i morgen aften/nat.
...”

har han forklaret, at notatet skulle tjene som beslutningsgrundlag for en godkendelse af, at Finansministeriet ville afsætte midlerne til tempobonusmodellen. Disse midler ville først kunne udbetales, når der forelå den bevillingsmæssige hjemmel i form af eksempelvis et aktstykke. Han havde ingen overvejelser om, hvorvidt tempobonus kunne udgøre statsstøtte. Spørgsmål om statsstøtte afklares af Erhvervsministeriet.

Forevist sin mail af 3. november 2020 kl. 18.40 (ekstrakten s. 1819) til Annemarie Lauritsen, Martin Ulrik Jensen og Lars Høgsbro Østergaard med emnet ”Håndakt”:

”...

Kære alle tre

Mhp. jeres bemærkninger er vedlagt forslag til håndakt til brug for KU-drøftelsen om et par timer om mink. Baseret på det foreløbige materiale fra JM, SUM, BM og MFVM.
...”

og forevist passage fra håndakt af 3. november 2020 ”Håndakt til KU d. 3. november” (ekstrakten s. 1820):

”...

Det forventes, at MFVM fsva. den fremadrettede håndtering af mink vil argumentere for en såkaldt dvale-model, der indebærer at alle mink inden for zonerne pelses og kun avlsdyr bevares. Derudover gives ikke tilladelse til at indsætte nye mink i de besætninger, hvor der er konstateret COVID-19. Der vil skulle skabes lov hjemmel til tiltaget. Økonomiske konsekvenser af dvale-modellen foreligger endnu ikke.

STM forventes at argumentere for en fuld aflivning af alle mink i Danmark. Udgifter hertil er tidligere estimeret til i størrelsesordenen 11 mia. kr. Hertil kommer evt. omstillingspuljer, efteruddannelse mv. Det vil være afgørende, at der ifm. evt. hjælpepakker sikres parallelitet ift. tidligere tiltag, idet det bemærkes, at de nuværende hjælpepakker vurderes tilstrækkeligt robuste til at kunne håndtere situationen.

...

Hovedbudskaber

- Først og fremmest skal vi øge tempoet for aflivningerne markant.
- Det kan vi gøre ved at godkende ”tempo-bonussen” nu. Det vil give minkavlerne incitament til at øge hastigheden. Samtidig skal vi sende mere mandskab til Nordjylland for at hjælpe med aflivningerne. Vi kan ikke vente 10 dage. Kan vi fx mobilisere beredskabsstyrelsen, hjemmeværnet, politiet mv.?
- Der kan være et problem med at sikre værnemidler til dem der skal aflive minkene. Kan vi række ud til fx EU og nabolande for at bede om hjælp?

...”

har han forklaret, at han udarbejdede denne håndakt. KU-sagen indeholdt ikke en beskrivelse af, at Statsministeriet havde en mere vidtgående tilgang til spørgsmålet om aflivning af mink, hvorfor han beskrev dette i håndakten. Det er sædvanligt, at Finansministeriet i håndakter forsøger at skitsere forskellige ministeriers holdninger til et givent spørgsmål. Oplysningen, om at der manglede lov-hjemmel, var en serviceoplysning til departementschefen og finansministeren. De centrale pointer i håndakten blev skrevet ind i håndaktens punkt ”Hovedbudskaber”. Han havde ikke en faglig indsigt i, hvorvidt en mere vidtgående aflivningsmodel, end den foreslåede dvalemodel, ville kræve ny lov-hjemmel.

Adspurgt af kommissionen og forevist passage fra håndakt af 3. november 2020 ”Håndakt til KU d. 3. november” (ekstrakten s. 1820):

”...

STM forventes at argumentere for en fuld aflivning af alle mink i Danmark. Udgifter hertil er tidligere estimeret til i størrelsesordenen 11 mia. kr. Hertil kommer evt. omstillingspuljer, efteruddannelse mv. Det vil være afgørende, at der ifm. evt. hjælpepakker sikres parallelitet ift. tidligere tiltag, idet det bemærkes, at de nuværende hjælpepakker vurderes tilstrækkeligt robuste til at kunne håndtere situationen.

...”

har han forklaret, at han ikke husker, hvor oplysningen, om at Statsministeriet ville argumentere for aflivning af alle mink, kom fra. Han tænker, at denne forventning opstod efter tilbagemeldinger fra de forberedende CU- og ØU-møder i oktober 2020. Det var hans indtryk, at Statsministeriet ville argumentere for mere vidtgående tiltag.

Adspurgt af kommissionen og forevist håndakt af 3. november 2020 ”Håndakt til KU d. 3. november” (ekstrakten s. 1820) og forevist håndakt af 3. november 2020 ”Håndakt til KU d. 3. november” (ekstrakten s. 1833), hvor det før foreviste afsnit i håndakten er erstattet med:

”...

STM’s position er uklar, men der er fuld fokus på at Danmark skal gå offensivt til værks.

...”

har han forklaret, at Annemarie Lauritsens foretog denne ændring af afsnittet, idet han havde sendt håndakten til godkendelse ved hende og Martin Ulrik Jensen. Han havde ikke en dialog med Annemarie Lauritsen om denne rettelse af afsnittet.

Adspurgt af advokat Lars Kjeldsen, bisidder for Mette Frederiksen, og forevist håndakt af 3. november 2020 "Håndakt til KU d. 3. november" (ekstrakten s. 1820) har han forklaret, at han ikke under udarbejdelsen af håndakten var i dialog med Sundhedsministeriet eller Udenrigsministeriet i forbindelse med udarbejdelsen af håndakten. Han kendte ikke Sundhedsministeriets indstilling i sagen udover det, der fremgik af coveret til KU-sagen af 3. november 2020. Det eneste kendskab, han havde til de udenrigspolitiske konsekvenser af fundet af en muteret coronavirus i mink, havde han fra KU-sagens cover.

Forevist Fredrik Alexander Gørtz mail af 3. november 2020 (ekstrakten s. 1917) til ham, som tillige er sendt i kopi til blandt andet Martin Ulrik Jensen, Annemarie Lauritsen og Lars Høgsbro Østergaard, med emnet "Vedr. materiale til KU d. 3/11 vedr. mink":

"...

Hej Asbjørn

Så har vi modtaget mink-materialet. Vil I råbe op, hvis det giver anledning til at ændre i håndakt (som er sendt til FMn)?

...";

har han forklaret, at denne mail ikke gav anledning til at ændre i håndakten "Håndakt til KU d. 3. november". Han mente ikke, at KU-sagen havde den fornødne kvalitet til at blive forelagt for KU. Han mente derfor, at man med fordel kunne fokusere på den mest hastende del af problemstillingen om at øge tempoet for aflivningen af mink i zonerne og sideløbende hermed udarbejde et bedre beslutningsgrundlag til et nyt regeringsudvalg. Det var den linje, som han havde forsøgt at beskrive i håndakten, og den nye version af KU-sagen gav ikke anledning til at ændre håndakten.

Nicolai Wammen og Peter Stensgaard Mørch deltog i KU-mødet den 3. november 2020. Han deltog ikke i KU-mødet den 3. november 2020, og han ved ikke om andre fra Finansministeriet deltog i mødet. Den 4. november 2020 fik han en tilbagemelding fra KU-mødet fra Annemarie Lauritsen i en sms, som havde haft en telefonsamtale med Peter Stensgaard Mørch.

Forevist Annemarie Lauritsens sms af 4. november 2020 kl. 06.38 (tillægsekstrakt 4 s. 795):

"...

[Annemarie Lauritsen]: Mink Konklusion fra KU: Nedslagning af alle mink hurtigst muligt. Hele pakken som indstillet ift menneskene (konsolideres, overvejes vist skærpet). Pressemøde i eftermiddag. Skal vi tage en status på skype kl. 8:15"

...";

har han forklaret, at han ikke husker, hvorvidt han deltog i skypemødet den 4. november 2020 kl. 08.15, men han går ud fra, at han deltog. Han blev ikke nærmere bekendt med detaljerne af regeringens beslutning fra KU-mødet den 3. november 2020. Den 2. november 2020 kom en anden kontorchef tilbage fra barsel, og denne kontorchef overtog opfølgningen fra KU-mødet den 3. november 2020 fra ham. Han (Asbjørn Brink) beskæftigede sig herefter primært med stimuliaftaler.

Forevist sms-korrespondance af 6. november 2020 kl. 15.06 (tillægsekstrakt 4 s. 788) mellem Peter Stensgaard Mørch, Martin Ulrik Jensen og Annemarie Lauritsen:

"...

[Peter Stensgaard Mørch]:Netop indgået fra Ellemann [billede af brev til regeringen]

[Annemarie Lauritsen]: Smart. Det afgørende juridisk er så vidt jeg har forstået er vist hvor endegyldigt lukket de er. Svært at tro på genopstandelse og samtidig gå med ekspropriation. Nå, jeg hører JM hvor langt de er.

[Martin Ulrik Jensen]: Mfvm tænker også i ekspropriations lignende modeller.

[Peter Stensgaard Mørch]: Kommunikation så at regeringen vil kompensere på niveau med hvis ekspropriation? Har vi sag på vej på det? Hurtig clearing af svarlinje?
...”

har han forklaret, at han ikke var inde over de generelle drøftelser vedrørende ekspropriation. Han deltog kun i disse drøftelser, når de omhandlede kompensationsordninger. Finansministeriet havde allerede tidligt i forløbet en formodning for, uanset Justitsministeriets ekspropriationsvurdering, at kompensationsmodellen skulle ske på ekspropriationslignende vilkår. Finansministeriet var ikke begyndt på overvejelserne omkring den bevillingsmæssige hjemmel til kompensationsmodellen. Denne vurdering skulle foretages af det ressortansvarlige ministerium. Finansministeriet ville naturligvis bistå med den bevillingsmæssige hjemmel i form af for eksempel et aktstykke. Dette var dog ikke noget, som han var inde over. Han arbejdede med § 24 i finansloven i en periode på tre måneder, hvor han vikarierede for en kollega, der var på barsel.

Adspurgt af kommissionen har han forklaret, at han varetog Søren Markvard Niensens (Finansministeriet) arbejdsområde under dennes barselsorlov.

Adspurgt af kommissionen og forevist sin mail af 9. november 2020 kl. 21.02 (ekstrakten s. 3674) til Lars Høgsbro Østergaard med emnet ”KU mink”:

”...

Hej Lars

Følgende afsnit fremgik af bilag 2 til KU-sagen (vedlagt):

”Det er umiddelbart vurderingen, at det hverken er muligt at tvangslukke eller lægge minkerhvervet i dvale med hjemmel i epidemiloven eller Sundheds- og Ældreministeriets forbudsbekendtgørelse, da minkavlere ikke er levnedsmiddelsproducenter. Et forbud vil således skulle hjemles i Miljø- og Fødevareministeriets *Bekendtgørelse om COVID-19 hos pelsdyr* eller ved lov. Miljø- og Fødevareministeriet og Justitsministeriet er ved at afklare dette spørgsmål.”

Og dette afsnit fremgik af CU-sagen fra d. 1. oktober (vedlagt):

Skulle smitteudviklingen udvikle sig yderligere, vil mere vidtgående tiltag, som for eksempel aflivning af alle mink, evt. kombineret med et midlertidigt eller permanent forbud mod hold og avl af mink, kunne overvejes. En sådan beslutning vil dog have væsentlig større erhvervs- og samfundsmæssige konsekvenser. Det skønnes foreløbigt, at de samlede omkostninger til aflivning, rengøring og kompensation, samt tabt værdi af bygninger og inventar kan beløbe sig til minimum 7 mia. kr. (før pelsning) og 5 mia. kr. (efter pelsning). Dertil kommer tabte indtjeningsmuligheder inden for en fastsat overgangsperiode, der skal afklares nærmere. MFVM vurderer, at et sådant tiltag forudsætter ændret lovgivning på området.
...”

har han forklaret, at baggrunden for denne mail var, at det var kommet frem i pressen, at der var udsendt breve til minkavlerne om, at de skulle påbegynde aflivningen af deres mink samtidig med, at det stod klart, at der ikke var hjemmel til kræve alle mink aflivet. Lars Høgsbro Østergaard er hans

kollega i Finansministeriet, og han beskæftigede sig med coronakrisen og sundhedssituationen i Danmark.

Johan Legarth – fortsat 1

Johan Kristian Legarth har – under fortsat afhøring i kommissionen den 5. januar 2022 – fået forevist uddrag af notits om Rigspolitiets dialog med Justitsministeriets departement vedrørende indsatsen med aflivning af mink (actioncardekstrakten s. 965-966):

”...

I takt med af smitten med stor hastighed har spredt sig blandt minkfarme, og opgaven med aflivninger i de såkaldte zone 1 og 2 derfor er vokset betydeligt i omfang, har Rigspolitiet på Fødevestyrelsens anmodning fra uge 42 og frem ydet en øget bistand til aflivnings-indsatsen, hvilket er sket efter orientering af og aftale med Justitsministeriet og Miljø- og Fødevestministeriet **og efter dialog med Forsvarsministeriet og Statsministeriet.**

....

Fra uge 43 og frem bliver der løbende orienteret om status for aflivningsindsatsen og udviklingen i antallet af smittede farme

...

Således anmodes Rigspolitiet f.eks. – på baggrund af drøftelser **mellem Sundhedsstyrelsen, Statens Seruminstitut, Statsministeriet og Justitsministeriet** i margin af et møde i Udvalget vedrørende Covid-19 – den 22. oktober 2020 af Justitsministeriet om – sammen med Fødeveststyrelsen – at intensivere aflivningsindsatsen,

...”;

og hans mail til Anne-Mette Lyhne Jensen sendt onsdag den 2. december 2020 kl. 08.28 (actioncard-ekstrakten s. 963):

”...

Fra: Johan Kristian Legarth (...)
Sendt: 2. december 2020 08:28
Til: Anne-Mette Lyhne Jensen (...)
Cc: Lisbeth Gro Nielsen (...)
Emne: Ang: Notits (D1736985).docx

Jeg synes at det ser rigtig fornuftigt ud. Måske skal det fremgå hvilke myndigheder (stm., jm, ssi og sst), der deltager i margindrøftelsen i CU (så ministeren ikke sidder tilbage med indtrykket af at stm. aldrig har hørt om denne del). Tilsvarende kunne man overveje at nævne, at der i forbindelse med uge 42 også er dialog med FMN og Stm (men det er måske mindre væsentligt). Bare ministeren ikke i forhold til disse forløb kommer til at sige, at der ikke ham bekendt har været kontakt til stm., for så bliver det pludseligt mystisk og odiøst når det måtte komme frem - hvilket det på ingen måde er.

Endelig tænker jeg i sidste afsnit at få frem, at dialogen bl.a. handlede om, hvorvidt den uheldige formulering gav anledning til, at der burde rettes direkte kontakt til de berørte minkavlere for at korrigere.

...

Fra: Anne-Mette Lyhne Jensen (...)
Dato: 1. december 2020 kl. 19.39.13 CET
Til: Johan Kristian Legarth (...)
Cc: Lisbeth Gro Nielsen (...)
Emne: Notits (D1736985).docx

Nu i den version, jeg har læst korrektur på

/Anne-Mette

...”;

har han forklaret, at FMN henviser til Forsvarsministeriet. I oktober 2020 var der dialog om, hvor hurtigt aflivningsindsatsen af mink på de smittede farme og i zonerne skred frem, hvilket også var årsagen til, at aflivningsmetoderne senere blev drøftet. Han var nogenlunde orienteret om disse punkter. Han havde ikke på et operativt niveau kendskab til, hvilke instrukser Rigspolitiets ledelse havde givet til medarbejderne, der skulle bistå Fødevarestyrelsen med at komme ind på minkfarmene mv. Dette blev ikke forelagt for ham.

Adspurgte supplerende af kommissionen har han forklaret, at han løbende blev orienteret om Rigspolitiets arbejde via Anne Mette Lyhne Jensen og Thorkild Fogde.

Som det fremgår af hans mail af 2. december 2020 til Anne-Mette Lyhne Jensen, skulle notitsen suppleres med oplysninger om, hvem der blandt andet deltog i margindrøftelsen i CU. Det var vigtigt at få dette eksplicit nævnt for at undgå, at det kom frem på bagkant. Det var derfor naturligt for ham, at justitsministeren fik kendskab og var orienteret herom, hvis ministeren blev spurgt til det. Der skulle foreligge et fyldestgørende billede, som kunne understøtte, at ministeren ikke sagde noget, som efterfølgende viste sig at være forkert.

Forevist uddrag af notits om Rigspolitiets dialog med Justitsministeriets departement vedrørende indsatsen med aflivning af mink (actioncardekstrakten s. 966):

”...

Perioden fra den 2. til den 11. november 2020

Som det fremgår af redegørelsen for forløbet vedrørende manglende hjemmel til at udvide den hidtidige indsats med aflivning af mink til hele landet, deltog Rigspolitiet i møde på departementschefniveau mandag den 2. november 2020, hvor det bl.a. blev drøftet, hvordan den allerede igangværende indsats med aflivning af mink kunne ske hurtigere.

...”;

har han forklaret, at der her henvises til et departementschefmøde den 2. november 2020, hvor Thorkild Fogde deltog. Hans kontakt til Rigspolitiet skete i al væsentlighed gennem Thorkild Fogde. Han har eventuelt været i kontakt med Lykke Sørensen vedrørende en orientering om et ordvalg i Nordjyllandspakken og efter et CU-møde i oktober, hvor han ikke kunne få fat i Thorkild Fogde.

Forevist uddrag af sms-korrespondance mellem Thorkild Fogde og Lykke Sørensen tirsdag den 3. november 2020 (actioncardekstrakten s. 1035):

”...

[Thorkild Fogde] kl. 08.28:

Godmorgen Lykke. Når I er klar til at tale mink, må du gerne give mig et ring. Jeg har ikke hørt fra JM endnu, men jeg forventer et møde op af formiddagen. Vh Thorkild

[Lykke Sørensen] kl. 08.40:

Du hører fra os. Der går nok endnu nogle timer. Vi skal mødes på Teams, da jeg arbejder hjemmefra. Mvh.Lykke

[Thorkild Fogde] kl. 08.41:

Ok. Jeg har lige hørt fra Johan og ringer, når jeg har talt med ham.

[Lykke Sørensen] kl. 08.46:

Ok. Vi har skitser til en plan. Jo før vi har en beslutning jo bedre, herunder i forhold til hurtigt at skaffe de særlige dragter fra andre lande.

...”;

har han forklaret, at han ikke kan huske, om han konkret talte med Thorkild Fogde på dette tidspunkt, men han havde flere samtaler med Thorkild Fogde den 3. november 2020. Han går ud fra, at mødet, der henvises til i beskederne, er et møde om formiddagen, der endte med at blive rykket til senere på dagen, og at der henvises til delplanen fra NOST. Der forelå ikke nogen beslutning om aflivning af mink før senere.

Forevist uddrag af hans sms-korrespondance med Thorkild Fogde tirsdag den 3. november 2020 (actioncardekstrakten s. 993-994):

”...

[Johan Legarth] kl. 08.36:

Tænker umiddelbart at Mink planen ser sådan ud (medmindre der kommer mindre bekymrende meldinger fra SSI i dag – eller meldingen er, at der må forventes at være 100 andre mutationer med tilsvarende problemer rundt om i Europa/verden):

Aflivning af Mink:

- beslutning om hvorvidt minkavl skal forbydes i DK
- politiet laver et nødplan for aflivning (som i nødvendigt omfang suspendere dyreværnsregler, miljøbeskyttelsesregler mv.)
- iværksættelse af kompensationsordning, der belønner minkafleverere for at pelse eller slå alle deres mink ned i løbet af [10] dage.

[Thorkild Fogde] kl. 08.42:

Giv lige et ring. Vh Thorkild

...”;

har han forklaret, at han ikke tror, at Thorkild Fogde og Lykke Sørensen på daværende tidspunkt sad og afventede denne instruks, som var et oprids af temaer, som man forventede, der skulle tages stilling til. Han husker ikke en konkret samtale med Thorkild Fogde den 3. november 2020 vedrørende denne sms-korrespondance, men han havde flere samtaler med Thorkild Fogde i løbet af dagen.

Han har ikke kendskab til, at man i National Operativ Stab var begyndt at udarbejde en delplan [BN 272] om formiddagen den 3. november 2020. Dette ville han heller ikke have haft bemærkninger til.

Forevist Bo Samsons mail til Uffe Stormly sendt tirsdag den 3. november 2020 kl. 10.01 vedrørende BN 272 NOST delplan (actioncardekstrakten s. 57):

”...

Fra: Samson, Bo (...)

Til: Stormly, Uffe Frank (...)

Emne: BN 272 NOST delplan revision

Dato: 3. november 2020 10:01:33

Vedhæftede filer: BN 272 NOST delplan revision.docx

...”;

har han forklaret, at han ikke blev inddraget i udarbejdelsen af Rigspolitiets delplan, men han antager, at man løbende forholdt sig til forskellige scenarier, herunder til aflivningsindsatsen. Han kendte ikke de nærmere detaljer i planen.

Forevist uddrag af notits om Rigspolitiets dialog med Justitsministeriets departement vedrørende indsatsen med aflivning af mink (actioncardekstrakten s. 967):

”...

Herudover er Justitsministeriet løbende i telefonisk kontakt med Rigspolitiet, herunder bl.a. - tirsdag den 3. november 2020 om forberedelse af beslutningsoplægget til brug for møde i Regeringens Koordinationsudvalg samme aften

...”;

har han forklaret, at forberedelse af beslutningsoplægget for størstedelens vedkommende foregik i de enkelte afdelinger og ikke mellem ham og Thorkild Fogde. Der var en række elementer, der fremgik af coveret til KU-udvalget i forhold til tidshorisont og udfordringer med aflivningsindsats mv., som blev drøftet med Rigspolitiet i løbet af dagen.

Forevist uddrag af hans sms-korrespondance med Thorkild Fogde tirsdag den 3. november 2020 (actioncardekstrakten s. 996):

”...

[Thorkild Fogde] kl. 15.06:

Har vendt situationen med Ejby. Vi kan bidrage til begge scenarier med en ændret organisering. Hvad valget af scenarie angår, er det afgørende vel, om vi sundhedsfagligt kan leve med en tidshorisont på 4 uger og bibeholdelse af et stort antal avlsdyr på særlige lokationer. Tidshorisonten i det andet scenarie er ukendt, men også her taler vi formentlig uger. Vh Thorkild

...”;

har han forklaret, at han antager, at beskeden drejer sig om to scenarier, der var til drøftelse – et scenarie hvor man ville sikre et incitament for minkavlerne til selv at stå for aflivningen og et myndighedsbåret scenarie med en intensiveret aflivningsindsats, men han kan ikke huske den konkrete sms-korrespondance.

Forevist uddrag af hans sms-korrespondance med Thorkild Fogde tirsdag den 3. november 2020 (actioncardekstrakten s. 998):

”...

[Thorkild Fogde] kl. 17.28:

Også vigtigt, at du får sagt til de centrale beslutningstagere, at vi vil gøre vores allerbedste, men at vi ikke kan give garantier. Hverken på tid eller indhold.

...”;

har han forklaret, at der var en bekymring hos Rigspolitiet for, om der blev lovet, at man kunne slå alle smittede minkbesætninger ned i løbet af nogle få dage.

Forevist uddrag af hans sms-korrespondance med Thorkild Fogde tirsdag den 3. november 2020 (actioncardekstrakten s. 998):

”...

[Thorkild Fogde] kl. 17.30:

Herudover skal der bruges tid og møder på at få branchen med ind i den fælles krisebevidsthed. FT vil hurtigt se det, men der vil branchen ikke nødvendigvis.

...”;

har han forklaret, at han tror, at korrespondancen handler om, at der skulle være en fælles forståelse for, at der var et problem, der skulle løses, hvis man skulle sikre et samarbejde. Thorkild Fogde var tryk ved, at der på det politiske niveau var den opfattelse, at det var nødvendigt at handle, men at der på den anden side var behov for en intens dialog med branchen med henblik på at få en fælles forståelse for situationen.

Forevist uddrag af hans sms-korrespondance med Thorkild Fogde tirsdag den 3. november 2020 (actioncardekstrakten s. 998):

”...

[Thorkild Fogde] kl. 18.36:

Stadig intet nyt på JM testen. Jeg bakser lidt med et vigtigt koncernledelsesmøde i morgen?

[Johan Legarth] kl. 18.37:

Nej. Jeg har sat Lisbeth Zilmer til at skaffe en prognose for, hvornår vi kan forvente at den er der. Halvdelen af regeringen sidder også og venter på den.

...”;

har han forklaret, at ”JM testen” henviser til svaret på Justitsministerens coronatest, som tog flere døgn af få svar på.

Forevist Uffe Stormlys mail til Lisbeth Gro Nielsen sendt tirsdag den 3. november 2020 kl. 16.45 med kopi til Lykke Sørensen, som var vedhæftet BN 284 delplan (actioncardekstrakten s. 90):

”...

Fra: Stormly, Uffe Frank (...)
Til: Lisbeth Gro Nielsen (...)
Cc: Sørensen, Lykke (...)
Emne: Plan vedrørende mink
Dato: 3. november 2020 16:45:34
Vedhæftede filer: BN 284.docx

Kære Lisbeth
I henhold til telefonisk aftale fremsender jeg vedhæftede plan.

Vh

Uffe

...”;

har han forklaret, at han ikke modtog denne mail parallelt med Lisbeth Gro Nielsen, men han modtog delplanen op til KU-mødet den 3. november 2020. Han havde ikke set andre udkast af delplanen forud for KU-mødet, og dette ville da også have været usædvanligt.

Han havde ikke den 4. og 5. november 2020 kendskab til det i sagen omhandlende actioncard. Det er et operativt værktøj, som han ikke normalt beskæftiger sig med. Han har senere i forløbet hørt, at der er udarbejdet rigtig mange forskellige actioncard i forbindelse med håndteringen af corona.

Forevist uddrag af hans sms-korrespondance med Thorkild Fogde onsdag den 4. november 2020 (actioncardekstrakten s. 1002):

”...

[Thorkild Fogde] kl. 09.48:

Når du har noget på skrift, som du kan dele, så ser vi det naturligvis meget gerne hurtigst muligt.

[Johan Legarth] kl. 09.50:

I bør prøve at tage fat i Anne-Mette, hun er mere i loopet end jeg, de næste par timer. Afdelingscheferne mødtes vist her ved 9-tiden, så der er muligvis kommet nyt.

...”;

har han forklaret, at han tror, at der ”med noget på skrift” tilsigtes til udmøntningen af KU-mødet i en eller anden form. Han mener, at han sad i et møde den 4. november 2020 vedrørende coronahåndtering, og at han henviste til Anne-Mette Lyhne Jensen, idet opfølgningen på KU-mødet på daværende tidspunkt foregik i afdelingschefskredsen.

Der var i tiden omkring den 4. og 5. november 2020 et delelement i forhold til mink om aflivningsmetoderne, hvor der fortsat var noget ”slør” i forhold til en fælles forståelse. Han deltog derfor i et møde med Rigspolitiet og fødevaremyndighederne om en drøftelse af alternative aflivningsmetoder.

Han kan ikke huske, om han den 4. november 2020 om formiddagen fik en tilbagemelding fra Anne-Mette Lyhne Jensen, hvorvidt hun havde haft en samtale med Lykke Sørensen. Han mener, at Anne-Mette Lyhne Jensen havde en del samtaler med Lykke Sørensen i det her forløb, som han ikke nødvendigvis fik konkrete tilbagemeldinger på.

Forevist uddrag af sms-korrespondance mellem Lykke Sørensen og Thorkild Fogde onsdag den 4. november 2020 (actioncardekstrakten s. 1044):

”...

[Lykke Sørensen] kl. 14.31:

Vi skal deltage i møde med Johan kl. 15 - jeg er ved at arrangere en briefing kl. 14.45.

[Thorkild Fogde] kl. 14.32:

Fint. Vi slutter inden

...”

og forevist uddrag af notits om Rigspolitiets dialog med Justitsministeriets departement vedrørende indsatsen med aflivning af mink (actioncardekstrakten s. 967):

”...

- onsdag den 4. november 2020 om tilbagemelding om beslutningen truffet på møde i Regeringens Koordinationsudvalg aftenen før, samt om den intensiverede aflivningsindsats

...”;

har han forklaret, at han mener, at der blev afholdt et møde med Miljø- og Fødevareministeriet, Fødevarestyrelsen og Rigspolitiet vedrørende aflivningsmetoderne den 5. november 2020. Han har ikke nogen erindring om, hvad mødet den 4. november 2020, der er omtalt i sms-korrespondancen mellem Lykke Sørensen og Thorkild Fogde, handlede om. Han kan se, at der længere nede i sms-korrespondancen står, at mødet drejer sig om smitteopsporing. De havde en del af disse møder. Han vil derfor tro, at mødet den 4. november 2020 drejede sig om smitteopsporing. Han kan ikke huske det konkrete møde, men der kan have relateret sig til, at der var en aftale om, at der skulle være en særlig intensiveret smitteopsporing med henblik på, at politiet og Styrelsen for Patientsikkerhed i fællesskab forsøgte at få afdækket spredningen af cluster 5, men han kan ikke erindre det.

Forevist uddrag af sms-korrespondance mellem Lykke Sørensen og Thorkild Fogde onsdag den 4. november 2020 (actioncardekstrakten s. 1047):

”...

[Thorkild Fogde] kl. 19:01:

Kan du få NOST til i aften at indkalde til et videomøde i morgen tidlig med alle myndighedernes topfolk samt branchen. Vh Thorkild

...”

har han forklaret, at han ikke deltog i et møde med National Operativ Stab den 5. november 2020 om morgenen.

Forevist mms-besked sendt til ham fra Thorkild Foged onsdag den 4. november 2020 kl. 19:04 med et billede af et dokument (actioncardekstrakten s. 1003):

”...

- Alle muligheder for at øge mandskabet til aflivning afsøges i øjeblikket med henblik på af øge tempoet. Det gælder fx fuld mobilisering af beredskabsstyrelsen, samt evt. hjemmeværn mv. NOST'en er i færd med at se på muligheder for at øge mandskabet”

...”;

har han forklaret, at det ligner et beredskab til et pressemøde. Han tror, at Thorkild Fogde har sendt billedet af dokumentet til ham, da det omhandlede aflivningsmetode, og det var besluttet, at aflivningen af mink skulle foregå på den sædvanlige måde. Han har ikke foretaget indstregningerne, der fremgår af dokumentet.

Forevist uddrag af sms-korrespondance mellem ham og Thorkild Fogde onsdag den 4. november 2020 (actioncardekstrakten s. 1006-1007):

”...

[Thorkild Fogde] kl. 19:23.

Kan du og jeg og Lykke fortsætte mødet på jeres platform

[Thorkild Fogde] kl. 19:27:

Vi har brug for lige at tale sammen. Gerne sådan, at Anne Mette også deltager.

[Johan Legarth] kl. 19:28:

Anne-Mette sender en indkaldelse nu. Studsgaard spørger, hvem hans dyrlæger mv. skal række ud til i forhold til mødet kl.8

...”;

har han forklaret, at der – efter et møde med andre myndigheder – typisk afholdes et intern møde for at sammenfatte konklusionerne fra mødet, som vedrører dem. Det ser ud til, at korrespondancen drejer sig om, at de skal have afholdt et intern møde efter mødet vedrørende smitteopsporing. Den første besked er en praktisk information, om at de skal logge på nu. De har formentligt telefonisk haft drøftelser om spørgsmålet om aflivningsmetoder tidligere på dagen.

Forevist uddrag af notits om Rigspolitiets dialog med Justitsministeriets departement vedrørende indsatsen med aflivning af mink (actioncardekstrakten s. 967):

”...

- møde med Justitsministeriet som opfølgning på indsatsgruppemødet onsdag den 4. november 2020 fra kl. 19.30,

...”;

har han forklaret, at han ikke kan huske det pågældende indsatsgruppe møde den 4. november 2020, men der var ofte indsatsgruppemøder, som enten han eller Anne-Mette Lyhne Jensen deltog i. Han ved ikke, hvem af dem, der deltog på mødet den 4. november 2020. På indsatsgruppemøderne drøftes bredere temaer vedrørende indsatsen mod covid-19. Det kan godt være, at den førømtalte sms-korrespondancen mellem ham og Thorkild Fogde henviser til opfølgning på et indsatsgruppemøde den 4. november 2020.

Han har ikke været inddraget i udarbejdelsen af actioncard eller set udkast hertil. Han mener ikke, at han har hørt om oprettelsen af call-center før mandagen efter [den 9. november 2020].

Forevist uddrag af sms-korrespondance mellem ham og Thorkild Fogde fredag den 6. november 2020 (actioncardekstrakten s. 1010):

”...

[Johan Legarth] kl. 10.57:

Har I fået papiret fra Fødevarestyrelsen m.fl. og kan det bruges til noget. - og er der andre udfordringer?

[Thorkild Fogde] kl. 10.59:

Vi er i fuld sving. Hvornår har du tid til at tale?

[Thorkild Fogde] kl. 11.25:

Var lige på telefonen med nordjyske medier. Ring gerne igen.

...”;

har han forklaret, at der dagen før på mødet med Miljø- og Fødevarerministeriet og Fødevarestyrelsen om aflivningsmetoderne blev oplyst, at der ville blive udarbejdet en beskrivelse af forskellige aflivningsmetoder. Det var det, som han efterspurgte i sms-korrespondancen. Han havde håbet på, at der fandtes en effektiv aflivningsmetode, som der ikke var tænkt på tidligere. Det var derfor, at han spurgte, om det kunne bruges til noget. Da beskrivelsen forelå, lukkede det effektivt for alternative spor, og det endte med, at man skulle bruge den gængse aflivningsmetode.

Forevist uddrag fra tidslinje for Rigspolitiet i forhold til mink (actioncardekstrakten s. 960, Justitsministeriets udaterede tidslinje for Rigspolitiets ageren i forhold til mink):

”...

• 5. november (formiddag): Rigspolitiet orienteres af JM om, at der pågår drøftelser om, hvorvidt de eksisterende regler giver hjemmel til at aflive mink uden for smittezonerne.

...”;

har han forklaret, at han ikke på daværende tidspunkt havde kendskab til, at Rigspolitiet den 5. november 2020 om formiddagen var blevet orienteret af Justitsministeriet om hjemmelsproblematikken i forhold til aflivning af mink udenfor smittezonerne. Han havde ikke selv nogen viden om, at der var en hjemmelsproblematik på daværende tidspunkt. Han var heller ikke bekendt med, at der havde været en drøftelse med Statsretskontoret herom.

Forevist uddrag af mødereferat fra møde mellem styrelsescheferne og Rigspolitiet fredag den 5. november 2020 (ekstrakten s. 658-659):

”...

Mødedeltagere Thorkild Fogede (Rigspolitiet), Lykke Sørensen (Rigspolitiet), Anne Marie R., Søren Brostrøm (Sundhedsstyrelsen), Helle Kjeldsen (Styrelsen for Patientsikkerhed?), Charlotte Hjort (Styrelsen for Patientsikkerhed), Lisbet Zilmer-Johns (Styrelsen for Forsyningsikkerhed), Trine Mikkelsen (Forsvaret?), Helle Mølgaard (Københavns universitet?), Hanne Larsen (Fødevarestyrelsen). RP?
Referent: Ina Josefine Jochimsen

...

Hanne Larsen (HL):

...

Pelsningen af de raske dyr, dvs. uden for zonerne skal bare i gang – de skal ikke afvente optælling. Hjemlen skal skaffes til at aflive alle dyrene – den arbejdes der på i departementet og JM for at få plads.

...”;

har han forklaret, at han ikke havde kendskab til dette møde. Han var heller ikke den 5. november 2020 bekendt med, at der ikke var hjemmel til at aflive samtlige mink i Danmark. Han havde kendskab til, at der blev arbejdet med et hastelovsforslag, der efter hans forståelse handlede om et fremadrettet forbud og ikke om aflivningsindsatsen.

Forevist uddrag fra notits om Rigspolitiets dialog med Justitsministeriets departement vedrørende indsatsen med aflivning af mink (actioncard ekstrakten s. 967):

”...

Herudover er Justitsministeriet løbende i telefonisk kontakt med Rigspolitiet, herunder bl.a.

...

torsdag den 5. november vedrørende hjemmel til aflivning af mink uden for smittezonerne og aflivningsindsatsen i øvrigt (se redegørelsen),

...”;

har han forklaret, at han ikke den 5. november 2020 deltog i en telefonsamtale vedrørende hjemmel til aflivning af mink uden for smittezonerne. Han havde løbende telefonsamtaler med Thorkild Fogde om aflivningsindsatsen.

Forevist Lykke Sørensens mail til Thorkild Fogde og Uffe Stormly sendt torsdag den 5. november 2020 kl. 10.42 (actioncardestrakten s. 151):

”...

Fra: Sørensens, Lykke (...)

Til: Fogde, Thorkild (...); Stormly, Uffe Frank (...)

Emne: SV: Flaskehalse

Dato: 5. november 2020 10:42:18

Vedhæftede filer: image001.jpg

Kære Thorkild

Jeg tror, at Uffe er i møde. Så jeg har indsat mine umiddelbare bemærkninger.

Herudover er der et hjemmelsspørgsmål, jf. vores samtale, som JM kigger på.

Der kan dukke yderligere op.

Mvh.

Lykke

...”;

har han forklaret, at han ikke kender til denne korrespondance.

Forevist uddrag af hans sms-korrespondance med Thorkild Fogde lørdag den 7. november 2020 (actioncardestrakten s. 1011):

”...

[Thorkild Fogde] kl. 08.27:

Kære Johan. Hvis du har mulighed for en kort snak om kommunikation her til formiddag, må du gerne give et ring. Vh Thorkild

...”;

har han forklaret, at der var en række uafklarede spørgsmål fra pressemødet den 5. november 2020 vedrørende Nordjyllandspakken, som han havde en dialog med Thorkild Fogde om. Kommunikationen, der henvises til i beskeden, drejede sig ikke om brevet til minkavlerne, idet han først hørte om dette brev mandag den 9. november 2020.

I løbet af søndag den 8. november 2020 blev hjemmelproblematikken og sagen om hastelovgivningen kendt i offentligheden. Mandag den 9. november 2020 fik de i deres hus kendskab til brevet til minkavlerne, som skulle korrigeres. Justitsministeriet blev bedt om at bistå med at sørge for at få det gennemlæst og sikre, at der var en rimelig beskrivelse af rettigheder og pligter. Han havde en dialog med Thorkild Fogde i forhold hvad politiet havde foretaget sig i fasen. Han mener, at Thorkild Fogde også

her nævnte den telefoniske kontakt, der havde været til minkavlerne. Det havde alene været et spørgsmål om at tilbyde bistand til dem, der havde interesse i en tempo-bonus, der var udmeldt.

Forevist uddrag af hans sms-korrespondance med Thorkild Fogde mandag den 9. november 2020 (actioncardekstrakten s. 1017-1018):

”...

[Johan Legarth] kl. 16:19:

Har politiet (eller forsvaret) haft ringet til minkavlere udenfor zonerne i dagene siden udmelding med krav om slagting mv.?

[Thorkild Fogde] kl. 16:27:

Det tror jeg ikke, men vi har NOST møde om 3 minutter, så spørger jeg lige og vender tilbage.

[Thorkild Fogde] kl. 16:46:

Politiet har iflg NOST ikke givet sådanne ordrer. Vi har efter det oplyste 3 farme i Nordjylland, som ikke vil medvirke. De skal håndteres politimæssigt i morgen. En af farmene er muligvis usmittet, men det afklarer vi naturligvis først.

...”,

har han forklaret, at det var første gang, at han havde hørt om, at der havde været kontakt til minkavlerne. Han kan ikke huske, om det havde været omtalt i medierne, eller om det var gennem andre ministerier, at han havde hørt om det. Det var derfor, at han rettede henvendelse til Thorkild Fogde. Der var ingen tvivl om, at der her blev talt om farme indenfor zone 1 og zone 2. Igennem den her fase har det været meget klart – også efter Thorkild Fogdes forståelse – at politiet ikke har handlet politimæssigt udenfor zonerne. Det fremgår også af ordlyden af Thorkild Fogdes sms. Han har ikke fået oplysning om, at alle minkfarme i Nordjylland lå i zone 1 og zone 2. Han har muligvis fået en opgørelse på et tidspunkt, der viste, at mere end 90 procent af minkfarmene i Nordjylland lå i zone 1 eller zone 2.

Forevist uddrag af hans sms-korrespondance med Thorkild Fogde mandag den 9. november 2020 (ekstrakten s. 1019):

”...

[Thorkild Fogde] kl. 17:04:

Vil du ringe. Vh Thorkild

[Thorkild Fogde] kl. 17:12:

Vil du ringe (igen). Vh Thorkild

[Thorkild Fogde] kl. 17:48:

Vil du ringe

...”,

har han forklaret, at han talte med Thorkild Fogde flere gange i løbet af den 9. november 2020. Thorkild Fogde meldte, at de var i gang med at undersøge den politimæssige håndtering, og at der – med en række forbehold - ikke var grund til bekymring for indsatsen i forhold til den opståede problemstilling.

Forevist uddrag af hans sms-korrespondance med Thorkild Fogde tirsdag den 10. november 2020 (actioncardekstrakten s. 1020-2021):

”...

[Thorkild Fogde] kl. 10.16:

Seneste - ukonsoliderede – nyt fra NOST er, at der mangler 4 farme i de 7 nordjyske kommuner, herunder de 3 farme, som I første omgang ikke ville medvirke. De 2 medvirker nu, og alle 4 forventes afsluttet inden dagens udgang. Vh Thorkild

[Johan Legarth] kl.10.16:

Tak!

[Johan Legarth] kl. 11.17:

Kan jeg ringe senere?

...”

har han forklaret, at der var syv nordjyske kommuner, der var underlagt betydelige restriktioner. Der var derfor politisk fokus på at sikre, at der ikke længere var risiko for smittespredning, således restriktionerne kunne lempes. Der var i den forbindelse fokus på, at minkene i de syv kommuner var slået ned, og at befolkningen i de syv kommuner i videst omfang var blevet testet.

Forevist uddrag af hans sms-korrespondance med Thorkild Fogde tirsdag den 10. november 2020 (actioncardekstrakten s. 1021):

”...

[Thorkild Fogde] kl. 11.22:

Har også lige fået nye oplysninger ind om kommunikationen med minkavlerne, som jeg gerne vil vende.

...”

har han forklaret, at han det kan være, at beskeden sigter til, at Thorkild Fogde havde fået det konkrete actioncard, som politiet havde brugt i deres kontakt til minkavlerne, og at Thorkild Fogde havde konstateret, at der afslutningsvis var en uheldig eller uhensigtsmæssig formulering. Han og Thorkild Fogde havde en drøftelse herom, og de besluttede, at man skulle række ud til modtagerne og korrigerende oplysningen hurtigst muligt.

Adspurgte supplerende af advokat Jacob Goldschmidt, bisidder for blandt andet Tejs Binderup, har han forklaret, at han ikke kan huske, hvem han konkret videregav oplysningen om, at NOST ikke havde givet ordre til politiet om at kontakte minkavlerne i zone 3, som han modtog på sms fra Thorkild Fogde den 9. november 2020 kl. 16.46. Det vil naturligt, at han har videregivet oplysningen til

sin afdeling formentligt igennem Anne-Mette Lyhne Jensen. Han er usikker på, hvorvidt denne information gik videre til justitsministeren. Han mener ikke, at denne oplysning blev delt i departementschefkredsen. Han kan ikke huske, om han har orienteret statsministeriet eller Barbara Bertelsen om dette.

Forevist uddrag af notits om Rigspolitiets dialog med Justitsministeriets departement vedrørende indsatsen med aflivning af mink (actioncardekstrakten s. 967-968):

”...

Tirsdag den 10. november orientereede Rigspolitiet Justitsministeriet om, at Rigspolitiet bistodde Fødevarestyrelsen med kontakt til minkavlere i de såkaldte zone 3 farme, og at Rigspolitiet havde identificeret et uheldigt formuleret actioncard, som kan have været brugt i den forbindelse i weekenden den 7-8. november.

Rigspolitiet orienterede endvidere om, at de vil afklare den konkrete anvendelse af den problematiske del af det pågældende actioncard var under afklaring. Dialogen mellem Rigspolitiet og Justitsministeriet drejede sig herefter bl.a. om, hvorvidt formuleringen af actioncardet gav anledning til, at der burde rettes direkte kontakt til de pågældende minkavlere for at korrigere eventuelle fejl/fattelser, som den tidligere dialog med Rigspolitiet kunne have givet anledning til Johan ad drøftelser om kontakt til de pgl. minkavlere. Det blev endvidere aftalt at en beskrivelse af problemstillingen vedrørende actioncardet ville heraf vil indgå i Rigspolitiets bidrag til den redegørelse om forløbet, der på dette tidspunkt var under udarbejdelse.

Det bemærkes, at Justitsministeriet er ikke forud herfor var orienteret om udarbejdelse af actioncardet. ...”;

har han forklaret, at det svarer til, hvad han kan huske, at han drøftede med Thorkild Fogde i dagene omkring den 9. og 10. november 2020. Han mener dog, at Thorkild Fogde allerede den 9. november 2020 gav udtryk for, at der ikke var bekymring for politimæssige indsats, da den tvangsmæssige indsat kun var foregået i zone 1 og zone 2, og at der telefonisk var givet tilbud om optælling af mink. Det kan derfor have været den 9. november 2020, at de blev gjort bekendt med, at Rigspolitiet havde bistået Fødevarestyrelsen med kontakt til minkavlere.

Meldingen fra Rigspolitiet var, at actioncard om samtale med ejere af raske minkfarme ikke havde været anvendt siden søndag den 8. november 2020, og at indholdet var blevet korrigeret. Som han kan huske det, indførte Rigspolitiet et ”stand still” i forhold til kommunikation med minkavlere i zone 3.

Adspurgt af sin bisidder, advokat Asger Bagge-Jørgensen, har han forklaret, at politiets bistand grundlæggende handlede om optælling af mink, som kunne danne grundlag for udbetaling af tempobonus. I forlængelse heraf kom spørgsmålet om hjælp til bortskaffelse af døde mink.

Forevist uddrag af sms-korrespondance mellem Nikolaj Veje og Henrik Studsgaard lørdag den 14. november 2020 og søndag den 15. november 2020 (actioncardekstrakten s. 984-985):

”...

[Nikolaj Veje] kl. 21.13:

Kære Hanne og Henrik. Har snakket med Thorkild Fogde. JM ønsker, at politiet ikke længere kontakter minkavlere i zone 3, før loven er vedtaget. T hælder til at være enig, men vil gerne høre, om det har store konsekvenser, hvis de går fra proaktiv til reaktiv de næste dage. Jeg hælder til at imødekomme evt

med samtidig kommunikation til zone 3-avlere om at kontakte tlf.nr for at afklare videre proces. Thorkild ringer i morgen formiddag for at konkludere. Er I enige? Bh Nikolaj

[Henrik Studsgaard] kl. 08.51:

Hej Nikolaj. Jeg har her til morgen talt med Johan Legarth og kan forstå at du og Thorkild er igang med at drafte på et brev til minkavlerne om vores koncept for opsøgende kontakt. Jeg aftalte også med ham, at vi laver et bud på PM herom, som vi kan have i baghånd

...”,

og uddrag af hans sms-korrespondance med Thorkild Fogde lørdag den 14. november 2020 (actioncardekstrakten s. 1024):

”...

[Johan Legarth] kl. 21.54:

Når der på et tidspunkt i morgen kommunikeres om en mere tilbageholdende tilgang i zone 3, er det selvfølgelig vigtigt, at det fremgår, at det ikke er udtryk for, at man de seneste dage har gjort noget uhjemlet, men alene at det er blevet oplevet voldsomt (eller lignende).

[Thorkild Fogde] kl. 22.08:

Naturligvis. Mig bekendt er der ingen hjemmelsproblemer ifht optælling og kontrol af besætningerne, men også det er Fødevarerstyrelsens ressort. De er vendt tilbage med et forslag, som vi lige kan vende i morgen. Vh Thorkild

...”,

har han forklaret, at han ikke kan huske, at det var knyttet op til lovens vedtagelse, men der var beretninger i medierne om, at nogle minkavlere følte sig presset af politiet til at aflive mink, uagtet at Rigspolitiet var trådt tilbage, hvilket var årsagen til, at Justitsministeriet bad politiet om at standse kontakten til minkavlerne.

Forevist uddrag af hans sms-korrespondance med Thorkild Fogde søndag den 15. november 2020 (actioncardekstrakten s. 1025-1028):

”...

[Thorkild Fogde] kl. 08.08:

Godmorgen Johan. Når du har mulighed, må du gerne give mig et ring. Vh Thorkild

[Thorkild Fogde] kl. 13.22:

Jeg har nu aftalt med NOST, at vi forlænger vores time out for uanmodet henvendelse og opsøgende aktivitet til minkavlere i zone 3, indtil vi har modtaget en ny instruktion fra Fødevarermyndighederne. Vi vil på Fødevarermyndighederne vegne fortsat bistå avlere, som selv kontakter os vedrørende bortskaffelse mv. Vh Thorkild

[Thorkild Fogde] kl. 13.52:

FVST har oplyst, at de ikke som aftalt i morges har fået lavet en revideret instruktion, men at de nu arbejder på en PM, som de vil klare med NOST. Vores time out fortsætter derfor indtil videre

...

[Thorkild Fogde] kl. 17.47:

Ville bare lige nævne, at vores time out på opsøgende aktivitet i zone 3 fra søndag morgen stadig er i kraft i afventning af præciseret instruktion fra FVST.

...”;

har han forklaret, at det var Fødevarestyrelsen, der havde den primære dialog med branchen, og det var vigtigt for Rigspolitiet, at der forelå en instruktion, som var udtryk for en fælles forståelse. Han vil tro, at Justitsministeriet var inde over Rigspolitiets kommunikation i forhold til pressemeddelelser mv.

Forevist uddrag af hans sms-korrespondance med Thorkild Fogde den 19. november 2020 (action-cardekstrakten s. 1029):

”...

[Thorkild Fogde] kl. 08.32:

Kære Johan. Jeg forstår, at jeres kommunikationsfolk i går ikke ønskede, at vi kommenterede i pressen på kritikken af politiet. Jeg kan se, at justitsministeren har været ude, og synes også at jeg selv er nødt til at gå ud og svare i dag, så det ikke vokser ud af proportion. Vil det være ok med jer?

[Johan Legarth] kl. 08.44:

Enig, men vi skal nok lige vende linjen.

[Thorkild Fogde] kl. 17.22:

Vi udsender PM 17.30. Jeg tager interviews herefter.

[Johan Legarth] kl. 21.29:

Ville bare vende indslaget, som - selvom det var hårdt vinklet - for mig at se ikke indeholdt noget nyt.

...”;

har han forklaret, at der på det tidspunkt var en skarp debat blandt andet fra nogle politikere om Rigspolitechefens ageren, og der var i realiteten nogle faktiske misforståelser, som Thorkild Fogde ønskede at korrigere. Dette affødte en naturlig interesse for Justitsministeriet i forhold til, hvordan dette blev håndteret. Han kan ikke huske, om Justitsministeriet konkret havde bemærkninger til det, som Thorkild Fogde ønskede at sige. Han og Thorkild Fogde vendte hjemmelsspørgsmålet mandag den 9. november 2020, men han kan ikke huske, at han havde en samtale med Thorkild Fogde om, hvornår Thorkild Fogde og Lykke Sørensen fik viden om hjemmelsproblematikken.

Adspurgt af kommissionen har han forklaret, at han ikke fik ideen til at udarbejde et actioncard. Han har svært ved at forestille sig, at ideen skulle være kommet fra Justitsministeriet, herunder en underordnet i Justitsministeriet. Indholdet af actioncardet skulle ikke afklares i ministeriet. Det er et standard arbejdsværktøj og en praktisk operativ foranstaltning.

Adspurgt af kommissionen har han forklaret, at delplanen fra NOST var en del af en operativ planlægning i forløbet frem til drøftelsen på KU-mødet. Det var forudsat, at beslutningerne, der blev meldt ud fra KU-mødet, herefter ”fandt vej ned” til den operative håndtering.

Kommunikation mellem Rigspolitiet og Justitsministeriet sker på alle niveauer. Han kommunikerer primært med Thorkild Fogde. Han vil tro, at Anne-Mette Lyhne Jensen i de fleste sammenhænge kommunikerer med Lykke Sørensen. Han kan ikke på navneniveau sige, hvem kontorchefen og fuldmægtigene kommunikerer med i Rigspolitiet, men det vil typisk være på niveauet under Lykke Sørensen.

Adspurgt af kommissionen og forevist uddrag fra actioncard nr. 1 om samtale med ejere af raske minkfarme (covid-19) (actioncardekstrakten s. 351-352):

”...

Regeringen har truffet beslutning om at alle mink i raske minkbesætninger skal tælles op for at kunne udmåle betaling til ejeren.

Der skal laves aftaler med minkejere om, at en myndighedsperson kommer til besætningen for at tælle op. Nogle besætninger vil allerede være gået i gang med aflivning og pelsning. Der skal optælles avlsdyr, mink, døde mink og evt. pelse. Som grundlag for opgørelse af de mink fra besætningen, som allerede er sendt til pelseri anvendes en følgeseddel eller lignende, hvoraf antallet af mink fremgår.

Forsøg at holde samtalen kort og fokusér på at få en aftale om

- 1) optælling
- 2) start for tømning af farmen
- 3) slutdatoer for tømning af farmen.

...

Som rask besætning kan du begynde at pelse dine mink (måske er du allerede er begyndt).

Men det er nødvendigt at få optalt din besætning med henblik på at have et grundlag for udbetaling af bonus og efterfølgende godtgørelse. Der vil blive talt både både avlsdyr, øvrige mink, døde mink og de mink, som er sendt til pelsning (eksempelvis via følgeseddel).

Det er naturligvis frivilligt, om du vil lade en myndighedsperson komme ind på din besætning og foretage optællingen, og jeg skal derfor høre, om du ønsker at medvirke?

...

Ved ”NEJ” fra ejer:

Det er jeg ked af at høre, men beslutningen er truffet. Manglende medvirken vil derfor betyde, at du ikke får mulighed for at opnå bonussen, og du kan forvente, at myndighederne så kommer og foretager tømning af besætningen alligevel. Jeg vil derfor høre, om dette får dig til at ændre beslutningen?

...”

har han forklaret, at actioncardet var et eksempel på kommunikationen til minkavlerne. Der havde herudover været et pressemøde og et brev til minkavlerne om fredagen, der samlet set efterlod eller kunne efterlade et indtryk af, at minkavlerne havde pligt til at aflive mink. Det var navnlig det sidste afsnit i actioncardet, som kunne være problematisk.

Torben Skovgaard Andersen

Torben Skovgaard Andersen har – under afhøring i kommissionen den 10. december 2021 – blandt andet forklaret, at han er administrationsdirektør i Erhvervsministeriet, hvilket han har været siden 2015. Han er uddannet som cand.scient.pol., og fra 2002 til 2015 var han ansat i Statsministeriet som administrationschef. Som administrationsdirektør i Erhvervsministeriet har han et ledelsesansvar for ca. 80 medarbejdere, hvor ca. 40 medarbejdere sidder i en koncern i Valby, som servicerer departementet, mens de resterende ca. 40 medarbejdere arbejder i Erhvervsministeriets departement med økonomi, finanslovsarbejde, regnskab og drift. Stillingen som administrationsdirektør svarer til en stilling som afdelingschef i andre ministerier. Han refererer direkte til departementschef Michael Dithmer i Erhvervsministeriet. Line Nørbæk (Erhvervsministeriet) var ligeledes direktør i Erhvervsministeriet i efteråret 2020. Direktionen i Erhvervsministeriet bestod af direktørerne og departementschefen.

Han blev første gang inddraget i sagen om coronasmitte blandt mink den 2. november 2020, hvor han fik en mail i kopi fra Martin Ulrik Jensen (Finansministeriet), hvor Martin Ulrik Jensen bad Erhvervsministeriet om at undersøge, hvorvidt Erhvervsministeriets kompensationsordninger kunne omfatte minkavlere i tilfælde af eventuelle restriktioner mod minkavl.

I juni 2020 blev der oprettet en hjælpepakkeenhed i hans afdeling i Erhvervsministeriet, som skulle håndtere hjælpepakker, kompensationsordninger og garanti- og låneordninger. Disse ordninger blev han ansvarlig for i juni 2020, og han var i den forbindelse involveret i forberedelsen af de politiske forhandlinger herom.

Forevist Martin Ulrik Jensens mail af 2. november 2020 kl. 23.19 (ekstrakten s. 1523) til Tejs Binderup (Miljø- og Fødevareministeriet), som tillige er sendt i kopi ham, Line Nørbæk, Asbjørn Brink (Finansministeriet) og Annemarie Lauritsen (Finansministeriet), med emnet ”Mink og kompensation”:

”...

Hej Tejs

I første omgang går jeg ud fra at I har travlt med det praktiske herunder bonus for aflivning.

Tænker vi at der parallelt hermed skal arbejdes med hjælpepakkedelen.

Sagen kunne indeholde følgende fire elementer:

- Nuværende kompensationssystem + mulighed for bonus til samarbejdende minkavlere (MFVM)
- Mulighed for at ekspropriere minkfarme med hjemmel i epidemiloven + dertil hørende erstatning (MFVM med input fra SUM/JM)
- Mulighed for at lægge minkfarmene i dvale som giver adgang til faste omkostninger (100 pct hvis aktiviteten forbydes ved BKG, selvstændigordning og lønkompensation)- kræver nok at avlsdyrbesætningen kan opretholdes, hvis modellen skal give mening (EM med input fra MFVM vedr sidste del om avlsdyr)
- Omstillingspulje - både REACT til omstilling til anden erhvervsvirksomhed og FL-midler til omstilling til anden landbrugsvirksomhed (EM)

MFVM koordinerer. Torben og Line i EM er kontakt ift hhv punkt 3 og 4.

Lad os vende når I har luft. Lige nu ikke akut men kommer jo hurtigt.

...”;

har han forklaret, at de i Erhvervsministeriet blev klar over, at der ville komme en opfølgende bestilling i forlængelse af denne mail. Erhvervsministeriet skulle undersøge, om kompensationsordningerne for faste omkostninger og lønkompenation kunne anvendes i forhold til minkerhvervet, hvis der blev indført yderligere restriktioner. På dette tidspunkt arbejdede de sideløbende med Nordjyllandspakken, og de var i gang med at forberede de politiske forhandlinger herom. Erhvervsministeriet undersøgte sideløbende med arbejdet med Nordjyllandspakken, hvordan kompensationsordningerne kunne hjælpe minkavlerne, hvis der kom yderligere restriktioner. Han havde formentlig en koordinerende drøftelse med Line Nørbæk om arbejdsfordelingen af disse opgaver, men han husker ikke denne samtale.

Forevist Tejs Binderups mail af 3. november 2020 kl. 09.35 (ekstrakten s. 1559) til Martin Ulrik Jensen, som tillige er sendt i kopi til ham, Line Nørbæk, Asbjørn Brink, Paolo Drostby (Miljø- og Fødevarerministeriet), Dorthe Eberhardt Søndergaard (Sundhedsministeriet) og Anne-Mette Lyhne Jensen (Justitsministeriet), med emnet ”Mink og kompensation”:

”...

Kære Martin

Som opfølgning på vores samtale i går, og så alle er opdaterede på planen herfra.

Vi arbejder aktuelt på en ØU-sag, som skal være i ØU i denne uge. Jo før jo bedre.

Den aktuelle ØU-sag vil indeholde kompensationsystem samt tempo tillæg, jf. bullit 1 i nedenstående. Denne del eksekverer vi dog på inden sagen rammer ØU, så det vil være ren orientering.

I sagen vil også indgå også en konsolidering af, at alle minkavlere inden for zonerne (smittede samt ikkesmittede) skal slå alle sine dyr ned, inkl. avlsdyr, på trods af branchens ønske om at bevare avlsdyr på ikkesmittede besætninger i zonerne. Derudover indstilles, at alle minkavlere uden for zonerne i første omgang kan nøjes med at pelse ned, så de kun har avlsdyrene tilbage. I samme sag indstilles det, at regeringen melder ud, at der i 2021 kun kan forventes at være avlsdyr i Danmark. Af kapacitetshensyn i aflivningerne meldes der ikke noget ud om evt. hel nedlukning af branchen.

Imens ovenstående ØU-beslutninger eksekveres og der slås ned, og pelses ned, udarbejdes der en ny ØUsag, så regeringen kan tage stilling til minkbranchens generelle fremtid. Umiddelbart er der to scenarier, som skal beskrives i denne sag:

a. Kun avlsdyr i 2021, med dvalekompensation (bullit 3 nedenfor) og en omstillingspulje (bullit 4) til de minkavlere, som alligevel bliver nødt til at forlade erhvervet som følge af situationen. I spor a vil der bl.a. skulle tages stilling til, hvor mange avlsdyr der i givet fald skal have lov at være i 2021, hvordan de mest forsvarligt opbevares mv.

b. Minkbranchen lukkes helt, med ekspropriation og dertilhørende erstatning (bullit 2), samt større omstillingspulje (bullit 4).

Uanset om man bevæger sig af spor a eller b vil der skulle skabes retlig hjemmel til at eksekvere beslutningen. Vi er enige i, at det vil skulle ind i epidemiloven. Regeringen vil så skulle tage stilling til, om man vil lukke helt for muligheden for at starte op igen senere, eller om det skal være åbent. Et totalforbud mod minkproduktion vil skulle ind i MFVM-lovgivning.

Alle sejl sættes nu på at få den første sag klar, og så starter vi op på den uddybende fremtidssag, så snart den akutte sag er færdig.

...”;

har han forklaret, at man på dette tidspunkt arbejdede på en ØU-sag i Erhvervsministeriet. Det centrale i Tejs Binderups mail var, at det blev oplyst, at ØU-sagen skulle indeholde to scenarier for minkærhvervet i form af en dvalemiddel og en lukning af minkerhvervet. Den foreviste mail satte derfor retningen for deres arbejde med bilaget om kompensation til minkavlere. Han mener ikke, at Michael Dithmer (Erhvervsministeriet) blev orienteret om denne mail, da det var en opfølgning på gårdsdagens mail, og der blev alene sat retning for de to modeller, der skulle arbejdes videre med i ØU-sagen. Endvidere fik Erhvervsministeriet alene tilsendt mailen i kopi, og det var således en orienteringsmail. Han deltog ikke i nogen af departementschefmøderne den 3. november 2020. Han husker heller ikke at være blevet orienteret om møderne.

Adspurgt af kommissionen har han forklaret, at han den 3. november 2020 var fysisk på arbejde i Erhvervsministeriet. Han har ikke arbejdet hjemme under hele coronakrisen.

Forevist Søren Bøllingtoft Knudsens (Erhvervsministeriet) mail af 3. november 2020 kl. 14.37 (ekstrakten s. 1670) til Tejs Binderup, som tillige er sendt i kopi til ham, med emnet ”Udkast til sag om kompensation - mink”:

”...

Kære Tejs

Hermed efter aftale med Torben et meget foreløbigt udkast til bilag om kompensation.

...”;

har han forklaret, at Søren Bøllingtoft Knudsen er teamleder i hjælpepakkeenheden. Han (Torben Skovgaard Andersen) havde bedt Søren Bøllingtoft Knudsen om at være sagsbehandler på denne sag. På dette tidspunkt var de i Erhvervsministeriet ikke klar over, at der senere samme dag skulle være et KU-møde.

Forevist passage fra udkast til bilaget ”Kompensation til minkavlere mv.” af 3. november 2020 (ekstrakten s. 1671):

”...

[Erhvervsministeriet]
[Miljø- og Fødevarerministeriet]
[Beskæftigelsesministeriet]
[Finansministeriet]

...

Løsning

Afhængigt af sundhedsfagligt valg af model for inddæmning af covid-19-smitte på minkfarme kan tilsvarende to modeller for kompensation overvejes. Disse uddyber herunder.

1. Pause-model

Formålet med denne model er, at det danske mink-erhverv ultimo 2022 kan begynde at genstarte sin produktion. Modellen skal således søge at lægge danske minkfarme i dvale. Dette kan gøres ved en kombination af:

- Selvstændigordningen (for ejere og medarbejdende ægtefæller)

- Faste omkostninger (100 pct. kompensation ved nul-omsætning; trappemodell for landbrug, hvor der også er anden aktivitet end mink)
- Omstillingspulje (indgår i sag om regionale indsatser på FKU/KU denne uge)

2. Nedlukning

Formålet med denne modell er, at udfase mink-erhvervet i Danmark og iværksætte en omstilling af de pågældende farme til anden brug. Dette kan gøres ved en kombination af:

- Kompensation til minkfarmejere og medarbejdende ægtefæller i en overgangsperioden på fx 3 måneder (via selvstændigordningen og kompensationsordningen for faste omkostninger)
- Omstillingspulje (indgår i sag om regionale indsatser på FKU/KU denne uge)

Stærke forbehold knyttet til begge modeller

Det er vurderingen, at det ikke er muligt at tvangslukke eller lægge minkerhvervet i dvale med hjemmel i epidemiloven og Sundheds- og ældreministeriets forbudsbekendtgørelse, da minkavlerne ikke er levnedsmiddelsproducenter. Et forbud vil således skulle hjemles i Miljø- og fødevarerministeriets Bekendtgørelse om COVID- 19 hos pelsdyr eller ved lov.

Der pågår en dialog med JM og MFVM om afklaringen af det juridiske hjemmelsgrundlag for de overvejede modeller.

Det bemærkes desuden, at EU-Kommissionens Temporary Framework foreløbigt udløber ved udgangen af juni måned 2021. Såfremt disse rammer for statsstøtte ikke forlænges, vil mulighederne for at forlænge kompensationsordningen for selvstændige samt faste omkostninger tilsvarende ophøre. ...”

har han forklaret, at han var bekendt med indholdet af bilaget, og han havde formentlig godkendt bilaget inden, det blev sendt ud. Erhvervsministeriets kompensationsordninger har hovedsagelig haft hjemmel i erhvervsfremmeloven og diverse aktstykker. Erhvervsministeriet flagede i bilaget, at der kunne være et hjemmelsmæssigt problem i forhold til Erhvervsministeriets kompensationsordninger. Bestillingen på dette bilag kom på et tidspunkt, hvor de havde meget travlt med politiske forhandlinger, som skulle ske senere på ugen, så der var ikke tid til at afklare spørgsmålet. Erhvervsministeriet foretager altid en vurdering af hjemmel til bevillinger, og de tager sædvanligvis også forbehold for, at ordninger kan opnå statsstøttegodkendelse. Det var sædvanlig praksis i forbindelse med alle de politiske aftaler, som hjælpepakkeenheden havde bidraget til. Der var derfor heller ikke noget usædvanligt i de forbehold, som blev taget i dette bilag.

Forevist mailkorrespondance af 3. november 2020 kl. 14.51 mellem Tejs Binderup og Søren Bøllingtoft Knudsen (ekstrakten s. 1674), som tillige er sendt i kopi til ham, med emnet ”Udkast til sag om kompensation - mink”:

”...

Fra: Tejs Binderup ...

Sendt: 3. november 2020 14:51

Til: Søren Bøllingtoft Knudsen (EM-DEP) ...

Cc: Torben Skovgaard Andersen (EM-DEP) ...

Emne: Re: Udkast til sag om kompensation – mink

Tak. Nedlukning vil dog også indebære ekspropriation

Den 3. nov. 2020 kl. 14.37 skrev Søren Bøllingtoft Knudsen (EM-DEP) ...:

Kære Teis

Hermed efter aftale med Torben et meget foreløbigt udkast til bilag om kompensation.

...”,

har han forklaret, at Tejs Binderups kommentar, om at nedlukning også ville indebære ekspropriation, ikke gav anledning til nogen overvejelser hos ham.

Forevist Annemarie Lauritsens mail af 3. november 2020 kl. 16.18 (ekstrakten s. 1442) til ham, Anne-Mette Lyhne Jensen, Line Nørbæk og Tejs Binderup, som tillige er sendt i kopi til Dorthe Eberhardt Søndergaard, Lisbeth Gro Nielsen (Justitsministeriet), Cecilie Birch (Justitsministeriet), Asbjørn Brink og Lars Høgsbro Østergaard (Finansministeriet), med emnet ”Tempo-bonus ved hurtigere aflivning af mink”

”...

Hermed bidrag vedrørende tempo-bonus for aflivning. Udarbejdet sam m MFVM og EM.

...”,

og forevist passage fra notatet ”Mulig ”tempo-bonus” for hurtig aflivning af mink(ekstrakten s. 1444):

”...

Det er den helt foreløbige vurdering, at det vil være hensigtsmæssigt at indføre en ”tempo-bonus” mhp. at give minkavlere incitament til selv at øge hastigheden for aflivning af mink.

...

Det kan evt. supplerende overvejes at skabe lovhjemmel til et (evt. midlertidigt) forbud mod hold og avl af mink i de relevante områder efter f.eks. [tre] uger. Brud på forbuddet straffes med bøde. Det bemærkes, at der allerede med de nuværende foranstaltninger er tale om ekspropriation.

...”,

har han forklaret, at Erhvervsministeriet ikke var involveret i udarbejdelsen af dette notat. Etablering og finansieringen af tempobonus til minkavlere hørte under Finansministeriets og Miljø- og Fødevarerministeriets ressort og ikke Erhvervsministeriet.

Adspurgt af advokat Heidi Højmark Helveg, bisidder for Nicolai Wammen, og forevist passage af notatet ”Mulig ”tempo-bonus” for hurtig aflivning af mink” af 2. november 2020 (ekstrakten s. 1444):

”...

Indstilling

Det *indstilles*, at Miljø- og Fødevarerministeriet afsøger mulighederne for en ”tempo-bonus” på mødet med branchen d. 3. november.

...”,

har han forklaret, at han fik dette notat tilsendt på mail. Det var Finansministeriet, som skulle håndtere dette notat. Der var i notatet en indstilling om, at Miljø- og Fødevarerministeriet skulle afsøge muligheden for at give minkavlerne en tempobonus. Ressortansvaret for at frembringe en bevillingsmæssig hjemmel til tempobonus lå i Miljø- og Fødevarerministeriet. Det vil typisk sikres ved, at Miljø- og Fødevarerministeriet udarbejder et aktstykke, som efterfølgende skal godkendes af Finansministeriet.

Forevist Line Nørbæks mail af 3. november 2020 kl. 16.40 (ekstrakten s. 1754) til ham, Michael Dithmer, Sofie Findling Andersen (Erhvervsministeriet), Andreas Blohm Graversen (Erhvervsministeriet) og Carsten Kjær Joensen (Erhvervsministeriet) med emnet ”Noter fra Indsatsgruppemøde om mink”:

”...

- SSI: Risikovurdering - så længe der er mink i Danmark, er der ekstrem fare. Der skal ikke være levende mink i Danmark før der er immunitet i Danmark.

- Særlig tiltagspakke i Hjørring, Frederikshavn, Jammerbugt, Thisted, Læsø (basispakke: styrket testindsats, styrket opsporing/isolationsindsats, besøgsrestriktioner på plejehjem og sygehuse, hjemmearbejde, begrænsning af geografisk mobilitet mellem kommuner. Evt yderligere: nedlukning af restauranter, forsamlingsforbud på fem, nedlukning af forenings- og fritidsliv, fortynding af uddannelser). Her er koncentrationen af minkvarianter (minkmutation) blandt mennesker størst. Restriktionerne skal gælde så længe der er fare i de nordjydske kommuner.

- RP: To modeller med aflivning: 1) den fredelige model med samarbejde, 2) det drastiske scenarie med gift og meget hurtigt ryk. Tidligere i dag var der stemning for 1), men seneste signal fra regeringen lige inden mødestart er 2), som også vil tage 14 dage. Der er mange usikkerheder.

...

- OBS på at EM/KUM kun kan kompensere for rigtige forbud og ikke for anbefalinger og opfordringer, men hjælpepakkerne kan træde ind og kompensere for det evt yderligere restriktioner, jf ovenfor.

- Risikovurderingen sendes rundt til indsatsgruppen og indgår i KU sag.

...”

har han forklaret, at Erhvervsministeriet var i gang med at forberede politiske forhandlingerne om kompensationsordninger til Nordjyllandspakken. Næstsidste bullet vedrørte netop dette. Han foretog sig ikke yderligere på baggrund af denne mail. Det gik op for ham om eftermiddagen den 3. november 2020, at der samme aften skulle afholdes et KU-møde.

Forevist mail korrespondance af 3. november 2020 kl. 17.43 mellem ham og Lisbeth Gro Nielsen (ekstrakten s. 1793) med emnet ”KU sag til i aften”:

”...

Til: ... (Lisbeth Gro Nielsen), ... (Annemarie Lauritsen), ... (Line Nørbæk (EM-DEP)), ... (Tejs Binderup), ... (Sidsel Due Nordengaard), ... (Erik Brøgger Rasmussen), ... (Anne Nørgaard Simonsen), ..., ... (Paolo Drostby), ... (Lars Høgsbro Østergaard), ... (Rikke Skaarup Schjødt), ... (Lene Brøndum Jensen), ... (Katrine Kaldahl)

Cc: ... (Anne-Mette Lyhne Jensen), ... (Cecilie Birch)

Fra: Torben Skovgaard Andersen (EM-DEP) ()

Titel: SV: KU sag til i aften

Sendt: 03-11-2020 17:58:26

Vi sender vores bidrag til Tejs, som lægger det som et bilag til MFVM's sag.

...

Fra: Lisbeth Gro Nielsen ...

Sendt: 3. november 2020 17:43

Til: Annemarie Lauritsen ...; Line Nørbæk (EM-DEP) ...; Tejs Binderup ...; Torben Skovgaard Andersen (EM-DEP) ...; Sidsel Due Nordengaard ...; Erik Brøgger Rasmussen ...; Anne Nørgaard Simonson ...; ...; Paolo Drostby ...; Lars Høgsbro Østergaard ...; Rikke Skaarup Schjødt, ...; Lene Brøndum Jensen ...; Katrine Kaldahl ...

Cc: Anne-Mette Lyhne Jensen ...; Cecilie Birch ...

Emne: SV: KU sag til i aften

Kære alle

Hermed første udkast til cover til KU-sagen.

I må meget gerne gennemgå og kvalificere de dele, der er relevant for jer. Ansvarlige er sat på visse steder.

Jeg vedhæfter desuden de bilag, der umiddelbart lægges op til.

Vi har frist til STM aller senest kl 19.30, så gerne tilbagemelding hurtigst muligt. I må også gerne indikere, om I vil i hovedet, og i hvilket omfang I har behov for clearing.
...”

har han forklaret, at de i Erhvervsministeriet arbejdede med bilag 2 til KU-sagen, som vedrørte kompensation til minkavlere. De havde aftalt med Miljø- og Fødevareministeriet, at når de i Erhvervsministeriet var færdige med deres bidrag til bilag 2, skulle de sende bilaget videre til Tejs Binderup. Tejs Binderup skulle herefter skrive bilaget færdigt. Han læste udkastet til KU-sagens cover ”Håndtering af COVID-19-smitte blandt mink” (ekstrakten s. 1775), da han modtog det fra Lisbeth Gro Nielsen den 3. november 2020 kl. 17.43. Erhvervsministeriet stod ikke i hovedet af coveret, og han konstaterede, at Erhvervsministeriet ikke var nævnt i coveret. De arbejdede herefter videre med bilag 2 ”Kompensation til minkavlerne mv.”.

Forevist passage fra udkast til bilag 2 ”Kompensation til minkavlere mv.” (ekstrakten s. 1671):

”...

Stærke forbehold knyttet til begge modeller

Det er vurderingen, at det ikke er muligt at tvangslukke eller lægge minkerhvervet i dvale med hjemmel i epidemiloven og Sundheds- og ældreministeriets forbudsbekendtgørelse, da minkavlerne ikke er levnedsmiddelsproducenter. Et forbud vil således skulle hjemles i Miljø- og fødevareministeriets Bekendtgørelse om COVID- 19 hos pelsdyr eller ved lov.

Der pågår en dialog med JM og MFVM om afklaringen af det juridiske hjemmelsgrundlag for de overvejede modeller.

Det bemærkes desuden, at EU-Kommissionens Temporary Framework foreløbigt udløber ved udgangen af juni måned 2021. Såfremt disse rammer for statsstøtte ikke forlænges, vil mulighederne for at forlænge kompensationsordningen for selvstændige samt faste omkostninger tilsvarende ophøre.

...”

har han forklaret, at man ikke kan gengive alle oplysninger fra et bilag i coveret til en regeringssag, men de vigtigste oplysninger skal fremgå af coveret. Han ville ikke nødvendigvis sikre sig, at afsnittet ”Stærke forbehold knyttet til begge modeller” blev skrevet ind i coveret. Det er, som tidligere oplyst, ikke usædvanligt, at sådanne forbehold fremgår af bilag og ikke fremgår i coveret. Man oplever tit, at man efter, at en politisk aftale er indgået, skal ud efterfølgende og indhente den fornødne hjemmel, herunder for eksempel statsstøttehjemmel og bevillingsmæssig hjemmel. Dette er – set fra hans stol

– ikke usædvanligt. Det pågældende afsnit omhandlede hjemmel til kompensationsmodeller. Dvale-modellen og nedlukningsmodellen var velbeskrevet i coveret til KU-sagen af 3. november 2020. Spørgsmålet om hjemmel til aflivning af mink var ikke en del af Erhvervsministeriets ressortområde, og det var derfor ikke en del af bilag 2 og dets afsnit om hjemmel. Erhvervsministeriet havde alene fokus på kompensationsordningerne. Han var slet ikke på dette tidspunkt bevidst om, hvorvidt der var hjemmel til aflivning af samtlige mink i Danmark. Han havde fokus på sit eget spor.

Forevist Søren Bøllingtoft Knudsens mail af 3. november 2020 kl. 18.00 (ekstrakten s. 1797) til Anders Kroman Liin, som tillige er sendt i kopi til ham og Tejs Binderup, med emnet ”Bilag til KU-sag – kompensation til minkavlere mv.”:

”...

Kære Anders

Efter aftale hermed KU-bilag, som du/I gerne må vedlægge jeres KU-cover om håndtering af mink til behandling i aften.

Indsæt desuden gerne bidrag om ekspropriation samt statsstøtteretlige muligheder på landbrugsområdet (jf. dialog med Teis).

...”;

og forevist passager fra udkast til KU-sagens bilag 2 ”Bilag X. Kompensation til minkavlere mv.” (ekstrakten s. 1800-1802):

”...

Ekspropriation

[Afventer bidrag fra MFVM/JM]

...

Hjemmels- og statsstøtteforbehold knyttet til begge modeller

Der tages et generelt forbehold for statsstøttegodkendelse af de foreslåede løsninger.

Konkret tages der forbehold for mulighederne for at kompensere minkavlere i lyset af EU-landsbrugsstøtteregler. Dette undersøges nærmere af Miljø- og Fødevareministeriet og Justitsministeriet.

Det bemærkes desuden, at EU-Kommissionens Temporary Framework foreløbigt udløber ved udgangen af juni måned 2021. Såfremt Temporary Framework ikke forlænges, vil mulighederne for at forlænge kompensationsordningen for selvstændige samt faste omkostninger tilsvarende ophøre.

Der tages samtidig forbehold for, hvorvidt og hvordan den juridiske hjemmel til at gennemføre de foreslåede løsninger kan findes. Det er umiddelbart vurderingen, at det hverken er muligt at tvangslukke eller lægge minkerhvervet i dvale med hjemmel i epidemiloven eller Sundheds- og Ældreministeriets forbudsbekendtgørelse, da minkavlere ikke er levnedsmiddelsproducenter. Et forbud vil således skulle hjemles i Miljø- og Fødevareministeriets *Bekendtgørelse om COVID-19 hos pelsdyr* eller ved lov. Miljø- og Fødevareministeriet og Justitsministeriet er ved at afklare dette spørgsmål.

...”;

har han forklaret, at den foreviste mail refererede til hans aftale med Tejs Binderup om, at Miljø- og Fødevareministeriet skulle skrive bilag 2 færdigt, herunder blandt andet afsnittet om ekspropriation. Miljø- og Fødevareministeriet skulle herefter sende bilaget videre til Justitsministeriet, som stod for

at samle KU-sagen af 3. november 2020. Han og Søren Bøllingtoft Knudsen havde ikke en opfattelse af, at Miljø- og Fødevarerministeriet stod for at udarbejde coveret til KU-sagen af 3. november 2020. Søren Bøllingtoft Knudsen har givet ment, at Miljø- og Fødevarerministeriet skulle færdiggøre bilaget.

Adspurgt af kommissionen og forevist passage fra udkast til KU-sagens bilag 2 ”Kompensation til minkavlere mv.” af 3. november 2020 (ekstrakten s. 1671):

”...

Stærke forbehold knyttet til begge modeller

Det er vurderingen, at det ikke er muligt at tvangslukke eller lægge minkerhvervet i dvale med hjemmel i epidemiloven og Sundheds- og ældreministeriets forbudsbekendtgørelse, da minkavlerne ikke er levnedsmiddelsproducenter. Et forbud vil således skulle hjemles i Miljø- og fødevarerministeriets Bekendtgørelse om COVID-19 hos pelsdyr eller ved lov.

Der pågår en dialog med JM og MFVM om afklaringen af det juridiske hjemmelsgrundlag for de overvejede modeller.

...”;

har han forklaret, at det var Søren Bøllingtoft Knudsen, der stod for at udarbejde bilag 2. Den lovgivning, som der henvises til i bilag 2, var ikke Erhvervsministeriets lovgivning. Erhvervsministeriet blev bedt om at vurdere, hvorvidt deres kompensationsordninger kunne anvendes i relation til minkavlere, hvis der kom restriktioner for minkavlere. Erhvervsministeriet forsøgte at flage, at der kunne være et hjemmelsproblem i forhold til kompensation til minkavlere. Det skulle således afklares, hvor der kunne findes hjemmel til kompensation af minkavlerne, idet erhvervsfremmeloven formentlig ikke ville kunne hjemle dette. Dette var årsagen til, at de nævnte Sundhedsministeriets og Miljø- og Fødevarerministeriets lovgivning. Han kan ikke vurdere, hvorvidt der kunne være hjemmel til kompensation af minkavlere i epidemiloven. Det har typisk været virksomheder inden for Erhvervsministeriets ressortområde, som skulle have hjælpepakker efter erhvervsfremmeloven. I tilfældet med minkavlerne, der ligger uden for Erhvervsministeriets ressortområde, var han derfor usikker på, hvor hjemmelsgrundlaget præcist skulle findes, hvorfor der efter sædvanlig praksis blev indskrevet i bilaget, at hjemmelsspørgsmålet til evt. kompensation af minkavlerne skulle afdækkes efterfølgende. Det var sædvanlig praksis, som også var blevet fulgt i en lang række andre forudgående politiske aftaler om hjælpepakker, hvor der altid tages forbehold for hjemmel til kompensation. Så det var et helt sædvanligt forbehold, som blev skrevet ind i bilag 2.

Adspurgt af kommissionen og forevist passage fra nyt udkast til KU-sagens bilag 2 ”Bilag X. Kompensation til minkavlere mv.” af 3. november 2020 (ekstrakten s. 1802):

”...

Der tages samtidig forbehold for, hvorvidt og hvordan den juridiske hjemmel til at gennemføre de foreslåede løsninger kan findes. Det er umiddelbart vurderingen, at det hverken er muligt at tvangslukke eller lægge minkerhvervet i dvale med hjemmel i epidemiloven eller Sundheds- og Ældreministeriets forbudsbekendtgørelse, da minkavlere ikke er levnedsmiddelsproducenter. Et forbud vil således skulle hjemles i Miljø- og Fødevarerministeriets *Bekendtgørelse om COVID-19 hos pelsdyr* eller ved lov. Miljø- og Fødevarerministeriet og Justitsministeriet er ved at afklare dette spørgsmål

...”;

har han forklaret, at denne udgave af bilag 2 var Erhvervsministeriets endelige udgave, som blev sendt over til Miljø- og Fødevarerministeriet, der skulle stå for at færdiggøre bilaget. Den foreviste

passages henvisning til den juridiske hjemmel vedrørte hjemmel til kompensation, og omhandler ikke hjemmel til aflivning af alle mink.

Forevist Carsten Kjær Joensens mail af 3. november 2020 kl. 18.34 (ekstrakten s. 1814) til Lisbeth Gro Nielsen, som tillige er sendt i kopi til ham, Anne-Mette Lyhne Jensen, Line Nørbæk, Ane Myrhøj Bisgaard (Erhvervsministeriet), og Søren Bøllingtoft Knudsen, med emnet "KU sag til i aften":

"...

Hej Lisbeth

Her hurtige spm fra os på vegne af Line mv.

Mvh

Carsten

- Gælder det fem eller seks kommuner (med eller uden Læsø)?
- Hvilke besætninger skal slås ned? Alle besætninger i de pågældende kommuner eller efter pt. gældende restriktioner?
- Skal alle mink slås ned på besætningerne (med eller uden avlsdyr)? Der har været drøftelser af, om avlsdyr skulle undtages på ikke-smittede besætninger.
- Gælder de strammere nedslagningsrestriktioner (hastighed og med/uden avlsdyr) kun i de fem/seks kommuner eller i hele landet på smittede besætninger?

...",

har han forklaret, at ikke husker, hvorvidt Erhvervsministeriet fik et svar fra Lisbeth Gro Nielsen på denne mail. Han mener, at der kom et mailsvar.

Forevist Tejs Binderups mail af 3. november 2020 kl. 18.59 (ekstrakten s. 1835) til blandt andet ham (Torben Skovgaard Andersen), Lisbeth Gro Nielsen, Annemarie Lauritsen, Line Nørbæk, Paolo Drostby, Lars Høgsbro Østergaard og Katrine Kaldahl, som tillige er sendt i kopi til Anne-Mette Lyhne Jensen og Cecilie Birch, med emnet "KU sag til i aften":

"...

Hermed bemærkninger herfra til tempobonus og KU-cover

Ift BN284 så står der gentagne gange, at det er besluttet, at alle mink i Danmark skal slås ned. ndtil videre er der truffet beslutning om, at alle smittede farme, samt farme i en zone på 7,8 km skal slås ned, ligesom ikke-smittede farme uden for zonerne skal pelse ned. Hvorvidt avlsdyr uden for zonerne også skal slås ned mangler der vel en beslutning omkring

Jeg kan konstatere, at vores udkast til ØU-sag, samt kompensationsbilag fra EM ikke er med i pakken. Er det fordi der ikke skal tales 2021 i denne omgang?

...",

og forevist sin mail af 3. november 2020 kl. 19.06 (ekstrakten s. 1859) til Tejs Binderup med emnet "KU sag til i aften":

"...

Hej Tejs

Relevant betragtning. Vi har sendt bilag til dig og Anders til jeres hovednotat som aftalt. Begge dele burde vel indgå som punkt 2 i den oprindelige bestilling fra Anne-Mette Lyhne?

...",

har han forklaret, at de kun sendte bilag 2 til Tejs Binderup med henblik på, at Tejs Binderup skulle fremsende bilaget til Justitsministeriet, der stod for at samle KU-sagen. Han gjorde sig ingen tanker om NOST-delplanen BN-284, da det ikke vedrørte hans involvering i sagen, som alene vedrørte kompensation af minkavlerne.

Forevist Lisbeth Gro Niensens mail af 3. november 2020 kl. 19.10 (ekstrakten s. 1835) til Tejs Binderup, som tillige er sendt i kopi til blandt andet ham, Anne-Mette Lyhne Jensen, Cecilie Birch, Annemarie Lauritsen, Line Nørbæk, Paolo Drostby, Lars Høgsbro Østergaard og Katrine Kaldahl, med emnet "KU sag til i aften":

"...

Kære Tejs

Det er ikke, fordi vi vil tage udkastet til ØU-sag osv. med. Det var bare det umiddelbare indtryk, at det ikke var klar.

Hvis det skal med, må I meget gerne skrive det nødvendige ind i coveret og sørge for, at bilaget er klar, så der ikke er kommentarbokse osv. i det.

...",

har han forklaret, at denne mail ikke gav ham anledning til at foretage sig noget. Han kunne konstatere, at bilaget endnu ikke var kommet med i KU-sagen. Han var dog helt sikker på, at bilaget var i gode hænder, og at det nok skulle komme frem.

Forevist Tejs Binderups mail af 3. november 2020 kl. 19.34 (ekstrakten s. 1865) til Lisbeth Gro Nielsen, som tillige er sendt i kopi til blandt andet ham, Anne-Mette Lyhne Jensen, Cecilie Birch, Annemarie Lauritsen, Line Nørbæk, Dorthe Eberhardt Søndergaard, Paolo Drostby og Lars Høgsbro Østergaard, med emnet "KU sag til i aften":

"...

Kære Lisbeth

Hermed på tekst.

Vi arbejder på at få bilag klar, inkl. bidrag fra EM fsva kompensationsmuligheder.

...",

og forevist udkast af cover til KU-sagen "Håndtering af COVID-19-smitte blandt mink" af 3. november 2020 (ekstrakten s. 1869) har han forklaret, at han formentlig læste Tejs Binderups kommentarer i coveret, men det gav ham ikke anledning til at foretage sig noget, da det ikke vedrørte Erhvervsministeriets eller hans bidrag i sagen, som udelukkende var bilag 2.

Forevist Asbjørn Brinks mail af 3. november 2020 kl. 19.35 (ekstrakten s. 1874) til blandt andet ham, Tejs Binderup, Annemarie Lauritsen, Line Nørbæk, Dorthe Eberhardt Søndergaard, Paolo Drostby, Lars Høgsbro Østergaard, Katrine Kaldahl og Lisbeth Gro Nielsen med emnet "KU sag til i aften":

"...

Kære alle

Vi kan acceptere MFVM's forslag til justeringer af bilag om tempo-bonus.

Som nævnt i separat mail finder vi umiddelbart, at KU-cover fsva. mink-håndteringen med fordel kan fokuseres på det hastende behov for at øge tempo for aflivning af mink. Det finder vi kan ske ved 1) iværksættelse af tempo-bonus nu og 2) øget mandskab til at bistå Fødevarestyrelsen (fx fra hjemmeværnet, forsvaret, politiet osv.?).

...”;

har han forklaret, at denne mail med Finansministeriets bemærkninger til bilaget om tempobonus ikke gav ham anledning til at foretage sig noget, da det ikke vedrørte Erhvervsministeriets eller hans bidrag i sagen, som var bilag 2.

Forevist Lisbeth Gro Niensens mail af 3. november 2020 kl. 21.21 (ekstrakten s. 1982) til blandt andet ham, Asbjørn Brink, Annemarie Lauritsen, Line Nørbæk, Dorthe Eberhardt Søndergaard, Paolo Drostby, Lars Høgsbro Østergaard, Katrine Kaldahl, som tillige er sendt i kopi til Anne-Mette Lyhne Jensen og Cecilie Birch, med emnet ”KU-sag om mink”:

”...

Kære alle

Vedhæftet sendes revideret cover på baggrund af dialog med STM (med t/c).

Desuden sendes bilag 2 og 2a.

...”;

og forevist udkast til cover til KU-sagen af 3. november 2020 ”Håndtering af COVID-19-smitte blandt mink” (ekstrakten s. 1986):

”...

~~En total nedslagtning, inkl. af alle avlsdyr, vurderes at være fatal for branchen.~~

...”;

har han forklaret, at han på dette tidspunkt fokuserede på læse bilag 2, som nu var blevet en del af KU-sagen af 3. november 2020. Han tror ikke, at han sammenholdt indholdet af bilag 2 med KU-sagens reviderede cover. Han hæftede sig ikke ved den foreviste ændringsmarkering i KU-sagens cover, da den pågældende oplysning i sætningen ikke vedrørte Erhvervsministeriets ressort. Han havde ikke modtaget den endelige version af KU-sagens bilag 2 forud denne mail fra Lisbeth Gro Nielsen.

Forevist tabel fra den endelige udgave af KU-sagens bilag 2 af 3. november 2020 ”Bilag X. Kompensation til minkavlere mv.” (ekstrakten s. 2004):

”...

Tabel 1	
Overslag på månedlige merudgifter forbundet med yderligere kompensation	
Udgifter til:	(mio. kr.)
Selvstændigordning	35
Leverandører	70
Faste omkostninger	70
Omstillingspulje (engangsbeløb)	150

Ekspropriation (engangsbeløb)

[Uafklaret]

I alt

325

...”

har han forklaret, at han, da han modtog Lisbeth Gro Nielsens mail af 3. november 2020 kl. 21.21, læste den endelige version af KU-sagens bilag 2, idet han ønskede at se den endelige udgave af bilaget. Han tjekkede, at der var tilføjet tekst til afsnittet om ekspropriation. Miljø- og Fødevarerministeriet havde endvidere skrevet til ved afsnit 1 om hjælpepakker ved dvalemodellen. Han hæftede sig endvidere ved afsnittet ”Økonomi” og tabel 1. I tabel 1 så han, at Miljø- og Fødevarerministeriet havde tilføjet en række vedrørende ekspropriation, som var angivet som uafklaret. Bilag 2 blev skrevet under et stort tidspres, hvilket var årsagen til, at Erhvervsministeriet havde taget forbehold for spørgsmålet om hjemmel til kompensationen. Han mener, at de afsnit, som Erhvervsministeriet stod for, var beskrevet tilstrækkeligt i forhold til det store tidspres, som de var underlagt.

Han deltog ikke i briefinggen af Simon Kollerup forud for KU-mødet den 3. november 2020. Han fik tilsendt håndakten, og han ved, at det var Område 4 i Erhvervsministeriet, som stod for at udarbejde denne håndakt til KU-mødet den 3. november 2020. Han har tidligere deltaget i briefinggen af Simon Kollerup forud for regeringsudvalgsmøder. Han ved ikke, hvorvidt Simon Kollerup læste KU-materialet forud for KU-mødet den 3. november 2020. Det er hans indtryk, at Simon Kollerup generelt læser materialet til regeringsudvalgssager.

Adspurgt af sin bisidder, advokat Lise Lauridsen, og forevist Anne Dahl Krabbes mail af 3. november 2020 kl. 21.17 (ekstrakten s. 1971) til Simon Kollerup og Michael Dithmer, som tillige er sendt i kopi til blandt andet Sofie Findling Andersen, med emnet ”Opdateret brief til KU kl. 21.30”:

”...

Kære Simon og Michael

Hermed brief opdateret ift. beskæftigelsestal og pulje til omstilling af særligt ramte områder som drøftet på formødet.

Der er pt. ikke udsendt revideret materiale.

...”

og forevist passager af Erhvervsministeriets brief ”Brief til møde i regeringens koordinationsudvalg den 3. november 2020” af 3. november 2020 (ekstrakten s. 1976):

”...

Hvis. kompensation og omstilling af erhvervet bliver drøftet kan følgende rejses

- Der arbejdes på en ØU-sag vedr. kompensationsmuligheder og omstilling af erhvervet.
- Der bør søges samtidighed i udmeldinger om yderligere restriktioner og kompensationer, som også udmeldt ifm. lancering af varslingssystemet.
- Regeringen vil forsøge hurtigst muligt at skabe parallelitet mellem de nye tiltag og mulighederne for kompensation.
- Enkelte sundhedsfaglige tiltag, der lægges op til at iværksætte, vil kræve nye aktstykker, bekendtgørelser og statsstøttegodkendelser.
- Der lægges op til ikke at invitere til forhandlinger – men forsøge at opnå tilslutning til de nødvendige tilpasninger.
- Såfremt der arbejdes videre med en dvale-model, lægges der op til at åbne for:
 - Selvstændigordningen

- Faste omkostninger
- Omstillingspulje
- Såfremt der arbejdes videre med en nedlukning af erhvervet:
 - Kompensation i en overgangsperiode (selvstændigordning og faste omkostninger)
 - Ekspropriation
 - Omstillingspulje

...

- Det er endnu uvist, om de foreslåede løsninger kan opnå statsstøttegodkendelse (særligt fordi reglerne om statsstøtte er ekstra skrappe på landbrugsområdet); MFVM er ved at afklare.
- Der kan desuden blive behov for ny lovgivning, der kan hjemle de foreslåede løsninger.

...”

har han forklaret, at den foreviste passage i håndakten kort gennemgik indholdet af KU-sagen, herunder også sagens bilag 2. Han mener, at håndakten fyldestgørende reflekterede indholdet af KU-sagens bilag 2. Det er helt sædvanligt, at der tages hjemmels- og statsstøtteforbehold i regeringsudvalgssager. Han fremhævede desuden, at det af brief tydeligt fremgår, at bilag 2 alene omhandler hjemmel til kompensation af minkavlere, da det alene er Erhvervsministeriets generelle kompensationsordninger, som omtales i brieften med bl.a. overskriften ”kompensation”.

Forevist Asbjørn Lund Hennebergs (Erhvervsministeriet) mail af 3. november 2020 kl. 21.01 (ekstrakten s. 1952) til Simon Kollerup med emnet ”Sendt til MFVM => til KU-drøftelse” og vedhæftet bilag 2 ”Bilag X. Kompensation til minkavlere mv.”:

”...

From: Asbjørn Lund Henneberg (EM-DEP) ...

Sent: 3. november 2020 21:01

To: Simon Kollerup (EM-DEP)

CC: Sofie Findling Andersen (EM-DEP); Anne Dahl Krabbe (EM-DEP); Lærke Bojsen-Møller (EM-DEP)

Subject: VS: Sendt til MFVM => til KU-drøftelse

Attachments: KU-bilag om kompensation til minkavlere mv..docx

Som aftalt

...

Fra: Søren Bøllingtoft Knudsen (EM-DEP) ...

Sendt: 3. november 2020 21:00

Til: Anne Dahl Krabbe (EM-DEP) ...; Asbjørn Lund Henneberg (EM-DEP) ...

Emne: Sendt til MFVM => til KU-drøftelse

...”

og forevist bilag 2 ”Bilag X. Kompensation til minkavlere mv.” (ekstrakten s. 1955) har han forklaret, at han ikke husker, hvorvidt han blev orienteret om, at Simon Kollerup fik tilsendt bilag 2.

Han husker ikke, hvornår han fik en tilbagemelding fra KU-mødet, men han er sikker på, at han fik en tilbagemelding. Han mener, at Line Nørbæk i Erhvervsministeriets Område 4 fik den primære tilbagemelding på, hvad der var blevet besluttet på KU-mødet den 3. november 2020.

Forevist Anne-Mette Lyhne Jensens mail af 4. november 2020 kl. 08.29 (ekstrakten s. 2220) til Erik Brøgger Rasmussen (Udenrigsministeriet), som tillige er sendt i kopi til blandt andet ham, Lene Brøndum Jensen (Sundhedsministeriet), Dorthe Eberhardt Søndergaard, Tejs Binderup, Annemarie Lauritsen, Line Nørbæk og Lisbeth Gro Nielsen, med emnet ”Møde om udmeldinger”:

”...

Kære alle

Har direktionens møde nu, men indkalder til kl. 9 så har alle (med KU ministre) forhåbentligt fået KU tilbagemeldinger

...”

har han forklaret, at han tror, at det var Line Nørbæk, der gav ham en tilbagemelding fra KU-mødet den 3. november 2020.

Forevist passage fra Morten Holland Heides (Justitsministeriet) telefonnotat ”Notat om møde om minkindsats onsdag den 4. november 2020 kl. 10.30” af 11. november 2020 (ekstrakten s. 2651):

”...

Notat om møde om minkindsats onsdag den 4. november 2020 kl. 10.30

På mødet deltog afdelingschef i Sundheds- og Ældreministeriet Dorthe Søndergaard, afdelingschef i Erhvervsministeriet Line Nørbæk, afdelingschef i Miljø- og Fødevareministeriet Tejs Binderup, afdelingschef i Finansministeriet Annemarie Lauritsen, afdelingschef i Sundheds- og Ældreministeriet Lene Brøndum Jensen, afdelingschef i Forsvarsministeriet Kasper Høeg-Jensen, administrationsdirektør i Erhvervsministeriet Torben Skovgaard Andersen, fg. afdelingschef i Justitsministeriet Anne-Mette Lyhne Jensen, teamleder i Erhvervsministeriet Søren Bøllingtoft Knudsen og undertegnede.

...

På mødet blev bl.a. spørgsmålet om, hvorvidt KU-beslutningen ville udgøre ekspropriation over for minkavlerne, bragt op, idet flere mødedeltagere mente, at dette var tilfældet. Jeg tilkendegav, at dette afhang af en afvejning af en række kriterier, herunder formålet med indgrebet, og at man ikke uden videre kunne lægge til grund, at indgrebet var ekspropriativt. Jeg nævnte, at denne vurdering skulle foretages af Justitsministeriets Stats- og Menneskeretskontor. Flere mødedeltagere understregede, at denne vurdering skulle foretages meget hurtigt. Jeg lovede, at vi ville vende hurtigt tilbage.

Tejs Binderup rejste på mødet et spørgsmål om hjemmelsgrundlaget for aflivning af mink, idet man hidtil kun havde aflivet mink i smittede farme og i risikozonerne omkring smittede farme. Dorthe Søndergaard spurgte, om dette ikke bare drejede sig om, at man ikke stillede de rigtige spørgsmål til sundhedsmyndighederne. Situationen var således markant anderledes med den nye risikovurdering fra SSI, end da det blev besluttet at aflive de smittede mink og minkene i risikozonerne. Hun nævnte også, at epidemiloven ikke gav hjemmel til aflivning. Der blev ikke konkluderet noget om, hvorvidt der var hjemmel til aflivning af alle mink.

...”

har han forklaret, at han ikke mener, at han deltog i dette afdelingsmøde den 4. november 2020. Han havde et andet møde på dette tidspunkt, og han bad derfor Søren Bøllingtoft Knudsen om at deltage i mødet. Han deltog muligvis i den sidste del af dette afdelingschefmøde, og han mener ikke, at man i denne del af afdelingschefmødet havde en diskussion af kompensationsordningerne. Han husker heller ikke, at Tejs Binderup i denne del af mødet rejste spørgsmålet om den manglende hjemmel til at aflive alle mink. Han fik ikke tilsend referatet af afdelingschefmødet den 4. november 2020.

Forevist Lisbeth Gro Niensens mail af 4. november 2020 kl. 10.20 (ekstrakten s. 2225) til blandt andet ham, Lene Brøndum Jensen, Dorthe Eberhardt Søndergaard, Tejs Binderup, Annemarie Lauritsen, Line Nørbæk, Katrine Kaldahl, Paolo Drostby, Lars Høgsbro Østergaard og Asbjørn Brink, som tillige er sendt i kopi til Anne-Mette Lyhne Jensen og Cecilie Birch, med emnet ”Bestilling: Bidrag til udmeldingspapirer”:

”...

Kære alle

Som aftalt på AC-mødet følger her udkast til to udmeldingspapirer, hvor vi gerne modtager jeres bidrag.

...”

har han forklaret, at han ikke mener, at der blev afholdt mere end et afdelingschefmøde den 4. november 2020. Så vidt han er orienteret, så blev der afholdt et afdelingschefmøde kl. 9. den 4. november 2020. Han kan ikke redegøre for, hvorfor Morten Holland Heide i sit notat af 11. november 2020 har angivet klokkeslættet for mødet til at være kl. 10.30.

Forevist Kasper Høeg-Jensens mail af 4. november 2020 kl. 11.01 (ekstrakten s. 2247) til blandt andet ham, Lene Brøndum Jensen, Dorthe Eberhardt Søndergaard, Tejs Binderup, Annemarie Lauritsen, Line Nørbæk, Katrine Kaldahl, Paolo Drostby, Lars Høgsbro Østergaard og Asbjørn Brink, som tillige er sendt i kopi til Anne-Mette Lyhne Jensen og Cecilie Birch, med emnet ”Bestilling: Bidrag til udmeldingspapirer”:

”...

Kære Lisbeth, alle,

Jævnfør AC-mødet netop afholdt vigtigt at det fremgår, at nødplanen for aflivning sker i regi af NOSTen med støtte fra forsvaret.

Forsvaret er klar til at levere folk og kapaciteter, men det sker i regi af NOSTen, som støtte til politiet og under politimæssig kommando. Det er vigtigt.

Vi leverer kort tekst til JUM, der beskriver ovenstående – men rent formelt er opgaven således forankret hos JM og vi bistår med alt vi kan.

Iværksættelse af nødplan for aflivning [JM med støtte fra FMN]

...”

har han forklaret, at denne mail ikke gav ham anledning til at foretage sig noget. Dette vedrørte ikke Erhvervsministeriet eller hans spor vedrørende kompensationsordninger.

Forevist Anne-Mette Lyhne Jensens mail af 4. november 2020 (ekstrakten s. 2266) til blandt andet ham, Line Nørbæk, Tejs Binderup, Annemarie Lauritsen, Morten Holland Heide, Lene Brøndum Jensen, Dorthe Eberhardt Søndergaard og Søren Bøllingtoft Knudsen, som tillige er sendt i kopi til Lisbeth Gro Nielsen, med emnet ”Beslutning om og hjemmel til aflivning af mink”:

”...

Kære alle

Har fået bekræftet, at beslutningen var, som Line udlagde det, dvs. der er ikke truffet beslutning om et forbud. Regeringen vil ikke afskære muligheden for, at der efter Corona kan genopbygges en minkindustri i Danmark

Arbejdstesen ift hjemmel for aflivning af mink er følgende

- MVFM har hjemmel til aflivning f alle mink i § 30 i lov om hold af dyr (MFVM afklarer endeligt)
- der er ikke tale om ekspropriation (JM afklarer endeligt)

Vi lave bidrag til dagens udmeldingspapir og fælles talelinjer ud fra ovenstående. Som altid super.skaro bagkant.
...”;

har han forklaret, at et forbud mod minkavl havde betydning for kompensationsordningerne, idet Erhvervsministeriet sondrede mellem kompensation for omsætningsnedgang som følge af coronarestriktioner og tvangslukninger af virksomheder som følge af coronarestriktioner. Omfanget af kompensationen er forskellig alt efter, om der er tale om nedlukning af et erhverv eller tab af omsætning som følge af coronarestriktioner. Umiddelbart vil et forbud mod minkavl give minkavlerne ret til fuld kompensation, men det beror på en konkret vurdering. Han kan ikke vurdere, hvorvidt der ligger nogle økonomiske betragtninger bag regeringens udmelding om, at der ikke var tale om et forbud mod minkavl. Han gjorde sig ikke nogen tanker om Anne-Mette Lyhne Jensens arbejdstese. Han noterede sig, at dette var arbejdstesen, som man arbejdede efter.

Forevist Søren Bøllingtoft Knudsens mail af 4. november 2020 kl. 16.27 (ekstrakten s. 2566) til blandt andet ham, Lene Brøndum Jensen, Dorthe Eberhardt Søndergaard, Tejs Binderup, Annemarie Lauritsen, Line Nørbæk, Katrine Kaldahl, Paolo Drostby, Lars Høgsbro Østergaard og Asbjørn Brink med emnet ”Faktaark ang. hjælpepakker”:

”...

Kære jer

Der er i 11. time opstået tvivl om hjemmelsgrundlaget for tvangslukningen. Dette har givet anledning til justering som vedhæftet – under yderligere afklaring mellem JM, SUM og EM.

...”;

har han forklaret, at denne mail vedrørte hjemmelsgrundlaget for kompensationsordningen til minkavlere og ikke for aflivning af mink.

I den forbindelse fik han forevist passager fra udkast til faktaark ”Bilag 1 – Tvangslukkede erhverv” af 4. november 2020 (ekstrakten s. 2579):

”...

Kompensation til tvangslukkede erhverv.

- Virksomheder, der har forbud mod at holde åbent, fremgår af Sundheds- og Ældreministeriets Bekendtgørelse om ændring af *bekendtgørelse om forbud mod større forsamlinger og mod adgang til og restriktioner for lokaler og lokaliteter i forbindelse med håndtering af covid-19*. Ifølge den seneste udgave af 30. oktober 2020 er følgende virksomheder omfattet af forbuddet.
 - Serveringssteder, hvor der serveres mad, drikkevarer eller tobak til indtagelse på salgsstedet, i tiden fra kl. 22.00 til kl. 5.00.
 - Lokaler og lokaliteter, hvor der drives natklub, diskotek eller lignende.
 - Lokaler, der anvendes som spillesteder med stående publikum.
 - Lokaler og lokaliteter, hvor der afholdes messeaktiviteter.

— Hertil føjes nu lokaliteter, hvor der bedrives minkavl.

- De nævnte virksomheder har mulighed for at søge følgende kompensationsordninger, som administreres af Erhvervsstyrelsen:

- Fremover vil også lokaliteter, hvor der bedrives minkavl, blive tvangslukket.

...”

og forevist passager fra faktaarket ”Bilag 1 – Tvangslukkede erhverv” af 4. november 2020 (ekstrakten s. 2569):

”...

Kompensation til tvangslukkede erhverv.

- Virksomheder, der har forbud mod at holde åbent, fremgår af Sundheds- og Ældreministeriets Bekendtgørelse om ændring af *bekendtgørelse om forbud mod større forsamlinger og mod adgang til og restriktioner for lokaler og lokaliteter i forbindelse med håndtering af covid-19*. Ifølge den seneste udgave af 30. oktober 2020 er følgende virksomheder omfattet af forbuddet.
 - Serveringssteder, hvor der serveres mad, drikkevarer eller tobak til indtagelse på salgsstedet, i tiden fra kl. 22.00 til kl. 5.00.
 - Lokaler og lokaliteter, hvor der drives natklub, diskotek eller lignende.
 - Lokaler, der anvendes som spillesteder med stående publikum.
 - Lokaler og lokaliteter, hvor der afholdes messeaktiviteter.

...

- Fremover vil også lokaliteter, hvor der bedrives minkavl, blive tvangslukket.

...”

hvtill han forklarede, at man i dette faktaark tilføjede, at minkfarme fremadrettet ville blive tvangslukket uden angivelse af hjemlen hertil. Der var nogen i Erhvervsministeriet, som var i tvivl om, hvorvidt man kunne hjemle et forbud i Sundhedsministeriets bekendtgørelse om forbud mod større forsamlinger og mod adgang til og restriktioner for lokaler og lokaliteter i forbindelse med håndtering af covid-19. I den endelige version af faktaarket blev bulletten derfor flyttet, så det ikke længere fremgik under punktet vedrørende Sundhedsministeriets forbudsbekendtgørelse. Det var denne hjemmelstvill, som Søren Bøllingtoft Knudsen gav udtryk for i sin mail af 4. november 2020 kl. 16.27.

Camilla Brasch Andersen

Camilla Brasch Andersen har – under afhøringen i kommissionen den 16. december 2021 – forklaret blandt andet, at hun er enheds- og kontorchef for Center for Dyresundhed i Fødevarestyrelsen. Hanne Larsen er hendes chef, og Tim Petersen er hendes souschef. Under corona-krisen havde Hanne Larsen den primære kontakt med Katja Goodhew, Tejs Binderup og en sjælden gang Paolo Drostby i departementet.

Hun er ansvarlig for bekæmpelse af husdyrsygdomme, overvågning heraf, ministerbetjening samt godkendelse af materiale til pressen.

Da smitten blandt mink opstod, stod de et lidt andet sted, end de normalt gjorde ved udbrud af sygdomme blandt dyr. De havde ikke et lovgrundlag om zoneinddelinger, de vidste ikke særligt meget om sygdommen, og de havde ikke et setup for selve aflivningsprocessen af mink. De forsøgte derfor

at bruge de rammer, de allerede havde. De oplevede samtidig en større opmærksomhed omkring deres arbejde, end de var vant til.

Der var ikke de store uenigheder mellem myndighederne, og de samarbejdede fra starten med sundhedsmyndighederne, Statens Serums Institut med flere, og der blev lavet fælles beslutningsoplæg. Hun havde ikke meget at gøre med Sundhedsministeriet.

Der blev i Fødevarestyrelsen etableret en Central Krisestab ledet af Hanne Larsen, da Fødevarestyrelsen ikke til dagligt var i beredskabs-setup. De gik op på højeste niveau i forhold til krisehåndteringen.

Forevist mail af 18. juni 2020 kl. 12.42 fra Fødevarestyrelsens Centrale Krisestab til Katja Goodhew, Paolo Drostby og sendt cc til hende, Sten Mortensen med flere med emnet ”Sag af egen drift om igangsætning af overvågningsstrategi for COVID 19 i mink” (ekstrakten s. 29), hvori det fremgår:

”...

Hej Paolo og Katja

Hermed sag af egen drift om igangsætning af overvågningsprogram.

Materialet er godkendt af Hanne Larsen

I bedes bemærke, at der i materialet indgår oplysninger fra et møde med sundhedsmyndighederne, hvor der ikke er et endeligt godkendt referat.

Sag af egen drift.

<i>Sagens titel:</i> Notat om overvågningsstrategi for COVID-19 i mink	
<i>Sagen skal sendes til følgende personer i departementet:</i> Katja Goodhew og Paolo Drostby	
Udfyldes af enheden	
Ansvarlig enhed	Dyresundhed
Hvornår bør det oversendes til departementet *	18. juni 2020
...	...
...	...

...”;

har hun forklaret, at den 18. juni 2020 blev en person, der havde noget at gøre med mink, konstateret smittet med covid-19. Det var vigtigt at kende til udbredelsen af covid-19 blandt minkfarme, og de arbejdede på et screeningsprogram, hvor de ville undersøge 10 procent af alle minkfarme. Når der var tale om en sag af egen drift, forelå der ikke en bestilling, da de havde taget sagen op på eget

initiativ. Normalt svarer styrelsen på en bestilling fra departementet, men hvis der er noget, som styrelsen mener, at departementet skal vide, laver de en ”egen drift-sag”.

Forevist bestilling af 18. juni 2020 om ”Sundhedsfaglig vurdering vedr. håndtering af mink/COVID kort kl. 18.30” (ekstrakten s. 39), hvori det fremgår:

”...

Bestiller Ida Krems Tlf: ... Modtager SSI og SST Tlf: ...

Opgavenavn	Den gode bestilling: sundhedsfaglig vurdering vedr. håndtering af mink
Formål <i>Hvad er formålet med opgaven?</i>	SUM har modtaget de vedlagte dokumenter fra Miljø- og Fødevareministeriet vedr. mink. SSI og SST anmodes om en faglig vurdering af behov for nedslagning, ud fra human sundhedsfaglige hensyn.
Indhold/opgaveformulering/ kontekst <i>Hvad er det for et produkt, der ønskes?</i> <i>(ex. redegørelse/notat/rapport/bidrag til svar på FT-spørgsmål)</i> ...	Mailsvar til [Ida Krems] og [Katrine Kaldahl] er fint. MFVM skal sendes sagen til Statsministeriet og Finansministeriet senere i dag, hvorfor fristen er kort: Frist d.d. kl. 18.30 Vi beklager den korte frist.
...	...

...”,

har hun forklaret, at hun ikke var bekendt med det, som det fremgår af bestillingens formål, at Statsministeriet skulle inddrages. De skulle tage stilling til, hvad der skulle ske med den første smittede besætning, da der ikke eksisterede lovgivning hertil.

Forevist mail af 18. juni 2020 kl. 21.16 fra Helene Bilsted Probst til Ida Krems og sendt cc til Katrine Kaldahl, Søren Brostrøm med flere om bestillingen af en sundhedsfaglig vurdering vedrørende håndtering af mink/COVID (ekstrakten s. 43), hvori det fremgår:

”...

Sundhedsstyrelsen vil meget gerne foretage en generel sundhedsfaglig vurdering til brug for de veterinære myndigheder. Til brug herfor er det nødvendigt, at der foreligger et ordentlig fagligt grundlag. Sundhedsstyrelsen vil derfor foreslå at Sundheds- og ældreministeriet anmoder FVST og SSI om bidrag hertil. FVST bør meget hurtigt levere et notat, der beskriver de veterinærfaglige vurderinger af smitte med ny coronavirus hos mink, samt de hollandske erfaringer vedr. mink incl håndteringen heraf. Sundhedsstyrelsen vil derudover have behov en epidemiologiske beskrivelse fra SSI i forhold til smitte med ny coronavirus hos mink samt smitte fra mink til mennesker og en risikovurdering i forhold hertil.

Der er desuden behov for at FVST meget hurtigt udarbejder en bred stikprøve undersøgelse hos mink, således at man kan få afdækket omfanget af smitte hos mink i Danmark.

Der var igår møde med FVST, STPS, SSI og SST hvor ovenstående blev drøftet. Jeg har tidligere idag t.o fremsendt udkast til referat og efterfølgende opsummering fra os vedr. håndtering heraf.

...”;

og forevist referat af møde med sundhedsmyndighederne den 17. juni 2020 kl. 17-18 (ekstrakten s. 26), hvori det af deltagerlisten fremgår:

”...

Til stede på Skype:

Søren Brostrøm, direktør Sundhedsstyrelsen
Kåre Mølbak, faglig direktør Statens Serum Institut
Helene Bilsted Probst, ~~konsteentervicedirektør~~ Sundhedsstyrelsen
Bolette Søborg, overlæge, Sundhedsstyrelsen
Anne Hempel Jørgensen, overlæge Styrelsen for Patientsikkerhed
Hanne Larsen, Veterinærchef, Fødevarestyrelsen
Camilla Brasch Andersen, kontorchef Dyresundhed, Fødevarestyrelsen
Nikolas Kuhn Hove, Beredskabschef, Fødevarestyrelsen
Sten Mortensen, Udviklingschef, Fødevarestyrelsen
Tom Bengtsen, stabschef, Fødevarestyrelsen
Hanne Christensen, dyrlæge, Fødevarestyrelsen (referent)

...”;

har hun forklaret, at konklusionen på mødet den 17. juni 2020 blev, at sundhedsmyndighederne gerne ville have et overblik over smitten blandt danske minkbesætninger. Fødevarestyrelsen sendte herefter mandskab ud på tilfældigt udvalgte farme i hele landet for at tage prøver fra minkbesætninger.

Forevist mail af 19. juni 2020 kl. 13.22 fra Tejs Binderup til Christian Liebing og Kent Harnisch og sendt cc til Dorthe Erberhardt Søndergaard, Lasse Boje og Paolo Drostby om ”Notat ang. COVID mink overvågningsstrategi.docx” (ekstrakten s. 57), hvori det fremgår:

”...

Kære Christian og Kent

Som varslet hermed notat med indstilling om strategi for overvågning af corona i mink, herunder håndtering af evt inficerede besætninger frem til 10 pct. af besætningerne er kontrolleret.

FVST har pba af informationer om smittet minkejer i går testet en yderligere minkbesætning. Resultatet heraf forventes sidst på dagen i dag, eller i morgen.

...

Notatet er clearet med JM og SUM.

...”

og forevist mail af 19. juni 2020 kl. 10.51 PM fra Anders Kappel til Andreas Meldgaard Goth og sendt cc til Peter Kaarre Larsen, Christian Liebing, Nicholas Rahui Webster Rømer med flere med emnet ”Til STM - haster: Overvågningsstrategi for COVID-19 i mink” (ekstrakten s. 56), hvori det fremgår:

”...

Kære Andreas

STM er ok med sagen dog med følgende bemærkning “vil dog betvivle om det er nok”.

Har kun fået bemærkning på mail, men forstår den således, at der er ok til strategien, men at det bør overvejes at gøre mere.

Vil I tage den videre.

...”

har hun forklaret, at hun ikke var bekendt med, at sagen blev forelagt Statsministeriet på dette tidspunkt. Den finansielle del skulle typisk forbi Finansministeriet, men hun kendte ikke til Statsministeriets involvering. Hun fik ikke en tilbagemelding fra departementet om, at man, ifølge statsministerens bemærkning, burde overveje at gøre mere.

De slog tre smittede besætninger ned i løbet af sommeren, og der var herefter ro på udviklingen. Der var herefter dialog med Sundhedsministeriets styrelser om, hvad der kunne gøres for ikke at opleve nye smittetilfælde på minkfarmene. De drøftede brug af værnemidler og begrænsning af adgangen til farmene. Hun ved ikke, hvad de ellers kunne have gjort, da de fulgte de rammer og tilgange, som de normalt gjorde brug af ved smitteudbrud blandt dyr. Disse tiltag plejede at begrænse en smitteudvikling. Smitten var på det tidspunkt udbredt blandt befolkningen, og det var først langt senere, i midten af september 2020, at man fandt ud af, at mink kunne smitte mennesker.

De igangsatte et overvågningsprogram for smitte blandt mink, men de konstaterede ingen nye smittede minkbesætninger. I midten af august 2020 begyndte der dog at komme nye smittetilfælde på minkfarmene. Minkene var ikke specielt påvirkede af smitten og var kun lidt forkølede, hvorfor de aftalte tiltag på det tidspunkt syntes at være tilstrækkelige.

I begyndelsen af september 2020 begyndte smitteudviklingen blandt mink at gå stærkt. Dyrene var fortsat ikke voldsomt syge, nogle fik lidt diarre, og selvom der døde enkelte mink, var det ikke en alvorlig veterinærsituation.

Det varierede om smitten blev konstateret ved test eller ved klinisk iagttagelse af dyrene. Der var meldepligt for avlerne, hvis der var mistanke om smitte i en besætning. I slutningen af september accelererede smitteudviklingen blandt minkfarme i særligt Nordjylland, og de undersøgte om det

kunne skyldes minkenes foder, de ansatte, støv eller andet. Det har fortsat ikke været muligt at kortlægge smitteudviklingen blandt farmene fuldstændigt. Hun var på ferie fra den 12. til den 20. september 2020, og hun blev meget overrasket over situationen, da hun kom tilbage. Tim Petersen vidste meget om emnet og var involveret i sagen, mens hun holdt ferie. Hun husker ikke at have drøftet hjemmelsgrundlag med ham.

Forevist mail af 18. september 2020 kl. 21.06 fra Mathilde Else Ripka Mammen til hende, Tim Petersen og Tom Bengtsen og sendt cc til Katja Goodhew og Signe Anthon med emnet ”HASTER - beregninger af samfundsøkonomiske konsekvenser - frist mandag 21/9 kl. 13” om konsekvenserne ved aflivning af alle mink (ekstrakten s. 444), hvori det fremgår:

”...

Kære Tim, Camilla og Tom

Vi er i gang med at se på konsekvenserne hvis alle mink aflives. I store træk kommer svaret til at følge en vurdering vi lavede i forbindelse med arbejdet omkring invasive arter, hvor vi så på konsekvenserne ved et forbud mod hold af mink. Vi har derimod ikke kompetencerne til at vurdere de juridiske aspekter, men jeg kunne forstå på Katja, at i vist allerede havde gjort jer nogen bemærkninger om dette?

Hvis i har mulighed for at sende jeres vurdering af omkostningerne, vil jeg forsøge at skrive det ind i det notat jeg skriver på.

...”;

har hun forklaret, at hun ikke var inde over sagen, da hun var på ferie. Hun husker ikke, om hun blev sat ind i sagen, da hun kom tilbage efter ferien. Bestillingen indebar, at de skulle beregne de økonomiske og offentlige konsekvenser ved tre forskellige scenarier. Bestillingen kom samtidig med, at de forsøgte at bekæmpe smitten på minkfarmene.

Hun er bekendt med de store juridiske linjer og de mest almindelige bekendtgørelser på deres område, men hendes kontor har jurister ansat til det juridiske arbejde.

Forevist mail af 21. september 2020 kl. 13.35 fra Fødevarestyrelsens ministerbetjening til Anders Kroman Liin, Katja Goodhew og Charlotte Thuesen Christensen og sendt cc til en række medarbejdere med emnet ”BESVARELSE: Bestilling: Økonominotat (MFVM Id nr.: 5305617)” og vedhæftet ”Omkostninger ved 3 scenarier for håndtering af COVID-19 i minkbesætninger” samt bilag hertil (ekstrakten s. 518), hvori det fremgår:

”...

Hermed sendes ”Omkostninger ved 3 scenarier for håndtering af COVID-19 i minkbesætninger”. De øvrige to notater er blot ment som bilag (se blev sent ind i sidste uge). Materialet er direktionsgodkendt af Nikolaj Veje.

...”;

har hun forklaret, at hun ikke var involveret i tilblivelsen af materialet.

Forevist Miljø- og Fødevarerministeriets notat af 21. september 2020 om ”Vurdering af omkostninger forbundet med 3 scenarier for håndtering af COVID-19 i minkbesætninger” (ekstrakten s.521ff), hvori det fremgår:

”...

Baggrund

Fødevarerstyrelsen er blevet bedt om at udarbejde et overslag over de statsfinansielle omkostninger til følgende 3 skitserede scenarier:

1. Iværksættelse af de yderligere tiltag i form af ekstra kontrol- og smittebeskyttelsesindsatser, som samlet foreslået af Fødevarerstyrelsen (FVST), Statens Serum Institut (SSI), Sundhedsstyrelsen (SST) og Styrelsen for Patient Sikkerhed (STPS) i fælles notat af 15. september 2020.
2. Aflivning af alle danske smittede minkbesætninger.
3. Aflivning af alle danske minkbesætninger.

...

Scenarie 2: Aflivning af alle smittede minkbesætninger.

Hjemmelsgrundlag

Påbud om aflivning kan meddeles med hjemmel i § 30, stk. 1, i lov om hold af dyr. Når der påbydes aflivning, så kan der ydes erstatning, jf. erstatningsbekendtgørelsen.

...

Scenarie 3: Det besluttes at afvikle minkproduktionen i Danmark.

Hjemmelsgrundlag

Aflivning af alle danske besætninger, inklusive besætninger der ikke er beliggende i området omkring et udbrudssted eller ikke er under mistanke, vil ikke kunne ske efter gældende regler i lov om hold af dyr.

§ 30 i lov om hold af dyr giver alene, jf. lovens bemærkninger, hjemmel til, at der som led i en bekæmpelse af en dyresygdom, der er optaget på liste 3 eller 4 i listebekendtgørelsen [3], kan iværksættes aflivning af dyr, som er konstateret ramt, eller som kan mistænkes for at være ramt af en af de pågældende sygdomme. Der kan undtagelsesvis efter § 30 ske aflivning af dyr i området omkring et udbrudssted, uanset at dyrene i området ikke er konstateret, eller er konkret mistænkt for at være, smittet med den pågældende sygdom, såfremt det sker som led i sygdomsbekæmpelse. Aflivning kan endvidere ske, hvor det er nødvendigt for at diagnosticere en sygdom, jf. § 29.

Iværksættelse af scenarie 3 vil derfor kræve en lovændring. Raske dyr i andre områder end de berørte vil således med de tilgængelige hjemler ikke på det foreliggende hjemmelsgrundlag kunne kræves aflivet mod erstatning.

Aflivning af raske dyr vil udgøre en sådan begrænsning af ejendomsretten, at der vil være tale om ekspropriation, hvor fuldstændig erstatning er hjemlet ved grundloven.

Tiltagets formål vurderes i øvrigt at nødvendiggøre, at der nedlægges forbud mod hold af mink, da der ellers intet er til hinder for, at der fra udlandet indkøbes mink, og at en produktion genetableres. I lov

om hold af dyr er der alene hjemmel til at forbyde landbrugsmæssigt hold af dyrearter, der ikke traditionelt holdes som husdyr i Danmark. Dyreværnsloven indeholder tilsvarende en hjemmel til forbud mod hold af visse dyrearter. Hjemlen omfatter dog kun dyr, der kan frembyde fare eller skabe frygt, eller som vanskeligt kan holdes i fangenskab på en dyreværns-mæssig forsvarlig måde. *Et reelt forbud mod hold af mink kræver således også en lovændring.*

[3] Bekendtgørelse nr. 1171 af 17. juli 2020 om lister over smitsomme sygdomme til lov om hold af dyr og anmeldeligt af sygdommene

...”;

har hun forklaret, at hun ikke mindes, at hun var med til at diskutere scenarierne, men notatet følger, hvordan de normalt håndterede smittede dyrebesætninger. De havde dog ikke tidligere prøvet at slå raske dyr ned inden for zonerne, da der normalt gjaldt en karantæneperiode og en anmeldelsespligt af sygdomme blandt dyr. De har hjemmel i § 30 i lov om hold af dyr til også at slå raske dyr ned inden for zonerne, men hun kender kun til et enkelt tilfælde fra Holland fra 00’erne, hvor dette er sket. Her måtte de hollandske myndigheder slå raske dyr ned for at få bugt med et udbrud af fugleinfluenza.

De diskuterede på et tidspunkt, hvornår avlerne uden mink måtte begynde at avle igen, da der ikke var indført et forbud mod minkavl.

Adspurgt af advokat Lars Kjeldsen, bisidder for Mette Frederiksen, har hun forklaret, at hun henholder sig til juristernes fortolkning af § 30 i lov om hold af dyr. Hun er enig i, at Fødevarestyrelsens generelle opfattelse af bestemmelsen er, at den alene gælder for bekæmpelse af en dyresygdom, der er optaget på liste 3 eller 4 i listebekendtgørelsen. Covid-19 er optaget på listebekendtgørelsen. Hun ved ikke, om der var en dialog mellem Fødevarestyrelsen og Miljø- og Fødevareministeriets departement om de tre scenarier for håndtering af smitte blandt mink. Hun var i så fald ikke involveret heri.

Forevist referat af Skype-møde den 22. september 2020 om smittespredning på minkfarme med deltagere fra Styrelsen for Patientsikkerhed, Fødevarestyrelsen, Sundhedsstyrelsen og Statens Serum Institut (ekstrakten s. 632), hvori det fremgår:

”...

1. Situationsbillede

...

FVST afventer mere konkret vurdering af risikoen ved mutationer fra SSI, end hvad der foreligger nu, før der kan gås videre med en konkret håndtering. Der er enighed om, at en mere konkret risikovurdering er godt at have, men der er også behov for hurtigt at handle i forhold til en målrettet og udvidet indsats for at standse smitten. SSI udarbejder og deler relevante dokumenter med FVST så hurtigt som muligt.

...”;

har hun forklaret, at hun ikke husker, om hun deltog i mødet, og hun husker ikke referatet. I slutningen af september 2020 koncentrerede de sig primært om, hvad de mere kunne gøre for at begrænse smittespredningen. Når der ikke var en veterinær risiko ved smitte blandt mink, havde de brug for en

indstilling, der pegede på en væsentlig trussel mod folkesundheden, før der kunne gøres mere. I slutningen af september konstaterede en ny risikovurdering, at smitten nu også udgjorde en væsentlig risiko mod folkesundheden. Når der blev opdaget smitte på en farm, var typisk alle dyr smittet og derefter blev de, der passede dem, også smittet. Da man på det tidspunkt fortsat ikke vidste med sikkerhed, om mink kunne smitte mennesker, var vurderingen, at det ikke ville gøre en forskel at slå alle de smittede dyr ned. De lavede en kampagne om at bruge værnemidler for at forsøge at holde smitten væk fra farmene.

Fødevarestyrelsen blev rådgivet af DK-VET (Dansk Veterinær Konsortium) samt af andre eksterne eksperter, som stod for risikovurderingen. Eksperterne skrev den 29. september 2020, at strategien var ikke virksom nok, da der også kunne være en geografisk afhængighed mellem smitteudbruddene. Zonerne blev lavet ud fra smitteudbrud i 20 smittede besætninger, som alle lå tæt på hinanden.

Adspurgt af advokat Jakob Goldschmidt, bisidder for Tejs Binderup og Paolo Drostby, har hun forklaret, at man i perioden med virus i kroppen også udskiller virus og dermed kan smitte videre. Derfor smittede minkene hinanden. Under en infektion med virus danner kroppen antistoffer. Antistofferne virker beskyttende, for at dyrene i en periode ikke kan smittes igen. Dette betød, at når en minkbesætning havde gennemgået et smitteforløb, udgjorde minkene ikke længere en smitterisiko.

Adspurgt af advokat Lars Kjeldsen, bisidder for Mette Frederiksen, har hun forklaret, at der var et enkelt eksempel på, at en farm på ny blev smittet med covid-19.

Forevist mail af 23. september 2020 kl. 10.47 fra Anders Kroman Liin til Hans Peter Olsen, sendt cc til Katja Goodhew, Paolo Drostby med flere om ”Bestilling: Opdatering af notat om omkostninger fsva. mink og corona (scenarium 3)” vedhæftet bilag om ”Økonomiske omkostninger ved 3 scenarier” (ekstrakten s. 636), hvori det fremgår:

”...

Kære Hans Peter

I bedes på baggrund af det vedhæftede bilag:

- Konsolidere tallene.
- De tal der fremgår af sagen tager ikke højde for, at en beslutning om aflivning af alle danske minkbesætninger reelt vil være ekspropriation af sektoren, ligesom de afledte erhvervsøkonomiske konsekvenser og nedskrivning af produktionsapparat ikke er medtaget. Beløbet forventes således at blive væsentligt højere. Det bør således fremgå af notatet, hvad den samlede omkostning ved nedlægning af minkerhvervet vil koste - herunder om en udfasningsperiode kan beregnes, såfremt der måtte være ønske om at udfase i stedet for at ekspropriere.

Sagen bedes koordineret med dyresundhed i Fødevarestyrelsen (kontakt: Camilla Brasch Andersen).

Sagen bedes KC-godkendt i AID, inden besvarelsen sendes til Fødevarer & Veterinær.

Frist: 25. september kl. 11.00

...”;

har hun forklaret, at hun ikke mindes, at hun var inddraget i opdateringen af de økonomiske beregninger eller i de juridiske aspekter. Den bestilte sag fyldte ikke særlig meget, da den allerede var blevet afleveret. De var mere optagede af, at smitten spredte sig.

Forevist udateret cover til miljø- og fødevarerministeren om "...hjemmel til og argumentation for at genindføre aflivning af smittede minkbesætninger og oprettelse af zoner" fra Miljø- og Fødevarerministeriet (ekstrakten s. 675), hvori det fremgår:

"...

Sagen kort inkl. politisk landskab

...

På det foreliggende grundlag er det Fødevarestyrelsens vurdering, at der ikke er lovgivningsmæssig hjemmel til at træffe afgørelser om at indføre zoner eller at aflive minkene i zoner.

...";

og forevist notat til miljø- og fødevarerministeren af 25. september 2020 fra Fødevarestyrelsen med enslydende overskrift (ekstrakten s. 676-677), hvori det fremgår:

"...

Baggrund

...

Regler

Der er med bekendtgørelse 1172 af 17. juli 2020 om COVID-19 hos pelsdyr fastsat krav om overvågning, udarbejdelse af smittebeskyttelsesplaner, herunder adgangsbegrænsning til besætningerne og brug af værnemidler i den daglige drift af besætningerne. Bekendtgørelsen blev primært udstedt både for at hindre smitte fra minkbesætninger til det omgivende samfund, og for at forebygge smitte til andre minkbesætninger.

...";

har hun forklaret, at hun har godkendt notatet, som var baseret på de indspil, som de havde fået fra DK-VET og fra sundhedsmyndighederne den 18. september 2020. Notatet krydsede derfor risikovurderingen af 24. september 2020.

Forevist sms-korrespondance mellem hende og Katja Goodhew den 22. oktober 2020 (tillægsekstrakt 3 s. 1428), hvori det fremgår:

"...

[Camilla Brasch Andersen, ingen tidsangivelse]:

[emoji] tak. Vi gearer op. Ordre ovenfra

[Katja Goodhew, ingen tidsangivelse]:

??

[Camilla Brasch Andersen, ingen tidsangivelse]:

Mere tempo i aflivninger.
Clasified

[Katja Goodhew, ingen tidsangivelse]:

[emoji] fik tallene fra Hanne og det er godt nok også voldsomt – lad os tale i morgen
...”;

har hun forklaret, at det var Fødevarestyrelsen, der slog de smittede besætninger ned, men de kunne ikke følge med smitteudviklingen. Fra midten af oktober måtte besætningsejerne selv aflive minkene, og der skulle aflives 100.000 mink dagligt for at følge med udviklingen. Dette blev meldt ud på et NOST-møde, hvor hun deltog.

Forevist mail af 30. oktober 2020 kl. 15.38 fra Tejs Binderup til Nikolas Kühn Hove og sendt cc til hende, Hanne Larsen og Tim Petersen om en haste-bestilling til et taleberedskab til miljø- og fødevarerministeren (ekstrakten s. 1354), hvori det fremgår:

”...

Tak. Jeg forstår det ikke helt.

fvst har indtil flere gange informeret om, at det er helt standard, at man ved f.eks. fugleinfluenza også tager ikke-smittede besætninger i en sikkerhedszone. Derudover har I jo løbende sagt, at kompensationsordningen, hvor smittede besætninger får 20 pct. drifttabserstatning og ikke-smittede får 100 pct. drifttabserstatning er helt sædvanlig praksis.

Hvordan kan det være tilfældet, hvis vi aldrig har haft et tilfælde, hvor vi har skulle kompensere for en ikke-smittet besætning?

...”;

og forevist sin mail af 1. november 2020 kl. 10.24 PM til Hanne Larsen med samme overskrift (ekstrakten s. 1354), hvori idet fremgår:

”...

Har du aflivet denne hos Tejs eller skal vi fortsat lede?

Jeg mener nu at vi har sagt at det med de 20% er standard, men kan ikke huske at vi har sagt at det andet er standard. Det er jo ekspropriation, det er vel ikke noget vi er verdensmestre i.

...”;

har hun forklaret, at hun i sin mail gav udtryk for, at det var Tejs Binderups opfattelse, at der generelt ved dyresygdomme blev aflivet inden for specifikke zoner, der skulle aflives. Opfattelsen var således

ikke korrekt, og når der f.eks. var et udbrud af fugleinfluenza, skete aflivningerne kun i smittede besætninger og ikke i zoner.

Hun deltog på mødet med Kopenhagen Fur den 2. november 2020, hvor Kåre Mølbak ligeledes deltog. Det var Hanne Larsen, der havde inviteret ham med til mødet. De havde løbende møder med minkbranchen, som var tiltagende frustreret over situationen. De skulle på mødet tale om, at aflivningerne i zonerne ikke gik hurtigt nok, og de skulle drøfte, hvorvidt avlerne måtte pelse eller ej.

Kåre Mølbak bød velkommen på mødet og satte herefter smitte-situationen lidt i relief. Han var bekymret for, at smitten spredte sig på Københavns Vestegn og for det smitte-reservoir, der kunne være i mink. Han støttede Fødevarestyrelsen i, at det var vigtigt at få aflivet minkene inden for zonerne, og at pelsningen kunne gå i gang. Branchen fik derudover besked på, at de skulle indrette sig på, at der ikke kunne avles i 2021. Han nævnte tillige et lille studie, som havde vist, at der var en ny stamme inden for covid-19, som kunne medføre en nedsat følsomhed over for vaccinerne. Han gav samtidig udtryk for, at han ikke på det tidspunkt mente, at dyrene uden for zonerne, såfremt der blev pelset ned, udgjorde et smittefarligt reservoir. Han oplyste formentligt også, hvor mange farme i Nordjylland, der havde den nye minkvariant.

Forevist Fødevarestyrelsens referat fra mødet den 2. november 2020 mellem erhvervet, Statens Serum Institut og Fødevarestyrelsen vedrørende håndteringen af mink med Kåre Mølbaks rettelser (markeret med rødt) (ekstrakten s. 1480 og 1482), hvori det fremgår:

”...

2. Status på udvikling af COVID-19 i befolkningen

...

Der har været 5 betydende varianter af minkrelaterede COVID19 nord for Limfjorden. Der er set en enkelt stamme, som har fire genetiske forandringer **i spike proteinet, som er vigtig for immuniteten. Forandringerne** gør den så forskellig fra grundstammen, at den kommende vaccine **muligvis** ikke vil have **optimal** effekt på den. Det betyder, at den tidligere teoretiske bekymring i fht. effekt af vaccinen nu er blevet reel.

Det er derfor en alvorlig situation. **Hvis ikke myndighederne tager den nuværende situation alvorligt, er der risiko for, at der i et worst case-scenarium skabes et nyt Wuhan (reservoir for massiv smittespredning), og man kan skabe risiko for, at myndighederne skal bekæmpe to pandemier samtidig.**

...

3. Drøftelse af mink og COVID-19, herunder avlsdyr, smittespredning m.v.

...

Det er Kåre Mølbaks vurdering, at ikke-smittede avlsdyr i 7,8 km-zonerne udgør en væsentlig risiko. Avlsdyr uden for zonerne vil kunne bevares, selvom der er risiko for, at de smittes, men risikoen er væsentlig mindre. Man vil altså kunne bevare avlsdyr uden for zonerne og fra fritestede besætninger

...”;

har hun forklaret, at hun ikke husker, om hun så referatet i den version. Hun anså det som et præliminært studie af 10 personer. Aflivningen af mink gik for langsomt, og avlerne ville gerne beholde avlstdyrene samt pelse ned.

Når det skulle vurderes, hvorvidt avlerne måtte pelse dyrene i zonerne, var juraen på området meget kompliceret. Biproduktforordningen omhandler alt det på et dyr, som ikke kan spises, herunder pelsen. Virus kunne sidde i pelsen, og de, der skulle håndtere pelsen, ville derfor være i smitterisiko. Der var forslag om, at minkene kunne lægges i frysecontainere, som løbende ville blive testet for virus, og når de var frigivet, kunne der pelses. Erhvervet var dog ikke interesserede i denne løsning.

Adspurgt af kommissionen har hun forklaret, at de opfattede, at København Fur under mødet den 2. november 2020 nu tog situationen mere alvorlig. Mødet foregik via Skype. Hun ved ikke, om dette gik op for branchen som følge af Kåre Mølbaks omtale af studiet af de 10 personer, der havde vist nedsat følsomhed i immunsystemet eller på baggrund af sundhedsmyndighedernes syn på smitteudviklingen. På det tidspunkt så Kåre Mølbak det ikke som et smittefarligt reservoir, og det ville derfor ikke indebære, at alle mink skulle aflives, så længe der blev pelset ned.

Der blev normalt lavet referat eller lignende fra deres møder med minkbranchen. Det var ikke fortrolige møder. Der blev ikke under mødet den 2. november 2020 aftalt noget om, at informationerne fra mødet ikke måtte videregives efterfølgende.

Adspurgt af advokat Lars Kjeldsen, bisidder for Mette Frederiksen, har hun forklaret, at der var en alvorlig stemning på mødet, men hun husker ikke, at Wuhan blev nævnt. Der blev talt om, at man risikerede to parallelle epidemier.

Adspurgt af kommissionen bekræftede hun, at Statens Serum Institut på mødet den 2. november 2020, i overensstemmelse med referatet, gav udtryk for, at det ville være muligt at bevare avlstdyrene uden for zonerne.

Forevist mail af 2. november 2020 kl. 20.26 fra Lykke Feld til Søren Andersen, Tejs Binderup, Paolo Drostby, Katja Goodhew og Anders Kroman Liin, sendt cc til Ask Lyno-Hansen med flere med noter fra møde med København Fur samt interne for- og eftermøder (ekstrakten s. 1506 - 1507), hvori det fremgår bl.a.:

”...

Bilag: Aktinformation.txt;

Hermed mine noter fra møde med København Fur, samt interne for- og eftermøder med FVST. Noterne er til internt brug i departementet.

Internt formøde:

Deltagere: minister, DC, SR, Tejs Binderup, Paolo Drostby, Nikolaj Veje, Hanne Larsen, Camilla Brasch Andersen, Katja Goodhew, Anders Kroman Liin, min. sek.

- FVST meddeler, at der arbejdes på at løse kapaciteten til at følge med i DAKA. Det indstilles fra DEP at der findes en midlertidig containerløsning, hvor minkene er overdækket for fugle og Lign.

...

Afrapportering fra mødet med SSI og minkbranchen

- ...

- Sagen kommer på skriftlig Ø i denne uge og kommunikationen fra SSI skal på denne

- Ministeren gør det helt tydeligt, at der skal følges op MED DER SAMME på de myter der opstår i lokalt- og regionalpressen kommunikativt. DEP kan allokere ressourcer til FVST om muligt.

- ...

Mødet med København Fur

Deltagere: minister, DC, SR, Tejs Binderup, Paolo Drostby, Nikolaj Veje, Hanne Larsen, Camilla Brasch Andersen, Katja Goodhew, Anders Kroman Liin, min. sek., Tage Pedersen, Jesper Lauge og Sanders Jacobsen

Opsamling på mødet med SSI

- Ministeren sætter rammen og understreger sagens alvor på baggrund af mødet med SSI i dag. Folkesundheden er det altafgørende, men vi vil fortsat gerne forsøge at sikre en fremtidig minkbranche i det omfang det er muligt

- ...

Løsning på aflivning i zonerne

- ...

- DC: presset er enormt politisk. Stor bekymring, at kapaciteten er gået ned over weekenden. Der skal simpelthen fuldt tempo på pelsningen, så vi kan få biomassen ned hurtigst muligt.

- ...

- DC: Indstiller at vi slår alle mink ned hurtigst muligt i zonerne uden pelsning.

- ...

- DC: kan lave en løsning, hvor hastighed er helt afgørende, således at de farmere der kan skaffe frysecontainer eller har eget pelseri kan pelse, mens resten må aflive.

- ...”

har hun forklaret, at de havde praktiske udfordringer med opbevaringen af de døde mink, idet dyrene svulmede op og faldt af containerne, hvilket ikke var hensigtsmæssigt. Der blev også talt om stigmatisering af minkarbejderne samt deres børn, hvilket ministeren ville have gjort op med. De fik en melding om, at der ikke skulle pelses længere, idet smitterisikoen ikke forsvandt ved at lægge minkene i fryseren inden pelsningen.

Adspurgt af advokat Jakob Goldschmidt, bisidder for Tejs Binderup og Paolo Drostby, og forevist Hanne Larsens forklaring, gengivet i forklaringsdokumentet s. 522, hvori det fremgår:

”...

Forevist e-mail af 2. november 2020, kl. 18.03, ”Mine noter – Referat af møde mellem erhvervet, SSI og FVST vedr. håndtering af mink”, fra Jannik Elmegaard, Fødevarestyrelsen, til hende selv, Camilla Brasch Andersen og cc Sten Mortensen og Nikolaj Veje (ekstrakten s. 1472 ff.), hvoraf fremgår bl.a.:

”...

3. Drøftelse af mink og COVID-19, herunder avlsdyr, smittespredning m.v.

...

Hanne Larsen gjorde det klart, at erhvervet skal gøre sig klar til en Plan B, hvor der ikke avles i 2021. Tage Pedersen vurderer, at scenariet er realistisk, men at det fordrer et erstatningsparadigme fra myndighederne, da det vil være ekspropriation. Erhvervet vurderer dog, at det er muligt i praksis, hvis der ikke er andre muligheder.

...”,

har hun forklaret, at hun tror, at hun er korrekt refereret, men hun er ikke sikker på, at det er det endelige referat. Der findes et officielt referat, som også er godkendt af Kåre Mølbak. Når hun nævnte, at man skulle gøre sig klar til en ”plan B”, var det på grund af den måde, mødet udviklede sig på, hvor Kåre Mølbak indledte med at fortælle om resultaterne med hensyn til cluster 5, og hvordan det eventuelt kunne komme til at påvirke vaccineres effektivitet, og hvordan man i værste fald kunne komme til at se ind i to pandemier, hvilket man ikke ville kunne bekæmpe – man kunne kun bekæmpe én pandemi ad gangen. Denne meget nye udtalelse bragte situationen op på et værre niveau, end de trods alt havde været klar på hidtil.

...

Men de var trods alt kommet til mødet for at tale om avlsdyr og pelsning, og erhvervet ønskede at tale om zonerens udstrækning og om bevaring af avlsdyr inden for zonerne ... Men stadigvæk blev der lagt meget stor vægt på, at biomassen skulle reduceres. Det var på denne baggrund, at hun på mødet tilkendegav, at med det, der var kommet frem nu, så var det hendes opfattelse, at erhvervet blev nødt til at have en helt anden indstilling til det her, og at de ikke kunne blive ved med at diskutere, om avlsdyrene i zonerne skulle aflives. Erhvervet måtte gå med ind i det her bidrag til samfundet og folkesundheden og gå ind på den præmis, at nu skulle dyrene altså aflives.

...”,

har hun forklaret, at hun er enig i Hanne Larsens udlægning af mødet. Der er korrekt, at der skete et stemningsskift, da blev klart for erhvervet, at situationen var alvorlig. Hun husker ikke Kopenhagen Furs reaktion på oplysningerne, men de forstod alvoren, herunder at dyrene inden for zonerne ikke længere kunne reddes, og at der var nødt til at komme fart på aflivningerne i zonerne. Samarbejdet med branchen havde hidtil været fint bortset fra, at tempoet for aflivningerne var alt for lavt. Hun husker ikke, om det var før eller efter Hanne Larsens tilkendegivelse om situationens alvor, at branchen havde talt om, hvad pelsningen havde af betydning for samfundsøkonomien.

Hun deltog endvidere i et Skype-møde senere på aftenen den 2. november 2020 med departementscheferne fra Sundhedsministeriet, Justitsministeriet, Miljø- og Fødevarerministeriet og Forsvarsministeriet. Hun havde ikke deltaget i den type møde før. Hanne Larsen deltog også via Skype. Hun husker ikke, hvordan mødet blev indledt. Mødet handlede især om, hvordan smitteudviklingen i Nordjylland skulle håndteres, og der blev talt om at isolere Nordjylland, hvilket hun blev overrasket over. De afrapporterede fra mødet med Kopenhagen Fur og sagde derudover ikke noget på mødet. Mødedeltagerne var interesserede i at vide, hvilke besætninger der var fundet smitte i. Per Okkels angav, at det drejede sig om fem farme, hvor der i september 2020 var fundet den særlige minkvariant. Der var en enkelt farm, som var blevet gensemattet, men det var efter den 4. november, og hun husker ikke,

om det var én af de fem farme. Hun husker ikke, at man drøftede tempoet på aflivninger. Hun konstaterede, at der var en hektisk stemning på mødet. Man drøftede, hvordan man skulle håndtere smitten i Nordjylland.

Adspurgt af advokat Lars Kjeldsen, bisidder for Mette Frederiksen, har hun forklaret, at Statens Serum Institut vidste, hvornår de enkelte besætninger var blevet smittet. Hun ved ikke, om tidspunktet for prøvetagningen havde betydning for Statens Serum Instituts risikovurdering.

Adspurgt af advokat Jonas Christoffersen, bisidder for Magnus Heunicke, har hun forklaret, at hun ud fra faglig interesse slog de fem farme op. Mødet sluttede sent om aftenen, måske omkring kl. 22.

Forevist mailkorrespondance af 2. og 3. november 2020 mellem Asbjørn Brink, Paolo Drostby og senere hende og Birthe Schubart med flere om tempobonus (ekstrakten s. 1525-1526), hvori det fremgår:

”...

Fra: Asbjørn Brink ...

Dato: 2. november 2020 kl. 23.21.38 CET

Til: Paolo Drostby ...

...

Forstår at Tejs og Annemarie har talt om nedenstående ”tempo bonus”. Det synes jeg umiddelbart lyder som en god ide.

Kunne man overveje at kombinere med et egentligt forbud mod hold og avl af mink i området efter fx 14 dage? Finder man mink medfører det bødestraf. Så der både er pisk og gulerod?

Jeg står helt til jeres rådighed ved brug for hjælp.

...

Fra: Paolo Drostby ...

Sendt: mandag den 2. november 2020 23.33

Til: Hanne Larsen; Camilla Brasch Andersen

...

Kære begge

Hvad siger I til 1) tempo bonus ordningen, som skitseret her, og 2) forslaget om pisk for hold af mink efter 14 dage? Lyder tillokkende, men der er vel ikke hjemmel?

...

Fra: Hanne Larsen ...

Sendt: 2. november 2020 23:38

Til: Birthe Schubart ...

Cc: Camilla Brasch Andersen ..., Kim Hastrup ..., Jannik Elmegaard ...

...

Kære Birthe

Kan vi tale i morgen om der er hjemmel til nedenstående? Skal nok være før 9.

Der skal lige nu ikke arbejdes videre med pelsning...

...

Fra: Birthe Schubart ...

Sendt: 3. november 2020 07:52

Til: Hanne Larsen ...

Cc: Camilla Brasch Andersen ..., Kim Hastrup ..., Jannik Elmegaard ..., Malene Nadine Jais Sthyr ...

...

Kære Hanne

Jeg kan ikke se hvor vi skulle finde en hjemmel til at lave en sådan ordning, hvor langsommelighed udløser sanktioner efter loven. Der er ikke være sammenhæng mellem reglerne og den aflønning vi giver for at de udfører vores arbejde. Aflivningen påhviler myndighederne.

Vi kan muligvis godt betale overpris, men det vil jo være aftalen der i givet fald misligholdes og hvad kan vi så gøre, hvis de ikke efterleverne??

Har du brug for vi taler om det, kan jeg være i Glostrup ...

...”,

har hun forklaret, at hun ikke blev inddraget i overvejelserne om hjemmel før den 3. november 2020, da de pågældende mails var sendt meget sent om aftenen den 2. november 2020. Hun så formentlig først korrespondancen sidst på dagen den 3. november 2020. Hvis Birthe Schubart, som leder af det centrale juridiske kontor, havde foretaget en juridisk vurdering, tog hun den til efterretning.

Den 3. november 2020 beskæftigede hun sig primært med fugleinfluenza. Der var andre, der arbejdede med muligheden for fritestning af de minkbesætninger, som havde været covid-19-positive tidligt i forløbet. Hun var ikke involveret i forberedelsen af departementschefmøderne eller af KU-mødet den 3. november 2020. Hun hørte heller ikke efterfølgende om de to departementsmøder.

De arbejdede lidt med en bestilling om nogle aflivningsnotater, men hun vidste ikke, hvad de konkret skulle bruges til.

Forevist sin sms af 3. november 2020 sendt kl. 8.46 til Sten Mortensen (tillægsekstrakt 3 s. 941), hvori det fremgår:

”Hej Sten. Det lader til at nærmest minkerhvervets fremtid vil blive afgjort i dag pba det Kåre sagde i går om deres forsøg. Mange er helt op i det røde felt på høje pladser. Jeg er helt med på at du har fri, men hvis du har lyst til at være med er du også velkommen. Det bliver en skæbnedag er jeg bare for. Ville ikke ringe og forstyrre, men ring hvis du vil vide mere eller giv gerne et vink, så jeg kan se at du har set sms.

Bh Camilla”,

har hun forklaret, at Sten Mortensen havde været ansat i hendes kontor i lang tid og havde stor erfaring med at bekæmpe dyresygdomme. Han havde beskæftiget sig med epidemiologi i en gruppe under krisestaben, da han var uddannet epidemiolog, og han var ekspert i gensekventering af de forskellige vira. De havde ikke prøvet en dvaløsning for en hel branche før, så det ville være godt at få ham involveret. Hun havde ikke forud for sin sms talt med ham om mødet den 2. november 2020 med København Fur. Hun husker ikke, om han svarede på sms, eller om hun i stedet talte med ham herom.

Adspurgt af advokat Lars Kjeldsen, bisidder for Mette Frederiksen, har hun forklaret, at når hun i sin sms til Sten Mortensen skrev, at "*Mange er helt op i det røde felt på høje pladser*" var det begrundet i, at drøftelserne på departementschefmødet den 2. november 2020 om tiltagene i Nordjylland var kommet bag på hende. Det var ikke en reference til noget, som Kåre Mølbak havde sagt under mødet i København Fur. Hun ved ikke, om der var en sammenhæng mellem, hvad der blev sagt på mødet den 2. november 2020 om risikoen for parallelle epidemier og hendes sms, da hun ikke husker at have skrevet sms'en.

Adspurgt af advokat Jonas Christoffersen, bisidder for Magnus Heunicke, har hun forklaret, at hun selv må være kommet frem til, at besætningerne uden for zonerne eventuelt skulle gå i dvale. Det var ikke noget, som hun var blevet orienteret på det tidspunkt. Hun var overrasket over intentionen om, at der skulle ske noget i Nordjylland på baggrund af det, som hun havde hørt fra mødet. Det var en stemning, som hun ikke havde kunnet forudse.

Adspurgt af advokat Jakob Goldschmidt, bisidder for Tejs Binderup, har hun forklaret, at hun ved ikke, hvorfor hun blev bedt om at deltage i departementschefmødet den 2. november 2020 sammen med Hanne Larsen. Hun formoder, at det var på baggrund af det, som Kåre Mølbak havde sagt på mødet den 2. november 2020, at hun skrev sms'en til Sten Mortensen.

Forevist Erhvervsministeriets udkast af 3. november 2020 til bilag X om "Kompensation til minkavlere mv." [bilag 2] om kompensation, hjælpepakker, økonomiberegninger, statsstøtte med videre (ekstrakten s. 2040), hvori det fremgår:

"...

Hjemmels- og statsstøtteforbehold knyttet til begge modeller

...

Der tages samtidig forbehold for, hvorvidt og hvordan den juridiske hjemmel til at gennemføre de foreslåede løsninger kan findes. Det er umiddelbart vurderingen, at det hverken er muligt at tvangslukke eller lægge minkerhvervet i dvale med hjemmel i epidemiloven eller Sundheds- og Ældreministeriets forbudsbekendtgørelse, da minkavlere ikke er levnedsmiddelsproducenter. Et forbud vil således skulle hjemles i Miljø- og Fødevarerministeriets *Bekendtgørelse om COVID-19 hos pelsdyr* eller ved lov. Miljø- og Fødevarerministeriet og Justitsministeriet er ved at afklare dette spørgsmål.

...";

har hun forklaret, at hun ikke har set bilaget før. Hun deltog på ingen måde i forberedelsen af KU-mødet eller var i øvrigt involveret heri, og hun modtog heller ikke materialet hertil.

Forevist Miljø- og Fødevarerministeriets bilag af 3. november 2020 om "2021 håndtering af COVID-19 smitterisiko i mink" [bilag 2a] om dvale-modellen og aflivnings-modellen (ekstrakten s. 2046), hvori det fremgår:

"...

Løsning

...

Model 1: Dvale

...

Modellen der medfører, at alle minkavlerne uden for zonerne pels ned, således at kun avlsdyr bevares... Der er ikke hjemmel til håndtering af et sådant scenarie i den nuværende lovgivning, hvorfor der meget hurtigt vil skulle tilvejebringes en lovmæssig hjemmel for dette.

...

Model 2: Aflivning af alle dyr

Dette scenarie vil medføre ekspropriation og dermed erstatning samt en mere omfattende omstillingspulje end model 1.

...”;

har hun forklaret, at hun ligeledes ikke har set bilaget før.

Den 4. november 2020 om morgenen hørte hun første gang om beslutningen, om at alle mink skulle aflives, der blev truffet på KU-mødet den 3. november 2020. Hun blev kaldt ind i direktionen om morgenen den 4. november 2020, hvor Hanne Larsen og Nikolaj Veje også var til stede. Der deltog ikke nogen fra Miljø- og Fødevareministeriets departement på mødet. Hanne Larsen gjorde hende her bekendt med beslutningen. Hun fik besked på at holde informationerne fortroligt, og hun skulle få en medarbejder til at ”trykke på bremsen” i forhold til offentliggørelsen af fritestprogrammet, dog uden at kunne fortælle medarbejderen hvorfor, hvilket var svært. De drøftede ikke hjemlen til at gennemføre KU-beslutningen, men de tog beslutningen til efterretning. De havde flere gange meldt ind, at de ikke mente, at der var hjemmel til aflivning af alle mink. KU-beslutningen kom bag på hende, da de ikke tidligere havde prøvet at slå alle dyr inden for en art ned. Hun formodede, at der var skaffet hjemmel andetsteds, men hun tænkte ikke nærmere over det under mødet i direktionen. Hun husker ikke, at Hanne Larsen eller Nikolaj Veje talte om hjemmelspørgsmålet. Hun fik besked om at tage ud til NOST’en, da Fødevarestyrelsen skulle stille med medarbejdere på kontorchefniveau, hvilket var et højere niveau end, hvad de tidligere havde deltaget med. De forsøgte at forberede, hvad de skulle bede NOST’en om i forhold til mandskabsbistand, da Fødevarestyrelsen var i undertal.

Forevist Rigspolitiets mødereferat af 4. november 2020 fra ”NOST stabsmøde vedr. covid-19 smitte hos MINK” (ekstrakten s. 2316 og 2319), hvori det fremgår:

”...

Deltagere

Stabschef: Uffe Stormly, Rigspolitiet (SC)

Forkortelse

Beredskabsstyrelsen	...	Hans Bruhn
Sundhedsstyrelsen	...	Ane Ohrt

...

Fødevarestyrelsen FVST Camilla Brasch Andersen

Politiets Efterretningstjeneste PET

...

Erhvervsministeriet ... Jakob Solmonde

...

Dagsorden

1. Velkomst og anledning
2. Gennemgang plan BN284 for aflivning af alle mink i Danmark
3. Afklarings spørgsmål og bemærkninger

Ad 1. Velkomst v/ stabschefen

Stabschefen (SC) bød velkommen til mødet, hvortil der var indkaldt med kort frist grundet minksituationen. SC oplyste, at årsagen til mødet var regeringens beslutning om, at alle mink i Danmark skulle aflives. FVST havde i øjeblikket en udfordring i forbindelse med den nuværende indsats, og den ville blive endnu større, når der nu skulle foretages aflivning af alle mink, herunder avlsdyr. Beslutningen om aflivning var foretaget på baggrund af en reel bekymring for folkesundheden i Danmark.

Den kommende indsats ville blive håndteret af NOST i samarbejde og øvrige relevante myndigheder.

...

SC oplyste endvidere, at han ikke var bekendt med om minkavlere på nuværende tidspunkt var orienteret om beslutningen.

Ad 3. Afklarings spørgsmål og bemærkninger

...

FVST var p.t. i gang på 80 smittede farme og 40 i zoner samtidig.

FVST forudså store udfordringer i forhold til avlernes samarbejdsvilje.

...”;

har hun forklaret, at hun ikke erindrer, at spørgsmålet om hjemmel til aflivning af samtlige mink blev rejst. NOST var et operativt forum, hvor de talte om praktiske ting såsom personale, containere med videre. Hvis der skulle drøftes hjemmelsspørgsmål, ville Fødevarestyrelsen eller sundhedsmyndighederne nok organisatorisk være nærmest hertil, men hjemmelsspørgsmål ville ikke blive drøftet i det forum. Hun mener ikke, at der var jurister til stede. Hun ved ikke, om Uffe Stormly forud for KU-mødet eller forud for NOST-mødet vidste, hvilke tiltag smitte-udviklingen bar hen imod. Der var på de tidspunkt allerede gang i aktionen, og der var jævnlige møder om at skaffe containere med videre og om at holde aflivningstempoet oppe.

Adspurgt af kommissionen har hun forklaret, at hun ikke ved, om avlerne på det tidspunkt var orienteret om beslutningen. Hun havde ikke orienteret nogen om beslutningen.

Adspurgt af kommissionen har hun forklaret, at Fødevarestyrelsen blev udsat for demonstrationer og lignende, når de aflivede mink på farmene, og der var avlere, der satte sig på tværs af beslutningen. Hun formoder ikke, at der på mødet blev talt mere herom, end det fremgår af referatet.

Efter mødet afrapporterede hun over for Fødevarestyrelsen, hvad hun havde anmodet NOST om på mødet, og hun orienterede om, at de skulle instruere forsvaret i, hvordan de kunne komme i gang med bistanden. Hun var først tilbage i Fødevarestyrelsen efter regeringen havde holdt pressemødet om eftermiddagen. Alle deres folk havde været samlet i kantinen for at overvære pressemødet. Hun havde forberedt kontoret på, at der skulle være nogen fra direktionen og muligvis nogle fra HR til stede, mens medarbejderne så pressemødet. Der var flere medarbejdere, der var tydeligt berørte af KU-beslutningen. Hun hørte ikke nogen anfægte KU-beslutningen.

Forevist mail af 4. november 2020 kl. 13.53 fra Ina Josefine Jochimsen til hende sendt cc til flere med emnet ”FAQ - minkavl i DK.docx” (tillægsekstrakt 3 s. 29), hvori det fremgår:

”...

Kære Camilla

Til din godkendelse – en hurtig FAQ til hjemmesiden, til når pressemødet lige er slut.

...”;

og forevist mail af samme dato og med samme emne, sendt kl. 14.08, af Ina Josefine Jochimsen til Tim Petersen og cc til hende med flere (tillægsekstrakt 3 s. 29), hvori det fremgår:

”...

Kære Tim

Vil du i Camillas fravær kigge på og godkende udkast til ”ny” FAQ, der skal på hjemmesiden, når pressemødet er slut.

...”;

har hun forklaret, at mailen blev sendt til Tim Petersen, da hun på det tidspunkt var til møde i NOST. Hun talte ikke med ham herom, og hun mener ikke, at hun efterfølgende så, hvad der var blevet godkendt.

Forevist mail af 4. november 2020 kl. 14.59 fra Tim Petersen til Ina Josefine Jochimsen sendt cc til hende med flere med kommentarer til filen ”FAQ - minkavl i DK_04112020.docx” (tillægsekstrakt 3 s. 33-34), hvori det fremgår:

”...

Skal jeg aflive mine egne ~~dyr~~mink, hvis de er smittede?

Ja, ~~du skal~~ Du opfordres til hurtigst muligt indgå en aftale om aflivning af dine egne ~~dyr~~ mink med myndighederne. Så snart aftalen er på plads, ~~skal vil du~~ skulle aflive dine egne ~~dyr~~mink, uanset om de er smittede, ~~mistænkte~~ eller inden for zonerne. Læs mere på [Aflivning og rengøring af smittede mink-besætninger](#).

Må jeg pelse mine ~~dyr~~mink, hvis de er uden for zonerne?

Ja. Du ~~skal opfordres til at~~ gå i gang hurtigst muligt med at pelse dine mink.

Du må pelse dine ~~dyr~~mink, hvis de befinder sig uden for zonerne. Smittede ~~dyr~~mink, ~~dyr~~ mink under mistanke og ~~dyr~~ mink i zonebesætninger må ikke pelses. Der må ikke lades dyr tilbage i besætningen.

...”;

og forevist Tim Petersens kommentarboks, som knytter sig til sætningen ”...uanset om de er smittede, mistænkte eller inden for zonerne.”

” [TIPE2] jf. ovenfor”,

har hun forklaret, at hun ikke havde ikke tid til at vurdere, om hun var enig i Tim Petersens bemærkninger. Hun husker ikke, om de drøftede, hvad KU-beslutningen indebar af pligter for minkavlerne. De var meget opsatte på at have administrationsgrundlaget på plads, herunder at dyrene var talt op, således der kunne udbetales den korrekte erstatning.

Efter mødet den 2. november 2020 med Kopenhagen Fur havde departementschefen sagt, at der skulle fuld fart på aflivningen, hvorfor avlerne blev opfordret til at gå i gang hurtigst muligt med at pelse. Hun erindrer ikke at have være involveret i faktatjekket.

Forevist mailkorrespondance af 4. november 2020 mellem hende, Ina Josefine Jochimsen, Peter Bølling-Ladegaard, Tim Petersen med flere med emnet ”FAQ - minkavl i Danmark.docx” (ekstrakten s. 2510), hvori det fremgår:

”...

Fra: Ina Josefine Jochimsen ...

Sendt: 4. november 2020 15:47

Til: Peter Bølling-Ladegaard ...

Cc: Camilla Brasch Andersen ..., Tim Petersen ..., Jannik Elmegaard ..., Sidsel Kirstine Gjør ..., Jakob Munkhøj Nielsen ...

Kære Peter

Vi lægger IKKE FAQ på hjemmesiden. Det må vente i lyset af de seneste oplysninger.

Vi gemmer vores udkast, men det skal ikke på hjemmesiden endnu.

...

Fra: Jakob Munkhøj Nielsen ...

Sendt: 4. november 2020 15:53

Til: Ina Josefine Jochimsen ...

...

Må ledere se udkastet, så vi er lidt forberedt

...

Fra: Ina Josefine Jochimsen

Sendt: 4. november 2020 16.00

Til: Jakob Munkhøj Nielsen

...

Kære Jakob

Grunden til, at vi ikke vil lægge FAQ ud, er at vi vurderer dette som ekspropriation, hvilket kræver særskilt lovhjælp - som vi ikke har.

Jeg har vedhæftet det seneste udkast til FAQ.

...”,

har hun forklaret, at hun var til møde hos NOST på tidspunktet for mailkorrespondancen, hvor hun ikke havde sin telefon i nærheden, hvorfor hun ikke formoder, at hun havde talt med Ina Josefine Jochimsen forud herfor.

Forevist mail af 4. november 2020 kl. 17.44 fra Birthe Schubart til Hanne Larsen og Nikolaj Veje sendt cc til hende og Malene Nadine Jais Sthyr om ”Hjemmel til aflivning af mink” (tillægsekstrakt 2 s. 52), hvori det fremgår:

”...

Efter Fødevarstyrelsen opfattelse vil så indgribende foranstaltninger, der omfatter aflivning af alle dyr og forbud mod genindsættelse i en længere periode ikke kunne rummes inden for de beføjelser, der er i den eksisterende lovgivning på Fødevarestyrelsens område.

...”,

har hun forklaret, at hun ikke husker, om hun læste mailen.

Forevist mail af 4. november 2020 kl. 17.47 fra Karin Breck til hende, Hanne Larsen og Nikolaj Veje vedhæftet noter fra et møde om samarbejdet med NOST og forevist Hanne Larsens besvarelse af mailen den 17. november 2020 kl. 21.06 til Karin Breck (tillægsekstrakt 3 s. 182), har hun forklaret, at hun ikke husker selve dokumentet, men hun husker, at hun blev sendt til NOST for at skaffe mere mandskab. Hun ved ikke, hvilket møde noterne stammede fra.

Forevist sin sms til Sten Mortensen den 4. november 2020 kl. 17.49 (tillægsekstrakt 3 s. 940), hvori det fremgår:

”Kære Sten.
Hører du har fået nyhederne. Jeg er ked af at jeg ikke nåede at ringe til dig. Blev smidt i NOST uden tlf. Det er noget møg....
Bh Camilla”,

har hun forklaret, at hun var berørt og rystet over, at alle mink skulle aflives, da de ikke tidligere havde prøvet at udrydde en helt art for at bekæmpe en sygdom. Hun tænkte ikke på det tidspunkt over, hvad det var for oplysninger, der havde ført til KU-mødets beslutning om at aflive alle mink, og hun var ikke bekendt med baggrunden for beslutningen. Hun husker ikke, at hun på det tidspunkt havde set Statens Serum Instituts risikovurdering, som var et bilag til KU-mødet den 3. november 2020.

Forevist sms-korrespondance den 4. november 2020 mellem hende og Sten Mortensen (tillægsekstrakt 3, s. 940), hvori det fremgår:

”...

[Sten Mortensen, kl. 18.10]:

Yearhhh.. Vi gjorde hvad vi kunne. Jeg så nok skriften på væggen i fredags. Der er ingen plads til rationelle overvejelser.

[Sten Mortensen, kl. 18.11]:

Jeg er dybt imponeret over hvad du og Hanne har holdt til

[Sten Mortensen, kl. 18.31]:

Vi fik ikke muligheden for at få en nøgtern refleksion om farligheden af de her mutationer

[Camilla Brasch Andersen, kl. 18.33]:

Nej desværre blev vi ikke meget klogere. Vi kan måske nå at få dyr fra dem til fritestning. Hanne og jeg har tudet i dag 😊

[Sten Mortensen, kl. 18.36]:

Kram

[Camilla Brasch Andersen, kl. 18.36]:

I lige måde. Du har mere på spil.

...”;

har hun forklaret, at hun mener, at de kommunikerede om undersøgelsen af de 10 patienter, som Kåre Mølbak havde omtalt, hvor man kunne se patienternes antistofsvar. Hun så undersøgelsen den 3.

november 2020. Hun ved ikke, hvad hun mente med bemærkningen om dyr til fritestning. Hun anfægtede ikke beslutningen fra KU-mødet, da det var af hensyn til folkesundheden, at beslutningen var truffet. De havde på veterinærsiden gjort, hvad de kunne.

Adspurgt af advokat Jonas Christoffersen, bisidder for Magnus Heunicke, har hun forklaret, at hun ikke selv havde set ”skriften på væggen” om fredagen, som Sten Mortensen skrev i en sms.

Forevist mail af 4. november 2020 kl. 19.22 fra Sibel Zuferov til en række medarbejdere i Fødevarerstyrelsen og sendt cc til hende og Tim Petersen med emnet ”Køreplan for ny strategi for aflivning af alle mink (uden for zoner)” og videresendt til hende, Hanne Larsen og Tim Petersen kl. 20.35 med vedhæftningen ”Raske besætninger uden for zoner.docx” (ekstrakten s. 2635-2636), hvori det i vedhæftningen fremgår:

”...

Raske besætninger uden for zoner

- FVST har ingen lovgivning til at bede om aflivning af mink i raske besætninger uden for zoner

- ...

...”

har hun forklaret, at hun ikke nødvendigvis læste mailen samme tidspunkt, som hun modtog den. Hun anså det som en opremsning af, hvad de skulle have styr på i forhold til den nye gruppe af besætninger. Besætningerne skulle tælles, og der skulle tages stilling til rengøring med videre. Hun beskæftigede sig med den operationelle stab. Hun var ikke involveret i det juridiske spor, som Birthe Schubart arbejdede videre med. De havde ingen opgaver i den zone, som politiet senere døbte zone 3, men de skulle sikre optælling, hvis der senere skulle betales erstatning. De fokuserede deres indsats på de syge mink, og på de tidligere syge mink med henblik på at få de smittede dyr væk. Det var på det tidspunkt lidt uklart om zone 3 var overgået til NOST. NOST havde på mødet samme dag sagt, at de overtog operationen. Hun formoder, at det var en politimand, der udtalte dette.

Hun vidste ikke, hvordan statsministeren havde formuleret beslutningen på pressemødet, men de havde pressemeddelelsen herfra. Hun læste ikke en transskription fra pressemødet.

Adspurgt af kommissionen har hun forklaret, at der var en række møder den dag, som hun ikke deltog i, hvorfor der blev afklaret veterinære ting uden om hende. Hun husker ikke, om hun deltog i et møde med Miljø- og Fødevarerministeriets departement ved 18-tiden. Hun var bekendt med, at der den 4. november 2020 blev arbejdet med hjemmelsspørgsmålet.

Adspurgt af sin bisidder advokat Jens Henrik Højbjerg og forevist mail af 4. november 2020 kl. 21.38 fra Sander Jacobsen til hende, Hanne Larsen og Henrik Studsgaard og sendt cc til Tage Pedersen og Søren Jessing Jespersen med emnet ”STÆRKET HASTENDE: Information til minkavlere påkrævet straks og inden i morgen tidlig” (ekstrakten s. 2623), hvori det fremgår:

”...

Kære Henrik og Hanne,

De danske minkavlere skal nu fremskynde deres aflivning på alle farme mest muligt. Det er regeringens klare udmelding. Det vil avlerne gerne.

...”;

har hun forklaret, at hun forstod mailen således, at avlerne var indforstået med at fremskynde aflivningerne. Med deres brev af 6. november 2020 til avlerne ville de forsøge at give avlerne de svar, som de havde brug for i forhold til at fremskynde deres aflivninger.

Forevist mail af 5. november 2020 kl. 00.04 til Jannik Elmegaard og Ina Josefine Jochimsen sendt cc til hende med flere med emnet ”Igangsætte notat til hjemmeside: STÆRKT HASTENDE: Information til minkavlere påkrævet straks og inden i morgen tidlig” (ekstrakten s. 2663), hvori det fremgår:

”...

Kære begge

Vil I sætte gang i et notat til hjemmesiden med udgangspunkt i nedenstående og hvad vi ellers kan finde i pressemeddelelsen og andet materiale fra beslutning om at besætninger udenfor zoner også skal aflives.

Som i kan se har jeg lovet noget på hjemmesiden i løbet af dagen. Tejs ser gerne det er i morgen formiddag. Måske kan vi skrive et kort notat først og så udbygge.

Jakob har påtaget sig at lede opgaven med at ringe ud og aftale tidspunkt for optælling. Det starter i morgen... Birthe og Marlene er i gang med lovgivning.

...”;

har hun forklaret, at de brugte pressemeddelelsen fra pressemødet til brug for de informationer, de lagde på deres hjemmeside. Hun så ikke andet materiale. Hun formoder, at direktionen havde talt med nogen i departementet. Birthe og Malene arbejdede den 4. november 2020 om aftenen med deres kommentarer til hjemmelsspørgsmålet, men hun ved ikke, hvad der var ment med, at de var i gang med lovgivningen. Hun formodede, at hjemlen måtte være fundet et andet sted end i deres lovgivning. Hun spurgte ikke ind hertil.

Den 4. november 2020 om aftenen svarede de på nogle spørgsmål fra København Fur, og svarene blev herefter lagt ud på hjemmesiden, således at informationerne, som var af meget praktisk karakter, var tilgængelige for alle. De var tidligere blevet kritiseret af branchen for, at det ikke stod klart, hvordan avlerne skulle forholde sig til praktiske spørgsmål. De forholdt sig loyalt til, hvad der blev meldt ud på pressemødet, og til det som stod i pressemeddelelsen. Hun søgte ikke anden information.

Den 5. november 2020 arbejdede hun primært med bekendtgørelser om fugleinfluenza.

Forevist mail af 6. november 2020 kl. 13.38 fra Tejs Binderup til hende og Peter Bølling-Ladegaard sendt cc til Henrik Studsgaard og Paolo Drostby med brev til alle minkavlere i Danmark med vedhæftningen ”Aflivning alle mink fvst.dk 06112020.docx” med Tejs Binderups kommentarer til brevet (ekstrakten s. 2920-2922), hvori det af vedhæftningen fremgår:

”...

Brev til alle minkavlere i Danmark**Smittede minkfarme uden for Nordjylland**

...

Aflivningen af alle mink (også avlsdyr) skal være overstået den 16. november 2020.

...”;

har hun forklaret, at Hanne Larsen om formiddagen den 6. november 2020 fik en mundtlig bestilling fra Henrik Studsgaard om at formulere et brev til minkavlerne, hvori det var beskrevet, hvordan minkavlerne konkret skulle forholde sig efter udmeldingen på pressemødet den 4. november 2020. Hanne Larsen videregav bestillingen til hende, og de aftalte, at hun skulle skrive brevet sammen med Peter Bølling-Ladegaard, som var kommunikationsmedarbejder, samt en af hendes sektionsledere. Det var vigtigt, at brevet var let at arbejde ud fra og forstå, hvorfor København Fur fik tilsendt brevet til deres bemærkninger. Brevet var baseret på de svar, som de allerede havde givet til København Fur, informationerne på deres hjemmeside samt pressemeddelelsen.

Efter pressemødet den 4. november 2020 var der dialog mellem Birthe Schubart og Paolo Perotti om hjemmelsspørgsmålet, hvor Tim Petersen bidrog med sin veterinærfaglige vurdering af, hvordan lov om hold af dyr skulle forstås. Hun var ikke involveret i drøftelserne, men hun vidste, at Tim Petersen var involveret i drøftelserne om hjemmel den 4. november 2020 om aftenen.

Hun var den 4.-5. november 2020 bekendt med, at Fødevarestyrelsen fortsat ikke mente, at der var hjemmel i lov om hold af dyr til regeringens beslutning om at aflive alle mink. Hun mener ikke, at hun på det tidspunkt havde set Birthe Schubarts redegørelse. Hun husker ikke, om hun på det tidspunkt var bekendt med Justitsministeriets holdning til hjemmelsspørgsmålet.

Forevist mail af 6. november 2020 kl. 16.09 fra Tejs Binderup til hende og sendt cc til Hanne Larsen og Henrik Studsgaard om ”Mail til alle minkavlere – til København Fur” (ekstrakten s. 2943), hvori det fremgår:

”...

Kære Camilla

I bliver nødt til at sætte i gang med aflivningerne inden der er talt op. Både på smittede og ikke-smittede besætninger. Det skal fremgå af vedlagte, at de bare skal starte.

Så må vi i løbet af i dag og i morgen sikre, at NOST'en kan komme ud og hente minkene, hvis ikke de når ud med en container inden.

...”;

har hun forklaret, at der på det tidspunkt alene var tale om aflivninger inden for de hidtidige zoner. De var nødsaget til afvige fra deres princip om, at dyrene skulle tælles op af en myndighedsperson med henblik på udregning af erstatning, da der ikke længere var tid hertil. De måtte finde en anden måde at sikre, at avlerne fik den rigtige erstatning.

Forevist sin mail af 6. november 2020 kl. 19.45 til sig selv og Fødevarestyrelsens Centrale Krisestab med telefonnotat mellem Hanne Larsen og Henrik Studsgaard omhandlende mailen til alle minkavlere (ekstrakten s. 2943), hvori det fremgår:

”...

TJ Til sagen om mail til minkavlere

Telefonnotat mellem Hanne Larsen og Henrik Studsgaard den 6.11 kl ca 17.

Enighed om at smittede besætninger ikke skal lade sig forsinke, hvis de selv har container kapacitet også selvom der ikke er truffet aftale eller talt op. Men hvis der ikke er containere på besætningen kan aflivningen ikke påbegyndes før der er truffet aftale om dette med FVST. Studsgaard er oplyst om at løsnin-gen med presninger lagt på af Forsvaret ikke kan anvendes fordi Forsvaret ikke kommer i smittede besætninger indtil nu.

...”

har hun forklaret, at de også talte om ikke-smittede besætninger. Avlerne var begyndt eller skulle i gang med at pelse, hvorefter skindene kunne optælles. Brevet til minkavlerne var tiltænkt som et oplysende brev om, hvad de nu skulle foretage sig. De ville med brevet forsøge at besvare avlernes praktiske spørgsmål.

Forevist mail af 6. november 2020 kl. 21.30 fra Karin Breck til Tejs Binderup, Katja Goodhew og Paolo Drostby og sendt cc til hende, Hanne Larsen, Nikolaj Veje, Fødevarestyrelsens Centrale Krisestab med flere med emnet ”Ny aflivningsstrategi for mink” (ekstrakten s. 3026), hvori det fremgår:

”...

Som svar på mundtlig bestilling fra Katja fremsendes hermed notat om ny aflivningsstrategi for mink.

Notater er godkendt af Hanne Larsen og Nikolaj Veje.

...”

og forevist Fødevarestyrelsens notat af 6. november 2020 om ny aflivningsstrategi for mink (ekstrakten s. 3028-3029), hvori det fremgår:

”...

Aflivning af mink i resten af Danmark

De pågældende besætninger bliver kontaktet af Fødevarestyrelsen pr. mail, hvor det bliver formidlet, at de skal påbegynde aflivningen straks, og at aflivningen skal være tilendebragt senest mandag d. 16.11. kl 23.59.

Særligt for raske besætninger uden for zoner:

De får oplyst følgende:

- At de skal pelse minkene, inkl. avlsdyr.
- ...

...

Der har ikke tidligere været en aflivningsstrategi for raske besætninger uden for zoner, hvorfor ovenstående er nyt og derfor mangler juridisk afklaring. Der arbejdes i departementsregi på et nyt lovforslag, som forventeligt bliver behandlet tirsdag d. 10. november 2020.

...”;

har hun forklaret, at notatet blev lavet til Miljø- og Fødevareministeriets departement sideløbende med brevet til minkavlerne. Hun var ikke involveret i notatet. Hun vidste, at notatet var under udarbejdelse, men var ikke bekendt med, at der var kommet en bestilling herpå. Notatet blev udfærdiget af Karin Breck og af en medarbejder i Krisestaben. Hun ved ikke, hvem der bad Karin Breck om at skrive notatet.

Forevist sin mail af 6. november 2020 kl. 22.37 til Tim Petersen og række medarbejdere i Fødevarestyrelsen om brevet til minkavlerne (ekstrakten s. 3021), hvori det fremgår:

”...

Bilag: Aktinformation.txt; Brev til minkavlere 06112020.docx;

Kære alle

Jeg vedhæfter til jeres orientering de betingelser om aflivning, afhentning og bonus mm som gælder for minkavlere afhængigt af, hvor besætningen er hører til.

Dette skulle gerne give et samlet fælles billede af vilkårene for besætningen.

Brevet er lige gået til alle minkavlere pr mail og vil blive lagt på Fødevarestyrelsens hjemmeside.

Det sendes desuden også via København Furs nyhedsbrev.

...”;

og forevist brevet til alle minkavlere i Danmark (ekstrakten s. 3024-3025), hvori det fremgår:

”...

Raske minkfarme i zonerne uden for Nordjylland

Aflivningen af alle mink (også avlsdyr) skal være overstået den 16. november 2020. Du skal derfor begynde på aflivning af besætningen hurtigst muligt. Myndighederne skal ikke være tilstede ved opstart. Vi kontakter dig for at indgå en aftale om optælling af dine mink.

...

Minkfarme uden for zonerne

Aflivningen af alle mink (også avlsdyr) skal være overstået den 16. november 2020. Du skal derfor begynde på aflivning og pelsning af besætningen hurtigst muligt. Du skal være særlig opmærksom på, at der ikke er mink, der undslipper og løber ud i naturen.

...”;

har hun forklaret, at der blev henvist til den oprindelige zone på 7,8 km for så vidt angår de raske minkfarme inden for zonen.

Idet branchen var frustreret over, at der var for mange forskellige udmeldinger, skulle brevet til avlerne alene indeholde praktiske oplysninger. Departementet og erhvervet havde set brevet, og hun sendte brevet til sine kolleger i felten, da de skulle eksekvere på det. Hun formoder, at hun sendte brevet til NOST'en, så de havde et fælles situationsbillede og kunne melde det samme ud. Miljø- og Fødevareministeriets departement modtog helt sikkert brevet i dets endelige version.

Selvom der var uheldige formuleringer i brevet, var det alene tiltænkt som praktiske oplysninger om, hvordan man kom af med dyrene. Det er uheldigt, at de ikke skrev, at der manglede hjemmel, og at aflivningen var frivillig. De burde have skrevet det, som de senere på ugen skrev i et nyt brev til avlerne, men på det tidspunkt handlede det om at give avlerne nogle oplysninger, så de kunne komme i gang med aflivningen.

De var på intet tidspunkt til stede på farmene uden for zonerne, og hvis brevet var ment som et påbud til avlerne, ville de have sendt avlerne et individuelt brev med klagevejledning efter en høringsproces. Brevet var alene ment som et informationsbrev.

I løbet af weekenden tog de selv initiativ til at korrigere afsnittet i brevet om minkfarme uden for zonerne.

Adspurgt af sin bisidder advokat Jens Henrik Højbjerg har hun forklaret, at de var blevet oplyst om, at der kunne opnås tempobonus frem til den 16. november 2020, hvorfor det var denne dato, der blev angivet i brevet som deadline for aflivningen af minkene.

Forevist sin sms den 6. december 2020 kl. 9.54 til Hanne Larsen om en artikel i Politiken (tillægs-ekstrakt 3 s. 924), hvori det fremgår:

”...

Godmorgen. Har du mon set Politiken side 6 I dag? Endelig er der lidt fokus på at FVST sagde fra i forhold til lovhjemmel men var voldsomt pressede af JM. God dag 😊

...”

har hun forklaret, at hun ikke havde kontakt med Justitsministeriet, hvorfor hun må have læst om presset fra Justitsministeriet i avisen. Hun havde ikke følt sig presset af Justitsministeriet, og hun havde ikke været involveret i diskussionerne med Justitsministeriet om lovhjemlen.

Forevist sms-korrespondance den 6. december 2020 mellem hende og Tim Petersen om en artikel i Politiken (tillægs-ekstrakt 3 s. 945), hvori det fremgår:

”...

[Camilla Brasch Andersen, kl. 9.58]:

Godmorgen. Læs Politiken side 6 I dag. Her afspejles endelig FVST og din kamp om at sige at Lov om hold af dyr ikke kunne bruges, at vi protesterede mod presset fra JM. Måske kommet sandheden frem til sidst.....

[Tim Petersen, kl. 12.07]:

Ses i morgen. Jeg var i øvrigt ikke voldsomt bekymret for hjemlen. Jeg bar med i processen med Malene og Birte. Der blev givet krystalklar besked til Paolo i concernjura. Og det måtte jo komme frem. Om ikke før så ved en undersøgelse.

...

[Tim Petersen, kl. 12.19]:

Jeg mener helt klart, at det er DEP, der har fejlet. Vi har sagt det flere gange. Og vi har skrevet det helt klart til Paolo.

Jeg har en mail, som du sikkert kender, der er skrevet d. 4. om aftenen, hvor det er klar tekst. Det er Birte, der er afsender, efter at jeg har brugt en halv time i telefonen med Paolo på at forklare ham, at prg. 30 ikke kunne være grundlag for raske dyr, når vi ikke veterinærfagligt vurderede, de var i en risikozone. Og det vurderede vi ikke.

...”

har hun forklaret, at de ikke mente, at lov om hold af dyr indeholdt hjemmel, hvilket de havde givet udtryk for i deres notater fra september 2020. Hendes kommentar om Justitsministeriet måtte også her stamme fra informationer, som hun havde fået fra artiklen.

Forevist sms-korrespondance den 9. november 2020 mellem hende og Ina Josefine Jochimsen (tillægsekstrakt 4 s. 706), hvori det fremgår:

”...

[Ina Josefine Jochimsen, kl. 13.09]:

Ok, det er nost der rykker for brevet til avlerne. Kan se, at Studsgaard har godkendt, men nu afventer vi KF?

[Camilla Brasch Andersen, kl. 13.10]:

Og JM. Må ikke sende før det

...”

har hun forklaret, at hun var i corona-isolation den weekend, hvorfor hun arbejdede hjemmefra. Hun går ud fra, at hun havde fået besked om, at Justitsministeriet skulle godkende brevet til avlerne, men hun havde ikke selv været i kontakt med Justitsministeriet. Hun husker ikke, hvem der havde givet hende besked herom.

Adspurgt af udspørgeren har hun forklaret, at hun vidste, at der ikke var hjemmel inden for deres område til aflivning uden for zonerne, men at hun antog, ud fra regeringens udmelding på pressemødet, at hjemlen var fundet et andet sted. De kom i løbet af weekenden i tvivl om, hvorvidt brevet til minkavlerne kunne forstås forkert.

Adspurgt af advokat Lars Kjeldsen, bisidder for Mette Frederiksen, har hun forklaret, at de på et tidspunkt talte om et brandbælte, da smitten spredte sig fra Nordjylland og ned mod Gjøel-området,

hvor der var mange minkfarme. De overvejede, om de kunne standse smitteudviklingen ved at lave et bælte, hvor smitten ikke kunne komme igennem. Deres udgangspunkt var inddæmning i zoner med iværksættelse af særlige vilkår. I en lang periode forblev smitten blandt minkfarmene i Nordjylland, da Limfjorden medvirkede til, at smitten ikke spredte sig syd på. Et brandbælte skulle i så fald forhindre smittespredning mod vest, men de havde ingen strategier om brandbælter, og det blev ikke en realitet. De havde et specifikt kontor for udbetaling af erstatning.

I november 2020 havde hendes kontor overblikket over, hvilke smittede besætninger, der blev slået ned. Fra den 3. november 2020 til den 8. november 2020 blev der ikke ved myndighedernes foranstaltning slået besætninger ned uden for zonerne. Fra den 4. november 2020 til den 8. november 2020 tror hun ikke, at hun holdt møder med Sander Jacobsen eller Tage Pedersen. Brevet til minkavlerne af 6. november 2020 blev sendt til dem.

Forevist sin mail af 6. november 2020 kl. 14.35 til Sander Jacobsen og Tage Pedersen sendt cc til Hanne Larsen om brevet til minkavlerne, og forevist sin mail af samme dato kl. 15.18 til Sander Jacobsen, Tage Pedersen og sendt cc til Hanne Larsen, Henrik Studsgaard og Tejs Binderup med nyt oplæg til brevet til minkavlerne (ekstrakten s. 2957) har hun forklaret, at hun ikke husker, om der var kommunikation mellem hende og København Fur mellem hendes mail den 6. november 2020 kl. 14.35 og hendes mail kl. 15.18. Brevet af 6. november 2020 til minkavlerne var aldrig tænkt som et påbud men skulle alene give informationer til minkavlerne, så de vidste, hvordan de skulle gribe situationen an. Sander Jacobsen og Tage Pedersen fik brevet til gennemsyn for at vurdere, om brevet gav svar på det, som minkavlerne havde brug for. Det var alene et praktisk informationsbrev. Hvis Fødevarestyrelsen ville have givet minkavlerne et påbud om noget, havde de fået et brev med påbud og klagevejledning, og der var blevet mundtligt parthørt. Der var ingen minkavlere, der henvendte sig til hende som følge af brevet. De avlere, der var blevet bedt om at slå en smittet besætning ned inden for zonen, havde fået et påbudsbrev herom.

Adspurgt af advokat Jonas Christoffersen, bisidder for Magnus Heunicke, har hun forklaret, at hun først så risikovurderingen af 2. november 2020 i forbindelse med kommissionens arbejde. Hun ved ikke, om Paolo Perotti og Tim Petersen havde set risikovurderingen den 3. eller 4. november 2020.

Adspurgt af kommissionen har hun bekræftet, at det ifølge bekendtgørelsen om covid-19 hos pelsdyr var muligt at sætte en minkfarm inden for zonerne under offentlig tilsyn og herefter udstede påbud om aflivning. Efter den 3. november 2020 aflivede Fødevarestyrelsen besætninger på i alt 90 farme i zone 1 og zone 2, og hun forventer, at reglerne i bekendtgørelsen også blev anvendt i de tilfælde. De fik dagligt laboratoriesvar fra de test, der var foretaget på farmene, som de på baggrund af tegnede nye zoner.

De formodede, at der var hjemmel i en anden lov end i lov om hold af dyr. Hun var ikke involveret i det juridiske arbejde om etablering af lovhjemmel.

Hun hørte ikke den 3. november 2020 noget til en dvalemodel.

Forevist mail af 17. november 2020 kl. 14.11 fra Karin Breck til hende, Hanne Larsen, Nikolaj Veje og Birthe Schubart om ”Skarp tidslinje om hjemmel” (ekstrakten s. 4718), hvori det i det vedhæftede dokument fremgår:

”...

4. november 2020:

- På et internt møde i FVST (Nikolaj, Hanne, Camilla (?), Birthe og Malene) om morgenen/formiddagen (kl ca. ?) drøftes det, at der ikke er hjemmel til at aflive mink uden for 7,8 km zonerne
- Nikolaj taler derefter med Tejs (kl ca.?) for at gøre opmærksom på den manglende hjemmel –Hertil siger Tejs, at JM siger at hjemlen kan findes i lov om hold af dyr
- Møde i F265 (Nikolaj, Hanne, Camilla, (Birthe?))– Tejs ringer under mødet og får helt klar besked – det kan ikke lade sig gøre at finde hjemlen i Lov om hold af dyr
- Tejs skriver i en mail til JM (kl 15.32), at de skal kontakte FVST, da de ikke mener, at hjemlen (fra Lov om hold af dyr) ikke kan udbredes til hele landet
- Statsministeren siger på et pressemøde kl 16, at alle mink skal aflives

...”;

har hun forklaret, at der fremgår ting på tidslinjen, som ikke er helt rigtige. Hun ved ikke, om dokumentet senere blev rettet. Hun deltog ikke i det interne møde om morgenen den 4. november 2020 i Fødevarestyrelsen. Hun var heller ikke til møde i F265. Efter mødet med NOST den 4. november 2020 blev hun i NOST'en for at deltage i flere Skype-møder med forsvaret. Hun var tilbage på kontoret omkring kl. 17-17.30.

Forevist videresendt mail af 4. november 2020 kl. 12.04 fra Nikolaj Veje til hende og Hanne Larsen om ”Hjemmel til aflivning af mink” om § 30 i lov om hold af dyr (tillægsekstrakt 1 s. 382) har hun forklaret, at hun ikke husker, at hun har læst mailen. Hun afleverede sin telefon under mødet i NOST, hvorfor hun helt sikkert ikke læste den, mens hun var der. Hun har tidligst læst mailen om aftenen. Hun mindes ikke, at hun hørte om diskussionen mellem Sundhedsministeriet og Justitsministeriet. Hjemmelsspørgsmålet blev overdraget til den juridiske afdeling, hvorfor hun ikke beskæftigede sig så meget hermed.

Forevist referat af 5. november 2020 mellem Rigspolitiet og diverse styrelser (ekstrakten s. 3911) har hun forklaret, at hun ikke deltog.

Forevist referat af 5. november 2020 fra mødet mellem NOST og direktionen, hvor hun, Nikolaj Veje, Hanne Larsen, Uffe Stormly, Bo Samson og Michael Kristiansen deltog (tillægsekstrakt 2 s. 58), har hun forklaret, at de i de dage arbejdede med at få overgivet opgaven til Rigspolitiet. Hun husker ikke drøftelser om hjemmel med Rigspolitiet eller NOST.

Forevist sin mail af 8. november 2020 kl. 23.40 til Fødevarestyrelsens Centrale Krisestab og sendt cc til Hanne Larsen om ”Telefonnotat om påbud i minkbrev info til departement” på baggrund af et telefonmøde samme dag kl. ca. 12.50 med hende (på medhør), Tejs Binderup og Hanne Larsen (tillægsekstrakt 2 s. 80), hvori det fremgår:

”...

Desuden orienterede FVST om at brev til minkejere fra 6.11 er information til minkejere, men kan læses som et påbud eller en instruks fra myndighederne om at aflive i zone 3. At der ikke er hjemmel til det.

...”;

har hun forklaret, at det formentlig var på det møde, hvor Hanne Larsen orienterede departementet om problemerne med brevet til minkavlerner. De var allerede gået i gang med at lave et nyt brev til avlerne, da Tage Pedersen havde kontaktet dem omkring manglende praktiske oplysninger i brevet af 6. november 2020.

Hun var selv hjemsendt, da hun havde været i nærkontakt med en smittet, hvorfor hun deltog virtuelt hjemme fra. Hun skulle sætte forskellige ting i gang omkring mistanken om svindel med overvågningsprøver.

Forevist sin mail af 9. november 2020 kl. 21.19 til Tejs Binderup og Henrik Studsgaard og sendt cc til Hanne Larsen og Nikolaj Veje med emnet ”Om talepinde til besætninger uden for zoner ved optælling VS: Talepinde NY - samtale om optælling af raske mink.docx” (ekstrakten s. 3688), hvori det fremgår:

”...

Vi sender jeg de to udgaver af talepinde, som vi har brugt, da der blev ringet ud til besætninger udenfor zonerne.

Der er i begge tilfælde vægt på at det er frivilligt.

Det er Forsvaret og Politiet der har foretaget besøgene, og Uffe Stormly, leder af NOST, fortalte i dag på et kort møde med os, at de ikke nogen meldinger at om at der havde været problemer med at komme ind.

...”

har hun forklaret, at det handlede om, hvorvidt formuleringerne i brevet skulle læses som et påbud eller som en frivillig opfordring. De mente, at talepindene underbyggede deres tolkning af, at det var frivilligt for avlerne i zone 3 at aflive deres besætninger. Hun var ikke med til at skrive talepindene.

Forevist Fødevarerstyrelsens dokument af 5. november 2020 om ”Telefonsamtaler om optælling af mink i raske besætninger” med talepinde (ekstrakten s. 3689), hvori det fremgår:

”...

Talepinde

- ...
- Det er naturligvis frivilligt om du vil lade en myndighedsperson komme ind på din besætning og foretage optællingen
- ...

...”

har hun forklaret, at der blev ringet rundt til avlerne for at få at indgå aftale om, at der kom en myndighedsperson ud. Det var for at sikre afregningen for de døde mink. Hun var ikke inde over, hvor mange avlere i zone 3, der blev ringet til før weekenden.

Forevist mail af 17. november 2020 kl. 14.25 fra Uffe Stormly til Hanne Larsen og sendt cc til hende, Nikolaj Veje, Jakob Munkhøj Nielsen og Birgitte Buch med talepinde (ekstrakten s. 4652), hvori det fremgår

”...

Ad 1.

Birgitte Buch og Tobias Berg, begge fra Rigspolitiet, var fredag den 6. november 2020 kl. 10.30 til møde i Fødearestyrelsen med Jakob Munkhøj Nielsen, hvor opgaven med at tage telefonisk kontakt til minkavlerne i zone 3 blev overdraget fra Fødearestyrelsen til Rigspolitiet efter en anmodning herom fra Fødearestyrelsen. Det blev på mødet fra Fødearestyrelsens side oplyst, at hjemmelsgrundlaget ikke var på plads, og at således var tale om, at det var frivilligt for de enkelte minkejere, om de ville medvirke. Det blev endvidere oplyst, at der alene var tale om minkfarme i Jylland, idet Fødearestyrelsen selv havde kontakten til farmene på Sjælland, Fyn og Bornholm, ligesom Fødearestyrelsen oplyste, at de selv ville tage kontakt til de fem zone 3 farme, der var i de syv kommuner i Nordjylland. På baggrund af mødet etablerede Rigspolitiet i løbet af eftermiddagen den 6. november 2020 Call Center Mink.

...”;

har hun forklaret, hun var ikke inde over kontakten til farmene på Sjælland, Fyn og Bornholm. Det var Jakob Munkhøj Niensens og hans folk, der ringede rundt. Hun så ikke Rigspolitiets actioncard.

Forevist Fødearestyrelsens notat af 28. oktober 2021 om ”Data for aflivning af mink” (tillægsekstrakt 6 s. 690), hvori det fremgår:

”...

Antal mink, som blev aflivet dagligt fra 1. november:

Antal aflivede dyr fra 1. november og året ud

Dato for afsluttet aflivning	Zone 1	Zone 2	Zone 3
------------------------------	--------	--------	--------

Total

1. november 2020
2. november 2020
3.
Total	4.238.496	5.871.970	4.030.916

...

Opgørelse af hvem, der har været ansvarlig for aflivningerne:

Aflivning udført af (til og med 29. dec. 2020)

Zone	Ejer	FVST	Total
Zone 1	249	87	336
Zone 2	476	3	479
Zone 3	287		287
Total	1012	90	1102

...”;

har hun forklaret, at politiet opfandt zonerne for at holde styr på, hvad der var hvad. Fødevarestyrelsen tegnede et kort over Nordjylland og Vestjylland, også kaldt zone 2. Der var ingen smitteudbrud på Sjælland, Fyn og i Sønderjylland. Der var udbrud omkring Ikast.

Martin Justesen

Martin Justesen har – under afhøring i kommissionen den 3. december 2021 – forklaret blandt andet, at han er stabschef for det Politiske Sekretariat i Statsministeriet. Han tiltrådte stillingen som stabschef i august 2020. Det Politiske Sekretariat bestod i efteråret 2020 af ham og Sara Vad Sørensen (Statsministeriet). I dag er sekretariatet udvidet med yderligere en medarbejder. De Politiske Sekretariat har som primær opgave at rådgive statsministeren, og derudover består hans arbejde i at sparre med andre ministres særlige rådgivere. Han sparrer endvidere med Statsministeriets interne afdelinger på de sager, der skal forelægges statsministeren. Det Politiske Sekretariat har endvidere fokus på realiseringen af regeringens valglofter. Han er ansat som embedsmand, og han skal leve op til alle krav herfor, herunder Kodex VII. Han kan dog agere partipolitisk. Han anser ikke sig selv som et bindeled mellem statsministeren og embedsværket. Det er statsministeren, der vælger sin særlige rådgiver, men formelt refererer han til statsministeriets departementschef. Han og Sara Vad Sørensen blev ansat som særlige rådgivere for Mette Frederiksen på samme tid, og han fik rollen som stabschef. Han betragtede dog Sara Vad Sørensen som sin sideordnede kollega.

Det Politiske Sekretariat er organisatorisk placeret på sidelinjen i forhold til de traditionelle hierarkiske afdelinger i Statsministeriet. Anita Furu og Caspar Strand var i efteråret 2020 taleskrivere i Statsministeriet. Caspar Strand er efterfølgende fratrukket sin stilling. Fysisk ligger det Politiske Sekretariat i ”rødt område”, hvor Mette Frederiksen, de særlige rådgivere og Barbara Bertelsens kontorer ligger.

Han har en direkte arbejdsrelation til Mette Frederiksen, og de kommunikerer primært mundtligt, telefonisk eller via sms. Sms-korrespondance brugte de som en hurtig kommunikationsform til løbende at holde kontakten. De anvender ikke sms til formel sagsbehandling. De har ikke anvendt andre kommunikationsplatforme udover sms og mails. Da han tiltrådte som særlig rådgiver i 2019, fik han stillet en telefon til rådighed. Hans telefon blev i sommeren 2020 opsat til automatisk af slette sms’er efter 30 dage. Dette skete ud fra et hensyn til informationssikkerheden. Det skete på baggrund af en anbefaling fra Barbara Bertelsen, og han fandt det naturligt at følge denne anbefaling. Han stod selv for at slå den automatiske sletning til på sin telefon. Barbara Bertelsens anbefaling om at aktivere en automatisk sletning af sms’er efter 30 dage skete under en samtale mellem ham, Mette Frederiksen og Barbara Bertelsen i sommeren 2020. Der var ikke tale om en målrettet sletning af bestemte sms’er, men derimod aktivering af en automatisk slettefunktion. Omkring sommeren 2020 blev der iværksat forskellige andre sikkerhedsforanstaltninger i Statsministeriet. Der var således tale om en generel opgradering af sikkerheden i Statsministeriet.

Adspurgt af kommissionen har han forklaret, at han ikke ved, hvorvidt Sara Vad Sørensen også indstillede sin telefon til automatisk sletning af sms’er efter 30 dage. Han tænkte ikke videre over, at han slog slettefunktionen til på sin telefon.

Han hørte første gang om tilfælde af coronasmitte blandt mink i juni 2020.

Forevist mailkorrespondance mellem Nicholas Rahui Webster Rømer (Statsministeriet), Anders Kappel (Statsministeriet) og Andreas Meldgaard Goth (Statsministeriet) af 17. juni 2020 kl. 10.12 (ekstrakten s. 21) som tillige er sendt i kopi til blandt andre Pelle Pape (Statsministeriet), Christian Liebing (Statsministeriet) og det Politiske Sekretariat i Statsministeriet med emnet ”Til STM – haster: Håndtering af COVID-19 udbrud på minkfarm”:

”...

Til: Andreas Meldgaard Goth ...
Cc: Peter Kaarre Larsen ..., Christian Liebing ..., Politisk Sekretariat ..., Pelle Pape ..., Nicholas Rahui Webster Rømer ...
Fra: Anders Kappel ..
Titel: SV: Til STM - haster: Håndtering af COVID-19 udbrud på minkfarm.pdf
Sendt: 17-06-2020 10:12
Kære A.

Godkendt af STM.

...

Fra: Nicholas Rahui Webster Rømer ...
Sendt: 16. juni 2020 23:24
Til: Pelle Pape ...; Politisk Sekretariat ...
Cc: Anders Kappel ...; Peter Kaarre Larsen ...; Christian Liebing ...; Andreas Meldgaard Goth ...
Emne: Vs: Til STM - haster: Håndtering af COVID-19 udbrud på minkfarm.pdf

Til orientering

...

Fra: Nicholas Rahui Webster Rømer ...
Dato: 16. juni 2020 kl. 23.23.03 CEST
Til: Peter Kaarre Larsen ...
Cc: Anders Kappel ..., Bettina Pedersen ..., Martin Hellesen ..., Randi Vanderskrog Untidt ..., Christian Liebing ..., Andreas Meldgaard Goth ...
Emne: Til STM - haster: Håndtering af COVID-19 udbrud på minkfarm.pdf

Kære Peter

OK fra BBB og klar til STM. STM bør se sagen fra morgenstunden.

Akten er ikke tilpasset, så de første par sider er blanke og overflødige og bør fjernes inden STM får sagen.

@ Pelle: Barbara har bedt om, at du får sagen til orientering.

Følger i F2 i morgen tidlig.

...”

har han forklaret, at mailadressen til det Politiske Sekretariat er en fællespostkasse, som både han og Sara Vad Sørensen havde adgang til. Han tog på daværende tidspunkt ikke særlig notits af denne mailkorrespondance. Han husker, at han den 19. juni 2020 drøftede pressemødet med Søren Andersen (Miljø- og Fødevarerministeriet), som på daværende tidspunkt var særlig rådgiver for Mogens Jensen.

Forevist sms-korrespondance mellem ham og Søren Andersen af 19. juni 2020 kl. 10.48 (tillægsekstrakt 6 s. 650):

”...

[Søren Andersen]: Vi har testet yderligere to minkfarme, hvor der var mistanke om corona. Den ene var negativ. Den anden får vi resultat på i dag. Der kommer også et bud på en teststrategi på mink op til jer i dag. Den har været omkring JM og SUM. De anbefaler at vi fortsætter med at slå positive besætninger ned. Jeg kunne sgu godt tænke mig, at Mogens sammen med Magnus holdt en pressebriefing i eftermiddag, hvor vi opdaterer på situationen og fortæller, hvad vi gør fremadrettet. Tror det fylder sindssygt meget særligt i Nordjylland.

Hvad tænker du? Er det helt dumt?

[Martin Justesen]: Tænker ikke det er dumt

[Martin Justesen]: Men forudsætter I er klar på at svare på de spg det afføder (skal alle mink i dk slås ned).

[Søren Andersen] Det er klart. Det anbefaler vi.

[Søren Andersen]: Altså kun dem, der har corona. Men vi vil igangsætte en test af i første omgang 10 procent af alle besætninger. Der kommer en sag til jer. Tænker det hele afhænger af, hvor lang tid det tager at få sagen igennem systemerne

[Martin Justesen]: Tjek

...”;

har han forklaret, at han og Søren Andersen her ikke var i gang med en sagsbehandling af sagen. Samtalen omhandlede udelukkende kommunikationsfaglige overvejelser, og de særlige rådgivere har på tværs af ministerierne; oftest samtaler om, hvordan en sag kommunikativt skal håndteres. Han mener ikke, at han bragte indholdet af samtalen med Søren Andersen videre til Mette Frederiksen. Han havde en del dialog og sparring med både interne og eksterne særlige rådgivere og embedsmænd, som han ikke fandt anledning til at involvere Mette Frederiksen eller Barbara Bertelsen i. Den pågældende sms-korrespondance gik på, at Søren Andersen spurgte ham til råds. Han husker ikke, hvorvidt Miljø- og Fødevareministeriet afholdt en pressemøde om fundet af coronasmitte på en minkfarm i juni 2020.

Forevist mailkorrespondance mellem Anders Kappel og Mette Frederiksen af 19. juni 2020 kl. 21.14 (ekstrakten s. 54) som tillige er sendt i kopi til Peter Kaarre Larsen (Statsministeriet) med emnet ”GUL SAG (haster): Overvågningsstrategi for COVID-19 i mink”:

”...

Fra: Anders Kappel ...

Dato: 19. juni 2020 kl. 21.14.34 CEST

Til: Mette Frederiksen ...

Cc: Peter Kaarre Larsen ...

Emne: GUL SAG (haster): Overvågningsstrategi for COVID-19 i mink

STM,

Vedlagt til godkendelse sag om overvågningsstrategi for COVID-19 i Mink.

Sagen haster, da Fødevarestyrelsen gerne vil igangsætte strategien hurtigst muligt.

...

Fra: Mette Frederiksen ...

Dato: fredag den 19. jun. 2020 10.34 PM

Til: Anders Kappel ...

Cc: Peter Kaarre Larsen ...

Emne: Ang: GUL SAG (haster): Overvågningsstrategi for COVID-19 i mink

Ok. Vil dog betvivle om det er nok

...

Til: Mette Frederiksen ...

Cc: Peter Kaarre Larsen ...

Fra: Anders Kappel ...

Titel: RE: Ang: GUL SAG (haster): Overvågningsstrategi for COVID-19 i mink

Sendt: 19-06-2020 22:43

Tjek, giver jeg videre.

...”;

har han forklaret, at han ikke var involveret i forelæggelsen af denne sag for Mette Frederiksen. Han mener ikke, at han på daværende tidspunkt forhold sig til denne sag. Miljø- og Fødevareministeriet havde en overvejelse om at afholde en pressebriefing, men dette blev han ikke involveret yderligere i.

Han ved ikke, hvorfor Mette Frederiksen blev involveret i sagen om coronasmitte blandt mink i juni 2020. Han tror ikke, at der var en aftale om, at Mette Frederiksen og Barbara Bertelsen skulle orienteres om alt vedrørende corona. I juni 2020 var det godt styr på coronasmitten i Danmark, og Statsministeriet var på dette tidspunkt mindre involveret i coronahåndteringen. Han anser det ikke for unaturligt, at Mette Frederiksen blev orienteret om coronasmitte blandt mink. Han ved ikke, om der er en særlig regel for Barbara Bertelsen.

Han var ikke involveret i forberedelsen af ØU- og CU-sager i september og oktober 2020. Han har muligvis fået tilsendt noget materiale til orientering. Han mener ikke, at han var involveret i udarbejdelsen af kommissoriet for CU, og han mener ikke, at han var involveret i oprettelsen af CU.

I løbet af oktober 2020 blev han bekendt med, at mink i zone 1 og 2 blev aflivet, da det affødte en diskussion af kompensationsordningen til de berørte minkavlere. Det var Søren Andersen, der gjorde ham opmærksom på, at mink i zone 1 og 2 blev aflivet. I slutningen af oktober 2020 sendte Venstre et brev til Mette Frederiksen om, at de var bekymrede for minkbranchen. Han blev på den måde klar over, at der havde været problemer med at inddæmme coronasmitten på minkfarmene.

Forevist sin mail af 2. november 2020 kl. 06.07 (ekstrakten s. 1414) til blandt andre Anders Kappel, Mikkel Astrup Saugmann (Statsministeriet), Pelle Pape og Barbara Bertelsen med emnet ”Møde med STM kl. 11”:

”...

Hej Anders og Mikkel

Aftalt med STM vi holder videokonference kl. 11. Vil I sætte op?

Barbara/Pelle; har bedt om I er med – hun vil gerne drøfte følgende (vi kan evt også tage Bremer og Madsen med under pkt. A):

- A. Covid 19
 - a. Interview?
 - b. Kreative ideer til at nå ud til befolkningen?
 - c. Pressemøde torsdag? Afklaring på konkrete forslag/beskæftigelse. Endelig beslutning om klima
 - d. Mink
- B. Spørgetime
 - a. Indledning
 - b. Vanskelige q/a.
- C. Partiledermøde?
- D. Frankrig. Behov for yderligere initiativer?

Og hun har sendt dette som forslag til afslutning på indledning til spørgetime tirsdag – tænker jeg, vi også vender.

...”;

har han forklaret, at han, Sara Vad Sørensen, Mette Frederiksen og Barbara Bertelsen deltog i dette møde den 2. november 2020. Han mener, at Pelle Pape deltog i mødet. Han kan ikke udelukke, at andre også var med. Mødet var et ad hoc-møde, men de mødtes løbende i denne kreds. Mødet kom i stand, derved at Mette Frederiksen havde sendt en mail til ham og Sara Vad Sørensen den 1. november 2020 med nogle emner, som hun (Mette Frederiksen) gerne ville drøfte.

Forevist Anders Kappels mail af 2. november 2020 kl. 09.34 (ekstrakten s. 1420) til Mikkel Astrup Saugmann med emnet ”Dagsorden til interne møde 2-11-2020”:

”...

Skal vi lægge denne?

...”;

og forevist det til mailen vedhæftede mødeoplæg af 2. november 2020 ”Intern møde mandag d. 2. november 2020” (ekstrakten s. 1421):

”...

Internt møde mandag d. 2. november 2020

Formålet med mødet

Drøfte status med STM, jf. nedenfor.

Deltagere

STM, BBB, PPA, MJU, SVA, SBR og CAM (ad pkt. 1)

Dagsorden

- 1) Covid 19
 - a. Interview?
 - b. Kreative ideer til at nå ud til befolkningen?
 - c. Pressemøde torsdag? Afklaring på konkrete forslag/beskæftigelse. Endelig beslutning om klima
 - d. Mink

- 2) Spørgetime
 - a. Indledning
 - b. Vanskelige q/a.
 - 3) Partiledermøde?
 - 4) Frankrig. Behov for yderligere initiativer?
- ...”;

har han forklaret, at han tydeligt husker mødet den 2. november. Han husker primært deres drøftelse af et terrorangreb, som havde fundet sted i Frankrig. De drøftede kort punktet vedrørende mink, idet medierne havde en stigende opmærksomhed på, at smitten blev ved med at sprede sig til flere mink-farme. Punktet vedrørende covid-19 omhandlede den generelle coronahåndtering. De kendte på daværende tidspunkt ikke til Statens Serum Instituts fund af muteret coronavirus i mink. Denne information fik de først mandag den 2. november 2020 om aften. De havde på mødet ingen viden om, hvad der ville ramme dem dagen efter. Mødet varede omkring en time.

Forevist sms-korrespondance mellem ham og Søren Andersen af 2. november 2020 kl. 19.33 (tillægs-ekstrakt 6 s. 656-657):

”...

[Søren Andersen]: Hey. Vi sidder lige nu i møde med minkbranchen. Planen var, at vi skulle hjælpe avlerne med at redde de raske mink, der er inde i sikkerhedszonen. Men nu har Mølbak sagt til minkavlerne her i eftermiddag, at man har fundet ud af, at minkvarianten af corona, risikerer at udvikle sig til en ny virus. Han har sagt, at vi risikerer, at Danmark bliver det nye Wuhan, hvis ikke vi får slået mink ned hurtigt nok. Det er ny viden for os. Og lidt vildt, at han bare slynger det ud til branchen. Det er åbenbart viden, de SSI først har fået i dag.

[Søren Andersen]: Vi får at vide af minkavlerne, at når de får melding om, at vi næppe kan redde de raske mink i zonerne, så vil avlerne stoppe med at aflive i protest. Det er fandme noget lort. Det ville være meget nyttigt, om Mølbak/SSI kan kommunikere det her meget snart. Det kan også være et pressemøde. Har også skrevet det her til Jønsson. Men tænker det er vigtig viden for jer også. Det kommer også med i KU-sagen onsdag. Kan vi evt lige tale i løbet af i aften eller i morgen tidlig?

[Martin Justesen]: Vi er max på den. Ringer i morgen tidlig

...”;

har han forklaret, at disse sms'er var første gang, at han blev bekendt med Kåre Mølbaks udtalelser om, at der var fundet mutationer af coronavirus i mink. Han mener, at han videresendte sms'erne til Barbara Bertelsen, men han kan også have ringet til hende. De vidste, at der var en teoretisk risiko for mutationer af coronavirus, og i første omgang forholdt de sig tvivlende til, hvorvidt oplysningerne var rigtige. De forsøgte hurtigst muligt at få afdække, hvorvidt det var rigtigt. Dette var årsagen til, han først svarede Søren Andersen omkring midnat. Han og Barbara Bertelsen tænkte, at der måtte være tale om en misforståelse. De havde svært ved at tro på, at en så central og banebrydende oplysning var blevet meldt ud på et stormøde med minkbranchen. Han husker ikke, at han den 2. november 2020 om aftenen talte med nogen i Sundhedsministeriet. Han har aldrig talt med nogen i Statens Serum Institut. Han husker ikke, hvorvidt han fik besked om, at der samme aften havde været et møde mellem en gruppe af departementschefer. Han og Barbara Bertelsen talte meget i telefon sammen den 2. november 2020 om aftenen. Barbara Bertelsen ringede senere på aftenen til ham og sagde, at det var fundet en mutation af coronavirus i mink. Meningen med hans sms til Søren Andersen var at

tydeliggøre, at de i Statsministeriet tog oplysningen meget alvorligt. Han ville følge op på Søren Andersens sms'er dagen efter, men han husker ikke, hvorvidt han havde en samtale med Søren Andersen den 3. november 2020. Han husker ikke, om han talte med andre om aftenen den 2. november 2020. Han har muligvis talt med andre af de særlige rådgivere. Han mener ikke, at han talte med Pelle Pape.

Forevist Pelle Papes mail af 3. november 2020 kl. 12.06 (ekstrakten s. 1607) til ham, Anders Kappel, Johan Philip Zilmer-Büløw (Statsministeriet), Mikkel Astrup Saugmann og Sara Vad Sørensen, som tillige er sendt i kopi til Iren Mirmojtahedi (Statsministeriet) og Nicholas Rahui Webster Rømer, med emnet "4. Mink":

"...

Kære alle

JM DC har cleareret denne mink-version.
Til STM hurtigt.

Iren skynd dig at få til BBB parallelt.

...";

og forevist Anders Kappels mail af 3. november 2020 kl. 12.08 (ekstrakten s. 1609) til Mette Frederiksen, som tillige er sendt i kopi til Mikkel Astrup Saugmann, med emnet "4. Mink":

"...

Vedlagt opdateret beredskab på Mink. Lægger også i mappen til dig.
/Anders

...";

og forevist det til mailen vedhæftede beredskab "Overliggerberedskaber til spørgetime den 3. november 2020" (ekstrakten s. 1610):

"...

Q:

Vil regeringen være med til at nedlægge minkproduktionen i Danmark af hensyn til den store smittefare?

A:

- Jeg synes, at det er vigtigt at skille diskussionerne ad. Når vi drøfter mink i øjeblikket, så handler det om en akut sundhedsmæssig situation, der skal håndteres – ikke en mere generel drøftelse omkring minkerhvervet i Danmark som sådan.
- Vi står lige nu i en situation, hvor sundhedsmyndighederne er meget bekymrede for smitten blandt mink.
- Det er en risiko myndighederne og regeringen tager meget alvorligt.
- Derfor er det også min forventning, at myndighederne vil iværksætte yderligere tiltag.

Er STM bekendt med der er sket mutation i mink der kan påvirke vaccinen?

- Jeg er blevet oplyst, at myndighederne lige nu undersøger situationen omkring mutationer meget intensivt, at myndighederne også planlægger efter det scenarie.
- Jeg kan for nuværende ikke komme det nærmere.

...";

har han forklaret, at grundberedskaber til spørgetimer i Folketinget er meget omfattende beredskaber, mens et overliggerberedskab er et overordnet og kortfattet beredskab for, hvad statsministeren kan blive stillet af spørgsmål til i Folketinget. Beredskaberne er således Statsministeriets forslag til, hvad statsministeren kan sige under en spørgetime, men det er suverænt op til statsministeren at beslutte, hvad der bliver givet af svar. Der var på dette tidspunkt to politiske diskussioner omhandlende mink-situationen. Den ene diskussion vedrørte bekymringen for den stigende coronasmitte på minkfarme, og den anden vedrørte en principiel diskussion af, hvorvidt minkavl skulle forbydes i Danmark. Beredskabet gav et forsøg på at skille de to diskussioner ad, idet regeringen ikke havde noget imod minkproduktion. Beredskabet blev udarbejdet som følge af den information, de fik den 2. november 2020 om aftenen om Statens Serum Instituts fund af muteret coronavirus i mink. Statsministeren taler under sandhedsplicht i Folketingssalen, og det var derfor nødvendigt at udarbejde et beredskab, som var tro mod den viden, de havde, men at der fortsat var en række forhold, som de ikke havde viden om, hvorfor statsministeren ikke kunne udtale sig om dette. Den pågældende spørgetime, som beredskabet var udarbejdet til, blev udsat til den 4. november 2020.

Den 3. november 2020 var han ikke bekendt med, at der blev afholdt departementschefmøder kl. 13.00 og kl. 14.45. Han fik ikke en tilbagemelding fra Barbara Bertelsen efter departementschefmødet den 3. november 2020 kl. 14.45.

Forevist Anders Kappels mail af 3. november 2020 kl. 15.28 (ekstrakten s. 1713) til Ministersekretariatet i Statsministeriet, som tillige er sendt i kopi til blandt andre Casper Lund Borch og Johan Philip Zilmer-Bülouw, med emnet "KU i aften kl. 21.00 om mink":

"...

Kære alle

Netop hørt fra JPZ, at det er besluttet på DC møde, at der skal være (virtuelt) KU-møde om Mink i aften kl. 21.00.

@BPE/MH/RVU; Vil I reservere i kalender samt skaffe opkaldsinfo.

Tænker følgende interne skal inviteres: STM, BBB, PPA, MJU og SVA.

JPZ vender tilbage ift. hvem og hvornår ministerier kan inviteres.

...";

har han forklaret, at han ikke automatisk får videresendt mails, der sendes til Ministersekretariatets postkasse. Han modtog ikke den foreviste mail fra Anders Kappel. Han deltog i KU-mødet den 3. november 2020, som foregik virtuelt. Han deltog i KU-mødet hjemmefra, og han deltog via sin computer med video og lyd.

Adspurgt af kommissionen har han forklaret, at de til KU-mødet den 3. november 2020 inviterede de sædvanlige deltagere fra Statsministeriet. Det afhænger af sagen, hvorvidt der inviteres andre ministre, departementschefer, afdelingschefer og særlige rådgivere. Sara Vad Sørensen deltog ikke i alle KU-møder.

Forevist sms-korrespondance mellem ham og Søren Andersen af 3. november 2020 kl. 15.58 (tillægs-ekstrakt 6 s. 657):

"...

[Søren Andersen]: Nogen mulighed for, at jeg kan lytte med på KU i aften om mink?

[Martin Justesen]: Tænker jeg er fint

...”,

har han forklaret, at han ikke nåede at drøfte Søren Andersens deltagelse i KU-mødet den 3. november 2020 med Barbara Bertelsen. Det ligger dog inden for det Politiske Sekretariats beslutningskompetence at afgøre, hvorvidt andre ministres særlige rådgivere kan deltage i KU-møder. Han er generelt ikke involveret i forberedelsen af regeringssager, og han var ikke involveret i udarbejdelsen af KU-sagen af 3. november 2020. Han fik typisk tilsendt håndakter til regeringssager, men han mener ikke, at der blev udarbejdet en håndakt til KU-sagen af 3. november 2020. Han var ikke på daværende tidspunkt bekendt med, at Justitsministeriet stod for at samle og koordinere KU-sagen. Han har tidligere deltaget i forskellige KU-møder. Det er det ansvarlige ressortministerium har ansvaret for at forberede sagen, der skal behandles på KU. Hvis andre ministerier er en del af sagen, så sendes sagen til godkendelse i disse ministerier. Hvis det pågældende ministerium ikke har godkendt sagen, så angives ministeriet i kantede parenteser i sagens ”hoved”. Statsministeriet redigerer og koordinerer ikke KU-sager, men Statsministeriet står for at sende sagen til de relevante mødedeltagere. Han mener, at han fik tilsendt et udkast af KU-sagen fra en kollega i Statsministeriet den 3. november 2020 kl. 20.14.

Forevist Martin Hellesens (Statsministeriet) mail af 3. november 2020 kl. 21.25 (ekstrakten s. 2066) til ham og Sara Vad Sørensen, som tillige er sendt i kopi til Mikkel Astrup Saugmann, med emnet ”Opdateret materiale til KU d. 3/11 vedr mink” og vedhæftet den endelige version af KU-sagen af 3. november 2020:

”...

Til: Martin Justesen (...), Sara Vad Sørensen (...)

Cc: Mikkel Astrup Saugmann (...)

Fra: Martin Hellesen (...)

Titel: Vs: Opdateret. materiale til KU d. 3/11 vedr. mink

Sendt: 03-11-2020 21:25

Bilag: Bilag 1. Risikovurdering af human sundhed ved fortsat minkavl_03112020.pdf; Bilag 2 - Kompensation til minkavlere.pdf; Bilag 2a - Kompensationsmodel.pdf; Bilag 3. Tempobonus - mink.pdf; Bilag 4. Nødplan.pdf; Bilag 5. Notat aflivning mink med gift 031120.pdf; Bilag 6. Kommunikation_NK19_Mink_031120.pdf; Cover - mink.pdf; image002.png;

...”;

og forevist Johan Philip Zilmer-Bülows mail af 3. november 2020 kl. 20.12 (ekstrakten s. 2031) med emnet ”Vedr. materiale til KU d. 3/11 vedr. mink”:

”...

Fra: Johan Philip Zilmer-Bülöw

Sendt: 3. november 2020 20:12

Til: Kristian Kjærgaard Hansen ...; Dorthe Vandal Pedersen ...; Anette Kjærgaard ...; Anne Marie Malthe-Smith ...; Anne Sofie Hartvig Pedersen ...; Charlotte Helene Christine Lind ...; Frederik Alexander Gørtz ...; ...; Kathrine Banke ...; Kristoffer Krohn Schaldemose ...; KU-materiale ...; Marianne Rosenstand ...; 'Skatteministeriet (...) ...; Tine Hansen ...; 'Udenrigsministeriet ...; Victoria Julie Jesen ...

Cc: mmoede - sum ...; Regeringsudvalg (Miljø- og Fødevareministeriet) ...; 'Forsvarsministeriet ...; Mads Aleksander Daugaard Buhl (EM-DEP) ...; Anne Dahl Krabbe (EM-DEP) ...

Emne: Vedr. materiale til KU d. 3/11 vedr. mink

Kære alle

Hermed materiale til KU d.d. vedr. mink.
Bilag 2 udestår fortsat.
...”;

har han forklaret, at han læste udkastet til KU-sagen, da han modtog sagen kl. 20.12. Han læste KU-sagens cover og risikovurderingen. Han er i tvivl om, hvorvidt han læste de resterende bilag i KU-sagen. Han havde sit fokus på kommunikationsdelen, herunder til indberetningspligt til ECDC og på orienteringen af de politiske partier. Han husker ikke, hvorvidt han læste KU-sagens bilag 2, som kom kl. 21.25, inden KU-mødet gik i gang.

KU-mødet den 3. november 2020 varede omkring halvanden time, og stemningen på mødet var meget alvorstung. Han husker ikke, hvorvidt han sagde noget på KU-mødet, men han har efterfølgende set Magnus Heunickes noter fra KU-mødet den 3. november 2020, hvor Magnus Heunicke har noteret, at han (Martin Justesen) kom med enkle bemærkninger under mødet.

Adspurgt af kommissionen og forevist Lisbeth Gro Niensens mail af 3. november 2020 kl. 21.21 (ekstrakten s. 1982) til blandt andre Annemarie Lauritsen (Finansministeriet), Line Nørbæk (Erhvervsministeriet), Torben Skovgaard Andersen (Erhvervsministeriet), Dorte Eberhardt Søndergaard (Sundhedsministeriet) og Paolo Drostby, som tillige er sendt i kopi til Anne-Mette Lyhne Jensen (Justitsministeriet) og Cecilie Birch (Justitsministeriet), med emnet ”KU-sag om mink”:

”...

Kære alle

Vedhæftet sendes revideret cover på baggrund af dialog med STM (med t/c).

Desuden sendes bilag 2 og 2a.

...”;

og forevist passage fra udkast af KU-sagens cover ”Håndtering af COVID-19-smitte blandt mink” af 3. november 2020 (ekstrakten s. 1985-1986) med ændringsmarkeringer:

”...

For at reducere risikoen for yderligere COVID-19-smittespredning i de danske minkfarme kan der vælges mellem helt at afvikle minkproduktionen i Danmark eller at tillade, at branchen under restriktioner, fastsat af sundhedsmyndighederne og veterinærmyndighederne, kan fastholde en meget begrænset mængde avlsdyr mhp. at kunne genetablere en betydeligt reduceret sektoren, når der er udrullet en vaccine. ~~En total nedslagtning, inkl. af alle avlsdyr, vurderes at være fatal for branchen.~~
...”;

har han forklaret, at han ikke var involveret i disse rettelser, som blev foretaget i KU-sagens cover kort før KU-mødets begyndelse den 3. november 2020, og han hæftede sig ikke ved de pågældende ændringer. Han er kun meget sjældent involveret i rettelser af regeringssager.

Adspurgt af kommissionen og forevist passage fra KU-sagens cover ”Håndtering af COVID-19-smitte blandt mink” (ekstrakten s. 1912-1913 og 1916):

”...

Baseret på sundhedsfaglige vurderinger skal biomassen reduceres mest muligt, hvilket ligger til grund for beslutning om, at alle besætninger inden for zonerne (smittede og ikke-smittede) skal slås ned. Det inkluderer ligeledes avlsdyr i zonerne. For at reducere risikoen for yderligere COVID-19-smittespredning i de danske minkfarme kan der vælges mellem helt at afvikle minkproduktionen i Danmark eller at tillade, at branchen under restriktioner, fastsat af sundhedsmyndighederne og veterinærmyndighederne, kan fastholde en begrænset mængde avlsdyr mhp. at kunne genetablere sektoren, når der er udrullet en vaccine. En total nedslagning, inkl. af alle avlsdyr, vurderes at være fatal for branchen. Det vurderes centralt, at en beslutning om branchens fremtid ikke påvirker hastigheden i aflivningsindsatsen negativt, jf. *bilag 2*.

...

Hvis det efter [10] dage konstateres, at incitamentsordningen ikke er tilstrækkelig, lægges der **for det andet** op til, at der iværksættes en nødplan for aflivning udarbejdet i regi af NOST. Nødplanen vurderes at ville forudsætte fravigelse for en række gældende regler og retningslinjer på miljø- og dyreområdet. Der henvises til *bilag 4*.

...

Indstilling

Det *indstilles*, at ovenstående tiltag og tidspunkt for udmelding drøftes.

Det *indstilles*, at regeringen proaktivt kommunikerer om håndtering af sagen i form af et pressemøde samt relevant kommunikationsmateriale, jf. *bilag 6*.

...”

har han forklaret, at det ville have været naturligt i coveret at indstille til et valg mellem de to modeller. Det ville endvidere have været nærliggende at skrive i coveret, at der manglede hjemmel til at aflive alle mink i Danmark. Han læste risikovurderingen og coveret, men han sad ikke og sammenlignede, hvorvidt coveret var fuldt dækkende for bilagens indhold. Han havde ikke gjort sig nogen overvejelser om, hvad konklusionen på KU-mødet den 3. november 2020 ville blive. Han var dog klar over, at KU-mødet ville medføre nogle drastiske konsekvenser for minkbranchen. Regeringen ville gerne have bevaret minkavlernes avlsdyr, hvis det havde været sundhedsmæssigt forsvarligt. Han husker ikke, at Barbara Bertelsen eller Mette Frederiksen havde en holdning eller en forventning til, hvad konklusionen på KU-mødet skulle være. Han blev overrasket over, at Mette Frederiksen flere gange under KU-mødet spurgte ind til, hvorvidt det var nødvendigt at aflive alle mink i Danmark, herunder også avlsdyrene.

Adspurgt af kommissionen og forevist passage fra Statens Serum Instituts risikovurdering af 3. november 2020 (ekstrakten s. 1892-1894):

”...

Konklusion: En fortsat minkavl under en igangværende COVID-19 epidemi indebærer en betydelig risiko for folkesundheden, herunder for mulighederne for at forebygge COVID-19 med vacciner.

...”

har han forklaret, at det er hans opfattelse, at risikovurderingen var krystalklar. Smitten spredte på dette tidspunkt med en enorm hast, og man havde på dette tidspunkt allerede aflivet 1 million mink i zone 1 og 2. Ingen havde i forbindelse med aflivningen af mink i zone 1 og 2 talt om hjemmelsudfordringer ved yderligere aflivningstiltag. Han læste Statens Serum Instituts risikovurdering under KU-mødet den 3. november 2020. Hans forståelse af risikovurderingen var, at antallet af smittede minkfarme blev ved med at stige, og scenariet med mutationer af coronavirus var nu blevet en realitet. Det var derfor nødvendigt, at slå alle mink ned.

Vedrørende regeringssagers indhold har han forklaret, at man har en klar forventning om, at al relevant information fremgår af sagens cover. Bilagens rolle er at uddybe punkter fra coveret, men de væsentligste oplysninger, skal fremgå af coveret. Det er før sket, at en regeringssag er blevet sendt ud til mødedeltagerne meget sent, og i disse tilfælde er det sædvanligt, at de enkelte ministre forelægger deres punkter mundtligt. Det ministerium, der samler og koordinere regeringssagen, har ansvaret for, at alle relevante informationer fremgår af coveret. Under KU-mødet den 3. november 2020 bemærkede man ikke, at nogen af ministerierne var angivet i skarpe parenteser i coverets hoved. Dette er dog ikke usædvanligt, og i disse tilfælde står den enkelte minister for at redegøre herfor.

Han husker, at Mette Frederiksen på KU-mødet den 3. november 2020 tre gange spurgte til, hvorvidt det var nødvendigt at aflive alle mink i Danmark. Dette blev bekræftet af departementschef Per Okkels (Sundhedsministeriet) og Magnus Heunicke. Han husker ikke rækkefølgen af indlæg under KU-mødet den 3. november 2020, men det ville være naturligt, at Magnus Heunicke, som sundhedsminister, lagde ud med at redegøre for risikovurderingen, og at Mogens Jensen herefter fik ordet for at redegøre for handlemulighederne. Det er sædvanligvis den ansvarlige minister, der lægger for og præsenterer sagen. Han har, som en del af sin forberedelse til i dag, haft mulighed for at gennemgå Magnus Heunicke's noter fra KU-mødet den 3. november 2020. Han kan genkende flere af de temaer, som berøres i noterne, men han mener, at der er enkelte dele af Magnus Heunicke's noter, som ikke stemmer overens med hans opfattelse af KU-mødet den 3. november 2020.

Forevist passage fra Magnus Heunicke's noter fra KU-mødet den 3. november 2020 (tillægsekstrakt 9 s. 141):

”...

Mette

Der er nogen, der ikke tager det alvorligt nok.

Hvis vi har vaccine i vores hænder, så skal de mink slæes ned.

Johan JU

...

Mink slæes ned

...”,

har han forklaret, at han studsede over, at det i Magnus Heunicke's noter er angivet, at Johan Legarth (Justitsministeriet) indledte mødet med en indstilling om at alle mink skulle aflives. Det ville i alle tilfælde være meget usandsynligt, at en departementschef som indledning til et regeringsudvalgsmøde skulle indlede med en konklusion af denne karakter. Han husker meget tydeligt, at Mette Frederiksen tre gange spurgte, hvorvidt det var nødvendigt, at alle mink skulle aflives. Han mener endvidere ikke, at Magnus Heunicke's noter afspejler Magnus Heunicke's egne indlæg under KU-mødet den 3. november 2020. Han erindrer ikke, at Mette Frederiksen i starten af KU-mødet skulle have konkluderet, at alle mink skulle aflives. Han husker ikke, at Johan Legarth tog ordet efter Mette Frederiksen. Johan Legarth gjorde muligvis rede for den daværende aflivningsstrategi. Han husker ikke den præcise rækkefølge af indlæg på KU-mødet den 3. november 2020. Han hørte om Magnus Heunicke's noter fra KU-mødet den 3. november 2020 ved pressens gengivelse heraf under Magnus Heunicke's forklaring for kommissionen den 26. november 2021. Han ønsker ikke at udtale sig om, hvorvidt han har drøftet indholdet af Magnus Heunicke's noter fra KU-mødet den 3. november 2020 med Barbara Bertelsen eller andre i Statsministeriet, forud for hans forklaring for kommissionen i dag.

Efter en kort pause, hvor Martin Justesen havde lejlighed til at tale med sin bisidder, advokat Hanne Rahbæk, fremførte hun, at udspørgerens spørgsmål medførte en unødigt mistænkeliggørelse af ham (Martin Justesen).

På ny adspurgt til, hvorvidt han havde drøftet Magnus Heunickes noter med nogen, har han forklaret at han i løbet af weekenden den 27.-28. november 2021 drøftede noternes indhold med Barbara Bertelsen. Han mener ikke, at det er unaturligt, at han løbende drøfter medieomtalen af kommissionens afhøringer med kollegaer og venner. Det var nyt for ham, at Magnus Heunicke noter fandtes. Han taler dagligt med Barbara Bertelsen. Han og Barbara Bertelsen drøftede, at noterne var blevet sendt over til kommissionen meget sent, og hvilket indtryk noterne gav. Han husker ikke, hvem der tog initiativ til samtalen. Hans samtale om noterne med Barbara Bertelsen foregik telefonisk. De talte ikke om noternes angivelse af rækkefølgen af indlæg på KU-mødet den 3. november 2020, og de drøftede ligeledes ikke noternes beskrivelse af Johan Legarths indlæg. Han har også talt med andre i Statsministeriet om Magnus Heunickes noter. Han taler løbende med Mette Frederiksen, og de drøfter også afhøringerne i kommissionen. Han har ligeledes talt med Mette Frederiksen om Magnus Heunickes noter fra KU-mødet den 3. november 2020. Han har ikke talt med nogen i Justitsministeriet om Magnus Heunickes noter.

Adspurgt af sin bisidder, advokat Hanne Rahbæk, har han forklaret, at ingen af dem, han har talt med om Magnus Heunickes noter fra KU-mødet den 3. november 2020, har forsøgt at påvirke ham i en bestemt retning. Magnus Heunicke gjorde under sin forklaring rede for, at noterne ikke var en ordret gengivelse af KU-mødet.

Adspurgt af advokat Lars Kjeldsen, bisidder for Mette Frederiksen, har han forklaret, at han ikke har drøftet Magnus Heunickes noter i detaljer med nogen. De har i Statsministeriet talt om, at noterne var tilgængelige for kommissionen meget sent i forløbet. De har i Statsministeriet ikke haft adgang til noterne, men han har haft adgang til at gøre sig bekendt med noternes indhold via sin bisidder.

Adspurgt af advokat Jacob Aaes, bisidder for Anne-Mette Lyhne Jensen, har han forklaret, at han ikke har drøftet Magnus Heunickes noter fra KU-mødet den 3. november med afdelingschefer i hverken Sundhedsministeriet, Erhvervsministeriet, Udenrigsministeriet, Justitsministeriet, Miljø- og Fødevareministeriet eller andre ministerier.

Han har løbende fulgt med i pressens liveblog fra kommissionens afhøringer. Dette gjorde han også fredag den 26. november 2021, hvor Magnus Heunicke blev afhørt. Han har dog kun fulgt sporadisk med i livebloggen, når hans kalender og arbejde muliggjorde det.

Forevist passage fra Magnus Heunickes noter fra KU-mødet den 3. november 2020 (tillægsekstrakt 9 s. 146):

”...

Justesen

Vidtrækkende kommunikation i morgen. Du Mette bør have en rolle i det.

...”

har han forklaret, at han på KU-mødet den 3. november 2020 mente, at Mette Frederiksen skulle deltage i pressemødet den 4. november 2020. Det var en vidtrækkende beslutning, som omfattede aflivning alle mink i Danmark af hensyn til folkesundheden, fødevareeksporten og Danmarks internationale omdømme. Hvis ikke statsministeren havde deltaget i pressemødet den 4. november 2020, ville man have fundet dette mærkværdigt. Han var meget optaget af, at man hurtigt skulle melde

regeringens beslutning ud på et pressemøde. Han husker ikke, om det på KU-mødet blev besluttet, at pressemødet skulle afholdes den 4. november 2020.

Adspurgt af kommissionen har han forklaret, at han ikke husker rækkefølgen af indlæg på KU-mødet den 3. november, men han husker, at Magnus Heunicke og Mogens Jensen tidligt på KU-mødet gav indlæg, hvor de redegjorde for situationen og handlemulighederne. Han husker ikke, at Johan Legarth havde et indlæg i begyndelsen af KU-mødet. Han husker tydeligt, at Johan Legarth på intet tidspunkt kom med en konklusion om, at alle mink skulle aflives. Det ville have været meget usædvanligt, hvis en departementschef på et regeringsudvalgsmøde kom med en sådan konklusion ved mødets start. Han er ikke bekendt med, at der forud for KU-mødet den 3. november 2020 havde været en dialog mellem Barbara Bertelsen og Johan Legarth. Han har ikke selv taget noter fra KU-mødet den 3. november 2020.

Adspurgt af kommissionen og forevist Per Okkels sms'er af 3. november 2020 kl. 22.14 til Dorthe Eberhardt Søndergaard, Sven Erik Bukholt og Katrine Kaldahl (tillægsekstrakt 10 s. 35):

”...

[Per Okkels]: Alle mink slåes ned.

[Per Okkels]: Argumentet er vaccinen ikke smittespredning generelt.

...

[Per Okkels]: STM spørger til om vi kan slå ned nu men ok at åbne om nogle år eller lignende hvis det er sundhedsmæssigt forsvarligt. Mogens. Lukker vi lukkes der aldrig op igen. Kan vi bevare en lille mængde.

...”;

har han forklaret, at det nye og helt afgørende for situationen var, at risikoen for mutationer af coronavirus nu var blevet en realitet. Dette kunne ende med at påvirke de kommende vacciner. Han husker, ikke hvordan ordene faldt på KU-mødet den 3. november 2020. Han husker dog, at Mette Frederiksen var meget optaget af, at erhvervet skulle have mulighed for at genopstå. Regeringen havde intet ønske om at lukke minkerhvervet. Deltagerne på KU-mødet var bevidste om, at det ville være vanskeligt for minkerhvervet at starte en minkproduktion igen, men de sad ikke med konkrete informationer om, hvorvidt og under hvilke forhold minkavlerne kunne genstarte en minkproduktion, når alle mink i Danmark var aflivet.

Konklusionen på KU-mødet den 3. november 2020 om, at alle mink skulle aflives, opstod under KU-mødet. Politisk ønskede regeringen ikke at forbyde minkavl, og man drøftede muligheden for at bevare avlsdyr. Det kom frem på mødet, at branchen kun var interesseret i dette, hvis branchen kunne bevares 2-3 millioner avlsdyr. Dette anså sundhedsmyndighederne for umuligt, hvorfor det endte med, at også avlsdyrene skulle aflives. Konklusion på mødet blev, at alle mink i Danmark skulle aflives, men at man ikke ønskede at nedlukke minkerhvervet. Han husker ikke, hvorvidt man drøftede forskellige modeller på KU-mødet. Der var på mødet ikke en italesættelse af, at man havde valgt en tredje model i forhold til de to modeller, der fremgik af coveret til KU-sagen.

Forevist sms-korrespondance mellem ham og Søren Andersen af 3. november 2020 kl. 23.06 (tillægsekstrakt 6 s. 657):

”...

[Søren Andersen]: Der er testet pressemøde via zoom i eigtsveds i dag. Det kan vi gøre. Vi kan køre pressemøde kl 11. Orientering kl 9 af ordførere

[Søren Andersen]: I forhold til orientering af ordførere. Hvem har lead på den? Vi tager den gerne. Men tænker det skal være både fødevareordførere, sundhed og evt erhverv?

[Martin Justesen]: Kommer via huset

[Martin Justesen]: I skal ikke gøre noget endnu

[Søren Andersen]: Altså I sender dekret ud?

...”,

har han forklaret, at Søren Andersens muligvis sendte denne sms, mens KU-mødet var i gang. Der skulle udarbejdes en procesplan for kommunikationen. Der var mange bolde i luften, og der gik et stort arbejde i gang med at planlægge, hvordan regeringens beslutningen skulle kommunikeres. Det er naturligt, at der sker en sådan koordinering af kommunikationen. Når der afholdes pressemøder i Statsministeriet, er det Statsministeriets presseafdeling, der koordinerer pressemødet. Det er altid statsministeren, som lægger for på de pressemøder, hvor statsministeren deltager.

Forevist sin mail af 4. november 2020 kl. 00.07 (ekstrakten s. 2212) til blandt andre Barbara Bertelsen, Pelle Pape, Sara Vad Sørensen og Nicholas Rahui Webster Rømer med emnet ”Fælles tråd om mink og onsdag”:

”...

Kære alle

Udmelding onsdag om mink. STM spiller rolle. Input til tale nedenfor.

Vi arbejder pt. efter to scenarier onsdag.

1: JM testes positiv, spørgetime afholdes. I så fald: Udover USA, terror og Nordatlanten skal talen udelukkende handle om beslutningen ift. mink. Annoncering af efterfølgende pressemøde med relevante ministre (ikke STM).

2: JM testes negativ / svar forligger ikke; spørgetime udsættes. I så fald: Enten a) selvstændig optaget tale fra Marienborg om mink og efterfølgende virtuelt pressemøde med relevante ministre eller b) fælles virtuelt pressemøde inkl. STM med indledende tale fra STM.

Input ift. STM's tale (uanset format jf. scenarier)

1. Beslutningen; alle mink i Danmark slås ned – desværre. Udtrykke empati for den enkelte avlers livsværk og erhvervets lokale betydning.
2. Hvilker på klar sundhedsfaglig anbefaling. Virus er muteret i mink, det er spredt til mennesker og det risikerer at ødelægge verdens vaccine mod mink. Danmark har et ansvar – over for vores egen befolkning, men så sandelig også over for resten af verden.
3. [Formuleringerne her er helt centrale – og det er meget afgørende, at alvoren trædes tydeligt igennem. Det er ikke 'bare' en teori eller en tilfældig rapport fra SSI, det er ekstremt alvorligt. Det er denne del af budskabet der skal fylde mest i STMs tale.]

4. Derfor gør vi nu alt for at sikre det ikke spredes yderligere og at den muterede smitte inddæmnes. Det vil også få betydning for en række kommuner i Nordjylland, hvor lokale nedlukninger vil være nødvendige. Er under forberedelse og præsenteres indenfor et døgn.
5. Vurderingen fra myndighederne er entydigt, at det ikke er forsvarligt at avle nye dyr i 2021 på et tidspunkt, hvor Covid-19 stadig er i verden. Når alle mink slås ned – også avlsdyr – så ved vi godt, at produktionen ikke bare kan genopstå. Men det ændrer ikke på, det her er ikke en politisk beslutning om at lukke minkproduktionen i Danmark for altid.
6. Hjælp til de berørte erhverv og lokalsamfund, vil der nu være en proces omkring.

SUM, FVMN, FM, EM, UM må så sige mere konkret om

- Den præcise sundhedsfaglige vurdering, risici, mutation, smitteopsporing etc., sandsynlighed for det kan inddæmnes
 - Den praktiske nedslåning af mink, dialog med avlerne, forsvaret osv.
 - Kompensation, udgifter, hjælp til erhvervet
 - Proaktive håndtering i forhold til udlandet, indberetninger til ECDC osv.
 - Når afklaret: den præcise nedlukning af Nordjylland
- ...”

har han forklaret, at det på dette tidspunkt var uafklaret, om pressemødet skulle foregå fysisk eller virtuelt. Formålet med hans mail var at give taleskriverne en retning for Mette Frederiksen's tale til pressemødet. Mailen var hans umiddelbare forslag til talens indhold. Han mener, at mailen ret præcist opsummerer regeringens beslutning fra KU-mødet den 3. november 2020. Der forelå en meget klar risikovurdering fra Statens Serum Institut, men det var en politisk beslutning at aflive samtlige mink i Danmark. Talen skulle sendes til faktatjek i de relevante fagministerier forud for pressemødet. På KU-mødet var der en drøftelse af og bevidsthed om, at det ville være svært for minkbranchen at rejse sig igen. En politiske beslutning, der udmeldes på et pressemøde, er en holdningstilkendegivelse med henblik på, at beslutningen på sigt gennemføres.

Adspurgt af kommissionen har han forklaret, at baggrunden for, at han i sin mail af 4. november 2020 kl. 00.07 (ekstrakten s. 2212) opstillede to scenarier var, at Nick Hækkerup muligvis var smittet med corona. Nick Hækkerup havde deltaget i et møde med Mette Frederiksen, og Statsministeriet havde derfor en dialog med Folketingets administration om udskydelse af spørgetimen. Natten mellem den 3. og 4. november stod det klart at, Nick Hækkerup var testet positiv for corona, hvilket var årsagen til at spørgetimen blev udsat, og en del af regeringen gik i isolation. De to scenarier var udtryk for hans overvejelser i forhold til udmeldingen af regeringens beslutning fra KU-mødet den 3. november 2020. I scenarie 1 skulle Mette Frederiksen annoncere regeringens beslutningen fra KU-mødet den 3. november 2020 under spørgetimen i folketingssalen. I scenarie 2 skulle beslutningen udmeldes på et pressemøde.

Forevist mailkorrespondance af 4. november 2020 kl. 10.42 (ekstrakten s. 2236) mellem ham, Anita Furu, Pelle Pape og Sophie Bremer, som tillige er sendt i kopi til Johan Philip Zilmer-Büløw og Caspar Strand, med emnet ”MINK første udkast til pressemødeindledning”:

”...

Fra: Martin Justesen ...

Sendt: 4. november 2020 11:09

Til: Anita Furu ...; Pelle Pape ...; Sophie Bremer ...

Cc: Johan Philip Zilmer-Büløw ...; Caspar Strand ...

Emne: SV: MINK første udkast til pressemødeindledning

Hurtige bem

Synes det ser godt ud

Tror det skal slås tydeligere an i starten, at vi risikerer at svække mulighederne for vaccine.

Til gengæld måske skrue lidt ned for ”trække tæppet væk”, undgå at sige fatalt to gange (hvis overhovedet), ”meget store udenrigspolitiske konsekvenser” osv. Altså at sproget bliver fortsat alvorligt men lidt mindre volumen i tillægsordene. Generel gennemskrivning med den pointe.

Ift. minkproduktion fremadrettet – mangler anerkendelsen af vi godt ved det er svært at komme tilbage...

inden for et døgn – ændr til i morgen

...

Fra: Anita Furu ...

Sendt: 4. november 2020 10:42

Til: Martin Justesen ...; Pelle Pape ...; Sophie Bremer ...

Cc: Johan Philip Zilmer-Bülow ...; Caspar Strand ...

Emne: MINK første udkast til pressemødeindledning

Hej Juste og Pelle

Et første udkast forsøgt skrevet efter de punkter, Sophie sendte i morges (nedenfor) og mink-sagen fra johan

Anita

...”;

har han forklaret, at det skulle tydeliggøres i statsministerens tale, at regeringen vidste, at det ville være svært for minkbranchen at rejse sig igen. Det stod klart for ham, at regeringens beslutning om at aflive alle mink medførte en meget svær situation for minkbranchen, men det stod ham samtidig tindrende klart, at beslutningen ikke indebar en nedlukning af minkerhvervet. Der er ingen sammenhæng mellem ordet ”fatal” i taleudkastet og bortredigeringen af ordet i coveret i KU-sagen. Han synes, at det var for voluminøst at anvende ordet ”fatal” to gange i talen.

Forevist passage fra udkast til talen ”Udkast til statsministerens indledning ved virtuelt pressemøde om mink den 4. november 2020” (ekstrakten s. 2271-2274):

”...

Mange af jer mister ikke alene jeres levebrød, men et livsværk. I nogle tilfælde hele slægtens værk, som er gået i arv fra generation til generation.

...

Når vi alligevel i dag griber drastisk ind, hviler det på en klar sundhedsfaglig anbefaling.

...

Derfor gør vi nu alt for at sikre, at den muterede smitte inddæmnes og ikke spreder sig yderligere.

Det kræver drastisk handling:

For det første vil vi slå alle mink i Danmark ned. Det gælder også avlsdyr.

Aflivning af alle mink er en forudsætning for at forebygge yderligere mutation.

Vurderingen fra myndighederne er entydigt, at det ikke er forsvarligt at avle nye dyr i 2021 på et tidspunkt, hvor Covid-19 stadig er i verden.

Når alle mink slås ned – også avlsdyr – så ved vi godt, at produktionen ikke bare kan tages op igen.

Betyder det, at vi har truffet en politisk beslutning om at lukke minkproduktionen i Danmark for altid?

Nej, det gør det ikke.

Men minkproduktionen er sat på pause. Og under den pause sætter vi naturligvis ind med markant hjælp til de berørte erhverv og lokalsamfund.

...”

har han forklaret, at dette udkast til talen endnu ikke havde været til faktatjek i de relevante fagministeriet. Han husker ikke, hvorvidt det var dette udkast af talen, som han kommenterede på. Regeringens beslutning om at aflive alle mink var en politisk beslutning, men han har svært ved at se, at regeringen kunne have truffet en anden beslutning henset til ordlyden af risikovurderingen.

Forevist Pelle Papes mail af 4. november 2020 kl. 12.57(ekstrakten s. 2289) til ham og Anita Furu, som tillige er sendt i kopi til blandt andre Johan Philip Zilmer-Bülöw, Sophie Bremer og Caspar Strand, med emnet ”mink – udkast til indledning”:

”...

Her mine rettelser. Tjek igennem og så til Ms og bbb parallelt.

...”

og forevist passage fra udkast til talen ”Udkast til statsministerens indledning ved virtuelt pressemøde om mink den 4. november 2020” med ændringsmarkeringer (ekstrakten s. 2293):

”...

Men på baggrund af sundhedsmyndighedernes anbefaling er vi ikke i tvivl om, at det er en nødvendig beslutning.

...”

har han forklaret, at han ikke var involveret i at sende talen til faktatjek i de relevante fagministerier. Han ved ikke, om denne udgave af talen havde været til faktatjek. Det er sædvanligvis taleskriveren, som sørger for, at talen sendes videre til faktatjek. Normalt vil det være de relevante fagministerier, som faktatjekker talen, og han har typisk ikke indsigelser til et faktatjek.

Forevist mailkorrespondance mellem Johan Philip Zilmer-Bülöw og Lars Høgsbro Østergaard (Finansministeriet) af 4. november 2020 kl. 13.34 (ekstrakten s. 2368) med emnet ”HASTER: Faktatjek af udkast til STM tale tbf. Pressemøde dd. (frist kl. 14.30)”:

”...

Til: Johan Philip Zilmer-Bülöw (...)

Cc: Asbjørn Brink (...)

Fra: Lars H. Østergaard (...)

Titel: SV: HASTER: Faktatjek af udkast til STM tale tbf. pressemøde dd. (frist kl. 14.30)

Sendt: 04-11-2020 13:54

Hej Johan,

Tror linjen er, at vi linjen er vi ”afliver” mink – ikke ”slår” dem ned.

...

Fra: Johan Philip Zilmer-Bülow

Sendt: 4. november 2020 13:34

Til: Lykke Feld ...; Ask Lyno-Hansen ...; DEP Alle ministersekretærer ...; Lisbeth Gro Nielsen ...; Mads Aleksander Daugaard Buhl (EM-DEP) ...; Anne Dahl Krabbe (EM-DEP) ...

Cc: Anne-Mette Lyhne Jensen ...; Lars Høgsbro Østergaard ...; Annemarie Lauritsen ...; Paolo Drostby ...; Kristian Kjærgaard Hansen ...

Emne: HASTER: Faktatjek af udkast til STM tale tbf. pressemøde dd. (frist kl. 14.30)

Hej alle

Vedlagt er udkast til STM tale til pressemødet i dag kl. 16.00, som vi vil bede om, at I faktatjekker snarest muligt og med seneste frist for evt. bemærkninger kl. 14.30. Fokus for evt. bemærkninger bedes være på fakta mv. snarere end forslag til sproglige justeringer og lignende.

Send også gerne svar, hvis ikke jeres huse har bemærkninger.

Pft.

...”,

har han forklaret, at første udkast til Mette Frederikssens tale blev udarbejdet af taleskriverne på baggrund af den mail, som han sendte den 4. november 2020 kl. 00.07 (ekstrakten s. 2212). Dette udkast af talen fik han og Pelle Pape til gennemsyn. De havde hver især nogle bemærkninger til talen, som blev indarbejdet, hvorefter talen blev sendt til faktatjek i de relevante fagministerier.

Forevist Anita Furus mail af 4. november 2020 kl. 13.11 (ekstrakten s. 2299) til Ministersekretariatet, Barbara Bertelsen og Iren Mirmojtahedi, som tillige er sendt i kopi til blandt andre ham, Pelle Pape, Caspar Strand og Johan Philip Zilmer-Bülow, med emnet ”Indledning til PM om mink”:

”...

Hej MS

Godkendt af Pelle, Juste set tidligere version

Efter aftal med Pelle parallelt til bbb

Faktatjekkes parallelt

...”,

og forevist passage fra udkast til talen ”Udkast til statsministerens indledning ved virtuelt pressemøde om mink den 4. november 2020” (ekstrakten s. 2302-2303):

”...

Vurderingen fra sundhedsmyndighederne er entydigt, at det ikke er forsvarligt at avle nye dyr i 2021 på et tidspunkt, hvor Covid-19 stadig er i verden.

Når alle mink slås ned – også avlsdyr – så ved vi godt, at det vil blive meget svært for erhvervet at komme tilbage igen. Det er en uhyre vanskelig situation.

Det er derfor en beslutning, regeringen træffer med tungt hjerte.

Men på baggrund af sundhedsmyndighedernes anbefaling er vi ikke i tvivl om, at det er en nødvendig beslutning.

...”

og forevist mailkorrespondance mellem Pelle Pape og Anita Furu af 4. november 2020 kl. 13.41 (ekstrakten s. 2345) med emnet ”Indledning til PM om mink”:

”...

Til: Anita Furu (...), Ministersekretariatet (...), Barbara Bertelsen (...), Iren Mirmojtahedi (...)

Cc: Martin Justesen (...), Caspar Strand (...), Johan Philip Zilmer-Bülöw (...),

Kristian Kjærgaard Hansen (...), Sophie Bremer (...)

Fra: Pelle Pape (...)

Titel: SV: indledning til PM om mink

Sendt: 04-11-2020 13:41

Bilag: 201104 PM mink til MS og bbb.docx;

Her opdateret med T/C. Har lagt teksten tættere på SSI's notat.

Mikkel til STM uden T/C hvis hun ikke har set den første version.

...

Fra: Anita Furu ...

Sendt: 4. november 2020 13:12

Til: Ministersekretariatet ...; Barbara Bertelsen ...; Iren Mirmojtahedi ...

Cc: Pelle Pape ...; Martin Justesen ...; Caspar Strand ...; Johan Philip Zilmer-Bülöw ...; Kristian Kjærgaard Hansen ...; Sophie Bremer ...

Emne: indledning til PM om mink

Hej MS

Godkendt af Pelle, Juste set tidligere version

Efter aftal med Pelle parallelt til bbb

Faktatjekkes parallelt

...”

og forevist passage fra udkast til talen ”Udkast til statsministerens indledning ved virtuelt pressemøde om mink den 4. november 2020” (ekstrakten s. 2348-2349) med ændringsmarkeringer:

”...

[Men Statens seruminstitut har altså vurderet, at med den mutation af corona vi ser nu i Nordjylland – der kan vi risikere, at effekten af en vaccine bliver svækket eller udebliver](#)

...

Vurderingen fra [sundhedsmyndighederne](#) SSI er klar: [En fortsat minkavl under den igangværende epidemi indebærer en betydelig risiko for folkesundheden, herunder for mulighederne for at forebygge](#)

[COVID-19 med vacciner er entydigt, at det ikke er forsvarligt at avle nye dyr i 2021 på et tidspunkt, hvor Covid-19 stadig er i verden.](#)

Når alle mink slås ned – også avlsdyr – så ved vi godt, at det vil blive meget svært for erhvervet at komme tilbage igen. Det er en uhyre vanskelig situation.

...

Men på baggrund af sundhedsmyndighedernes [klare](#) anbefaling er vi ikke i tvivl om, at det er en nødvendig beslutning.

...”,

har han forklaret, at han læste dette udkast til talen, men han tror ikke, at han bemærkede tilføjelse om sundhedsmyndighedernes ”klare anbefaling”. Risikovurderingen fra Statens Serum Institut var meget klar. En fortsat minkavl ville indebære en betydelig risiko for folkesundheden. Med mindre man ønskede at løbe en betydelig risiko for folkesundheden, herunder for vaccinerne effekt, var det rigtigt at aflive alle mink i Danmark. Han sad ikke med en opfattelse af, at de i talen tvistede ordene fra risikovurderingen. Han har ikke bidt mærke i ordlyden før i dag. Han har ikke lagt noget i sondringen mellem ordet ”anbefaling” og ”risikovurdering”. Ordvalget i talen flugtede med risikovurderingen og de indstillinger, der blev givet i den.

Adspurgt af kommissionen og forevist passage fra transskriberet udgave af regeringens pressemøde den 4. november 2020 (ekstrakten s. 2529):

”...

For at understøtte den aflivningsindsats, som fødevaremyndighederne allerede er i gang med at iværksætte, så, og allerede er i gang med, så iværksættes der nu en nødplan for aflivning, som håndteres i regi af Den nationale operative stab under politiets kommando og med bistand fra Forsvaret, fra Beredskabsstyrelsen og fra Hjemmeværnet.

...”,

har han forklaret, at han mener, at denne formulering blev indsat i talen, da talen var blevet faktatjekket. Han forholdt sig ikke til denne formulering. Pressemødet skulle afholdes hurtigt, idet man var bekymret for fødevareeksporten, og derudover skulle sundhedsmyndighederne overholde en frist for indberetning til ECDC. Indberetningen til ECDC skulle vedlægges en handleplan, så det internationale samfund kunne se, at Danmark tog ansvaret på sig. Kåre Mølbak havde derudover givet minkbranchen besked om fundet af den muteret coronavirus, og der var derfor risiko for, at dette kunne komme frem i pressen.

Forevist sin sms af 4. november 2020 kl. 16.47 (tillægsekstrakt 6 s. 271) til Rasmus Jønsson (Sundhedsministeriet) og Magnus Heunicke:

”...

[Martin Justesen]: Hej Magnus og Jønsson. I går fik vi da ret klart at vide at ssi anbefalede total aflivning af mink? Vigtigt at få præciseret ovenpå hvad Mølbak lige har sagt. Medmindre jeg misforstod beskeden i går. Juste

...”,

har han forklaret, at statsministerens pressemøde den 4. november 2020 startede kl. 16.00. Han husker ikke, hvor lang tid pressemødet varede. Årsagen til at han sendte sms'en til Rasmus Jønsson og Magnus Heunicke var, at han under pressemødet blev i tvivl om, hvorvidt Statens Serum Institut og Kåre Mølbak stod ved deres risikovurdering. Statens Serum Instituts risikovurdering var fuldstændig entydig, og beslutningen på KU-mødet den 3. november 2020 blev truffet ud fra en entydig indstilling fra Sundhedsministeriet.

Den 4. og 5. november 2020 hørte han ikke noget om, at der manglede lovhjemmel til at kræve alle mink aflivet.

Forevist sin sms af 7. november 2020 kl. 15.00 (ekstrakten 6 s. 273) til Søren Andersen og Rasmus Jønsson:

”...

[Martin Justesen]: Til inspiration.

1) bekymringen for mutationer i mink har været international siden forsommeren (jf også Kolmos’ kritik)

2) vi har i DK verdens største bestand af mink

3) mutationerne vil eskalere længere og længere væk fra det oprindelige COVID-19 i den kæmpe biomasse, hvis minkene bliver

4) der fandtes ikke en anden vej, hvor vi kunne containe smitten - det har spredt sig helt eksplosivt

5) SSI og Aalborg Universitet HAR konstateret, at der er sket en mutation med (en vis) resistens over for antistoffer

6) beslutningen er truffet på det rigtige tidspunkt - hvor vi har viden om at mutationerne allerede er sket på vej i ekstremt farlig retning, men hvor vi stadig har en chance for at inddæmme

7) hvis vi lod minkene leve, ville vi med åbne øjne ikke blot påtage os ansvaret for, at cluster 5 kom i frit løb i verden og truede vaccinerne – men at der ville komme nye mutationer (som der helt givet ville komme), som ville kunne udgøre endnu større risiko i takt med at blive mere og mere mink-tilpassede og længere og længere væk fra den humane udgave af COVID-19

8) hvis vi ikke havde gjort det, kan det godt være, vi havde bevaret minkavlens - men vi havde ikke kunnet sælge dem, og vi havde kompromitteret vores fødevarerexport, ja samlede eksport. Det er netop er tiltagens seriøsitet, der giver ro på i udlandet.

...”

har han forklaret, at han fik denne sms fra Barbara Bertelsen, og han videresendte indholdet af Barbara Bertelsens sms til Søren Andersen og Rasmus Jønsson. Rasmus Jønsson er særlig rådgiver for Magnus Heunicke. Det er ikke unormalt at de særlige rådgivere hjælper hinanden. Han opfattede sms'en fra Barbara Bertelsen som en faglig opsummering af grundlaget for regeringens beslutning på KU-mødet den 3. november 2020 på et tidspunkt, hvor regeringens beslutningen i den grad var til diskussion i pressen og blandt politiske partier.

Den 8. november 2020 fik han en sms fra Søren Andersen, hvor han fik oplyst, at Mogens Jensen og Miljø- og Fødevarerministeriet havde en dialog med Venstre om en hastelovsbehandling. Han har ikke haft dialog med nogen vedrørende kompensationsordninger til minkavlerne.

Forevist Casper Lund Borchs mail af 8. november 2020 kl. 18.46 (ekstrakten s. 3252) til ham, Iren Mirmojtahedi og Sara Vad Sørensen, som tillige er sendt i kopi til Pelle Pape, Christian Liebing, Karen Nilaus (Statsministeriet), Anders Kappel og Mikkel Astrup Saugmann, med emnet ”Haster: Hastelovforslag fra ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling”:

”...

Kære Iren, Martin og Sara

Vedhæftet gul sag om hastelovforslag fra fødevareministeren godkendt af PPA.

Brevet til Folketingets formand skal gerne sendes i aften, hvis planen om fremsættelse og vedtagelse tirsdag skal holde.

...”

har han forklaret, at han forud for modtagelsen af denne mail havde modtaget sms'en fra Søren Andersen, hvor Søren Andersen gjorde ham opmærksom på, at der var et hastelovforslag på vej. Han havde ligeledes modtaget en mail, som indeholdt mediedækning af en udtalelse fra Mogens Jensen. Den 8. november havde han fødselsdag, og han forholdt sig ikke videre til sms'en eller mailen. Han blev ringet op af Søren Andersen den 8. november 2020, men det var en meget kort samtale, hvor Søren Andersen ikke nævnte noget om, at der manglede lovhjemmel til at gennemføre regeringens beslutning fra KU-mødet den 3. november. Senere på dagen den 8. november 2020 modtog han sms'en fra Søren Andersen. Da det gik op for ham, at der manglede hjemmel til at gennemføre regeringens beslutning, gik han i løsningsmode. Mandag den 9. november 2020 var han i dialog med Venstre om proceduren for hastebehandlingen af lovforslaget. Han blev meget forbløffet over den udtalelse, som Mogens Jensen gav til pressen søndag den 8. november 2020, og han brugte meget af mandagen på at forholde sig til dette citat.

Forevist Nina Maria Kloks (Miljø- og Fødevareministeriet) mail af 8. november 2020 kl. 21.22 (ekstrakten s. 3327) til Mogens Jensen, som tillige er sendt i kopi til Henrik Studsgaard, Søren Andersen, Bjarke Kamstrup (Miljø- og Fødevareministeriet), Tejs Binderup (Miljø- og Fødevareministeriet), Paolo Drostby (Miljø- og Fødevareministeriet) og Paolo Perotti (Miljø- og Fødevareministeriet) med emnet ”Citat ifm. spørgsmål om hastelovgivning - mink”:

”...

Kære Mogens,

Spørgsmålet om hastelovgivning ift. at kunne slå mink ned på farme, der ikke er smittet, optager de fleste medier lige nu (og mange partier tweeter om det). Vi har fået spørgsmål fra Berlingske, DR, BT, EB, Ritzau m.fl. TV2 News har også lige meddelt, at de vil køre den som hovedhistorie i morgen tidligt, og om vi har nogle kommentarer. Efter aftale med Tejs, Paolo og Bjarke har vi formuleret dette svar til at give til de medier, der nu stiller spørgsmål.

”Det er en alvorlig situation vi står i. Og regeringen har vurderet, at der i denne alvorlige situation skal handles hurtigt. Regeringen har derfor meldt ud, at alle mink i landet skal aflives af hensyn til folkesundheden. Regeringen har besluttet, at det hastede, situationens alvor taget i betragtning. Derfor har man vurderet, at man ikke kunne afvente ny lovgivning, inden man meldte dette ud. Regeringen har skrevet rundt til de enkelte minkfarmere med en opfordring til at påbegynde aflivninger, og parallelt hermed arbejdet på at tilvejebringe det nødvendige lovgrundlag til om nødvendigt at påbyde dette - herunder også så minkavlerne kan få den nødvendige kompensation. Det er der nu dialog med ordførere og partier om, og derfor er et nyt lovforslag under udarbejdelse.”

Kan du godkende dette?

Du kan se nogle af historierne her:

Berlingske: <https://www.berlingske.dk/samfund/regeringen-vil-slaa-alle-landets-mink-ned-men-har-endnu-ikke-lovgivningen>

EB: <https://ekstrabladet.dk/nyheder/politik/dansktopolitik/regeringen-mangler-lovgivning-for-minkmas-sakre/8359007>

Bt: <https://www.bt.dk/nyheder/regeringen-i-kaempe-problem-ikke-lovligt-at-kraeve-alle-mink-slagt>

...”;

har han forklaret, at han mener, at dette citat kom frem i pressen søndag aften den 8. november 2020. Han var ikke involveret i udarbejdelsen af dette citat. Han reagerede efterfølgende på, at citatet ikke var korrekt. Han mener ikke, at der bør anvendes ”man” i sådan et citat. Det var ikke korrekt, at regeringen mente, at den ikke kunne afvente lovgivning. Regeringen vidste ikke, at der ikke var hjemmel til at gennemføre beslutningen fra KU-mødet den 3. november 2020. Han har ikke skrevet det foreviste citat. Hans læsning af citatet er, at regeringen vidste, at der manglede lovhjemmel, men at man ikke kunne afvente fremskaffelsen af lovhjemmel. Dette er, ifølge ham, ikke en rigtig gengivelse af situationen, hvorfor han mener, at citatet er forkert. Han rettede derfor henvendelse til Søren Andersen om eftermiddagen mandag den 9. november 2020, hvor de havde en dialog om en berigtigelse af citatet.

Forevist Søren Andersens mail af 9. november 2020 kl. 12.12 (ekstrakten s. 3470) til ham med emnet ”Linje på mink og hjemmel”:

”...

Hej Martin

Her et forslag til en skriftlig kommentar herfra:

Vi står i en stor global sundhedskrise. Derfor vælger regeringen at træffe en resolut beslutning, da vi bliver gjort opmærksom på, at Covid-19 i mink kan være en risiko i forhold til kommende vacciner. Når SSI siger, at vi kan risikere blive arnested for en ny pandemi, så er der ingen tid at spille. Derfor vælger regeringen at træffe en beslutning om, at alle mink i Danmark skal aflives. Da regeringen melder beslutningen ud på pressemødet onsdag den 4. november, er det endnu uafklaret med statens jurister, hvorvidt der er hjemmel til at myndighederne med magt kan aflive minkbesætninger udenfor sikkerhedszonerne. Derfor sættes der også straks gang i en lovproces. Det er nødvendigt at tage det i denne rækkefølge, situationens alvor taget i betragtning.

Før beslutningen meldes ud, sikrer regeringen, at der er et politisk flertal bag beslutningen.

Der er ligeledes indgået en aftale med minkerhvervet om, at erhvervet selv hjælper med at få aflivet minkene i Danmark hurtigst muligt. Derfor bliver det også aftalt, at der tilfalder minkavlerne en bonus på 20kr pr. dyr, der bliver aflivet inden 16. november.

Regeringen oplever, at minkerhvervet er samarbejdsvillige og holder det nødvendige tempo i aflivningerne. Når vi alligevel beder om hjemmel til at aflive raske mink udenfor sikkerhedszonerne, handler det om, at myndighederne skal have mulighed for at kunne gå ind i besætninger, hvor ejeren ikke ønsker frivilligt at aflive sine dyr. Det er ikke vores oplevelse, at minkavlerne modarbejder beslutningen, og aflivningerne foregår for nuværende i et godt samarbejde med erhvervet.

Udover hjemmel til at aflive raske dyr udenfor zonerne, handler lovforslaget også om at give hjemmel til ekspropriation, hvilket er afgørende i forhold til erstatningsspørgsmålet for minkerhvervet.

...”;

har han forklaret, at han og Søren Andersen den 9. november 2020 havde mundtlige drøftelser forud for Søren Andersens afsendelse af denne mail. Han mener, at forslaget til det nye citat i denne mail var dårligt eller ukorrekt. Der var bl.a. ikke, som ellers anført i citatet, et politisk flertal bag beslutningen. Han anser det nye citat som et forsøg på at bortforklare en uheldig situation. Det foreviste citat indeholdt ligeledes ikke en beklagelse af den fejl, der var begået.

Adspurgt af kommissionen og forevist Søren Andersens mail af 9. november 2020 kl. 12.12 (ekstrakten s. 3470) til ham med emnet ”Linje på mink og hjemmel” (ekstrakten s. 3470) har han forklaret, at han den 9. november 2020 ikke vidste, at flere embedsmænd den 4. november 2020 var i gang med at afklare, hvorvidt der var hjemmel til at aflive alle mink i Danmark. Da han læste mailen fra Søren

Andersen, var han overbevist om, at dette ikke var korrekt. Statsministeriet havde en klar opfattelse af, at der var hjemmel til at gennemføre regeringens beslutning fra KU-mødet den 3. november 2020, da ingen havde sagt, at der ikke var hjemmel.

Adspurgt af kommissionen og forevist Søren Andersens mail af 9. november 2020 kl. 19.05 (ekstrakten s. 3655) til ham med emnet ”Linje”:

”...

Sidste linje gælder kun, hvis V er med.

Først og fremmest er det vigtigt, at slå fast, at regeringen burde have kommunikeret klart, hvorvidt der er lovhjemmel til, at myndighederne kan påbyde af aflive raske minkbesætninger udenfor sikkerhedszonerne. Det har ikke været tilfældet i denne sag, og det vil jeg gerne beklage.

Vi står i en global sundhedskrise, og derfor valgte regeringen at træffe en resolut beslutning, som der var opbakning til fra både et politisk flertal, men også fra minkbranchen selv. Når SSI siger, at en fortsat minkavl under en igangværende COVID-19 epidemi indebærer en betydelig risiko for folkesundheden, herunder for mulighederne for at forebygge COVID-19 med vacciner, så er der ingen tid at spilde, og derfor blev der også straks sat gang i en lovproces.

Der er ligeledes indgået en aftale med minkerhvervet om, at erhvervet selv hjælper med at få aflivet minkene i Danmark hurtigst muligt. Derfor bliver det også aftalt, at der tilfalder minkavlerne en bonus på 20kr pr. dyr, der bliver aflivet inden 16. november. Efter ønske fra København Fur har regeringen prioriteret hurtigt at få meldt ud, hvordan minkerhvervet skal agere, for at kunne få andel i bonusordningen. Og det blev aftalt med København Fur, at denne information skulle distribueres til alle minkavlerne, både fra Fødevarestyrelsen og København Fur. Det ændrer dog ikke på, at selvom tingene skal gå hurtigt, så skal der være klar og tydelig kommunikation fra regeringen om, hvad der kræver lovgivning, og hvad der allerede er hjemmel til.

Udover hjemmel til at aflive raske dyr udenfor zonerne, bemyndiger lovforslaget også ministeren til at yde erstatning og kompensation til minkavlerne. Derfor er det meget vigtigt, at hastelovforslaget stemmes igennem hurtigst muligt.

Jeg vil på vegne af regeringen i morgen tirsdag fremsætte lovforslaget og samtidig anmode Folketingets partier om en hastebehandling.
...”

har han forklaret, at han ikke var med til at udarbejde dette citat, men han mener, at han talte med Søren Andersen om citatet, og han anbefalede, at Miljø- og Fødevarerministeriet skulle give en beklagelse af forløbet med den manglende hjemmel. Han mener ikke, at citatet blev udsendt til pressen mandag den 9. november 2020. Mogens Jensen gav derimod en udtalelse til TV2-nyhederne om morgenen den 10. november 2020.

Forevist mailkorrespondance mellem ham, Barbara Bertelsen og Pelle Pape af 9. november 2020 kl. 21.50 (ekstrakten s. 3681) med emnet ”Mink”:

”...

Fra: Barbara Bertelsen

Til: Pelle Pape; Martin Justesen

Emne: Ang: SV: SV: Mink

Dato: 9. november 2020 22:14:46

Kan ikke være anderledes. Øvelsen bliver at holde Mogens Jensen i udstrakt arm.

Alt for farligt at gå ned i den konkrete proces nu. Lige nu har han skubbet hende foran sig. Nu må hun skubbe ham tilbage, hvor han hører til - som ansvarlig for sit område og sine egne og sit systems dispositioner. Og så må JM mandsopdække dem hele vejen.

Men det farligste for Mette i morgen er, hvis hun lader sig hive ned i et processpor, hvor vi grundlæggende ikke aner, hvad de har lavet. Kun hvad vi selv har hørt - eller rettere ikke har hørt.

...

Fra: Martin Justesen ...

Sendt: 9. november 2020 21:50

Til: Pelle Pape ...; Barbara Bertelsen ...

Emne: Ang: SV: Mink

Tænker undgå at sige vi skal vise handlekraft i kontekst af manglende lovhjemmel.

Vi mangler vel qa på instruks? Talt med Mette om vi ikke skal påstå det var en opfordring som Mogens har gjort... men vedstå os vi mener mink skal slås ihjel, gentage beklagelse.

...”

har han forklaret, at angivelsen af ”Mette” i mailen henviser til Mette Frederiksen. Mette Frederiksen skulle tirsdag den 10. november 2020 til spørgetime i Folketinget. De vidste, at Mette Frederiksen helt sikkert ville blive spurgt til Mogens Jensens citat af 8. november 2020, hvilket var årsagen til, at de blev nødt til at få berigtiget Mogens Jensens citat, idet det ikke stemte overens med sandheden. Regeringen vidste ikke, at der ikke var hjemmel til træffe beslutningen om, at alle mink skulle aflives. Der bør ikke lægges for meget i Barbara Bertelsens formulering om, at Mogens Jensen skulle holdes i udstrakt arm. Det henviste blot til, at Mogens Jensen havde givet et forkert citat, og dette citat skulle Mette Frederiksen ikke læne sig op af, når hun svarede på spørgsmål under spørgetimen i Folketinget. Han opfattede Barbara Bertelsens mail som god rådgivning, idet Mette Frederiksen under spørgetimen ikke skulle gå ned i detaljen, når hun ikke vidste, hvad mellemregningerne bestod af i forhold til hjemmelsproblematikken. Det var først her, at de i Statsministeriet blev opmærksomme på hjemmelsproblematikken, og de kunne ikke nå at afdække spørgsmålet om hjemmel forud for spørgetimen i Folketinget. Han tænker, at Barbara Bertelsens henvisning til ”de” må henvise til Miljø- og Fødevarerministeriet.

Adspurgt af advokat Jacob Goldschmidt, bisidder for Tejs Binderup og Paolo Drostby, har han forklaret, at da han den 9. november 2020 skrev, at der manglede en beklagelse, så mente han, at beklagelsen skulle gå på, at regeringen ikke var blevet gjort bekendt med, at der ikke var hjemmel til regeringens beslutning fra KU-mødet den 3. november 2020. Mogens Jensens citat af 8. november 2020 behøvede man ikke beklage, men Miljø- og Fødevarerministeriet skulle beklage, at der ikke var hjemmel til regeringens beslutning om at aflive alle mink. Hvis regeringen havde vidst, at der ikke var hjemmel til beslutningen om at aflive alle mink, så havde de blot sagt det på pressemødet den 4. november 2020. Han var på daværende tidspunkt ikke bekendt med, hvordan embedsværket reagerede om morgenen den 4. november 2020. Den 9. november 2020 forholdt han sig ikke til, hvilken viden andre ministerier havde i dagene efter KU-mødet den 3. november 2020, idet han fokuserede på at skaffe et flertal til hastebehandling af lovforslaget. Mandag den 9. november 2020 havde han meget dialog med Barbara Bertelsen om Mogens Jensens citat af 8. november 2020. Efterfølgende havde Barbara Bertelsen en dialog med Henrik Studsgaard, mens han havde en dialog med Søren Andersen om citatet. Han tør ikke svare på, hvorvidt det var hans reaktion, som affødte Barbara Bertelsens korrespondance med Henrik Studsgaard. Han og Barbara Bertelsen var enige om, at citatet

var faktisk forkert. Han var meget optaget af, at Miljø- og Fødevareministeriet fik berigtiget citatet, så Mette Frederiksen ikke blev nødt til at undsige Mogens Jensen under spørgetimen i Folketinget.

Adspurgt af kommissionen og forevist Anders Kappels mail af 24. november 2020 kl. 17.27 (tillægsekstrakt 2 s. 273) til ham og Mette Frederiksen, som tillige er sendt i kopi til Mikkel Astrup Saugmann, med emnet ”Notat fra JM”:

”...

Vedlagt det efterspurgte notat fra JM.
/anders

...”

og forevist det til mailen vedhæftede notat ”Baggrundsnotits om visse statsretlige spørgsmål med relation til forløbet vedrørende manglende hjemmel til at udvide den hidtidige indsats med aflivning af mink til hele landet” (tillægsekstrakt 2 s. 274), har han forklaret, at Statsministeriet ofte anmodede om at få tilsendt forskellige notater udarbejdet af andre ministerier. Baggrundsnotitsen er udarbejdet af Justitsministeriet. Han husker ikke, om det var ham, der efterspurgte baggrundsnotitsen. Han ved ikke, hvem der har sat stregerne i baggrundsnotitsens marginer.

Anne-Mette Lyhne Jensen – fortsat 2

Anne-Mette Lyhne Jensen har – under fortsat afhøring i kommissionen den 5. januar 2022 – forklaret blandt andet, at politidirektør Lykke Sørensen (Rigspolitiet) den 10. november 2020 gjorde hende bekendt med, at Rigspolitiet havde udarbejdet et actioncard til brug for kontakt til minkavlere, og at dette actioncard indeholdt en uheldig formulering. Hun modtog oplysningen i en sms fra Lykke Sørensen.

Forvist Lykke Sørensens sms af 10. november 2020 kl. 10.52 til hende (tillægsekstrakt 3 s. 757):

”...

[Lykke Sørensen]: Har ny og præciseret update om aflivning af mink i Nordjylland og oplysninger om et uheldigt formuleret actioncard i forhold til ikke smittede farme. Mvh Lykke

...”

har hun forklaret, at hun ringede til Lykke Sørensen, da hun modtog sms'en. Hun ringede til Lykke Sørensen den 10. november 2020 omkring kl. 11.30. Lykke Sørensen gennemgik under telefonsamtalen actioncardet med hende, og den sidste del af actioncardet blev læst op af Lykke Sørensen. Lykke Sørensen oplyste hende om, at Thorkild Fogde (Rigspolitiet) havde parallel kontakt med Johan Legarth (Justitsministeriet) om actioncardet og den uheldige formulering. Hun fik endvidere oplyst, at Rigspolitiet på daværende tidspunkt var i gang med at afklare, hvorvidt og hvornår dette actioncard var blevet anvendt over for minkavlere. Hun fik oplyst, at actioncardet var udarbejdet i forbindelse med, at Rigspolitiet bistod Fødevarestyrelsen med at kontakte minkavlerne på ikke-smittede minkfarme, efter regeringen på KU-mødet den 3. november 2020 havde besluttet at alle mink i Danmark skulle aflives. I dagene efter KU-mødet den 3. november 2020 og frem til den 10. november 2020 var hun ikke bekendt med, at Rigspolitiet havde etableret et call-center, som stod for at kontakte minkavlere på ikke-smittede minkfarme. Rigspolitiet havde siden midten af oktober 2020 bistået Fødevarestyrelsen med opgaveløsninger i forbindelse med coronasmitte på minkfarme.

Mandag den 9. november 2020 talte hun ligeledes med Lykke Sørensen om Fødevarestyrelsens første brev til minkavlerne, idet der på dette tidspunkt var en del pressedækning af brevet. Lykke Sørensen oplyste hende om, at Rigspolitiet i lyset af Fødevarestyrelsens brev til minkavlere ville gennemgå al deres kommunikation med minkavlere. Hun fik den 9. november 2020 ikke nogen specifikke oplysninger om, at Rigspolitiet havde oprettet et call-center, der skulle stå for kontakten til minkavlere.

Den 5. november 2020 om eftermiddagen orienterede hun en række personer om, at Justitsministeriet ikke kunne eller ville tilsidesætte Miljø- og Fødevarerministeriets vurdering af, at der ikke var hjemmel til at kræve mink i zone 3 aflivet. Der var således kun hjemmel til at gennemtvinge aflivninger i zone 1 og zone 2. Dette orienterede hun også Lykke Sørensen om telefonisk den 5. november 2020 om eftermiddagen. Rigspolitiet var på dette tidspunkt bekendt med, at Justitsministeriet var blevet inddraget i afklaringen af hjemmelsspørgsmålet. Lykke Sørensen oplyste hende om, at Rigspolitiet og Forsvaret kun var involveret i aflivning af mink i zone 1 og zone 2. Det var hendes (Anne-Mette Lyhne Jensen) klare indtryk, at Rigspolitiet og Forsvaret foretog aflivninger i Nordjylland på zone 1- og 2-farme, mens Fødevarestyrelsen foretog aflivninger på zone 1- og 2-farme på Sjælland og Fyn. Under hendes telefonsamtale den 5. november 2020 med Lykke Sørensen drøftede de ikke noget vedrørende politiets actioncard eller call-center, og hun blev først bekendt med, at Rigspolitiet havde udarbejdet et actioncard den 10. november 2020. Hun har ikke været inde over oprettelsen af call-centeret eller actioncardet. Disse opgaver varetages af de operative myndigheder. Hun mener, at Lykke Sørensen den 5. november 2020 oplyste hende om, at Hanne Larsen på et møde i NOST-regi den 5. november 2020 kl. 08.00 havde oplyst mødedeltagerne om, at det var Fødevarestyrelsens vurdering, at der ikke var hjemmel til at gennemtvinge aflivning af alle mink i Danmark.

Forvist passage fra referat af møde den 5. november 2020 kl. 08.00 af 29. december 2020 ”Referat af møde med styrelseschefer i beredskabet i regi af NOST den 5. november 2020 kl. 8.00 vedrørende mink-indsatsen” (actioncardekstrakten s. 977):

”...

Hanne Larsen

...

Pelsningen i zone 3 er i gang på helt normal vis, og der skal arbejdes på en hjemmel til, at alle dyr (inklusive avlsdyr) aflives.

...”;

har hun forklaret, at det på baggrund af denne udtalelse på mødet ikke var nogen overraskelse for Rigspolitiet, at det var Fødevarestyrelsens vurdering, at der ikke var hjemmel til at gennemtvinge aflivning af mink i zone 3. Hun orienterede om eftermiddagen den 5. november 2020 Lykke Sørensen om, at Justitsministeriet hverken ville eller kunne tilsidesætte Fødevarestyrelsens vurdering.

Da Lykke Sørensen den 10. november 2020 orienterede hende om actioncardet og den uheldige formulering, tilbød Lykke Sørensen at sende actioncardet til hende. Hun afslog at få tilsendt actioncardet, idet der først skulle lægges et spor for, hvad man ville stille op i forhold til formuleringen i actioncardet. Dette ville hun vende med Johan Legarth. Lovafdelingen i Justitsministeriet stod for at håndtere det efterfølgende forløb af Fødevarestyrelsens brev til minkavlerne, og Lovafdelingen stod ligeledes for udarbejde bidrag til Justitsministeriets redegørelse af forløbet. Hun mente derfor ikke, at hun skulle blande sig i forløbet omkring actioncardet. Den 10. november 2020 omkring kl. 12 talte hun med Johan Legarth om actioncardet. Hun fik en tilbagemelding på, hvordan actioncardet skulle håndteres, men hun husker ikke, hvorvidt hun fik denne tilbagemelding fra Lykke Sørensen, som refererede til en samtale mellem Thorkild Fogde og Johan Legarth, eller om hun fik tilbagemeldingen

fra Johan Legarth. Hun husker dog, at det var Thorkild Fogde og Johan Legarth, der aftalte det videre forløb, herunder at Rigspolitiet skulle afdække, hvilke minkavlere der havde fået præsenteret formuleringen i actioncardet. Justitsministeriet og Rigspolitiet skulle sammen vurdere, hvad man kunne gøre for at rette op på en eventuel misforståelse hos minkavlerne. Actioncardet skulle endvidere indgå i bidraget til redegørelsen af det samlede forløb. Hun havde ikke den videre dialog om tilrettelæggelsen af dette arbejde.

Forvist Lykke Sørensens mail af 10. november 2020 kl. 11.46 (actioncardekstrakten s. 594) til Peter Chresten Ekebjærg (Rigspolitiet) med emnet ”2020-11-07 Actioncard nr 1 om samtale med ejere af minkfarme version 4 07 november 2020”:

”...

Kære Peter

Jeg har orienteret TFO og JM (Anne Mette Lyhne) om nedenstående. Jeg har i den forbindelse tilkendegivet, at fremgangsmåden og formuleringen i actioncardet svarer til den offentlige udmelding, og at der ikke derved er givet pålæg eller lignende.

Jeg har også understreget, at actioncardet ikke længere anvendes. Jeg vil gerne se det nye.

JM overvejer, om de ønsker det tidligere actioncard fremsendt.

...”

og forvist Lykke Sørensens sms af 10. november 2020 kl. 11.47 til Thorkild Fogde (actioncardekstrakten s. 1068):

”...

[Lykke Sørensen]: Anne-Mette er orienteret om formuleringen. Hun ønskede foreløbig ikke at få tilsendt actioncard. Mvh. Lykke

...”

har hun forklaret, at hun mente, at Justitsministeriet skulle modtage actioncardet, men det skulle ikke sendes til hende, idet det skulle håndteres af andre i Justitsministeriet. Dette var årsagen til, at hun bad Lykke Sørensen om ikke at sende hende actioncardet.

Forvist passage af version 3 af actioncardet af 6. november 2020 ”Actioncard nr. 1 om samtale med ejere af raske minkfarme (covid-19)” (actioncardekstrakten s. 351-353):

”...

2. Ringeliste og opdateringliste

Der er udfærdiget henholdsvis et Excel-ark med oversigt over de ejere af minkfarme, der skal ringes til samt et Excel-ark, som skal opdateres med de meddelte oplysninger.

Udfyldte ark skal af Call Centerets leder sendes samlet i bundter til følgende:

Cc. POL FP COVID19 Dokumentation

Lørdag den 7. november 2020

Kl. 07.00-15.30: Susanne Birk Thomsen, ...

Kl. 15.30-23.00: Lucia Mohr, ...

Søndag den 8. november 2020

Kl. 07.30-15.30: Duddi Husum, ...

Kl. 15.30-23.00: Dorthe Henriksen, ...

...

3.3. Fremgangsmåde

Som rask besætning kan du begynde at pelse dine mink (måske er du allerede er begyndt).

...

Ved ”NEJ” fra ejer:

Det er jeg ked af at høre, men beslutningen er truffet. Manglende medvirken vil derfor betyde, at du ikke får mulighed for at opnå bonussen, og du kan forvente, at myndighederne så kommer og foretager tømning af besætningen alligevel. Jeg vil derfor høre, om dette får dig til at ændre beslutningen?

...”

har hun forklaret, at Lykke Sørensen under deres telefonsamtale den 10. november 2020 løb actioncardet igennem. Lykke Sørensen læste den sidste del af actioncardet op for hende, idet dette afsnit udgjorde den problematiske formulering.

Hun tror, at hun i sin egen tidslinje har angivet, at hun den 10. november 2020 blev orienteret om actioncardet og den problematiske formulering. Hun var i hvert fald opmærksom på, at det var en del af problemstillingen, da hun afleverede materiale til kommissionen.

Forvist sms-korrespondance mellem Thorkild Fogde og Johan Legarth af 4. november 2020 (actioncardekstrakten s. 1006-1007):

”...

[Thorkild Fogde kl. 19.23]: Kan du og jeg og Lykke fortsætte mødet på jeres platform

[Thorkild Fogde kl. 19.27]: Vi har brug for lige at tale sammen. Gerne sådan, at Anne Mette også deltag.

[Johan Legarth kl. 19.28]: Anne-Mette sender en indkaldelse nu. Studsgaard spørger, hvem hans dyrlæger mv. skal række ud til i forhold til mødet kl.8

...”

har hun forklaret, at hun er ret sikker på, at hun, Johan Legarth, Thorkild Fogde og Lykke Sørensen havde et møde i forbindelse med denne korrespondance. Mødet blev afholdt som opfølgning på et møde i indsatsgruppen, der havde fundet sted omkring kl. 18.00 den 4. november 2020. Indsatsgruppemødet vedrørte nedlukningen af Nordjylland. Opfølgningsmødet den 4. november 2020 blev afholdt kl. 19.30 og varede omkring en halv time. På dette møde drøftede de aflivningsindsatsen og opfølgning på indsatsgruppemødet. På dette opfølgningsmøde drøftede de ikke hjemmelsproblematikken, og de drøftede ligeledes ikke, at hjemmelsproblematikken tidligere på dagen den 4. november 2020 var blevet bragt op på et afdelingschefmøde. Rigspolitiet havde på dette tidspunkt fået til opgave at udarbejde en plan for aflivning af mink, hvilket der blev afholdt møde om den 5. november 2020 kl. 08.00. Mødet den 5. november 2020 kl. 08.00 var ikke et NOST-møde.

Hun var ikke yderligere involveret håndteringen af actioncardet efter den 10. november 2020, idet dette blev håndteret af Justitsministeriets Lovafdeling.

Forvist Lykke Sørensens sms'er af 10. november 2020 til Thorkild Fogde (actioncardekstrakten s. 1067):

”...

[Lykke Sørensen kl. 10.49]: Har update på mink og info om vores actioncard vedr. zone 3 farme - lidt uheldig formulering som nu er rettet

[Lykke Sørensen kl. 11.47]: Anne-Mette er orienteret om formuleringen. Hun ønskede foreløbig ikke at få tilsendt actioncard. Mvh. Lykke
...”

har hun forklaret, at denne sms-korrespondance stemmer overens med, at hun talte med Lykke Sørensen om actioncardet den 10. november 2020 omkring kl. 11.30. Hun blev ikke inddraget i den efterfølgende kommunikation med minkavlerne i relation til actioncardet.

Adspurgt af kommissionen har hun forklaret, at hun tror, at det var Lykke Sørensens og Rigspolitiets egen vurdering, at der var en uheldig formulering i actioncardet. Det var ikke en vurdering, der var kommet fra Justitsministeriet. Hun (Anne-Mette Lyhne Jensen) havde dagen før fået besked om, at Rigspolitiet ville gennemgå deres kommunikation med minkavlerne, og det er hendes opfattelse, at Rigspolitiet ved denne gennemgang blev opmærksom på formuleringen i actioncardet.

Forvist Nikolaj Vejes sms til Henrik Studsgaard (Miljø- og Fødevareministeriet) af 14. november 2020 kl. 21.20 (actioncardekstrakten s. 984-985):

”...

[Nikolaj Veje]: Kære Hanne og Henrik. Har snakket med Thorkild Fogde. JM ønsker, at politiet ikke længere kontakter minkavlere i zone 3, før loven er vedtaget. T hælder til at være enig, men vil gerne høre, om det har store konsekvenser, hvis de går fra proaktiv til reaktiv de næste dage. Jeg hælder til at imødekomme evt med samtidig kommunikation til zone 3-avlere om at kontakte tlf.nr for at afklare videre proces. Thorkild ringer i morgen formiddag for at konkludere. Er I enige? Bh Nikolaj
...”

har hun forklaret, at henvisningen til Justitsministeriet ikke var til hende. Hun vidste ikke, at Justitsministeriet var involveret i beslutningen om, at politiet fremadrettet ikke skulle ringe til minkavlere i zone 3, før lovforslaget var vedtaget. Hun var blevet orienteret af Lykke Sørensen om, at Rigspolitiet på dette tidspunkt var meget varsom i forhold til deres kontakt til minkavlerne, og Rigspolitiet ønskede klare aftaler, før de bistod med nogen form for kontakt. Hun blev ikke orienteret om, at dette var efter Justitsministeriets ønske.

Forvist sms-korrespondance mellem Johan Legarth og Thorkild Fogde af 14. november 2020 (actioncardekstrakten s. 1024):

”...

[Johan Legarth kl. 21.54]: Når der på et tidspunkt i morgen kommunikeres om en mere tilbageholdende tilgang i zone 3, er det selvfølgelig vigtigt, at det fremgår, at det ikke er udtryk for, at man de seneste dage har gjort noget uheldigt, men alene at det er blevet oplevet voldsomt (eller lignende).

[Thorkild Fogde kl. 22.08]: Naturligvis. Mig bekendt er der ingen hjemmelsproblemer ifht optælling og kontrol af besætningerne, men også det er Fødevarestyrelsens ressort. De er vendt tilbage med et forslag, som vi lige kan vende i morgen. Vh Thorkild
...”

har hun forklaret, at hun på daværende tidspunkt ikke var bekendt med denne sms-korrespondance, men hun var på daværende tidspunkt bekendt med den mere generelle problemstilling. Hun blev først bekendt med den foreviste korrespondance i forbindelse med hendes gennemgang af actioncardekstrakten.

Forvist mailkorrespondance mellem hende og Johan Legarth af 2. december 2020 (actioncardekstrakten s. 963-964), som tillige er sendt i kopi til Lisbeth Gro Nielsen, med emnet ”Notits (D1736985)”:

” ...

Fra: Johan Kristian Legarth ...
Sendt: 2. december 2020 08:28
Til: Anne-Mette Lyhne Jensen ...
Cc: Lisbeth Gro Nielsen ...
Emne: Ang: Notits (D1736985).docx

Jeg synes at det ser rigtig fornuftigt ud. Måske skal det fremgå hvilke myndigheder (stm., jm, ssi og sst), der deltager i margindrøftelsen i CU (så ministeren ikke sidder tilbage med indtrykket af at stm. aldrig har hørt om denne del). Tilsvarende kunne man overveje at nævne, at der i forbindelse med uge 42 også er dialog med FMN og Stm (men det er måske mindre væsentligt). Bare ministeren ikke i forhold til disse forløb kommer til at sige, at der ikke ham bekendt har været kontakt til stm., for så bliver det pludseligt mystisk og odiøst når det måtte komme frem - hvilket det på ingen måde er.

Endelig tænker jeg i sidste afsnit at få frem, at dialogen bl.a. handlede om, hvorvidt den uheldige formulering gav anledning til, at der burde rettes direkte kontakt til de berørte minkavlere for at korrigere.

...

Fra: Anne-Mette Lyhne Jensen ...
Dato: 1. december 2020 kl. 19.39.13 CET
Til: Johan Kristian Legarth ...
Cc: Lisbeth Gro Nielsen ...
Emne: Notits (D1736985).docx

Nu i den version, jeg har læst korrektur på

/Anne-Mette

...”

og forvist den til mailen vedhæftede notits ”Notits om Rigspolitiets dialog med Justitsministeriets departement vedrørende indsatsen med aflivning af mink” (actioncardekstrakten s. 965) har hun forklaret, at hun i denne version af notitsen havde indarbejdet Johan Legarths bemærkninger. Det var en notits, der var udarbejdet til justitsminister Nick Hækkerup i forbindelse med nogle samråd, som han skulle deltage i. Samrådene handlede om Rigspolitiets rolle i forhold til aflivningen af mink. Nick Hækkerup var ikke involveret i denne operationelle håndtering af aflivningsarbejdet, og notitsen blev udarbejdet for at klæde ham på til samrådene.

Adspurgt af kommissionen har hun forklaret, at hun ikke gav politiet ideen til at udarbejde et actioncard i forbindelse med politiets kontakt til minkavlere. Hun vidste godt, at politiet ofte anvender actioncards, og det er helt sædvanligt, at politiet udarbejder et actioncard i sådanne situationer. Det pågældende actioncard blev ikke forelagt eller godkendt af Justitsministeriet. Dette ville have været højst usædvanligt. Hun tror, at det er det første actioncard, som hun har set. Rigspolitiets spurgte ikke Justitsministeriet til råds i forhold til indholdet af actioncardet.

Adspurgt af kommissionen har hun forklaret, at medarbejderne i hendes afdeling i Justitsministeriet også har kontakt til Rigspolitiet. Der har dog ikke på fuldmægtigniveau været kontakt mellem Justitsministeriet og Rigspolitiet omhandlende aflivning af mink. Kontakten herom er sket fra kontorchefniveau og op. Der kan sagtens have været medarbejderdialog på fuldmægtigniveau mellem Rigspolitiet og Justitsministeriet vedrørende smitteopsporing og forbudsbekendtgørelsen, men ikke vedrørende aflivning af mink. Hvis der har været yderligere dialog mellem Justitsministeriet og Rigspolitiet om aflivning af mink, så kan Lisbeth Gro Nielsen muligvis havde haft en dialog med Uffe Stormly herom.

Hendes bisidder, advokat Jacob Aaes, bemærkede, at Anne-Mette Lyhne Jensens havde nogle uddybende bemærkninger til to punkter i gengivelsen af hendes forklaring afgivet for kommissionen den 13. november 2020. Han bemærkede, at kommissionen på et senere tidspunkt kunne beslutte, hvorvidt disse bemærkninger skulle afgives skriftligt eller mundtligt under en genafhøring.

Advokat Jacob Goldschmidt, bisidder for Tejs Binderup og Paolo Drostby, bemærkede, at han ønskede at stille et spørgsmål til Anne-Mette Lyhne Jensens, som vedrørte et tidsmæssigt aspekt i gengivelsen af Anne-Mette Lyhne Jensens forklaring afgivet for kommissionen den 28. oktober 2020 og den 13. november 2020.

Kommissionen bemærkede, at Anne-Mette Lyhne Jensens forklaring i dag vedrørte tillægskommissorium af 19. november 2020. Kommissionen tillod, at advokat Jacob Goldschmidt kunne stille spørgsmål til gengivelsen af Anne-Mette Lyhne Jensens forklaring afgivet for kommissionen den 28. oktober 2020 og den 13. november 2020, hvis spørgsmålene kunne besvares bekræftende eller benægtende.

Adspurgt af advokat Jacob Goldschmidt, bisidder for Tejs Binderup og Paolo Drostby, og forevist passage fra gengivelsen af hendes forklaring afgivet for kommissionen den 28. oktober 2020 (forklaringsdokumentet s. 231):

”...

Hun hørte første gang om hjemmel til aflivning af alle mink under et møde onsdag den 4. november 2020.

...”

har hun forklaret, at hun ikke fik denne oplysning på afdelingschefmødet den 4. november 2020, idet hun havde en telefonsamtale under dette afdelingschefmøde. Hun fik oplysningen umiddelbart efter dette afdelingschefmøde. Hun er dog ikke i tvivl om, at oplysningen om den manglende hjemmel kom frem på afdelingschefmøde den 4. november 2020.

Adspurgt af advokat Jacob Goldschmidt, bisidder for Tejs Binderup og Paolo Drostby, og forevist passage fra gengivelsen af hendes forklaring afgivet for kommissionen den 28. oktober 2020 (forklaringsdokumentet s. 235):

”...

Hun blev derfor overrasket onsdag den 4. november 2020, da hjemmelsspørgsmålet blev et tema på mødet mellem afdelingscheferne.

...”

og forevist passage fra gengivelsen af hendes forklaring afgivet for kommissionen den 13. november 2020 (forklaringsdokumentet s. 644):

”...

Det rigtige at gøre i situationen var, at fremsætte et hastelovforslag, når det konstateres, at der ikke er hjemmel til at gennemføre en politisk beslutning. Forud for hendes samtale med Paolo Perotti de 5. november 2020, var hun bevist om, at Tejs Binderup havde indkaldt til et opstartsmøde om det nye lovforslag.

...

Der var ingen, der reagerede med voldsom overraskelse på, at der ikke var lovhjemmel til at aflive alle mink i Danmark.

...”

har hun forklaret, at den sidste sætning af den foreviste passage ikke relaterede sig til afdelingschefmødet den 4. november 2020, idet hun på grund af telefonsamtalen ikke hørte, at oplysningen om den manglende hjemmel blev bragt op på dette møde. Hendes bemærkning, om at ingen reagerede med voldsom overraskelse på den manglende lovhjemmel, var en helt abstrakt observation. Der blev lagt notitser op i tre til fem ministerier herom, og hun talte med to andre ministerier om, at der ikke var lovhjemmel til at aflive alle mink. Der var ingen, der ”gispede” over, at der ikke var hjemmel til at aflive alle mink.

Advokat Jacob Goldschmidt, bisidder for Tejs Binderup og Paolo Drostby, bemærkede, at det netop var ordet ”gisp”, som han savnede, da han søgte i gengivelsen af hendes forklaring afgivet for kommissionen den 28. oktober 2020.

Kommissionen bemærkede, at gengivelsen af en forklaring ikke er et ordret referat.

Advokat Jacob Goldschmidt, bisidder for Tejs Binderup og Paolo Drostby, bemærkede, at det manglende ”gisp” var en meget central oplysning. Han havde spurgt alle, der var til stede på afdelingschefmødet den 4. november 2020, om nøjagtigt det samme, og dette manglende ”gisp” var ikke gengivet i gengivelsen af Anne-Mette Lyhne Jensens forklaring afgivet for kommissionen den 28. oktober 2020 eller den 13. november 2020. Dette var årsagen til, at han i dag spurgte Anne-Mette Lyhne Jensen til, hvorvidt hendes bemærkning, om at ingen reagerede med voldsom overraskelse på, at der ikke var lovhjemmel til at aflive alle mink, relaterede sig til afdelingschefmødet den 4. november 2020. Dette havde han nu fået svar på.

Birgitte Buch

Birgitte Buch har – under afhøring i kommissionen den 21. januar 2022 – forklaret blandt andet, at hun i efteråret 2020 var ansat i Rigspolitiet som juridisk sektionsleder i National Beredskabscenter. National Beredskabscenter har haft skiftende betegnelser, men indholdet af hendes stilling har været uændret, siden hun tiltrådte stillingen i 2005. Som juridisk sektionsleder varetager hun i tæt samarbejde med den operative del af National Beredskabscenter de juridiske opgaver, som bl.a. består i besvarelse af folketingsspørgsmål og deltagelse i udarbejdelse af lovgivning mv. Hendes afdeling fik dog en helt særlig rolle, da situationen med covid-19 begyndte i starten af 2020.

Forevist organisationsdiagram for politiområdet 2020 (actioncardekstrakten s. 1590) har hun forklaret, at hun på daværende tidspunkt var én i en række af sektionsledere i Nationalt Beredskabscenter,

der var ledet af Uffe Stormly. Hun refererede direkte til Uffe Stormly. Kontakten til politidirektør Lykke Sørensen gik igennem Uffe Stormly. Hvis hun talte med Lykke Sørensen, var Uffe Stormly orienteret om dette.

På daværende tidspunkt var Juridisk Sektion travlt optaget af en række andre opgaver. Juridisk Sektions primære opgave var at orientere politikredsene om lovgivningen på covid-området, som indeholdt restriktioner med straffebestemmelser, der kunne påvirke politiets arbejde. Sektionen varetog også en Q&A-postkasse for politikredsene og andre myndigheder samt i et vist omfang privatpersoner, hvor de kunne få vejledning om, hvordan reglerne skulle forstås. De havde en tæt dialog med Justitsministeriet om, hvordan de nye regler skulle fortolkes. Herudover varetog sektionen deres sædvanlige arbejdsopgaver. Hun var ikke som sådan en del af minkoperationen, som lå i operationsafsnittet.

Hun var stærkt presset på ressourcer i sektionen. De fik derfor tilknyttet erfarne jurister fra politikredsene i to til tre måneder ad gangen. I den forbindelse fik de blandt andet Tobias Gilbæk Berg fra Københavns Vestegns Politi tilknyttet fra den 2. november 2020. Herudover var der i sektionen tilknyttet en chefkonsulent, en specialkonsulent, en fuldmægtig, to yderligere indlånte jurister samt to jurister fra Justitsministeriets ansættelsespulje. I forhold til indsatsen om aflivningen af mink fik sektionen kun én rolle, som var i forhold til udarbejdelse af et actioncard. Tobias Gilbæk Berg blev tilknyttet denne arbejdsopgave. Der var ikke andre af hendes jurister, der konkret har været involveret i denne opgave.

Hun havde løbende kontakt til Justitsministeriet, men ikke i forhold til mink. Det var i forhold til bekendtgørelser, der blev sendt i høring, som hun havde en tæt dialog med Justitsministeriet om.

Forevist Tobias Gilbæk Bergs mail sendt til hende tirsdag den 3. november 2020 kl. 12.37, som var vedhæftet NOST delplan BN 272 (actioncardekstrakten s. 68):

”...

From: Berg, Tobias Gilbæk (...)
To: Buch, Birgitte (...)
Subject: SV: BN 272 NOST delplan revision
Date: 3. november 2020 12:37:57
Attachments: BN 272 NOST delplan revision (temp).docx
image001.jpg
image002.jpg

Kære Birgitte
Hermed mine rettelser og kommentarer.

...

Fra: Buch, Birgitte (...) ...
Sendt: 3. november 2020 12:20
Til: Berg, Tobias Gilbæk (...) ...
Emne: VS: BN 272 NOST delplan revision

...

Fra: Samson, Bo (...) ...
Sendt: 3. november 2020 12:19
Til: Buch, Birgitte (...) ...
Emne: BN 272 NOST delplan revision

...”

har hun forklaret, at dette var den NOST-delplan, som lå forud for NOST delplan BN 284. Juristerne i hendes afdeling blev ofte brugt til korrekturlæsning. Tobias Gilbæk Berg skulle gennemlæse delplanen med henblik på, at delplanen fremstod indholds- og korrekturmæssigt korrekt. Hun har læst delplanen, men operationen lå ikke under hendes sektion. Juridisk Sektion har ikke legalitetssikret planen, da det var en NOST-plan.

Forevist Bo Samsons mail til Uffe Stormly, sendt tirsdag den 3. november 2020, som var vedhæftet delplan BN 272 (actioncardekstrakten s. 57):

”...

Fra: Samson, Bo (...)

Til: Stormly, Uffe Frank (...)

Emne: BN 272 NOST delplan revision

Dato: 3. november 2020 10:01:33

Vedhæftede filer: BN 272 NOST delplan revision.docx

...”

og forevist uddrag af NOST delplan BN 272 (actioncardekstrakten s. 58):

”...

**FOR MYNDIGHEDERNES
TVÆRSEKTORIELLE INDSATS
I FORHOLD TIL AFLIVNING AF MINK
I FORBINDELSE
MED COVID-19**

...”

har hun forklaret, at Juridisk Sektion har gennemlæst udkastet til delplanen i forhold til det sproglige indhold – ikke det operative - og udsendt planen til politikredsene i forbindelse med de skrivelser, som Juridisk Sektion under hele covid-indsatsen løbende har sendt til politikredsene.

Forevist version af NOST delplan BN 272 indeholdende kommentarer fra Tobias Gilbæk Berg (actioncardekstrakten s. 71):

”...

Det er endvidere bekræftet af Statens Serum Institut, at virussen har muteret blandt mink, hvilket kan have en alvorlig konsekvens for den humane smittespredning.

På den baggrund er det politisk besluttet, at alle mink i Danmark skal aflives hurtigst muligt. Dette for at minimere risikoen for, at en kommende vaccine ikke vil have den forventede effekt i forhold til, at kunne reducere smittespredningen i Danmark og derved en øget belastning på det danske sundhedssystem.

...”

har hun forklaret, at hun var bekendt med, at der pågik et arbejde med at finde ud, hvordan man kunne inddæmme smitterisikoen fra mink til mennesker, men hun var ikke inde i de specifikke drøftelser. I National Beredskabscenter blev der afholdt morgenmøder hver morgen kl. 8.00 for samtlige ansatte i centeret, hvor de blev orienteret om status i de enkelte sektioner. Herudover blev der om tirsdagen afholdt ledermøder, hvor de fik en mere indgående status. Hun var derfor bekendt med, at der i NOST-regi blev drøftet, hvordan man kunne dæmme op for den tiltagende smitte blandt mink. Hun husker ikke, om der på morgenmøderne specifikt blev drøftet, hvad der skulle gøres for at forhindre smitten

i at sprede sig. Hun mener ikke, at man på morgenmøderne drøftede, at det var politisk besluttet, at alle mink skulle aflives. Hun blev først bekendt med denne beslutning på pressemødet den 4. november 2020. På det her tidspunkt var delplanen alene et udkast til en plan. Hun husker ikke, hvorfor der skulle laves en ny version af delplanen fra NOST.

Hun var ikke involveret i Thorkild Fogeds deltagelse i et departementschefmøde den 3. november 2020. Hun fik ikke en tilbagemelding fra disse møder. Den 4. november 2020 underviste hun i Horsens. Hun talte derfor ikke med Uffe Stormly, før hun kom tilbage om eftermiddagen. Hun blev først bekendt med beslutningen om at slå alle mink ned efter hjemkomsten fra Horsens.

Forevist Helle Clausen-Bruuns mail sendt til hende torsdag den 5. november 2020 kl. 09.10, der var vedhæftet noter fra NOST NSO 4. november 2020 (actioncardekstrakten s. 148):

”...

Fra: Clausen-Bruun, Helle (...)

Til: Buch, Birgitte (...)

Dato: 5. november 2020 09:10:00

Vedhæftede filer: NOST NSO 4. november 2020.docx

...”;

og forevist uddrag af noter fra NOST NSO 4. november 2020 (actioncardekstrakten s. 149):

”...

UFFE:

Truffet beslutning om at al mink i danmark skal

Birefing omkring situaytionen

Opgaven bliver større, da alm rask mink skal også aflives

Pressemøde kl 16 om dette

...”;

har hun forklaret, at hun fik tilsendt mange referater, men det var Uffe Stormly, der godkendte dem. Hun var ikke til stede under NOST-møderne og havde derfor ikke forudsætninger for at kunne godkende dem. Hun ved ikke, hvorfor hun præcist fik disse noter tilsendt, men det var nok standardmæssigt.

Hun fulgte med i statsministerens pressemøde den 4. november 2020, som hun mener, at hun så sammen med Uffe Stormly. Hendes personlige reaktion var, at det var en voldsom beslutning. Hun bed mærke i, at statsministeren sagde, at der skulle ske en forstærket indsats i NOST-regi. Det afstedkom, at der den 4. november om aftenen blev indkaldt til et møde med styrelsescheferne for de centrale styrelser, der indgik i operationen. Mødet skulle afholdes den 5. november 2020 kl. 08.00.

Forevist referat af 29. december 2020 fra møde med styrelseschefer i beredskabet i regi af NOST den 5. november 2020 kl. 08.00 vedrørende mink-indsatsen (actioncardekstrakten s. 974-977):

”...

Politiet:

- Rigspolitichef Thorkild Fogde
- Politidirektør Lykke Sørensen
- Chefpolitiinspektør Peter Ekebjærg
- Politiinspektør Uffe Stormly
- Politidirektør Anne Marie Roum Svendsen, Nordjyllands Politi

- Politidirektør Helle Kyndesen, Midt- og Vestjyllands Politi
- Politiassessor Birgitte Buch (referent)

Fødevarestyrelsen:

- Veterinærdirektør Hanne Larsen
- Sektionsleder Ina Josefine Jochimsen
- Sektionsleder Mette Kierkeskov Sie (deltog alene i starten af mødet)

...

Thorkild Fogde indledte mødet med at opridse situationen:

- Danmark står i en beredskabsmæssig nødsituation, hvor der er behov for at gentage øvelsen fra foråret med samme tyngde i et nyt situationsbillede – dog er det denne gang også Danmarks internationale renommé, der står på spil.
- Danmark er verdens største minkproducent, og de mange besætninger – ofte tæt på hinanden giver desværre ideelle betingelser for spredning af smitte blandt mink.
- Det er erkendt, at der kan ske smitte fra mink til mennesker, og der blev i den forbindelse henvist til den seneste risikovurdering fra Statens Serums Institut.
- Bekæmpelsen af den konstaterede mutation (Cluster 5) i covid-19 blandt mink kan få betydning for effekten af en vaccine, hvis mutationen spredes blandt mennesker.
- Situationen har medført et chok i minkbranchen, som frygter, at branchen ikke kan genetableres efter denne situation, men branchen arbejder med myndighederne på at løse situationen bedst muligt.

Thorkild Fogde gik herefter over til at omtale regeringens beslutning, der blev truffet den 4. november 2020 om aftenen:

- Regeringen har besluttet, at alle mink i Danmark skal aflives hurtigst muligt, idet det indtil nu ikke har været muligt at inddæmme smitten blandt mink.
- Der skal tempo på indsatsen, og der skal udarbejdes en fællesmyndigheds plan i regi af NOST
- Det er helt afgørende, at myndighederne kan følge med, og at den samlede myndighedsindsats foregår i en tæt samarbejde med branchen.
- Målet er, at der ikke er mink i Danmark efter den 16. november 2020.

...

Thorkild Fogde opsummerede, at der er behov for en hurtig og effektiv myndighedsindsats, hvor samtlige myndigheder arbejder ud fra en fælles krisebevidsthed. Der skal løbende opretholdes et godt samarbejde med branchen, der skal arbejde ud fra samme krisebevidsthed som myndighederne.

- Danmark står over for et nyt trusselsbillede.
- Behov for en ny koordineret myndighedsindsats, idet den hidtidige indsats ikke har kunnet standse smitten.
- Nordjylland bliver helt afgørende.

Uffe Stormly supplerede med følgende i forhold til indsatsen:

- Der er indkaldt til et ekstraordinært NOST-møde til afholdelse senere i dag kl. 10.
- Der er udarbejdet en samlet plan for den myndighedsfælles indsats i forbindelse med aflivningen af mink. I planen er Danmark inddelt i fire regioner (nord, syd, midt og øst), ligesom der arbejdes med tre forskellige zoner:
 - Zone 1 – Smittede minkbesætninger
 - Zone 2 – Minkbesætninger i 7,8 km fra smittede besætninger
 - Zone 3 – Ikke-smittede minkbesætninger

...

Der blev herefter givet mulighed for bemærkninger og spørgsmål.

Hanne Larsen understregede et behov for, at den igangværende indsats fortsættes, således at der også prioriteres i forhold til de områder syd for Limfjorden, hvor der er konstateret aktiv virus, og at trykket således bør holdes i forhold til alle smittede besætninger.

...

Pelsningen i zone 3 er i gang på helt normal vis, og der skal arbejdes på en hjemmel til, at alle dyr (inklusive avlsdyr) aflives.

...”

har hun forklaret, at hun skrev referatet umiddelbart efter mødet. Referatet blev sendt med i udkast til en redegørelse til Justitsministeriet den 12. november 2020 og sendt i høring den 16. november 2020 til mødedeltagerne. Der kom to høringssvar - det ene var i forhold til, at der var anført en forkert mødedeltager, og det andet var i forhold til, at en mødedeltager ikke havde deltaget i hele mødet. Hun mener, at referatet er en ordret gengivelse af, hvad Hanne Larsen sagde på mødet, og at Hanne Larsen ikke kom med flere bemærkninger. Der var ikke yderligere drøftelser af hjemmelsspørgsmålet på mødet.

På daværende tidspunkt var minkejerne i zone 3 selv i gang med at pelse eller skulle i gang med at pelse deres mink. Der var et kapløb med tiden, da smitten steg i Jylland. Der var derfor et stort ønske fra minkejerne om at komme i gang, således de kunne pelse deres mink på sædvanligvis. På dette tidspunkt koncentrerede man sig om aflivningerne zone 1 og zone 2. Det fremgår også af referatet fra mødet med styrelsescheferne i forhold til det, som Thorkild Fogde oplyste om, at aflivningen skulle starte i Nordjylland, som var første prioritet for opgaven, og at indsatsen herefter skulle bevæge sig mod syd i Jylland. Samtidig skulle den ordinære pelsning af mink på besætninger, der ikke var smittede, og som ikke lå i en zone på 7,8 km fra smittede besætninger, påbegyndes. Minkejerne i zone 3 skulle selv stå for at aflive deres mink og i tæt samarbejde med minkbranchen. Politiet var derfor ikke involveret i forhold til minkfarmene i zone 3.

Den 6. november 2020 blev hun på mødet med Fødevarestyrelsen bekendt med, at der var minkfarme i Nordjylland, der lå i zone 3. Fødevarestyrelsen oplyste på mødet, at Fødevarestyrelsen selv ville ringe til minkejerne i Nordjylland, som lå i zone 3. Politiet var af den faste overbevisning, at hvis man havde vurderet, at der ikke var den tilstrækkelige hjemmel i lov om hold af dyr, der regulerede forholdene i zone 1 og zone 2, så skulle der laves et hastelovforslag, der meget snart ville være på plads. Hun havde ikke samtaler med Justitsministeriet omkring dette den 5. november 2020. En af hendes medarbejdere orienterede hende om, at Justitsministeriet arbejdede på et hastelovforslag, men hun husker ikke, om det var den 5. eller 6. november 2020. Hun fik en mail fra Justitsministeriet den 8. november 2020, hvor der stod, at hastelovforslaget ville blive vedtaget om tirsdagen, og at hun i løbet af søndagen ville modtage et udkast til hastelovforslaget. Det modtog hun om natten til den 9. november 2020. Hun hørte ikke, om Justitsministeriet var i gang med at vurdere, hvorvidt der var hjemmel til at aflive samtlige mink i Danmark.

Om morgenen den 6. november 2020 blev hun kaldt ind til Uffe Stormly og fik oplyst, at politiet skulle bistå Fødevarestyrelsen med at ringe rundt til minkejerne i zone 3 med henblik på at få etableret en ordning omkring optælling af mink. Fødevarestyrelsen var gået i gang med at ringe rundt til minkejerne, men styrelsen havde ikke kapacitet til håndtere alle opkald og havde derfor anmodet om at få bistand hertil, hvilket Uffe Stormly havde fået godkendt. Uffe Stormly bad hende derfor om at tage til et møde i Fødevarestyrelsen, hvilket hun ikke var særlig glad for, da hun havde meget travlt den dag. Uffe Stormly sagde til hende, at hun skulle være opmærksom på hjemmelsspørgsmålet. Hun tog Tobias Gilbæk Berg med til mødet i Fødevarestyrelsen, da hun var klar over, at det ville medføre nogle praktiske opgaver, som hun ikke havde tid til at håndtere i løbet af dagen. Hun tror, at Uffe

Stormly nævnte det med hjemmespørgsmålet, da han havde deltaget i mødet dagen før med styrelseschefer, hvor problemstillingen var blevet nævnt. De skulle vide, hvor langt de kunne gå i forhold til minkejerne i zone 3. Det blev under mødet i Fødevarestyrelsen klart, at det var på frivillig basis, hvorvidt minkejerne ønskede at deltage i optællingen af mink.

Forevist uddrag fra Jakob Munkhøj Nielsens (Fødevarestyrelsen) referat af møde med Rigspolitiet om bidrag til opgaveløsning vedrørende raske besætninger (actioncardekstrakten s. 941-942):

”...

Baggrund for mødet

Mødet afholdes efter at det i NOST-regi er besluttet at politiet og forsvaret skal bistå Fødevarestyrelsen med håndtering af raske minkbesætninger.

Mødedeltagere

Birgitte Buch, Politiet (... / ...)

Tobias Berg, Politiet (... / ...)

Jannik Elmegaard, FVST, stabschef (ved mødets start)

Stine Thielke, FVST, specialkonsulent (kaldes ind undervejs i mødet)

Jakob Munkhøj Nielsen, FVST, gruppeleder Aflivningsgruppen

...

Jeg forklarer, at vi står med en fælles opgave med at få kontakt til raske minkbesætninger og derefter evt. få en aftale om optælling af besætningen. Jeg henviser til, at Fødevarestyrelsen har udarbejdet nogle talepinde til brug for telefonsamtalerne. Jeg udleverer ark med talepinde i papirform. Jeg forklarer, at hjemmelsgrundlaget i forhold til håndtering af de raske besætninger uden for sikkerhedszonerne ikke er endeligt afklaret.

...

I lyset af den uklare hjemmel i forbindelse med raske besætninger er Birgitte meget optaget af at få klarlagt formålet med telefonsamtalerne.

...

Jeg forklarer uddybende, at det er formålet at handle med rettidig omhu fra myndighedernes side og søge at få gennemført optællinger af de pågældende minkbesætninger med henblik på senere at kunne udmåle en evt. betaling til ejeren. Der skal i samtalerne indhentes nogle oplysninger, som fremgår af arket, og laves aftaler med minkejere om at en myndighedsperson kommer til besætningen for at tælle op. Nogle besætninger vil være gået i gang med aflivning og pelsning efter onsdagens pressemøde. Jeg betoner, at det – jf. talepindene – også skal understreges i telefonsamtalerne, at det er frivilligt for ejeren at lade en myndighedsperson komme ind på farmen og tælle mink op.

...

Politiet spørger til antallet af samtaler, der skal gennemføres. Jeg fortæller, at Fødevarestyrelsen torsdag og fredag har nået at gennemføre ca. 200 samtaler og at der vil være op til 400 samtaler for Politiet at gennemføre. Fødevarestyrelsen vil udarbejde kommuneopdelte ringelister, som Politiet kan anvende. Data skal sendes retur ved brug af det præsenterede regneark.

...”;

har hun forklaret, at hun ikke modtog referatet til eventuel godkendelse. Hun har først set referatet i forbindelse med, at hun har læst advokatundersøgelsen, men referatet svarer til hendes noter fra mødet. Hun spurgte på mødet til, hvad formålet med telefonopkaldene var. Formålet var, at mange minkavlere havde stor interesse i at påbegynde pelsningen samtidig med, at de manglede retningslinjer for optællingen af mink for at kunne opnå den tempobonus, som var udmeldt af regeringen. Der skulle derfor ved telefonsamtalerne etableres en ordning med minkejerne. Det var frivilligt, om minkejerne

ville lade en myndighedsperson komme ind på farmen for at optælle minkene. De skulle forklare minkejerne, at ejerne skulle have styr på antallet af mink, som de aflivede eller pelsede. Det kunne for eksempel ske ved, at minkejerne i forhold til de pelsede mink fremlagde dokumentation for de dyr, der var sendt til pelsning. Hun vidste, at der ikke var hjemmel til at tvinge minkavleren. Hun mener, at der ikke var tvivl om, at minkejerne kunne opnå en tempobonus, da dette allerede var udmeldt. Hun stillede ikke spørgsmål til, om der var hjemmel til ordningen med tempobonus, da det lå inden for Fødevarerstyrelsens sektoransvar, og det var en frivillig ordning. Politiet udøvede alene støtte til Fødevarerstyrelsen på styrelsens sektorområde. Det var en forudsætning for at kunne opnå tempobonus, at der kunne laves en opgørelse af, hvor mange mink den pågældende minkejer havde sendt til pelsning eller aflivet. Der lå heri, at der skulle foretages en kontrol, hvor en myndighedsperson skulle ind på farmene for at sikre, at der ikke var flere mink tilbage. Det var den fremgangsmåde, Fødevarerstyrelsen hidtil havde anvendt og udarbejdet talepinde til. De overtog talepindene til politiets videre arbejde. Der blev lavet en aftale med Fødevarerstyrelsen om, at Fødevarerstyrelsen stod for opkaldene til minkejerne på Fyn, Sjælland og Bornholm, mens politiet skulle ringe til minkejerne i Jylland, med undtagelse af de minkejere i Nordjylland, som lå i zone 3. Dem tog Fødevarerstyrelsen kontakt til. Politiet skulle endvidere udfylde regneark med de oplysninger, der blev indhentet.

Hun husker ikke, hvem der besluttede, at der skulle udarbejdes et actioncard, men efter mødet i Fødevarerstyrelsen talte hun og Tobias Gilbæk Berg med Uffe Stormly. Det er sædvanligt, at der udarbejdes actioncard, som instruktion til deres medarbejdere. Tobias Gilbæk Berg har tidligere arbejdet hos Rigspolitiet og var derfor ikke helt uerfaren i at udarbejde actioncard. Tobias Gilbæk Berg fik et eksempel på et tidligere actioncard fra en anden medarbejder, og udarbejdede et udkast til actioncardet. Der blev lavet flere versioner af actioncardet, da der blandt andet i første version fortsat var medtaget stamdata fra det actioncard, der blev brugt som skabelon.

Forevist Tobias Gilbæk Bergs mail sendt til hende og Søren Boest fredag den 6. november 2020 kl. 14.28, som var vedhæftet actioncard nr. 1 om samtale med ejere af minkfarme version 1 (actioncard-ekstrakten s. 293):

”...

Fra: Berg, Tobias Gilbæk (...)

Til: Buch, Birgitte (...); Boest, Søren (...)

Emne: Sender: Actioncard nr. 1 om samtale med ejere af minkfarme version 1 - 06. november 2020

Dato: 6. november 2020 14:28:10

Vedhæftede filer: Actioncard nr. 1 om samtale med ejere af minkfarme version 1 - 06. november 2020.docx

Kære begge
Seneste version

...”;

og forevist uddrag af actioncard nr. 1 om samtale med ejere af minkfarme version 1 (actioncard-ekstrakten s. 294):

”...

Regeringen har truffet beslutning om at alle mink i raske minkbesætninger skal tælles op for at kunne udmåle betaling til ejeren.

Der skal laves aftaler med minkejere om, at en myndighedsperson kommer til besætningen for at tælle op. Nogle besætninger vil allerede være gået i gang med aflivning og pelsning.

...

Forsøg at holde samtalen kort og fokusér på at få en aftale om

- 1) optælling
- 2) start for tømning af farmen
- 3) slutdatoer for tømning af farmen.

...

Som rask besætning kan du begynde at pelse dine mink (måske er du allerede er begyndt).

Men det er nødvendigt at få optalt din besætning med henblik på at have et grundlag for udbetaling af bonus og efterfølgende godtgørelse. Der vil blive talt både både avlsdyr, øvrige mink, døde mink og de mink, som er sendt til pelsning (eksempelvis via følgeseddel).

Det er naturligvis frivilligt, om du vil lade en myndighedsperson komme ind på din besætning og foretage optællingen, og jeg skal derfor høre, om du ønsker at medvirke?

...

Ved "NEJ" fra ejer:

Det er jeg ked af at høre, men beslutningen er truffet. Manglende medvirken vil derfor betyde, at du ikke får mulighed for at opnå bonussen, og du kan forvente, at myndighederne så kommer og foretager tømning af besætningen alligevel. Jeg vil derfor høre, om dette får dig til at ændre beslutningen?

...";

har hun forklaret, at hun godkendte actioncardet. Hun havde læst det igennem, inden hun godkendte det. Hele formålet med opkaldene var at få en aftale om at kunne optælle minkene. Det handlede ikke om at påtvinge minkejerne en handlepligt eller gennemføre noget med tvang. Det handlede om at give minkejerne en mulighed for at komme i gang med pelsningen for at kunne opnå tempobonus. Det fremgik af mødet med styrelsescheferne den 5. november 2020, at der skulle være fremdrift, da man ønskede at alle mink var aflivet den 16. november 2020. Der skulle derfor være tempo på indsatsen. Fødevarestyrelsen havde vurderet, at det skulle ske ved de omtalte telefonopkald til minkejerne, men styrelsen havde ikke tilstrækkelige ressourcer til selv at foretage alle opkald. Det var derfor, at politiet skulle bistå Fødevarestyrelsen. Der var ikke noget problem med, at telefonopkaldene blev foretaget, da det var frivilligt for minkejerne i zone 3, om de ville medvirke. Der var endvidere lagt op til, at minkejerne i zone 3 i videst mulig omfang selv skulle stå for pelsningen. Ligesom det var en forudsætning for udbetaling af tempobonus, at minkavlerne ville lade en myndighedsperson komme ind på farmene for at se, om alle mink var aflivet og få dokumentation på antallet af mink.

Beslutningen, der refereres til i actioncardet, er regeringens udmelding den 4. november 2020, om at alle mink i Danmark skulle aflives. På det tidspunkt var de i den kontekstforståelse, at hjemlen forelå om tirsdagen. Man kan godt sige, at de handlede på en forventet efterbevilling af hjemlen, men det var ikke forudsat, at politiet skulle gå ind på farmene i zone 3 uden tilladelse. Det var ikke tiltænkt nogen form for trussel eller tvang over for minkejerne. De forsøgte at give en velmenende serviceoplysning til minkejerne om, at de ikke skulle tænke for længe, da alle mink skulle være aflivet den 16. november 2020, og hvis minkene ikke blev talt op kunne minkejerne ikke opnå tempobonus. Minkejerne kunne derfor risikere at stå en i situation, hvor deres mink skulle aflives, og hvor de ikke kunne opnå tempobonus. Der blev ikke skabt en hjemmel til aflivning af alle mink inden den 16. november 2020.

Hun havde i dag gerne set, at de i actioncardet under "Ved "NEJ" fra ejer" havde skrevet, at minkejerne kunne forvente, når den fornødne lovhjemmel forelå, at myndighederne ville komme og foretage tømning af besætningen. De havde ikke kendskab til, at der ikke var hjemmel til at udbetale

tempobonus. Efter udmeldingerne, der var på daværende tidspunkt, var det deres opfattelse, at mink-ejerne kunne få en tempobonus udbetalt, og at der inden den 16. november 2020 ville komme en hjemmel til at kræve aflivning af mink i zone 3.

Efter hun havde godkendt actioncardet, gik hun ind til Uffe Stormly – det havde hun allerede gjort ved den første version, der forelå kl. 13.02 - og sagde, at han skulle være opmærksom på, at der var foretaget ændringer i forhold til den første version. Hun og Tobias Gilbæk Berg lavede sammen med Uffe Stormly en yderligere ændring, hvor det blandt andet blev tilføjet, at man skulle henvise til den kommunale psykosociale indsats, da det var pressede folk, som de talte med.

Forevist Tobias Gilbæk Bergs mail sendt til hende og Uffe Stormly lørdag den 7. november 2020 kl. 12.04, som var vedhæftet actioncard nr. 1 om samtale med ejere af minkfarme version 4 (actioncard-ekstrakten s. 381):

”...

Fra: Berg, Tobias Gilbæk (...)

Til: Stormly, Uffe Frank (...); Buch, Birgitte (...)

Cc: Jensen, John (...)

Emne: Sender: Actioncard nr. 1 om samtale med ejere af minkfarme version 4 - 07. november 2020

Dato: 7. november 2020 12:04:27

Vedhæftede filer: Actioncard nr. 1 om samtale med ejere af minkfarme version 4 - 07. november 2020.docx

image001.jpg

Vedhæftet actioncard ver 4 med ændringer:

Nyt pkt. 2.1 om tidsregistrering

Ændringer i pkt. 3.2: Ny samlet 10 dages frist og vejledning om at kontakte 114 ved containermangel. ...”

har hun forklaret, at der i starten var en særlig ordning i forhold til minkfarme, der havde færre end 7.500 dyr. Denne ordning besluttede Fødevarestyrelsen at ændre. Det var derfor, at der blev foretaget en ændring af actioncardet på det her tidspunkt.

Det sidste afsnit i actioncardet blev først ændret ved version 5. Baggrunden herfor var, at det viste sig, at der ikke kunne samles flertal til hastelovforslaget, der skulle sikre hjemmel til aflivning af mink i zone 3, som herefter skulle igennem en almindelig lovbehandling. De stod derfor i en anden situation og ændrede formuleringen i det sidste afsnit i actioncardet.

Forevist Morten Holland Heides mail sendt til hende m.fl. mandag den 9. november 2020 kl. 01.57, der var vedhæftet nyt udkast til lovforslag om aflivning af og midlertidig forbud mod hold af mink og ildere (actioncardekstrakten s. 487):

”...

From: Morten Holland Heide

To: Buch, Birgitte (...); Bitsch, Lise Grand Mortensen (...); Østergaard, Pernille (...);

Kloppenborg, Thomas (...)

Cc: Mads Møller Langtved ...; Camilla Marta Giordano ...

Subject: Minklovforslaget

Date: 9. november 2020 01:57:46

Attachments: Nyt Udkast. 21.30 - d. 8.11.2020 - Lovforslag om aflivning af og midlertidig forbud mod hold af mink og ildere.docx

...

Kære alle

Som varslet hermed minklovforslaget. Som I kan se, er vi ikke i mål endnu. Men nu kan I se, hvordan det ser ud med vores seneste bemærkninger til Miljø- og Fødevarerministeriet skrevet ind i dokumentet.

@Thomas og Pernille: Vil I ikke se på straffebestemmelsen, hvor der også er lagt op til at fastsætte et konkret strafniveau i bemærkningerne.

...”;

har hun forklaret, at hun her fik tilsendt lovforslaget i udkast. Mailen var en opfølgning på en tidligere mail, som hun havde fået søndag eftermiddag, hvor det var varslet, at der blev arbejdet på et udkast til en hastelov om at sikre hjemmel til aflivning af mink i zone 3, og at hun ville få lovforslaget tilsendt i udkast. Den 9. november 2020 om morgenen fik hun tilsendt et opdateret lovudkast. Det var først i løbet af den 10. november 2020, at de blev gjort opmærksom på, at der ikke var politisk opbakning til lovforslaget, og at de derfor stod i en anden situation.

Forevist uddrag af referat fra dagligt NBC-møde vedrørende covid-19 den 9. november 2020 (actioncardekstrakten s. 514-515):

”...

Situationen overordnet

- Uffe Stormly oplyste, at lovgivningen, der hjemler aflivning af alle mink, endnu ikke er på plads, men at operationen forsætter, medmindre der bliver meldt andet ud. Operationen er inddelt i 3 zoner, herunder 1) alle smittede minkbesætninger, 2) Alle minkbesætninger inden for 7,8 km radius af smittede minkbesætninger og 3) Alle øvrige minkbesætninger.

...

Birgitte Buch orienterede om, at Juridisk Sektion har modtaget et udkast til en lov om aflivning af mink og midlertidigt forbud mod hold af mink, som tilvejebringer hjemlen for aflivning af mink.

...”;

har hun forklaret, at hun deltog i mødet. Hun husker ikke specifikt bemærkningerne fra Uffe Stormly, men hun vil tro, at han henviste til operationen i zone 1 og zone 2, da politiet ikke havde haft noget at gøre med farmene i zone 3, udover telefonopkaldene til minkejerne, som de bistod Fødevarerstyrelsen med, men denne del var afsluttet på daværende tidspunkt.

Forevist Tobias Gilbæk Bergs mail sendt til hende tirsdag den 10. november 2020, som var vedhæftet actioncard nr. 1 om samtale med ejere af minkfarme version 5 (actioncardekstrakten s. 604):

”...

Fra: Berg, Tobias Gilbæk (...)

Til: Buch, Birgitte (...)

Emne: Sender: Actioncard nr. 1 om samtale med ejere af minkfarme version 5 - 10. november 2020

Dato: 10. november 2020 12:45:09

Vedhæftede filer: Actioncard nr. 1 om samtale med ejere af minkfarme version 5 - 10. november 2020.docx

...

Kære Birgitte

Vedhæftet udkast til actioncard mink, ver 5 – alle opmærksomhedspunkter/ændringer markeret med rød skrift

...”;

og forevist uddrag af actioncard nr. 1 om samtale med ejere af minkfarme version 5 (actioncardekstrakten s. 605):

”...

Regeringen har af hensyn til folkesundheden anbefalet, at alle mink i Danmark aflives. Der foretages herefter en optælling med henblik på efterfølgende udbetaling af bonus til ejere af minkfarme.

...”;

har hun forklaret, at ændringen blev foretaget for at vise, at de var opmærksomme på, at deres kontekstforståelse var ændret. Der var på daværende tidspunkt ikke flere minkejere at ringe til, hvilket var bekræftet af Fødevarestyrelsen i løbet af søndagen. Det var således mere for at kunne dokumentere, at de var opmærksomme på, at formuleringen i actioncardet under punktet ” Ved ”NEJ” fra ejer:” - set i den nye kontekst – ikke var vanvittig godt formuleret.

Politieleverne var briefet om, at ejerne stod i en svær situation. Der blev gjort meget for, at eleverne var opmærksomme på, om der eventuel var behov for psykosocial indsats. Den 9. november 2020 gjorde de endvidere samtlige politikredse opmærksomme på, at kredsene skulle etablere kontaktpunkter med kommunerne i forhold til at få telefonnumre, som der kunne henvises til. Politiet ringede på vegne af Fødevarestyrelsen, hvilket var det samme, som hvis Fødevarestyrelsen selv havde ringet. Det blev ikke undersøgt, hvorvidt minkejerner, der havde meddelt samtykke, havde følt sig presset eller ikke tilstrækkelig informeret. De har efterfølgende været i kontakt med otte minkejere, hvoraf tre klart havde oplyst, at de ikke ønskede at medvirke. De øvrige fem medtog de for en sikkerheds-skyld, da de ikke kunne udelukke, at disse ligeledes havde oplyst, at de ikke ønskede at medvirke og således kunne have fået oplæst den del af actioncardet, der omhandlede ”Ved ”NEJ” fra ejer”. Hun tror, at Fødevarestyrelsen var glade for politiets assistance, da styrelsen ikke selv havde ressourcerne.

Forevist Jakob Munkhøj Niensens mail sendt til Jannik Elmegaard m.fl. tirsdag den 10. november 2020 vedrørende hvilke opgaver politiet havde udført (actioncardekstrakten s. 629):

”...

From: Jakob Munkhøj Nielsen

To: Jannik Elmegaard; Central Krisestab (FVST)

Cc: Pernilla Kalf Sehje; Birla Troen Klixbüll; Jan Bay-Schmidt; Henriette Majcherek Hansen

Subject: SV: Vigtigt: Hvilken opgave udførte politiet for os i sidste uge?

Date: 10. november 2020 16:29:43

Attachments: Talepinde NY - samtale om optælling af raske mink.docx
image001.png

Kære Jannik

Jeg gav en introduktion til opgaven med at ringe ud til raske besætninger til Birgitte Buch og Tobias Berg fra politiet i fredags.

Her gennemgik vi talepinde til Politiet, hvor det var mit indtryk at de ville uddybe til deres eget brug. Vedhæftede version er seneste version der blev opdateret efter at tempobonus fristen på 5 dage for mindre minkfarme er fjernet. 5-dages fristen var indeholdt i versionen, som blev drøftet fredag.

Politiets løsning af ringeopgaven var mildt sagt mangelfuld. Der blev i vidt omfang ikke skaffet de helt basale oplysninger, som talepindene angiver. I stedet blev en række mere eller mindre relevante bemærkninger om at minkavleren manglede containere eller at avleren var sur videreformidlet til os. Set i bakspejlet skulle FødevarerKøbenhavn bare have fortsat med opgaven, som vi startede torsdag Data fra

Politiet blev også returneret i et stort rod, som det tog mange timers arbejde at udrede – igen af FødevarerKøbenhavns medarbejdere. Dette har jeg også nævnt for Michael (vores forbindelsesofficer) – om end i mere diplomatiske vendinger end beskrevet her.

Henriette kan uddybe ved behov.

...

Fra: Jannik Elmegaard ...

Sendt: 10. november 2020 14:50

Til: Central Krisestab (FVST) ...

Cc: Jakob Munkhøj Nielsen ...; Pernilla Kalf Sehje ...; Birla Troen Klixbüll ...; Jan Bay-Schmidt ...

Emne: Vigtigt: Hvilken opgave udførte politiet for os i sidste uge?

Kære krisestab

Jeg har behov for info om, hvilken telefonopgave politiet udførte for os i sidste uge. Ligger der en instruks, som vi kan blive klogere af?

Behovet er der, fordi politiets pressefolk bliver spurgt om det af en journalist, formentlig mhp at undersøge, i hvilken grad politiet har været med til at ”markedsføre”, at alle dyr på zone 3-besætninger skal slås ned.

...”;

har hun forklaret, at hun ikke har set denne mail eller hørt denne udlægning. Politiet har ikke været med til at markedsføre, at alle dyr i zone 3 skulle aflives. De har formidlet en information om optælling af mink med henblik på at opnå en tempobonusordning. Hun har muligvis på mødet med Fødevarestyrelsen sagt, at de ville lave et actioncard.

Forevist Uffe Stormlys mail sendt til Hanne Larsen tirsdag den 17. november 2020 (actioncardeks-trakten s. 775):

”...

Fra: [Uffe Stormly]...

Til: Hanne Larsen

Cc: Nikolaj Veje (FVST); Jakob Munkhøj Nielsen; Camilla Brasch Andersen; Birgitte Buch

Emne: SV: SOP for fysisk optælling i besætningerne

Dato: 17. november 2020 14:25:37

Vedhæftede filer: image001.png

Kære Hanne

Ad 1.

Birgitte Buch og Tobias Berg, begge fra Rigspolitiet, var fredag den 6. november 2020 kl. 10.30 til møde i Fødevarestyrelsen med Jakob Munkhøj Nielsen, hvor opgaven med at tage telefonisk kontakt til minkavlerne i zone 3 blev overdraget fra Fødevarestyrelsen til Rigspolitiet efter en anmodning herom fra Fødevarestyrelsen. Det blev på mødet fra Fødevarestyrelsens side oplyst, at hjemmelsgrundlaget ikke var på plads, og at således var tale om, at det var frivilligt for de enkelte minkejere, om de ville medvirke. Det blev endvidere oplyst, at der alene var tale om minkfarme i Jylland

...”;

har hun forklaret, at de på baggrund af talepindene, som de modtog fra Fødevarestyrelsen, skrev i actioncardet, at det var frivilligt, om man ønskede at deltage.

Hun har stor respekt for arbejdet, der er lavet i forbindelse med advokatundersøgelsen, men hun er ked af, at man ensidigt har lagt ansvaret på en medarbejder, når man som følge af undersøgelsesformen ikke kunne tale med de involverede. Hvis nogle minkejere har følt sig presset, skal hun beklage dette, da det ikke har været hensigten med formuleringen i actioncardet.

Adspurgt af kommissionen og forevist uddrag af brev til alle minkavlere i Danmark (tillægsekstrakt 1 s. 229):

”...

Minkfarme uden for zonerne

Aflivningen af alle mink (også avlsdyr) skal være overstået den 16. november 2020. Du skal derfor begynde på aflivning og pelsning af besætningen hurtigst muligt. Du skal være særlig opmærksom på, at der ikke er mink, der undslipper og løber ud i naturen.

Optælling - du må gerne gå i gang

Besætningen skal tælles op, men aflivning må gerne gå i gang før optælling. Myndighederne skal ikke være tilstede ved opstart. Det skal være muligt at tælle levende mink. For de kroppe der er sendt til pelseri, skal en følgeseddel kunne oplyse, hvor mange mink, der er sendt. Myndighederne ringer til dig i løbet af de kommende dage for at lave en aftale om optælling.

...”

har hun forklaret, at hun mener, at hun fik brevet tilsendt den 7. november 2020 og så brevet i den forbindelse. De arbejdede indenfor denne kontekstforståelse, og at der ville komme et hastelovforslag. At minkejerne ville blive kontaktet af myndighederne henviser til, at Fødevarestyrelsen, herunder politiet på vegne af Fødevarestyrelsen, ville ringe for at lave en aftale om optælling.

Adspurgt af kommissionen og forevist uddrag af actioncard nr. 1 om samtale med ejere af raske minkfarme version 1 (actioncardekstrakten s. 294-295):

”...

Regeringen har truffet beslutning om at alle mink i raske minkbesætninger skal tælles op for at kunne udmåle betaling til ejeren.

...

Hej, du taler med [TITEL] [NAVN]. Jeg ringer fra Rigspolitiet på vegne af Fødevarestyrelsen, da regeringen af hensyn til folkesundheden har truffet beslutning om at alle mink i Danmark skal aflives. Jeg ringer derfor vedrørende optælling af mink i raske besætninger.

...”

har hun forklaret, at hun ikke tror, at de havde disse formuleringer fra Fødevarestyrelsens brev. Hun mener, at hun modtog brevet fra Fødevarestyrelsen fra Tobias Gilbæk Berg. Hun ved ikke, om han havde Fødevarestyrelsens brev, da actioncardet blev udarbejdet. På daværende tidspunkt arbejdede de inden for den kontekstforståelse, at regeringen havde udmeldt, at alle mink i Danmark skulle aflives, hvilket blev efterfulgt på styrelseschefsmødet den 5. november 2020 med, at alle mink skulle være aflivet den 16. november 2020. Det var det, som de arbejdede videre ud fra, men også, at man ikke kunne gå ind på minkfarme i zone 3 uden tilladelse. Dette blev endvidere fulgt op med en mail til samtlige politikredse den 7. november 2020, hvor det var anført, at man under ingen omstændigheder måtte gå ind på en farm i zone 3 uden tilladelse fra ejeren.

De var ikke orienteret om, at tempobonusordningen skulle stoppe og afvente hjemlen, der skulle tilvejebringes via det omtalte hastelovforslag. Det må i givet fald have været sektormyndighedens ansvar. De havde fået besked på, at der fortsat skulle ringes til minkejerne. Formuleringen i actioncardet

om, at alle mink skulle aflives, var en direkte reference til regeringernes udmelding på pressemødet den 4. november 2020. De har sagt til minkejerne, at deres mink skulle aflives. Det kunne være, at de ikke skulle have skrevet dette, men det var den klare udmelding fra regeringen den 4. november 2020. De har på intet tidspunkt lavet tvangsindgreb over for minkejerne. Hun er bekendt med, at politiet ikke kan ringe til en borger og sige, at man skal gøre noget, hvis man ikke er forpligtet hertil.

Forevist uddrag af actioncard nr. 1 om samtale med ejere af raske minkfarme version 5 (actioncard-ekstrakten s. 33):

”...

Hej, du taler med [TITEL] [NAVN]. Jeg ringer fra Rigspolitiet på vegne af Fødevarestyrelsen, da regeringen af hensyn til folkesundheden har anbefalet, at alle mink i Danmark aflives. Jeg ringer derfor vedrørende optælling af mink i raske besætninger.

...”

har hun forklaret, at dette er efterskrivningen, som de foretog, men det ændrer ikke ved, at regeringen havde udmeldt, at alle mink i Danmark skulle aflives. Hun vil godt medgive, at dette er en bedre formulering. Med kontekstforståelse henviser hun til, at det handlede om en frivillig optælling af mink med henblik på en tempobonusordning.

Adspurgt af sin bisidder advokat Anders Nemeth har hun forklaret, at hun ikke havde opfattelse af, at der var en interessekonflikt mellem minkejerne og politiet eller andre myndigheder, hverken i tiden op til de begyndte at ringe til minkejerne eller i perioden, hvor de foretog opringningerne. Der var et godt samarbejde og et ønske fra minkejerne om komme i gang med at pelse, især i Jylland.

Sander Jacobsen

Sander Jacobsen har – under afhøring i kommissionen den 27. januar 2022 – forklaret blandt andet, at han er direktør i København Fur med ansvar for Farmer Service og Public Affairs. Han har været ansat i København Fur siden år 2000. Han fik de første efterretninger om, at der var fundet coronasmitte i mink fra Holland i april 2020. I Danmark kom de første tilfælde af coronasmitte i mink i juni 2020. I efteråret 2020 intensiveredes smittespredningen på danske minkfarme. København Fur blev inddraget i processen allerede i juni 2020, hvor der blev udarbejdet bekendtgørelser om nye smittebeskyttelseskrav.

Forevist passage fra coveret ”Møde med København Fur 7. oktober kl. 13.00” (ekstrakten s. 1123):

”...

Indstilling

Til ministerens godkendelse vedlægges Q and A-KD, hvori København Furs spørgsmål tilsendt MLS forud for mødet besvares (*bilag 1*).

Til ministerens orientering vedlægges baggrundsnotat om driftstab og kompensation (*bilag 2*).

Sagen kort inkl. politisk landskab

København Fur har ønsket et møde med ministeren for at diskutere bl.a. kompensationsmodel samt og 7,8 km-zonen.

...”

har han forklaret, at han deltog i dette møde den 7. oktober 2020 kl. 13.00. Han deltog sammen med Tage Pedersen (København Fur). Møderne i oktober 2020 fokuserede primært på forståelsen af aflivningsstrategien, herunder zoneafgrænsningens størrelse. København Fur havde en holdning til zonernes størrelse. Det var en ret indgribende aflivning, der pågik på minkfarmene på grund af zoneinddelingen på 7,8 kilometer. Zoneafgrænsningen var på intet tidspunkt til forhandling.

I juni 2020 bakkede København Fur og minkerhvervet op om aflivningen af de coronasmittede mink. Da der kom nye smittetilfælde i august og september 2020, begyndte minkbranchen at overveje, hvorvidt man igen skulle aflive minkbesætninger med coronasmittede mink. Disse kommunikerede de til Miljø- og Fødevarerministeriet i august og september 2020 i håbet om, at coronasmitten kunne inddæmmes. Miljø- og Fødevarerminister besvarede dog ikke deres henvendelser. Den 1. oktober 2020 igangsatte Miljø- og Fødevarerministeriet en ny aflivnings- og zonestrategi, som omfattede aflivning af mink på smittede farme samt mink på farme beliggende i en zone på 7,8 kilometer fra en smittet besætning. København Fur havde haft møder med Fødevarerstyrelsen i september 2020, hvor branchen også kommunikerede, at det var på tide at genindføre aflivningsstrategien.

I dagene efter 1. oktober 2020, hvor den nye aflivningsstrategi var blevet fastlagt, skete der ikke noget på trods af, at minkbranchen pressede på for at få aflivningsindsatsen igangsat. Man ønskede fra politisk side at afklare og fastlægge den økonomiske kompensation for aflivningerne, før aflivningerne kunne påbegyndes. Aflivningsarbejdet blev derfor først igangsat den 8. oktober 2020. Det var en meget tumultarisk aflivningsproces. Han havde en forventning om, at Fødevarerstyrelsen var klar til at påbegynde aflivningerne den 2. oktober 2020, men der skete intet den første uge efter beslutningen var blevet truffet på CU-mødet den 1. oktober 2020. Hvis aflivningsstrategien skulle give mening, så skulle aflivningerne ske hurtigst muligt, så man forhindrede smittespredningen. Minkavlerner fik ikke lov til at aflive minkene selv på trods af, at dette ville have været langt mere effektivt.

Han havde primært kontakt med Hanne Larsen (Fødevarerstyrelsen), Camilla Brasch Andersen (Fødevarerstyrelsen) og Tejs Binderup (Miljø- og Fødevarerministeriet), herunder også i forhold til minkbranchens ønske om øget tempo på aflivningsindsatsen. København Fur havde en forhåbning om, at der blev iværksat en mere operationel ledelse, som kunne øge tempoet for aflivningsprocessen efter beslutningen den 1. oktober 2020. NOST'en blev inddraget i aflivningsarbejdet i medio oktober 2020. Fødevarerstyrelsen tilkendegav på dette tidspunkt, at der ved aflivningerne skulle være en dyrelæge til stede fra Fødevarerstyrelsen. Fødevarerstyrelsen ville i første omgang selv stå for aflivningerne, men da der kom estimater på, at aflivningsindsatsen med dette tempo først kunne afsluttes i marts 2021, fik minkavlerner tilbud om selv at stå for aflivningerne.

Forevist sin mail af 30. oktober 2020 kl. 09.11 (ekstrakten s. 1361) til blandt andre Henrik Studsgaard, Tejs Binderup, Paolo Drostby, Hanne Larsen, Nikolaj Veje, Katja Goodhew, Anders Kroman Liin, Søren Andersen og Tage Pedersen med emnet ”INPUT TIL MØDET KL. 13.15”:

”...

Kære alle,

Forud for mødet i dag kl. 13.15 fremsendes herved **opdateret input med scenariebeskrivelse indledningsvis**, og efterfølgende den allerede fremsendte model for en langsigtet bæredygtig strategi.

Jeg skal bede om, at ministeriet på selve mødet kan lægge præsentation op og facilitere visning af disse slides, såfremt dette viser sig at være formålstjenligt.

...”

og forevist slides fra præsentationen ”Status og scenarier vedr. corona og mink” (ekstrakten s. 1372):

”...

Med øjeblikkelig virkning justeres den aktuelle nedslagningsstrategi på følgende måde:

Zonerne på 7,8 km fastholdes som nu.

På ikke-smittede farme i zonerne pelses minkene efter aflivning - i stedet for destruktions. Derved reduceres samfundets økonomiske tab i meget betydeligt omfang.

På ikke-smittede farme i zonerne aflives avlsdyrene ikke. Herved fastholdes så vidt muligt grundlaget for næste års besætning.

På smittede farme aflives og destrueres alle dyr fortsat som nu. Dette skal iværksættes gerne få timer efter konstateret smitte. Også avlsdyr aflives, idet der fortsat under pelsning forefindes en stor samlet biomasse set under ét på danske farme.

Farme beliggende inden for en radius på 2 km fra smittet farm screenes dagligt i 14 dage ved svaberprøver på 5 dyr i forbindelse med aflivningen til pelsning. Ud til 7,8 km fastholdes aktuelt forøget screening, som eventuelt også kan forstærkes yderligere.

...”;

har han forklaret, at denne præsentation blev gennemgået og drøftet på mødet med den 30. oktober 2020 med Miljø- og Fødevareministeriet. København Fur ønskede at bevare avlsdyrene i videst muligt omfang, og dette var også temaet for mødet. København Fur havde i midten af oktober 2020 rettet henvendelse til Miljø- og Fødevareministeriet med forslag om, at man ikke skulle aflive avlsdyrene på ikke-smittede farme med henblik på, at Statens Serum Institut eller DK-VET kunne foretage en sundhedsfaglig vurdering heraf. København Fur fik dog ikke noget svar på deres forespørgsel.

Forevist Lykke Felds mail af 30. oktober 2020 (tillægsekstrakt 4 s. 177) til Tejs Binderup, Paolo Drostby og Søren Andersen, som tillige er sendt til blandt andre Ask Lyno-Hansen med emnet ”Noter fra møde med København Fur”:

”...

Hermed mine noter fra møde med København Fur. Noterne er til internt brug i departementet. Deltagere: Tage Pedersen, Jesper Lauge, Sander Jacobsen, Martin Merrild, Flemming Nør, minister, DC, Tejs, Paolo, SR, Bjarke Kamstrup, Hanne Larsen, Nikolaj Veje

...

- Det er ikke Hanne Larsens forståelse at myndighederne forsinket arbejdet på de ikke smittede farme ved at myndighedspersonerne kun er til rådighed i et begrænset tidsrum hver dag.
- Hanne Larsen betoner hvor vigtigt det er, at farmerne bidrager til at aflive de smittede dyr. Myndigheder lægger kræfter i fritestning.
- Tage Pedersen understreger, hvor vigtigt det er at få ændret strategien inden for få dage, hvis minkbranchen skal overleve.
- Ministeren kvitterer for det modtagne forslag, som vil blive taget med i det videre arbejde i strategien for 2021.

...”;

har han forklaret, at Miljø- og Fødevareministeriet havde stor forståelse for København Furs forslag om at bevare avlsdyrene, men der var samtidig en reservation for, hvilke handlemuligheder Miljø- og Fødevareministeriet havde. Det var generelt hans opfattelse, at beslutningskompetencen ikke var pla-

ceret i Miljø- og Fødevareministeriet, men derimod uformelt var placeret primært i Sundhedsministeriet. Beslutningskompetencen var i hvert fald deponeret et andet sted end i Miljø- og Fødevareministeriet. Der kom ikke en konklusion på mødet den 30. oktober 2020 i forhold til forslaget om at bevare avlstdyrene. Han og Tage Pedersen fik forståelsen af, at Miljø- og Fødevareministeriet ville kigge videre på branchens forslag om at bevare avlstdyrene.

Branchen var på dette tidspunkt frustreret over, at der skulle være en myndighedsperson til stede under aflivningerne, idet der ikke var tilstrækkeligt med myndighedspersoner, hvilket forsinkede aflivningsprocessen. Miljø- og fødevareminister Mogens Jensen havde forståelse for minkbranchens ønske om at bevare avlstdyrene, men han (Sander Jacobsen) fik samtidig en underliggende fornemmelse af, at beslutningskompetencen var placeret et andet sted.

Adspurgt af advokat Anders Valentiner-Branth, bisidder for Nikolaj Veje, har han forklaret, at under myndighedsaflivningerne i juni 2020 var der en myndighedsperson til stede under aflivningerne af mink. Da det blev besluttet, at minkavlerne selv kunne stå for at aflive coronasmittede mink og mink i zone 2, ville minkavlerne gerne påbegynde dette arbejde før, der kom aftaler på plads om honorering og rengøringsudgifter. Kompensationsmodellen blev meldt ud til minkavlerne den 8. oktober 2020.

I perioden fra mødet den 30. oktober 2020 til mødet den 2. november 2020 kom der ikke en tilbage melding fra Miljø- og Fødevareministeriet i forhold til de initiativer, som minkbranchen havde foreslået på mødet den 30. oktober 2020.

Forevist Hanne Larsens mail af 2. november 2020 kl. 13.16 (ekstrakten s. 1434) til ham, Tage Pedersen og Kåre Mølbak (Statens Serum Institut), som tillige var sendt i kopi til blandt andre Hanne Larsen og Camilla Brasch Andersen, med emnet ”Materiale til møde vedr. håndtering af mink kl. 15.30 d.d.”:

”...

Kære alle

På vegne af Hanne, sendes notat om pelsning til mødet i eftermiddagen. Dagsorden er den samme som der tidligere er sendt ud fra krisestaben.

På mødet deltager:

Kåre Mølbak
Sander Jacobsen
Tage Pedersen
Jan Dahl
Hanne Larsen og evt. andre fra FVST.

...”

og forevist passage fra dagsordenen til mødet ”Dagsorden til møde med branchen og SSI vedr. håndtering af mink 2. november 2020, kl. 15.30 – 17.00, mødelokale E 041” (ekstrakten s. 1435):

”...

1. Velkommen v/Hanne
2. Status på udvikling af COVID-19 i befolkningen v/Kåre
3. Drøftelse af mink og COVID-19, herunder avlstdyr, smittespredning m.v.

4. Pelsning af zonebesætninger v/Hanne (bemærk at notat eftersendes)

...”

har han forklaret, at der ligeledes i juni og august 2020 havde været møder mellem København Fur og Fødevarestyrelsen, hvor Statens Serum Institut deltog. På disse møder havde man bl.a. drøftet værnemidler og testning af minkavlere. København Fur havde på disse møder foreslået, at medarbejderne på minkfarmen også skulle testes, men dette initiativ blev aldrig iværksat.

På mødet den 2. november 2020 deltog Kåre Mølbak fra Statens Serum Institut. København Fur havde efterspurgt et møde med sundhedsmyndighederne, idet de havde en klar fornemmelse af, at sundhedsmyndighederne havde den reelle beslutningskompetence. Dette var årsagen til, at der blev afholdt et møde mellem København Fur, Fødevarestyrelsen og Statens Serum Institut. Kåre Mølbak indledte mødet med at sige, at Statens Serum Institut havde fundet mutationer af coronavirus i mink, som kunne påvirke kommende vacciners virkning. Kåre Mølbak fortsatte med at forklare, hvad dette kunne betyde for branchen, herunder at fundet af cluster 5 ville medføre, at minkavlerne ikke måtte avle på deres avlsdyr i 2021. Dette var, ifølge Kåre Mølbak, worst case-scenariet. Kåre Mølbak sagde, at mutationerne kunne skabe en ny pandemi eller et nyt ”Wuhan”.

Forevist Jannik Elmegaards (Fødevarestyrelsen) mail af 2. november 2020 kl. 18.03 (ekstrakten s. 1472) til Hanne Larsen og Camilla Brasch Andersen, som tillige er sendt i kopi til blandt andet Nikolaj Veje, med emnet ”Mine noter – referat af møde mellem erhvervet, SSI og FVST vedr. håndtering af mink”:

”...

Deltagere:

Fra København Fur: Tage Pedersen, Sander Jacobsen og Jesper Lauge

Fra Landbrug & Fødevarer: Jan Dahl

Fra SSI: Kaare Mølbak

Fra Fødevarestyrelsen: Hanne Larsen, Camilla Brasch Andersen, Sten Mortensen og Jannik Elmegaard

1. Velkommen

Det blev præciseret, at mødet er kommet i stand efter ønske fra erhvervet.

...

Der er to primære bekymringspunkter: 1. Smitten på Vestegnen og 2. Spredning af de minkrelaterede stammer.

Derfor er det vigtigt, at størrelsen af minkbestanden bliver reduceret. På den måde kan reservoiret reduceres. Det er så vidt vides det største zoonotiske reservoir af COVID19 på verdensplan.

Der har været 5 betydende varianter af minkrelaterede COVID19 nord for Limfjorden. Der er set en enkelt stamme, som har fire genetiske forandringer, der gør den så forskellig fra grundstammen, at den kommende vaccine med sandsynlighed ikke vil have effekt på den. Det betyder, at den tidligere teoretiske bekymring i fht. effekt af vaccinen nu er blevet reel.

...”

og forevist Kåre Mølbaks mail af 14. december 2020 kl. 09.45 (ekstrakten s. 1478) til Jannik Elmegaard med emnet ”Spørgsmål: Referat af møde den 2. november 2020 mellem erhvervet, SSI og FVST vedr. håndtering af mink”:

”...

Kære Jannik

Nu kan jeg ikke huske, hvordan ordene præcist faldt, men det er vigtigt at nævne at dette var i worst case scenariet.

...”

og forevist passage fra referat af mødet den 2. november 2020 mellem København Fur, Fødevarestyrelsen og Statens Serum Institut med Kåre Mølbaks bemærkninger (ekstrakten s. 1480):

”...

Det er derfor en alvorlig situation. Hvis ikke myndighederne tager den nuværende situation alvorligt, er der risiko for, at der i et worst case-scenarium skabes et nyt Wuhan (reservoir for massiv smittespredning), og man kan skabe risiko for, at myndighederne skal bekæmpe to pandemier samtidig.

...”

har han forklaret, at de anførte rettelser, foretaget af Kåre Mølbak, fyldestående gengav Kåre Mølbaks udtalelser på mødet den 2. november 2020.

Forevist passage fra referat af mødet den 2. november 2020 mellem København Fur, Fødevarestyrelsen og Statens Serum Institut (ekstrakten s. 1482-1483):

”...

Kåre Mølbak gjorde opmærksom på, at erhvervet bør forberede sig på to spor: Enten at man producerer i 2021, eller - hvis vaccinen trækker ud eller viser sig ikke at være effektiv - at minkproduktionen i 2021 er på stand by, altså uden avl, men med bevaring af avlstæver, med henblik på avl i 2022.

Det er Kåre Mølbaks vurdering, at ikke-smittede avlsdyr i 7,8 km-zonerne udgør en væsentlig risiko. Avlsdyr uden for zonerne vil kunne bevares, selvom der er risiko for, at de smittes, men risikoen er væsentlig mindre. Man vil altså kunne bevare avlsdyr uden for zonerne og fra fritestede besætninger.

...

Hanne Larsen gjorde det klart, at erhvervet skal gøre sig klar til en Plan B, hvor der ikke avles i 2021. Tage Pedersen vurderer, at scenariet er realistisk, men at det fordrer et erstatningsparadigme fra myndighederne, da det vil være ekspropriation. Erhvervet vurderer dog, at det er muligt i praksis, hvis der ikke er andre muligheder.

...”

har han forklaret, at på mødet den 2. november 2020 drøftede de på intet tidspunkt aflivning af alle mink i Danmark. Worst case scenariet var, at minkavlerne kun måtte bevare deres avlsdyr efter pelsningssæsonen, og at man ikke måtte avle på avlsdyrene i 2021. Der var på dette tidspunkt intet mere vidtgående i spil i forhold til minkerhvervet. Kåre Mølbak gav på mødet den 2. november 2020 ikke udtryk for, at der skulle foretages yderligere prøvetagninger eller analyser. Han (Sander Jacobsen) forlod mødet med et indtryk af, at man kiggede ind i en drøftelse af, at minkavlerne ikke kunne avle på avlsdyrene i 2021. Mødet sluttede af med, at de skulle mødes igen om et par uger for at se, hvordan situationen havde udviklet sig. De fik ikke indtryk af, at Kåre Mølbak var klar til at trykke på panikknappen. Man skulle derimod se tiden an. På mødet den 2. november 2020 var plan A, at man kunne fortsætte minkavl i 2021, mens plan B bestod af, at man ikke måtte avle på avlsdyr i 2021. Statens Serum Institut afventede på dette tidspunkt yderligere resultater af cluster 5-fund. Han mener, at når der blev lavet en aftale om, at de skulle se tiden an nogle uger, kunne de have en berettiget forventning om, at der ikke få dage senere skulle tages drastiske beslutninger. På dette tidspunkt forventede man, at den humane vaccine var på vej, og på mødet den 2. november 2020 drøftede de også muligheden for, at minkavlerne kunne forsætte minkavlen i 2021. Kåre Mølbak var ikke afvisende over for sædvanlig minkavl i 2021. På mødet gav Kåre Mølbak også sin opbakning til fritestningsstrategien.

Forevist passage fra gengivelsen af Hanne Larsens forklaring afgivet for kommissionen den 21. oktober 2021 (forklaringsdokumentet s. 521):

”...

På mødet med erhvervet var det, hun lagde mærke til, at Kåre Mølbak sagde, at der ikke nødvendigvis ville blive behov for at aflive avlsdyr uden for zonerne.

...”;

har han forklaret, at dette også var hans opfattelse af Kåre Mølbaks udtalelser på mødet den 2. november 2020 mellem København Fur, Fødevarestyrelsen og Statens Serum Institut. På dette møde drøftede de ikke lovgrundlaget for et forbud mod minkavl i 2021. De havde udelukkende en faglig epidemiologisk drøftelse.

Adspurgt af kommissionen har han forklaret, at han på mødet den 2. november 2020 med Kåre Mølbak ikke fik besked om, at han ikke måtte videregive oplysningerne om fundet af cluster 5. Han gav oplysningen om fundet af cluster 5 videre til nogle enkelte kollegaer i København Fur.

Forevist passage fra Miljø- og Fødevareministeriets cover ”Møde med København Fur om bl.a. pelsning af zonebesætninger” til brug for møde den 2. november 2020 kl. 19.00 mellem København Fur og Miljø- og Fødevareministeriet (ekstrakten s. 1448):

”...

Indstilling

Til ministerens godkendelse er vedlagt taleberedskab (bilag 1) til brug for møde med København Fur mandag den 2. november kl. 19.00-20.00.

Sagen kort inkl. politisk landskab

På baggrund af møde mellem Fødevarestyrelsen og København Fur den 30. oktober 2020, har erhvervet anmodet om, at der gives tilladelse til pelsning af ikke-smittede besætninger inden for 7,8 km zonerne omkring smittede besætninger, og at bevare avlsdyr fra zonebesætninger, hvor der ikke er mistanke om eller konstateret smitte med COVID-19.

Som fremgår af tidligere forelagte sag ”2020-21215 Forelæggelse - Mulighed for pelsning af zonebesætninger”, godkendt den 2. november 2020, har ministeren på baggrund af en indstilling fra Fødevarestyrelsen her godkendt, at:

(1) pelsning kan tillades i zonebesætninger under en række oplistede forudsætninger (jf. bilag 2), og at SSI ikke har betænknin ger herved, men

(2) erhvervets ønske om, at bevare avlsdyr i zoner ikke imødekommes.

Fødevarestyrelsen har videreformidlet dette til erhvervet på et møde her til eftermiddag, hvor Statens Serum Institut ligeledes har tilkendegivet, at de anser det for værende nødvendigt, at biomassen i 2021 begrænses, herunder ved at undlade at indsætte nye dyr i de aflivede besætninger. Der forventes dog pt. en formel tilkendegivelse af dette fra sundhedsmyndighederne, og denne forventes først omkring onsdag.

...”;

har han forklaret, at de på dette møde om aftenen den 2. november 2020 mellem København Fur og Miljø- og Fødevareministeriet fik en opfølgning på branchens ønske om at bevare avlsdyr i zonerne. Dette ønske havde de fremsat på mødet den 30. oktober 2020. På mødet den 2. november 2020 kl. 19.00 fik de besked om, at avlsdyrene i zone 1 og 2 ikke kunne bevares. Han husker ikke, at Fødevarestyrelsen på mødet tidligere på dagen mellem København Fur, Fødevarestyrelsen og Statens Serum Institut havde nævnt, at avlsdyrene i zonerne fortsat skulle aflives. Mødet den 2. november 2020

kl. 19.00 med Miljø- og Fødevareministeriet var relativt kort, og de fik meldingerne, som fremgår af det foreviste punkt 1 og 2. På mødet med Miljø- og Fødevareministeriet drøftede de ikke fundet af cluster 5, men de nævnte muligvis, hvad Kåre Mølbak havde sagt på mødet tidligere på dagen.

Forevist Lykke Felds mail af 2. november 2020 kl. 20.26 (ekstrakten s. 1506-1507) til Tejs Binderup, Søren Andersen, Paolo Drostby, Katja Goodhew og Anders Kroman Liin, som tillige var sendt til blandt andre Ask Lyno-Hansen, med emnet ”noter fra møde med København Fur, samt interne for- og eftermøder”:

”...

Hermed mine noter fra møde med København Fur, samt interne for- og eftermøder med FVST. Noterne er til internt brug i departementet.

Internt formøde:

Deltagere: minister, DC, SR, Tejs Binderup, Paolo Drostby, Nikolaj Veje, Hanne Larsen, Camilla Brasch Andersen, Katja Goodhew, Anders Kroman Liin, min. sek.

- FVST meddeler, at der arbejdes på at løse kapaciteten til at følge med i DAKA. Det indstilles fra DEP at der findes en midlertidig containerløsning, hvor minkene er overdækket for fugle og. Lign.

Afrapportering fra mødet med SSI og minkbranchen

- SSI meddeler at den danske minkbestand er den største zoonotiske reserve globalt
- Der er 5 betydende varianter af mutationer. Den ene har 4 varianter af mutationer. Der er lavet test på disse variationer og ingen af de kendte antistoffer kunne slå dem ihjel. Situationen er alvorlig og det er ikke længere en teoretisk mulighed.
- SSI sagde definitivt nej til at beskytte avlsdyr i zonerne. Biomassen skal reduceres mest muligt.
- For erhvervet er det afgørende at kunne bevare avlsdyrene.
- Det indstilles at der holdes et møde med erhvervet om 14 dage på at kigge på evt. nye muligheder. Dog ikke sandsynligt
- Erhvervet er blevet bedt om, at kigge på en plan-A i form af en ny generation 2021 og en plan-B i form af en dvalerløsning med et reservoir af avlsmink i lukkede haller. Dette afviste erhvervet. Plan B blev således givet til erhvervet som et godt råd.
- SSI er bekymret for, at der udvikler sig en ny virus som følge af mutationer i mink, så der er tale om to forskellige virus i stedet for en. Det kan give to pandemier i stedet for den ene vi ser nu og det kan vi ikke holde til.

Mødet med København Fur

Deltagere: minister, DC, SR, Tejs Binderup, Paolo Drostby, Nikolaj Veje, Hanne Larsen, Camilla Brasch Andersen, Katja Goodhew, Anders Kroman Liin, min. sek., Tage Pedersen, Jesper Lauge og Sanders Jacobsen

Opsamling på mødet med SSI

- Ministeren sætter rammen og understreger sagens alvor på baggrund af mødet med SSI i dag. Folkesundheden er det altafgørende, men vi vil fortsat gerne forsøge at sikre en fremtidig minkbranche i det omfang det er muligt
- Tage Pedersen tager Kåre Mølbaks udtalelser ad notum
- ...
- Ministeren understreger at tidsfaktoren er helt afgørende.
- DC: presset er enormt politisk. Stor bekymring, at kapaciteten er gået ned over weekenden. Der skal simpelthen fuldt tempo på pelsningen, så vi kan få biomassen ned hurtigst muligt.
- Tage Pedersen: Vi må prioritere, at få de syge dyr ned først og finde en løsning på de raske dyr i zonerne. Det er meget problematisk, at der har ligget døde dyr på jorden. Det havde ikke gået i privat regi.

- DC: Indstiller at vi slår alle mink ned hurtigst muligt i zonerne uden pelsning.

...

Drøftelse af 2021

- København Fur har endnu ikke haft mulighed for at tænke ind i en plan B
- Det aftales, at så snart der er fundet en løsning på aflivning i zonerne arbejdes der med at finde en strategi for 2021.
- Drøftelse af udfordringen med at have en stor nok pulje af avlsdyr og hvordan de skal spredes i branchen.

...

Pelsning:

- Der arbejdes ikke videre med pelsning i zonerne. Overhovedet. DC har aftalt det med Tage Pedersen, som kommunikerer dette til sin bestyrelse.

...”

har han forklaret, at han er enig i, at plan A medførte, at minkavlerne kunne fortsætte minkavl i 2021, mens plan B medførte en dvaleperiode, hvor avlsdyrene ikke måtte avle i 2021. Han husker ikke, at Tage Pedersen på mødet den 2. november 2020 kl. 19.00 tog Kåre Mølbaks udtalelse fra det tidligere møde til efterretning. På mødet gav Henrik Studsgaard ikke udtryk for nogen bestemte synspunkter. Myndighederne var meget fokuserede på at få tempoet for aflivningerne op. Han mener ikke, at de havde en drøftelse af, at pelsningen skulle fremskyndes for at nedbringe biomassen. Det handlede om at få inddæmnet smittespredningen mest muligt. Han husker ikke, at Henrik Studsgaard argumenterede for, at alle mink i zonerne skulle aflives uden pelsning. Det var på daværende tidspunkt ikke tilladt at pelse mink i zone 1 og 2, idet disse mink skulle destrueres. Det blev på mødet den 2. november 2020 kl. 19.00 besluttet, at man skulle mødes igen efter to uger, hvor der skulle fastlægges en ny strategi for minkavl i 2021. Dette orienterede København Fur dagen efter deres medlemmer om, samtidig med at de gjorde det klart, at minkavlerne fortsat ikke måtte pelse mink i zonerne. Han havde en klar forventning om, at de kunne få nogen af deres tidligere fremsatte forslag igennem. Han husker ikke, at der var et politisk pres.

Forevist passage fra gengivelsen af Paolo Drostbys forklaring afgivet for kommissionen den 7. oktober 2020 (forklaringsdokumentet s. 174):

”...

På det møde, hvor han deltog den dag, deltog Kåre Mølbak ikke. Han fik telefonisk refereret fra Hanne Larsen, at Kåre Mølbak havde fortalt om cluster 5 på det møde. Det møde, som han deltog i, fik et andet indhold end tilsigtet i lyset af, at cluster 5-nyheden var kommet ud.

...”

har han forklaret, at han har svært ved at vurdere, hvorvidt dagsordenen for mødet den 2. november 2020 kl. 19.00 var blevet ændret i lyset af Kåre Mølbaks udtalelser på mødet tidligere på dagen. Mødet havde muligvis en anden intensitet. Han ved ikke, hvorvidt Mogens Jensen forud for mødet den 2. november 2020 kl. 19.00 var gjort bekendt med fundet af cluster 5. Han tror, at Miljø- og Fødevarerministeriet forud for mødet kl. 19.00 var bekendt med Statens Serum Instituts fund af cluster 5.

Forevist passage fra gengivelsen af Mogens Jensens forklaring afgivet for kommissionen den 11. november 2020 (forklaringsdokumentet s. 390):

”...

har han forklaret, at han deltog i mødet med København Fur den 2. november 2020. Han husker ikke det konkrete møde, medmindre det er mødet, hvor Tage Pedersen fortalte dem, at de havde fået oplyst, at Kåre Mølbak havde meldt ud på et møde tidligere på dagen, at der var mutationsfund. Det var nyt for ham, at der var kommet en sådan udmelding. Han blev meget overrasket over at få udmeldingen på mødet og over, at de fik meldingen fra København Fur og ikke fra sundhedsmyndighederne. Det blev nævnt, at Kåre Mølbak havde sagt, at smitte blandt mink kunne blive et nyt Wuhan, og det gjorde stort indtryk på ham.

...”;

har han forklaret, at han ikke husker, hvorvidt han og Tage Pedersen på mødet den 2. november 2020 kl. 19.00 oplyste Mogens Jensen om fundet af cluster 5. Mogens Jensens gav på mødet udtryk for, at der skulle findes den mest lempelige løsning, som bedst muligt sikrede branchens overlevelse.

Forevist passage fra gengivelsen af Mogens Jensens forklaring afgivet for kommissionen den 11. november 2020 (forklaringsdokumentet s. 392):

”...

På dette tidspunkt var det stadig en mulighed for ham og Miljø- og Fødevareministeriet, at avlsdyrene kunne bibeholdes. Udgangspunktet var således ikke, at alle mink, herunder avlsdyr, skulle slås ned.

...”;

har han forklaret, at han er enig i, at dette også blev tilkendegivet af Mogens Jensen på mødet den 2. november 2020 kl. 19.00. På mødet drøftede de primært aflivningsstrategien, og hvordan aflivningstempoet kunne øges. Mogens Jensen nævnte ikke, at minkspørgsmålet skulle behandles på et regeringsudvalgsmøde senere på ugen.

Forevist Jannik Elmegaards mail af 3. november 2020 kl. 14.31 (ekstrakten s. 4012) med emnet ”Kort referat af ministerens møde med KF den 3.11.20 og opfølgingsmøde mellem FVST og Dep”:

”...

Fra: Jannik Elmegaard

Emne: Kort referat af ministerens møde med KF den 3.11.20 og opfølgingsmødet mellem FVST og Dep

Dato: 3. november 2020 14:31:15

Vedhæftede filer: image001.png

Ministerens møde med København Fur v. Tage Pedersen

...”;

har han forklaret, at det må være en skrivefejl, at der blev henvist til et møde mellem København Fur og Miljø- og Fødevareministeriet den 3. november 2020. Dette møde fandt sted den 2. november 2020 kl. 19.00.

Hverken han eller Tage Pedersen blev inddraget i forløbet omkring KU-mødet den 3. november 2020. Mandag den 2. november 2020 havde Tage Pedersen drøftelser med Henrik Studsgaard om tempobonus. Der var ingen kontakt mellem København Fur og Miljø- og Fødevareministeriet den 3. november 2020.

Den 4. november 2020 blev Tage Pedersen orienteret om regeringens beslutning fra KU-mødet den 3. november 2020. Tage Pedersen blev orienteret om regeringens beslutning af Mogens Jensen nogen timer inden statsministerens pressemøde kl. 16.00. Tage Pedersen oplyste ham (Sander Jacobsen) om,

at alle mink i Danmark skulle aflives. De var begge meget chokerede over beslutningen, idet worst case-scenarie ifølge Kåre Mølbak havde været et avlsforbud i 2021, og ikke en fuld aflivning af alle mink i Danmark, herunder også avlsdyrene. Det var åbenlyst, at regeringens beslutning medførte en de facto permanent nedlukning af minkerhvervet. Det var åbenlyst for alle minkavlere, at minkerhvervet var færdigt. Den reelle udgang på regeringens beslutning var en permanent nedlukning af erhvervet til trods for, at regeringen oplyste, at man ikke ønskede at nedlukke minkbranchen. Regeringen var fuldt ud bevidst om, at minkbranchen aldrig ville have mulighed for at komme tilbage, når alle avlsdyr skulle aflives.

Han fulgte med i statsministerens pressemøde den 4. november 2020 kl. 16.00. Han mener ikke, at der på pressemødet kom nye oplysninger frem i forhold til den telefoniske orientering, som Tage Pedersen fik fra Mogens Jensen den 4. november 2020. København Fur gik ud fra, at regeringen havde hjemmelsgrundlaget på plads inden, man meldte beslutningen ud. Dette mener han er helt naturligt, når regeringen træffer så vidtgående en beslutning, som medfører en permanent lukning af et helt erhverv.

Adspurgt af kommissionen og forevist passage fra transskriberet version af statsministerens pressemøde den 4. november 2020 kl. 16.00 (ekstrakten s. 2528-2529):

”...

Statsminister Mette Frederiksen:

...

Det kræver resolut handling.

For det første er det nødvendigt at aflive alle mink i Danmark. Det gælder desværre også avlsdyrene.

Vurderingen fra Statens Serum Institut er klar: En fortsat minkavl under den igangværende epidemi indebærer en betydelig risiko for folkesundheden, herunder for mulighederne for at forebygge COVID-19 med vacciner.

For at understøtte den aflivningsindsats, som fødevaremyndighederne allerede er i gang med at iværksætte, så, og allerede er i gang med, så iværksættes der nu en nødplan for aflivning, som håndteres i regi af Den nationale operative stab under politiets kommando og med bistand fra Forsvaret, fra Beredskabsstyrelsen og fra Hjemmeværnet.

Når alle mink skal aflives – også avlsdyr – så ved vi godt, at det kan blive meget svært for erhvervet at komme igen.

...”

har han forklaret, at han opfattede statsminister Mette Frederiksens ord som en ordre om, at alle mink skulle aflives. Både han og minkavlerne opfattede ordene fra Mette Frederiksen som en ordre.

Adspurgt af advokat Lars Kjeldsen, bisidder for Mette Frederiksen, har han forklaret, at København Fur ikke involverede jurister i deres forståelse af statsminister Mette Frederiksens udtalelser på pressemødet den 4. november 2020 kl. 16.00.

Adspurgt af kommissionen og forevist passage fra statsministerens pressemøde den 4. november 2020 kl. 16.00 (ekstrakten s. 2535):

”...

Mogens Jensen:

...

Den beslutning, regeringen nu har taget, er derfor ikke en beslutning om et forbud mod minkavl i Danmark, men en beslutning om aflivning, som er truffet for at beskytte folkesundheden.

Og regeringen er selvfølgelig bevidst om, at det her er en meget stor beslutning, og en beslutning, der de facto vil betyde nedlukning af den danske minkbranche i minimum en årrække.
...”;

har han forklaret, at hvis det virkelig var nødvendigt for folkesundheden at alle mink skulle aflives, så ville København Fur og minkerhvervet ikke stå i vejen for dette. Han mener, at Mette Frederiksens ordre medførte en de facto permanent nedlukning af minkerhvervet.

Forevist sin mail af 4. november 2020 kl. 21.38 (ekstrakten s. 2623) til Hanne Larsen, Henrik Studsgaard, Camilla Brasch Andersen, som tillige var sendt i kopi til blandt andre Tage Pedersen, med emnet ”STÆRK HASTENDE: Information til minkavlere påkrævet straks og inden i morgen tidlig”:

”...

Kære Henrik og Hanne,

De danske minkavlere skal nu fremskynde deres aflivning på alle farme mest muligt. Det er regeringens klare udmelding. Det vil avlerne gerne. Vi har på medlemsmøde i dag oplevet stor uvished om vilkår og praktik. Avlerne har sådan set kun helt overordnede udtalelser på et pressemøde at forholde sig til. Og en meget sporadisk information i pressemeddelelse først udsendt kl. 21.28 her i aften.

Der er et stærkt hastende behov for, at Fødevarestyrelsen skriftligt kommunikerer svar på selv helt basale spørgsmål. Det skal være klar på Fødevarestyrelsens hjemmeside senest i morgen, torsdag, ved 06.00-tiden, hvor avlerne går i gang med at aflive. Ellers vil det forsinke processen og dermed være i modstrid med hensynet til folkesundheden.

...”;

har han forklaret, at minkavlerne naturligvis ikke ønskede at aflive deres mink, men regeringen havde med statsminister Mette Frederiksen i spidsen udstedt en ordre på et pressemøde om, at alle mink i Danmark skulle aflives. Umiddelbart efter pressemødet havde København Fur et møde med deres medlemmer. København Fur oplevede, at minkavlerne meget hurtigt gik i gang med at aflive deres mink, og branchen havde behov for, at der kom styr på en række praktikaliteter. Minkavlerne ville gerne i gang med at udføre regeringens ordre. København Fur havde derfor en lang række spørgsmål om bl.a. containere og optælling af mink. Der var ingen af minkbranchens medlemmer, som spurgte ind til hjemmelsgrundlaget for regeringens beslutning. Både København Fur og minkavlerne gik ud fra, at hjemmelsgrundlaget var på plads. Man havde på dette tidspunkt vænnet sig til, at regeringen med meget kort frist kom med påbud og krav til erhvervslivet om nedlukninger. De havde ingen overvejelser om, at der kunne mangle hjemmel til at kræve alle mink aflivet. Hvis de havde vidst, at der ikke var hjemmel til at kræve alle mink aflivet, så havde København Fur arbejdet for at bevare minkavlernes avlsdyr. Det var en dødsdom for erhvervet, at alle mink inklusive avlsdyr skulle aflives.

Søndag den 8. november 2020 blev han oplyst om, at der ikke var hjemmel til at gennemtvinge aflivningen af alle mink i Danmark. Han fik oplysningen om den manglende hjemmel fra en ordfører fra et politisk parti, inden oplysningen kom frem i pressen. Han havde intensiv kontakt med Hanne Larsen i dagene omkring den 5. november omhandlede afklaring af blandt andet containerkapacitet. Hanne Larsen oplyste ham på intet tidspunkt om, at der ikke var hjemmel til at kræve alle mink aflivet. Han mener, at Hanne Larsen efter styrelseschefsmødet den 5. november 2020 kl. 08.00 burde have

nævnt, at der ikke var hjemmel til at kræve alle mink aflivet. København Fur fik efter den 8. november 2020 supplerende oplysninger vedrørende den manglende hjemmel fra Hanne Larsen. Disse oplysninger viderebragte de til minkavlerne.

Regeringen havde på pressemødet den 4. november 2020 kl. 16.00 givet signaler om, at minkavlerne ville få fuld erstatning for deres mink. Minkbranchen og minkavlerne var mest fokuserede på at eksekvere ordren om at aflive alle mink. Han ved ikke, hvorvidt Tage Pedersen havde en drøftelse med Henrik Studsgaard den 5. november 2020 om tempobonus og erstatning til minkavlerne. Der kom et møde i kalenderen den 9. november 2020, hvor man skulle drøfte kompensationsordninger til minkavlere.

Han mener, at minkavlerne gik i gang med at aflive deres dyr, idet de havde fået en ordre fra regeringen om, at alle mink skulle aflives. Hvis minkavlerne ikke havde fået denne ordre, så havde de ikke aflivet deres dyr. Ordren bestod af en samlet pakke bestående af aflivning af alle mink inden en bestemt dato. Der blev fastsat nogle tidsfrister for, hvornår aflivningen skulle være afsluttet, og dette skulle minkavlerne efterleve.

Forevist passage fra gengivelsen af Henrik Studsgaards forklaring afgivet for kommissionen den 21. oktober 2020 (forklaringsdokumentet s. 364):

”...

Der var en dialog med København Fur allerede onsdag den 4. november 2020 om aftenen. Han havde en snak med Tage Pedersen torsdag den 5. november 2020, hvorunder Tage Pedersen tilkendegav, at minkavlerne gerne ville hjælpe til. København Fur var på dette tidspunkt bevidst om, at spørgsmålet om kompensation og erstatning fra 2021 og frem var uafklaret. Det var utrolig positivt, at avlerne meldte sig på banen. Der var indført tempobonus, hvis der kunne aflives indenfor 10 dage på de større farme og indenfor 5 dage på de mindre farme. Man kørte to parallelle spor, og man afventede ikke lovgivning. Man kørte i det frivillige spor.

...”

har han forklaret, at det også var hans opfattelse, at kompensations- og erstatningsordningerne til minkavlerne i dagene efter pressemødet var uafklarede. Der var en forventning om, at man politisk ville finde en løsning for kompensationsordningerne. Minkbranchen havde ikke en opfattelse af, at minkavlerne frivilligt aflivede deres mink. Regeringen havde givet en ordre om, at alle mink skulle aflives, hvilket minkavlerne efterlevede. Han er ikke enig i Henrik Studsgaards opfattelse af myndighedernes syn på situationen. Hele minkerhvervet kan heller ikke genkende denne opfattelse.

Forevist sin mail af 5. november 2020 kl. 19.55 (ekstrakten s. 2637) til Hanne Larsen, som tillige er sendt i kopi til blandt andre Tim Petersen (Fødevarestyrelsen), Henrik Studsgaard, Camilla Brasch Andersen og Tage Pedersen, med emnet ”STÆRKT HASTENDE: Information til minkavlere påkrævet straks og inden i morgen tidlig”:

”...

Kære Hanne,

Vi har i går aftes distribueret den information, som vi modtog sent fra dig.

I dag har avlerne landet over fra Fødevarestyrelsens folk modtaget et hav af forskellige signaler og beskeder om, hvorledes tidsregningen for tempo-bonus skal tolkes.

Jeg deler avlernes frustration og forvirring. Der er åbenbart total kaos i jeres kommunikation internt – og dermed selvfølgelig også til avlerne. Jeg kunne godt sige noget mere om, hvorledes alle både i og uden for erhvervet oplever styrelsens ledelse af hele denne opgave. Men det vil jeg undlade, for det kan vi ikke bruge til noget. Vi skal kigge fremad.

Hvorfor går I ikke i dialog med branchen om et snit, der giver mening i praksis, hvorefter vi sammen kan kommunikere ud om de forskellige temaer, så det er klokkeklart for alle? Er det ikke den normale og velfungerende måde at gøre den slags på i Danmark?
...”

har han forklaret, at hans frustration omhandlede den manglende information om, hvordan minkavlerne skulle forholde sig til tidsfristerne for aflivning af mink og den medfølgende tempobonus. Minkbranchen havde endvidere en mere generel frustration over, hvordan Fødevarestyrelsen operationelt havde ledet aflivningsindsatsen. Han husker ikke Hanne Larsens reaktion på hans mail.

Forevist Tejs Binderups sms'er til Henrik Studsgaard den 5. november 2020 kl. 20.34 (tillægsekstrakt 2 s. 818):

”...

[Tejs Binderup]: Sander tager ikke telefonen. Har sms'et ham. FVST nåede at justere tekst til hjemmeside jf. Tages ønske, inden den blev lagt op

[Tejs Binderup]: Har talt med Sander. Alt er godt.

...”

har han forklaret, at han ikke husker denne samtale med Tejs Binderup den 5. november 2020. Der var dog meget kommunikation mellem Kopenhagen Fur og fødevaremyndighederne i de dage.

Forevist passage fra Tejs Binderups mail til Tejs Binderup selv af 19. november 2020 (tillægsekstrakt 1 s. 84) med emnet ”Noter om hændelser ifm”:

”...

D. 5. om aften kommer mail fra KF (Sander Jakobsen) som kræver øjeblikkelig klar kommunikation til avlerne ift. hvordan de skal forholde sig. Det anføres, at avlerne gerne vil fremskynde aflivning, men har behov for viden om praktik og vilkår. Jeg har telefonisk kontakt med Sander, som bl.a. vil vide, hvordan det kan sikres, at de får tempobonus og erstatning. Sander klager desuden over, at der hele tiden er uklare meldinger fra myndighederne om, hvordan avlerne skal agere.
...”

har han forklaret, at Tejs Binderups gengivelse af deres samtale den 5. november 2020 stemmer overens med hans egen hukommelse. Minkbranchen var meget frustrerede over, at der ikke var styr på et hav af praktikaliteter i forbindelse med aflivningsprocessen. Der var uklare meldinger om, hvordan minkavlerne skulle agere.

Forevist Camilla Brasch Andersens mail af 6. november 2020 kl. 15.18 (ekstrakten s. 2957) til ham og Tage Pedersen, som tillige var sendt i kopi til Hanne Larsen, Henrik Studsgaard og Tejs Binderup, med emnet ”Nyt oplæg: Mail til alle minkavlere – til Kopenhagen Fur”:

”...

Fra: Camilla Brasch Andersen

Til: Sander Jacobsen ...; Tage Pedersen ...

Cc: Hanne Larsen; Henrik Studsgaard; Tejs Binderup ...

Emne: Nyt oplæg: Mail til alle minkavlere - til København Fur

Dato: 6. november 2020 15:18:35

Vedhæftede filer: Aflivning alle mink fvst.dk 06112020_KphFur_2.docx image001.png

Kære begge

Her med nyt oplæg med ændret tekst for opstart i zone besætninger.

Resten er uændret.

Vil I kvittere om der er mere eller I er enige?

...

Fra: Camilla Brasch Andersen

Sendt: 6. november 2020 14:35

Til: Sander Jacobsen ...; 'Tage Pedersen' ...

Cc: Hanne Larsen ..

Emne: Mail til alle minkavlere - til København Fur

Kære begge

Som aftalt mellem jer og Henrik Studsgaard og Hanne Larsen sender vi vores oplæg til skriv til minkavlere, som vi begge kan lægge på hjemmeside og som vi påtænker at sende ud i mail.

Vi hører meget gerne jeres kommentarer for om det er tilstrækkeligt klart og om det besvarer de fleste af spørgsmålene.

...”,

og forevist passage fra første brev til minkavlerne ”Brev til alle minkavlere i Danmark” (ekstrakten s. 2958):

”...

Kære minkavler

Regeringen har meldt ud, at alle mink i landet skal aflives af hensyn til folkesundheden.

...

Aflivningen af alle mink skal være overstået mandag den 9. november 2020 kl. 23.59 i kommunerne Hjørring, Brønderslev, Frederikshavn, Thisted, Jammerbugt, Vesthimmerland og Læsø.

...

Ekstra bonus for hurtig aflivning

Er du færdig med aflivningerne mandag den 9. november kl. 23.59 opnår du en ekstraordinær bonus på 10 kr./mink. De 10 kr./mink ligger ud over den allerede aftalte tempobonus på 20 kr./mink.

...”,

har han forklaret, at han og Tage Pedersen havde nogle spørgsmål omkring den praktiske kommunikation i brevet, herunder hvordan man kunne gøre kommunikationen til minkavlerne tydeligere. Han mener, at brevet først blev sendt til minkavlerne den 6. november om aftenen omkring kl. 22.00. De skænkede ikke anvendelsen af ordet ”skal” i brevet nogen tanker. Han og Tage Pedersen var på dette tidspunkt ikke bekendt med, at der manglede hjemmel til at kræve alle mink aflivet. København Fur var på dette tidspunkt også meget optaget af at få løst de praktiske udfordringer, som aflivningerne afstedkom.

Forevist passage fra gengivelsen af Henrik Studsgaards forklaring afgivet for kommissionen den 21. oktober 2020 (forklaringsdokument s. 363):

”...

Hertil har han forklaret, at han så brevet, før det blev sendt ud. Man ønskede at oplyse minkavlerne om, hvordan de kunne opnå tempobonus, og ordet ”skal” var ikke ment som et ”skal” i bydeform.

...”,

har han forklaret, at han opfattede brevet som en præcisering af de efterlyste spørgsmål omhandlede praktikaliteter forbundet med aflivningsprocessen. De ønskede, at minkavlerne fik tydelige og operationelle oplysninger om, hvordan minkavlerne skulle foretage aflivningerne. Han mener også, at Camilla Brasch Andersen, der skrev brevet til minkavlerne, tog udgangspunkt i kommunikationen på statsministerens pressemøde den 4. november 2020 kl. 16.00, hvor ordet ”skal” blev anvendt i forbindelse med ordren om, at alle mink skulle aflives.

Forevist passage fra gengivelsen af Tejs Binderups forklaring afgivet for kommissionen den 6. november 2021 (forklaringsdokument s. 700 og 704):

”...

Han videresendte brevet med bemærkninger til Henrik Studsgaard, som gav et ”OK”. Han sendte udkastet med bemærkninger retur til Fødevarestyrelsen med henblik på, at Fødevarestyrelsen kunne gå i dialog med København Fur og NOST’en om indholdet. Han ”slap” herefter brevet, bortset fra en passus om, at der skulle foretages optælling af mink, før aflivning kunne iværksættes. Den passus var København Fur utilfreds med. Det var nemmere for myndighederne at foretage optælling, når minkene var i burene, end når de lå i en container. Minkavlernes synspunkt var, at en optælling af minkene i bure ville forsinke aflivningsindsatsen.

...

Han havde masser af drøftelser med Tage Pedersen og Sander Jacobsen i de dage. Snakken gik ikke på hjemmel, men angik indsatsen som sådan, og hvordan den skulle køre. Der blev ikke drøftet hjemmel, men han ønsker at gøre opmærksom på, at der ikke var givet et eneste påbud. Foreholdt, at det ville have været relevant for minkavlerne at få oplysning om, at der ikke var hjemmel til et påbud, svarede han, at det ville have været rart, hvis der var nogen som havde gjort opmærksom på den manglende hjemmel i forløbet, men der var ingen som tænkte herover.

...”,

har han forklaret, at det er hans og minkerhvervets opfattelse, at der på statsministerens pressemøde den 4. november 2020 kl. 16.00 blev givet et påbud om, at alle mink i Danmark skulle aflives. Det første brev til minkavlerne af 6. november 2020 var blot en gentagelse af dette påbud.

Forevist Tejs Binderups mail af 6. november 2020 kl. 16.16 (tillægsekstrakt 1 s. 177) til ham (Sander Jacobsen) og Tage Pedersen, som tillige var sendt i kopi til Camilla Brasch Andersen og Hanne Larsen, med emnet ”Mail til alle minkavlere – til København Fur”:

”...

Kære Tage og Sander

Beklager. Denne skulle I selvfølgelig ikke have været på.

Vh
Tejs

...

Den 6. nov. 2020 kl. 16.09 skrev Tejs Binderup:

Kære Camilla

I bliver nødt til at sætte i gang med aflivningerne inden der er talt op. Både på smittede og ikkesmittede besætninger. Det skal fremgå af vedlagte, at de bare skal starte.

Så må vi i løbet af i dag og i morgen sikre, at NOST'en kan komme ud og hente minkene, hvis ikke de når ud med en container inden.
...”;

og forevist mailkorrespondance mellem ham og Camilla Brasch Andersen af 6. november 2020 (tillægsekstrakt 1 s. 187) med emnet ”Ændringer: Aflivning af alle mink”:

”...

Fra: Camilla Brasch Andersen

Sendt: 6. november 2020 21.24

Til: Sander Jacobsen

Cc: Central Krisestab

Emne: SV: Ændringer: Aflivning af alle mink fvst.dk 06112020_KphFur_2.docx

Kære Sander

Jeg har undersøgt sagen.

Såvidt jeg har forstået har Studsgaard talt med Tage Pedersen om sagen, hvilket den nuværende tekst reflekterer.

...

Fra: Sander Jacobsen ...

Sendt: 6. november 2020 20:31

Til: Camilla Brasch Andersen ...

Emne: Sv: Ændringer: Aflivning alle mink fvst.dk 06112020_KphFur_2.docx

Hmm, man knavel ikke med rimelighed kræve den 16. november, hvis det afhænger af aftale med FVST hvornår man kan begynde.

Og skrev Tejs ikke, at alle bare kunne begynde at aflive, og så må man tælle og så videre senere???

...”;

har han forklaret, at netop denne korrespondance mellem ham og Camilla Brasch Andersen tydeliggør den panik, som var omkring hele situationen. Her tilsidesatte man en forvaltningsretlig udøvelse i forhold til optælling af mink, som var forudsætningen for en efterfølgende udbetaling af erstatning og kompensation. Man stod i en meget unfair situation, idet de minkavlere, der stod først i køen til at få optalt deres mink af en myndighedsperson, ville kunne påbegynde aflivningerne tidligere end andre minkavlere, hvilket gav en fordel i forhold til opnåelsen af tempobonusen.

Forevist mailkorrespondance mellem ham og Camilla Brasch Andersen af 6. november 2020 kl. 21.53 (tillægsekstrakt 1 s. 193) med emnet ” SV: Ændringer: Aflivning alle mink fvst.dk 06112020_Kph-Fur_2.docx”:

”...

Fra: Camilla Brasch Andersen

Sendt: 6. november 2020 21 :53

Til: Sander Jacobsen

Emne: SV: Ændringer: Aflivning alle mink fvst.dk 06112020_KphFur_2.docx

Hvis de har en container

Fra: Sander Jacobsen ...

Sendt: 6. november 2020 21:30

Til: Camilla Brasch Andersen ...

Emne: Re: Ændringer: Aflivning al le mink fvst.dk 06112020_KphFur_2.docx

Yep. Men så kan alle bare begynde, også smittede, uden aftale med styrelsen, som Tejs skrev til jer?

...”;

har han forklaret, at det herefter blev muligt for alle minkavlere at påbegynde aflivningen af deres dyr. Senere i forløbet fraveg man også kravet om containerkapacitet til aflivede mink. Danske mink skulle hurtigst muligt ikke trække vejret.

Forevist Camilla Brasch Andersens mail af 6. november 2020 kl. 22.04 (ekstrakten s. 3038) til ham, Tage Pedersen, Henrik Studsgaard, Tejs Binderup, Hanne Larsen og Nikolaj Veje, med emnet ”Udsendt brev til minkavlere 6. november 2020”:

”...

Kære alle

Hermed det udsendte brev til minkavlere. Jeg beklager ventetiden, der var mange brikker der skulle falde på plads.

Der er en ændring i forhold til, hvad I har set om hvem der bestiller containere. I alle besætninger der ligger i zoner eller i Nordjylland er det myndighederne, der bestiller containere idet det er aftale mellem NOST og DAKA, at NOST tager denne opgave for at sikre logistikken.

Dét er en ændring for besætninger i zoner, men får ingen forsinkende betydning, da avleren må aflive og ligge på bure, såfremt der ikke er en container.

Ang. smittede som aftalt mellem Henrik Studsgaard og Tage Pedersen

...”;

har han forklaret, at Kopenhagen Fur lagde Fødevarestyrelsens første brev af 6. november 2020 ud på deres intranet.

Adspurgt af kommissionen har han forklaret, at han ikke mener, at han i disse dage havde kontakt med Henrik Studsgaard og Nikolaj Veje. Han havde primært kontakt til Camilla Brasch Andersen, Tejs Binderup og Hanne Larsen. Ingen af dem nævnte noget om hjemmelsproblematikken. Han hørte på intet tidspunkt noget om, at der blev stillet spørgsmålstegn ved hjemlen til at give minkavlerne en tempobonus for hurtig aflivning.

Forevist Hanne Larsens mail af 7. november 2020 kl. 08.51 (ekstrakten s. 3038) til Camilla Brasch Andersen, som tillige var sendt i kopi til Henrik Studsgaard og Tejs Binderup, med emnet ”Re: Udsendt brev til minkavlere 6. november”:

”...

Kære Camilla cc Henrik og Tejs

Tage har ringet.

Der skal nyt brev ud. Der er en enkelt ting som vi skal ændre. Det handler kun om farme uden for zoner.

I går skrev vi, at de pelser og sender kroppe til DAKA. Men de både pelser OG afliver til destruktion for at nå det. Dem de afliver til destruktion bliver lagt på burene til optælling.

...

Jeg har lovet brevet kommer i formiddag. Og Tage kan godt lige læse det først. De har ikke sovet i nat. Men der er ingen sure mimer siger han. Han bekræfter at han aldrig har set noget lignende.

...”

har han forklaret, at denne rettelse i brevet vedrørte en præcisering af bortskaffelse af aflivede mink.

Han overhørte ikke Tage Pedersens samtale med statsminister Mette Frederiksen lørdag den 7. november 2020. Tage Pedersen gav ham efterfølgende et referat af samtalen med Mette Frederiksen. Den 5. og 6. november var der i pressen en massiv kritik af beslutningsgrundlaget fra KU-mødet den 3. november 2020. Dette medførte en stor usikkerhed blandt minkavlerne i forhold til, hvorvidt de skulle fortsætte med at aflive deres mink. Der var behov for, at minkbranchen og minkavlerne fik en klar melding om, hvorvidt regeringens beslutning skulle omgøres. Minkavlerne var nervøse for, at de efterfølgende ville få besked om, at de ikke behøvede at aflive deres mink. Tage Pedersen kontaktede derfor Henrik Studsgaard tidligt den 7. november 2020, hvor Tage Pedersen gjorde det klart, at man var nødt til at få Mette Frederiksen i tale i forhold til validiteten af regeringens beslutning og det underliggende beslutningsgrundlag fra KU-mødet den 3. november 2020. København Fur ønskede, at Mette Frederiksen skulle forholde sig til beslutningsgrundlaget fra KU-mødet den 3. november 2020, idet Mette Frederiksen på pressemødet den 4. november 2020 havde meddelt, at alle mink skulle aflives. Mette Frederiksen gentog under telefonsamtalen med Tage Pedersen den 7. november 2020, at regeringen stod ved beslutningen, og at aflivningen af alle mink skulle fortsætte.

Adspurgt af kommissionen har han forklaret, at han fulgte med i pressemødet den 7. november 2020 kl. 16.00, hvor det blev gentaget, at minkavlerne skulle fortsætte aflivningen af alle mink. Dette pressemøde blev afholdt som konsekvens af København Furs initiativ til at få regeringen til på ny at forholde sig til beslutning om, at alle mink i Danmark skulle aflives. På pressemødet den 7. november 2020 gentog Magnus Heunicke og Mogens Jensen regeringens beslutning fra KU-mødet den 3. november 2020.

Adspurgt af kommissionen og forevist passage fra transskriberet version af pressemødet den 7. november 2020 kl. 16.00 (tillægsekstrakt 11 s. 40):

”...

Mogens Jensen:

...

Det er en svær og for mange minkavlere formentlig også en næsten ubærlig opgave, men også en som er meget vigtig – som det er sagt – for vores folkesundhed. Og vi er jer derfor meget taknemmelige for den indsats, som I yder. Men fordi at det her er en situation, som truer folkesundheden, så er det også noget, der skal gå stærkt, og vi har derfor sat en målsætning om, at aflivning af alle mink i Danmark skal være overstået den 16. november, og at det i de 7 kommuner i Nordjylland skal ske endnu hurtigere.

...”;

har han forklaret, at det her stod klart, at regeringen ikke ønskede at genoverveje beslutningen fra KU-mødet den 3. november 2020. Minkavlerne fortsatte derfor aflivningsarbejdet.

Forevist passage fra artiklen ”Mette F. ringede til minkformand: Stod fast på aflivninger” bragt i Berlingske den 11. december 2020 (ekstrakten s. 3035):

”...

Under samtalen rejser Tage Pedersen tvivl om, hvorvidt det vil være mest rigtigt at stoppe op i aflivninger og undersøge grundlaget til bunds.

»Det svarede hun klart på. Der er ikke noget at gøre. Mink skal fjernes fra Danmark af hensyn til folkesundheden.« gengiver Tage Pedersen fra samtalen til TV 2.

...”;

har han forklaret, at Kopenhagen Furs budskab under Tage Pedersens telefonsamtale med statsminister Mette Frederiksen netop var, at man måske skulle stoppe aflivningerne og vurdere, hvorvidt beslutningen om aflivning af alle mink skulle fastholdes. Dette kunne gøres ved, at der blev givet en sundhedsfaglig second opinion af situationen, og herunder undersøge mulighederne for minkbranchens overlevelse.

Forevist Camilla Brasch Andersens mail af 7. november 2020 kl. 19.05 (tillægsekstrakt 1 s. 232) til ham, Tage Pedersen og Hanne Larsen, med emnet ”Brev til minkavlere II 07112020.docx”:

”...

Kære alle

Jeg sender oplæg til brev til minkavlere, version li med et par ændringer.

1. det er tydeligt at man både kan pelse og aflive til destruktion uden for zonerne
2. ny procedure for bestilling af container i zoner (avleren skal selv ringe)

Lad mig høre om det er rigtigt formuleret.

Det afventer desværre fortsat afklaring for de smittede besætninger udenfor NJ pga container udfordringer. Det forventes der opdatering på i morgen.

...”;

og forevist sin mail af 8. november 2020 kl. 08.40 (tillægsekstrakt 1 s. 248) til Camilla Brasch Andersen med emnet ”tj 2. udkast til Brev til minkavlere li 07112020.docx”:

”...

Sg til, når du har det hele med, så kan vi udsende til avlerne også!

...”;

og forevist Camilla Brasch Andersens mail af 8. november 2020 kl. 23.11 (tillægsekstrakt 1 s. 262) til ham og Tage Pedersen, som tillige var sendt i kopi til Tejs Binderup og Hanne Larsen, med emnet ”Udkast til opdateret brev til minkavlere”:

”...

Jeg sender jer udkast til brev II. Jeg beklager det har været så længe undervejs.

Vil I kommentere, så vil vi udsende, så snart jeg har fat i Kristina, der sender ud?

...”;

har han forklaret, at anden version af brevet til minkavlerne først blev klar til udsendelse til minkavlerne den 10. november 2020, idet der var store praktiske udfordringer med aflivningerne, som først skulle falde på plads, før det nye brev kunne sendes ud til minkavlerne. Udsendelsen af brevet blev endvidere forsinket af tekniske problemer i Fødevarestyrelsen. Han tror også, at forsinkelsen af andet brev til minkavlerne skyldtes anvendelsen af ordet ”skal” i brevet. Han tror ikke, at Tage Pedersen var i dialog med Tejs Binderup i løbet af weekenden den 7. til 8. november 2020.

Adspurgt af advokat Lars Kjeldsen, bisidder for Mette Frederiksen, har han forklaret, at han havde en dialog med Camilla Brasch Andersen om udsendelsen af anden version af brevet til minkavlerne. Camilla Brasch Andersen nævnte under disse drøftelser intet om hjemmelsproblematikken.

Forevist passage fra gengivelsen af Tejs Binderups forklaring afgivet for kommissionen den 6. november 2020 (forklaringsdokumentet s. 704):

”...

Supplerende adspurgt af sin bisidder forklarede han, at der også var dialog om nedslagningen med København Fur efter weekenden den 7. og 8. november 2020. Indstillingen fra Tage Pedersen var, at avlerne selvfølgelig blev nødt til at fortsætte nedslagningen. Tage Pedersen bidrog aktivt til at få talt med avlerne om, at der var behov for nedslagning uagtet det bøv, der var om hjemmel. Der var megen dialog om, hvordan nedslagningen kunne tilrettelægges, således at man ville være i mål inden fristen den 16. november 2020.

...”,

har han forklaret, at da det kom frem, at der ikke var hjemmel til at kræve alle mink aflivet, så stod det hurtigt klart, at der var et parlamentarisk grundlag for at vedtage lovgivning om, at alle mink i Danmark skulle aflives. Minkavlerne fortsatte derfor med at aflive deres mink.

De politiske forhandlinger om erstatning og kompensation begyndte mandag den 9. november 2020 om formiddagen, hvor Mogens Jensen og Simon Kollerup deltog. Disse politiske forhandlinger blev først afsluttet den 25. januar 2021.

Forevist Lykke Felds mail af 9. november 2020 kl. 10.24 (ekstrakten s. 3429) til Tejs Binderup, Paolo Drostby og Søren Andersen, som tillige var sendt i kopi til blandt andet Ask Lyno-Hansen og Katja Goodhew, med emnet ”Noter fra møde med København Fur om kompensation”:

”...

Møde med København Fur

Deltagere: Minister, DC, SR, Tejs Binderup, Paolo Drostby, Bjarke Kamstrup, mink. Sek.

...

- Tage Pedersen forventer, at der vil blive tale om en fuld kompensation.
- Ministeren: Vi ser ind i to modeller 1) Kompensation efter ekspropriationslignende forhold. Der kan ikke være etableres mink igen på ejendommen 2) Dvale mulighed, hvor der beregnes kompensation efter at erhvervet kan genoptages når der er styr på corona. Avlerne skal selv have muligheden for at vælge.

...”,

har han forklaret, at København Fur deltog i mødet den 9. november 2020 med Mogens Jensen og Simon Kollerup vedrørende kompensation til minkavlerne. Han ikke har set disse noter fra mødet forud for i dag. Udfaldet af mødet den 9. november 2020 blev, at Erhvervsministeriet skulle påbegynde planlægningen og sammensætningen af kompensationsordningen. København Fur deltog efterfølgende i flere møder med Erhvervsministeriet om udformningen af kompensationsordningen.

København Furs kontakt til NOST'en blev igangsat, da NOST'en overtog den operationelle ledelse af aflivningsindsatsen i medio oktober 2020. Han og Tage Pedersen havde dog primært kontakt til Fødevarestyrelsen.

København Furs afdeling, som håndterede henvendelser fra minkavlere, fik i midten af november et voldsomt antal opkald fra minkavlere, der gentagende gange var blevet ringet op af politiet. Det virkede som om, at politiet og Fødevarestyrelsen ikke havde styr på, hvilke minkavlere der var blevet ringet til. Opkaldene til minkavlerne blev både foretaget af politiet og Fødevarestyrelsen. Han mener, at det er mere intimiderende at blive ringet op af politiet end af Fødevarestyrelsen. Politiet er et magtorgan, som man skal rette sig efter. Han ved ikke, hvorvidt København Fur blev kontaktet af minkavlere, der havde nægtet at aflive deres mink under samtaler med politiet.

Han har fundet det provokerende, at bisidderne for enkelte personer i Statsministeriet indleverede et responsum om, at der var hjemmel til at aflive alle mink til trods for, at regeringen havde erkendt, at der ikke var hjemmel til at kræve alle mink aflivet. København Fur bad i den forbindelse professor Andreas Bloch Ehlers om at udarbejde et responsum om hjemmelsspørgsmålet, som de agter at indlevere til kommissionen.

Adspurgt af advokat Jacob Goldschmidt, bisidder for Tejs Binderup og Paolo Drostby, har han forklaret, at Fødevarestyrelsen i oktober 2020 hyrede rumænske underentreprenører til at stå for aflivningerne. Disse underentreprenører fik et lynkursus i aflivning af mink. Dette var dog ikke en effektiv aflivningsproces, hvorfor avlerne selv fik lov til at aflive deres mink. Fødevarestyrelsen udsendte en pressemeddelelse om, at nu måtte minkavlerne selv deltage i aflivningsarbejdet. Der blev fastsat nogle takster for, hvordan avlerne skulle kompenseres for aflivningsarbejdet. Minkavlerne kunne selv vælge, hvorvidt de ville aflive deres mink. København Fur havde et naturligt ønske om, at minkavlerne blev honoreret for aflivningsarbejdet, idet det var en myndighedsopgave. I forbindelse med regeringens beslutning fra KU-mødet den 3. november 2020 blev alle minkavlere underlagt samme tidsfrist for, hvornår aflivningerne skulle være afsluttet.

Adspurgt af advokat Lars Kjeldsen, bisidder for Mette Frederiksen, og forevist passage af notatet "Oplysninger om antal aflivede mink" (tillægsekstrakt 11 s. 2):

"...

Table 1. Antal aflivede mink opgjort på zoner, destruerede henholdsvis pelsede og hvem der har aflivet (mio.)

	Zone 1	Zone 2	Zone 3	I alt
Sendt til destruktion, i alt	4,2	3,8	0,2	8,2
- Myndighedsaflivninger	1,2	0,0 ¹	0,0	1,2
- Ejer aflivninger	3,0	3,8	0,2	7,0
Pelset, i alt	0,7	2,7	4,0	7,4
Aflivet, i alt	4,9	6,5	4,2	15,6

...";

har han forklaret, at han går ud fra, at de angivne tal er korrekte. Der kan være flere årsager til, at der blev sendt 200.000 mink fra zone 3 til destruktion, herunder at avlerne ikke kunne nå at pelse dyrene inden for tidsfristen. Han går ud fra, at myndighederne i oktober 2020 gav skriftlige påbud til minkavlere i zone 1, inden myndighederne foretog aflivningerne. Aflivningerne i zone 3 skete på baggrund af statsministerens ordre på pressemødet den 4. november 2020 kl. 16.00, som minkavlerne opfattede

som et påbud om, at alle mink skulle aflives. Tabellens tal for pelsede mink var opgørelsen over skind, der blev sendt på auktion.

Adspurgt af advokat Jacob Goldschmidt, bisidder for Tejs Binderup og Paolo Drostby, har han forklaret, at minkavlerne under normale omstændigheder ville have pelset minkene i november og begyndelsen af december. Der kan være forskel på den pris, som en minkavle kan få for en pels, der er pelset i begyndelsen af november og en pels, der er pelset i slutningen af november. Dette beror dog på forskellige teknikaliteter, herunder farvetyper på pelsen. En tredjedel af minkavlerne stod selv for at pelse, en tredjedel af minkavlerne pelsede for andre minkavlere og en tredjedel af avlerne fik pelset deres skind på store pelsier.

Adspurgt af advokat Lars Kjeldsen, bisidder for Mette Frederiksen, har han forklaret, at København Fur i efteråret 2021 afgav et høringssvar til lovforslaget om forlængelsen af forbuddet mod hold af mink. Den generelle politiske opfattelse var, at forbuddet mod hold af mink skulle være ophørt i november 2021.

Adspurgt af advokat Jacob Goldschmidt, bisidder for Tejs Binderup og Paolo Drostby, har han forklaret, at han ikke er bekendt med, hvordan et påbud fra myndighederne udformes.

Adspurgt af advokat Lars Kjeldsen, bisidder for Mette Frederiksen, har han forklaret, at han ikke mener, at den minkproduktion, som fandtes i Danmark forud for november 2020, kan genskabes på ny. Der vil ikke kunne genetableres en realistisk minkforretning i Danmark.

Tage Pedersen

Tage Pedersen har - under afhøringen i kommissionen den 27. januar 2022 - forklaret, at han har været bestyrelsesformand for København Fur i 13-14 år. Dansk Pelsdyravlerforening og København Fur er samme selskab. Han er selv minkavler, og hans farme ligger omkring Hedensted.

Forevist sin sms af 27. oktober 2020 sendt kl. 16.36 til Henrik Studsgaard (tillægsekstrakt 3 s. 1167), hvori det fremgår:

”...

Kære Henrik

Vi har brug for et hurtigt møde, vi mangler stadig svar fritest og avlsdyr i 2021. Vi er også nødt til at drøfte en helt ny strategi, fra pelsningen starter ca 3 nov. Vi skal have stopper vanviddet med at aflive så mange raske mink. Jeg har lige læst svaret fra konsortiet som siger at der er 4 personer som er smittet med minkvirus, som ikke har relation til en minkfarm. Proportionerne er jo helt vanvittige. Vi er tæt på at udrydde mink i DK.

Håber på forståelse
Hilsen Tage

...”;

har han forklaret, at København Fur havde en tæt dialog med Fødevarestyrelsen, herunder særligt med Hanne Larsen, i slutningen af oktober 2020 om både større og mindre problemstillinger omhandlende corona. Han skrev en forholdsvis barsk sms til Henrik Studsgaard, da de ikke følte, at de fik en tilbagemelding fra Fødevarestyrelsen og fra departementet på deres forslag til tiltag, der kunne være med til at nedbringe smittespredningen, og som kunne sikre fortsat minkavl i Danmark. De havde sendt deres forslag, som var udarbejdet i samarbejde med eksperter inden for virus og epidemi, til Fødevarestyrelsen. Fødevarestyrelsen skulle sende deres forslag til Dansk Veterinær Konsortium (DK-VET), som herefter ville komme med svar på, hvordan de forholdt sig til deres foreslåede tiltag. Han rykkede Hanne Larsen mange gange for svar, men Hanne Larsen henviste i stedet til Sundhedsstyrelsen. Han fik senere kendskab til, at DK-VET få dage efter havde svaret på deres forslag til tiltag, men de fik aldrig besked herom. Han ved ikke, om svaret fra DK-VET blev brugt i Statens Serum Institutrisikovurdering, som blev drøftet på KU-mødet den 3. november 2020.

Idet Fødevarestyrelsen ikke havde svaret, bad han Henrik Studsgaard om et møde for at få afklaret, hvor de stod, og hvordan de skulle undgå smittespredning. Beskeden var derfor begrundet i en frustration over manglende oplysning og handling. Han kunne dagligt konstatere nye smittede minkfarme, hvilket medførte nye 7,8 km.-zoner og en konstant reducering af mængden af mink. Dette krævede handling, da situationen i slutningen af oktober 2020 udviklede sig time for time. Han husker ikke, om Henrik Studsgaard svarede på sms'en før deres møde den 30. oktober 2020.

I oktober handlede alle hans møder og telefonsamler med myndighederne om at få nedbragt zonerens størrelse fra 7,8 km. til 3,5 km. i et forsøg på at redde minkavlerne. De havde sammen med folk, der havde forstand herpå, regnet sig frem til, at det ville være ligeså sikkert med en zone på 3,5 km. som med en zone på 7,8 km. DK-VET gav dem ret heri, men de fik først besked herom efterfølgende. De brugte lang tid på at forstå, hvorfor sikkerhedszonen skulle være 7,8 km. Der havde aldrig tidligere været fastsat så store zoner for husdyrsygdomme. De fik et svar om, at de første 12-14 smittede farme lå inden for en gennemsnitsafstand på 7,8 km. Denne vurdering angreb de meget. En begrænsning af de store zoner kunne medføre, at der også ville være minkavl i fremtiden.

Deres fremsendte materiale til brug for mødet den 30. oktober 2020 var udarbejdet af medarbejdere i København Fur og af Jan Dahl fra Landbrug & Fødevarer. Han var selv involveret i materialets praktiske oplysninger.

Under mødet den 30. oktober 2020 med miljø- og fødevareministeren, departementschefen, Tejs Binderup, Hanne Larsen og Nikolaj Veje kunne København Fur ikke komme igennem med noget som helst. Hanne Larsen sagde, at zonestørrelsen ikke var noget, som Fødevarestyrelsen eller ministeriet kunne fastsætte. Han følte, at der blev kigget mærkeligt på dem, når de forsøgte at få indført lempelser.

Han har efterfølgende fået kendskab til, at regeringen allerede i midten af september 2020 talte om at gasse alle mink, hvilket kan være årsagen til, at de ikke ville lempe zonerne. Dette vidste de ikke den 30. oktober 2020. Han opfattede ikke, at zoneinddelingen var begrundet i andet end i hensynet til folkesundheden. De kunne ikke få svar på de ting, som de sendte ind, og de kunne heller ikke få aktindsigt heri.

Forevist sin sms af 1. november 2020 sendt kl. 18.52 til Henrik Studsgaard (tillægsekstrakt 3 s. 1167), hvori det fremgår:

”...

Kære Henrik

En lille opgave til mandag morgen.

Vi har de sidste to uger forsøgt at få udleveret svarene fra konsortiet på vores strategioplæg. Vi har også søgt aktindsigt, her har vi fået at vide at det ikke kan udleveres inden for de lovmæssige 7 dage, men vi skal forvente at der går 7 dage ekstra.

Jeg synes på ingen måde at det et demokratisk land værdigt, at vi skal sidde til møde om erhvervets fremtid med, Mogens Jensen og Kåre Mølbak uden vi kan se hvad eksperterne udtaler om vores oplæg.

Jeg tror vi løser det bedst i fællesskab.

Ellers må vi jo se om der er nogle medier der vil hjælpe os med lidt åbenhed og anstændighed.

Hilsen Tage

...”

og forevist Henrik Studsgaards svar af samme dato, sendt kl. 20.13, hvori det fremgår:

”...

Kære Tage. Du får svar fra Hanne på det spørgsmål du rejser her. Vh Henrik

...”

har han forklaret, at han opfattede Henrik Studsgaards svar om, at Hanne Larsen ville besvare spørgsmålet, som en ansvarsfraskrivelse. Hanne Larsen sad inde med svar, men hun sagde, at hun ikke måtte udlevere dem. Han havde, forud for sin sms, under flere telefonsamtaler rykket Hanne Larsen for svar. Da Hanne Larsen ikke ville give ham svar, gik han til departementschef Henrik Studsgaard, som så igen henviste til Hanne Larsen.

Han havde ikke forud for mødet den 2. november 2020 deltaget i møder med Statens Serum Institut. Sander Jacobsen havde haft en del telefonsamtaler og måske også møder med Statens Serum Institut. Deres formål med mødet var fortsat at få ændret zonestørrelsen, så avlerne kunne overleve. Avlerne bekymrede sig meget om folkesundheden.

De havde udarbejdet et forslag om at mindske zonerne og isolere dem, der passede minkene, såfremt mink eller personale blev syge. Hvis de mindre zoner viste sig ikke at virke så godt som 7,8 km.-zonerne, ville dette blive opvejet ved, at man isolerede de ansatte på farmene. De havde fået besked om, at det var Sundhedsministeriet og Statens Serum Institut, der kunne ændre på zonestørrelserne, hvorfor han bad Hanne Larsen om at få Kåre Mølbak med til mødet. På mødet drøftede de også fritestning af tidligere smittede farme, da de gerne ville beholde de avlsdyr, der tidligere havde været smittet, og som nu havde antistoffer, og dermed ikke længere udgjorde en fare. De havde også et håb om at pelse raske mink inden for zonerne. Ifølge deres forslag skulle alle mink i en zone på 1-2 km fra den smittede farm aflives, mens de resterende farme inden for 7,8 km.-zonen kunne pelse deres mink. Dette ville være en økonomisk fordel for avlerne og for samfundet.

På mødet den 2. november 2020 fik de mulighed for at fremlægge deres forslag. Mødet foregik virtuelt. Kåre Mølbak sagde, at han ikke på daværende tidspunkt kunne se mulighed for lempelser, da der var fundet eksempler på minkvarianten cluster 5, og han var bekymret for, at varianten kunne få betydning for vaccinerne. Allerede den 10. august 2020 var der konstateret cluster 5 på nogle farme i Nordjylland og hos nogle ansatte, så han blev ikke voldsomt nervøs over Kåre Mølbaks udmelding. I august 2020 havde Statens Serum Institut talt, at cluster 5 kunne være et problem for de kommende vacciner, men på det tidspunkt, var der lang tid til, at vaccinerne var klar. Statens Serum Institut havde umiddelbart før den 2. november 2020 afsluttet nogle forsøg, der gjorde Statens Serum Institut nervøse for problemer ved en kommende vaccine. Kåre Mølbak kunne på den baggrund på ingen måde anbefale lempelser.

Kåre Mølbak sagde, at der for 2021-sæsonen var to muligheder for minkavlerne. Plan A var at fortsætte med 7,8 km.-zonerne, og plan B var, at avlerne skulle overveje, hvordan erhvervet kunne overleve, hvis avlscyrene ikke måtte få nye hvalpe i 2020-2021. Kåre Mølbak sagde ikke noget om, at alle mink skulle slås ned. Kåre Mølbak sagde, at mængden af mink skulle reduceres så hurtigt som muligt, da jo flere dyr der var, desto større fare var der for mutationer.

På mødet den 2. november 2020 talte de om, at der var godt gang i aflivningerne i især de områder, hvor avlerne selv måtte tage fat. Omkring den 22. oktober 2020 havde avlerne fået lov til at overtage hovedparten af aflivningerne fra Fødevarestyrelsen. Indtil da ville Fødevarestyrelsen af smitemæssige årsager ikke have avlerne til at stå for aflivningerne. De diskuterede erhvervets interesse i at bevare så store dele af landet fri for smitte samt muligheden for at tage de raske avlscyrene ud af farmene og ind i de frie områder.

Kåre Mølbak sagde, at hvis de ikke fik nedbragt biomassen hurtigt, risikerede Danmark at blive det nye "Wuhan". Dette ønskede minkbranchen selvfølgelig ikke. Meldingen om at bevare avlscyrene, blev hurtigt overtruffet af ordet "Wuhan". Der blev dog ikke under mødet sagt noget om, at samtlige mink skulle aflives. Han (Tage Pedersen) udfordrede dette og bad om et nyt møde, når størstedelen af minkbeholdningen var aflivet ved pelsning. Der var en stigende smitte i samfundet og på minkfarmene, og alle var nervøse. De skulle mødes igen et par uger senere.

Han håbede inderligt på, at de måtte fortsætte med at producere mink. Han forstod Kåre Mølbaks bekymring, men når pelsningen var overstået i november/starten af december 2020, og der var kun avlscyrene tilbage, ville det være nemmere at overbevise myndighederne om, at den lille bestanddel af resterende mink ikke udgjorde en stor risiko. Selvom de ikke måtte få hvalpe i foråret 2021, kunne det være, at smittesituationen i marts 2021 ville være så god, at avlerne alligevel måtte avle i april som vanligt. Det ville derfor ikke være en dødsdom for erhvervet, så længe de fortsat havde avlscyrene og en udsigt til måske at måtte avle i foråret 2021, såfremt smittespredningen faldt. Kåre Mølbak havde ikke bemærkninger til avlscyrene uden for zonerne. Der var store ikke-smittede områder, hvor avlscyrene kunne samles, indtil der ikke længere var smitte på farmene inden for zonerne.

Han fik ikke besked om, at han ikke måtte gå videre med oplysningerne, som han fik under mødet den 2. november 2020 fra Kåre Mølbak. Han drøftede ikke informationerne med nogen.

København Fur havde taget initiativ til mødet med Mogens Jensen og Henrik Studsgaard, der blev afholdt senere samme dag. Det var forsat de samme emner, som branchen ønskede at drøfte. De håbede, efter deres møde med Kåre Mølbak, at de kunne få nogle af deres forslag sanktioneret i det

ministerium, det hørte hjemme i. Det gik desværre ikke sådan. Han fortalte Mogens Jensen om mødet med Kåre Mølbak, og om hvad Kåre Mølbak havde sagt om plan B. Mogens Jensen virkede chokeret over dette og måske over, at Mogens Jensen ikke kendte hertil forud for mødet. De gennemgik de enkelte forslag herunder muligheden for fritestning og andre lempelser. Han var sikker på, at hans plan kunne lade sig gøre, og han opfordrede til, at de skulle mødes igen efter nogle uger. De drøftede pelsning af raske mink inden for 7,8 km-zonerne, hvilket blev afvist af sandsynligvis Henrik Studsgaard. Mogens Jensen gav dem ingen lempelser.

Forevist mail af 2. november 2020 kl. 20.26 fra Lykke Feld til Søren Andersen, Tejs Binderup, Paolo Drostby, Katja Goodhew og Anders Kroman Liin, sendt cc til Ask Lyno-Hansen med flere med noter fra møde med København Fur samt interne for- og eftermøder (ekstrakten s. 1507), hvori det fremgår bl.a.:

”...

Mødet med København Fur

Deltagere: minister, DC, SR, Tejs Binderup, Paolo Drostby, Nikolaj Veje, Hanne Larsen, Camilla Brasch Andersen, Katja Goodhew, Anders Kroman Liin, min. sek., Tage Pedersen, Jesper Lauge og Sanders Jacobsen

...

Løsning på aflivning i zonerne

- ...
- DC: presset er enormt politisk. Stor bekymring, at kapaciteten er gået ned over weekenden. Der skal simpelthen fuldt tempo på pelsningen, så vi kan få biomassen ned hurtigst muligt.
- ...
- DC: Indstiller at vi slår alle mink ned hurtigst muligt i zonerne uden pelsning.
- ...
- DC: kan lave en løsning, hvor hastighed er helt afgørende, således at de farmere der kan skaffe frysecontainer eller har eget pelseri kan pelse, mens resten må aflive.
- ...

Intern opfølgning

Deltagere: minister, DC, SR, Tejs Binderup, Paolo Drostby, Nikolaj Veje, Hanne Larsen, Camilla Brasch Andersen, Katja Goodhew, Anders Kroman Liin, min. sek., Katja Brandt Andersen

Pelsning:

- Der arbejdes ikke videre med pelsning i zonerne. Overhovedet. DC har aftalt det med Tage Pedersen, som kommunikerer dette til sin bestyrelse.

- ...

...”;

har han forklaret, at det er korrekt, at departementschefen indstillede, at alle mink inden for zonerne blev slået ned. Der blev ikke aftalt et nyt møde, men han er sikker på, at han opfordrede til, at de

mødtes igen. Udfaldet af mødet var, at der fortsat ikke måtte pelses inden for zonerne. Han blev nødt til at acceptere dette. Han mener ikke, at han havde indgået en aftale med ministeriet.

De brugte lang tid på at drøfte pelsning inden for zonerne. Han kæmpede voldsomt for, at der måtte pelses inden for zonerne, da dette kunne spare samfundet for milliarder af kroner. Der blev ikke fremlagt en faglig begrundelse for, at de ikke måtte pelse inden for zonerne, men det handlede om, hvorvidt myndighederne mente, at de kunne styre det. Der var på det tidspunkt allerede aflivet raske mink inden for zonerne. Han foreslog, at de trak en grænse nord for Limfjorden, hvor der var flest smittede farme, således at minkene i de første nye zoner syd for Limfjorden blev aflivet først. Hans forslag blev afvist. Det var ministeriet, der bestemte. Han tror afvisningen var politisk begrundet, idet myndighederne var bange for, at der var forskellige regler rundt om i landet, hvilket kunne give anledning til kritik. Han hørte ikke noget om, at sagen skulle bringes op i ØU eller i andre udvalg. Mødet varede fra kl. 19 til ca. 19.30.

Umiddelbart efter mødet med ministeren afholdt de bestyrelsesmøde i København Fur. De skulle diskutere, hvad plan B ville indebære. Kort inde i bestyrelsesmødet blev han ringet op af Henrik Studsgaard, som virkede en anelse panisk, og som sagde, at minkene inden for zonerne skulle aflives med det samme, og han nævnte muligheden for tempobonus. København Fur var ikke kommet med forslaget om tempobonus. Han blev for første gang dybt urolig, idet Henrik Studsgaard kort efter deres møde med ministeren nu sagde, at aflivningshastigheden skulle være endnu hurtigere. De havde under hele forløbet aflivet så hurtigt som muligt for at begrænse smittespredningen.

Han var positiv over forslaget om tempobonus. Normalt ville det tage en måned at pelse, men nu havde de kun 14 dage, hvilket ville kræve mere mandskab og flere arbejdstimer i døgnet. Han svarede Henrik Studsgaard, at han ville drøfte muligheden for tempobonus med bestyrelsen.

Bestyrelsen var ligeledes positivt indstillet over for en tempobonus, da det kunne dække de øgede omkostninger til aflivningerne. Han tror, at der først blev talt om beløbsstørrelser for bonusen senere.

Henrik Studsgaard ringede igen til ham samme aften omkring kl. 23. Henrik Studsgaard virkede nu endnu mere i panik over aflivningstempoet og nævnte igen muligheden for tempobonus. Henrik Studsgaard nævnte ikke noget om et departementschefmøde samme aften.

Han ringede adskillige gange til Henrik Studsgaard den 3. november 2020 om formiddagen, da han var urolig over den paniske stemning og over, hvad der var sket om aftenen den 2. november 2020.

Forevist Henrik Studsgaards sms af 3. november 2020 sendt kl. 10.21 til ham (tillægsekstrakt 3 s. 1167), hvori det fremgår:

”...

Kære Tage. Ringer ved 13 tiden. Häber det passer dig. Vh Henrik

...”;

har han forklaret, at han vil tro, at de talte sammen den 3. november 2020 ved 13-tiden. Han spurgte Henrik Studsgaard om, hvad det var, der skete, og hvorfor der var panik. Henrik Studsgaard ville eller kunne ikke svare. Han tror ikke, at han havde mere kontakt med Henrik Studsgaard eller med Fødevarestyrelsen den 3. november 2020. Han fik ingen tilbagemelding fra KU-mødet.

Han har talt med Nikolaj Veje et par gange. Han talte mest med Henrik Studsgaard og Hanne Larsen. Forevist sms-korrespondance mellem ham og Henrik Studsgaard den 4. november 2020 (tillægsekstrakt 3 s. 1167), hvori det fremgår:

”...

[Tage Pedersen, kl. 8.08]:

God morgen Henrik
Jeg er jo stadig helt i chok fra i går. Hvad sker der!

[Henrik Studsgaard, kl. 8.39]:

Kære Tage. Jeg kan desværre ikke sige noget nyt nu, men vi vender hurtigt tilbage. Vh Henrik
...”

har han forklaret, at han nok mente den 2. november 2020 og ikke den 3. november 2020, da han skrev ”...i chok fra i går”. Klokkeren 8.26 havde ministerens sekretær skrevet til ham om, at ministeren ikke kunne ringe på det aftalte tidspunkt, hvorfor han skrev til Henrik Studsgaard. Ministerens opkald blev udsat tre gange, hvilket han brokkede sig over. Han vil nok mene, at han var den vigtigste, som ministeren skulle ringe til den dag. Kl. 13.08 ringede Mogens Jensen ringede endelig til ham, og fortalte ham om den beslutning, som regeringen havde truffet under KU-mødet den 3. november 2020. Dette var første gang han hørte om beslutningen, hvor alle mink inklusiv avlsdyr skulle aflives. Han fortalte ministeren, at han ikke forstod, hvordan regeringen kunne komme frem til en anden slutning end den, der var drøftet på mødet den 2. november 2020 med Kåre Mølbak.

Han fik ikke at vide, om beslutningen var truffet på baggrund af nye oplysninger, som ikke havde været til stede under mødet den 2. november 2020. Det var ikke en lang samtale. Han var meget chokeret, så han fik ikke stillet mange spørgsmål til Mogens Jensen. Ministeren sagde, at beslutningen var af hensyn til folkesundheden, og at alle mink skulle aflives hurtigst muligt. Han fik ikke noget at vide om det faglige grundlag for beslutningen.

Forevist sin sms af 4. november 2020 sendt kl. 12.15 til Henrik Studsgaard (tillægsekstrakt 3 s. 1167-1168), hvori det fremgår:

”...

Kære Henrik
Lige nu føler jeg at jeg holder et helt erhvervs liv i hænderne,
Og jeg får ingen oplysninger om hvad der foregår, og i pålægger mig at holde ro på avlerne og få aflivningen til at fortsætte. Det lykkedes mirakuløst på mødet i går, selvom du meldte afbud.
Samtidig kan jeg fortælle dig at myndighedernes behandling af avlerne er under alt kritik.
Mange kan ikke komme igang med aflivning, selvom de gerne vil. Avlere med smittede dyr får at vide de bare kan aflive smittede dyr uden beskyttelse osv.
Farne i Nordjylland som skal fritestes bliver presset til at aflive. Alt sejler.
Jeg ved du ikke synes det er i orden.
Der skal gøres noget, jeg vil ikke være den eneste der holder aflivningen igang. Uden min indsats var alt avler aflivning stoppet for flere dage siden.
Hilsen Tage

...”;

har han forklaret, at han henviste til et Zoom-møde med avlerne den 3. november 2020. Det var meningen, at Henrik Studsgaard skulle deltage, da han skulle være med til at begrunde beslutningerne over for avlerne, men han meldte afbud i sidste øjeblik. Mødet startede formentlig kl. 19. Oplysningen om, at avlerne havde fået besked på at aflive uden beskyttelse, kan han have fået fra nogle af de mange telefonsamtaler, han havde med avlerne i de dage. Dette var i modstrid til, hvad myndighederne 14 dage før havde meldt ud om, at avlerne, uanset beskyttelsesniveau, ikke måtte aflive deres egne mink. Nu måtte minkene pludselig aflives uden containere til rådighed. Der var ikke styr på noget, og ingen forstod, hvad der foregik.

Forevist Henrik Studsgaards sms af 4. november 2020 sendt kl. 12.33 til ham (tillægsekstrakt 3 s. 1168), hvori det fremgår:

”...

Kære Tage. Jeg har en kæmpe respekt for den indsats du yder i den her yderst vanskelige og udfordrende situation. Jeg ved ministeren vil tale med dig indenfor kort tid (nogle timer højest) og inden da kan jeg ikke sige yderligere. Når du har talt med Mogens - så lad os lige ringes ved. Dbh Henrik

...”;

har han forklaret, at ministeren under deres telefonsamtale tilkendegav, at han var klar over, at det ville blive yderst vanskeligt at komme i gang med minkavl igen.

Forevist Miljø- og Fødevarerministeriets cover af 4. november 2020 til miljø- og fødevarerministeren med ”Materiale til brug for orientering af Tage Pedersen” (ekstrakten s. 2197), hvori det fremgår:

”...

Sagen kort inkl. politisk landskab

...

Beslutningen vil betyde, at branchen de facto lukkes ned, og ministerens møde har til formål at orientere formanden for Kopenhagen Fur om regeringens beslutning, samt indlede en dialog om håndteringen af de erhvervmæssige konsekvenser af denne beslutning.

...”;

har han forklaret, at han ikke mener, at de drøftede håndteringen af de erhvervmæssige konsekvenser under telefonsamtalen. Ministeren sagde, at branchen de facto lukkede ned. Der blev ikke talt om hjemlen for beslutningen, og han spurgte ikke ind hertil, da han ikke tænkte på det. Samtalen varede ganske få minutter. Han overvejede på intet tidspunkt, at lovhjemlen ikke var på plads. Han tror, at det var første gang, at et helt erhverv blev nedlagt. Han har fuld tillid til demokratiet og til, at lovgivningen var på plads.

Han havde travlt den 4. november 2020. Han orienterede først sin familie og sine i alt ca. 100 ansatte om beslutningen, og herefter indkaldte han bestyrelsen og ledelsen i København Fur til et telefonmøde. De skulle nå at holde et bestyrelsesmøde og et møde med avlerne inden pressemødet. Han havde kun få minutter til at orientere avlerne inden pressemødet startede. Der var ingen avlere, der spurgte ind til lovhjemlen, og de spurgte heller ikke efter pressemødet hertil. Det var ikke det, der fyldte hos dem på det tidspunkt.

Forevist mail af 4. november 2020 kl. 21.38 fra Sander Jacobsen til Hanne Larsen, Henrik Studsgaard og Camilla Brasch Andersen og sendt cc til ham og Søren Jessing Jespersen med emnet ”STÆRKT HASTENDE: Information til minkavlere påkrævet straks og inden i morgen tidlig” (ekstrakten s. 2623), hvori det fremgår:

”...

Kære Henrik og Hanne,

De danske minkavlere skal nu fremskynde deres aflivning på alle farme mest muligt. Det er regeringens klare udmelding. Det vil avlerne gerne. Vi har på medlemsmøde i dag oplevet stor uvished om vilkår og praktik. Avlerne har sådan set kun helt overordnede udtalelser på et pressemøde at forholde sig til. Og en meget sporadisk information i pressemeddelelse først udsendt kl. 21.28 her i aften.

Der er et stærkt hastende behov for, at Fødevarestyrelsen skriftligt kommunikerer svar på selv helt basale spørgsmål. Det skal være klar på Fødevarestyrelsens hjemmeside senest i morgen, torsdag, ved 06.00-tiden, hvor avlerne går i gang med at aflive. Ellers vil det forsinke processen og dermed være i modstrid med hensynet til folkesundheden.

...”;

har han forklaret, at vil tro, at der deltog mellem 850-900 fra branchen på Zoom-mødet. På mødet lagde han og bestyrelsen op til, at de skulle følge regeringens beslutning af hensyn til folkesundheden. De arbejdede for at få aflivet så hurtigt som muligt. Han stod på mål for, at hovedparten af avlerne ville følge beslutningen, hvilket langt de fleste heldigvis gjorde.

De troede på, hvad statsministeren, sundhedsministeren og Kåre Mølbak sagde på pressemødet om, at det var nødvendigt at aflive alle mink for at undgå muligheden for mutationer, og at minkene smittede mennesker. Kort efter pressemødet udtalte han til medierne, at han var uendelig trist over at miste erhvervet, men at mink ikke skulle stå i vejen for folkesundheden. De ville ikke få noget ud af at modsætte sig beslutningen, tværtimod ville aflivningen gå meget langsommere, og smitten ville sprede sig, hvis de gjorde. De stod derfor bedst ved at følge regeringens beslutning. De kunne nægte at aflive deres mink, men i så fald ville de blive aflivet alligevel. Avlerne ville selvfølgelig hellere have fortsat med minkavl. Det blev under pressemødet sagt, at avlerne ville få erstatning, hvilket selvfølgelig skulle på plads.

Den eneste erstatning, der på det tidspunkt var på plads, var prisen på 199 kr. pr. mink for de mink, der blev kasseret uden at være blevet pelset. Der var ingen snak om lovhjemlen. Langt de fleste avlere aflivede selv deres dyr. Der var ganske få avlere, der ikke ville aflive selv, hvor fødevaremyndighederne tiltvang sig adgang til farmene.

Forevist Henrik Studsgaards forklaring for kommissionen, gengivet i forklaringsdokumentet s. 364, hvori det fremgår:

”...

Han havde en snak med Tage Pedersen torsdag den 5. november 2020, hvorunder Tage Pedersen tilkendegav, at minkavlerne gerne ville hjælpe til. Kopenhagen Fur var på dette tidspunkt bevidst om, at spørgsmålet om kompensation og erstatning fra 2021 og frem var uafklaret. Det var utrolig positivt, at avlerne meldte sig på banen. Der var indført tempobonus, hvis der kunne aflives indenfor 10 dage på de større farme og indenfor 5 dage på de mindre farme. Man kørte to parallelle spor, og man afventede ikke lovgivning. Man kørte i det frivillige spor.

...”;

har han forklaret, at der ikke var drøftelser om, at aflivningerne var baseret på, at avlerne frivilligt medvirkede hertil. Avlerne aflivede alene deres mink som følge af Mette Frederiksens direkte ordre herom på pressemødet. Der var ingen frivillighed. Hvis det i stedet på pressemødet var blevet sagt, at avlerne, under hensyn til bekymringen for minkmutationen, ville få kompensation, hvis de besluttede at aflive deres mink, havde det været frivilligt.

Søndag den 8. november 2020 lidt efter kl. 13 hørte han første gang om, at der kunne være et hjemmelmæssig problem med regeringens beslutning. Han blev ringet op af landbrugsordfører Lise Bech fra Dansk Folkeparti, som fortalte, at hun var blevet ringet op af Mogens Jensen eller af en anden om, at der skulle skaffes en hastelov, da regeringen ikke havde hjemmel til det, de havde foretaget sig. Han blev dybt chokeret over, at der ikke var lovhjemmel, og han var også chokeret over, at det var en ordstyrer, der skulle orientere ham herom. Det var ikke rimeligt, at han første gang hørte herom fra et folketingsmedlem.

Han kender ikke til drøftelserne på NOST-mødet den 5. november 2020. Han ville gerne have haft alle relevante oplysninger hurtigst muligt og ikke først den 8. november 2020.

Forevist Hanne Larsens sms af 5. november 2020 sendt kl. 20.33 til ham (tillægsekstrakt 3 s. 1102), hvori det fremgår:

”...

Ring meget gerne det haster

...”;

og forevist sms af samme dato fra Hanne Larsen, sendt kl. 21.04 (tillægsekstrakt 3 s. 1101), hvori det fremgår:

”...

Kan du ringe

...”;

har han forklaret, at Hanne Larsen ringede, da hun havde fået til opgave at fremrykke aflivningerne i syv nordjyske kommuner. Han deltog i Debatten på DR2 med Clement den aften, og han husker, at hun ringede, da han vej på vej hjem. Hun ville høre, om det ville være muligt for avlerne at være færdige senest den 12. november 2020 med aflivningerne i de syv nordjyske kommuner, hvilket var fire dage før fristen udløb for resten af landet. Han svarede, at dette ikke var muligt at nå, hvortil hun sagde, at de blev nødt til at nå det på grund af nedlukningen i Nordjylland. Han talte med bestyrelsen herom, og mod forventning lykkedes det avlerne i de syv kommuner at blive færdige inden fristen den 12. november 2020, hvilket han fortsat er meget imponeret over. Hanne Larsen nævnte ikke hjemmelsproblemerne for ham under samtalen.

Der var mange medier, der interesserede sig for den faglige begrundelse bag regeringsbeslutningen, som fremgik ret enstrenget, idet den alene var baseret på vurderingen fra Statens Serum Institut. Udenlandske forskere sagde, at regeringens beslutning var forhastet og unødvendig. Mange af hans medlemmer kontaktede ham, da de ønskede at gemme avlsdyrene, såfremt regeringen ændrede deres beslutning.

Der var ingen grund til, at regeringen tog forhastede beslutninger den 3. og 4. november 2020. Regeringen kunne i stedet have sagt til dem, at de skulle få aflivet høsten først og afvente aflivningen af de 1,5-2 mio. mink, som de skulle have som avlsdyr, til de sidste to dage fra den 10.-12. november 2020. Regeringen kunne derfor have ventet med at tage beslutningen om avlsdyr til den 10. november 2020. Avlerne ønskede, at han fik noget igennem, så de kunne vente med at aflive avlsdyrene og i stedet afvente udviklingen de følgende dage. Dette ringede han til Henrik Studsgaard om og afkrævede ham en skriftlig udmelding fra toppen af regeringen, hvori det fremgik, at avlerne enten fik lov til at tage en pause med aflivningen af avlsdyr, eller at regeringen bekræftede, at deres beslutning, på trods af kritikken, fortsat var gældende. Han sagde til Henrik Studsgaard, at han ville tale med én fra det højeste sted eller fra toppen af regeringen. Han vidste, at Mogens Jensen ikke kunne give ham svaret.

Han blev ringet op af statsministeren den 7. november 2020 kl. 10.14. Han havde en forholdsvis lang samtale med statsministeren, hvor hun anerkendte den svære situation erhvervet stod i og det hårde arbejde, som de var i gang med. Han oplistede de to muligheder, om enten at tage en pause med aflivningerne af avlsdyrene og i stedet undersøge, hvad andre forskere mente, eller at statsministeren bekræftede, at regeringen stod ved deres beslutning om aflivning af alle mink. Statsministeren bekræftede, at alle mink inklusiv avlsdyr skulle aflives, og selvom hun ikke under pressemødet havde sagt noget om, at avlerne ikke måtte vente med aflivningen af avlsdyr til sidst i aflivningsperioden, sagde hun under samtalen, at der ikke var grund til, at avlerne ventede med at aflive avlsdyrene. Han sagde, at han gerne ville have dette på skrift fra hende, og han understregede, at de ville gå til medierne kl. 12, hvis dette ikke var sket. Han nævnte for statsministeren, at grundlaget for regeringsbeslutningen skulle undersøges. Han kom ikke med forslag hertil. Statsministeren sagde, at beslutningen var, som den var meldt ud på pressemødet, og at det derfor var en ordre, at alle mink skulle aflives. Statsministeren sagde, at Statens Serum Institut stod ved sin risikovurdering.

De udsendte en pressemeddelelse kl. lidt over 12 samme dag, da han ikke havde hørt fra Statsministeriet. Omkring kl. 14 ringede Henrik Studsgaard og sagde, at der ikke kom noget på skrift fra Statsministeriet, men at der i stedet ville være et pressemøde kl. 16, hvor Mogens Jensen, Magnus Heunicke, rigspolitichefen og en talsmand fra WHO ville deltage. Han fulgte med i pressemødet.

Adspurgt af kommissionen har han forklaret, at der blev draget tvivl i medierne om, hvorvidt regeringens beslutningen var faglig stærk nok. Han ville have, at regeringen på skrift og adresseret til de danske minkavlere bekræftede deres beslutning om, at alle mink inklusiv avlsdyr skulle slås ned. Han mener, at han aftalte med statsministeren under deres telefonsamtale, at dette ville blive fremsendt. Da dette ikke skete, offentliggjorde de deres pressemeddelelse. Der blev i stedet holdt et pressemøde den 7. november 2020.

Forevist transskription af pressemøde den 7. november 2020 kl. 16.00, foretaget af Minkkommissionens sekretariat den 21. januar 2022, (tillægsekstrakt 11, s. 40 og 42), hvori det fremgår:

”...

Mogens Jensen:

...

Meldingerne, jeg får, er dog, at der ydes en virkelig prisværdig indsats fra utrolig mange mennesker for at komme i mål med denne her svære opgave. Og det skal I allesammen have en meget stor tak for. Det er en svær og for mange minkavlere formentlig også en næsten ubærlig opgave, men også en som er meget vigtig – som det er sagt – for vores folkesundhed.

...

Thorkild Fogde:

Ja tak. Indsatsen imod den situation, vi befinder os i øjeblikket, hviler jo som tidligere nævnt på i alt 4 ben og løber frem til den 3. december... For så vidt angår aflivning af mink, der er der allerede ved at foregå en kraftig opskrining af tempoet. Der bliver tilført ressourcer, og tempoet skrues op både i Nordjylland og i resten af landet, som fødevarerministeren også nævnte før. Jeg vil sige, at ”samarbejde” er nøgleordet i denne her operation. Det er samarbejde mellem myndighederne, men det er i høj grad også samarbejdet med minkavlerne. Og til det vil jeg gerne sige til de mennesker, der i øjeblikket befinder sig i den ulykkelige situation, det er, at miste sit livsgrundlag. Tusind tak for det samfundssind, I udviser. Jeg får gode meldinger tilbage om godt samarbejde. Tak skal I have.

...”;

har han forklaret, at hvis deltagerne på pressemødet havde vidst, at der på det tidspunkt blev arbejdet på et hastelovsforslag, og at der ikke var hjemmel, ville han selvfølgelig gerne have vidst det. Han ved nu, at Thorkild Fogde fik besked om den manglende hjemmel den 5. november 2020. Det var dybt problematisk, at branchen ikke fik noget at vide.

Det var kun ganske få avlere, der ikke ville give myndighederne adgang til deres farme. Han fungerede i flere tilfælde som lynafleder mellem avlerne og Fødevarerstyrelsen, da de første aflivninger fandt sted i starten af oktober 2020. Fødevarerstyrelsen mødte op med politibistand og med mennesker i beskyttelsesdragter hos avlerne uden forudgående aftale, hvilket skabte problemer. Myndighederne ændrede herefter deres kommunikation med avlerne, hvorefter det gik bedre. Han har ikke selv talt med avlere, som, efter regeringsbeslutningen den 3. november 2020, modsatte sig aflivningen af deres minkbesætninger.

Han undrer sig over, at ministrene fra de seks ministerier, som var involveret i håndteringen af smitte blandt mink og deres departementschefer, alle har udtalt, at de først den 8. november 2020 fik besked om, at der ikke var lovhjemmel til beslutningen, selvom embedsfolk allerede i september 2020 under nogle møder diskuterede, at der ikke var hjemmel til beslutningen.

Der undrer ham ligeledes, at der på KU-mødet den 3. november 2020 blev vedtaget en anden løsning end de to forslåede løsninger, der var lagt op til. Alle deltagerne har efterfølgende sagt, at det var den rigtige løsning, der blev besluttet, men ingen har villet vedgå sig, at de fremførte idéen om at aflive alle mink.

Adspurgt af Pernille Backhausen, bisidder for Henrik Studsgaard, har han forklaret, at aflivningerne ikke blev stoppet, da de den 8. november 2020 blev bekendt med, at der ikke var lovhjemmel til beslutningen. Dette var begrundet i, at han samtidig fik besked om, at der var igangsat en hastelovgivningsproces, og at regeringen regnede med, at loven ville blive vedtaget inden for 2-3 dage. Avlerne fik derfor ikke noget ud af at stoppe med aflivningerne. Det kunne derimod være med til at øge smitten i samfundet, hvis de ventede på vedtagelsen af hastelovforslaget. De vidste, at erhvervet ikke ville overleve.

Han kan ikke svare på, om det ville have haft en betydning for dem, hvis det på pressemødet var blevet sagt, at der skulle vedtages en hastelov.

Adspurgt af Lars Kjeldsen, bisidder for Mette Frederiksen, har han forklaret, at han overværede pressemødet den 4. november 2020 på sin computer. Han tog ikke noter herfra, men det var der nogen fra København Fur, der gjorde. Han husker ikke hvem. Han har ikke fået noterne, og han har heller ikke efterspurgt dem. Han talte med København Fur, herunder med Sander Jacobsen, om pressemødet, og ingen af dem var i tvivl om, at regeringen under pressemødet udstedte en ordre om aflivning.

Forevist transskription fra Statsministeriets pressemøde den 4. november 2020 (ekstrakten s. 2528-2529), hvori det fremgår:

”...

Statsminister Mette Frederiksen: ...

...

For det første er det nødvendigt at aflive alle mink i Danmark. Det gælder desværre også avlsdyrene.

...

For at understøtte den aflivningsindsats, som fødevaremyndighederne allerede er i gang med at iværksætte, så, og allerede er i gang med, så iværksættes der nu en nødplan for aflivning, som håndteres i regi af Den nationale operative stab under politiets kommando og med bistand fra Forsvaret, fra Beredskabsstyrelsen og fra Hjemmeværnet.

...”;

har han forklaret, at han er enig med Sander Jacobsen i, at sætningen ”For det første er det nødvendigt at aflive alle mink i Danmark. Det gælder desværre også avlsdyrene” indeholder en ordre. Ordren blev gentaget af Thorkild Fogde under pressemødet den 7. november. Aflivningsindsatsen var den 4.

november 2020 allerede igangsat i zone 3 også. Den 7. november 2020 omkring kl. 19 ringede en ansat fra Rigspolitiet til ham på baggrund af actioncardet, og han fik besked om, at hvis han ikke ville aflive sine mink sely, ville de komme og gøre det for ham. Det var ikke en politielev, der ringede til ham, men en ansat fra en anden afdeling.

Adspurgt af kommissionen og forevist mail af 6. november 2020 kl. 22.05 fra Camilla Brasch Andersen til ham, Sander Jacobsen, Henrik Studsgaard, Tejs Binderup, Hanne Larsen og Nikolaj Veje om ”Udsendt brev til minkavlere 6. november” med vedhæftet fil ”Brev til minkavlere 06112020.docx” (tillægsekstrakt 1, s. 195), har han forklaret, at han og Sander Jacobsen så nogle udkast til brevet til minkavlerne. Han talte helt sikkert med Henrik Studsgaard og Hanne Larsen i de dage. Han talte kun med Nikolaj Veje en enkelt gang, men han husker ikke, om det vedrørte Fødevarerstyrelsens brev af den 6. november 2020 eller brev af 10. november 2020. Han tror ikke, at han talte i telefon med Tejs Binderup. Han havde ingen samtaler med Camilla Brasch Andersen. Ingen talte om den manglende lovhjemmel.

Forevist Rigspolitiets Actioncard nr. 1 om ”Samtale med ejere af raske minkfarme (COVID-19)”, version 1, 6. november 2020, (actioncardekstrakten s. 2), hvori det fremgår:

”...

3.1 Præsentation

Hej, du taler med [TITEL] [NAVN]. Jeg ringer fra Rigspolitiet på vegne af Fødevarerstyrelsen, da regeringen af hensyn til folkesundheden har truffet beslutning om at alle mink i Danmark skal aflives. Jeg ringer derfor vedrørende optælling af mink i raske besætninger.

...”

har han forklaret, at dette nogenlunde var det, der blev sagt, da Rigspolitiet den 7. november 2020 ringede til ham. Han fik besked om, at alle mink skulle optælles, og at han skulle forvente, at der ville møde nogen op fra hæren i uniform, og at han ikke skulle blive nervøs herover. Han svarede, at han ikke ville være bange, så længe de ikke medbragte våben. Han fortalte vedkommende, at han selv var ved at aflive sine mink.

København Fur og minkavlereforeningen, som er samme selskab, likvideres, når alle avlere har fået erstatning. Der bliver ikke et minkerhverv igen, som vi kender det. Der er måske ganske få avlerne, der vil starte op igen, men de vil ikke have en chance for at klare sig. Danmark havde verdens bedste mink, og avlerne fik derfor 30 % mere pr. skind end i resten af verden. Idet avlsstammen er forsvundet, vil det vil være svært at få så gode dyr igen. Hele infrastrukturen er væk, herunder København Fur, fodercentralerne, pelserierne og følgevirkningerne.

Peter-Chresten Ekebjærg

Peter-Chresten Ekebjærg har – under afhøringen i kommissionen den 20. januar 2022 – forklaret blandt andet, at han er chefpolitiinspektør i Rigspolitiet. Han var fungerende chefpolitiinspektør fra den 1. oktober 2019 og blev udnævnt den 1. oktober 2021.

Forevist organisationsdiagram for politiområdet 2020 (actioncardekstrakten s. 1590) har han forklaret, at han refererede til politidirektør Lykke Sørensen. National Beredskabsafdeling blev ledet af politiinspektør Tenna Wilbert, som refererede til ham, og den formelle kommandovej for Uffe Stormly var gennem Tenna Wilbert. På daværende tidspunkt havde de flere store igangværende operationer bl.a. minkoperationen og en grænseoperation. Det blev derfor aftalt, at Tenna Wilbert anvendte sin tid på indsatsen med grænseoperationen, og Uffe Stormly refererede direkte til ham i relation til minkindsatsen.

Forevist uddrag af Uffe Stormlys forklaring afgivet under afhøring i kommissionen den 8. oktober 2021 (forklaringsdokumentet s. 33):

”...

Kommandovejen i Rigspolitiet går fra chefpolitiinspektøren, videre til politidirektøren og derefter til rigspolitichefen. Han refererede til chefpolitiinspektør Peter Ekebjærg. I visse situationer kortede man kæden ned.

...”,

har han forklaret, at der med ”kortede man kæden ned” henviser til, at Uffe Stormly refererede direkte til ham i relation til minkoperationen. Herudover blev der afholdt daglige briefinger med Uffe Stormly, hvor han, Lykke Sørensen og nogle gange Thorkild Fogde blev briefet om minksituationen. Det kørte derfor ikke hierarkisk ”led til led”, da dette ville have været for tidskrævende. Det kunne forekomme, at Uffe Stormly henvendte sig direkte til Lykke Sørensen, hvis det skete på mail, modtog han en kopi af mailen. Han mener ikke, at Uffe Stormly gik direkte til Thorkild Fogde, hvilket ville have været meget usædvanligt.

Han mener, at politiet blev involveret i indsatsen mod smitte i minkbesætninger i sommeren 2020. Det kan have været tidligere, idet Fødevarestyrelsen deltog på møder i National Operativ Stab (NOST), hvor man talte om risikoen for smitte i minkbesætninger. Han kan derfor ikke nærmere datofastsætte det, men det fremgår af referaterne fra møderne i National Operativ Stab.

Forevist uddrag af Justitsministeriets notits om Rigspolitiets dialog med Justitsministeriets departement vedrørende indsatsen med aflivning af mink (actioncardekstrakten s. 965):

”...

I takt med af smitten med stor hastighed har spredt sig blandt minkfarme, og opgaven med aflivninger i de såkaldte zone 1 og 2 derfor er vokset betydeligt i omfang, har Rigspolitiet på Fødevarestyrelsens anmodning fra uge 42 og frem ydet en øget bistand til aflivnings-indsatsen, hvilket er sket efter orientering af og aftale med Justitsministeriet og Miljø- og Fødevareministeriet [og efter dialog med Forsvarsministeriet og Statsministeriet](#).

...”,

har han forklaret, at han ikke direkte var involveret i dialogen med Fødevarestyrelsen. Han var orienteret herom, da det foregik i NOST-regi, men han deltog ikke normalt i NOST-møderne. Det var Uffe Stormly, der var stabschef, som deltog i NOST-møderne. Han vil antage, at anmodningen fra Fødevarestyrelsen gik til Uffe Stormly, da dette ville være den sædvanlige fremgangsmåde. Han var ikke involveret i udformningen af aftalen, men han var bekendt med, at der på daværende tidspunkt var store vanskeligheder med at skaffe den nødvendige kapacitet til at foretage aflivning af mink. Han

var ikke involveret i dialogen med Miljø- og Fødevareministeriet, Forsvarsministeriet eller Statsministeriet.

Forevist uddrag af Justitsministeriets notits om Rigspolitiets dialog med Justitsministeriets departement vedrørende indsatsen med aflivning af mink (actioncardekstrakten s. 966):

”...

Således anmodes Rigspolitiet f.eks. – på baggrund af drøftelser [mellem Sundhedsstyrelsen, Statens Seruminstitut, Statsministeriet og Justitsministeriet](#) i margin af et møde i Udvalget vedrørende Covid-19 – den 22. oktober 2020 af Justitsministeriet om – sammen med Fødevarestyrelsen – at intensivere aflivningsindsatsen, herunder undersøge muligheden for at tage alternative aflivningsmetoder i brug med henblik på hurtigere at kunne foretage de nødvendige aflivninger.

...”,

har han forklaret, at han var ikke involveret i intensiveringen af aflivningsindsatsen. Selve dialogen foregik i NOST-regi, men han var orienteret om, hvad der foregik.

Forevist uddrag af Justitsministeriets notits om Rigspolitiets dialog med Justitsministeriets departement vedrørende indsatsen med aflivning af mink (actioncardekstrakten s. 966):

”...

Perioden fra den 2. til den 11. november 2020

Som der fremgår af redegørelsen for forløbet vedrørende manglende hjemmel til at udvide den hidtidige indsats med aflivning af mink til hele landet, deltog Rigspolitiet i møde på departementschefniveau mandag den 2. november 2020, hvor det bl.a. blev drøftet, hvordan den allerede igangværende indsats med aflivning af mink kunne ske hurtigere.

...”,

har han forklaret, at han ikke havde kendskab til et møde på departementschefsniveau den 2. november 2020. Han kan ikke erindre, at han specifikt fik en tilbagemelding fra dette møde af Lykke Sørensen. I Rigspolitiet gik de i gang med at producere en beredskabsplan for aflivningsindsatsen i NOST-regi omkring den 3. november 2020. Han var bekendt med, at der blev arbejdet på planen, men han var ikke involveret i selve skrivearbejdet. Han læste planen for første gang i sin helhed, da den blev sendt til ham og Lykke Sørensen. Det var formentlig den 3. november 2020. Han mener, at planen blev videresendt til Thorkild Fogde. Det er ikke usædvanligt, at der på deres område laves planer om mulige scenarier. Dette drejede sig om det tilfælde, hvis alle mink skulle aflives. Politiet var således forberedt på dette scenarie, hvis det blev aktuelt. Han mener ikke, at han så alternative planer. Beredskabsplanen BN 284 var en NOST-plan og ikke en plan specifikt for politiet, men for selve myndighedsindsatsen. Smitten blandt mink spredte sig hurtigere, end der var aflivningskapacitet til. Aflivningskapaciteten skulle derfor hele tiden øges.

Forevist uddrag af BN 272 NOST delplan, som blev sendt på mail fra Bo Samsons til Uffe Stormly tirsdag den 3. november 2020 kl. 10.01 (actioncardekstrakten s. 60):

”...

Politisk er det besluttet, at alle mink skal aflives for, at hindre en yderligere mutation af virus med risiko for at en kommende vaccine ikke vil være effektiv.

...”;

har han forklaret, at han var bekendt med, at der var overvejelser omkring aflivning af alle mink, men han blev først bekendt med, at der var truffet en politisk beslutning, da det blev meldt ud på presse-mødet den 4. november 2020. Ud fra en politimæssig vinkel tror han, at han hæftede sig ved formuleringen, at det skulle ske under politiets kommando. Hvis Rigspolitiet forud for pressemødet blev orienteret om beslutningen, vil han tro, at det i givet fald ville være Thorkild Fogde og/eller Lykke Sørensen, der ville have hørt om det. Det kunne også være meddelt i NOST-regi, men det ville være usædvanligt.

Det var ikke den store overraskelse, at politiet skulle bistå Fødevarestyrelsen, da politiet på daværende tidspunkt allerede bistod og var involveret i operationen. Under coronainsatsen gik det hele meget hurtigt, og der var meget, som de ikke var orienteret om på forhånd. En del ændringer fik de først endeligt bekræftet under de forskellige pressemøder. Politiet brugte f.eks. meget tid og ressourcer på grænselukninger, hvor der ofte kom større ændringer med kort varsel, som blev meldt ud på pressemøderne. Det var derfor ikke usædvanligt, at han ikke forud for pressemødet var bekendt med beslutningen om, at alle mink skulle aflives.

Politiet var en bistandsmyndighed og efter hans opfattelse lå ansvaret for, at der var det fornødne hjemmelgrundlag til beslutningen i Fødevarestyrelsen. Rigspolitiet indgik i NOST'en og havde formandskabet. NOST'en bygger på sektoransvarsprincippet, som betyder, at de sektorer, der almindeligvis har ansvaret, ligeledes bærer ansvaret i krisesituationer. Det er det bærende princip i NOST-arbejdet. Den ansvarlige sektor, der havde ansvaret for aflivningsindsatsen, havde styringen og det overordnede ansvar for operationen. Da det foregik inden for Fødevarestyrelsens lovgivningsområde, måtte det derfor være Fødevarestyrelsen og de myndigheder, der lå der, der havde ansvaret for at sikre legaliteten i forhold til, om der kunne ske aflivning.

Han mindes ikke, at han i løbet af den 3. november 2020 fik tilbagemeldinger om, hvad der var foregået på departementschefmøderne den dag. De var alle klar over, at minksituationen fyldte rigtig meget, og at der var en accelererende problemstilling, da der på dette tidspunkt var en igangværende aflivningsindsats, hvor smitten spredte sig hastigt blandt mink. Der var derfor store vanskeligheder med at følge med i aflivningsindsatsen.

Forevist Uffe Stormlys mail til Lykke Sørensen, der blev sendt i kopi til ham tirsdag den 3. november 2020 kl. 13.32 (actioncardekstrakten s. 79):

”...

Fra: Stormly, Uffe Frank (...)

Sendt: 3. november 2020 13:32

Til: Sørensen, Lykke (...)

Cc: Ekebjærg, Peter-Chresten (...); Wilbert, Tenna (...)

Emne: NOST - delplan for aflivning af mink i Danmark

Kære Lykke

Jeg vedhæfter den samlede plan. Ressourcebehovet for politiet vil være ca. 120 politifolk til at drive stabene nationalt og regionalt i en to-skiftet tjeneste alle ugens dage. Derudover vil der være behov for ca. 400 myndighedspersoner. Disse behøver ikke nødvendigvis alene at komme fra politiet. Jeg kan ikke komme nærmere før vi får lov til at tage fat i de andre myndigheder.

Vh
Uffe
...”

og forevist Lykke Sørensen mail til Thorkild Fogde med kopi til ham sendt tirsdag den 3. november 2020 kl. 13.44, som var vedhæftet BN 284 NOST delplan (actioncardekstrakten s. 79):

”...

Fra: Sørensen, Lykke (...)
Til: Fogde, Thorkild (...)
Cc: Stormly, Uffe Frank (...); Ekebjærg, Peter-Chresten (...)
Emne: VS: NOST - delplan for aflivning af mink i Danmark
Dato: 3. november 2020 13:44:25
Vedhæftede filer: BN 284.docx

Kære Thorkild

Udkast til delplan for aflivning af mink med henblik på teamsmøde, når du har afsluttet dit nuværende møde.

Mvh.

Lykke

...”

har han forklaret, at det var første gang, at han så delplanen i sin helhed og læste den. Han havde ingen ændringsforslag eller bemærkninger til delplanen.

Han hørte ikke om forberedelsen af en sag til KU-mødet den 3. november 2020. Han var ikke med til at udarbejde materiale til KU-mødet.

Forevist Uffe Stormlys mail sendt til Lisbeth Gro Nielsen tirsdag den 3. november 2020 kl. 16.45, som var vedhæftet BN 284 NOST delplan (actioncardekstrakten s. 90):

”...

Fra: Stormly, Uffe Frank (...)
Til: Lisbeth Gro Nielsen (...)
Cc: Sørensen, Lykke (...)
Emne: Plan vedrørende mink
Dato: 3. november 2020 16:45:34
Vedhæftede filer: BN 284.docx

Kære Lisbeth

I henhold til telefonisk aftale fremsender jeg vedhæftede plan.

Vh
Uffe
...”

har han forklaret, at han vil tro, at han var orienteret om, at planen blev sendt til Justitsministeriet, men han husker det ikke.

Forevist uddrag af Justitsministeriets Notits om Rigspolitiets dialog med Justitsministeriets departement vedrørende indsatsen med aflivning af mink (actioncardekstrakten s. 967):

”...

Herudover er Justitsministeriet løbende i telefonisk kontakt med Rigspolitiet, herunder bl.a.

...

onsdag den 4. november 2020 om tilbagemelding om beslutningen truffet på møde i Regeringens Koordinationsudvalg aftenen før, samt om den intensiverede aflivningsindsats.

...”

har han forklaret, at han ikke havde løbende kontakt med Justitsministeriet. I forhold til minkoperationen var det Uffe Stormly og hans folk, der på det operationelle niveau varetog kontakten til Justitsministeriet ”på de lavere niveauer”, mens det formentligt var Lykke Sørensen og Thorkild Fogde, der havde de mere overordnede strategiske drøftelser med Justitsministeriet. Der var lavet en tredeling af arbejdsopgaverne, således at han arbejdede med smitteopsporing, mens Tenna Wilbert varetog operationen med grænseindsatsen, og Uffe Stormly håndterede minkoperationen. Han, Tenna Wilbert og Uffe Stormly orienterede gensidigt hinanden. Han var derfor ikke specielt involveret i dialogen med Justitsministeriet.

I forlængelse af pressemødet den 4. november 2020 blev de centrale myndigheder indkaldt til et møde, der blev afholdt om morgenen torsdag den 5. november 2020. Han deltog i mødet den 5. november 2020, som blev ledet af Thorkild Fogde. Veterinærdirektør Hanne Larsen oplyste på mødet, at der blev arbejdet på at skaffe en hjemmel til at aflive mink på farme i zone 3. Han mener, at det var første gang, at han hørte om hjemmelsproblematikken.

Forevist uddrag af referat fra møde med styrelseschefer i beredskabet i regi af NOST den 5. november 2020 kl. 8.00 vedrørende minkindsatsen (actioncardekstrakten s. 976-977):

”...

Hanne Larsen understregede et behov for, at den igangværende indsats fortsættes, således at der også prioriteres i forhold til de områder syd for Limfjorden, hvor der er konstateret aktiv virus, og at trykket således bør holdes i forhold til alle smittede besætninger.

...

Pelsningen i zone 3 er i gang på helt normal vis, og der skal arbejdes på en hjemmel til, at alle dyr (inklusive avlsdyr) aflives.

Branchen er meget bevidst om at få pelset i zone 3, inden smitten rammer dem.

...”

har han forklaret, at mødet blev afholdt via en Skype-forbindelse. Han mener, at han sad sammen med Lykke Sørensen, Birgitte Buch og Uffe Stormly i Ejby. Thorkild Fogde deltog i mødet, men han husker ikke, om Thorkild Fogde deltog sammen med dem fra Ejby. Det er hans opfattelse, at Hanne Larsens henvisning til den igangværende indsats knyttede sig til indsatsen i zone 1 og zone 2. Smitten

blandt mink steg, særligt i Nordjylland. Der var ikke mange minkfarme i Nordjylland, som lå i zone 3. Manøvren på myndighedsindsatsen i zone 1 og zone 2 var at lægge maksimalt tryk på farmene i disse områder for at hindre smittespredning. Hanne Larsens oplysning, om at der blev arbejdet på en hjemmel til at aflive alle dyr, gav ikke anledning til en nærmere drøftelse af spørgsmålet. Set fra politiets synsvinkel var de hårdt presset for at kunne holde trit i forhold til indsatsen i zone 1 og zone 2, hvor der var klar hjemmel i husdyrlovens § 65, og det ville tage dem lang tid at gennemføre aflivningsindsatsen i zone 1 og zone 2. De var ikke i gang med at planlægge en myndighedsindsats i zone 3. Der var lagt op til, at minkejerne i zone 3 skulle pelse på sædvanligvis, idet branchen stod over for den normale pelsningssæson. Han mener, at Hanne Larsen, som det fremgår af referatet, oplyste, at der blev arbejdet på at skaffe en hjemmel. Politiet var derfor af den opfattelse, at den sektoransvarlige myndighed ville sørge for at få tilvejebragt det fornødne hjemmelsgrundlag, inden de nåede til farmene i zone 3. Der var ikke en myndighedsindsats i forhold til aflivning af mink på minkfarme i zone 3, hvor der alene var en understøttende indsats til bortskaffelse af affald mv.

De modtog den 7. november 2020 et spørgsmål fra en politikreds, hvor Bo Samson eksplicit skrev til politikredsene, at der ikke måtte foretages tvangsmæssige indgreb på minkfarme i zone 3.

Forevist uddrag af talepinde til telefonsamtaler om optælling af mink i raske besætninger (actioncard-ekstrakten s. 217):

”...

[Til personlig orientering: Hjemmelsgrundlag ift. ekspropriation er under afklaring]

...

- Det er naturligvis frivilligt om du vil lade en myndighedsperson komme ind på din besætning og foretage optællingen

...”

har han forklaret, at regeringen havde udmeldt, at der ville blive indført en tempobonusordning. Han tror, at det var tænkt som et incitament for minkavlerne i zone 3 til at aflive deres mink hurtigst muligt. Ordningen med tempobonus hørte under Miljø- og Fødevarerministeriet, og der skulle være en myndighedskontrol i forhold til, hvor mange penge minkavlerne skulle have udbetalt. Det var en forudsætning for kunne få udbetalt tempobonus, at minkavlere i zone 3, der frivilligt havde aflivet deres mink, fik optalt deres dyr. Politiet var ikke involveret i udarbejdelsen af talepindene. Fødevarerstyrelsen kontaktede politiet og anmodede om politiets bistand til at ringe til minkejerne, da Fødevarerstyrelsen ikke havde tilstrækkeligt mandskab til at løse opgaven. Han blev briefet om dette den 5. november 2020 og mener, at Fødevarerstyrelsen allerede var gået i gang med at ringe til minkejerne i zone 3 på dette tidspunkt.

Forevist Uffe Stormlys mail til Lykke Sørensen med kopi til ham sendt torsdag den 5. november 2020 kl. 20.45 (actioncardekstrakten s. 220):

”...

Fra: Stormly, Uffe Frank (...)

Til: Sørensen, Lykke (...)

Cc: Ekebjærg, Peter-Chresten (...)

Emne: Talepinde

Dato: 5. november 2020 20:45:50

Kære Lykke

Korte talepinde til Rigspolitechefen

- Fødevarestyrelsens CALL-CENTER bliver fredag den 6. november styrket med yderligere kapacitet til, at ringe til minkfarmere, der har raske mink, men som skal aflives
- Rigspolitiet etablerer et CALL-CENTER for at understøtte Fødevarestyrelsen med denne opgave
- 60 elever fra politiskolen vil fredag, lørdag og søndag styrke den fælles myndighedsopgave der skal løses
- Opgaven er primært telefonisk kontakt til de minkejere, der har ikke smittet mink, men hvor minkene skal aflives hurtigst muligt
- Kontakten til minkejeren omhandler de rent praktiske forhold, der omhandler de processer og procedurer der skal sættes i værk samtidig med, at der er fokus på den svære situation som den enkelte minkejer befinder sig i

Vh Uffe

...”;

har han forklaret, at han mener, at Thorkild Fogde skulle deltage i et pressemøde, og at det var talepinde til brug for pressemødet. Han husker ikke, om Thorkild Fogde reelt deltog i pressemødet. Han vil tro, at det var en af Uffe Stormlys medarbejdere, der havde skrevet talepindene. Dette var ikke det endelige udkast til talepindene. De arbejdede videre med dem om aftenen [den 5. november 2020], og han mener, at han har kommenteret på talepindene. Politiet blev først nærmere briefet om opgaven med at ringe til minkavlerne ved et møde den 6. november 2020.

Forevist Lykke Sørensens mail sendt til Uffe Stormly med kopi til ham torsdag den 5. november 2020 kl. 21.01 (actioncardekstrakten s. 221):

”...

From: Sørensens, Lykke (...)

To: Stormly, Uffe Frank (...)

Cc: Ekebjærg, Peter-Chresten (...)

Subject: SV: Talepinde

Date: 5. november 2020 21:01:17

Kære Uffe

Jeg forstår det sådan, at vi ringer til minkejerner, men bliver der også et nummer, som de kan ringe til os på?

Mvh.

Lykke

...”;

har han forklaret, at han ikke drøftede med Lykke Sørensens eller Uffe Stormly, hvordan henvendelsen til minkavlerne skulle foregå. Et par af Uffe Stormlys medarbejdere var dagen efter [den 6. november 2020] til møde ved Fødevarestyrelsen for at høre nærmere om opgaven.

Forevist uddrag af Fødevarestyrelsens referat fra møde med Rigspolitiet om bidrag til opgaveløsning vedrørende raske besætninger (actioncardekstrakten s. 941):

”...

Mødedeltagere

Birgitte Buch, Politiet (...)

Tobias Berg, Politiet (...)

Jannik Elmegaard, FVST, stabschef (ved mødets start)

Stine Thielke, FVST, specialkonsulent (kaldes ind undervejs i mødet)

Jakob Munkhøj Nielsen, FVST, gruppeleder Aflivningsgruppen

...

Jeg forklarer, at vi står med en fælles opgave med at få kontakt til raske minkbesætninger og derefter evt. få en aftale om optælling af besætningen. Jeg henviser til, at Fødevarestyrelsen har udarbejdet nogle talepinde til brug for telefonsamtalerne. Jeg udleverer ark med talepinde i papirform. Jeg forklarer, at hjemmelsgrundlaget i forhold til håndtering af de raske besætninger uden for sikkerhedszonerne ikke er endeligt afklaret.

...”

har han forklaret, at Birgitte Buch var sektionsleder i Juridisk Sektion under Uffe Stormly. Han var orienteret om, at Birgitte Buch og Tobias Gilbæk Berg var til møde i Fødevarestyrelsen for at få klarlagt procedurene i forhold til call-centeret. Han har ikke set referatet fra dette møde, og han var ikke involveret i udarbejdelsen af actioncardet. Det er en helt normalt procedure at udarbejde actioncard som instrukser til politiets medarbejdere.

Forevist hans mail til Uffe Stormly og Bo Samson sendt i kopi til Michael Friisholm og Lykke Sørensen fredag den 6. november 2020 kl. 14.58 (actioncardekstrakten s. 280):

”...

Fra: Ekebjærg, Peter-Chresten (...)

Sendt: 6. november 2020 14:58

Til: Stormly, Uffe Frank (...); Samson, Bo (...)

Cc: Friisholm, Michael (...); Sørensen, Lykke (...)

Emne: SV: Talepapir til Thorkild Fogde

Prioritet: Høj

Hej Uffe & Bo

Er I enige i disse talepinde:

- Der er nu planlagt og igangsat myndighedsaflivning for indsættelse i de 7 nordjyske kommuner.
- Der er i alt 288 mink-farme i de 7 berørte nordjyske kommune, og heraf er de 259 minkfarme omfattet af allerede den igangsatte myndighedsaflivning, der omfatter dels farme med smittede besætninger og dels farme indenfor 7,8 km zonerne rundt om de smittede farme. Disse 259 farme omfatter i alt ca. 3 mio mink. På de øvrige farme, hvor der kan pelses normalt, er der kun et meget begrænset antal mink.

- Der er aktuelt sket myndighedsaflivning på 97 (af de 259) farme, svarende til at der aktuelt er aflivet ca. 0,9 mio mink ud af de ca. 3,0 mio mink, der er omfattet af myndighedsaflivningen.
- Samtidig med myndighedsaflivningerne er der stort fokus på at sikre en hurtig pelsning på de mink farme, der er beliggende i de 7 berørte kommuner, og som ikke er omfattet af myndighedsaflivningen.
- Vi er meget bevidste om vigtigheden af hurtigst muligt at kunne få aflivet og **bortskaffet** alle mink i de berørte kommuner. Der planlægges med, at myndighedsaflivningerne vil være tilendebragt senest i løbet af weekenden næste uge og at der inden for samme periode er sket pelsning på de øvrige farme, således at der ikke længere er mink i de 7 kommuner.
- Selvom myndighederne har stort fokus på de særligt berørte nordjyske kommuner, vil der stadig være kapacitet i det vestjyske område til også at foretage myndighedsaflivning der, men dog i et mindre omfang på baggrund af prioriteten i det nordjyske
- Der arbejdes stadig på at øge kapaciteten i forhold til at håndtere de aflivede mink. Der arbejdes intensivt med tilvejebringe alternative løsninger som **forbrænding, eventuel nedgravning**, transport og midlertidig opbevaring af mink
- Der er mellem NOST og de lokale beredskabsstabe afholdt ITV møde i dag, hvor der er briefet op om den nationale situation, så alle de involverede myndigheder er koordinerede i indsatsen.
- Der er i dag iværksat assistance til Fødevarestyrelsen med drift af et CALL – CENTER, der skal sikre, at mink-farmene kan få oplysninger om situationen
- NOST udsender national plan for hele operationen

Og vi skal have hurtig tilbagemelding, da TFO SKAL have dem lige om lidt.

Mvh

Peter

...”

har han forklaret, at det var de førømtalte talepinde til Thorkild Fogde, men i en anden udformning. Det vigtigste budskab for politiet og Thorkild Fogde var til de syv nordjyske kommuner, hvor der var indført særlige covid-19 restriktioner.

Det var i Nationalt Beredskabscenter, at der blev taget initiativ til at udarbejde et actioncard. Fødevarestyrelsen havde udarbejdet et notat med talepinde, men ved politiet arbejdes der normalt med actioncard. Han vil derfor tro, at talepindene blev transformeret til et actioncard.

Forevist Lise Grand Mortensen Bitschs mail til Tobias Gilbæk Berg med kopi til Birgitte Buch sendt fredag den 6. november 2020 kl. 12.12, som var vedhæftet forskellige actioncard (actioncardekstrakten s. 37):

”...

From: Bitsch, Lise Grand Mortensen (...)

To: Berg, Tobias Gilbæk (...)

Cc: Buch, Birgitte (...)

Subject: VS: vejledning og ac

Date: 6. november 2020 12:12:22

Attachments: Actioncard nr 1 om forbud mod større forsamlinger (covid-19) version 21 - 30. oktober 2020 endelig.pdf, Actioncard nr 2 om påbud ved smittefare (covid-19) version 19 - 30. oktober 2020 endelig.pdf, Actioncard nr 3 om krav om lukning (covid-19) version 18 - 30. oktober 2020 endelig.pdf, Actioncard nr 4 om restriktioner for lokaler (covid-19) version 17 - 30. oktober 2020 endelig.pdf, Covid-19 vejledningen 30. oktober 2020 - version 19 endelig.pdf, Actioncard nr 1 om forbud mod større forsamlinger (covid-19) version 21 - 30. oktober 2020.docx, Actioncard nr 2 om påbud ved smittefare (covid-19) version 19 - 30. oktober 2020.docx, Actioncard nr 3 om krav om lukning (covid-19) version 18 - 30. oktober 2020.DOCX, Actioncard nr 4 om restriktioner for lokaler (covid-19) version 17 - 30. oktober 2020.docx, Covid-19 vejledningen 30. oktober 2020 - version 19.docx image001.jpg

Kære Tobias

Hermed en word-version af et actioncard, du kan overskrive.

Med venlig hilsen

Lise Bitsch

...”

har han forklaret, at Lise Grand Mortensen Bitsch og Tobias Gilbæk Berg var tilknyttet Juridisk Sektion under Birgitte Buch. Han mener, at Tobias Gilbæk Berg lige var startet med at arbejde hos Rigspolitiet. Han vil tro, at Lise Grand Mortensen Bitsch har hjulpet Tobias Gilbæk Berg med at finde en skabelon til actioncardet.

Forevist uddrag af Rigspolitiets redegørelse i forhold til Rigspolitiets actioncard til brug for opringing til minkavlere i zone 3 (actioncardekstrakten s. 855):

”...

Det blev i den forbindelse besluttet, at Rigspolitiet på baggrund af de fra Fødevarestyrelsen modtagne talepinde skulle udarbejde et eget actioncard til brug for opringerne, således at politiskoleleverne var ”klædt på” til opgaven.

...

På denne baggrund blev ”Actioncard nr. 1 om samtale med ejere af raske minkfarme” udfærdiget. Dette actioncard bygger primært på Fødevarestyrelsens dokument af 5. november 2020 om ”Telefonsamtaler om optælling af mink i raske besætninger”. Actioncardet blev godkendt af BB og US.

...”

har han forklaret, at beslutningen om at udarbejde et actioncard blev truffet i Nationalt Beredskabscenter omkring Birgitte Buch og Uffe Stormly. Han ved ikke, hvem der konkret traf beslutningen, men han vil tro, at det var på sagsbehandlerniveau. Det er en helt sædvanlig procedure at udarbejde actioncards, og der blev på det her tidspunkt udarbejdet rigtig mange actioncard, hvor de fleste blev sendt til politikredsene. Han har ikke godkendt actioncardet. Der findes et cirkulære om legalitetssikring af politiets planer, der beskriver, at planer, actioncard mv. skal legalitetssikres og ledelsesmæssigt godkendes. Det overordnede ansvar for den ledelsesmæssige godkendelse ligger som udgangs-

punkt hos chefpolitiinspektøren, hvilket vil sige ham i forhold til politiområdets planer. Det overordnede ansvar for legalitetssikringen ligger som udgangspunkt hos stabschefen, der på daværende tidspunkt var Troels Jensen. Både ansvaret for legalitetssikring og det ledelsesmæssige ansvar kan efter cirkulæret uddelegeres. Ifølge de interne retningslinjer på politiområdet var det ledelsesmæssige ansvar på daværende tidspunkt uddelegeret til centercheferne, således at Uffe Stormly havde det ledelsesmæssige ansvar for planer, der blev produceret i Nationalt Beredskabscenter. I forhold til ansvaret for legalitetssikring var det uddelegeret til lederne af de juridiske sektioner. Det var således Birgitte Buch, der havde ansvaret for at legalitetssikre actioncardet. Det er hans opfattelse, at disse retningslinjer er fulgt. Uffe Stormly har godkendt actioncardet, og Birgitte Buch har legalitetssikret det.

Han så actioncardet, da det den 6. november 2020 rutinemæssigt blev sendt til orientering sammen med andre bilag til politikredsene. Han husker ikke, om han læste actioncardet igennem. Han har sandsynligvis kigget det hurtigt igennem, men ikke tænkt nærmere over formuleringen i actioncardet. I det efterfølgende forløb, da de så på politiets kommunikation til minkejerne, gennemgik han actioncardet og fremhævede en uheldig formulering.

Han kan ikke tidsfæste, hvornår han hørte mere til hjemmelsproblematikken, men det begyndte at ”rumle” henover weekenden [7. og 8. november 2020] eller i starten af den efterfølgende uge. Der blev den 7. november 2020 sendt mail til politikredsene, hvor det blev præciseret, at der ikke var hjemmel til at gå ind på minkfarme i zone 3.

Forevist Bo Samsons mail sendt til de regionale stabe med kopi til ham lørdag den 7. november 2020 kl. 19.40 (actioncardekstrakten s. 448):

”...

Fra: Samson, Bo (...)

Til: NJYL FP KSN; MVJYL FP KSN; Sønnicksen, Dyre (...); SSJÆ FP OPA Plan Sikker

Cc: Stormly, Uffe Frank (...); Hansen, Kim Erik (...); Samson, Bo (...); POL FP COVID19 Dokumentation; POL FP COVID19 O-stab MINK; Buch, Birgitte (...)

Emne: Spørgsmål om lovhjemmel til adgang på minkbesætninger

Dato: 7. november 2020 19:40:18

Vedhæftede filer: image001.jpg

Til de regionale stabe.

Foranlediget af spørgsmål til operationsstab Mink så oplyser fødevarestyrelsen, at hvis der er tale om smittede eller besætninger i zoner så findes der lovhjemmel efter § 65.

For så vidt angår ikke smittede besætninger (zone 3) så er der i dag ikke lovhjemmel til adgang på ejendommen. Det oplyses, at der på tværs af flere ministerier arbejdes på et lovforslag, hvorefter der kan gives denne hjemmel til adgang. Det ser ud til, at denne behandling kan være op til 7 dage før end der er et lovhjemmel til adgang på en zone 3 ejendom.

Med venlig hilsen

Bo Samson

Vicepolitiinspektør

...”;

har han forklaret, at det var mailen, der blev sendt politikredsene.

Forevist Birgitte Buchs mail sendt til ham m.fl. søndag den 8. november 2020 kl. 17.21 (actioncard-ekstrakten s. 453):

”...

Fra: "Buch, Birgitte (...)

Sendt: søndag den 8. november 2020 17.21

Til: Sørensen, Lykke (...), Ekebjærg, Peter-Chresten (...), Wilbert, Tenna (...), Stormly, Uffe Frank (...), Mikael Henrik (...), Edeltoft, Bine Christine Kramper (...), Johansen, Trine Hagbard (...), Blak, Matilde Pedersen (...), Varberg, Louise Aaby Duncan (...)

Cc: Bitsch, Lise Grand Mortensen (...)

Emne: VS: Varsling om hastelovforslag om midlertidigt forbud mod hold af mink

Kære alle

Hermed til orientering. Vi har endnu ikke fået udkastet til lovforslaget.

Med venlig hilsen

Birgitte Buch

Sektionsleder

...”

og forevist uddrag af Camilla Marta Giordanos mail til Birgitte Buch og Lise Grand Mortensen Bitsch sendt søndag den 8. november 2020 kl. 14.08 (actioncard-ekstrakten s. 453):

”...

Fra: Camilla Marta Giordano

Sendt: 8. november 2020 14:08

Til: Bitsch, Lise Grand Mortensen (...); Buch, Birgitte (...)

Cc: Morten Holland Heide (...); Mads Møller Langtved (...)

Emne: Varsling om hastelovforslag om midlertidigt forbud mod hold af mink

Kære Lise og Birgitte

Vi sidder sammen med Miljø- og Fødevareministeriet og Fødevarestyrelsen og arbejder på et udkast til et lovforslag, som skal hastebehandles, om midlertidigt forbud mod hold af mink og ildere. Da lovforslaget efter planen skal fremsættes og vedtages på tirsdag, vil vi varsle om, at vi sender lovforslaget til jer senere i dag med en kort frist med henblik på jeres eventuelle bemærkninger og inddragelse af de relevante hos jer.

...”

har han forklaret, at Rigspolitiets modtog et høringsvarsel. Han var bekendt med, at der blev arbejdet på et lovudkast, men han var ikke involveret i de juridiske overvejelser.

Forevist uddrag af Lisbeth Gro Niensens mail til Rigspolitiet med kopi til blandt andet Uffe Stormly og Birgitte Buch sendt søndag den 8. november 2020 kl. 21:25 (actioncard-ekstrakten s. 474):

”...

Fra: Lisbeth Gro Nielsen (...)

Sendt: 8. november 2020 21:25

Til: POL FP NOST Sikker (...)

Cc: Stormly, Uffe Frank (...); Buch, Birgitte (...); Martin Reinseth (...); Cecilie Birch (...)

Emne: Bestilling: Fakta om indsatsen ift. aflivning af mink - frist mandag kl. 10.30

Til Rigspolitiet

Statsministeriet har – til brug for statsministerens deltagelse i spørgetime i Folketinget – anmodet om fakta om indsatsen i forhold til aflivning af mink.

...”,

og forevist Birgitte Buchs mail til Lisbeth Gro Nielsen med kopi til ham m.fl. sendt mandag den 9. november 2020 kl. 10.53 (actioncardestrakten s. 475):

”...

From: Buch, Birgitte (...)

To: "Lisbeth Gro Nielsen"

Cc: Sørensen, Lykke (...); Ekebjerg, Peter-Chresten (...); Wilbert, Tenna (...); Stormly, Uffe Frank (...); POL FP COVID19 Dokumentation; POL FP COVID19 Operationsstab; POL FP COVID19 Mink-indsats; POL NBC Ledelse

Subject: SV: Bestilling: Fakta om indsatsen ift. aflivning af mink - frist mandag kl. 10.30

Date: 9. november 2020 10:53:10

Attachments: Status til STM 09.11.2020.doc image002.jpg image003.jpg image004.gif

Kære Lisbeth

Hermed Rigspolitiets bidrag.

Vi skal understrege, at der er tale om foreløbige tal, hvorfor de skal tages med de fornødne forbehold.

Med venlig hilsen

Birgitte Buch

Sektionsleder

...”,

og forevist Lykke Sørensens mail til Thorkild Fogde sendt mandag den 9. november 2020 kl. 11.41 (actioncardestrakten s. 478):

”...

From: Sørensen, Lykke (...)

To: Fogde, Thorkild (...)

Subject: VS: Bestilling: Fakta om indsatsen ift. aflivning af mink - frist mandag kl. 10.30

Date: 9. november 2020 11:41:32

Attachments: Status til STM 09.11.2020.doc image002.jpg image003.jpg image004.gif

Kære Thorkild

Til orientering den status, som vi for kort tid siden har sendt til JM til brug for STM. I den status fastholder vi, at vi forventer, at minkene i de 7 nordjyske kommuner er aflivet senest ved udgangen af onsdag.

Mvh.

Lykke

...”,

har han forklaret, at der på dette tidspunkt var fokus på syv nordjyske kommuner, som var underlagt særlige restriktioner. Det første mål i operationen var at aflive minkene i zone 1 og zone 2 i de syv nordjyske kommuner, da det var en forudsætning for, at restriktionerne kunne lempes. Når myndighedsaflivningerne var på plads i det nordjyske, skulle operationen herefter flyttes ned gennem Jylland, mens minkejerne østpå skulle pelse dyrene.

Forevist sin mail til Lykke Sørensen sendt tirsdag den 10. november 2020 kl. 10.52 (actioncardeks-trakten s. 594):

”...

Fra: Ekebjerg, Peter-Chresten (...)

Sendt: 10. november 2020 10:52

Til: Sørensen, Lykke (...)

Emne: 2020-11-07 Actioncard nr 1 om samtale med ejere af minkfarme version 4 07 november 2020

Hej Lykke

Hermed som aftalt det actioncard, der er benyttet ved opringning til zone 3 farmene (ikke smittede uden for karantæne zoner). Bemærk sidste afsnit i actioncard’et.

Mvh

Peter

...”;

har han forklaret, at han så politiets kontakt til minkavlerne, herunder actioncardet, da der på dette tidspunkt var en debat om hjemmelsgrundlaget og aflivningsindsatsen. Set i den kontekst vurderede han, at det var relevant af fremhæve det sidste afsnit i actioncardet, da det var en uheldig formulering.

Forevist Lykke Sørensens mail til ham sendt tirsdag den 10. november 2020 kl. 11.46 (actioncardeks-trakten s. 594):

”...

Fra: Sørensen, Lykke (...)

Sendt: 10. november 2020 11:46

Til: Ekebjerg, Peter-Chresten (...)

Emne: SV: 2020-11-07 Actioncard nr 1 om samtale med ejere af minkfarme version 4 07 november 2020

Kære Peter

Jeg har orienteret TFO og JM (Anne Mette Lyhne) om nedenstående. Jeg har i den forbindelse tilkendegivet, at fremgangsmåden og formuleringen i actioncardet svarer til den offentlige udmelding, og at der ikke derved er givet pålæg eller lignende.

...”;

har han forklaret, at ”TFO” henviser til Thorkild Fogde. Lykke Sørensens henvisning til, at det svarede til den offentlige udmelding, var også hans opfattelse. Statsministeren havde på pressemødet meldt ud, at alle mink skulle aflives. Efter hans opfattelse måtte man derfor have en forventning om, at det ville blive resultatet, når hjemmelsgrundlaget var på plads.

Forevist sin mail til Birgitte Buch sendt tirsdag den 10. november 2020 kl. 12.11 (actioncardekstrakten s. 594):

”...

From: Ekebjærg, Peter-Chresten (...)

To: Buch, Birgitte (...)

Subject: VS: 2020-11-07 Actioncard nr 1 om samtale med ejere af minkfarme version 4 07 november 2020

Date: 10. november 2020 12:11:19

Hej Birgitte

Til orientering og bemærk, at vi skal have de reviderede actioncards forbi Lykke inden udsendelse.

Mvh

Peter

...”

har han forklaret, at der var en uheldig formulering i actioncardet, der skulle rettes for at undgå, at den blev gentaget. Der var ikke længere telefonisk kontakt til minkejerne på dette tidspunkt. De reviderede actioncards blev derfor ikke anvendt.

Forevist Birgitte Buchs mail sendt til ham m.fl. tirsdag den 10. november 2020 kl. 14.33, som var vedhæftet actioncard nr. 1 samtale med ejere af minkfarme version 5 af 10. november 2020 og version 4 af 7. november 2020 (actioncardekstrakten s. 609):

”...

Fra:Buch, Birgitte (...)

Til: Sørensen, Lykke (...); Ekebjærg, Peter-Chresten (...); Wilbert, Tenna (...); Stormly, Uffe Frank (...)

Emne: Actioncard vedrørende opringning til minkavlere i zone 3

Dato: 10. november 2020 14:33:51

Vedhæftede filer: Actioncard nr. 1 om samtale med ejere af minkfarme version 5 - 10. november 2020.docx, Actioncard nr. 1 om samtale med ejere af minkfarme version 4 - 07. november 2020.docx

Prioritet: Høj

Kære alle

Hermed efter aftale det eksisterende (version 4) og det ændrede actioncard (version 5) til brug for opringning til minkavlere i zone 3.

Efter en umiddelbar vurdering udestår der ikke opringninger til avlere i zone 3, men det eksisterende actioncard (version 4) vil blive erstattet med actioncard (version 5), når denne version er godkendt, så vi er sikre på, at der bliver sagt det rigtige, hvis der skal ringes ud til yderligere.

...”

har han forklaret, at hele grundlaget var en anmodning fra Fødevarestyrelsen til politiet om at bistå med at ringe til minkejere i zone 3. Politiet havde kontakttet minkejerne i zone 3 for at høre, om avlerne var interesseret i en tempobonus. Såfremt minkejerne ønskede at medvirke, skulle politiet have forskellige oplysninger, som skulle videregives til Fødevarestyrelsen. Deres opfattelse var, at politiet havde leveret det, som Fødevarestyrelsen havde brug for, og at derfor ikke var flere minkejere, der skulle kontaktes, medmindre Fødevarestyrelsen henvendte sig på ny. Politiet skulle ringe til ca.

300 minkejere i zone 3, mens Fødevarestyrelsen selv stod for kontakten til de resterende minkejere i zone 3.

Politiet gennemgik noter og optegnelserne fra telefonsamtalerne for at se, hvilke minkejere der kunne have fået informationen fra actioncardet [ved ”NEJ” fra ejer], hvis avlerne ikke havde ønsket at medvirke. Han husker ikke, om de talte med politiskoleelverne i den forbindelse. Han mener, at der blev identificeret maksimalt otte minkejere, som kunne have fået informationen. Politiet tog efterfølgende kontakt til de otte minkejere for at give dem en undskyldning og for at sikre, at minkejerne ikke havde fået en forkert opfattelse af deres retsstilling.

Minkbranchen oplevede på daværende tidspunkt generelt et pres, og han kan ikke svare på, hvordan minkejerne har opfattet politiets telefoniske henvendelser.

Han har ikke hørt, at politiet skulle have haft en dialog med Justitsministeriet om udarbejdelse af actioncard, hvilket da også ville have været usædvanligt.

Forevist uddrag af Lykke Sørensens mail til Birgitte Buch med kopi til ham sendt torsdag den 12. november 2020 kl. 06.52 (actioncardekstrakten s. 691):

”...

Fra: Sørensens, Lykke (...)

Til: Buch, Birgitte (...)

Cc: Ekebjærg, Peter-Chresten (...); Stormly, Uffe Frank (...)

Emne: Redegørelse

Dato: 12. november 2020 06:52:03

Kære Birgitte

Godmorgen.

Jeg har læst Fødevarestyrelsens "actioncard" til brug for samtalerne med minkavlerne, og jeg kan ikke se, at dette indeholder et afsnit, der ligner talemateriale i vores actioncard til eventuelle "nej-sigere".

Vi bliver nok nødt til at skrive, hvorfor denne passage er indsat i vores actioncard.

...”

har han forklaret, at han ikke har været med til at udarbejde actioncardet. Han har derfor kun bagudrettet viden om det. Det er hans forståelse, at passagen blev indsat dels for at hjælpe politiskoleelverne med at lukke telefonsamtalen, og dels for at være sikre på, at minkejere, der ikke ville medvirke, traf deres beslutning på et kvalificeret grundlag. Sætningen blev ikke indsat for at lægge pres på minkejerne. Han tror ikke, at minkejerne – set i forhold til det, der ellers var meldt ud - så det som en ny situation, men det var en uheldig formulering, og der burde være indsat et forbehold for en kommende lovgivningsproces.

Forevist Bine Christine Kramper Edeltofts mail sendt til ham og Birgitte Buch lørdag den 21. november 2020 kl. 14.16, der var vedhæftet særskilt bidrag til ØL [øverste ledelse] (actioncardekstrakten s. 860):

”...

From: Edeltoft, Bine Christine Kramper (...)

To: Ekebjærg, Peter-Chresten (...); Buch, Birgitte (...)

Cc: Wern, Mikael Henrik (...)
Subject: Særskilt bidrag til ØL - rev. bce
Date: 21. november 2020 14:16:37
Attachments: Særskilt bidrag til ØL - rev. bce.doc

Kære begge

Hermed mit bud på nogle tekstmæssige justeringer, som jeg nøje har overvejet.

Håber, at de kan bruges.

@Birgitte, du har lavet et rigtig godt skriv, så det er jo ikke svært at bistå.

Bine

...”,

og forevist uddrag af Rigspolitiets redegørelse i forhold til Rigspolitiets actioncard til brug for opgroning til minkavlere i zone 3 (actioncardekstrakten s. 864):

”...

Den sidste tilføjelse ”Ved ”NEJ” fra ejer” og det efterfølgende afsnit indgår ikke i Fødevarestyrelsens dokument af 5. november 2020 om ”Telefonsamtaler om optælling af mink i raske besætninger”. Rigspolitiet vurderede imidlertid, at der var behov for at udarbejde en tekst, som politiskoleeleverne kunne benytte i de tilfælde, hvor minkavlerne tilkendegav, at de ikke ønskede at medvirke til at lade en myndighedsperson komme ind på deres besætning og foretage optælling.

...

Ordlyden af Denne del af actioncardet skal ses i sammenhæng med den kontekstforståelse af grundlaget for aflivningen af mink, som der Rigspolitiet havde var på det pågældende tidspunktet for udarbejdelsen af actioncardet. Selv om Rigspolitiet var bekendt med, at hjemmelen til at kræve aflivning af dyr i zone 3 endnu ikke forelå, var det Rigspolitiets klare forståelse, at det var forventningen at denne fornødne lov hjemmel ville blive tilvejebragt inden for meget kort tid,

...”,

har han forklaret, at han kan se det logiske i at indsætte afsnittet, idet politiskoleeleverne skulle tage kontakt på et fagområde, som politiet ikke kendte modsat medarbejderne i Fødevarestyrelsen. Politiskoleeleverne skulle derfor klædes bedre på i kontakten til minkejerne. Han er enig i, at det ikke var en hensigtsmæssig formulering, men det er ikke ensbetydende med, at politiet ikke skulle forberede eleverne i forhold til telefonkontakten til minkejerne. Hele situationen var meget speciel, og politiet foretog ikke tvangsmæssige myndighedsindgreb på minkfarme i zone 3. Fødevarestyrelsen havde iværksat en proces, som politiet bistod Fødevarestyrelsen med. Han har ikke overvejet om, der kunne være et problem med at ringe til minkejerne i zone 3 for at orientere om, at der kunne opnås en tempobonus, hvis minkejerne frivilligt pelsede deres dyr.

Forevist Bine Christine Kramper Edeltofts mail sendt til ham og Birgitte Buch lørdag den 21. november 2020 kl. 14.20, (actioncardekstrakten s. 867):

”...

From: Edeltoft, Bine Christine Kramper (...)
To: Ekebjærg, Peter-Chresten (...); Buch, Birgitte (...)
Cc: Wern, Mikael Henrik (...)

Subject: SV: Særskilt bidrag til ØL - rev. bce

Date: 21. november 2020 14:20:48

Ps. Jeg går ud fra, at det er besluttet, at redegørelsen ikke skal komme ind på Justitsministeriets telefonopkald den 5. november om den manglende lovhjemmel.

...”,

og forevist sin mail til Bine Christine Kramper Edeltoft sendt lørdag den 21. november 2020 kl. 17.36 (actioncardekstrakten s. 880):

”...

Fra: Ekebjærg, Peter-Chresten (...)

Sendt: lørdag den 21. november 2020 17.36

Til: Edeltoft, Bine Christine Kramper (...), Buch, Birgitte (...)

Cc: Wern, Mikael Henrik (...)

Emne: SV: Særskilt bidrag til ØL - rev. bce

Hej Bine

Se mine bemærkninger og få forslag til tekstmæssige justeringer i vedhæftede...

Mvh

Peter

...”,

har han forklaret, at han i redegørelsen skulle belyse Rigspolitiets udarbejdelse af actioncardet. Han kender ikke til telefonopkaldet fra Justitsministeriet den 5. november 2020, som Bine Christine Kramper Edeltoft henviser til. Det har ikke været et telefonopkald til ham. Han har ikke hæftet sig specielt ved Bine Christine Kramper Edeltofts bemærkning og mindes ikke, at han har drøftet det med hende. Han vil tro, at Lykke Sørensen har haft drøftelser med Justitsministeriet om hjemmelsproblematikken.

Forevist uddrag af Rigspolitiets redegørelse i forhold til Rigspolitiets actioncard til brug for oprunding til minkavlere i zone 3 (actioncardekstrakten s. 884):

”...

1. På ~~et~~regeringens pressemøde den 4. november 2020 kl. 16.00 ~~blev det meddelte, at~~ regeringen havde besluttet ~~at~~, at alle mink i Danmarks skulle aflives. I den forbindelse tilkendegav statsministeren [kommenterede [EBCK(1): Skal vi i stedet skrive ”regeringen”? [EP(2R1):Jeg synes, at vi skal fastholde statsministeren], at for at understøtte den aflivningsindsats, som fødevarermyndighederne allerede var i gang med, blev der nu iværksat en nødplan for aflivning., Denne plan håndteres i regi af Den Nationale Operative Stab (NOST)

...”

og forevist elektronisk udgave af dokumentet, hvoraf fremgår:

”...

Edeltoft, Bine Christine Kramp... Skal vi i stedet skrive ”regeringen”?

Ekebjærg, Peter-Chrest... Jeg synes, at vi skal fastholde statsministeren

...”,

har han forklaret, at han har skrevet kommentaren ”jeg synes, at vi skal fastholde statsministeren”. Han vil tro, at kommentaren henviser til, at de skal være så præcise som muligt.

Forevist Bine Christine Kramper Edeltofts mail sendt til ham søndag den 22. november 2020 kl. 17.51 (actioncardekstrakten s. 898):

”...

Fra: Edeltoft, Bine Christine Kramper (...)

Sendt: 22. november 2020 17:51

Til: Ekebjerg, Peter-Chresten (...)

Cc: Wern, Mikael Henrik (...); Buch, Birgitte (...)

Emne: Redegørelse om Rigspolitiets rolle i forbindelse med aflivning af mink

Prioritet: Høj

Kære Peter

Jeg har brygget videre på Birgittes og Tobias skriv om tilblivelsen af AC.

Jeg kan forstå på Lykke, at det skal sammenskrives med den redegørelse, som I allerede har leveret til JM. Jeg kan se, at de tekstdele fra redegørelsen, som er gengivet i Birgittes og Tobias skriv ikke i alle sammenhænge er helt ens, formentlig fordi man efterfølgende har fået en mere sikker viden om nogle forhold.

...”

og forevist sin mail til Bine Christine Kramper Edeltoft sendt søndag den 22. november 2020 kl. 20.16 (actioncardekstrakten s. 898):

”...

Fra: Ekebjerg, Peter-Chresten (...)

Sendt: 22. november 2020 20:16

Til: Edeltoft, Bine Christine Kramper (...)

Cc: Wern, Mikael Henrik (...); Buch, Birgitte (...)

Emne: SV: Redegørelse om Rigspolitiets rolle i forbindelse med aflivning af mink

Hej Bine og Birgitte

Jeg har skrevet videre på Bine's udkast, se vedhæftede...

I må meget gerne kommentere på det.

Mvh

Peter

...”

har han forklaret, at der blev brugt en del tid på redegørelsen med henblik på at få udarbejdet en klar beskrivelse af, hvad der var foregået.

Adspurgt af sin bisidder, advokat Arvid Andersen, har han forklaret, at NOST'en er et tværmyndighedskoordinerede forum, hvor politiet har formandskabet. I politilovens § 2, nr. 6 og nr. 7 fremgår

det, at politiet kan yde bistand til andre myndigheder. Politiet ydede også bistand til blandt andet Styrelsen for Patientsikkerhed vedrørende smitteopsporing.

Der er ikke et egentligt lovgrundlag for NOST'en, der er bundet af forskellige plansæt og beskrivelser, som ligger under Beredskabsstyrelsen. Politiet har efter beredskabsloven den koordinerende ledelse af myndighedsindsatserne. NOST'en er et koordineringsorgan - ikke et beslutningsorgan – og bygger på forskellige principper blandt andet sektoransvarsprincippet. Sektoransvarsprincippet betyder, at sektoren, der til dagligt har ansvaret i en given indsats, bibeholder ansvaret under indsatsen. Aflivningsindsatsen lå under Fødevarestyrelsen, hvorfor Fødevarestyrelsen bibeholdt ansvaret for denne indsats.

Forevist retningslinjer for Krisestyring (actioncardekstrakten s. 1566) har han forklaret, at dette er rammedokumentet for hele kriseapparatet, herunder NOST'en. Sektoransvarsprincippet fremgår af retningslinjerne (actioncardekstrakten s. 1580) og beskriver grundlæggende, som han har forklaret, at myndigheden, der til dagligt har ansvaret for opgaven, også har ansvaret i en krisesituation, herunder ansvaret for at fortolke lovgrundlag, træffe beslutninger mv. på det pågældende område. Når politiet har formandskabet i NOST'en sondres der mellem, hvornår politiet handler i kraft af formandskabet for NOST'en, og hvornår politiet handler på eget sektorområde. I relation til etableringen af call-centeret foregik det i kraft af sektoransvarsprincippet under Fødevarestyrelsens regelgrundlag. I princippet kunne andre myndigheder f.eks. forsvaret have bistået Fødevarestyrelsen med at løse opgaven.

Han var ikke med til at etablere call-centeret. Birgitte Buch og Tobias Gilbæk Berg var til et møde i Fødevarestyrelsen [den 6. november 2020], hvorefter der blev udarbejdet et actioncard, og politiskoleeleverne blev rekvireret til call-centeret, der blev etableret i Ejby. Politiskoleeleverne blev briefet og gik i gang med at ringe til minkavlerne fredag [den 6. november 2020] eftermiddag. Nationalt Beredskabscenter kontaktede i løbet af fredag formiddag vicepolitiinspektør John Jensen, som påtog sig opgaven med call-centeret, herunder at briefe politiskoleeleverne.

Han har ikke modtaget mail af 1. august 2018 fra Søren Thomassen vedrørende legalitetskontrol af plansæt (actioncardekstrakten s. 1557), da han først blev fungerende chefpolitiinspektør fra den 1. oktober 2019, men han er bekendt med cirkulæret om ledelsesmæssig godkendelse og legalitetskontrol af politiets plansæt.

Forevist uddrag af ”Udmøntning i Politiområdet af cirkulære om ledelsesmæssig godkendelse og legalitetskontrol af politiets plansæt” (actioncardekstrakten s. 1558):

”...

I politiområdet er ansvaret fordelt således:

1) Overordnet ledelsesmæssigt ansvar

- chefpolitiinspektør Søren Thomassen for NBC, NUC og NFÆ
- chefpolitiinspektør Lene Sørensen for NEC, NC3 og NKC
- fg. politiinspektør Tenna Wilbert for NFC

...”;

har han forklaret, at politiområdet henviser til Rigspolitiets politiområde. Cirkulæret gælder for politikredsene og Rigspolitiet, hvor der ligeledes udarbejdes operative planer. Ovenstående uddrag af ”Udmøntning i Politiområdet af cirkulære om ledelsesmæssig godkendelse og legalitetskontrol af politiets plansæt” er på grund af organisationsændringer på politiområdet ikke helt opdateret. Der var, som det fremgår af organisationsdiagrammet (actioncardekstrakten s. 1590), en Beredskabsafdeling og en Efterforskningsafdeling, der hver havde en chefsinspektør, som blev samlet under ham, da han tiltrådte stillingen som fungerende chefpolitiinspektør den 1. oktober 2019. Det burde derfor være hans navn, der var anført under punktet ”overordnet ledelsesmæssigt ansvar”. Ansvar kan efter cirkulære om ledelsesmæssig godkendelse og legalitetskontrol af politiets plansæt delegeres til andre. Det ledelsesmæssige ansvar er uddelegeret til den relevante centerchef eller – efter chefpolitiinspektørens bestemmelse – en vicepolitiinspektør. I relation til actioncardet var det ledelsesmæssige ansvar uddelegeret til Uffe Stormly.

Forevist uddrag af ”Udmøntning i Politiområdet af cirkulære om ledelsesmæssig godkendelse og legalitetskontrol af politiets plansæt” (actioncardekstrakten s. 1558):

”...

2) Overordnet ansvar for legalitetskontrollen

- stabschef Troels Jensen

...”;

har han forklaret, at der ikke skete ændringer på dette punkt, men som det fremgår af næste afsnit i dokumentet varetages ansvaret for legalitetskontrollen af de enkelte planer af lederen af det juridiske sekretariat i det center, hvor planlægningsarbejdet udføres. I relation til actioncardet var det derfor Birgitte Buch.

Adspurgt af advokat Anders Valentiner-Branth, bisidder for Nikolaj Veje, har han forklaret, at statsministerens formulering om, at politiet skulle have kommandoen over aflivningsindsatsen, var en speciel formulering. Han fortolkede det således, at politiet skulle sørge for, at der var fremdrift i aflivningsindsatsen. Han forstod det ikke som en grundlæggende ændring af NOST-principperne. Det blev ikke drøftet nærmere internt eller med Fødevarestyrelsen, og politiet arbejdede videre efter sektorsvarsprincippet.

Adspurgt af kommissionen har han forklaret, at han hørte om den endelige beslutning om aflivning af alle mink på pressemødet den 4. november 2020. Der var allerede en stor igangværende operation, som skulle tilpasses. Den første ændring i operationen var, at der blev indkaldt til et møde om aftenen, som skulle afholdes om morgenen den 5. november 2020. Delplan BN 284 var en tværmyndighedsplan, da den var udarbejdet i NOST-regi, hvorfor delplanen skulle sendes i høring ved de andre myndigheder.

Minkavlerne stod selv for at pelse dyrene på minkfarmene i zone 3. Han mener, at minkavlerne i zone 1 og 2 ikke måtte pelse dyrene selv på grund af smittefare.

Han har set Fødevarestyrelsens brev til minkejerne, efter det blev udsendt. Han tror ikke, at politiet har været involveret i udfærdigelsen af brevet.

Forevist uddrag af Fødevarestyrelsens brev til alle minkavlere i Danmark (tillægsekstrakt 1 s. 229-231):

”...

Aflivning af mink i syv nordjyske kommuner

Aflivningen af alle mink skal være overstået mandag den 9. november 2020

...

Du skal derfor begynde på aflivningen af besætningen hurtigst muligt. Du må gerne gå i gang uden en aftale med Fødevarestyrelsen.

...

Smittede minkfarme uden for Nordjylland

Du skal hurtigst muligt indgå en aftale om aflivning af dine egne mink med Fødevarestyrelsen. Vi kontakter dig for at lave en aftale om optælling. Så snart optællingen er på plads, kan du aflive dine egne mink. Myndighederne skaffer containere til de døde mink.

...

Raske minkfarme i zonerne uden for Nordjylland

Aflivningen af alle mink (også avlsdyr) skal være overstået den 16. november 2020. Du skal derfor begynde på aflivning af besætningen hurtigst muligt. Myndighederne skal ikke være tilstede ved opstart. Vi kontakter dig for at indgå en aftale om optælling af dine mink.

...

Minkfarme uden for zonerne

Aflivningen af alle mink (også avlsdyr) skal være overstået den 16. november 2020. Du skal derfor begynde på aflivning og pelsning af besætningen hurtigst muligt.

...”

har han forklaret, at det godt kan være, at alle minkejere kunne gå i gang med aflive mink, men han husker det anderledes.

Adspurgt om politilovens § 2, nr. 6 og nr. 7, har han forklaret, at politiet ikke kan bistå til tvangsmæssige bistand, hvis der er ikke er hjemmel hertil, hvilket politiet heller ikke har gjort. Det er hans opfattelse, at der var hjemmel til at kontakte minkejere for at oplyse nærmere om processen for tempobonusordningen.

Han ved ikke, hvorfor Bo Samson ved mail af 7. november 2020 til de regionale stabe (actioncard-ekstrakten s. 448) skrev ”ikke lovhjemmel til adgang på ejendommen” og ikke skrev ”ikke lovhjemmel til af aflivning af mink i zone 3”. Man kan fortolke det på den måde, at politiet ikke kunne tiltvinge sig adgang til minkfarmene for at optælle dyrene, da politiet skulle have en legal adgang til at tiltvinge sig adgang.

Forevist uddrag af actioncard nr. 1 om samtale med ejere af raske minkfarme (covid-19) version 3, 6. november 2020 (actioncardekstrakten s. 19):

”...

Ved ”NEJ” fra ejer:

Det er jeg ked af at høre, men beslutningen er truffet. Manglende medvirken vil derfor betyde, at du ikke får mulighed for at opnå bonussen, og du kan forvente, at myndighederne så kommer og foretager tømning af besætningen alligevel. Jeg vil derfor høre, om dette får dig til at ændre beslutningen?

...”,

har han forklaret, at det var en uheldig formulering, da der ikke var tilvejebragt lovhjemmel. Det var fremhævet i actioncardet, at det var frivilligt for minkejerne at medvirke, og politiet meddelte ikke minkejerne et myndighedspålæg, når de kontaktede minkejerne.

Pelle Pape

Pelle Pape har - under afhøringen i kommissionen den 6. januar 2022 - forklaret, at han fra 2014 til 2018 var sekretariatschef og senere kontorchef i Justitsministeriet, at han fra 2018 til 2019 var afdelingschef i Policy- og Koordinationsafdelingen i Justitsministeriet, at han fra november 2019 til august 2020 var udviklingschef i Statsministeriet, og at han siden august 2020 har været departementsråd i Statsministeriet. Han er uddannet cand.scient.pol.

Stillingen som udviklingschef og departementsråd svarer til niveauet som afdelingschef. Der blev oprettet en stilling som udviklingschef i Statsministeriet, idet regeringen havde et ønske om at styrke udviklingen og gennemførelsen af regeringens politik. Han refererede som udviklingschef til departementschef Christian Kettel Thomsen. Han fortsatte med at referere til departementschefen efter Barbara Bertelsen i januar 2020 overtog positionen efter Christian Kettel Thomsen.

Danmark stod i en ny situation, da coronapandemien kom til landet. De var på det tidspunkt ved at etablere et udviklingssekretariat i Statsministeriet. Han havde fra sin tid i Justitsministeriet erfaringer med beredskabssetup, og han kendte en del til den statslige krisestyringsorganisation. Der var ingen, der vidste, hvad de stod overfor, og de håndterede situationen bedst muligt. De justerede løbende deres organisering i forhold til pandemien.

Forevist mail af 16. juni 2020 kl. 23.23 fra Nicholas Rahui Webster Rømer til Peter Kaarre Larsen og sendt cc til Christian Liebing, Anders Kappel med flere med emnet ”Til STM - haster: Håndtering af COVID-19 udbrud på minkfarm.pdf” (ekstrakten s. 21), hvori det fremgår:

”...

Kære Peter

OK fra BBB og klar til STM. STM bør se sagen fra morgenstunden.

Akten er ikke tilpasset, så de første par sider er blanke og overflødige og bør fjernes inden STM får sagen.

@ Pelle: Barbara har bedt om, at du får sagen til orientering.

Følger i F2 i morgen tidlig.

...”,

har han forklaret, at han ikke husker på det tidspunkt at have haft specifikke drøftelser med Barbara Bertelsen om smitteudbrud på en minkfarm. Sagen blev håndteret af en af hans kolleger.

Han havde ansvaret for at koordinere drøftelserne om pandemien, de politiske forhandlinger og aftaler om corona, som involverede Statsministeriet. Det var normalt, at Barbara Bertelsen hele tiden sikrede, at alle vidste, hvad der foregik, hvorfor hun ofte bad om, at en sag blev sendt til afdelingscheferne til orientering. Det var vigtigt for Barbara Bertelsen, at direktionen og afdelingscheferne samarbejdede for at sikre et fælles vidensniveau. Han vil tro, at Barbara Bertelsen talte med statsministeren om, at departementschefen delte viden på tværs af ministeriet.

Han hørte i september 2020 første gang om en regeringssag, der vedrørte smitte blandt mink.

Forevist mail af 9. september 2020 kl. 15.59 fra Andreas Meldgaard Goth til ham og sendt cc til Christian Liebing m.fl. om ”Overvågningsstrategi for COVID-19 i mink.pdf” (ekstrakten s. 222), hvori det fremgår:

”...

Til din orientering har FM varslet, at den seneste udvikling i COVID-19-smitte blandt mink muligvis bliver bragt op i morgen på mødet i COVID-19 udvalget.

Sagen kort: SUM skulle eftersigende har fundet frem til at, virus kan mutere blandt mink og vil derfor potentielt anbefale, at alle mink slås ned i Danmark, samt at der indføres en karensperiode for minkavl. Drastisk indgreb givet store eksportindtægter fra det erhverv (FM siger ca. 12 mia. kr. årligt). Herudover også usikkert om et sådan tiltag kan finansieres ved corona-penge.

Løsning må velsagtens være en regeringssag om problematikken?

Har vedhæftet den seneste sag, som vi har haft oppe omkring mink og COVID-19 fra i sommers.

...”;

har han forklaret, at den type regeringssag ville indebære, at sagen skulle behandles i en række af regeringens koordinerende og centrale udvalg. Det kunne være ØU, CU eller KU. Mailen var et varsel om, at sagen måske ville blive bragt op på et CU-møde dagen efter, som hans kollega skulle deltage i. Såfremt dette skete, skulle der laves en regeringssag herpå.

Forevist mail af 29. september 2020 kl. 23.27 fra Karen Nilaus til ham og Sara Vad Sørensen og sendt cc til Christian Liebing m.fl. med bemærkninger til ØU-møde den 30. september 2020 (tillægsekstrakt 4 s. 71), hvori det fremgår:

”...

Her er håndakten til BBB til ØU i morgen. Beklager, at den kommer så sent.

Sig til, hvis I har bemærkninger, som skal indarbejdes i håndakten.

@Pelle: Barbara har bedt dig læse med på pkt. 3, 6, 7, 8 og 9 (markeret med gult i håndakten).

Håndakten er godkendt af CSL og er udarbejdet i samarbejde med UPA ift. relevante sager. JEK har godkendt pkt. 9.

...”,

har han forklaret, at det var normal procedure i Statsministeriet, at departementschefen deltog i ØU-møder. Der blev lavet en kort håndakt til departementschefen med bidrag fra huset. Departementschefen ville gerne have forskellige øjne på sagen, hvorfor forespørgslen var sædvanlig praksis. Han kiggede formentlig først på sagen den følgende morgen. Risikovurderingen fra Statens Serum Institut, som var der, var ikke omtalt i håndakten.

Forevist mailkorrespondance den af 30. september 2020 mellem ham, Karen Nilaus og Sara Vad Sørensen, Christian Liebing m.fl. om bemærkninger til ØU-mødet den 30. september 2020 (tillægs-ekstrakt 4 s. 70), hvori det fremgår:

”...

Fra: Pelle Pape ...

Dato: 30. september 2020 kl. 08.04.37 CEST

Til: Karen Nilaus ..., Sara Vad Sørensen ...

Cc: Christian Liebing ..., Dorthe Vandal Pedersen ..., Martin Helleesen ..., Bettina Pedersen ..., Randi Vanderskrog Untidt ...

Emne: Ang: Bemærkninger til ØU 30-09-2020

Vedr mink

Synes ikke det passer når der står i coveret - jf nedenfor. Tværtimod synes jeg det fremgår ret klar af vurderingen fra SSI at det er mega-farligt at gamble med det her mink. Derfor skal det stå omvendt i håndakten. Scenariet er at det her minksmitte kan betyde at alle vacciner i verden vil være ineffektive. Det er et kæmpe ansvar vi i som den førende minknation påtager os. Sagen bør afhængig af øu drøftelsen også forelægges stm hurtigst muligt.

Det har i forberedelserne af sagen været drøftet om, der bør overvejes en aflivning af samtlige danske minkbesætninger. Aflivning af alle mink vil være et meget vidtgående tiltag, som forudsætter en mere detaljeret belysning af konsekvenserne. Som det fremgår af sagen kan ”*SSI ikke give en entydig anbefaling vedrørende spørgsmålet, om der skal foretages aflivning af minkbesætninger eller ej*”

...

Fra: Pelle Pape ...

Dato: 30. september 2020 kl. 08.09.32 CEST

Til: Karen Nilaus ..., Sara Vad Sørensen ...

Cc: Christian Liebing ...

Emne: Ang: Bemærkninger til ØU 30-09-2020

I tillæg til denne. Har talt med Per der har oplyst at “sagen er ligegyldig” for der er mellem sum og MFVM truffet beslutningen en fremgangsmåde vedr aflivning som sum bakker op om. SUM’eren vil fremlægge denne løsning på øu.

Dette kan også skrives ind i håndakten

...”;

har han forklaret, at mailen var hans kommentar til, hvordan han så sagen. Han studsede over, at Statens Serum Instituts risikovurdering ikke var omtalt i deres håndakt. Smittespredningen så potentielt meget alvorlig ud for vaccinerne og for folkesundheden, hvilket han mente skulle fremgå af håndakten og af coveret. Han henviste til Per Okkels i sin mail. Han husker ikke samtalen med Per Okkels i detaljer. Der var enighed mellem Miljø- og Fødevareministeriet og Sundhedsministeriet om håndteringen, hvilket var vigtigt, når sagen skulle behandles i ØU. Han husker ikke, hvordan formuleringen om, at ”sagen er lige gyldig” var kommet frem. Det var almindeligt, at der frem mod et udvalgs møde var dialog mellem ministerierne om, hvorvidt der var enighed om håndteringen af en konkret sag.

Forevist mail af 30. september 2020 kl. 13.01 fra Karen Nilaus til Nicholas Rahui Webster Rømer og sendt cc til Christian Liebing, Sara Vad Sørensen m.fl. med bemærkninger til ØU-møde den 30. september 2020 og vedhæftet dokumentet ”Bemærkninger til ØU 30-09-2020 (inkl PPA bem).docx” (ekstrakten s. 861), hvori det fremgår:

”...

Her er ØU-håndakten.

Sara skriver: Når først at se den lidt senere, så læg videre uden mine bemærkninger.

Godkendt af CSL. PPA har givet bemærkninger til pkt. 8 om mink og JEK har godkendt pkt. 9.

...”;

og forevist bemærkninger til pkt. 8 om ”Håndtering af coronasmitte i minkbesætninger (Bilag 8)” (ekstrakten s. 862), hvori det fremgår:

”...

Det har i forberedelserne af sagen været drøftet om, der bør overvejes en aflivning af samtlige danske minkbesætninger, idet scenariet er, at minksmitte kan betyde at alle vacciner i verden vil være ineffektive. Det er således et stort ansvar, som Danmark påtager sig som den førende minknation. Aflivning af alle mink vil være et tiltag som kræver en mere detaljeret belysning af konsekvenserne.

...”;

har han forklaret, at det var hans kollega, der godkendte håndakten, og han husker ikke, at han modtog nogen tilbagemelding fra ØU. Han fik sjældent en tilbagemelding fra ØU. Der blev ikke skrevet noget i en håndakt til departementschefen, som departementschefen selv skulle følge op på. Det ville heller ikke være normal praksis. Det var ligeledes ikke Statsministeriets ansvar at følge op på andre ministeriers ressortområder.

Han deltog ikke i FØU-mødet den 23. september 2002 eller i ØU-mødet den 30. september 2020. Han deltager sjældent i ØU-møder.

Han deltog ikke i CU-mødet den 1. oktober 2020, da han var forhindret heri. Statsministeriet deltager som observatør i alle koordinerende regeringsudvalg bortset fra ved møder i de udvalg, hvor statsministeren sidder for bordenden. Her er deres rolle er at støtte statsministeren.

Forevist mail af 1. oktober 2020 kl. 20.08 fra Johan Philip Zilmer-Bülöw til ham og Christian Liebing om "Noter fra møde i CU dd." (tillægsekstrakt 6, s. 2), hvori det fremgår:

"...

Hej Pelle (*CSL: Du er ligeledes sat på til orientering ift. hhv. pkt. 3 og 7*)

Hermed som aftalt korte optegnelser fra møde i CU d.d.

1 ...

...

7. Mink

- Løsning tiltrådt. Vurderes proportionalt og nødvendigt. SSI meget bekymret og noget, som skal følges tæt. Mutationer hos mink kan i værste fald påvirke mulighed for at vaccinerer effektivt.

- EM og FM vil se på, hvordan man kan støtte de berørte farme mv. med at komme i gang med anden produktion. EM bemærkede, at det måske alligevel var et spørgsmål om tid, før branchen helt forsvandt. Umiddelbart ville tiltagene dog i første omgang ikke påvirke ledigheden væsentligt. En stor del af arbejdskraften kom fra udlandet og var sæsonbetonet.

- Muligt at sagen lige runder ØU igen henset til udgifterne (stod lidt uklart). FM bakkede dog også op om løsningen.

...";

har han forklaret, at en chefkonsulent, som havde deltaget i mødet, typisk ville give en tilbagemelding herfra. Han modtog materialet til CU-mødet kort før mødestart. Han læste ikke materialet før mødet, og han læste det heller ikke efterfølgende. Han vil normalt ikke læse mødemateriale til møder, som han ikke deltager i. Det var ressortministerierne, der arbejdede med sagerne og bragte dem ind i udvalgene og fulgte op. Når en ressortminister havde truffet en beslutning, som der var enighed om, skulle den videre i systemet.

Forevist mail af 2. november 2020 kl. 06.07 fra Martin Justesen til ham, Anders Kappel, Barbara Bertelsen, Mikkel Astrup Saugmann med flere om "Møde med STM kl. 11" (ekstrakten s. 1414), hvori det fremgår:

"...

Aftalt med STM vi holder videokonference kl. 11. Vil I sætte op?

Barbara/Pelle; har bedt om I er med – hun vil gerne drøfte følgende (vi kan evt også tage Bremer og Madsen med under pkt. A):

A. Covid 19

- a. Interview?
- b. Kreative ideer til at nå ud til befolkningen?

- c. Pressemøde torsdag? Afklaring på konkrete forslag/beskæftigelse. Endelig beslutning om klima
 - d. Mink
- B. Spørgetime
- a. Indledning
 - b. Vanskelige q/a.
- C. Partiledermøde?
- D. ...

...”

har han forklaret, at ”STM” måtte henvise til statsministeren, hvilket ”hun” i den følgende linje også måtte gøre. Han husker ikke videokonferencen den 2. november 2020. I de første dage af november husker han, at der især var fokus på Frankrig, og på hvad der var sket der.

Der fandtes ikke et særligt format for ”statusmøder”. De brugte en del tid på at forberede spørgetimer i Statsministeriet, og det var almindelig praksis at drøfte dette på et møde. Han mindes ikke at være blevet orienteret om mødet med Kåre Mølbak.

Forevist sin mail af 3. november 2020 kl. 12.06 til Johan Philip Zilmer-Bülow, Martin Justesen, Sara Vad Sørensen m.fl. med titlen ”4. Mink.docx” og vedhæftet bilag med samme titel (ekstrakten s. 1607), hvori det fremgår:

”...

JM DC har clearet denne mink-version.
Til STM hurtigt.

Iren skynd dig at få til BBB parallelt.

...”

og forevist vedhæftningen ”Overliggerberedskaber til spørgetime den 3. november 2020” (ekstrakten s. 1608), hvori det fremgår:

”...

4. Mink

Q:

Vil regeringen være med til at nedlægge minkproduktionen i Danmark af hensyn til den store smittefare?

A:

- Jeg synes, at det er vigtigt at skille diskussionerne ad. Når vi drøfter mink i øjeblikket, så handler det om en akut sundhedsmæssig situation, der skal håndteres – ikke en mere generel drøftelse omkring minkerhvervet i Danmark som sådan.

- Vi står lige nu i en situation, hvor sundhedsmyndighederne er meget bekymrede for smitten blandt mink.
- Det er en risiko myndighederne og regeringen tager meget alvorligt.
- Derfor er det også min forventning, at myndighederne vil iværksætte yderligere tiltag.

Er STM bekendt med der er sket mutation i mink der kan påvirke vaccinen?

- Jeg er blevet oplyst, at myndighederne lige nu undersøger situationen omkring mutationer meget intensivt, at myndighederne også planlægger efter det scenarie.
- Jeg kan for nuværende ikke komme det nærmere.

...”

har han forklaret, at det formentlig var beredskabet til spørgetimen, som man var i gang med at forberede. De brugte en masse tid på at finde ud af om og i så fald hvordan, der skulle afholdes spørgetime, idet smitten blandt befolkningen steg, og justitsministeren havde corona.

Han mener ikke, at det var ham, der skrev overliggerberedskabet, da han typisk ikke ville skrive første udkast til et sådan beredskab. Det kunne være skrevet af ressortministeriet selv eller i samarbejde med Statsministeriet. Han husker ikke, hvor han havde oplysningen om clearingen fra. Det var vigtigt at få clearet beredskabet med Justitsministeriets departementschef, så statsministeren udtalte sig korrekt i Folketinget.

Han husker ikke præcist, hvornår han første gang hørte, at der var opstået en alvorlig situation omkring smitte blandt mink. Det var nok i løbet af formiddagen den 3. november 2020.

Adspurgt af sin bisidder David Neutzsky-Wulff og forevist sms fra Johan Philip Zilmer-Bülow sendt den 3. november 2020 kl. 9.21 til ham (tillægsekstrakt 3 s. 1195), hvori det fremgår:

”...

Lige snakket med JM og FMN. Har følgende billede ift. mink:

-SSI har konstateret mutation i virus, som betyder, at kendte anti-stoffer ikke har effekt. Er konstateret spredt til mindst en person ved Binderslev. Prøven skulle være af lidt ældre dato.

- SSI arbejder på at undersøge om der er flere prøver med mutationer mhp at fastlægge geografisk område nærmere, herunder ift spredning

- NOST skruer gevaldigt op for aflivning, herunder ved brug af nye metoder

- ...”

har han forklaret, at Johan Philip Zilmer-Bülow var chefkonsulent og en af hans medarbejdere.

Han husker ikke, om han forud for den 3. november 2020 havde hørt om, at NOST skruede op for aflivningsindsatsen af mink. Det var ikke noget, som han hæftede sig ved, da man på det tidspunkt havde været i gang med at aflive i noget tid. Han husker ikke at være bekendt med, hvad NOST's deltagelse indebar på det tidspunkt.

Den 3. november 2020 deltog han ikke i det første departementschefmøde, men han deltog i departementschefmødet kl. 14.45, som var arrangeret af Statsministeriet. Han husker ikke initiativet bag mødet, og han husker kun overordnet mødet. Sundhedsministeriets departementschef orienterede om Statens Serum Instituts risikovurdering, og alle var enige om, at det var en meget alvorlig situation, og at indsatsen skulle intensiveres. De drøftede forskellige mulige tiltag, og de talte om situationen i Nordjylland. Der blev ikke truffet beslutning om noget. Regeringen skulle drøfte sagen på KU-mødet senere på dagen, og der skulle forberedes en sag hertil.

Forevist mail af 3. november 2020 kl. 15.28 fra Anders Kappel til Ministersekretariatet i Statsministeriet og sendt cc til Johan Philip Zilmer-Bülow, Casper Lund Borch og Trine Ehrenreich Riis om ”KU i aften kl. 21.00 om Mink” (ekstrakten s. 1713), hvori det fremgår:

”...

Netop hørt fra JPZ, at det er besluttet på DC møde, at der skal være (virtuelt) KU-møde om Mink i aften kl. 21.00.

@BPE/MH/RVU; Vil I reservere i kalender samt skaffe opkaldsinfo.

Tænker følgende interne skal inviteres: STM, BBB, PPA, MJU og SVA.

JPZ vender tilbage ift. hvem og hvornår ministerier kan inviteres.

...”;

har han forklaret, at han deltog i KU-mødet den 3. november 2020 hjemmefra. Han mener, at han arbejdede hjemme hele dagen.

Forevist mail af 19. november 2020 kl. 14.40 fra og til Tejs Binderups om ”Noter om hændelser ifm (002).docx” og vedhæftet dokument med samme titel (ekstrakten s. 5074-5075), hvori det fremgår:

”...

3. november

...

14.45 er der møde med samme kreds plus STM DC. SUM præsenterer Nordjyllandspakke. STM DC mener det er for alt for lempeligt, kalder oplægget provinsielt og fremfører, at resten af mødekredsen slet ikke har forstået hvor stor en potentiel katastrofe det er vi står over for.

...”;

har han forklaret, at han ikke husker alle detaljer fra mødet. Der skulle indkaldes til KU-mødet, og de igangsatte forberedelsesprocessen. Det var Statsministeriet, der arrangerede det virtuelle KU-møde, og de sørgede for IT med videre.

Der blev tidligt i coronaforløbet oprettet en særskilt afdeling i Justitsministeriet, som skulle understøtte den tværgående indsats i coronahåndteringen, da beredskabsområdet hørte under Justitsministeriets område, og da Sundhedsministeriet havde meget travlt med andre ting på det tidspunkt. Justitsministeriet skulle derfor koordinere sagen til KU-mødet på tværs af myndighederne. Han var i dialog med sine medarbejdere og med andre afdelingschefer om mødet.

Statsministeriet havde det overordnede ansvar for KU-møderne, og under forberedelsen arbejdede de ud fra en standardprocedure. Pandemien havde medført møder med kort varsel og på mærkelige tidspunkter af døgnet, hvilket de efterhånden var ret trænede i.

Forevist sin sms til Anne-Mette Lyhne Jensen og Dorthe Eberhardt Søndergaard sendt den 3. november 2020 kl. 15.13 (tillægsekstrakt 3 s. 701-702), hvori det fremgår:

”...

KU i aften tentativt kl. 21

Er skal være en sag med klar fælles indstilling fra myndighederne (ssi, fødevarer, politi og evt. øvrige)

Absolut frist kl. 19.30

Indhold

- 1) risikovurdering
- 2) tiltag ift at aflive mink (herunder indstilling om at sætte det i dvale/lukke lortet)
- 3) tiltag ift smittespredning blandt mennesker
- 4) politisk håndtering
- 5) ft håndtering
- 6) udenrigspolitisk håndtering

...”,

har han forklaret, at han ikke husker, hvem der besluttede, at Justitsministeriet skulle koordinere KU-mødet. Det var noget departementscheferne var blevet enige om under departementschefmødet. Justitsministeriet havde også koordineret en lang række andre regeringssager vedrørende håndteringen af pandemien, så det var almindeligt. Både Anne-Mette Lyhne Jensen og Dorthe Eberhardt Søndergaard havde deltaget i departementschefmødet. Sms'en var hans opsummering fra mødet og en fælles huskeliste til KU-sagen, som Justitsministeriet skulle koordinere. Han havde ikke selv en koordinerende rolle omkring KU-sagen.

Han beklager sit ordvalg om at ”lukke lortet”, og der lå ingen særlig mening bag hans ordvalg. Der blev på departementschefmødet talt om forskellige mulige tiltag, som der skulle være fokus på, hvilket han oplyste i sin sms. Han husker ikke sine nærmere overvejelser. Der havde formentlig været en drøftelse om, at der skulle være en fælles indstilling fra myndighederne, siden han skrev dette først i beskeden. Der kunne sikkert også være andre tiltag en de, han oplyste.

Adspurgt af kommissionen har han forklaret, at der må have været en drøftelse om lukning af erhvervet som led i et kontinuum af tiltag. Han ved ikke, om det i så fald ville betyde en permanent lukning.

Det hele foregik hurtigt, og sms'en var en intern besked mellem kolleger, hvorfor der ikke skal lægges for meget vægt på sms'ens ordlyd.

Der var ingen, der under departementschefmødet gav udtryk for, at fagministerierne ikke kunne nå at være klar med materialet, som de skulle levere til KU-sagen, og han hørte heller ikke herom senere på dagen. Dette stemmer også overens med Johan Philip Zilmer-Bülows referat fra mødet, som i væsentlighed anfører det samme, som han beskrev i sin sms. Han vil derfor tro, at de forskellige ministerier vidste, hvad de skulle bidrage med.

Der blev på mødet talt om forskellige tiltag. Muligheden for dvale og muligheden for at lukke erhvervet måtte være nævnt under mødet. Han kan ikke forestille sig, at han selv havde fundet på det.

Adspurgt af kommissionen har han forklaret, at han sendte beskeden, da han syntes, at det i intense processer med flere ministerier involveret, var rart med et fælles billede af, hvad de var blevet enige om, da de i centraladministrationen kunne bruge en del tid på at finde ud af, hvad der var besluttet på de forskellige møder. Med sin besked kunne han også sikre, at de fik berørt de væsentligste punkter på mødet. Hans opsummering kunne også være ske telefonisk.

Statsministeriet bruger meget tid på at optimere, hvordan regeringen, og særligt statsministeren, bruger deres tid bedst. De har en afdeling i Statsministeriet, der beskæftiger sig med regeringens koordination, og som samarbejder med ministerierne om, hvad der skal behandles i KU og i de øvrige regeringsudvalg. Det er typisk ham, Christian Liebing eller Jean-Charles Ellermann-Kingombe, der varetager en hyppig dialog med fagministerierne om deres ønsker til drøftelser på KU. Herefter forelægges indstillingerne af emner til KU for departementschefen, og når dagsordenen er godkendt, lægges der en dagsorden til godkendelse hos statsministeren. Dagsordenen til KU-mødet den 3. november 2020 indeholdt kun et enkelt punkt om håndtering af mink på baggrund af Statens Serum Instituts risikovurdering. Han formoder, at Barbara Bertelsen havde talt med statsministeren om dagsordenen.

Der var meget praktik, der skulle på plads efter mødet, og han husker ikke, at han havde intense dialoger om KU-mødet i løbet af dagen. De arbejdede hjemmefra, så han mødte ikke nogen. Han husker ikke, om han gjorde sig overvejelser om det mulige udfald af KU-mødet. Han husker ikke, om han havde drøftelser med Johan Kristian Legarth i løbet af dagen. Han deltog samme dag i en sms-korrespondance med nogle fra Justitsministeriet om, at KU-sagen ikke var kommet frem. Han mener ikke, at han, udover sin dialog med Dorthe Eberhardt Søndergaard, var i kontakt med nogen fra Sundhedsministeriet den dag.

Forevist mailkorrespondance af 3. november 2020 mellem Anders Kappel, Johan Philip Zilmer-Bülöw, Ministersekretariatet i Statsministeriet, Casper Lund Borch og Trine Ehrenreich Riis om KU-mødet den 3. november 2020 (ekstrakten s. 1712), hvori det fremgår:

”...

Fra: Johan Philip Zilmer-Bülöw ...

Sendt: 3. november 2020 15:31

Til: Anders Kappel ..., Ministersekretariatet ...

Cc: Casper Lund Borch ..., Trine Ehrenreich Riis ...

...

Tjek, jeg vender retur. Forventer afklaring inden længe når Pelle og DC har vendt

...

Fra: Anders Kappel ...
Dato: 3. november 2020 kl. 16.00.16 CET
Til: Johan Philip Zilmer-Bülow ..., Ministersekretariatet ...
Cc: Casper Lund Borch ..., Trine Ehrenreich Riis ...

...

Har fået følgende fra PPA

- 1 time. (dvs. 21.00-22.00)
- Deltagere: fast KU-kreds + EM+DC, MFVM+DC og SUM+DC

@Trine vil du lave dagsorden, så MH kan invitere pba. af det.

...

Fra: Johan Philip Zilmer-Bülow ...
Dato: 3. november 2020 kl. 16.09.40 CET
Til: Anders Kappel ...
Cc: Casper Lund Borch ..., Trine Ehrenreich Riis ...

...

FMN skal nok også med. Har afklaring inden for 10 min

...

From: Johan Philip Zilmer-Bülow
Sent: 3. november 2020 16:15
To: Anders Kappel, Ministersekretariatet
CC: Casper Lund Borch, Trine Ehrenreich Riis

...

Ok fra Pelle til FMN i aften også

...”;

har han forklaret, at der er en standardiseret praksis i Statsministeriets for, hvordan man planlægger, hvem der skal deltage i KU-møder.

Han modtog normalt en indstilling fra medarbejderne, og han kom herefter med en indstilling til departementschefen, hvorefter departementschefen, typisk via ministersekretariatet, ville afklare med statsministeren, om statsministeren var enig i kredsen af indstillede deltagere på KU-mødet.

De besluttede at følge indstillingen om, at departementscheferne også skulle deltage, hvilket også fremgår af Anders Kappels mail af 3. november 2020. Det er forskelligt om departementscheferne deltager i KU. De faste medlemmer har altid deres departementschefer med, mens det vurderes fra sag til sag, om det giver mening, at departementschefen for det i øvrigt relevante ressortministerium deltager.

Idet sagen var tidspresset og havde mange faglige aspekter, udgjorde fagministrenes departementschefer en garant for, at fagligheden var til stede under drøftelserne på KU-mødet. Der deltog flere departementschefer i KU-mødet den 3. november 2020 end normalt. Departementscheferne kunne herefter let følge op på drøftelserne efter mødet. Han husker ikke baggrunden for, at forsvarsministeren deltog i KU-mødet.

Forevist mail af 3. november 2020 kl. 15.38 fra Johan Philip Zilmer-Bülow til Johan Philip Zilmer-Bülow om ”DC møde” (tillægsekstrakt 4 s. 200), hvori det fremgår:

”...

SUM: Har i laboratoriet fundet eksempler fra fire minkbesætninger (og mennesker), der viser en virusvariant, som viser mindre reaktion på antistoffer fra vaccine. Undersøgelsen bygger data fra en smittet i september.

DC: Er springet fra dyr til mennesker fortsat begrænset til Nordjylland? Behov for at lave undersøgelser på tværs af test fra landet for at se, om der er eksempler i resten af landet.

SUM: Nordjyllandpakke: ...

DC: Hvad med grænsegængere.

PPA: Behøver vi have afklaring på behov for minkavl? Skal vi ikke bare slå det ned nu, og så tage stilling bagefter?

KU kl. 21.

Sag timer inden: Cover, risikovurdering, tiltag til aflivning, tiltag til håndtering af smittespredning, udenrigspolitisk håndtering, politisk håndtering.

...”;

har han forklaret, at der sideløbende med regeringssagen om smitte blandt mink var en forespørgselsdebat i Folketinget og et beslutningsforslag om dyrevelfærdsinitiativer for minkerhvervet mv., hvorfor hans pointe på mødet var, at der skulle være fokus på smitten blandt mink og ikke på de øvrige aspekter ved minkavl. Hans fokuspunkt var risikovurderingen fra Statens Serum Institut og ikke den generelle debat om selve minkerhvervet.

Han husker ikke præcist, hvordan hans ord faldt under mødet. Det handlede formentlig om ikke at komplicere diskussionen yderligere med inddragelse af minkbranchens øvrige forhold. Han vil tro, at han gav udtryk herfor under mødet, men at dette ikke var afgørende for mødets udfald. Johan Philip Zilmer-Bülow's noter ligner ikke et ordret referat fra mødet. Han husker det som om, at han måtte have udtalt sig om, hvad han mente deres fokus burde være. Det var ikke et spørgsmål om dyreetik eller om minkbranchens konkurssituation, da der var enighed på mødet om, at det handlede om at få intensiveret aflivningsindsatsen betydeligt, hvilket der skulle laves et oplæg til. Det drejede sig om indholdet i KU-sagen. Han vil tro, at han sagde det, som svar på en kommentar under mødet. Hans udsagn var ikke noget, som han ville have afstemt med Barbara Bertelsen inden mødet. Dette gjorde de meget sjældent. Han mindes ikke, at der på mødet blev truffet en konklusion om et bestemt tiltag, men man blev enige om, at regeringen skulle have lejlighed til at drøfte de mulige tiltag.

Adspurgt af kommissionen har han forklaret, at når ministrene mødes, er det typisk ministrene selv, der diskuterer sagerne, hvortil departementscheferne kan byde ind undervejs. På departementschefmøder er det departementscheferne, der drøfter sagerne og afdelingscheferne kan supplere løbende.

Forevist sms-korrespondance den 3. november 2020 omkring kl. 20.00 mellem ham og Johan Philip Zilmer-Bülow (tillægsekstrakt 3, s. 1192), hvori det fremgår:

”...

[Pelle Pape]:

Sagen vedr mink. Den skal sendes ud nu. Har vi fået noget?

[Johan Zilmer-Bülow]:

Nej. Har rykket JM. De melder at den er næsten klar og kun mangler det sidste fra MFVM. Har sagt at vi ikke kan vente mere - så må det tages mundtligt

...

Har lige sendt minksag til dig

[Pelle Pape]:

Bare afsted

[Pelle Pape]:

JM DC og FM DC har åbenbart ikke godkendt materialet så de har trukket det tilbage. Ny sag skal ud kl. 21

...”

har han forklaret, at Johan Philip Zilmer-Bülow var, som sagsbehandler på sagen, i dialog med de relevante ressortministerier om, hvor langt sagen var. Ofte var sagerne forsinkede. Han skrev til Johan Philip Zilmer-Bülow for at høre, om sagen var på vej. Johan Philip Zilmer-Bülow modtog herefter sagen fra Justitsministeriet, hvorefter Johan Philip Zilmer-Bülow sendte sagen til ham. Når han skrev ”Bare afsted” var det begrundet i, at det ikke var en sag, han skulle kaste sig over, før den skulle sendes ud, da Justitsministeriet og fagministerierne vurderede sagen klar til KU, og diskussionen måtte, på grund af fremsendelsestidspunktet, tages i udvalget. Sagen skulle sendes hurtigt videre, så ministrene kunne nå at læse det.

Hans departementschef orienterede ham om, at sagen alligevel ikke var klar, og de fik travlt med at trække materialet tilbage, da de blev informeret om, at der ville komme en opdateret sag. Han husker det ikke som en lang samtale med departementschefen.

Adspurgt af sin bisidder David Neutzsky-Wulff har han forklaret, at det var almindeligt, at et emne blev drøftet mundtligt, hvis der ikke var tid til at vente på materialet før mødet.

Forevist sms-korrespondance den 3. november 2020 mellem ham, Mikkel Astrup Saugmann og Anders Kappel (tillægsekstrakt 3, s. 1220), hvori det fremgår:

”...

[Pelle Pape, kl. 20.41]:

KU udsættes til 21.30 mels hurtigt til alle. Der kommer opdateret materiale. Så de skal se bort fra fremsendte

[Mikkel Saugmann, uden tidsangivelse]:

Tjek

...

Kan jeg sige noget til stm om, hvad ændringer består i/baggrund for at erstatte tidl fremsendte?

[Pelle Pape, uden tidsangivelse]:

Jeg regner med det er i coveret og ikke i bilag

[Mikkel Saugmann, uden tidsangivelse]:

Tjek. Måske fint at få skrevet på en eller anden måde i mail når det sendes ud. Ministerierne har fået at vide at materiale erstatter tid I fremsendte

...”,

har han forklaret, at han ikke husker dialogen i detaljer. Det handlede om, hvorvidt al materialet skulle erstattes, eller om det kun var dele heraf. Mikkel Saugmann var ministersekretær og var derfor opmærksom på, hvor meget af sagen, som ministeren skulle læse på ny. Der kom herefter en opdateret sag, hvor hele materialet var erstattet.

Forevist mails af 3. november 2020 kl. 20.12 fra Johan Philip Zilmer-Bülow til diverse medarbejdere med materialet til KU-mødet (ekstrakten s. 2030), hvori det fremgår:

”...

Hermed materiale til KU d.d. vedr. mink.
Bilag 2 udestår fortsat.

...”,

og forevist mail af samme dato fra Johan Philip Zilmer-Bülow til diverse medarbejdere, sendt kl. 21.24, med opdateret materiale til KU-mødet (ekstrakten s. 2030), hvori det fremgår:

”...

Hermed opdateret materiale til KU i aften om mink.
Der er justeret i coveret samt tilføjet bilag 2 og bilag 2a.

...”.

har han forklaret, at han omkring kl. 20 havde modtaget det oprindelige materiale fra Johan Philip Zilmer-Bülow, hvor han formentlig orienterede sig i risikovurderingen og måske også i bilaget om

kommunikation, men da han hurtig fik besked om, at der ville blive sendt opdateret materiale, husker han det sådan, at han ikke orienterede sig i coveret eller i de øvrige bilag. Da han modtog det endelige materiale kl. 21.24, husker han, at han orienterede han sig i coveret, i risikovurderingen og i bilaget om kommunikation. Han modtog ikke det samlede materiale før kl. 21.24.

Han forsøgte at læse lidt af materialet på hans bærbare computer samtidig med KU-mødet, men han havde kun adgang til en enkelt skærm. Han ville normalt ikke læse for meget samtidig med KU-møderne, men i stedet følge med i drøftelserne, og det mener han heller ikke, at han gjorde under dette møde. Han ved ikke, hvem der ændrede i coveret eller baggrunden herfor.

Han havde inden KU-mødet en dialog med Barbara Bertelsen om, at Justitsministeriets og Finansministeriets departementschefer ikke havde nået at godkende materialet, hvorfor det skulle trækkes tilbage. Han gjorde sig ikke dengang bekendt med de konkrete ændringer, der blev foretaget i coveret.

Forevist cover om ”Håndtering af COVID-19-smitte blandt mink” til KU-møde den 3. november 2020 med rettelser (ekstrakten s. 1986), hvori det fremgår:

”...

Løsning

...

~~En total nedslagtning, inkl. af alle avlssdyr, vurderes at være fatal for branchen.~~

...”;

har han forklaret, at det fyldte en del på KU-mødet, at det ville være en alvorlig situation for branchen, hvis avlssdyrene blev slået ned.

Statsministeren var vist den 3. november 2020 i isolation på Marienborg, og han deltog ikke i forberedelsen af statsministeren til mødet. Statsministeren blev typisk ikke briefet forud for KU-møder.

Han har ingen notater fra KU-mødet. Han har først i forbindelse med forberedelsen af sin afhøring for Minkkommissionen noteret sig hovedpunkterne fra KU-mødet, som han husker dem.

Statsministeren bød velkommen på det virtuelle møde og hun konstaterede, at materialet var fremkommet meget sent, hvorfor mødet måtte afvikles under hensyn hertil. Han mindes kun, at det var statsministeren, der omtalte materialet, og at det var fremkommet sent. Idet justitsministeren var syg, fik Justitsministeriets departementschef i stedet ordet kort og fortalte overordnet om sagen. Sundhedsministeriet var central for sagen og gennemgik risikovurderingen fra Statens Serum Institut. Der var en alvorlig stemning, da scenarierne kunne få stor betydning for Danmark og for resten af verden. Der var en diskussion om avlssdyr, og der blev sagt noget om, at avlssdyrene udgjorde flere millioner dyr. Sundhedsministeriet gjorde gældende, at man ikke, ud fra den foreliggende risikovurdering, kunne beholde så mange mink, hvorfor en indsats også ville omfatte avlssdyrene. Ministrene var enige om, at man ikke ønskede et forbud mod minkavl, og at deres fokus alene var på folkesundheden. Konklusionen blev herefter, at alle mink skulle aflives, men at det ikke indebar et forbud mod hold af mink. Der blev talt om, at nogle internationale sundhedsorganisationer skulle have indmeldinger

fra Statens Serum Institut og måske fra andre om opdagelsen af minkmutationen. Både udenrigsministeren og erhvervsministeren talte om, at det var afgørende, at der var klarhed, og at omverdenen fik at vide, hvordan Danmark ville håndtere det. Ambassaderne skulle derfor også være i beredskab. Nordjyllandspakken fyldte også en del på mødet, og det blev besluttet, at drøftelsen blev udskudt til de efterfølgende dage. Det blev aftalt, at der skulle være et pressemøde dagen efter.

Beslutningen om at aflive alle mink opstod ud af samtalen mellem ministrene og ud fra koblingen mellem risikovurderingen og mængden af avlsdyr. Både Mogens Jensen og Magnus Heunicke gav deres vurdering af situationen under mødet.

Der er ikke under KU-møder en praksis for, at man sikrer at alle har materialet til brug for mødet. Dette sørger ministersekretariatene i de enkelte ministerier for. Fagministerierne skriver sagerne til KU ud fra en fast skabelon. Sagens cover er udgangspunktet for den politiske drøftelse, da den indeholder en central sagsfremstilling, og væsentlige overskrifter mv.. De centrale bilag er vedhæftet, men de kan også være omtalt i coveret. Coverets skabelon indeholder også en indstilling til KU.

Forevist det endelige cover dateret den 3. november 2020 til KU-mødet om ”Håndtering af COVID-19-smitte blandt mink” (ekstrakten s. 2032-2033), hvori det fremgår:

”...

Baggrund

...

Endvidere vurderes, at fortsat minkavl under epidemien indebærer en betydelig risiko for gentagelse af smittespredning blandt mink og mennesker som i Vestdanmark i 2020. Det vurderes dels at ville medføre en større sygdomsbyrde blandt mennesker, dels et stort virusreservoir i mink, hvilket øger risikoen for, at der *igen* opstår nye virusmutationer, som aktuelle vacciner(kandidater) ikke giver optimal beskyttelse i mod.

...

Løsning

Tiltag i forhold til aflivning af mink

Der er i den seneste tid arbejdet intenst på at skrue op for tempoet og kapaciteten i forhold til aflivning af mink.

...

Baseret på sundhedsfaglige vurderinger skal biomassen reduceres mest muligt, hvilket ligger til grund for beslutning om, at alle besætninger inden for zonerne (smittede og ikke-smittede) skal slås ned. Det inkluderer ligeledes avlsdyr i zonerne. For at reducere risikoen for yderligere COVID-19-smittespredning i de danske minkfarme kan der vælges mellem helt at afvikle minkproduktionen i Danmark eller at tillade, at branchen under restriktioner, fastsat af sundhedsmyndighederne og veterinærmyndighederne, kan fastholde en meget begrænset mængde avlsdyr mhp. at kunne genetablere en betydeligt reduceret sektor, når der er udrullet en vaccine. Det vurderes centralt, at en beslutning om branchens fremtid ikke påvirker hastigheden i aflivningsindsatsen negativt, jf. *bilag 2*.

...

Med henblik på at øge aflivningshastigheden lægges der på den baggrund **for det første** op til, at der iværksættes en incitamentsordning, der giver minkavlere en ekstra kompensation pr. dyr, hvis de lever op til særligt fastsatte kriterier for hurtig aflivning af dyrene (”tempo-bonus”). Der henvises til *bilag 3*.

...

Hvis det efter [5] dage konstateres, at incitamentsordningen ikke er tilstrækkelig, lægges der **for det andet** op til, at der kan iværksættes en nødplan for aflivning udarbejdet i regi af NOST. Nødplanen vurderes at ville forudsætte fravigelse fra en række gældende regler og retningslinjer på miljø- og dyreområdet. Der henvises til *bilag 4*.

...”;

har han forklaret, at han ikke husker, om der blev redegjort for indstillingen under KU-mødet. Han mener, at drøftelserne tog udgangspunkt i risikovurderingen. Under hensyn til folkesundheden og vaccinerne blev det besluttet at aflive alle mink. Han husker ikke, om dvalemodellen blev drøftet. Han kan se i Magnus Heunicke's noter, at han under mødet talte om Nordjyllandsrestriktionerne.

Adspurgt af kommissionen har han forklaret, at han har skimmet Magnus Heunicke's noter i forbindelse med sin forberedelse til afhøringen. Han husker mødets hovedpunkter, men han kan ikke længere huske hvilken rækkefølge, de blev drøftet i.

Adspurgt af kommissionen har han forklaret, at han ikke husker, at han hæftede sig ved løsningsforslaget i coveret om incitamentsordningen. På departementschefmødet tidligere samme dag var departementscheferne enige om, at indsatsen mod minksmitten skulle intensiveres.

Forevist sundhedsminister Magnus Heunicke's renskrevne noter fra KU-mødet (tillægsekstrakt 9 s. 253), hvori det fremgår:

”...

Pelle Pape

Smitteopsporing op i morgen: Fuldstændig aggressiv på de her 12 personer og nære kontakter, påbud mm
Dedikerede ressourcer...

...

Per

Snittet ift Nordjylland: Det er der, vi har minvarianterne ude i samfundet.
Vi er ikke sikre på, der ikke transporteres smitte rundt i DK.

...”;

har han forklaret, at hans fokus under mødet navnlig var på de tiltag, som han selv skulle sætte i værk i forhold til pressemøde mv. Herudover havde han fokus på intensivering af smitteopsporingen i Nordjylland herunder særligt omkring de 12 personer og deres nære kontakter. På det tidspunkt var der ikke en særlig task force for smitteopsporing af coronavirus-varianter. KU-mødet varede 1½ til 2 timer. Konklusionen var, at alle mink skulle aflives af hensyn til folkesundheden, men at man ikke ville forbyde minkavl.

Forevist mailkorrespondance af 4. november 2020 mellem medarbejdere i Statsministeriet om ”KU-tilbage melding om corona” (ekstrakten s. 2258), hvori det fremgår:

”...

Fra: Karen Nilaus ...

Sendt: 4. november 2020 11:25

Til: Johan Philip Zilmer-Bülow ..., Kristian Kjærgaard Hansen ...

...

Vil I spørge Pelle, om han vil give en KU-tilbage melding vedr. corona (og mink) i en lidt bredere kreds end jer to?

...

Til: Pelle Pape ...

Cc: Johan Philip Zilmer-Bülow ..., Hanne Malmberg ...

Fra: Kristian Kjærgaard Hansen ...

...

Sendt: 04-11-2020 11:26

Hej Pelle

Der er efterspørgsel på en KU tilbage melding vedr. corona, og går's dagens møde om mink i en bred kreds.

Er det muligt?

...”;

har han forklaret, at det var almindeligt, at medarbejderne havde behov for en tilbage melding fra KU-møder. Han ved ikke, hvorfor der var efterspørgsel på en tilbage melding til en bredere kreds. Ifølge hans kalender deltog han ikke i et møde herom, og det siger ham ikke noget.

Adspurgt af kommissionen har han forklaret, at Karen Nilaus formentlig mente en bredere kreds inden for Statsministeriet. Han havde ikke tid til at gennemgå hele KU-mødet over for flere medarbejdere, end han allerede havde gjort, så hans medarbejdere måtte af praktiske hensyn selv give informationerne videre.

Taleskrivning og Statsministeriets pressemøder hører under hans afdeling. Der er en fast procedure for taler til statsministeren. Taleskriverne laver typisk et udkast til talen efter en dialog med sagsbehandlerne. Når talen er tæt på at være færdig, sendes den til faktatjek.

Den 4. november 2020 havde de travlt med at forberede pressemødet, og der var samtidig spørgsmål om, hvorvidt der skulle være en spørgetime, og om der skulle være endnu et KU-møde dagen efter.

De havde ikke før afholdt et virtuelt pressemøde med så mange deltagere, og praktikken herved fyldte en del. Martin Justesen sendte de væsentligste pointer til taleskriverne, og taleskriverne gik i gang med statsministerens tale. Han afventede det første udkast og beskæftigede sig med andre opgaver indtil da. Han tilføjede ting til talen, men han husker ikke til hvilket udkast.

Forevist sin mail af 4. november 2020 kl. 14.48 til Mikkel Astrup Saugmann, Martin Justesen, Barbara Bertelsen mv. og sendt cc til blandt andre Anders Kappel og Johan Philip Zilmer-Bülow med titlen ”indledning til PM om mink” og vedhæftet bilaget ”pressemøde kl 1430” (ekstrakten s. 2420), hvori det fremgår:

”...

Opdateret med T/C ift. STMs version

...”;

og forevist ”Udkast til statsministerens indledning ved virtuelt pressemøde om mink den 4. november 2020” med Pelle Papes bemærkninger (ekstrakten s. 2423 og 2427), hvori det fremgår:

”...

[Med den viden vi netop har fået. Med den mutation der nu er konstateret.](#) Har vi nu også et større ansvar for resten af verden. En muteret virus risikerer at blive spredt fra Danmark til andre lande.

...

[For at understøtte den aflivningsindsats Fødevaremyndighederne allerede er i gang med iværksættes en nødplan for aflivning, som håndteres i regi af Den Nationale Operative Stab under politiets kommando og med bistand fra Forsvaret, Beredskabsstyrelsen og Hjemmeværnet.](#)

...

Jeg vil give ordet videre til:

SUM

SSI ([risikovurderingen](#))

MFVM

[RIGSPOLITICHEFEN \(NOST indsatsen\)](#)

EM

...”;

har han forklaret, at han ikke husker baggrunden for ændringerne i udkastet.

Adspurgt om hvorvidt det, der blev kommunikeret, var et udtryk for den beslutning, der var truffet på KU-mødet om, at samtlige mink skulle aflives, har han forklaret, at det for ham at se var den rigtige tale, som statsministeren holdt med den rigtige beslutning. Talen var faktatjekket af alle de relevante ministerier for så vidt angik det faglige. Statsministeren har senere udtalt, at hvis hun havde haft kendskab til hjemmelsproblemet, havde hun omtalt dette på pressemødet. Pressemødet havde også karakter af et politisk møde, og det ville selvfølgelig have været fint at sige, at lovhjemlen skulle på plads uden for zonerne, men at man stadig ville have truffet samme beslutning. På det tidspunkt havde han dog ikke hørt om hjemmelsproblematikken.

Adspurgt af kommissionen har han forklaret, at han mener, at han tilføjede passagen om nødplanen, der skulle håndteres af NOST, på baggrund noget tekst i et faktaark, som de havde modtaget fra Justitsministeriet. Han gjorde sig ingen overvejelser om, hvornår aflivningerne skulle gå i gang.

Han tilføjede rigspolitichefen i talerrækken, da han blev opmærksom på, at han ikke var tilføjet i første omgang. Statsministeriet så normalt ikke talepapirerne fra andre myndigheder. Hvis der var god tid, fik de nogle gange tilsendt andre ministres talepapirer forud for et pressemøde, så de kunne koordinere, at der ikke var for meget overlap, men han husker det sådan, at de ikke nåede det i dette tilfælde.

Adspurgt om hvornår han første gang hørte om, at der kunne være et hjemmelsmæssigt problem, har han forklaret, at så var de ovre i den 7. november 2020, og det forløb der var vedrørende hastelovforslaget fra Miljø- og Fødevarerministeriet.

Han modtog den 7. november 2020 en mail fra Casper Lund Borch med varsling om et hastelovforslag. Der havde på det tidspunkt været omkring 40 hastelovforslag i forbindelse med pandemien. Der var en særlig aftale mellem Statsministeriet og Folketinget om proceduren for hastelovsbehandlingen, som indebærer, at statsministeren sendte et brev til Folketingets formand om hastebehandlingen, hvilket medførte en mere central styring af de mange hastelovforslag. Da han modtog sms'en i forbindelse med mailen, noterede han sig, at der nu gik en hastelovsproces i gang.

Forevist sms-korrespondance mellem ham og Casper Lund Borch den 7. november 2020 (tillægsekstrakt 3 s. 975), hvori det fremgår:

”...

[Casper Lund Borch, sendt kl. 11.57]:

Kære Pelle, beklager ulejligheden, men har sendt mail om hastelovforslag fra MFVM om mink, som du meget gerne må læse snarest muligt. BH. Casper

[Pelle Pape, uden tidsangivelse]:

Yes enig!

[Casper Lund Borch, uden tidsangivelse]:

Tak. Vender tilbage med sag i morgen.

...”;

og forevist mail af samme dato kl. 11.56 fra Casper Lund Borch til ham, Christian Liebing, Johan Philip Zilmer-Bülow, Karen Nilaus, Kasper Wrang og Andreas Meldgaard Goth og sendt cc til Iren Mirmojtahedi, Anders Kappel og Mikkel Astrup Saugmann med emnet ”Vigtigt: Varsling af hastelovforslag fra MFVM” (ekstrakten s. 3047), hvori det fremgår:

”...

MFVM har ringet og varslet et hastelovforslag om midlertidigt forbud mod mink, herunder med hjemmel til at slå mink ned i hele landet samt med hjemmel til ekspropriation.

MFVM skriver på lovforslaget sammen med JM, ligesom FM er med i processen.

MFVM planlægger efter fremsættelse og vedtagelse på tirsdag med henblik på, at det kan have virkning fra næste lørdag.

Jeg har sagt til MFVM, at de skal have skrevet en notits, der kan sendes til Folketinget, og at de skal have taget ordførerkontakter med henblik på opbakning til indhold og proces således, at STM kan sende et brev til Folketingets formand i morgen.

Jeg tænker ikke, at det er givet, at man kan få opbakning til en så intensiv folketingsproces - både pga. indhold og proces - men det må jo komme an på en prøve, hvis regeringen ønsker det.

Jeg hører meget gerne evt. bemærkninger.

...”;

har han forklaret, at han læste mailen omkring modtagelsestidspunktet. Han husker ikke det præcise tidspunkt. Casper Lund Borch var en meget dygtig medarbejder, og han vidste derfor, at processen omkring lovforslaget var i trykke hænder.

Ved modtagelsen gjorde han sig overvejelser om processen. De skulle have en sag, herunder et clearet notat fra fagministeriet, som skulle sendes til Folketinget, fagministeren skulle tale med ordførerne på området for at undersøge, om der ville være et politisk flertal for hastebehandlingen, og tilbage-meldingen fra ordførerne skulle nævnes for Folketinget. Statsministeriet skulle samtidig organisatorisk være klar til at håndtere lovforslaget. Da han skimmede mailen fra Casper Lund Borch, så det ud til, at processerne var i gang, og der var derfor ikke grund til, at han tænkte mere herover. Han havde ansvaret for, at der i forbindelse med et hastelovforslag var blevet vejledt om processen, hvilket han konstaterede, at Casper Lund Borch havde gjort.

Det ville ikke være almindelig praksis at orientere Barbara Bertelsen og herunder statsministeren på det tidspunkt i processen. Mailen var alene en melding om, at der var noget på vej, men der var på det tidspunkt endnu ikke sag, der kunne lægges videre i systemet, eller som var godkendt af en minister eller departementschef. De forventede at få en sag, så de kunne se, hvad den indebar.

Casper Lund Borch havde også sendt mailen til Christian Liebing, som normalt var ansvarlig for Miljø- og Fødevarerministeriets område, til Johan Philip Zilmer-Bülou som beskæftigede med corona og med sagen, til Karen Nilas som var kontorchef, og som også havde arbejdet med sagen, til Kasper Wrang som var kontorchef for Miljø- og Fødevarerministeriets område, og mailen var sendt cc til de relevante medarbejdere i Statsministeriets departementschefssekretariat og ministersekretariat. Mailen var sendt som et varsel om en sag, og der lå ikke heri, at der skulle orienteres videre om sagen.

Han mener ikke, at han studsede over, at mailen beskrev et hastelovforslag om et midlertidigt forbud mod mink, herunder med hjemmel til at slå mink ned i hele landet mv. Der havde før dette tidspunkt ikke været tale om en hjemmelsproblematik, og pludselig kom der på et relativt lavt niveau et hastelovforslag fra en kontorchef i et andet ministerium til en af hans kontorchefer, og som blev præsenteret for ham i en processammenhæng. Der var derfor ingen advarselslamper, der lyste, og han studsede ikke herover.

Han var ikke overrasket over, at der kom et lovforslag, da der skulle laves noget lovgivning omkring kompensation. Det ville selvfølgelig være mærkeligt, hvis der blev fremsendt et hastelovforslag om noget, der allerede var hjemmel til. Han ville ikke forvente, at en besked om, at der ikke var hjemmel til beslutningen truffet på KU-mødet, ville komme som led i en løs procesvarsel en lørdag formiddag. De hørte om væsentlig mindre sager på væsentlig højere niveau hver eneste dag i Statsministeriet, hvorfor mailen fra Casper Lund Borch ikke tændte nogen advarselslamper hos ham. Han oplevede

ikke, at sagen var problematisk, men han tænkte, at der var tale om et hastelovforslag ligesom de forrige.

Han var ikke engageret i det operative omkring aflivningen af alle mink, da dette arbejde primært tilkom ressortministeriet. Han havde måske hørt om nogle særlige målsætninger for, hvornår alle mink skulle være aflivet, men han vidste ikke, hvordan det blev grebet an, eller hvordan dette præcist skulle udføres.

Det ville være ham, der skulle vurdere om Barbara Bertelsen/statsministeren skulle informeres om mailen fra Casper Lund Borch, men der ville ikke være praksis for at informere dem alene ud fra mailen. Der var mange niveauer i de involverede fagministerier, der skulle godkende sagen, før den ville nå departementschefens eller statsministerens bord.

Adspurgt af kommissionen har han forklaret, at der ved spørgsmål om kompensation typisk først var politiske forhandlinger og herefter lovgivningsmæssig opfølgning. Hvis han skulle have hæftet sig yderligere ved mailen, end han gjorde, havde det krævet en mere håndholdt og proaktiv indsats fra ressortministeriets side. Det var ressortministrene, der havde ansvaret for eget ministerium, og han gik ikke i gang med noget, før det var clearat på højere niveau end kontorchefniveau i de relevante ministerier. Hvis det hastede meget, skulle det meldes ind på rette niveau af ressortministeriet.

Adspurgt af Hanne Rahbæk, bisidder for Martin Justesen med flere, har han forklaret, at det ville være sædvanlig praksis, at man på minimum afdelingschefsniveau meldte ind og gjorde det tydeligt, at der var et problem med hjemlen. Man ville nok starte med et telefonopkald og herefter lave en sag på det.

Adspurgt af kommissionen og forevist sms fra Mette Frederiksen til Mogens Jensen og Magnus Heunicke sendt den 7. november 2020 kl. 10.43 (tillægsekstrakt 6 s. 407), hvori det fremgår:

”Kære Magnus og Mogens. Svære, svære dage. Vi bliver nødt til at se en pressebrief idag med myndigheder og ministre på mink. Den megen støj risikerer at underminere indsatsen derude. Kh Mette”,

har han forklaret, at han ikke husker at have set sms'en før. Der var en del debat om kompensation efter KU-beslutningen. Han mener ikke, at han var involveret i pressemødet den 7. november 2020. Han husker ikke noget om en telefonsamtale samme dag mellem statsministeren og Tage Pedersen.

Adspurgt af Jacob Goldschmidt, bisidder for Tejs Binderup og forevist sin mail af 8. november 2020 kl. 17.38 til Casper Lund Borch, Karen Nilaus, Christian Liebing, Johan Philip Zilmer-Bülow med flere om ”Status på hastelovforslag fra MFVM” (ekstrakten s. 3055), hvori det fremgår:

”...

Har talt med studsgaard der ringede. Skulle komme øu sag ud i aften med meget kort frist. Så den skal vi også være klar til at gribe. Fin løsning de lægger op til.

...”,

har han forklaret, at der var forskellige processer i gang om søndagen. De blå partiledere havde skrevet et brev til statsministeren om kompensationssporet, og der var en ØU-sag på vej om modellen for kompensation. Henrik Studsgaard ringede og nævnte en ØU-sag om kompensation, hvor Henrik Studsgaard lagde op til, at Statsministeriet hurtigt tog stilling til sagen, så forhandlingerne med partierne kunne begynde om mandagen. Det blev til en både/og løsning i forhold til kompensationsmodellerne. Hans bemærkning handlede kun om kompensationsdelen.

Forevist mailkorrespondance af 11. november 2020 mellem ham og diverse medarbejdere i Statsministeriet med emnet "Til PPA: Haster - Obs.-punkter ift. aftaletekst om mink - fristen var kl. 10" (ekstrakten s. 3919-3920), hvori det fremgår:

"...

Fra: Karen Nilaus ...

Dato: 11. november 2020 kl. 10.01.33 CET

Til: Pelle Pape ..., Carsten Madsen ...

Cc: Johan Philip Zilmer-Bülow ..., Trine Lassen Zepernick ..., Kristian Kjærgaard Hansen ...

...

Hej Pelle,

Christian og jeg har tre obs-punkter i aftaleteksten om mink (fremhævet med gult i vedhæftede):

• s. 6: **Redegørelsen:** "Aftalepartierne noterer sig, at regeringen vil fremlægge en redegørelse d. 15. november om regeringens beslutningsgrundlag, herunder forskningsmæssige resultater og anbefalinger. Regeringen vil desuden stille op til høring om redegørelsen i Folketinget. Høringen over redegørelsen skal finde sted mandag d. 16. november inden 3. behandlingen af lovforslag om Lov om aflivning og midlertidig forbud mod hold af mink med henblik på at give større indsigt i beslutningsgrundlaget."

Står det ok? Carsten, har du bemærkninger?

• s. 2: fremgår at produktionen indstilles: "På den baggrund besluttede regeringen den 3. november 2020, at alle mink på danske minkfarme skal aflives (inkl. avlsdyr), og at produktionen skal indstilles, herunder i en årrække at forbyde genindsættelse af nye mink, i første omgang indtil 31. december 2021, af hensyn til den danske folkesundhed og for at forhindre, at Danmark bliver arnestedet for en ny global pandemi."

BBB var ifm. spørgetimen obs. på at vi ikke sagde, at erhvervet lukkede. Indstiller, at det står "produktionen skal indstilles midlertidigt".

...

Fra: Pelle Pape ...

Dato: 11. november 2020 kl. 10.19.46 CET

Til: Barbara Bertelsen ...

...

Fra: Barbara Bertelsen ...

Dato: 11. november 2020 kl. 10.34.26 CET

Til: Pelle Pape ..., Christian Liebing ...

...

Teksten er faktisk helt forkert.

Der blev på KU den 3/11 netop eksplicit besluttet IKKE hverken helt eller delvist at lukke minkavl i DK. Det fremgik i øvrigt af et bilag til KU-sagen, at dette ville forudsætte overvejelser om hjemmel.

Som jeg nævnte i går i forbindelse med spørgetimen, Christian, var det, der blev besluttet den 3/11 at alle resterende mink skulle aflives - udover de på det tidspunkt 1,3 mink som allerede da var aflive.

På pressemødet den 4/11 var det også budskabet om aflivning af alle mink, der blev givet. Og erhvervsministeren sagde sågar - helt i overensstemmelse med KU-beslutningen - at der ikke var tale om at lukke erhvervet.

Som jeg forstår det, har ministerierne i forlængelse af beslutningen om at aflive alle mink vurderet, at et relevant redskab for den fremrettede håndtering under pandemien er en ministertid indstilling af minkavl. Et sådant redskab stod det klart allerede i KU-sagen ville kræve lovhjemmel. Men det var ikke en beslutning, der blev truffet i KU 3/11 eller kommunikeret på pressemødet 4/11.

...”

har han forklaret, at korrespondancen handlede om en aftaletekst om kompensation, som man var ved at udarbejde i Erhvervsministeriet. Han var primært optaget af den videre håndtering, og i hvad de skulle melde til Erhvervsministeriet. Barbara Bertelsen ridsede forløbet op samt koblingen mellem regeringsbeslutningen, og det som partierne forhandlede om efterfølgende, hvorefter de forsøgte at formulere en tekst til Erhvervsministeriet, som var faktisk korrekt. Den valgte kompensationsløsning var et midlertidigt forbud mod minkavl. Han foretog ikke et faktatjek af det, som Barbara Bertelsen skrev. Han mener ligeledes ikke, at han sammenholdte det med KU-sagens bilag 2 eller 2a.

Adspurgt af kommissionen og forevist Justitsministeriets ”Supplerende notits om visse statsretlige spørgsmål med relation til forløbet vedrørende manglende hjemmel til at udvide den hidtidige indsats med aflivning af mink til hele landet” af 24. november 2020 (ekstrakten s. 5273-5274), hvori det fremgår:

”...

I det følgende behandles under pkt. 2 og 3 spørgsmålet om, hvorvidt der med regeringens udmelding om aflivning af alle mink kan antages at være sket brud på grundloven. Under pkt. 4 behandles spørgsmålet om statsministerens særlige tilsynspligt. Under pkt. 5 behandles spørgsmålet om den retlige status af regeringsudvalgene og de beslutninger, der træffes i disse udvalg.

...”

har han forklaret, at der havde været en del debat som følge af Miljø- og Fødevarerministeriets notits af 18. november 2020, og der var behov for, at en ny notits afklarede nogle af de spørgsmål, som fyldte meget i offentligheden. Han kender ikke til baggrunden for notitsens opbygning.

Forevist mail af 24. november 2020 kl. 22.45 fra Henrik Skovgaard-Petersen til Søren Rams Sørensen og Christian Fuglsang om den ”...supplerende notits vedr. aflivning af mink” med vedhæftningen ”Oversendelsesbrev MOF.pdf” og ”Supplerende notits.pdf” (tillægsekstrakt 3 s. 329), hvori det fremgår:

”...

Det korte af det lange: Statsministeren var begejstret for jeres notits, så den blev straks sendt over. Spændende, hvordan det udvikler sig i morgen

...”;

har han forklaret, at han ikke husker, at han var en del af forløbet, og han har ikke set mailen før. Det var naturligt, at statsministeren så notitsen efter justitsministerens godkendelse.

Han har haft slette-funktionen slået til på sin telefon i en længere årrække og helt tilbage fra sin tid i Justitsministeriet. Dette har været begrundet i en bred forståelse af informationssikkerhed. Han har altid været ret tæt på ministrene i sit ministerium, og han har haft ansvar for den enkelte ministers kalender, hvilket har givet ham indblik i ministerens fulde livsførelse. Slette-funktionen har derfor også været begrundet i hensynet til, at disse oplysninger ikke skulle falde i de forkertes hænder. Hans involvering i politiske og strategiske ting har også medvirket til, at han var bekymret for, såfremt hans telefon faldt i de forkertes hænder, at hans telefon blotlagde en sms fra en minister omkring forholdet til en kollega eller til ministerens privatliv. Han har slået funktionen til ud fra sin egen analyse. Han talte på et tidspunkt med Forvaltningsretskontoret i Justitsministeriet, som sagde, at det var fint, at slette-funktionen var slået til, så længe han journaliserede de sagsdannende ting. Han har ikke delt sine sikkerhedsovervejelser med sine kolleger.

Uffe Stormly – fortsat

Uffe Stormly har – under fortsat afhøring i kommissionen den 20. januar 2022 – forklaret blandt andet, at han ikke deltog i et departementschefmøde den 3. november 2020. Han ved ikke, om Thor-kild Fogde eller Lykke Sørensen deltog i mødet.

Forevist sin mail til Lykke Sørensen sendt tirsdag den 3. november 2020 kl. 13:32 med kopi til Peter-Chresten Ekebjærg og Tenna Wilbert (actioncardekstrakten s. 79):

”...

Fra: Stormly, Uffe Frank (...)

Sendt: 3. november 2020 13:32

Til: Sørensen, Lykke (...)

Cc: Ekebjærg, Peter-Chresten (...); Wilbert, Tenna (...)

Emne: NOST - delplan for aflivning af mink i Danmark

Kære Lykke

Jeg vedhæfter den samlede plan. Ressourcebehovet for politiet vil være ca. 120 politifolk til at drive stabene nationalt og regionalt i en to-skiftet tjeneste alle ugens dage. Derudover vil der være behov for ca. 400 myndighedspersoner. Disse behøver ikke nødvendigvis alene at komme fra politiet. Jeg kan ikke komme nærmere før vi får lov til at tage fat i de andre myndigheder.

Vh
Uffe

...”

har han forklaret, at han havde fået til opgave at komme med et udkast til en plan i det tilfælde, at man skulle eskalere operationen til at omfatte aflivning af alle mink. Det var aftenen før eller deromkring, at han blev briefet om, at denne plan skulle udarbejdes. Han fik opgaven i forbindelse med et møde afholdt med Lykke Sørensen og Thorkild Fogde.

Forevist uddrag fra sin forklaring i kommissionen den 8. oktober 2021 (forklaringsdokumentet s. 35):

”...

Forevist Bo Samsons mail sendt tirsdag den 3. november 2020 kl. 10.01, som var vedhæftet ”BN 272 NOST delplan revision.docx” (ekstrakten s. 1563f), har han forklaret, at Bo Samson var vicepolititiinspektør i hans afdeling. Et par dage forinden blev de spurgt ind til, hvordan man ville gribe opgaven an, hvis der blev truffet beslutning om, at alle mink skulle aflives. Forespørgslen kom enten fra politidirektør Lykke Sørensen eller rigspolitichef Thorkild Fogde. Han erindrer ikke fra hvem af de to den kom.

...”

har han forklaret, at der på daværende tidspunkt var drøftelser af, hvad der skulle til for at eskalere indsatsen, da der var en sundhedsmæssig bekymring for, at myndighederne ikke kunne følge med i aflivningerne af smittede mink, da smitten blandt mink spredte sig hastigt ned langs den jyske vestkyst.

Han ved ikke, om det var Rigspolitiets eget initiativ at se på, hvad en eskalering af indsatsen ville kræve, eller om anmodningen kom et andet sted fra. Han sad i National Operativ Stab (NOST), som rigspolitichefen, også var ansvarlig for, og informationerne fra møderne i National Operativ Stab blev afleveret til de forskellige ministerier. Han er ikke bekendt med, om der havde været drøftelser om at eskalere indsatsen til at omfatte aflivning af samtlige mink på møderne i National Operativ Stab forud for den 3. november 2020.

Han kan ikke udelukke, at han senere på dagen den 3. november 2020 deltog i et teammøde med Thorkild Fogde og Lykke Sørensen, da han dagligt holdt møder med Lykke Sørensen og Thorkild Fogde, da operationen startede. Han havde dagligt en dialog med Lykke Sørensen, og da selve planen med daglige afleveringer og briefinger blev udrullet, deltog Thorkild Fogde i møderne i det omfang, det var muligt for ham. Thorkild Fogde deltog i møderne, da det var en helt ekstraordinær situation, da scenariet var en trussel mod de kommende vacciner. Han tror, at Thorkild Fogde ønskede en tæt dialog med ham, da han havde overblikket over operationen og til de udfordringer, de stod over for. Da beslutningen blev truffet, skulle de forsøge at eskalere en operation, der i forvejen var meget presset. Operationen involverede mange mennesker og regionale, lokale og nationale myndigheder, der alle skulle briefes. Tempoet i aflivningsindsatsen skulle øges, og der skulle skaffes tilstrækkeligt materiale og personale til, at de kunne komme i mål med at få aflivet minkene.

Der var, så vidt han var bekendt med, ikke truffet en beslutning om, at alle mink skulle aflives, da han sendte sin mail til Lykke Sørensen den 3. november 2020 13:32 NOST - delplan for aflivning af mink i Danmark. Han skulle komme med en plan, herunder en vurdering af det ressourcemæssige behov, ved en eskalering af aflivningsindsatsen. I forhold til en tidshorisont for aflivningerne blev det nok drøftet, at det skulle ske forholdsvis hurtigt. Han kom sikkert i den forbindelse med et bud under

hensyntagen til erfaringen med den hidtidige aflivningsindsats, herunder hvad de hver især krævede af ressourcer.

Forevist uddrag af sms-korrespondance mellem Lykke Sørensen og Thorkild Fogde tirsdag den 3. november 2020 (actioncardekstrakten s. 1039):

”...

[Thorkild Fogde] kl. 14.22:

Har lige sendt dig Teams indkaldelse til kl. 14.30

[Lykke Sørensen] kl. 14.23

Ok - sender du også til Uffe. Han er varslet

...”

har han forklaret, at det formentlig drejede sig om, at der skulle sættes flere ord på udkastet til delplanen, således at Thorkild Fogde blev briefet tilstrækkeligt. Det var en politioperativ plan og helt naturligt, hvis Thorkild Fogde har spurgt ind til vurderingerne, der lå til grund for planen. Han ved ikke, om der havde været drøftelser mellem Lykke Sørensen og Thorkild Fogde om aflivning af samtlige mink.

Forevist uddrag af sms-korrespondance mellem Lykke Sørensen og Thorkild Fogde mandag den 2. november 2020 (actioncardekstrakten s. 1033):

”...

[Thorkild Fogde] kl. 21.48:

De har angiveligt fundet en ny minkmutation ...

[Lykke Sørensen] kl. 22.04

Enkel plan: beslutning om stop for mink i Danmark, aflivning af mink med gift med bistand fra Forsvar og politi og afbrænding af de døde mink

...”

har han forklaret, at han ikke kan udelukke, at han den 2. november 2020 blev briefet om, at der var fundet en ny mutation. Sundhedsmyndigheder har formentligt på møderne i National Operativ Stab indikeret, at der var fundet nogle nye mutationer.

Han gik ud fra, at det kunne være intentionen, at alle mink skulle aflives, idet han fik til at opgave at komme med et planudkast hertil. Han spurgte ikke Lykke Sørensen eller Thorkild Fogde om, hvor opdraget kom fra. Hans opgave var at finde ud af, hvad der skulle til for at løse opgaven. Der har sikkert været en overordnet drøftelse af spørgsmålet, siden Thorkild Fogde orienterede ham om, at der pågik disse drøftelser. De fik på daværende tidspunkt mange anmodninger om forskellige bidrag, som han skulle eksekvere på.

Forevist sin mail sendt til Lisbeth Gro Nielsen tirsdag den 3. november 2020 kl. 16:45, som var vedhæftet delplan BN 284 (actioncardekstrakten s. 90):

” ...

Fra: Stormly, Uffe Frank (...)
Til: Lisbeth Gro Nielsen (...)
Cc: Sørensen, Lykke (...)
Emne: Plan vedrørende mink
Dato: 3. november 2020 16:45:34
Vedhæftede filer: BN 284.docx

Kære Lisbeth

I henhold til telefonisk aftale fremsender jeg vedhæftede plan.

Vh
Uffe

...”,

har han forklaret, at Lykke Sørensen bad ham sende planen til Justitsministeriet. Han kan ikke huske, om hun bad ham telefonisk eller mundtligt. Han tænkte ikke nærmere over det, men deres politioperative planer blev ikke sædvanligvis sendt til Justitsministeriet. Han ved ikke, hvorfor Lykke Sørensen bad ham om den. Hvis der blev truffet en beslutning i overensstemmelse med planen, ville den blive sendt i høring hos blandt andet ressortmyndigheden.

Han vil tro, at han hørte om beslutningen fra KU-mødet om formiddagen den 4. november 2020, men det kan også have været meget sent den 3. november 2020.

Forevist Helle Clausen-Bruuns mail til Birgitte Buch sendt torsdag den 5. november 2020 kl. 09:10, som var vedhæftet NOST NSO 4. november 2020 (actioncardekstrakten s. 148):

”...

Fra: Clausen-Bruun, Helle (...)
Til: Buch, Birgitte (...)
Dato: 5. november 2020 09:10:00
Vedhæftede filer: NOST NSO 4. november 2020.docx

...”,

og uddrag af noter fra NOST NSO 4. november 2020, der var vedhæftet mailen (actioncardekstrakten s. 149):

”...

UFFE:
Truffet beslutning om at al mink i danmark skal Birefing omkring situaytionen Opgaven bliver større, da alm rask mink skal også aflives

...”,

har han forklaret, at han formentligt deltog i et møde i National Operativ Stab den 4. november 2020. Det vil fremgå af referatet. Han var den 4. november 2020 bekendt med, at samtlige mink i Danmark skulle aflives. Denne information modtog han fra Lykke Sørensen. Som han husker det, var det vigtigt, at de operationelle myndigheder blev gjort bekendt med det, inden pressemødet den 4. november 2020. Det var nok baggrunden for, at der var et møde i National Operativ Stab denne dag.

Han fulgte med i pressemødet den 4. november 2020 og tog oplysningerne fra pressemødet til efterretning. Det var det, som der var arbejdet på det seneste døgn. Det var derfor alene et spørgsmål om, hvordan de skulle komme videre med planlægningen. Det blev om aftenen planlagt, at der skulle afholdes et styrelseschefsmøde den 5. november 2020 om morgenen. Han planlagde at briefe National Operativ Stab om situationen, og hvad der skulle til. Derefter var der en lang møderække, da politikredsene og de lokale beredskabsstabe blandt andet også skulle orienteres.

Han deltog i et styrelseschefsmøde den 5. november 2020. Thorkild Foged redegjorde for det, der havde været fremme på pressemødet, og hvad der blev forventet af myndighederne. Han [Uffe Stormly] gennemgik overordnet delplanen, herunder at National Operativ Stab skulle forsøge at understøtte Fødevarestyrelsen med at løfte opgaven. Han mener, at Hanne Larsen og Lykke Sørensen ligeledes sagde noget på mødet.

Forevist uddrag fra sin forklaring i kommissionen den 8. oktober 2021 (forklaringsdokumentet side 39):

”...

På et styrelsesmøde onsdag den 5. november 2020 om morgenen gjorde Fødevarestyrelsen ved Hanne Larsen opmærksom på, at der var et hjemmelsproblem, som var under afklaring.

...”;

har han forklaret, at han mener, at der ikke var yderligere drøftelser af hjemmelproblematikken på mødet. Der var en klar forventning, om at det var i proces, idet Hanne Larsen oplyste, at hjemmelsspørgsmålet var under afklaring. Som han husker det, var der ingen, der reagerede på Hanne Larsens oplysning under mødet.

Forevist uddrag af referat fra NOST stabsmøde vedrørende covid-19 smitte hos mink afholdt torsdag den 5. november 2020 (actioncardestrakten s. 229):

”...

SC orienterede om, at det har højeste prioritet, at operationen vedrørende aflivning af al mink i Danmark gennemføres, og at der politisk er et ønske om, at dette effektueres inden for 10 dage.

...

SC oplyste yderligere, at der skal være et samlet overblik over hele operationen klar i morgen. Der stiles efter, at forløbet kan afvikles på 10 dage, og der arbejdes yderst målrettet for, at hurtigst muligt få aflivet samtlige mink i Danmark.

...”;

har han forklaret, at han inden dette møde blev gjort bekendt med, at der var lagt op til, at der skulle udarbejdes et hastelovforslag. Det betød, at lovhjemlen formentlig var tilvejebragt på det tidspunkt,

hvor de skulle ind på minkfarme i zone 3. Han mener, at det enten var Lykke Sørensen eller Birgitte Buch, der orienterede ham om hastelovforslaget. Han havde primært fokus med at få operationen igangsat. Det var en NOST-operation, hvor de skulle understøtte Fødevarestyrelsen og arbejde under Fødevarestyrelsens regelgrundlag. Det var en helt ekstraordinær situation, og der var ikke noget, der var normalt på daværende tidspunkt. Han havde tillid til, at tingene nok skulle falde på plads, inden han og de andre myndigheder skulle til at arbejde med minkene i zone 3. Adspurgt om han har tidligere har været i en tilsvarende situation, hvor man planlagde efter at eksekvere på et grundlag, hvor der var tvivlsomt hjemmelsgrundlag, og i tillid til, at det nok skulle komme på plads, har han forklaret, at han aldrig har været i sådan en situation før. Myndighederne skulle internt opsætte en større operation, og de var ikke ude ved borgerne i zone 3 på dette tidspunkt. Det var kun statsministeren, der på daværende tidspunkt havde sagt noget offentligt, hvorefter denne diskussion opstod. De var i gang med at aflive mink i zone 1 og zone 2, hvor der var hjemmel. Det var bydende nødvendigt, at planlægningen fortsatte, hvis man skulle være færdig inden 10 dage. Han er ikke bekendt med, at der blev taget forbehold for tidsfristen på 10 dage.

Forevist Thorkild Fogdes mail sendt til ham og Lykke Sørensen torsdag den 5. november 2020 kl. 10:09 (actioncardekstrakten s.151):

”...

Fra: Fogde, Thorkild (...)

Sendt: 5. november 2020 10:09

Til: Sørensen, Lykke (...), Uffe Frank (...)

Emne: Flaskehalse

Kære Lykke og Uffe

Vi har møde mellem JM og FVM kl. 12 om aflivningsmetoder. Bare for at jeg lige kan være helt skarp på de hidtil identificerede flaskehalse i minkoperationen og de ansvarlige for deres løsning, så har jeg noteret følgende fra mødet i morges. (Parentesen angiver den udførende myndighed):

- Operativt overblik, ledelse, kommunikation og opfølgning (Politiet)
- Personale til udtagning, aflivning og bortskafning (Forsvaret, subsidiært Politiet)
- Værnemidler til personalet (Forsvaret)
- Køretøjer til borttransportering (Fødevarer, subsidiært Politiet og Forsvaret)
- Kapacitet til forbrænding eller deponering (Miljø)
- Aflivningsudstyr mv. (Fødevarer, subsidiært Politiet)
- Aflivningsmetode (Fødevarer/**Miljø/Sundhed**)

Har I yderligere punkter?

...”

og Lykke Sørensens mail sendt til ham og Thorkild Fogde torsdag den 5. november 2020 kl. 10:42 (actioncardekstrakten s. 151):

”...

Til: Fogde, Thorkild (TFO003); Stormly, Uffe Frank (UST002)

Emne: SV: Flaskehalse

Dato: 5. november 2020 10:42:18

Vedhæftede filer: image001.jpg

Kære Thorkild

Jeg tror, at Uffe er i møde. Så jeg har indsat mine umiddelbare bemærkninger. Herudover er der et hjemmelsspørgsmål, jf. vores samtale, som JM kigger på. Der kan dukke yderligere op.

Mvh.
Lykke

...”,

har han forklaret, at han først så denne mail meget sent. Han blev betrygget ved, at Lykke Sørensen skrev, at der blev set på hjemmelsspørgsmålet, og at Justitsministeriet var inde over spørgsmålet. Thorkild Foged skulle på mødet med Justitsministeriet formentlig briefe om de identificerede flaskehalse og give en status fra National Operativ Stab.

Forevist uddrag af referat fra møde torsdag den 5. november 2020 med National Operativ Stab og direktionen i Fødevarestyrelsen (actioncardekstrakten s. 144):

”...

FVST forklarer, hvordan de ser operationen med kategorier af besætninger og hvordan de enkelte kategorier håndteres: 1) smittede besætninger, 2) ikke smitte besætninger i zoner og 3) raske besætninger udenfor zonerne. Og så kom der fx den udfordring at politiet ikke gik i smittede besætninger.

...”,

har han forklaret, at Fødevarestyrelsen ikke nærmere kom ind på punktet vedrørende raske besætninger uden for zonerne. På det her tidspunkt var den primære opgave for myndighederne at eskalere operationen med aflivning af mink i zone 1 og zone 2. Han kan ikke huske, om de specifikt talte om raske besætninger. Han mener, at tempobonusordningen, der var udmeldt, blev drøftet. Fødevarestyrelsen, der var sektoransvarlig, havde brug for støtte. Det var en meget stor opgave, der skulle løses, og det var vigtigt ikke at tabe momentum. Han havde, som repræsentant fra National Operativ Stab, derfor behov for at høre, hvilke udfordringer Fødevarestyrelsen havde og foretage en forventningsafstemning.

Forevist Thomas Julsgaard Kristensens mail sendt til minkstaben med kopi til ham torsdag den 5. november 2020 kl. 12:25, som var vedhæftet en kommunikation til operationsplan (actioncardekstrakten s. 171):

”...

From: Kristensen, Thomas Julsgaard (...)
To: POL FP COVID19 Minkindsats
Cc: Østergaard, Maria Degnboel (...); Rudbeck, Thomas Beck (...); Niemann, Kræsten (...); Fruensgaard, Andreas Ulrik Kragh (...); Westergaard, Connie Maria (...); Stormly, Uffe Frank (...)
Subject: Kommunikation til operationsplan
Date: 5. november 2020 12:25:55
Attachments: Kommunikation_ist.docx

Til minkstaben,

Vi har opdateret vores tidligere skriv til operationsplanerne for aflivning og pelsning og lavet vedhæftede, som burde kunne gå direkte ind i operationsplanen. Vi vil så efterfølgende dele det om kommunikation med de øvrige myndigheder via DCOK.

Giv gerne en melding på om det kan godkendes,

Vh Thomas, kommunikation / DCOK

...”,

og uddrag fra den vedhæftede operationsplan (actioncardekstrakten s. 172-174):

”...

Kommunikationen skal medvirke til, at borgerne føler sig orienteret om den sundhedsmæssige situation og smittefarens betydning for både det nære lokalsamfund og samfundet i bredere forstand og at derigennem får forståelse for og tillid til myndighedernes ageren. Kommunikationen skal samtidig være tryghedsskabende og handlingsanvisende, så borgere ved hvilke tiltag, de selv kan tage for at medvirke til at inddæmme smitten.

...

” * Det er afgørende at aflivningen af mink sker hurtigt. Derfor har vi brug for minkavlernes hjælp for at undgå, at problemet vokser sig større for hele samfundet. Derfor får minkavlerne en tempobonus.

...”,

har han forklaret, at han ikke gjorde sig overvejelser om hjemmelsproblematikken på daværende tidspunkt, da myndighederne ikke var i nærheden af minkfarmene i zone 3. Der blev alene arbejdet på minkfarme i zone 1 og zone 2. Herudover ville der komme ret indgribende foranstaltninger i forhold til borgerne i Nordjylland, hvilket ikke var sædvanligt. Det var et udkast, der skulle indarbejdes i en plan, som skulle sendes ud dagen efter. Hovedbudskaberne var, at man skulle være tryghedsskabende og handlingsanvisende. Han har formentligt først set det sidst på dagen. Han vil typisk i sådan en situation få Juridisk Sektion til at gennemlæse det først.

Forevist Bo Samsons mail sendt til ham torsdag den 5. november 2020 kl. 19:36, som var vedhæftet talepinde NY- samtale om optælling af raske mink (actioncardekstrakten s. 218):

”...

Fra: Samson, Bo (...)

Til: Stormly, Uffe Frank (...)

Emne: Talepinde - styrkelse af CALL-CENTER, hvor minkfarmere i raske besætninger bliver kontaktet af myndighederne

Dato: 5. november 2020 19:36:29

Vedhæftede filer: Talepinde NY - samtale om optælling af raske mink.docx

Hej Uffe.

Korte talepinde til Rigspolitechefen

- Fødevarestyrelsens CALL-CENTER bliver fredag den 6. november styrket med yderligere kapacitet til, at ringe til minkfarmere, der har raske mink, men som skal aflives.
- Rigspolitiet etableres et CALL-CENTER for at understøtte Fødevarestyrelsen med denne opgave
- 60 politi skole elever vil fredag, lørdag og søndag styrke den fælles myndighedsopgave der skal løses
- Opgaven er primært kontakt til minkejere, der har ikke smittet mink, men hvor minkene skal aflives.
- Kontakten til minkejeren omhandler de rent praktiske forhold, der omhandler de processer og procedurer der skal sættes i værk samtidig med, at der er fokus på den svære situation som den enkelte minkejer befinder sig i

...”;

har han forklaret, at dette omhandlede minkfarme i zone 3. Han har gennemset talepindene, hvis de blev sendt til Thorkild Fogde.

Forevist uddrag af talepinde vedrørende telefonsamtaler om optælling af mink i raske besætninger (actioncardekstrakten s. 217):

”...

[Til personlig orientering: Hjemmelsgrundlag ift. ekspropriation er under afklaring]

...

- Det er naturligvis frivilligt om du vil lade en myndighedsperson komme ind på din besætning og foretage optællingen

...”;

han har forklaret, at han ikke kan huske at have set disse talepinde den 5. november 2020.

Der kom jævnlige ting, der skulle ”handles af” og justeres, hvis det skulle bruges i forskellige mødesituationer, således det fremstod faktisk korrekt i forhold til det operationelle niveau.

Forevist sin mail til Lykke Sørensen med kopi til Peter-Chresten Ekebjærg sendt torsdag den 5. november 2020 kl. 20:45 (actioncardekstrakten s. 220):

”...

Fra: Stormly, Uffe Frank (...)

Til: Sørensen, Lykke (...)

Cc: Ekebjærg, Peter-Chresten (...)

Emne: Talepinde

Dato: 5. november 2020 20:45:50

Kære Lykke

Korte talepinde til Rigspolitichefen

- Fødevarestyrelsens CALL-CENTER bliver fredag den 6. november styrket med yderligere kapacitet til, at ringe til minkfarmere, der har raske mink, men som skal aflives.

- Rigspolitiet etablerer et CALL-CENTER for at understøtte Fødevarestyrelsen med denne opgave
 - 60 elever fra politiskolen vil fredag, lørdag og søndag styrke den fælles myndighedsopgave der skal løses
 - Opgaven er primært telefoniskkontakt til de minkejere, der har ikke smittet mink, men hvor minkene skal aflives hurtigst muligt
- ...”

har han forklaret, at han har godkendt talepindene. Han kan ikke huske, om han har skrevet dem. Det var formentlig Bo Samson, der havde lavet et udkast til ham.

Adspurgt om, hvorvidt han overvejede at gøre opmærksom på hjemmelspørgsmålet i talepindene til Thorkild Fogde, har han forklaret, at det gjorde han ikke. På dette tidspunkt var Fødevarestyrelsen i gang med at ringe til minkavlerne i zone 3 vedrørende tempobonusordningen. Det var frivilligt at indgå aftalen med myndighederne. Minkavlerne var ikke tidligere blevet kontaktet af Fødevarestyrelsen i forhold til det, som statsministeren havde sagt på pressemødet. Minkejernerne havde som følge heraf en del uafklarede spørgsmål, og det var ikke muligt at komme igennem på telefonen til fødevareremyndighederne. Brancheorganisationen København Fur efterlyste derfor nærmere information fra myndighederne. Call-centeret blev etableret, da Fødevarestyrelsen havde anmodet om politiets bistand til - på vegne af Fødevarestyrelsen - at ringe til minkejernerne om en frivillig optælling af mink for at kunne opnå tempobonus. Det var vigtigt at formidle til minkejernerne, at det drejede sig om to cifret million beløb, som minkejernerne kunne gå glip af, hvis man ikke fik det iværksat. Det var i den kontekstforståelse, at de gik i gang med at kontakte minkejernerne for at lade dem registrere i forhold til tempobonusordningen. Han var bekendt med, at hjemlen til tempobonusordningen var under afklaring i Fødevarestyrelsen.

Forevist uddrag af beslutningsreferat fra dagligt NBC møde vedrørende covid-19 (actioncardekstrakten s. 242):

”...

1. Situationen overordnet

- Uffe Stormly oplyste, at der fortsat udføres et stort arbejde i forhold til beslutningen om at aflive mink i Danmark. Uffe Stormly tilføjede, at der på mandag vil være en generel gennemgang af mink-situationen og den nye operationsplan BN 284.

...

- Uffe Stormly oplyste, at der er tale om en national nødsituation, hvorfor minkoperationen har første prioritet.

...”

har han forklaret, at det er et referat fra et generelt internt møde for personalet i NBC, som han var ansvarlig for. Han briefede dagligt lederne og personalet, der ikke var tilknyttet operationen, om forskellige polititing, der foregik i Danmark, herunder covid-operationen og mink. Han kom på dette møde med en gengivelse af, hvad Thorkild Fogde havde oplyst på styrelseschefsmødet.

Forevist uddrag af Nationalt Strategisk Overblik nr. 75 (actioncardekstrakten s. 246), der blev sendt til ham på mail fra NOST-sekretariat fredag den 6. november 2020 kl. 09:36:

”...

Seneste udvikling

Der er en national nødsituation Danmark nu, derfor skal alle nødvendige ressourcer allokeres til minkindsatsen af hensyn til folkesundheden. Den nye regeringsbeslutning af den 4. november 2020 omkring minkindsatsen betyder, at indsatsen forstærkes.

...”;

har han forklaret, at hjemmelsspørgsmålet var under afklaring. Det var de samme forhold, der blev briefet om i forskellige møderegi.

Forevist uddrag af referat fra NOST stabsmøde – LBS orienteringsmøde den 6. november 2020 (actioncardekstrakten s. 261 og 269):

”...

SC ridser det overordnet situationsbillede op jf. landskortet på slide 2 og 3 i PowerPoint præsentationen. Farverne på kortet er således defineret:

- Røde prikker: smittede besætninger
- Gule prikker: mistænkte minkbesætninger
- Blå prikker: nedslåede minkbesætninger
- Sorte prikker: illustrerer alle minkfarme på nationalt plan.

Det nye i situationsbilledet er at alle mink skal aflives uanset om de er smittede eller ej.

...

Ad 6. Evt.

LBS Nordjylland med bemærkning vedr. callcenter som skal ringe til de sorte mink farme. De er allerede på regional plan i gang med at tale med dem og henstiller til at der afstemmes og koordineres i forhold til dette. RPLT oplyser, at der fortsat er noget lovgivning og økonomi som skal være på plads, og LBS'erne skal derfor koordinere med operationsstabene i forhold til kontakten med farmene.

...”;

har han forklaret, at ”RPLT” står for Rigspolitiet, og ”LBS” står for Lokal Beredskabsstab. Det var Rigspolitiet, der oplyste, at der fortsat var noget lovgivning, der skulle være på plads. Det var gået fra at være lille operation til en meget stor operation, hvor der hele tiden skulle være en koordination af, hvornår myndighederne var på farmene. Koordinationen foregik med Operativ Stab Mink, der var opsat til minkoperationen. Det, som de koncentrerede sig om på dette tidspunkt, var minkfarmene i zone 1 og zone 2. I forhold til selve operationen var man centralt gået i gang med at forberede kontakten, hvor der skulle ringes til minkejerne i zone 3 på vegne af Fødevarestyrelsen. Dette var ikke en kontakt, der skulle foretages lokalt. I de situationer, hvor minkejerne i zone 3 havde meddelt, at de gerne ville medvirke til en optælling, skulle man lokalt optælle minkene. I disse tilfælde skulle der ske en koordination med Operativ Stab Mink.

Som han husker det, startede man i call-centeret med at ringe til minkavlerne i zone 3 fredag eftermiddag [den 6. november 2020]. Han fik forespørgslen fra Hanne Larsen, der var veterinærdirektør i Fødevarestyrelsen, i løbet af torsdag [den 5. november 2020]. Hanne Larsen oplyste, at der ikke var tilstrækkelige ressourcer i Fødevarestyrelsen til at løse opgaven og ville høre, om National Operativ Stab kunne understøtte opgaven for Fødevarestyrelsen. Det blev endeligt sanktioneret i løbet af torsdagen, hvorefter han satte i værk. I call-centeret skulle politiet ringe til minkejerne og oplyse om tempobonusordningen, herunder at det var frivilligt og høre om myndighederne kunne komme for at foretage en optælling af mink.

Forevist uddrag af Rigspolitiets redegørelse i forhold til Rigspolitiets actioncard til brug for opringing til minkavlere i zone 3 (actioncardekstrakten s. 855):

”...

Det blev i den forbindelse besluttet, at Rigspolitiet på baggrund af de fra Fødevarestyrelsen modtagne talepinde skulle udarbejde et eget actioncard til brug for opringerne, således at politiskoleleverne var ”klædt på” til opgaven. På denne baggrund blev ”Actioncard nr. 1 om samtale med ejere af raske minkfarme” udfærdiget. Dette actioncard bygger primært på Fødevarestyrelsens dokument af 5. november 2020 om ”Telefonsamtaler om optælling af mink i raske besætninger”. Actioncardet blev godkendt af BB og US.

...”,

har han forklaret, at ”US” henviser til ham og ”BB” står for Birgitte Buch.

Forevist uddrag af actioncard nr. 1 om samtale med ejere af raske minkfarme (covid-19) version 3 (actioncardekstrakten s. 17-19):

”...

Som rask besætning kan du begynde at pelse dine mink (måske er du allerede er begyndt).

Men det er nødvendigt at få optalt din besætning med henblik på at have et grundlag for udbetaling af bonus og efterfølgende godtgørelse. Der vil blive talt både både avlsdyr, øvrige mink, døde mink og de mink, som er sendt til pelsning (eksempelvis via følgeseddel).

Det er naturligvis frivilligt, om du vil lade en myndighedsperson komme ind på din besætning og foretage optællingen, og jeg skal derfor høre, om du ønsker at medvirke?

Ved ”JA” fra ejer:

Tak skal du have. Jeg har i den forbindelse brug for følgende oplysninger fra dig:

- Bekræft fulde navn
- Bekræft CHR-nummer og eventuelle undernumre/besætningsnumre
- Såfremt der er flere besætningsnumre tilknyttet, indtastes CHR-nummeret i skabelonen for hvert undernummer/besætningsnummer (ét CHR-nummer kan derfor optræde flere gange i skabelonen)
- Dato for hvornår optælling kan finde sted
- Forventet startdato for tømning af besætning
- Forventet slutdato for tømning af besætning
- Evt. andet telefonnummer til kontakt om det praktiske aftale om optællingen
- Vælger du at pelse eller aflive uden pelsning (dette skal fremgå af skemaet, så vi kan prioritere ressourcerne og tage dem med aflivning først)

Ved "NEJ" fra ejer:

Det er jeg ked af at høre, men beslutningen er truffet. Manglende medvirken vil derfor betyde, at du ikke får mulighed for at opnå bonussen, og du kan forvente, at myndighederne så kommer og foretager tømning af besætningen alligevel. Jeg vil derfor høre, om dette får dig til at ændre beslutningen?

...”,

har han forklaret, at han sendte Birgitte Buch og Tobis Gilbæk Berg til et møde i Fødevarestyrelsen, da politiet fik opgaven med call-centeret. Da Birgitte Buch og Tobias Gilbæk Berg kom tilbage fra mødet, blev actioncardet udarbejdet. Birgitte Buch forelagde ham actioncardet mellem to møder. Han læste hurtigt actioncardet igennem og godkendte det. Actioncardet var en vejledning om tempobonusordningen. Dette var opdraget fra Fødevarestyrelsen. Det var vigtigt, at minkejerne fik denne information, således at minkejerne kunne vurdere, om de ville sige ja eller nej til tempobonussen. Det drejede sig om mange penge, og minkejerne stod i en svær situation. Det var også derfor, at politiet påtog sig opgaven, som skulle løses hurtigt. Han kan godt se, at der i actioncardet burde have været tilføjet, at der blev arbejdet på et lovgrundlag, og at minkejerne kunne forvente, at myndighederne kom for at aflive minkene, når lovgrundlaget var tilvejebragt. På den måde ville minkejerne have haft et fuldstændigt oplyst grundlag at træffe deres beslutning ud fra. Politiet kontaktede ca. 300 minkejere i zone 3. Der var nogle få minkavlere, der sagde, at de ikke ønskede at medvirke.

Forevist uddrag af referat fra NOST ITV stabsmøde med de regionale LBSer vedrørende covid-19-mink – aflivning – den 7. november 2020 (actioncardekstrakten s. 373 - 374):

”...

Deltagere

Stabschef: Uffe Stormly, Rigspolitiet (SC)

Rigspolitiet	O-stab.	Bo Samson Jens Reusch Michael Snested
Forsvarskommandoen	FKO	Ken Nielsen
Beredskabsstyrelsen	BRS	Martin Vang Nielsen
Styrelsen for Forsyningsikkerhed	SFOS	Pernille Brinch
Fødevarestyrelsen	FVST	Jan Bay-Smidt Birla Troen

LBS Region NORD
LBS Region MIDT
LBS Region SYD
LBS Region ØST

...

Ad: 2 Regions LBS runde:

NORD

1. Hvilke minkfarme i zone 3 er blevet kontaktet af Callcenter-mink indtil nu?

...

ØST

1. Efterspørger APV på ”ikke smittede” farme

...

4. Efterspørger det forvaltningsretlige grundlag samt gældend lovhjemmel mv.

...”;

har han forklaret, at han ikke kan huske, hvor mange minkfarme i Region Nord, der lå i zone 3, men det var nok et fåtal. En APV er en arbejdspladsvurdering. Han vil tro, at Region Øst efterspurgte, hvilket lovgrundlag, der forelå, når de på et tidspunkt skulle ind på en minkfarm i zone 3, men han husker det ikke specifikt. Myndighederne skulle ikke ind på ret mange minkfarme i Region Øst, da der ikke var smitte i Region Øst. I takt med eskaleringen af operationen blev der generelt rejst mange spørgsmål til lovgrundlaget, som skulle afklares. Det var også i forhold til minkfarme i zone 1 og zone 2, herunder f.eks. om man kunne pålægge en medarbejder at gå ind på minkfarm, når man ikke var ansat i Fødevarestyrelsen, idet mange myndighedspersoner var bekymret for at bevæge sig ind på minkfarmene.

Forevist Tobias Gilbæk Bergs mail sendt til ham og Birgitte Buch lørdag den 7. november 2020 kl. 12:04, som var vedhæftet actioncard nr. 1 om samtale med ejere af minkfarme version 4 (actioncard-ekstrakten s. 381):

”...

Fra: Berg, Tobias Gilbæk (...)

Til: Stormly, Uffe Frank (...); Buch, Birgitte (...)

Cc: Jensen, John (...)

Emne: Sender: Actioncard nr. 1 om samtale med ejere af minkfarme version 4 - 07. november 2020

Dato: 7. november 2020 12:04:27

Vedhæftede filer: Actioncard nr. 1 om samtale med ejere af minkfarme version 4 - 07. november 2020.docx image001.jpg

Vedhæftet actioncard ver 4 med ændringer:

...”;

har han forklaret, at han har godkendt alle versioner af actioncardet.

Forevist Bo Samsons mail til de regionale stabe sendt i kopi til ham lørdag den 7. november 2020 kl. 19:40 (actioncardekstrakten s. 448):

”...

Fra: Samson, Bo (...)

Til: NJYL FP KSN; MVJYL FP KSN; Sønnicksen, Dyre (...); SsjÆ FP OPA Plan Sikker

Cc: Stormly, Uffe Frank (...); Hansen, Kim Erik (...); Samson, Bo (...); POL FP COVID19 Dokumentation; POL FP COVID19 O-stab MINK; Buch, Birgitte (...)

Emne: Spørgsmål om lovhjemmel til adgang på minkbesætninger

Dato: 7. november 2020 19:40:18

Vedhæftede filer: image001.jpg

Til de regionale stabe.

Foranlediget af spørgsmål til operationsstab Mink så oplyser fødevarestyrelsen, at hvis der er tale om smittede eller besætninger i zoner så findes der lovhjemmel efter § 65.

For så vidt angår ikke smittede besætninger (zone 3) så er der i dag ikke lovhjemmel til adgang på ejendommen. Det oplyses, at der på tværs af flere ministerier arbejdes på et lovforslag, hvorefter der kan gives denne hjemmel til adgang.

...”,

har han forklaret, at dette var en præcisering, da der var tilgået en stor ny gruppe medarbejder, der skulle samarbejde med Fødevarestyrelsen, da planen blev udrullet den 6. november 2020. Det var derfor naturligt, at der ville opstå spørgsmål til lovgrundlaget. Der tilgik nyt personale fra Forsvaret, Beredskabsstyrelsen og kommunale medarbejdere, der skulle føre tilsyn mv. Det var derfor vigtigt for de operationsstyrende, at rammen blev præciseret. Medarbejderne i call-centeret fik en instruks i forbindelse med, at de tiltrådte. Medarbejderne i call-centeret blev ved instruks sat ind i opgaven og fik oplyst, hvad rammen for opgaven var. Han var ikke selv til stede. Han ved derfor ikke konkret, hvilken instruks der blev givet, men han er ikke i tvivl om, at de har fået den instruks, der fremgår af actioncardet. Medarbejderne i call-centeret fik en mundtligt briefing fra lederen af politioperationen, vicepolitiinspektør John Jensen, og Tobias Gilbæk Berg.

Han mener, at han hørte om lovgivningsprocessen om torsdagen [den 5. november 2020], hvor Lykke Sørensen oplyste, at Justitsministeriet var inde over, som han tidligere har forklaret om.

Forevist Birgitte Buchs mail sendt til ham m.fl. søndag den 8. november 2020 kl. 17:21, som blev videresendt af Lykke Sørensen til Thorkild Føgde 8. november 2020 kl. 17:46 vedrørende varsling af hastelovforslag (actioncardekstrakten s. 453):

”...

Fra: "Buch, Birgitte (...)

Sendt: søndag den 8. november 2020 17.21

Til: "Sørensen, Lykke (...); "Ekebjærg, Peter-Chresten (...); "Wilbert, Tenna (...); "Stormly, Uffe Frank (...)" "Wern, Mikael Henrik (...); "Edeltoft, Bine Christine Kramper (...); "Johansen, Trine Hagbard (...)" , "Blak, Matilde Pedersen (...); "Varberg, Louise Aaby Duncan (...)"

Cc: "Bitsch, Lise Grand Mortensen (...)"

Emne: VS: Varsling om hastelovforslag om midlertidigt forbud mod hold af mink

Kære alle

Hermed til orientering. Vi har endnu ikke fået udkastet til lovforslaget.”

...

From: Sørensen, Lykke (...)

To: Føgde, Thorkild (...)

Subject: VS: Varsling om hastelovforslag om midlertidigt forbud mod hold af mink

Date: 8. november 2020 17:46:09

Attachments: image001.gif image002.jpg image003.jpg

Til info.

Mvh. Lykke

... ”,

har han forklaret, at han ikke konkret kendte noget til lovgivningsprocessen forud for den 8. november 2020. Han var alene orienteret af Lykke Sørensen i forhold til, at man var i gang med at se på det. Det var Juridisk Sektion, der arbejdede med det og havde kontakten til Justitsministeriet.

Forevist Brian Toftemanns mail sendt til ham mandag den 9. november 2020 kl. 06:47 (actioncard-ekstrakten s. 510):

”...

Fra: Toftemann, Brian (...)

Sendt: 9. november 2020 06:47

Til: Stormly, Uffe Frank (...)

Cc: Samson, Bo (...); Hansen, Kim Erik (...); Sehested, Michael (...)

Emne: Update/refleksion søndag

...

Umiddelbare dilemmaer: Jeg tror vi kan blive ramt på Zone 3 aflivningerne. Juridisk mangler der jo en lov, hvorunder myndighederne kan skaffe sig adgang til Zone 3 besætningerne og sikre aflivning. Om det lige pt. er politisk raslen med sablerne, skal jeg ikke kunne sige noget om. Men i morgen radioavisen, var flere politikere ude med en løftet pegefingert og var ikke helt skarpe på om de ville stemme en hastelov igennem i morgen tirsdag. Og det kræver jo 2/3 flertal, hvis noget sådant skal komme igennem.

... ”,

har han forklaret, at han dagligt blev briefet af de forskellige operationsledere. Der var en tæt dialog om det operative, da der var mange udfordringer blandt andet i forhold til tilvejebringelse af materiale, nedgravning og forbrænding af mink m.v. Han afrapporterede dagligt til rigspolicechefen om udviklingen i operationen. Om søndagen havde der været nogle tilkendegivelser i pressen i forhold til, om der var lovhjemmel. Han tror, at Brian Toftemann har reflekteret over dette, og at man ikke kunne gøre operationen færdig, hvis ikke lovhjemlen blev tilvejebragt. På dette tidspunkt arbejdede de fortsat med aflivning af mink i zone 1 og zone 2. Herudover havde politiet været i kontakt med minkavlerne om den frivillige tempobonusordning. Efter planen skulle de i gang med at aflive mink i zone 3, hvis avlerne ikke selv ønskede at aflive minkene. Dette arbejde kunne de ikke igangsætte, før den fornødne lovhjemmel forelå. De kunne derfor blive ramt på flere parametre både i forhold til, om operationen skulle stoppe, når de var færdige med at aflive mink i zone 2, og i forhold til, at de ikke kunne komme i gang med aflive mink i zone 3, hvis der ikke var hjemmel hertil. Det var blot en konstatering af, at der fremadrettet forelå en ny situation. Hver operationsleder havde et ansvarsområde, som de skulle koncentrere sig om. Han tror, at Brian Toftemann var bekendt med, at der var etableret et midlertidigt call-center, men at det ikke var noget, som Brian Toftemann havde den store indsigt i. Brian Toftemann koncentrerede sig på daværende tidspunkt om udrulningen og de praktiske problemer i zone 1 og 2. Myndigheder har ikke på noget tidspunkt været ude og udøve tvang på minkfarmene i zone 3.

Forevist uddrag af referat fra dagligt NBC møde vedrørende covid-19 den 9. november 2020 (actioncardekstrakten s. 514):

”...

Uffe Stormly oplyste, at lovgivningen, der hjemler aflivning af alle mink, endnu ikke er på plads, men at operationen forsætter, medmindre der bliver meldt andet ud. Operationen er inddelt i 3 zoner, herunder 1) alle smittede minkbesætninger, 2) Alle minkbesætninger inden for 7,8 km radius af smittede minkbesætninger og 3) Alle øvrige minkbesætninger.

...”,

har han forklaret, at operationen, der pågik i zone 1 og zone 2, blandt andet omfattede smittede og ikke smittede mink, bortskaffelse af minkaffald, anskaffelse af materiale og værnemidler mv. Der var blandt andet bekymring for affaldet, som man ikke kunne komme af med. Der blev offentligt stillet spørgsmålstejn ved operationen. Han blev derfor nødt til at være klar overfor personalet og sige, at operationen fortsatte i zone 1, zone 2 og overfor minkavlerne, der havde meddelt samtykke til at få optalt deres mink for at kunne opnå tempobonusordning. Når de skulle i gang med aflivning af mink i zone 3, skulle de sikre, at lovhjemlen var tilvejebragt. Kontakten til minkavlerne i zone 3 var en understøttelse af Fødevarestyrelsens arbejde. Han mener, at der lå en tilsynsbeføjelse i Fødevarestyrelsens regelsæt, der muliggjorde, at man kunne tage kontakt til avlerne.

Adspurgt supplerende af sin bisidder, advokat Arvid Andersen har han forklaret, at nogle minkavlere i zone 3 frivilligt var begyndt af aflive deres mink og skulle have borttransporteret deres affald. Politiet blev derfor også løbende kontaktet af minkavlere i zone 3, som havde brug for hjælp. Opgaven med bortskaffelse af døde mink var ret omfattende i alle tre zoner. Politiet var derfor nødt til at oprette et transportcenter til at koordinere indsatsen med at få bortskaffet minkene.

Han kan ikke huske, hvem der tog initiativ til at ændre actioncardet fra version 4 til version 5. Det vil sædvanligvis ligge i Juridisk Sektion hos Birgitte Buch. Fødevarestyrelsen kendte ikke til de første versioner af actioncardet.

Forevist uddrag af actioncard nr. 1 om samtale med ejere af raske minkfarme version 5, 10 november 2020 (actioncardekstrakten s. 35):

”...

Ved ”NEJ” fra ejer:

Det er jeg ked af at høre, men udbetaling af ”tempobonusen” forudsætter, at alle mink i en besætning er aflivet, og såfremt du ændrer mening, er du velkommen til at vende tilbage på telefonnummer 3044 5003.

...”,

har han forklaret, at han husker, at de var flere personer inde over ændringen. Han ved ikke, om ændringen er fyldestgørende. Han kan ikke huske, om han godkendte denne formulering, men det er ikke det samme, som han ikke har godkendt den.

Forevist Lykke Sørensen mail til blandt andre ham sendt tirsdag den 10. november 2020 kl. 14:46 (actioncardekstrakten s. 618)

”...

Fra: Sørensen, Lykke (...)

Sendt: 10. november 2020 14:46

Til: Buch, Birgitte (...); Ekebjærg, Peter-Chresten (...); Wilbert, Tenna (...); Stormly, Uffe Frank (...)

Emne: SV: Actioncard vedrørende opringning til minkavlere i zone 3

Kære Birgitte

Jeg har ikke bemærkninger til den nye version.

Mvh.

Lykke

...”,

har han forklaret, at han sandsynlig ikke talte med Lykke Sørensen om den nye version af actioncardet. Han kunne se, at Lykke Sørensen, der var hans overordnede, var inde over opgaven og derfor havde ansvaret for formuleringen. Hans primære opgave var at koncentrere sig om den operationelle del.

Han har deltaget i nogle møder med København Fur, men han satte to medarbejdere, Peter Thaysen og Henrik Kilsgaard Jensen, til at håndtere møderne med ledelsen i København Fur. Han blev herefter løbende briefet om, hvad der foregik på møderne.

I dagene omkring den 10. og 11. november 2020 drøftede han med Lykke Sørensen og Thorkild Fogde politiets telefoniske kontakt til minkavlerne. Det blev besluttet, at politiet skulle kontakte otte minkavlere, hvoraf tre udtrykkeligt havde sagt nej og de øvrige fem, hvor det var uklart, hvorvidt de havde sagt nej til at medvirke til optælling af mink. Han kan ikke huske, at det blev drøftet, at politiet stikprøvevis skulle kontakte de andre minkavlere, der havde sagt ja til at medvirke til optælling af mink.

Forevist Jakob Kristensen mail sendt til ham og Birgitte Buch torsdag den 12. november 2020 kl. 17:00, der var vedhæftet en ringeliste (actioncardestrakten s. 717-719):

”...

Fra: Kristensen, Jakob (...)

Sendt: 12. november 2020 17:00

Til: Stormly, Uffe Frank (...); Buch, Birgitte (...)

Emne: Kontakt til minkavlere

Hej med jer.

De otte minkavlere på ringelisten er kontaktet telefonisk. Se vedhæftede.

Mvh Jakob

...”,

har han forklaret, at beslutningen om at ringe til de otte minkavlere blev truffet af enten Thorkild Fogde eller Lykke Sørensen. Politiet skulle ringe til de otte minkavlere for at beklage set i konteksten af den vejledning, der var udarbejdet i actioncardet.

Forevist uddrag af sms-korrespondance mellem Thorkild Fogde og Lykke Sørensen lørdag den 14. november 2020 (actioncardekstrakten s. 1077):

”...

[Thorkild Fogde] kl. 20.18

Kære Lykke. Hvis du på et tidspunkt får mulighed, må du gerne give mig et hurtigt ring. Vh Thorkild

...

[Lykke Sørensen] kl. 20.50

Ringer om ca. 10 min Uffe er varslet. Han har den samme holdning som os. Han er klar til eksekvere i morgen tidlig.

...”;

har han forklaret, at han ikke kan se, hvad dette drejede sig om.

Forevist sin mail til Hanne Larsen sendt mandag den 16. november 2020 kl. 10:23, som var vedhæftet SOP (anvisning) for myndighedspersoners optælling af mink i zone 3 (ikke-smittede besætninger) (actioncardekstrakten s. 742):

”...

From: [Uffe Stormly] (...)

To: Hanne Larsen

Cc: Charlotte Thøgersen; Signe Balslev; Jannik Elmegaard; Nikolaj Veje (FVST); Birgitte Buch
Subject: SV: 15-11-2020 ZONE 3 - SOP om myndighedspersoners optælling i ikke smittede minkbesætninger plus Erklærings blanket - til fletning.docx

Date: 16. november 2020 10:23:47

Attachments: 16112020 - ZONE 3 SOP kommentarer fra Rpch.docx

Kære Hanne

Jeg vedhæfter vores bemærkninger til SOP. Endvidere vil jeg foreslå, at den udarbejdede SOP adskilles, så der er en SOP for call-center og en SOP for myndighedspersonen der skal udføre optælling. Det kan gøres ved, at skille dokumentet på side tre ved afsnittet der starter med "Udstyr der skal medbringes af myndighedspersoner".

I forhold til vores samtale om det videre forløb vedrørende zone tre- farmerne er det fortsat min vurdering, at det under hensyntagen til den manglende hjemmel til at kræve mink i zone 3 aflivet bør være de enkelte minkfarmere, der retter henvendelse til myndighederne, hvis de ønsker at indgå i en frivillig ordning om aflivning af deres mink.

Vh
Uffe

...”;

har han forklaret, at han tror, at det handler om de farme, hvor avlerne frivilligt havde sagt, at de gerne ville have optalt deres mink. Der skulle i den forbindelse laves en SOP (speciel operation procedure) i forhold til den myndighedsperson, der skulle foretage optællingen.

Forevist uddrag af Miljø- og Fødevarerministeriets SOP (anvisning) for myndighedspersoners optælling af mink i zone 3 (ikke-smittede besætninger) (actioncardekstrakten s. 743):

”...

Vær opmærksom på, at det for besætninger i zone 3 er frivilligt at få besætninger talt op af en myndighedsperson. Der er intet påbud om aflivning.

...”

har han forklaret, at dette er Fødevarestyrelses anvisninger, som politiet har kommenteret på. Han mener, at der var forskellige ordninger. Som han husker det, bad Fødevarestyrelsen på et tidspunkt om, at dyrene blev lagt oven på burene, således der efterfølgende kunne ske en kontrol. Han husker, at der var nogle avlere, der havde sendt minkpelsene afsted til opsamlingsstedet og lagt de resterende dele af minkene i containere. I disse situationer kunne myndighedspersonen ikke foretage en reel optælling. Fødevarestyrelsen skulle derfor tage højde for mange forskellige situationer.

Adspurgt af sin bisidder, advokat Arvid Andersen, og forevist uddrag af advokatundersøgelse - beretning om undersøgelse af politiets brug af actioncard i minksagen (actioncardekstrakten s. 1115):

”...

Det anvendte Actioncard Nr. 1 blev forfattet af den underordnede medarbejder P4 i politiet, som den 6. november 2020 kl. 13.02 sendte et udkast til et Actioncard Nr. 1 til en overordnet kollega.

Actioncard Nr. 1 ses ikke godkendt eller på anden måde kvalitetssikret for dets juridiske indhold, hvilket ret åbenbart er i strid med politiets interne retningslinjer.

...”

har han forklaret, at forfatteren af actioncardet benævnt P4 er Tobias Gilbæk Berg, og den overordnede kollega, der henvises til i advokatundersøgelsen, er Birgitte Buch. Det var Birgitte Buch, der forelagde actioncardet for ham mellem to møder. Actioncardet blev juridisk kvalitetssikret af Birgitte Buch og godkendt af ham operationelt.

Forevist uddrag af advokatundersøgelse - beretning om undersøgelse af politiets brug af actioncard i minksagen (actioncardekstrakten s. 1117):

”...

Ad f) Min vurdering af, hvorvidt myndigheder eller personer har gjort sig skyldig i fejl eller forsømmelser

...

Fejlen består i, at Actioncard Nr. 1 har et urigtigt indhold og forsømmelsen består i, at Actioncard Nr. 1 hverken er blevet kvalitetssikret, legalitetssikret eller godkendt af rette vedkommende.

Fejlen er begået af en underordnet medarbejder i politiet, P4.

...”;

har han forklaret, at dette ikke er korrekt. Actioncardet blev legalitetssikret og godkendt af Birgitte Buch og ham.

Adspurgt af kommissionen har han forklaret, at han ikke deltog i mødet med Fødevarestyrelsen den 6. november 2020. Han så først talepindene fra Fødevarestyrelsen senere i forløbet. I politiet arbejder man med actioncard og andre typer af dokumenter. Det blev vurderet, at der skulle udarbejdes et actioncard for at gøre det nemmere for politieleverne, der skulle ringe til minkavlerne. Det var intentionen, at indholdet af actioncardet skulle være det samme som talepindene. Det hele gik meget stærkt på daværende tidspunkt, og det blev forelagt for ham under en time efter mødet med Fødevarestyrelsen. Set i bagklogskabens lys burde de have forelagt actioncardet for Fødevarestyrelsen til godkendelse, da politiet handlede på vegne af Fødevarestyrelsen.

Der ligger ikke noget politimæssigt bestemt i formuleringen ”en national nødsituation” (actioncard-ekstrakten s. 246). Formuleringen blev anvendt for at præcisere alvoren, da der på det tidspunkt var en bekymring for, at det kunne påvirke vaccinerne.

Lykke Sørensen

Lykke Sørensen har – under afhøring i kommissionen den 21. januar 2022 - forklaret blandt andet, at hun er politidirektør i Rigspolitiet, hvilket hun har været siden den 1. august 2020. Hun er direktør for Politiområdet, der har 650 medarbejder fordelt i National Efterforskningsafdeling og National Beredskabsafdeling. Uffe Stormly (Rigspolitiet) er leder af Nationalt Beredskabscenter. Hendes overordnede opgave er at sætte rammen og retningen for politiets daglige arbejde. I efteråret 2020 refererede hun direkte til rigspolitichef Thorkild Fogde.

I oktober 2020 eskalerede Rigspolitiet indsatsen med aflivning af coronasmittede mink i forbindelse med Rigspolitiets bistand af Fødevarestyrelsen. Der var på daværende tidspunkt en stigende bekymring i Fødevarestyrelsen og Sundhedsministeriet over den tiltagne coronasmitte på minkfarme. Smitten var i oktober 2020 begyndt at sprede sig på minkfarme langt væk fra et smitteudbrud, og man vidste ikke, hvordan smitten spredte sig. Hun mener ikke, at hun har talt med Johan Legarth (Justitsministeriet) om coronasmitte i mink.

Forevist passage fra gengivelsen af Johan Legarths forklaring afgivet for kommissionen den 12. november 2021 (forklaringsdokumentet s. 598):

”...

Kåre Mølbak og Søren Brostrøm var stærkt bekymrede over aflivningshastigheden; med den eksisterende aflivningshastighed ville man komme hen på den anden side af årsskiftet, før alle mink i zonerne var slået ned. På det tidspunkt løb smitten hurtigere end aflivningerne. Han tog kontakt til Rigspolitiet i umiddelbar forlængelse af mødet. Han er i tvivl om, hvorvidt han fik fat på rigspolitichef Thorkild Fogde eller politidirektør Lykke Sørensen. Han videregav bekymringen.

...”;

har hun forklaret, at hun kun sjældent talte med Johan Legarth. Hun kan bekræfte, at bekymringen blev givet videre til Rigspolitiet. Hun husker ikke, at hun havde en samtale med Johan Legarth om hastigheden for aflivningen af mink. Hun vidste ikke, hvordan regeringen så på den stigende coronasmitte blandt mink i efteråret 2020.

Den 2. november 2020 havde hun en telefonsamtale med Thorkild Fogde. Han ringede til hende sidst på eftermiddagen, hvor han fortalte hende, at han var indkaldt til et møde om mink samme aften. På dette møde skulle der deltage en række departementschefer. Han spurgte, om hun vidste, hvad mødet i øvrigt kunne handle om. Hun fortalte ham, at hun vidste, at der var en stigende bekymring for aflivningshastigheden, og at politiet ikke kunne følge med.

Forevist sin sms-korrespondance med Thorkild Fogde af mandag den 2. november 2020 (actioncard-ekstrakten s. 1033):

”...

[Thorkild Fogde kl. 21.48]: De har angiveligt fundet en ny minkmutation ...

[Lykke Sørensen kl. 22.04]: Enkel plan: beslutning om stop for mink i Danmark, aflivning af mink med gift med bistand fra Forsvar og politi og afbrænding af de døde mink

[Lykke Sørensen kl. 22.25]: Ok

...”

har hun forklaret, at Thorkild Fogde ringede til hende, da mødet mellem ham og departementscheferne den 2. november 2020 skulle til at gå i gang, så hun kunne være på medhør under mødet. De kunne dog ikke få teknikken til at virke, og hun lagde derfor på. Forud for mødet havde Thorkild Fogde oplyst hende om, at der var blevet fundet en mutation af coronavirus i mink. Dette havde medført en ekstraordinær bekymring. Hun husker ikke, om de nåede at drøfte, hvorvidt NOST'en kunne varetage yderligere opgaver, inden mødet begyndte. Baggrunden for hendes sms var, at aflivningstempoet ikke kunne følge med nye tilfælde af smittede minkfarme. Hvis indsatsen skulle eskaleres yderligere, så var man nødt til at tage nye metoder i brug. Spørgsmålet var samtidig, hvorvidt minkavlerne kunne lade deres mink blive raske, så minkavlerne kunne pelse deres mink normalt. Dette uafklarede spørgsmål var også med til at besværliggøre eskaleringen af aflivningsindsatsen. Det stod derfor klart for hende, at hvis aflivningstempoet skulle øges, så skulle man præsentere en relativ enkel plan med operative løsninger. Hun deltog som nævnt ikke i mødet den 2. november 2020 mellem Thorkild Fogde og flere departementschefer. Hun mener, at Thorkild Fogdes sms den 2. november 2020 kl. 21.48 blev sendt til hende under hans møde med departementscheferne. Planen i hendes sms af 2. november 2020 kl. 22.04 havde hun ikke drøftet med nogen, og den var udtryk for nogle hurtige tanker. Det var et forsøg på at sikre en enkel kommunikation til minkavlerne. Det var en kommunikativ og operativ plan, som hun tænkte kunne gøre håndteringen af coronasmitte blandt mink lettere. Hun husker ikke, hvorfor hun efterfølgende skrev ”Ok”. Thorkild Fogde ringede til hende, da mødet med departementscheferne var slut, og efterfølgende blev der afholdt et møde mellem hende, Thorkild Fogde og Uffe Stormly. Hun har ikke kommunikeret med Thorkild Fogde på sin private telefon.

Forevist passage fra gengivelsen af Uffe Stormlys forklaring afgivet for kommissionen den 8. oktober 2021 (forklaringsdokumentet s. 36):

”...

Han blev af politidirektør Lykke Sørensen indkaldt til et Teams-møde en sen aften, hvori også Thorkild Fogde deltog. Lykke Sørensen og Thorkild Fogde spurgte ind til, hvilke overvejelser der skulle gøres, hvis der kom en beslutning om at slå alle mink ned. Mødet blev afholdt maksimalt 2 dage før regeringsbeslutningen blev truffet, altså søndag den 1. eller mandag den 2. november 2020 eller deromkring.

...”;

har hun forklaret, at dette møde blev afholdt om aftenen mandag den 2. november 2020. Mødet handlede om, hvordan man operativt skulle håndtere en eventuel beslutning om aflivning af alle mink i Danmark. Dette var ligeledes blevet drøftet på mødet mellem Thorkild Fogde og departementscheferne tidligere på aftenen eller i kanten af mødet. Det var med afsæt i departementschefernes drøftelser den 2. november 2020, at hun, Thorkild Fogde og Uffe Stormly afholdt det efterfølgende møde. Det hun skrev i sin sms af 2. november 2020 kl. 22.04 var ikke epokegørende i forhold til tidligere drøftede tiltag. På mødet mellem hende, Thorkild Fogde og Uffe Stormly den 2. november 2020 konkluderede de, at det mest sandsynlige scenarie var, at der ville komme en politisk beslutning om, at alle mink skulle aflives, når de nye oplysninger var blevet drøftet af alle relevante instanser. Der skulle derfor udarbejdes en delplan herfor. Dette var en helt sædvanlig fremgangsmåde, og Rigspolitiet udarbejder ofte handleplaner for eventuelle fremtidige scenarier. De havde fået til opgave at undersøge, hvorvidt og hvordan det ville være muligt at aflive alle mink i Danmark hurtigst muligt. Hun ved ikke, hvad Thorkild Fogde og departementscheferne drøftede på mødet den 2. november 2020, men hendes efterfølgende møde med Thorkild Fogde og Uffe Stormly blev afholdt med afsæt i departementschefernes møde. Hun fik et klart indtryk af, at bekymringen for coronasmitten blandt mink var blevet meget større efter fundet af mutationen.

Forevist sin sms-korrespondance med Thorkild Fogde af tirsdag den 3. november 2020 (actioncard-ekstrakten s. 1035):

”...

[Thorkild Fogde kl. 08.28]: Godmorgen Lykke. Når I er klar til at tale mink, må du gerne give mig et ring. Jeg har ikke hørt fra JM endnu, men jeg forventer et møde op af formiddagen. Vh Thorkild

[Lykke Sørensen kl. 08.40]: Du hører fra os. Der går nok endnu nogle timer. Vi skal mødes på Teams, da jeg arbejder hjemmefra. Mvh. Lykke

[Thorkild Fogde kl. 08.41]: Ok. Jeg har lige hørt fra Johan og ringer, når jeg har talt med ham.

[Lykke Sørensen kl. 08.46]: Ok. Vi har skitser til en plan. Jo før vi har en beslutning jo bedre, herunder i forhold til hurtigt at skaffe de særlige dragter fra andre lande.

...”;

har hun forklaret, at Thorkild Fogde jævnligt talte med Johan Legarth, men hun var ikke klar over, at han skulle have en samtale med Johan Legarth den 3. november 2020. Thorkild Fogdes henvisning til ”P” var til Politiområdet, men i særdeleshed til hende og Uffe Stormly. De skulle være klar med en plan for, hvordan en eventuel beslutning om aflivning af alle mink operativt kunne eksekveres. Hun og Uffe Stormly var på dette tidspunkt i gang med at skitsere denne plan. Hun husker ikke, hvorvidt hun fik en tilbagemelding fra Thorkild Fogdes samtale med Johan Legarths den 3. november 2020. Hun og Uffe Stormly fortsatte med at undersøge, hvordan NOST’en kunne understøtte en eventuel beslutning om aflivning af alle mink i Danmark. Hun kan have hørt fra Thorkild Fogde efter kl. 8.46, men hun har ikke hørt ham sige noget om Johan Legarths holdning.

Forevist Anne-Mette Lyhne Jensens mail i kladdeformat af 12. november 2020 kl. 10.38 med emnet ”Tidslinje – endelige” (actioncard-ekstrakten s. 693):

”...

Tirsdag den 3. november

Kl. ca. 13.30 DC-videomøde om mink med SUM, FMN, MFVM, EM, FM + RP + AC’ere

(NB ALJ kommer ca. 10-15 for sent på mødet) Temaer: afdækning af udbredelse via gensekventering, tempotillæg, forsvar og politiets bistand til og plan for hurtigere aflivninger. MFVM vurderer, at det er kontraproduktivt ift. producenteres medvirken til aflivning, hvis der træffes beslutning om nedlæggelse af erhvervet.

...”,

har hun forklaret, at hun ikke deltog i departementschefmødet den 3. november 2020 kl. 13.30. Hun er usikker på, hvorvidt Thorkild Fogde havde fået et udkast til delplanen, men hun mener ikke, at han på dette tidspunkt havde modtaget noget fra hende og Uffe Stormly.

Forevist passage fra advokat Claus Guldagers beretning om undersøgelse af Politiets brug af action-cards i minksagen af 8. oktober 2021 (actioncardekstrakten s. 1245):

”...

Fra mailkorrespondance kan også udledes, at Thorkild Fogde den 3. november 2020 kl. 13.08 har accepteret et møde med angivelse ”*Formøde om mink*” fra kl. 13.15-13.30.

...”,

har hun forklaret, at hun mener, at hun deltog i formødet med Thorkild Fogde den 3. november 2020 kl. 13.15 forud for departementschefmødet kl. 13.30. Hun husker ikke drøftelsen på mødet, men hun vil tro, at de drøftede, hvor langt de var med delplanen. Om eftermiddagen den 3. november 2020 modtog hun første udkast til delplanen.

Forevist mailkorrespondance mellem hende, Uffe Stormly og Thorkild Fogde af 3. november 2020 (actioncardekstrakten s. 79) med emnet ”NOST – delplan for aflivning af mink i Danmark”:

”...

Fra: Sørensen, Lykke (...)

Til: Fogde, Thorkild (...)

Cc: Stormly, Uffe Frank (...); Ekebjærg, Peter-Chresten (...)

Emne: VS: NOST - delplan for aflivning af mink i Danmark

Dato: 3. november 2020 13:44:25

Vedhæftede filer: BN 284.docx

Kære Thorkild

Udkast til delplan for aflivning af mink med henblik på teamsmøde, når du har afsluttet dit nuværende møde.

Mvh.

Lykke

...

Fra: Stormly, Uffe Frank (...)

Sendt: 3. november 2020 13:32

Til: Sørensen, Lykke (...) ...

Cc: Ekebjærg, Peter-Chresten (...) ...; Wilbert, Tenna (...) ...

Emne: NOST - delplan for aflivning af mink i Danmark

Kære Lykke

Jeg vedhæfter den samlede plan. Ressourcebehovet for politiet vil være ca. 120 politifolk til at drive stabene nationalt og regionalt i en to-skiftet tjeneste alle ugens dage. Derudover vil der være behov for ca. 400 myndighedspersoner. Disse behøver ikke nødvendigvis alene at komme fra politiet. Jeg kan ikke komme nærmere før vi får lov til at tage fat i de andre myndigheder.
...”;

har hun forklaret, at hun ikke tror, at Thorkild Fogde kiggede på sin mail under departementschefmødet den 3. november 2020 kl. 13.30. Hun skimmede delplanen, inden hun videresendte den til Thorkild Fogde.

Forevist sin sms-korrespondance med Thorkild Fogde af 3. november 2020 (actioncardekstrakten s. 1039):

”...

[Thorkild Fogde kl. 14.22]: Har lige sendt dig Teams indkaldelse til kl 14.30

[Lykke Sørensen kl. 14.23]: Ok - sender du også til Uffe. Han er varslet
...”;

har hun forklaret, at hun og Uffe Stormly skulle deltage i mødet med Thorkild Fogde den 2. november 2020 kl. 14.30. Hun mener, at mødet blev afholdt, og at de drøftede ressourcebehovet i forhold til eksekveringen af delplanen. Hun var ikke bekendt med, at der den 3. november 14.45 blev afholdt et departementschefmøde, hvor Barbara Bertelsen deltog. Hun har ikke deltaget i departementschefmøder vedrørende mink. Hun ved ikke, om hendes møde med Thorkild Fogde og Uffe Stormly den 3. november 2020 kl. 13.15 skulle forberede Thorkild Fogde på hans deltagelse i departementschefmødet den 3. november 2020 kl. 14.45.

Forevist Thorkild Fogdes sms til hende af 3. november 2020 (actioncardekstrakten s. 1039):

”...

[Thorkild Fogde]: Er du på? Mink skal på KU i aften.
...”;

har hun forklaret, at denne sms vedrørte et indsatsgruppemøde, hvor hun havde problemer med at logge på det virtuelle møde. Hun husker ikke, hvorvidt hun fik en tilbagemelding fra departementschefmødet af Thorkild Fogde. Hun forholdt sig konstaterende til, at mink skulle på et KU-møde. Det var en meget alvorlig krise, og der lå på dette tidspunkt en alvorlig risikovurdering fra Statens Serum Institut. Der var en bred nervøsitet for, hvordan mutationer af coronavirus kunne påvirke kommende vacciner. Hun fik denne viden under sit møde med Uffe Stormly og Thorkild Fogde om aftenen den 2. november 2020.

Forevist passage af notitsen ”Notits om Rigspolitiets dialog med Justitsministeriets departement vedrørende indsatsen med aflivning af mink” af 1. december 2020 (actioncardekstrakten s. 967):

”...

Herudover er Justitsministeriet løbende i telefonisk kontakt med Rigspolitiet, herunder bl.a.
– tirsdag den 3. november 2020 om forberedelse af beslutningsoplægget til brug for møde i Regeringens Koordinationsudvalg samme aften
...”;

har hun forklaret, at hun ikke deltog i forberedelsen af beslutningsgrundlaget til KU-sagen af 3. november 2020. Normalt deltager Rigspolitiet ikke i forberedelsen af KU-sager. Hun mener ikke, at Rigspolitiet var blevet bedt om at komme med et bidrag til KU-sagen af 3. november 2020.

Forevist Uffe Stormlys mail af 3. november 2020 kl. 16.45 (actioncardekstrakten s. 90) til Lisbeth Gro Nielsen, som tillige blev sendt i kopi til hende (Lykke Sørensen), med emnet ”Plan vedrørende mink”:

”...

Kære Lisbeth

I henhold til telefonisk aftale fremsender jeg vedhæftede plan.

...”;

har hun forklaret, at hun ikke var bekendt med, at delplan BN 284 skulle sendes til Justitsministeriet. Der er ikke noget usædvanligt i, at Justitsministeriet modtog delplanen. Hun vidste ikke, at delplanen skulle indgå i KU-sagen som et bilag. Rigspolitiet sender løbende materiale til Justitsministeriet uden, at hun godkender fremsendelserne. Justitsministeriet var bekendt med, at man i Rigspolitiet var i gang med at udarbejde delplanen. Hun husker ikke, at hun skulle have fået en anmodning fra Justitsministeriet om, at de ville modtage delplanen. Hvis hun havde vidst, at delplanen skulle indgå i KU-sagen, så ville hun have tydeliggjort, at delplanen kun var et udkast til en operationsplan.

Forevist passage fra NOST-delplan BN 284 ”For myndighedernes tværsektorielle indsats i forhold til aflivning af mink i forbindelse med covid-19” (actioncardekstrakten s. 93):

”...

På den baggrund er det politisk besluttet, at alle mink i Danmark skal aflives hurtigst muligt. Dette for at minimere risikoen for, at en kommende vaccine ikke vil have den forventede effekt i forhold til, at kunne reducere smittespredningen i Danmark og derved en øget belastning på det danske sundhedssystem.

...”;

har hun forklaret, at dette udkast til delplanen skulle rumme muligheden for, at der efterfølgende blev truffet beslutning om, at alle mink i Danmark skulle aflives. Delplanen kunne træde i kraft, hvis det politisk blev besluttet, at alle mink skulle aflives. De havde fået et klart oplæg fra Justitsministeriet om, at delplanen skulle rumme en operativ plan for aflivning af alle mink i Danmark. Der var ikke delplaner for andre scenarier, idet der allerede forelå en plan for håndteringen af coronasmitte blandt mink fra oktober 2020.

Den 3. eller 4. november 2020 fik hun en tilbagemelding fra KU-mødet af Thorkild Fogde. Han videregav, at regeringen havde besluttet, at alle mink i Danmark skulle aflives. Hun er usikker på, hvornår hun fik denne tilbagemelding.

Forevist sin sms-korrespondance med Thorkild Fogde den 4. november 2020 (actioncardekstrakten s. 1042):

”...

[Thorkild Fogde kl. 10.40]: Johan skriver, at I gerne må kontakte Anne Mette vedr mink.

...

[Lykke Sørensen kl. 10.53]: Som altid lidt tvivl om konklusionen- er ved at få detaljerne afklaret

...”;

har hun forklaret, at hun havde en drøftelse med Anne-Mette Lyhne Jensen, hvor hun fik detaljerne for regeringens beslutning fra KU-mødet den 3. november 2020. Hun og Anne-Mette Lyhne Jensen talte ikke om, at der var et hjemmelsproblem i forhold til aflivning af alle mink den 4. november 2020. Hun mener, at Anne-Mette Lyhne Jensen den 5. november 2020 nævnte, at der var en hjemmelsproblematik i forhold til aflivning af alle mink.

Forevist sin sms-korrespondance med Thorkild Fogde den 4. november 2020 (actioncardekstrakten s. 1044):

”...

[Lykke Sørensen kl. 14.31]: Vi skal deltage i møde med Johan kl. 15 - jeg er ved at arrangere en briefing kl. 14.45.

[Thorkild Fogde kl. 14.32]: Fint. Vi slutter inden.

...

[Lykke Sørensen kl. 15.01]: Dette møde er om smitteopsporing

[Lykke Sørensen kl. 15.03]: Du behøver ikke komme med. Om mink er der partilederorientering

...”;

har hun forklaret, at mødet den 4. november 2020 kl. 15 med Johan Legarth handlede om smitteopsporing.

Hun var på dette tidspunkt bekendt med, at statsminister Mette Frederiksen skulle holde pressemøde kl. 16.00 vedrørende regeringens beslutning fra KU-mødet den 3. november 2020. Hun så dele af pressemødet, men hun havde meget travlt, og hun kunne derfor ikke se hele pressemødet. Hun så formentlig indledningen af pressemødet samt statsminister Mette Frederiksens indlæg.

Forevist sin sms-korrespondance med Thorkild Fogde den 4. november 2020 (actioncardekstrakten s. 1047):

”...

[Thorkild Fogde kl. 19.01]: ... Kan du få NOST til i aften at indkalde til et videomøde i morgen tidlig med alle myndighedernes topfolk samt branchen.

...

[Lykke Sørensen kl. 19.02]: Vi indkalder til virtuelt møde gennem nost'en til kl. 8 i morgen

...”;

har hun forklaret, at Thorkild Fogde ønskede, at der blev opsat et møde med styrelsescheferne i NOST den 5. november 2020, så han kunne understrege, at man nu stod i en meget alvorlig situation, og at der var behov for, at alle myndigheder bidrog og bakkede op om opgaveløsningen. Hun ved ikke, hvad der har været af sædvanlige NOST-møder med Uffe Stormly for bordenden i dagene efter KU-mødet den 3. november 2020. Mødet den 5. november 2020 var et ekstraordinært møde med Thorkild Fogde for bordenden. Mødet blev afholdt som følge af, at aflivningsindsatsen nu skulle eskaleres. Mødet blev sat op i direkte forlængelse af statsministerens pressemøde den 4. november 2020, hvor regeringens beslutning om aflivning af alle mink blev meldt ud.

Forevist sms-korrespondance mellem Thorkild Fogde og Johan Legarth af 4. november 2020 (actioncardekstrakten s. 1006-1007):

”...

[Thorkild Fogde kl. 19.23]: Kan du og jeg og Lykke fortsætte mødet på jeres platform

[Thorkild Fogde kl. 19.27]: Vi har brug for lige at tale sammen. Gerne sådan, at Anne Mette også deltager.

[Johan Legarth kl. 19.28]: Anne-Mette sender en indkaldelse nu. Studsgaard spørger, hvem hans dyrlæger mv. skal række ud til i forhold til mødet kl.8

...”

har hun forklaret, at hun ikke husker mødet den 4. november 2020 om aftenen, eller hvad dette møde handlede om. Hun husker ikke, hvorvidt hun deltog i indsatsgruppemøder den 4. november 2020. Mødet handlede muligvis om den sideløbende indsats i de syv nordjyske kommuner, og hvilke restriktioner der skulle gælde der. Hun blev først bekendt med hjemmelsproblematikken den 5. november 2020.

Forevist passage af notitsen ”Notits om Rigspolitiets dialog med Justitsministeriets departement vedrørende indsatsen med aflivning af mink” af 1. december 2020 (actioncardekstrakten s. 967):

”...

- møde med Justitsministeriet som opfølgning på indsatsgruppemødet onsdag den 4. november 2020 fra kl. 19.30,

...”

har hun forklaret, at hun ikke husker, hvad der blev drøftet på indsatsgruppemøde eller på det efterfølgende opfølgingsmøde mellem hende, Thorkild Fogde, Johan Legarth og Anne-Mette Lyhne Jensen. Der blev afholdt rigtig mange møder. Hun er sikker på, at man på indsatsgruppemødet den 4. november 2020 drøftede restriktionerne i Nordjylland.

Forevist Thorkild Fogdes mail af 5. november 2020 kl. 07.05 (actioncardekstrakten s. 135) til hende og Uffe Stormly, som tillige er sendt i kopi til Anders Frandsen (Rigspolitiet), med emnet ”Bekræftede deltagere på mødet kl. 8”:

”...

Tak. Jeg sidder lige og gennemgår materialet endnu en gang.

Da bonusordningen for hurtig aflivning løber i 10 dage (5 dage for besætninger under 7.500 dyr), så tænker jeg, at det operative mål, der skal sættes overfor styrelsescheferne i NOST her til morgen, bør være en fuld aflivning af alle syge og karantæneramte dyr inden for samme tidsfrist, startende med de 5 kommuner i Nordjylland, hvor en fuld aflivning af både syge og raske dyr i sagens natur har stærkt hastende førstehedsprioritet.

Samtidig vil min utvetydige opfordring til branchen på myndighedernes fælles pressebriefing i dag kl. 12 være, at alle smittefrie og ikke-karantæneramte farme – det vil sige navnlig farme i Østjylland, Syd- og Sønderjylland, Fyn og Øerne - påbegynder normal aflivning og pelsning af deres dyr allerede i dag, så den kan være afsluttet inden for samme frist.

Dermed skulle alle dyr i Danmark gerne være aflivet mandag den 16. november 2020.

...”

har hun forklaret, at det eneste materiale, som blev sendt ud til møde den 5. november 2020 kl. 08.00, var Statens Serum Instituts nye risikovurdering. Hun oplyste Thorkild Fogde om, at det var et meget optimistisk mål, at alle mink skulle være aflivet den 16. november 2020. På dette tidspunkt var der store ressourcemæssige udfordringer i forhold til aflivningen af mink, og man havde ikke et fuldt overblik over, hvor mange mink, der var i Danmark.

På styrelseschefmødet den 5. november kl. 08.00 lagde Thorkild Fogde ud med at indskærpe den alvorlige situation, samt at der var behov for, at alle stillede deres ressourcer til rådighed for NOST-operationen, som skulle stå for aflivningsindsatsen. Fødevarestyrelsen oplyste på dette møde, at der, efter deres opfattelse, ikke var hjemmel til at aflive alle mink, men at de var ved at skaffe hjemmel hertil.

Forevist passage fra referatet ”Referat af møde med styrelseschefer i beredskabet i regi af NOST den 5. november 2020 kl. 8.00 vedrørende mink-indsatsen” af 29. december 2020 (actioncardekstrakten s. 974):

”...

Thorkild Fogde indledte mødet med at opridse situationen:

- Danmark står i en beredskabsmæssig nødsituation, hvor der er behov for at gentage øvelsen fra foråret med samme tyngde i et nyt situationsbillede – dog er det denne gang også Danmarks internationale renommé, der står på spil.

...

Thorkild Fogde gik herefter over til at omtale regeringens beslutning, der blev truffet den 4. november 2020 om aftenen:

...

Thorkild Fogde opsummerede, at der er behov for en hurtig og effektiv myndighedsindsats, hvor samtlige myndigheder arbejder ud fra en fælles krisebevidsthed. Der skal løbende opretholdes et godt samarbejde med branchen, der skal arbejde ud fra samme krisebevidsthed som myndighederne.

...

Lykke Sørensen tilføjede, at der opretholdes en løbende og tæt kontakt til minkbranchen, og at der nu iværksættes en intensiv smitteopsporing i forhold til de mennesker, der er fundet smittet med den særlige mink-mutation (Cluster 5).

Der blev herefter givet mulighed for bemærkninger og spørgsmål.

Hanne Larsen understregede et behov for, at den igangværende indsats fortsættes, således at der også prioriteres i forhold til de områder syd for Limfjorden, hvor der er konstateret aktiv virus, og at trykket således bør holdes i forhold til alle smittede besætninger.

Der er konstateret særlige udfordringer i forhold til destruktionsmuligheder og transport til destruktion.

Pelsningen i zone 3 er i gang på helt normal vis, og der skal arbejdes på en hjemmel til, at alle dyr (inklusive avlsdyr) aflives.

...”

har hun forklaret, at Thorkild Fogdes henvisning til regeringens beslutning af 4. november 2020 henviser til statsministerens pressemøde den 4. november 2020. Hun mener, at Hanne Larsens (Fødevarestyrelsen) indlæg er gengivet stort set ordret i referatet. Hanne Larsen redegjorde for, at der ikke

var hjemmel til at tvinge minkavlere i zone 3 til at aflive deres mink. Oplysningen om den manglende lovhjemmel gav ikke anledning til nogen drøftelser på mødet.

Den operative løsning, som hun fremlagde i sin sms den 2. november 2020 til Thorkild Fogde, var en idé og ikke en beslutning. Hun mener ikke, at hun fik oplysningen om hjemmelsproblematikken fra Justitsministeriet den 4. november 2020. Umiddelbart efter mødet den 5. november 2020 kl. 08.00 havde hun en samtale med Anne-Mette Lyhne Jensen om hjemmelsproblematikken. Hun mener også, at hun havde en samtale med Thorkild Fogde om den manglende lovhjemmel efter mødet. Hun havde endvidere et møde med Morten Holland Heide vedrørende Nordjyllandspakken.

Forevist passage fra gengivelsen af Morten Holland Heides forklaring afgivet for kommissionen den 5. november 2021 (forklaringsdokumentet s. 863-864):

”...

Der var et virtuelt møde den 5. november 2020 kl. 9.45 om nordjyllandsrestriktionerne, hvor også Rigspolitiet, ved bl.a. Lykke Sørensen, var med. Derudover var Anne-Mette Lyhne Jensen, repræsentanter fra Sundhedsministeriet og departementet også til stede. I randen af mødet sagde han til Lykke Sørensen, på baggrund af mailen fra Paolo Perotti den 4. november 2020 om aftenen, at der var rejst en problemstilling om hjemlen, hvilket de ville kigge på hurtigst muligt. Lykke Sørensen sagde, at hun allerede var opmærksom herpå, da Miljø- og Fødevarerministeriet eller fødevarermyndighederne allerede havde oplyst hende herom, så det kom ikke som en overraskelse. Han informerede ikke Statsministeriet herom, og han ved ikke, om andre fra Justitsministeriet gjorde det.

...”;

har hun forklaret, at det er korrekt, at hun havde et møde med Morten Holland Heide den 5. november 2020, hvor han nævnte hjemmelsproblematikken. Efterfølgende havde hun en telefonsamtale med Anne-Mette Lyhne Jensen. NOST'en er en koordinerende enhed, som styres af den lovgivning, der hører til den pågældende sektormyndighed, som NOST'en understøtter. I dette tilfælde var Fødevarermyndighederne den sektoransvarlige myndighed. Politiet forholdt sig konstaterende til, at den sektoransvarlige myndighed sagde, at der ikke er hjemmel til at kræve mink i zone 3 aflivet. NOST'en havde ikke noget særligt fokus på mink i zone 3, idet NOST'en havde rigeligt at se til med aflivningerne af mink i zone 1 og 2. Minkavlerne i zone 3 skulle pelse deres mink selv, hvilket også stemte overens med det, som Hanne Larsen udtrykte på mødet den 5. november 2020 kl. 08.00.

Den 5. november 2020 ringede Anne-Mette Lyhne Jensen til hende og orienterede hende om, at Justitsministeriet var ved at undersøge, hvorvidt der var hjemmel til at kræve ikke-smittede mink i zone 3 aflivet.

Forevist passage fra gengivelsen af Anne-Mette Lyhne Jensen forklaring afgivet for kommissionen den 13. november 2020 (forklaringsdokumentet s. 641-642):

”...

Hun havde endvidere ringet til Lykke Sørensen (Rigspolitiet) sidst på eftermiddagen den 5. november 2020 og oplyst hende om, at Miljø- og Fødevarerministeriet havde vurderet, at der ikke var hjemmel til aflivning af alle mink i Danmark, og at Justitsministeriet havde kigget på det, men hverken kunne eller ville tilsidesætte denne vurdering.

...”;

har hun forklaret, at hun først på formiddagen den 5. november 2020 fik besked om, at Justitsministeriet var ved at undersøge hjemmelsspørgsmålet. Denne oplysning fik hun muligvis fra Morten

Holland Heide. Om eftermiddagen blev hun ringet op af Anne-Mette Lyhne Jensen, som oplyste hende om, at Justitsministeriet ikke kunne eller ville tilsidesætte Miljø- og Fødevareministeriets vurdering af, at der ikke var hjemmel til at kræve alle mink i Danmark aflivet. Justitsministeriets vurdering stemte således overens med sektormyndighedens udmelding på mødet den 5. november 2020 kl. 08.00. Justitsministeriet ville ikke sige andet end sektormyndigheden. Regeringens udmeldinger på pressemøder er regeringens ansvar. Hendes ansvar var at sikre, at NOST'en overholdt sektormyndighedens lovgivning.

Forevist sin mail af 5. november 2020 kl. 10.42 (actioncardekstrakten s. 151) til Thorkild Fogde og Uffe Stormly med emnet "Flaskehalse":

"...

Kære Thorkild

Jeg tror, at Uffe er i møde. Så jeg har indsat mine umiddelbare bemærkninger.

Herudover er der et hjemmelsspørgsmål, jf. vores samtale, som JM kigger på.

Der kan dukke yderligere op.

..."

har hun forklaret, at hun ikke husker Thorkild Fogdes reaktion på, at der ikke var hjemmel til at kræve alle mink aflivet. Thorkild Fogde var også til stede på styrelseschefmødet den 5. november 2020, hvor Hanne Larsen oplyste, at der ikke var hjemmel til at aflive mink i zone 3. Hun og Thorkild Fogde drøftede ikke, at de skulle afvente Justitsministeriets vurdering af hjemmelsspørgsmålet. Under sin samtale med Anne-Mette Lyhne Jensen den 5. november 2020 fik hun (Lykke Sørensen) oplyst, at der var et hastelovforslag på vej. Dette videregav hun senere på dagen til Uffe Stormly. Det er utænkeligt, at hun ikke også videregav oplysningen om hastelovforslaget til Thorkild Fogde. Fødevarestyrelsen gav Politiområdet i Rigspolitiet besked om, at der ville komme et hastelovforslag. Birgitte Buch deltog i styrelseschefmødet den 5. november 2020 kl. 08.00, hvor det kom frem, at der manglede lovhjemmel til at kræve mink i zone 3 aflivet. Hun oplyste ikke efterfølgende Birgitte Buch om Justitsministeriets konklusion i forhold til hjemmelsspørgsmålet.

Hun blev først opmærksom på, at der var blevet udarbejdet et actioncard, da det kom frem i pressen. Hun var efterfølgende involveret i redegørelsen af forløbet omkring actioncardet.

NOST'en koordinerede indsatsen af aflivning af mink i Danmark, og NOST'en fokuserede på aflivning af smittede mink i zone 1 og zone 2. Hun gjorde sig ikke nogle tanker om opdelingen mellem zonerne. Det var en kæmpe indsats at få aflivet alle mink i zone 1 og zone 2, og de havde ikke særskilte overvejelser om, at politiet skulle ind og aflive mink i zone 3.

Forevist mailkorrespondance af 5. november 2020 kl. 20.45 (actioncardekstrakten s. 220-221) mellem hende og Uffe Stormly, som tillige blev sendt i kopi til Peter-Chresten Ekebjærg (Rigspolitiet), med emnet "Talepinde":

"...

Fra: Stormly, Uffe Frank (...)

Til: Sørensen, Lykke (...)

Cc: Ekebjærg, Peter-Chresten (...)

Emne: Talepinde

Dato: 5. november 2020 20:45:50

Kære Lykke

Korte talepinde til Rigspolitichefen

- Fødevarestyrelsens CALL-CENTER bliver fredag den 6. november styrket med yderligere kapacitet til, at ringe til minkfarmere, der har raske mink, men som skal aflives.
- Rigspolitiet etablerer et CALL-CENTER for at understøtte Fødevarestyrelsen med denne opgave
- 60 elever fra politiskolen vil fredag, lørdag og søndag styrke den fælles myndighedsopgave der skal løses
- Opgaven er primært telefoniskontakt til de minkejere, der har ikke smittet mink, men hvor minkene skal aflives hurtigst muligt
- Kontakten til minkejeren omhandler de rent praktiske forhold, der omhandler de processer og procedurer der skal sættes i værk samtidig med, at der er fokus på den svære situation som den enkelte minkejer befinder sig i

...

From: Sørensen, Lykke (...)

To: Stormly, Uffe Frank (...)

Cc: Ekebjærg, Peter-Chresten (...)

Subject: SV: Talepinde

Date: 5. november 2020 21:01:17

Kære Uffe

Jeg forstår det sådan, at vi ringer til minkejerne, men bliver der også et nummer, som de kan ringe til os på?
...”

og forevist sin mail af 6. november 2020 kl. 15.13 (actioncardekstrakten s. 283-284) til Signe Jensen (Rigspolitiet), som tillige blev sendt i kopi til Thorkild Fogde, Peter-Chresten Ekebjærg og Uffe Stormly, med emnet ”Talepapir til Thorkild Fogde”:

”...

Kære Signe

Talepinde til TFO.

- Der er nu planlagt og igangsat aflivning af mink i de 7 nordjyske kommuner.
- Der er i alt 288 mink-farme i de 7 berørte nordjyske kommune.
- På 259 (ud af de 288) mink-farme har myndighederne ansvaret for aflivning, fordi besætningerne er smittede, og farmene er indenfor 7,8 km zonerne rundt om de smittede farme.
- Disse 259 farme omfatter i alt ca. 3 mio mink. På de øvrige farme, hvor der kan pelses normalt, er der kun et meget begrænset antal mink.

- Vi har aktuelt aflivet mink på 97 (af de 259) farme. Det svarer til, at der er aflivet knap 1 mio mink ud af de ca. 3,0 mio mink, der er omfattet af myndighedsaflivningen.
- Samtidig med de aflivninger, som myndighederne har ansvaret for, er der stort fokus på at sikre en hurtig pelsning på de mink farme, der er beliggende i de 7 berørte kommuner, og som ikke er omfattet af myndighedsaflivningen.
- Vi er meget bevidste om vigtigheden af hurtigst muligt at kunne få aflivet alle mink i de berørte kommuner.

...

- Selvom myndighederne har stort fokus på de særligt berørte nordjyske kommuner, vil der stadig være kapacitet i det vestjyske område til også at foretage myndighedsaflivning der, men dog i et mindre omfang på baggrund af prioriteten af nordjyske kommuner.
- Der arbejdes stadig på at øge kapaciteten i forhold til at håndtere de aflivede mink.
- Der arbejdes intensivt med tilvejebringe alternative løsninger som afbrænding, transport og midlertidig opbevaring af mink
- Der er i dag iværksat assistance til Fødevarestyrelsen med drift af et CALL – CENTER, der skal sikre, at mink-farmene kan få oplysninger om situationen samt kompensations- og bonusordninger.

...”,

har hun forklaret, at hun tror, at disse talepinde skulle anvendes af Thorkild Fogde på et af de mange pressemøder, som løbende blev afholdt i disse dage. Der blev afholdt og aflyst en del pressemøder i denne periode, og hun husker ikke, hvorvidt disse talepinde blev anvendt. Det var sædvanlig praksis, at der blev udarbejdet talepinde til pressemøderne.

Hun hørte om udfærdigelsen af actioncardet og den uheldige formulering den 10. eller 11. november 2020. Hun hørte om det, da actioncardet og myndighedernes kommunikation med minkavlere blev omtalt i pressen. Rigspolitiet gik herefter i gang med at gennemgå deres kommunikation med minkavlere med henblik på at afdække eventuelle uheldige eller uhensigtsmæssige formuleringer i kommunikationen med minkavlere. Hun fik tilsendt det pågældende actioncard af Peter-Chresten Ekebjærg.

Forevist Peter-Chresten Ekebjærgs mail af 10. november 2020 kl. 10.52 (actioncardekstrakten s. 594) til hende med emnet ”2020-11-07 Actioncard nr 1 om samtale med ejere af minkfarme version 4 07 november 2020”:

”...

Hej Lykke

Hermed som aftalt det actioncard, der er benyttet ved opringning til zone 3 farmene (ikke smittede uden for karantæne zoner).

Bemærk sidste afsnit i actioncard’et.

...”,

og forevist sin mail af 10. november 2020 kl. 11.10 (actioncardekstrakten s. 598) til Thorkild Fogde med emnet "Actioncard - Mink":

"...

Kære Thorkild

Vedhæftet, jf. min sms, det tidligere udfærdigede actioncard om samtale med ejere af minkfarme, hvor besætningen ikke er smittet (zone 3).

Om fremgangsmåden er følgende anført (se navnlig teksten med rødt nedenfor):

...

For så vidt er det blot en gengivelse af den beslutning, som regeringen offentligt har tilkendegivet, og der er ikke givet et pålæg eller lignende, men vi har trukket actioncardet tilbage og laver en ny formulering, indtil vi har en afklaring af situationen. Vi har i løbet af weekenden talt med ca. 400 minkavlere, og vi har desværre ikke kendskab til, i hvor mange tilfælde minkavleren måtte have afvist at deltage.

Jeg har lagt en besked til Anne Mette for at give hende ovennævnte orientering.

...",

har hun forklaret, at da hun modtog Peter-Chresten Ekebjærgets mail med actioncardet, så kontaktede hun Thorkild Fogde og oplyste ham om actioncardets uheldige formulering. Hun kontaktede også Justitsministeriet og oplyste, at actioncardet havde en uheldige formulering, samt at det var anvendt i et call-center, som stod for at ringe til minkavlere i zone 3. Der var ikke nogen særlig grund til, at hun stod for at orientere Justitsministeriet. Orienteringen af Justitsministeriet skulle ske hurtigst muligt i lyset af den offentlige debat i pressen. Det er meget sandsynligt, at Thorkild Fogde drøftede actioncardets formulering med Johan Legarth. De fandt efterfølgende ud af, at der forelå Excel-ark med oplysninger om, hvor mange minkavlere var blevet præsenteret for den uheldige formulering i actioncardet.

Forevist sin mail af 10. november 2020 kl. 11.46 (actioncardekstrakten s. 596) til Peter-Chresten Ekebjærg med emnet "SV: 2020-11-07 Actioncard nr 1 om samtale med ejere af minkfarme version 4 07 november 2020":

"...

Kære Peter

Jeg har orienteret TFO og JM (Anne Mette Lyhne) om nedenstående. Jeg har i den forbindelse tilkendegivet, at fremgangsmåden og formuleringen i actioncardet svarer til den offentlige udmelding, og at der ikke derved er givet pålæg eller lignende.

Jeg har også understreget, at actioncardet ikke længere anvendes. Jeg vil gerne se det nye.

JM overvejer, om de ønsker det tidligere actioncard fremsendt.

...",

har hun forklaret, at formuleringen i actioncardet stemte overens med regeringens udmelding på pressemødet den 4. november 2020. Actioncardets indhold stemte endvidere overens med de oplysninger, der fremgik af Miljø- og Fødevarerministeriets hjemmeside.

Forevist passage fra actioncardet version 4 ”Actioncard nr. 1 om samtale med ejere af raske mink-farme (covid-19)” (actioncardekstrakten s. 27):

”...

Ved ”NEJ” fra ejer:

Det er jeg ked af at høre, men beslutningen er truffet. Manglende medvirken vil derfor betyde, at du ikke får mulighed for at opnå bonussen, og du kan forvente, at myndighederne så kommer og foretager tømning af besætningen alligevel. Jeg vil derfor høre, om dette får dig til at ændre beslutningen?

...”

har hun forklaret, at hun tror, at henvisningen til ”beslutningen” henviser til regeringens beslutning, som blev udmeldt på statsministerens pressemøde den 4. november 2020. Rigspolitiet har indrømmet, at man skulle have tydeliggjort, at minkavlere i zone 3 ikke havde pligt til at aflive deres mink. Actioncardet havde en uheldig formulering, som kunne give disse minkavlere opfattelsen af, at de havde pligt til at aflive deres mink. De talte efterfølgende med de 8 minkavlere, som havde afvist at aflive deres mink, og som have fået meddelt den uheldige formulering i actioncardet. De rettede ikke henvendelse til de resterende minkavlere i zone 3. Actioncardet baserede sig på Fødevarestyrelsen oplæg. Rigspolitiet bistod sektormyndigheden i kontakten til minkavlerne.

Adspurgt af kommissionen og forevist passage fra actioncardet version 4 ”Actioncard nr. 1 om samtale med ejere af raske minkfarme (covid-19)” (actioncardekstrakten s. 25-27):

”...

Regeringen har truffet beslutning om at alle mink i raske minkbesætninger skal tælles op for at kunne udmåle betaling til ejeren.

...

Du skal tale med ejeren af den pågældende minkfarm. Vis forståelse for den svære situation, som avlere står i med tømning af deres farm for mink og hav under samtalen også for øje, om pågældende ejer eventuelt udviser en adfærd, der gør, at der eventuelt er nærmere behov for psykologisk bistand. Vejled såfremt det skønnes nødvendigt om, at der kan rettes henvendelse til den kommunale psyko-sociale indsats i forbindelse med covid-19 – nærmere information kan pågældende søge på sin egen kommunes hjemmeside.

...

Hej, du taler med [TITEL] [NAVN]. Jeg ringer fra Rigspolitiet på vegne af Fødevarestyrelsen, da regeringen af hensyn til folkesundheden har truffet beslutning om at alle mink i Danmark skal aflives. Jeg ringer derfor vedrørende optælling af mink i raske besætninger.

...”

har hun forklaret, at det ikke var et problem, at politiet ringede ud til minkavlere i zone 3. Politiet ringede på vegne af Fødevarestyrelsen. Hun var ikke med til at træffe beslutningen om, at man skulle ringe til minkavlere i zone 3. Hun er enig i, at formuleringen, om at regeringen har truffet beslutning om at alle mink skal aflives, er problematisk i forhold til den manglende lovhjæmmel. Opkaldene til minkavlere i zone 3 var en opgave, som Politiet foretog på vegne af Fødevarestyrelsen.

Adspurgt af kommissionen og forevist passage fra actioncardet version 5 ”Actioncard nr. 1 om samtale med ejere af raske minkfarme (covid-19)” (actioncardekstrakten s. 34):

”...

Hej, du taler med [TITEL] [NAVN]. Jeg ringer fra Rigspolitiet på vegne af Fødevarestyrelsen, da regeringen af hensyn til folkesundheden har anbefalet, at alle mink i Danmark aflives. Jeg ringer derfor vedrørende optælling af mink i raske besætninger.
...”;

har hun forklaret, at det var en fejl, at det i første actioncard fremgik, at alle mink skulle aflives. Rigspolitiet besluttede efterfølgende, at de kun ville ringe til de otte minkavlere, der havde fået formuleringen under punktet ”ved nej” på trods af, at de resterende minkavlere også var blevet præsenteret for beskeden om, at alle mink skulle aflives. På dette tidspunkt var der meget debat om den manglende lovhjælp, så hun tror, at alle minkavlere var klar over, at de ikke havde pligt til at aflive deres mink. Hjemlen til at foretage opringningen til minkavlere findes i Fødevarestyrelsens lovgivning. Politilovens § 2 hjemler, at Politiet kan bistå andre myndigheder. Hun og Thorkild Fogde besluttede, at de kun skulle ringe rundt til de otte minkavlere, der havde fået formuleringen i punktet ”ved nej” efter drøftelser med afdelingschef Anders Sparholt Jørgensen (Justitsministeriet). Hun tror også, at Thorkild Fogde drøftede beslutningen med Johan Legarth. Beslutningen blev dog endeligt truffet af Rigspolitiet. De overvejede ikke at ringe rundt til de minkavlere i zone 3, som under telefonsamtalen med politiet ikke havde nægtet at aflive deres mink.

Forevist sms-korrespondance af 11. november 2020 mellem hende og Thorkild Fogde (actioncardekstrakten s. 1069-1071):

”...

[Lykke Sørensen kl. 13.08]: Interessant

[Thorkild Fogde kl. 13.19]: Ja, og lidt uhyggeligt. Vi må høre mere på Indsatsgruppens møde kl 14.

[Lykke Sørensen kl. 14.32]: Kan se at fødevareministeren ifølge DR har sagt i samrådet, at en teknisk fejl i NOSTen betød, at brevet til minkavlerne først kom ud tirsdag. Det er helt nyt for mig, og jeg er ved at løbe det op.

...

[Thorkild Fogde kl. 16.56]: JM er stadig meget optaget af actioncards og vores opfølgning overfor medarbejdere og minkavlere ifht retstilstanden. De tænker, at det vil stå centralt i redegørelsen og give anledning til politiske spørgsmål.

...

[Lykke Sørensen kl. 17.10]: Jeg er nok nødt til at hoppe af for at fokusere på redegørelsen. Det er jo lidt uheldigt, men vi må opfordre til, at de kommer med forslag og input

[Thorkild Fogde kl. 17.12]: Yep. Jeg ringer til dig, når vi er færdige. Jeg indskærper igen, før vi slutter, at de skal følge op overfor relevant personale mht retstilstanden i zone 3, men jeg er meget usikker på, hvad der kan gøres yderligere. Vh Thorkild

[Lykke Sørensen kl. 17.13]: Enig. Jeg tror, at det bliver mere klart, når vi får skrevet redegørelse.

...”;

har hun forklaret, at hun ikke husker, hvad disse sms'er henviser til. Hendes sidste sms havde ikke nogen sammenhæng med de to foregående SMS'er. Hun og Thorkild Fogde havde drøftelser om, hvorvidt de skulle kontakte de minkavlere i zone 3, som havde nægtet at aflive deres mink. Dette var dog ikke det centrale i Rigspolitiets bidrag til Justitsministeriets samlede redegørelse af forløbet. Det centrale i Rigspolitiets bidrag til redegørelsen var, at der var blevet udarbejdet et actioncard med et forkert indhold.

Forevist passage fra udkast til Rigspolitiets bidrag til redegørelsen ”Rigspolitiets bidrag til redegørelse om hjemmelsgrundlaget i forhold til aflivning af alle mink i Danmark” (actioncardekstrakten s. 687):

”...

Der blev i den forbindelse udfærdiget ”Actioncard nr. 1 om samtale med ejere af raske minkfarme” [til brug for de medarbejdere, der skulle forestå opkaldene](#). Dette ~~Actioncard~~ byggede til dels på Fødevarestyrelsens dokument af 5. november 2020 om ”Telefonsamtaler om optælling af mink i raske besætninger” (bilag 3). [Fødevarestyrelsen gennemlæste og godkendte Rigspolitiets ”Actioncard nr. 1”. Det fremgår bl.a. af dette actioncard, at Rigspolitiet foretog opkald til minkejerne på vegne af Fødevarestyrelsen.](#)

...”

har hun forklaret, at Fødevarestyrelsen ikke læste eller godkendte actioncard nr. 1. Denne sætning blev derfor også slettet i den endelige version. Hun mener, at den endelige version af redegørelsens afsnit vedrørende actioncardet var fyldestgørende for det passerede.

Adspurgt af advokat Marc Stounberg, bisidder for Hanne Larsen og forevist transskriberet udgave af statsministerens pressemøde den 4. november 2020 kl. 16.00 (actioncardekstrakten s. 103):

”...

Statsminister Mette Frederiksen:

...

For at understøtte den aflivningsindsats, som fødevaremyndighederne allerede er i gang med at iværksætte, så, og allerede er i gang med, så iværksættes der nu en nødplan for aflivning, som håndteres i regi af Den nationale operative stab under politiets kommando og med bistand fra Forsvaret, fra Beredskabsstyrelsen og fra Hjemmeværnet.

...”

har hun forklaret, at statsministerens udmelding ikke var en fravigelse af sektoransvaret. Hun anser det som en kommunikativ vinkel. Hun havde ikke opfattelsen af, at man fraveg de generelle vilkår for NOST’ens virke. NOST’en var det koordinerende organ med Rigspolitiet for bordenden og med Fødevarestyrelsen som understøttende sektormyndighed. Det er sektormyndighedens ansvar at sikre, at dens lovgivning overholdes. NOST-delplan BN 284 blev sendt i høring hos de relevante styrelser.

Adspurgt af advokat Marc Malmbak Stounberg, bisidder for Hanne Larsen, og forevist passage fra gengivelsen af Tejs Binderups forklaring afgivet for kommissionen den 6. november 2021 (forklaringsdokumentet s. 710):

”...

Adspurgt af sin bisidder, advokat Jacob Goldschmidt, og forevist SMS-korrespondancen onsdag den 4. november 2020 mellem Anne-Mette Lyhne Jensen og Johan Legarth, således som den fremstår på Anne-Mette Lyhne Jensens telefon, (tillægsekstrakt 3, s. 829):

”...

[Johan Legarth] kl. 10.02:

Er der dialog med fe øvrige om koordination på mink? – og kører det?

(Jeg har overfor Studsgaard bekræftet, at vi og forsvar har førersædet i tilrettelæggelsen af nød-nedslagtingen, men at vi selvfølgelig er helt afhængige af deres samspil).

...”;

har hun forklaret, at Rigspolitiet har et stort mandskab til rådighed. Når en operation skal eskaleres, så er det ofte nødvendigt at trække på politifolk, Forsvaret og Beredskabsstyrelsen.

Adspurgt af advokat Jonas Christoffersen, bisidder for sundhedsminister Magnus Heunicke, har hun forklaret, at hun ikke husker noget specifikt vedrørende et pressemøde den 7. november 2020. Hun fik ikke nogen tilbagemelding fra Thorkild Fogde efter pressemødet den 7. november 2020. Hun husker, at de i disse dage undrede sig over, hvornår det ville blive meldt ud, at der var et hastelovforslag på vej.

Adspurgt af kommissionen har hun forklaret, at der ikke var nogen reel ændring i forhold til Rigspolitiets og NOST'ens indsats efter KU-mødet den 3. november 2020. Det nye var blot, at man eskalerede indsatsen, og hermed fulgte nogle meget stor ressourceproblemer i forhold til håndteringen af aflivede mink. Rigspolitiet fortsatte i dagene efter KU-mødet den 3. november 2020 med at arbejde videre med aflivningerne i zone 1 og zone 2 i Nordjylland. Politiet foretog ligeledes opringninger til minkavlere i zone 3.

Jakob Munkhøj Nielsen

Jakob Munkhøj Nielsen har – under afhøring i kommissionen den 27. januar 2022 – forklaret blandt andet, at han er fødevarechef i Fødevarestyrelsens enhed FødevareKøbenhavn. Han er uddannet som cand.scient.pol.

Han henvendte sig i midten af oktober 2020 til direktionen for at tilbyde sin hjælp til Fødevarestyrelsens Krisestab, da han kunne se, at Fødevarestyrelsen stod overfor en rigtig stor opgave med at aflive mink. Den 19. eller 20. oktober 2020 blev han spurgt, om han ville indgå i krisestaben. Han kom herefter til at lede en aflivningsgruppe, som han selv skulle nedsætte, og som indledningsvist havde ansvaret for at koordinere myndighedsaflivningerne i zone 1 sammen med Beredskabsstyrelsen og Fødevarestyrelsens decentrale enheder. Der var endvidere indgået aftale med minkavlerne, der gik på, at minkavlerne mod et honorar selv kunne stå for at aflive deres mink i zone 1. Aflivningsgruppen opsatte derfor et system i forhold til at tage kontakt til minkavlerne i zone 1 for at indgå disse aftaler. Aflivningsgruppen fik efter pressemødet den 4. november 2020 yderligere en opgave vedrørende zone 3, og han arbejdede den 4. november 2020 om formiddagen og henover frokost på den interne kommunikation til Fødevarestyrelsens medarbejdere sammen med enkelte kommunikationsmedarbejdere i Fødevarestyrelsen.

Forevist sin mail til FødevareKøbenhavn mv. sendt den 4. november 2020 kl. 23.24 (actioncardeks-trakten s. 142):

”...

From: Jakob Munkhøj Nielsen

To: Fødevare FødevareKøbenhavn 1 201 - Personer - Sektion; Fødevare FødevareKøbenhavn 2 202 - Personer - Sektion; Fødevare FødevareKøbenhavn 3 203 - Personer - Sektion; Fødevare FødevareKøbenhavn 4 204 - Personer - Sektion; Fødevare FødevareKøbenhavn 5 205 - Personer - Sektion; Fødevare FødevareKøbenhavn Sekretariat 206 - Personer - Sektion; Lederteam København

Cc: Hanne Larsen; Camilla Brasch Andersen; Nikolas Kühn Hove; Jannik Elmegaard

Subject: VIGTIGT: Behov for din hjælp til opringninger til minkavlere torsdag

Date: 4. november 2020 23:24:56

...

Kære alle i FødevarerKøbenhavn

Hermed et lille forvarsel om at styrelsen har brug for jeres hjælp torsdag.

Jeg forestiller mig at kunne samle en stor del af de tilsynsførende, som er i Glostrup til tavlemøder torsdag til en opgave med at ringe ud til minkavlere. Hvis I har aftalt starthjælpsbesøg eller lignende torsdag eftermiddag, skal I dog som udgangspunkt ikke aflyse disse aftaler.

Opgaven består i at vi skal i gang med at ringe rundt til ikke-smittede minkfarme uden for de såkaldte 7,8 km zoner. Der skal træffes aftalerne med mink-avlere om at deres besætninger skal tælles op med start fredag. I vil skulle aftale dag og klokkeslæt for hvornår optællingen kan starte og afklare med minkavleren hvor hurtigt besætningen kan aflives. Der vil være en ”tempobonus” til avleren for hurtig aflivning i form af 20 kr. pr. mink, hvis minkavleren får tømt sin besætning inden for 10 dage – dog 5 dage for besætninger under 7.500 dyr.

Helt **lavpraktisk** forestiller jeg mig, at vi kan mødes kl. 10.00 i Loungen (evt. Skype) til en introduktion til opgaven. Herefter får I en række avlere tildelt, som I skal lave aftaler med over telefonen. Andre myndighedspersoner vil i de kommende dage stå for optællingen. Dato, klokkeslæt for optælling samt start- og slutdato for aflivning skal noteres i et regneark til styring af den samlede operation.

Opgaven er ikke fuldstændig klarlagt og mere information følger torsdag.

...”;

har han forklaret, at minkavlerne i zone 3, som Fødevarerstyrelsen ikke tidligere havde haft kontakt til, efterspurgte information efter pressemødet den 4. november 2020. Minkavlerne ringede blandt andet til Fødevarerstyrelsens kunderådgivning, og styrelsen modtog mails fra København Fur. Det blev derfor vurderet, at Fødevarerstyrelsen skulle tage kontakt til minkavlerne. Krisestaben havde mange opgaver, og folk var generelt presset. Han påtog sig derfor opgaven med at koordinere noget af kontakten til minkavlerne i zone 3. Han havde i FødevarerKøbenhavn ledelsesretten over lidt mere end 100 medarbejdere, der førte tilsyn med fødevarerVirksomheder i hovedstadsområdet, og hvor flere havde været udstationeret i Jylland i forbindelse med optælling af mink i zone 1 og zone 2. Han vurderede, at disse medarbejdere inden for kort tid kunne administrere den afgrænsede opgave med at ringe til minkavlerne i zone 3 om en frivillig aftale om optælling af deres mink. Han kan ikke huske, hvem der traf beslutning om, at der skulle ringes til minkavlerne, men han aftalte med Hanne Larsen, at han skulle stå for opgaven. Der blev afholdt et møde med medarbejdere i FødevarerKøbenhavn den 5. november 2020 kl. 12.

Forevist sin mail til Signe Balslev sendt torsdag den 5. november 2020 kl. 9:02 med emne ”Talepinde – samtale om optælling af raske mink”, som var vedhæftet dokument benævnt talepinde – samtale om optælling af raske mink (actioncardekstrakten s. 146):

”...

From: Jakob Munkhøj Nielsen

To: Signe Balslev

Subject: Talepinde - samtale om optælling af raske mink.docx

Date: 5. november 2020 09:02:47

Attachments: Talepinde - samtale om optælling af raske mink.docx

Her er så langt jeg er nået inden et møde.

...”;

og forevist uddrag af ”telefonsamtaler om optælling af mink i raske besætninger (actioncardekstrakten s. 147):

”...

Telefonsamtaler om optælling af mink i raske besætninger

Baggrund til medarbejdere fra Fødevarestyrelsen

Alle mink i raske mink-besætninger skal tælles op for at kunne udmåle erstatning til ejeren. Der skal laves aftaler med minkejere om at en myndighedsperson kommer til besætningen for at tælle op. Nogle besætninger vil være gået i gang med aflivning og pelsning. Der skal tælles op af avlsdyr, mink, døde pink og evt. pelse. Som grundlag for tal for mink fra besætning, som allerede er sendt til pelseri anvendes en følgeseddel eller lignende.

Forsøg at holde samtalen kort og fokusér på at få en aftale om optælling i hus. Du kan henvise til oplysninger på Fødevarestyrelsens hjemmeside om øvrige forhold.

Talepinde

- Jeg ringer fra Fødevarestyrelsen for at aftale et tidspunkt, hvor vi kan komme på besøg og optælle din minkbesætning.
 - [Jeg arbejder ikke normalt med mink og er sat på opgaven med at kontakte minkavlerne]
 - [Noget om hjemmelgrundlaget]
- ...”

har han forklaret, at det var det første udkast til notatet om ”telefonsamtaler om optælling af mink i raske besætninger”, som han her sendte til Signe Balslev. Udkastet blev tilrettet inden mødet med medarbejderne. Punktet vedrørende hjemmelgrundlaget blev indsat, da han ville skrive noget om det senere, da han vidste, at der var uklarhed om hjemmelgrundlaget. Det havde han hørt dagen før, men han kan ikke nærmere tidsfæste hvornår på dagen. Han ved, at han fik en mail fra Ina Josefine Jochimsen den 4. november 2020 ved 16-tiden, hvor der stod noget om hjemmelsproblematikken. Han var derfor på dette tidspunkt bekendt med, at der var nogle uklarheder om hjemmelsgrundlaget. Det endte med, at der ikke kom noget med om hjemmelsgrundlaget i det endelige talepapir.

Forevist Hanne Larsens mail til Jannik Elmegaard og Ina Josefine Jochimsen, der tillige blev sendt i kopi til ham torsdag den 5. november 2020 kl. 00:04 med emnet STÆRKT HASTENDE: Information til minkavlere påkrævet straks og inden i morgen tidlig (actioncardekstrakten s. 139):

”...

From: Hanne Larsen

To: Jannik Elmegaard; Ina Josefine Jochimsen

Cc: Camilla Brasch Andersen; Jakob Munkhøj Nielsen; Flemming Kure Marker; Anne Lotte Mølgaard Brink

Subject: Fwd: STÆRKT HASTENDE: Information til minkavlere påkrævet straks og inden i morgen tidlig

Date: 5. november 2020 00:04:47

Kære begge

Vil I sætte gang i et notat til hjemmesiden med udgangspunkt i nedenstående og hvad vi ellers kan finde i pressemeddelelsen og andet materiale fra beslutning om at besætninger udenfor zoner også skal aflives.

Som i kan se har jeg lovet noget på hjemmesiden i løbet af dagen. Tejs ser gerne det er i morgen formiddag. Måske kan vi skrive et kort notat først og så udbygge.

Jakob har påtaget sig at lede opgaven med at ringe ud og aftale tidspunkt for optælling. Det starter i morgen. Og jeg kan se på listen fra Signe at opgaverne er listet op. Birthé og Marlene er i gang med lovgivning.

...”;

har han forklaret, at han, inden han modtog denne mail, var bekendt med, at der var et uafklaret hjemmelsspørgsmål. Han fulgte med i regeringens pressemøde den 4. november 2020. Hans umiddelbare oplevelse af pressemødet var, at det var voldsomt, og at aflivningsopgaven ville vokse for minkerhvervet og Fødevarestyrelsen. Han tænkte ikke på hjemmelgrundlaget for eksekveringen af beslutningen.

Forevist sin mail til Jacob Neumann Freisleben og Signe Balslev sendt torsdag den 5. november 2020 kl. 10:26, som var vedhæftet talepinde – samtale om optælling af raske mink (actioncardekstrakten s. 153):

”...

From: Jakob Munkhøj Nielsen

To: Jacob Neumann Freisleben; Signe Balslev

Subject: Talepinde - samtale om optælling af raske mink.docx

Date: 5. november 2020 10:26:15

Attachments: Talepinde - samtale om optælling af raske mink.docx

...”;

og forevist uddrag af telefonsamtaler om optælling af mink i raske besætninger (actioncardekstrakten s. 154):

”...

Telefonsamtaler om optælling af mink i raske besætninger

Baggrund til medarbejdere fra Fødevarestyrelsen

Alle mink i raske mink-besætninger skal tælles op for at kunne udmåle erstatning til ejeren. Der skal laves aftaler med minkejere om at en myndighedsperson kommer til besætningen for at tælle op. Nogle besætninger vil være gået i gang med aflivning og pelsning. Der skal tælles op af avlsdyr, mink, døde mink og evt. pelse. Som grundlag for opgørelse af de mink fra besætningen, som allerede er sendt til pelseri anvendes en følgeseddel eller lignende.

Forsøg at holde samtalen kort og fokusér på at få en aftale om optælling i hus.

Du kan henvise til oplysninger på Fødevarestyrelsens hjemmeside om alle øvrige forhold.

[Til personlig orientering: Hjemmelgrundlag ift. ekspropriation er under afklaring]

Talepinde

- Jeg ringer fra Fødevarestyrelsen for at aftale et tidspunkt, hvor vi kan komme på besøg og optælle din minkbesætning.
- [Jeg arbejder ikke normalt med mink og er sat på opgaven med at kontakte minkavlere]

...”;

har han forklaret, at det var fødevarertilsynsførende, der ikke tidligere havde beskæftiget sig direkte med emnet, der skulle foretage telefonopkaldene til minkavlere i zone 3. Telefonsamtalerne skulle

være korte og centrere sig om en frivillig aftale om optælling af mink, hvorefter telefonsamtalen skulle afsluttes. De tilsynsførende skulle generelt ikke tale om andre forhold vedrørende mink under telefonsamtalerne. Oplysningerne under punktet ”Baggrund til medarbejdere fra Fødevarestyrelsen” var en introduktion til medarbejderne, som de ligeledes gennemgik på mødet, der blev afholdt den 5. november 2020 mellem kl. 12-12.30. Det var ikke tiltænkt, at denne information skulle videregives under samtalerne. Han kan ikke huske, hvorfor han skrev, at hjemmelgrundlaget i forhold til ekspropriation var under afklaring. Det var hans opfattelse, at hjemmelgrundlag generelt var uafklaret i forhold til tempobonus, aflivning mv. Efter mødet begyndte 20-30 medarbejdere at ringe til minkavlere. Han mener, at der potentielt skulle ringes til ca. 500-600 minkavlere. I Fødevarestyrelsen nåede de i løbet af torsdag den 5. november og fredag den 6. november 2020 at ringe til et par hundrede minkavlere.

Adspurgt supplerende af kommissionen har han forklaret, at det anførte under punktet ”talepinde” var det, som medarbejderne skulle oplyse til minkavlere, når de ringede. Det var tanken, at minkene skulle optælles på frivillig basis. De forudgående punkter var til intern introduktion til medarbejderne, og som han havde oplyst til medarbejderne, da de blev briefet. Spørgsmålet om hjemmelgrundlaget var en viden, som han syntes var relevant for medarbejderne at få, men det var en afgrænset opgave, og medarbejderne skulle ikke tale om aflivning af mink. Det kom derfor ikke med under punktet ”talepinde”.

Forevist uddrag af Fødevarestyrelsens udaterede notat vedrørende minkejers aflivning af egne dyr i de syv nordjyske kommuner (actioncardekstrakten s. 250):

”...

Det besluttet, at man i følgende kommuner Hjørring, Brønderslev, Frederikshavn, Thisted, Jammerbugt, Vesthimmerland og Læsø skal være færdig med at aflive mink mandag den 9. november kl. 23.59.

...”;

har han forklaret, at der ikke blev nævnt noget om hjemmelgrundlaget, da notatet vedrørte de syv nordjyske kommuner, hvor minkfarmene næsten udelukkende lå inden for zone 1 og zone 2. Der var vist fem minkfarme i det nordjyske, der lå i zone 3, som der blev taget særskilt hånd om. Disse minkavlere skulle politiet ikke ringe til, hvilket han også nævnte under mødet med Rigspolitiet den 6. november 2020. Han var ikke involveret i kontakten til de fem nordjyske minkavlere i zone 3. Fødevarestyrelsens medarbejdere, der ringede til minkavlere, var bekendte med, at der ikke var hjemmel til at aflive mink i zone 3, og at bonusordningen var uafklaret.

Forevist uddrag af Fødevarestyrelsens resume af møde med Rigspolitiet om bidrag til opgaveløsning vedrørende raske besætninger (actioncardekstrakten s. 941):

”...

I lyset af den uklare hjemmel i forbindelse med raske besætninger er Birgitte meget optaget af at få klarlagt formålet med telefonsamtalerne.

Jeg forklarer uddybende, at det er formålet at handle med rettidig omhu fra myndighedernes side og søge at få gennemført optællinger af de pågældende minkbesætninger med henblik på senere at kunne udmåle en evt. betaling til ejeren.

...

Jeg betoner, at det – jf. talepindene – også skal understreges i telefonsamtalerne, at det er frivilligt for ejeren at lade en myndighedsperson komme ind på farmen og tælle mink op.

...”;

har han forklaret, at han husker, at Birgitte Buch var overrasket over, at spørgsmålet om lovhjælp var uafklaret. Det var derfor, at han uddybende forklarede om det, som han har skrevet i resuméet. Han lagde vægt på, at det var en afgrænset opgave, der handlede om at få minkavlerne til at indgå i en frivillig aftale om optælling af mink. Der skulle ikke tvinges noget igennem, da det var baseret på frivillighed. Han var ikke forberedt på, at han skulle holde et møde, da han havde forventet, at han fredag eftermiddag [den 6. november 2020] skulle ud i NOST'en og stå for oplæringen af politiskoleeleverne. Han blev først bekendt med, at der skulle være et møde i Fødevarestyrelsen, da han fik oplyst, at der stod to personer fra Rigspolitiet i Fødevarestyrelsens reception. Han vidste, at politiet skulle have opgaven overdraget, men blev overrasket over, at politiet selv ville stå for oplæringen. På mødet gennemgik han Fødevarestyrelsens talepinde og delte Fødevarestyrelsen hidtidige erfaringer med at gennemføre telefonsamtalerne. Han udleverede talepindene på papir til Tobias Gilbæk Berg og Birgitte Buch. Tobias Gilbæk Berg tog noter undervejs. Han fik det indtryk, at politiet selv ville lave noget og selv ville stå for oplæringen af politiskoleeleverne. Han sagde til Birgitte Buch og Tobias Gilbæk Berg, at de kunne kontakte ham eller andre medarbejdere i Fødevarestyrelsen, hvis de havde spørgsmål, og at de også stod til rådighed i weekenden. Fødevarestyrelsen havde i løbet af torsdag og fredag haft kontakt til minkavlere på Fyn, Bornholm, Sjælland og øerne, og var så småt begyndt at kontakte minkavlere i de sydligste kommuner i Jylland. NOST'en fik efter mødet løbende tilsendt kommunelister med kontaktoplysninger på minkavlere fredag [den 6. november 2020] og lørdag [den 7. november 2020]. Politiet skulle kun ringe til udestående minkavlere i Jylland, men ikke til minkavlere i de syv nordjyske kommuner.

Adspurgt supplerende af kommissionen har han forklaret, at han var bekendt med, at ringeopgaven skulle overleveres til politiet, men han var ikke forberedt på, at han skulle overlevere opgaven på et møde om formiddagen [den 6. november 2020]. Han troede, at han efter frokost skulle ud i NOST'en for at oplære politiskoleeleverne. Det er også nævnt i advokatundersøgelsen, at en medarbejder har noteret, at der ville komme supervisorer for at oplære politiskoleeleverne. Det var den aftale, som han var bekendt med.

Forevist sin mail til Tobias Gilbæk Berg sendt fredag den 6. november 2020 kl. 12.38, som var vedhæftet ”Skabelon_registrering til brug for planlægning af optælling” (actioncardekstrakten s. 272):

”...

Fra: Jakob Munkhøj Nielsen

Til: Berg, Tobias Gilbæk (...)

Cc: Tim Petersen (...); Henriette Majcherek Hansen (...); Stine Thielke (...); Anette Grønkjær Thomsen (...)

Emne: Kontakt til minkbesætninger (raske): Diverse aftalte oplysninger

Dato: 6. november 2020 12:38:06

Vedhæftede filer: Skabelon_registrering til brug for planlægning af optælling

Kære Tobias

Tak for et godt møde med dig og Birgitte.

Som aftalt følger her det ark, som skal bruges ved indtastning efter jeres telefonsamtaler.

...”;

og forevist Tobias Gilbæk Bergs mail til ham sendt den 6. november 2020 kl. 12.47 (actioncardeks-trakten s. 274):

”...

Kære Jakob

Selv tak – har du mulighed for lige at ringe til mig?

...”

har han forklaret, at han ikke kan huske, om han ringede til Tobias Gilbæk Berg. Han tror, at en medarbejder i Fødevarestyrelsen eventuelt var i kontakt med politiet i forhold til fremsendelse af ark, og for at sikre, at politiet havde fået, hvad de skulle bruge. Han havde ikke indtryk af, at Birgitte Buch inden mødet den 6. november 2020 var bekendt med hjemmelsproblematikken. Han syntes, at hun på mødet virkede overrasket over oplysningen om, at spørgsmålet om lovhjemmel var uafklaret, men han spurgte hende ikke nærmere ind til det.

Han modtog ikke kopi af politiets actioncard til gennemsyn eller godkendelse. Han så først action-cardet, da det blev omtalt i pressen.

Forevist uddrag af Rigspolitiets actioncard nr. 1 om samtale med ejere af raske minkfarme (covid-19) af 6. november 2020 version 1, (actioncardekstrakten s. 2):

”...

3.1 Præsentation

Hej, du taler med [TITEL] [NAVN]. Jeg ringer fra Rigspolitiet på vegne af Fødevarestyrelsen, da rege- ringen af hensyn til folkesundheden har truffet beslutning om at alle mink i Danmark skal aflives. Jeg ringer derfor vedrørende optælling af mink i raske besætninger.

...

3.3. Fremgangsmåde

...

Ved ”NEJ” fra ejere:

Det er jeg ked af at høre, men beslutningen er truffet. Manglende medvirken vil derfor betyde, at du ikke får mulighed for at opnå bonussen, og du kan forvente, at myndighederne så kommer og foretager tøm- ning af besætningen alligevel. Jeg vil derfor høre, om dette får dig til at ændre beslutningen?

...”

har han forklaret, at han ikke ville have anvendt formuleringen under ”Ved ”NEJ” fra ejere” over for minkejerne, da samtalen var baseret på frivillighed. Formuleringen fremgik heller ikke af hans tale- pinde, da telefonsamtalen blot skulle afsluttes, såfremt minkavlerne ikke ønskede at medvirke.

Adspurgt supplerende af kommissionen har han forklaret, at det centrale i talepapiret var, at medar- bejderne skulle ringe til minkavlerne for at få en aftale om optælling af mink på frivillig basis. De skulle ikke tale om aflivning af mink, når de ringede til minkavlerne. Han skrev derfor ikke noget om regeringens beslutning i sine talepinde. Han synes, at minkavlerne fik et valg, da det blev oplyst, at det var frivilligt at medvirke til optællingen mink. Samtalen gik ikke ud på at fremtvinge en aflivning af mink. Han talte den 4. og 5. november 2020 om hjemmelspørgsmålet med forskellige personer,

men han kan ikke huske i hvilken kreds. Hans sendte talepindene til blandt andre en jurist i krisestaben, Jacob Neumann Freisleben, for en generel sikring af talepindene og til en dyrlæge, Signe Balslev, for at sikre, om han skulle være opmærksom på noget veterinærfagligt. Han har ikke specifikt anmodet dem om at se på, hvad der stod om hjemlen, da talepindene havde et andet fokus. Han mener ikke, at han talte med Jacob Neumann Freisleben om hjemmelsspørgsmålet.

Forevist Jan Bay-Schmidts mail til ham og Tim Petersen sendt fredag den 6. november 2020 kl. 15.21 emne ”HASTER - TIL BEMÆRKNING Overlevering af opgaver til NOST.docx” (actioncardekstrakten s. 312):

”...

Fra: Jan Bay-Schmidt (...)

Sendt: Friday, November 6, 2020 3:21:53 PM

Til: Jakob Munkhøj Nielsen (...); Tim Petersen (...)

Emne: HASTER - TIL BEMÆRKNING Overlevering af opgaver til NOST.docx

Kære begge

Hermed udkast til overlevering af opgaver fra FVST til NOST.

Giv asap melding på, om det giver mening og fyldestgørende. Giv melding tilbage til mig – så retter jeg til.

Når den endelige version er klar – sender jeg den til Tim, som så skal sende formelt til NOST’en.

...”

og forevist uddrag af Fødevarestyrelsens ”Overlevering af opgaver fra FVST til NOST den 6. november 2020” (actioncardekstrakten s. 314):

”...,

Fødevarestyrelsen skal endvidere anmode NOST’en om at overtage følgende opgaver – samt kvittere for, at disse opgaver er modtaget (Tabel 2). Kvittering bedes sendt til FVST den 6. november snarest muligt.

...”

har han forklaret, at han ikke var bekendt med denne mere formelle beskrivelse af overdragelsen af opgaven til politiet. Han kan heller ikke huske, at han svarede på mailen fra Jan Bay-Schmidt. Han havde allerede på dette tidspunkt overdraget delopgaven vedrørende ringeopgaven til politiet. Han antager, at mailen blot var en opsummering af opgaver, der enten var eller skulle overdrages fra Fødevarestyrelsen til NOST’en.

Forevist sin mail til Birgit Hendriksen med kopi til Camilla Brasch Andersen sendt fredag den 6. november 2020 kl. 17.41, som var vedhæftet ”Talepinde NY - samtale om optælling af raske mink” (actioncardekstrakten s. 329):

”...

From: Jakob Munkhøj Nielsen

To: Birgit Hendriksen

Cc: Camilla Brasch Andersen

Subject: Talepinde til samtaler med minkavlere om optælling

Date: 6. november 2020 17:41:06

Attachments: Talepinde NY - samtale om optælling af raske mink.docx image001.png

Kære Birgitte

Efter aftale med Camilla får du de talepinde, der er udarbejdet til fødevaretilsynsførende og politiet til telefonsamtaler om optælling.

...”,

og forevist uddrag af Fødevarestyrelsens ”Telefonsamtaler om optælling af mink i raske besætninger” (actioncardekstrakten s. 330):

”...

Talepinde

...

- Det er naturligvis frivilligt om du vil lade en myndighedsperson komme ind på din besætning og foretage optællingen

...

- Erstatningen for selve dyrene er ved at blive afklaret og bliver opgjort særskilt

...

Fortæl at mange ting omkring situationen lige nu er uafklaret og vi håber at have bemandingen klar til at starte optællingen på det aftalte tidspunkt.

...”,

har han forklaret, at det var hans indtryk, at politiet ville tage udgangspunkt i de talepinde, som han havde skrevet, og indsætte oplysningerne i deres eget system. Han kan også genfinde mange af sine formuleringer i actioncardet. Det var tanken, at samtalerne skulle gå på at få en aftale om optælling af mink, som var baseret på frivillighed. Da han udarbejdede talepindene, var han meget bevidst om, at hans tilsynsførende fik en afgrænset opgave med at få indhentet relevant data, således andre medarbejdere kunne komme ud på farmene for at optælle minkene. Han var endvidere bekendt med, at der i andet regi blev arbejdet på en anden information, der skulle ud til minkavlere. Der var mange forhold udover hjemmelsspørgsmålet, som var uafklarede på daværende tidspunkt, og det var ikke meningen, at de tilsynsførende skulle svare på disse spørgsmål under telefonsamtalerne. Det var derfor, at han skrev i talepindene, at der var mange ting omkring situationen, der var uafklaret.

Forevist Camilla Brasch Andersens mail til Tim Petersen mv. med kopi til ham sendt fredag den 6. november 2020 kl. 22.37, som var vedhæftet brev til minkavlere (actioncardekstrakten s. 356):

”...

Til: Jens Therkel Jensen (...), (...), Tim Petersen (...), 'Jan Bay-Smidt (...), pol-covid19-ostab-mink@politi.dk (...), Flemming Kure Marker (...), Anne Lotte Mølgaard Brink (...)

Cc: Veterinær Dyresundhed 14 - Personer - Enhed (...), Ina Josefine Jochimsen (...), Jakob Munkhøj Nielsen (...), Central Krisestab (...), VeterinærNord - Krisestab Mistanker (...), VeterinærNord – Krisestab Aflivning (...), Jannik Elmegaard (...)

Fra: Camilla Brasch Andersen (...)

Titel: Brev til minkavlere

Sendt: 06-11-2020 22:37

Bilag: Aktinformation.txt; Brev til minkavlere 06112020.docx

Kære alle

Jeg vedhæfter til jeres orientering de betingelser om aflivning, afhentning og bonus mm som gælder for minkavlere afhængigt af, hvor besætningen er hører til.

Dette skulle gerne give et samlet fælles billede af vilkårene for besætningen. Brevet er lige gået til alle minkavlere pr mail og vil blive lagt på Fødevarestyrelsens hjemmeside. Det sendes desuden også via København Furs nyhedsbrev.

...”,

har han forklaret, at han ikke var involveret i udformningen af brevet til minkavlerne, men han læste brevet. Han kan ikke huske, om han hæftede sig ved noget særligt i brevet. Han er ikke jurist og nærlæste det ikke. Da han skrev sine talepinde, var han meget bevidst om, hvordan han syntes, at talepindene skulle formuleres.

Forevist Hanne Larsens mail til ham m.fl. sendt tirsdag den 10. november 2020 kl. 7.48 (actioncard-ekstrakten s. 557):

”...

Fra: Hanne Larsen (...)

Sendt: 10. november 2020 07:48

Til: Nikolas Kühn Hove (...); Tim Petersen (...); Jan Bay-Schmidt (...); Jakob Munkhøj Nielsen (...); Karin Breck (...)

Cc: Camilla Brasch Andersen (...)

Emne: Fwd: Brev til alle minkavlere II

T.o

Udsendt her til morgen. Godkendt af ministeren i går.

...”,

har han forklaret, at han ikke ved, om det var sædvanligt at forelægge et brev af denne karakter og længde for ministeren. Han har tidligere været involveret i, at skrivelser er blevet forelagt for ministeren.

Forevist Jannik Elmegaards mail til Fødevarestyrelsens Centrale Krisestab med kopi til ham m.fl. sendt den 10. november 2020 kl. 14.50 (actioncard-ekstrakten s. 629):

”...

Fra: Jannik Elmegaard (...)

Sendt: 10. november 2020 14:50

Til: Central Krisestab (...)

Cc: Jakob Munkhøj Nielsen (...); Pernilla Kalf Sehje (...); Birla Troen Klixbüll (...); Jan Bay-Schmidt (...)

Emne: Vigtigt: Hvilken opgave udførte politiet for os i sidste uge?

Jeg har behov for info om, hvilken telefonopgave politiet udførte for os i sidste uge. Ligger der en instruks, som vi kan blive klogere af?

Behovet er der, fordi politiets pressefolk bliver spurgt om det af en journalist, formentlig mhp at undersøge, i hvilken grad politiet har været med til at ”markedsføre”, at alle dyr på zone 3- besætninger skal slås ned.

...”;

og forevist sin mail til Jannik Elmegaard og Fødevarestyrelsens Centrale Krisestab sendt den 10. november 2020 kl. 16.29, som var vedhæftet dokumentet ”Talepinde NY - samtale om optælling af raske mink” (actioncardekstrakten s. 629):

”...

From: Jakob Munkhøj Nielsen
To: Jannik Elmegaard; Central Krisestab (FVST)
Cc: Pernilla Kalf Sehje; Birla Troen Klíxbüll; Jan Bay-Schmidt; Henriette Májcherek Hansen
Subject: SV: Vigtigt: Hvilken opgave udførte politiet for os i sidste uge?
Date: 10. november 2020 16:29:43
Attachments: Talepinde NY - samtale om optælling af raske mink.docx

Kære Jannik

Jeg gav en introduktion til opgaven med at ringe ud til raske besætninger til Birgitte Buch og Tobias Berg fra politiet i fredags. Her gennemgik vi talepinde til Politiet, hvor det var mit indtryk at de ville uddybe til deres eget brug.

Vedhæftede version er seneste version der blev opdateret efter at tempobonus fristen på 5 dage for mindre minkfarme er fjernet. 5-dages fristen var indeholdt i versionen, som blev drøftet fredag.

...”;

har han forklaret, at han læste henvendelsen fra Jannik Elmegaard således, at han blev spurgt til, hvilken opgave politiet havde bistået Fødevarestyrelsen med. Han nævnte derfor ikke noget om hjemmelproblematikken. Han var ikke tilfreds med dataene i regnearket, som politiet returnerede til Fødevarestyrelsen, da oplysningerne var mangelfulde. Han mener ikke, at han den 10. november 2020 var bekendt med politiets actioncard. Han havde forståelse for, at det var en vanskelig opgave for politiet at løse. Han havde peget på, at medarbejderne i FødevareKøbenhavn i første omgang løste opgaven, da disse medarbejdere var vant til at besøge virksomheder, der var under pres, og kunne kommunikere i øjenhøjde med virksomhederne.

Forevist Tobias Gilbæk Bergs mail til Birgitte Buch sendt den 11. november 2020 kl. 12.58, som blandt andet var vedhæftet ”Redegørelse vedrørende Call Center Mink” og ”Bilag 1 - Talepinde NY - samtale om optælling af raske mink” (actioncardekstrakten s. 669):

”...

Fra: Berg, Tobias Gilbæk (...)
Til: Buch, Birgitte (...)
Bcc: Berg, Tobias Gilbæk (...)
Emne: Sender: Redegørelse vedrørende Call Center Mink
Dato: 11. november 2020 12:58:09
Vedhæftede filer: Redegørelse vedrørende Call Center Mink.docx
Bilag 1 - Talepinde NY - samtale om optælling af raske mink.docx
Kære Birgitte

Vedhæftet redegørelse for Call Center Mink samt bilag 1 og 2.

Sig endelig til, hvis der er noget, der eksempelvis skal uddybes.

...”;

og forevist uddrag af Rigspolitiets ”Redegørelse vedrørende Rigspolitiets Call Center Mink” af 11. november 2020 (actioncardekstrakten s. 670):

”...

Det blev endvidere under mødet oplyst, at hjemmelsgrundlaget i forhold til selve ordningen om udbetaling af anden godtgørelse udover den oplyste ”tempobonus” var uafklaret.

...”;

har han forklaret, at han ikke kan huske, hvilket præcist ordvalg han anvendte under mødet den 6. november 2020. Han mener, at han i generelle vendinger forsøgte at beskrive, at hjemmelgrundlaget ikke var afklaret, og at dette ikke var afgrænset til tempobonusordningen og erstatning.

Forevist sin mail til Charlotte Thøgersen sendt den 17. november 2020 kl. 10.14, som var vedhæftet ”Iværksættelse af kontakt til zone 3 besætninger” (actioncardekstrakten s. 788):

”...

Frø: Jakob Munkhøj Nielsen

To: Charlotte Thøgersen

Subject: Iværksættelse af kontakt til zone 3 besætninger.docx

Date: 17. november 2020 10:14:24

Attachments: Iværksættelse af kontakt til zone 3 besætninger.docx

Kære Charlotte

Det er dette notat om zone 3, som jeg begyndte på i går.

Måske der kan bygges lidt ekstra historiefortælling på.

...”;

og forevist uddrag af Fødevarestyrelsens notat af 16. november 2020 om iværksættelse af kontakt til zone 3 besætninger (actioncardekstrakten s. 790):

”...

Fase 2: Politiets kontakt til minkavlere i ikke-smittede besætninger uden for zoner (zone 3)

...

På mødet fortæller Fødevarestyrelsen, at hjemmel til aflivning, optælling og erstatning til ikke-smittede besætninger uden for zonerne er uafklaret. Politiet noterer sig, at man skal være opmærksom på dette ved de telefonopkald, der skal gennemføres. Det understreges fra Fødevarestyrelsens side (som det også fremgår af talepindene), at det er vigtigt at gøre opmærksom på frivilligheden, når der træffes aftaler om optælling af de pågældende minkbesætninger – dvs. ejer skal give samtykke til at optællingen kan foretages...

...”;

har han forklaret, at han mener, at beskrivelsen i redegørelsen er dækkende for, hvad der foregik under mødet med Rigspolitiet den 6. november 2020.

Adspurgt supplerende af advokat Anders Valentiner-Branth, der er bisidder for Nikolaj Veje, har han forklaret, at han ikke ved, hvordan det kom i stand, at politiet skulle bistå Fødevarestyrelsen med at ringe til minkavlerne i zone 3. Det var ikke en beslutning, som han var involveret i.

Adspurgt supplerende af kommissionen har han forklaret, at han ikke kan huske, om de på mødet med Birgitte Buch og Tobias Gilbæk Berg den 6. november 2020 talte om, at politiskoleeleverne skulle sige, at de ringede på vegne af Fødevarestyrelsen. Adspurgt om han var af den forståelse, at politiet ringede på vegne af Fødevarestyrelsen, har han forklaret, at det på sin vis var forståelsen, da det var Fødevarestyrelsens ressortområde, som det drejede sig om, men han var også meget bevidst om på mødet, at politiet tog førersædet på den her opgave. Han har ikke gjort sig tanker om, hvorvidt politiet ringede på Fødevarestyrelsens ansvar eller på politiets ansvar.

Adspurgt af kommissionen og forevist Ina Josefine Jochimsens mail til ham sendt den onsdag den 4. november 2020 kl. 16.00, som var vedhæftet ”FAQ - minkavl i Danmark” (ekstrakten s. 2510):

”...

Fra: Ina Josefine Jochimsen

Sendt: 4. november 2020 16:00

Til: Jakob Munkhøj Nielsen

Emne: SV: FAQ - minkavl i Danmark.docx

Vedhæftede filer: FAQ - minkavl i Danmark.docx

...

Grunden til, at vi ikke vil lægge FAQ ud, er at vi vurderer dette som ekspropriation, hvilket kræver særskilt lovhjælp - som vi ikke har.

Jeg har vedhæftet det seneste udkast til FAQ.

...”

har han forklaret, at det var mailen, som han modtog fra Ina Josefine Jochimsen, hvor der blev nævnt noget om hjemmelsproblematikken. Han blev i hvert fald på dette tidspunkt bekendt med, at der var uafklarede forhold vedrørende hjemmelsspørgsmålet. Han kan ikke huske, om han forinden havde fået det mundtlig oplyst. Det kan være fra Ina Josefine Jochimsens mail, at han har fået ordet ekspropriation, som han anvendte i ”Telefonsamtaler om optælling af mink i raske besætninger”, men han kan ikke huske det.

Adspurgt af kommissionen og forevist uddrag af Hanne Larsens forklaring afgivet for kommissionen den 21. oktober 2021 (forklaringsdokumentet s. 531):

”...

Forevist de talepinde, der blev benyttet (ekstrakten s. 2784), har hun forklaret, at det gik så stærkt, at fødevarerechef Jakob Munkhøj Nielsen lavede det selv. Som hun husker det, godkendte hun ikke talepindene, men hun så dokumentet efterfølgende. Hun ved ikke, om der var jurister ind over.

...”

har han forklaret, at han udarbejdede talepindene torsdag morgen [den 5. november 2020]. Han sendte udkastet til en jurist og en dyrlæge, som ikke havde bemærkninger. Han mener derefter, at det lå indenfor hans mandat som gruppeleder at anvende talepindene. Det var hans indtryk, at hans egne medarbejdere i FødevarerKøbenhavn generelt fik de oplysninger, de havde behov for, når de ringede til minkavlerne, og regnearkene blev udfyldt tilfredsstillende med de relevante oplysninger.

Tobias Gilbæk Berg

Tobias Berg har - under afhøringen i kommissionen den 20. januar 2022 - forklaret, at han blev udlånt til Rigspolitiet i to måneder med start mandag den 2. november 2020. I forbindelse med Rigspolitiets coronahåndtering skulle han blandt andet arbejde med Q/A om smitten blandt mink. Han beskæftigede sig også med opgaver, der ikke havde med mink at gøre. Han refererede til Birgitte Buch. Uffe Stormly var chef for hans afdeling i Rigspolitiet. Han var udlånt fra ledelsessekretariatet i en af politikredsene. Han blev uddannet cand.jur. i 2007.

Under pressemødet den 4. november 2020 hørte han første gang om, at alle mink skulle aflives. Han hæftede sig ikke ved noget særligt fra pressemødet.

Han erindrer ikke at have været inddraget i planlægningen af pressemødet, eller at han på det tidspunkt var involveret i smitten blandt mink, men han har efterfølgende konstateret i materialet, at han var involveret i NOST delplan BN 272.

Forevist mailkorrespondance af 3. november 2020 mellem medarbejdere i Rigspolitiet om NOST delplan BN 272 (actioncardekstrakten s. 68), hvori det fremgår:

”...

Fra: Samson, Bo ...
Sendt: 3. november 2020 12:19
Til: Buch, Birgitte ...
Emne: BN 272 NOST delplan revision

...

Fra: Buch, Birgitte ...
Sendt: 3. november 2020 12:20
Til: Berg, Tobias Gilbæk

...

From: Berg, Tobias Gilbæk
To: Buch, Birgitte
Date: 3. november 2020 12:37:57
Attachments: BN 272 NOST delplan revision (temp).docx ...

Kære Birgitte
Hermed mine rettelser og kommentarer.

...”

og forevist delplan BN 272, der vedrørte ”...myndighedernes tværsektorielle indsats i forhold til aflivning af mink i forbindelse med covid-19”, version 1 (actioncardekstrakten s. 71), hvori det fremgår:

”...

1.0 Situationen

...

På den baggrund er det politisk besluttet, at alle mink i Danmark skal aflives hurtigst muligt. Dette for at minimere risikoen for, at en kommende vaccine ikke vil have den forventede effekt i forhold til, at kunne reducere smittespredningen i Danmark og derved en øget belastning på det danske sundhedssystem.

...”,

og forevist initialerne ”BTG(...)”, der fremgår af kommentarfeltene til delplanen, har han forklaret, at ”BTG ” var hans initialer hos Rigspolitiet. Han mindes ikke at have været involveret i tilsvarende delplaner, før han kom til Rigspolitiet. Han mindes ligeledes ikke, hvad opdraget fra Birgitte Buch var, men han gætter på, at han modtog delplanen til almindelig gennemlæsning. Han mindes ikke at have været i kontakt med Bo Samson herom. Han har ingen erindring om, hvad han gjorde sig af overvejelser omkring delplanen eller omkring passager heri.

Han mindes ikke, at han forud herfor havde set en delplan, som lagde op til en beslutning, der endnu ikke var truffet. Han mindes yderligere ikke, om udkastet var ledsaget af bemærkninger fra Birgitte Buch. Han erindrer ikke, om han hørte mere til delplanen herefter, og han husker heller ikke, om han på det tidspunkt vidste, at delplanens nummer efterfølgende blev ændret til ”BN 284” og fremsendt til Justitsministeriet.

Han mener ikke, at han talte med Birgitte Buch om hjemlen til at aflive alle mink. Under et møde med Fødevarestyrelsen fredag den 6. november 2020 hørte han første gang om hjemmelsproblematikken.

Forevist mailkorrespondance af 5.-6. november 2020 mellem ham, Bo Samson, Birgitte Buch og Benjamin Boesen om Fødevarestyrelsens ”Talepinde NY - samtale om optælling af raske mink.docx” med en vedhæftet fil med samme titel (actioncardekstrakten s. 258), hvori det fremgår:

”...

Fra: Benjamin Boesen ...

Sendt: 5. november 2020 19:02

Til: Samson, Bo ...

Emne: Talepinde NY - samtale om optælling af raske mink.docx

...

Fra: Samson, Bo ...

Sendt: 6. november 2020 10:05

Til: Buch, Birgitte ...

Emne: Talepinde NY - samtale om optælling af raske mink.docx

...

Fra: Samson, Bo ...

Til: Berg, Tobias Gilbæk ...

...

Dato: 6. november 2020 10:08:20

Vedhæftede filer: Talepinde NY - samtale om optælling af raske mink.docx

...”;

har han forklaret, at han fredag den 6. november 2020 kl. 10.30 deltog i et møde hos Fødevarestyrelsen sammen med Birgitte Buch. Han nåede ikke at se nærmere på det fremsendte materiale inden mødet. Han husker ikke, hvad han fik at vide om baggrunden for mødet. Under mødet prøvede han at finde ud af, hvad det var, der skulle ske. Fødevarestyrelsen oplyste, at de havde brug for Rigspolitiets bistand til at ringe til nogle minkavlere.

Han mener ikke, at han modtog et referat fra mødet.

Forevist Fødevarestyrelsens ”Resume af møde med Rigspolitiet om bidrag til opgaveløsning vedr. raske besætninger” af 8. november 2020, udarbejdet af Jakob Munkhøj Nielsen, (actioncardekstrakten s. 941), hvori det fremgår:

”...

Baggrund for mødet

Mødet afholdes efter at det i NOST-regi er besluttet at politiet og forsvaret skal bistå Fødevarestyrelsen med håndtering af raske minkbesætninger.

...

Møderesume

Kort præsentationsrunde.

Jeg forklarer, at vi står med en fælles opgave med at få kontakt til raske minkbesætninger og derefter evt. få en aftale om optælling af besætningen. Jeg henviser til, at Fødevarestyrelsen har udarbejdet nogle talepinde til brug for telefonsamtalerne. Jeg udleverer ark med talepinde i papirform. Jeg forklarer, at hjemmelsgrundlaget i forhold til håndtering af de raske besætninger uden for sikkerhedszonerne ikke er endeligt afklaret.

...

I lyset af den uklare hjemmel i forbindelse med raske besætninger er Birgitte meget optaget af at få klarlagt formålet med telefonsamtalerne.

Jeg forklarer uddybende, at det er formålet at handle med rettidig omhu fra myndighedernes side og søge at få gennemført optællinger af de pågældende minkbesætninger med henblik på senere at kunne udmåle en evt. betaling til ejeren. Der skal i samtalerne indhentes nogle oplysninger, som fremgår af arket, og laves aftaler med minkejere om at en myndighedsperson kommer til besætningen for at tælle op. Nogle besætninger vil være gået i gang med aflivning og pelsning efter onsdagens pressemøde. Jeg betoner, at det – jf. talepindene – også skal understreges i telefonsamtalerne, at det er frivilligt for ejeren at lade en myndighedsperson komme ind på farmen og tælle mink op.

...”;

har han forklaret, at han ikke husker, om han gjorde sig tanker om, hvorvidt det var besluttet i NOST-regi, at politiet skulle bistå Fødevarestyrelsen, eller om det var Fødevarestyrelsen selv, der havde anmodet Rigspolitiet om bistand. Han forestiller sig, at det er Birgitte Buch, der henvises til i referatets møderesumé. Der er ikke noget i referatet, som han efterfølgende har studset over.

Han husker ikke i dag, om der var en nærmere drøftelse af hjemlen til at aflive raske mink uden for zonerne. Han husker heller ikke, om Birgitte Buch spurgte ind hertil under mødet. Han mener ikke, at han efter mødet drøftede hjemmelsspørgsmålet med Birgitte Buch.

Efter mødet skulle politieleverne klædes på til at ringe rundt til minkavlerne. Han fik til opgave at udarbejde et actioncard til brug herfor.

Til brug for udarbejdelsen af actionscardet havde han Fødevarestyrelsens talepinde, og hvad der ellers var blevet drøftet på mødet med Fødevarestyrelsen.

Forevist mail af 6. november 2020 kl. 12.12 fra Lise Grand Mortensen Bitsch til ham og sendt cc til Birgitte Buch med emnet ”vejledning og ac” og vedhæftet actioncards nr. 1-4 om diverse emner i PDF- og wordudgave samt ”Covid-19 vejledning 30. oktober 2020 – version 19” i PDF- og wordudgave (actioncardekstrakten s. 37), hvori det fremgår:

”...

Kære Tobias

Hermed en word-version af et actioncard, du kan overskrive.

...”;

og forevist mail af 6. november 2020 kl. 12.38 fra Jakob Munkhøj Nielsen til ham og sendt cc til Tim Petersen med flere om ”Kontakt til minkbesætninger (raske): Diverse aftalte oplysninger” og vedhæftet dokumentet ”Skabelon_registrering til brug for planlægning af optælling m.v. af minkbesætninger.xlsx” (actioncardekstrakten s. 272), hvori det fremgår:

”...

Kære Tobias

Tak for et godt møde med dig og Birgitte.

Som aftalt følger her det ark, som skal bruges ved indtastning efter jeres telefonsamtaler.

...”;

samt forevist sit svar af samme dato, sendt kl. 12.47, til Jakob Munkhøj Nielsen om samme emne (actioncardekstrakten s. 274), hvori det fremgår:

”...

Selv tak – har du mulighed for lige at ringe til mig?

...”;

har han forklaret, at han forud for sin tid hos Rigspolitiet havde skrevet forskellige actioncards.

Actioncardet skulle være operationelt og være let for politieleverne at gå til. Han skrev det første udkast til actioncardet. Der blev ikke talt nærmere om godkendelsesproceduren for actioncardet, men han sendte sit udkast til Birgitte Buch, og de drøftede det med Uffe Stormly. Han vidste, at actioncardet skulle godkendes på et højere niveau end hans. Det var hans opfattelse, at actioncardet blev godkendt på rette niveau i Rigspolitiet.

Han husker ikke, hvad han ønskede at tale med Jakob Munkhøj Nielsen om. Det har måske været praktiske spørgsmål omkring udfyldningen af skabelonen til actioncardet eller lignende.

Forevist sin mail af 6. november 2020 kl. 13.01 til Birgitte Buch med emnet ”Actioncard nr. 1 om samtale med ejere af minkfarme version 1 - 06. november 2020” og vedhæftet en fil med samme titel (actioncardekstrakten s. 276) har han forklaret, at det meget vel kan passe, at han brugte de ca. 45 minutter, som der var gået siden han modtog eksemplerne på andre actioncards fra Lise Grand Mortensen Bitsch kl. 12.12, og indtil han sendte sit udkast til Birgitte Buch, på at udarbejde actioncardet.

Forevist Rigspolitiets Actioncard nr. 1 om ”Samtale med ejere af raske minkfarme (COVID-19)”, version 1, 6. november 2020, (actioncardekstrakten s. 277-278), hvori det fremgår:

”...

3.2. Formål

Der vil være mulighed for at opnå en bonus for hurtig tømning af besætningen.

Der er 20 kr. pr. mink i såkaldt ”tempobonus”, hvis minkene i en farm på 7.500 dyr og derover er aflivet senest efter 10 dage fra den 6. november 2020 – det vil sige senest den 16. november 2020.

For farme med mindre end 7.500 dyr er fristen senest 5 dage fra den 6. november 2020 – det vil sige senest med udgangen af den 11. november 2020.

...

3.2. Fremgangsmåde

Som rask besætning kan du begynde at pelse dine mink (måske er du allerede er begyndt).

Men det er nødvendigt at optælle din besætning for at kunne afklare en betaling – og der vil blive talt både både avlsdyr, øvrige mink, døde mink og de mink, som er sendt til pelsning (eksempelvis via følgeseddel).

Det er naturligvis frivilligt, om du vil lade en myndighedsperson komme ind på din besætning og foretage optællingen, og jeg skal derfor høre, om du ønsker at medvirke?

Ved ”JA” fra ejer:

Tak skal du have. Jeg har i den forbindelse brug for følgende oplysninger fra dig:

- ...
- ...

Ved ”NEJ” fra ejer:

Det er jeg ked af at høre, men beslutningen er truffet. Manglende medvirken vil derfor betyde, at du ikke får mulighed for at opnå bonusen, og du kan forvente, at myndighederne så kommer og foretager tømning af besætningen alligevel. Jeg vil derfor høre, om dette får dig til at ændre beslutningen?

...”;

har han forklaret, at han ikke i dag husker, hvordan eventuelle drøftelser om hjemmel til bonusordningen foregik under mødet med Fødevarestyrelsen.

Han fik under mødet med Fødevarestyrelsen besked om, at der blev arbejdet på hjemlen til bonus og i forhold til aflivningen. De faktuelle og praktiske oplysninger i actioncardet havde han fra talepinde. Han husker ikke, hvordan selve optællingen på farmene skulle foregå.

Actioncardets indhold skulle tage to hensyn. Der var hensynet til minkavlerne, da de skulle have et så kvalificeret oplyst grundlag som muligt for at tage deres beslutning, og der var hensynet til politieleverne, da de skulle være klædt på til at foretage opkaldene.

Formålet med actioncardet og oprettelsen af call-centeret var at orientere minkavlerne og give dem et kvalificeret oplyst grundlag til at træffe beslutning om, hvorvidt de ville medvirke til optællingen af deres mink og derved opnå bonus.

Scenarierne for svaret ”JA” og ”NEJ” henviste til optællingen og ikke til aflivningen af mink. Hvis avlerne sagde nej til at medvirke til optællingen af deres mink, ville det betyde, at avlerne ikke kunne opnå bonusen. Han havde fået fristerne, der fremgik af actionscardets ”Formål” fra Fødevarestyrelsen.

Sætningen ”Beslutningen er truffet” var en henvisning til regeringsbeslutningen, der blev meldt ud på pressemødet den 4. november 2020. Han gjorde Birgitte Buch og Uffe Stormly opmærksom på, at det fremgik af actioncardet, at politieleverne skulle oplyse, at de ringede på vegne af Fødevarestyrelsen, samt at det fremgik af actioncardet, at politieleverne skulle oplyse avlerne om, at ”beslutningen er truffet” såfremt avlerne ikke ville medvirke til optællingen. Han husker ikke længere de præcise overvejelser eller drøftelser bag formuleringen.

Han ved ikke, hvad avlerne forstod ved formuleringen ”...myndighederne ... foretager tømning af besætningen alligevel”. Hensigten med bemærkningen var at give avlerne mulighed for at træffe deres beslutning på fuldt oplyst grundlag.

Han er i dag ked af, at der ikke var skrevet et forbehold ind om den manglende lovhjemmel, eller at sætningen ”... og du kan forvente, at myndighederne så kommer og foretager tømning af besætningen alligevel” overhovedet var medtaget. Han havde gerne set, at der var skrevet et forbehold ind. Han

kan kun beklage over for de avlere, der eventuelt måtte have forstået actionscardets indhold som et pres.

Fredag den 6. november 2020 og henover weekenden blev der foretaget ændringer af primært praktisk karakter i actioncardet. Fristen for optællingen blev ændret til en 10-dages frist for alle avlere uanset antallet af mink, og der blev derfor ikke længere sondret mellem farmenes størrelse i forhold til fristidspunktet. Han korresponderede med Fødevarestyrelsen omkring ændringen af fristerne.

Han mener ikke, at hans formulering af afsnittet om ”Fremgangsmåde” blev ændret i den endelige version af actioncardet.

Han sendte actioncardet til politielevernes klasselærere. Fredag den 6. november 2020 og et par gange i løbet af weekenden var han med til at gennemgå actioncardet for politieleverne. Vicepolititiinspektør John Jensen deltog også i briefing. De løb actioncardet igennem, så han formoder også, at de gennemgik afsnittet om fremgangsmåden. Han tror ikke, at han nævnte hjemmelsproblematikken for politieleverne, men han husker ikke sit præcise ordvalg længere.

Forevist Rigspolitiets Actioncard nr. 1 om ”Samtale med ejere af raske minkfarme (COVID-19)”, version 5, 10. november 2020, (actioncardekstrakten s. 35), hvori det fremgår:

”...

3.2. Fremgangsmåde

...

Ved ”JA” fra ejer:

Tak skal du have. Jeg har i den forbindelse brug for følgende oplysninger fra dig:

- ...
- ...

Ved ”NEJ” fra ejer:

Det er jeg ked af at høre, men udbetaling af ”tempobonussen” forudsætter, at alle mink i en besætning er aflivet, og såfremt du ændrer mening, er du velkommen til at vende tilbage på telefonnummer ...

...”;

har han forklaret, at ændringen i actioncardets version 5 af 10. november 2020 skete efter besked fra Birgitte Buch. Han var pennefører på ændringen. Han kender ikke til baggrunden for ændringen, og ændringen blev ikke foretaget ud fra hans initiativ. Han fik nok nogle grundformuleringer, som han skulle arbejde videre med, men han husker det ikke præcist. Han husker endvidere ikke, hvornår han første gang hørte om hastelovforslaget.

Han fik til opgave at finde frem til de minkavlere, der, ud fra actioncardet af 6. november 2020, var blevet vejledt ud fra fremgangsmåden ved et ”NEJ”. Han foretog en gennemgang af de ark, som politieleverne havde udfyldt på baggrund af samtalerne, og han fandt ca. en håndfuld avlere, der havde sagt klart nej til at medvirke til optællingen. Derudover var der et par stykker, der ud fra formuleringer i arkene, kunne have fået vejledning ud fra scenariet om ”NEJ”.

Han gjorde sig ikke nærmere tanker om, hvorvidt de avlere, der havde sagt ”JA”, var blevet vejledt ud fra et korrekt oplyst grundlag.

Han husker ikke i hvilket omfang, han var involveret i Rigspolitiets redegørelse af forløbet. Han var med til at skrive dele af Fødevarestyrelsens redegørelse, hvilket vist også blev brugt i Rigspolitiets redegørelse. Han var ikke inddraget i interne drøftelser i Rigspolitiet om hjemmelsovervejelser. Han mindes heller ikke, at han talte med Birgitte Buch herom.

Adspurgt af sin bisidder Stine Gry Johannessen har han forklaret, at actioncardet skulle give minkavlerne et fuldt oplyst grundlag for deres beslutning om bonus og forhindre at avlerne blev snydt. Da han havde sendt actioncardet til Birgitte Buch, mødtes de på Uffe Stormlys kontor. Han mener, at Uffe Stormly fik udleveret en kopi af actioncardet under mødet. Han mindes ikke, at der var bemærkninger fra Uffe Stormly eller Birgitte Buch til actioncardets formulering om, at politieleverne ringede på vegne af Fødevarestyrelsen eller til hans afsnit i actioncardets ”Fremgangsmåde”, hvis avlerne nægtede at medvirke til optælling. Hvis der havde været bemærkninger hertil, ville han have ændret i formuleringerne.

Politiskoleeleverne skulle være opmærksomme på, at det var en vanskelig situation, som minkavlerne stod i. Uffe Stormly fik i forbindelse med mødet tilføjet et afsnit i actioncardet om, at avlerne kunne søge psyko-social hjælp hos kommunerne.

Han fik besked om, at actioncardet skulle udarbejdes meget hurtigt, da fristerne allerede var begyndt at løbe, samt at politieleverne nærmest sad og ventede på at komme i gang med at ringe rundt.

Adspurgt af Rasmus Blaabjerg, bisidder for Jakob Munkhøj Nielsen, har han forklaret, at han ikke husker præcist, hvem der sagde, at han skulle skrive actioncardet. Et kvalificeret bud vil være Uffe Stormly eller Birgitte Buch.

Adspurgt af kommissionen har han forklaret, at han ikke mener, at han blev bedt om at forevise actioncardet for Fødevarestyrelsen. Han mindes ikke, at han selv overvejede dette, da det hele skulle gå meget stærkt.

Thorkild Fogde

Thorkild Fogde har – under afhøring i kommissionen den 28. januar 2022 – forklaret blandt andet, at han med enkelte afbrydelser har arbejdet i politi- og justitsvæsnet siden 1991 og har siden 2020 været rigspolitichef.

Han deltog i indsatsgruppemøder fra midten af september 2020. Indsatsgruppen bestod primært af sundhedsmyndigheder, og møderne, der blev afholdt via net-forbindelse, omhandlede epidemisituationen generelt. Indsatsgruppen blev ledet af daværende departementschef i Sundhedsministeriet Per Okkels.

Forevist mailkorrespondance af 2. november 2020 kl. 09.03 mellem ham og Linda Bjørk Nielsen med emnet ”Møde i indsatsgruppen” (ekstrakten s. 1424-1426):

”...

Fra: Fogde, Thorkild (...)

Til: Nielsen, Linda Bjørk (...)

Emne: SV: Møde i indsatsgruppen
Dato: 2. november 2020 09:43:16
Vedhæftede filer: ...

Ja
...

Fra: Nielsen, Linda Bjørk (...)
Sendt: 2. november 2020 09:03
Til: Fogde, Thorkild (...) ...
Emne: VS: Møde i indsatsgruppen

Godmorgen Thorkild

Deltager du i hastemødet i indsatsgruppen kl. 09.45?

...

Fra: ...
Sendt: 1. november 2020 22:46
Til: Simone Overby Sloth ...
Cc: ...
Emne: SV: Møde i indsatsgruppen

Kære Simone

Vil du være behjælpelig med at udsende videokonf. opkaldsinformation til haste mødet i indsatsgruppen i morgen kl. 09.45.

...

Fra: ... På vegne af Per Okkels
Sendt: 1. november 2020 13:46
Til: Nielsen, Linda Bjørk (...)
Emne: Møde i indsatsgruppen

...

Kære alle

I indbydes hermed til hastemøde i indsatsgruppen.

Dagsorden er drøftelse af yderligere tiltag på vestegnen og tilgrænsende kommuner, forud for mødet med bormestrene (mandag kl. 13). Endvidere en vending på evt. yderligere tiltag i kommuner med smitte relateret til mink.

...”

har han forklaret, at han på daværende tidspunkt deltog fast i indsatsgruppemøderne, medmindre han var forhindret. I disse måneder var stort set alle indsatsgruppemøder af hastende karakter, da der hele tiden var en aktuell problemstilling, der skulle tages stilling til, og indkaldelserne skete derfor med meget kort varsel. Han vil gerne tage et generelt forbehold i forhold til, at han ikke kan skelne helt præcist mellem, hvad der blev sagt under de forskellige videomøder, da der blev afholdt rigtig mange videomøder i en komprimeret periode. Som han husker det, omhandlede dette møde i indsatsgruppen situationen på Københavns Vestegn, hvor der under hele forløbet var en stor bekymring for smitteniveauet, da det var højere end i resten af landet. Indsatsgruppen fulgte smitteudviklingen på kommune-niveau, og der var et markant udslag på Københavns Vestegn. Han husker ikke, at der blev talt om

mink på dette møde, men det kan der godt have været gjort. Han tog ikke referater på indsatsgruppe-møderne. Han ved ikke, om Sundhedsministeriet tog referat på møderne.

Forevist uddrag af sms-korrespondance mellem ham og Johan Legarth mandag den 2. november 2020 (tillægsekstrakt 4 s. 853):

”...

[Johan Legarth] kl. 20.47: Jeg indkalder mine DC-kolleger i FMN, SUM og FVM til virtuelt møde om mink i morgen kl. 9.30. – jeg synes at du bør være med.

[Thorkild Fogde] kl. 21.00: Gerne. Bliver det på Teams?

[Johan Legarth] kl. 21.05: Det er lige blevet rykket frem til nu til aften kl. 21.30 - der kommer noget opkaldsinfo rundt lige om lidt.

[Thorkild Fogde] kl. 21.11: Ok. Jeg er klar.

[Thorkild Fogde] kl. 21.15: Jeg har adviseret min sekretær. Hun er klar ved mailen.

...”,

har han forklaret, at han ikke ved, hvorfor han skulle deltage i mødet med departementscheferne. Han opfattede det som om, at der var ”noget på vej”, da det var usædvanligt, at han deltog i møder med departementscheferne. Han deltog i mødet, da Justitsministeriets departementschef, Johan Legarth, havde anmodet ham om at deltage. Det var et Teams-møde, som startede kort tid efter, at han havde fået beskeden fra Johan Legarth. Hans [Thorkild Fogde] sekretær, som han skrev skulle adviseres, var Linda Nielsen. Han tror, at det drejede sig om, at han skulle have tilsendt et link fra Justitsministeriet for at kunne logge på mødet. Han havde fire forskellige mødeapps på sin iPad, og det var vigtigt, at han fik det rigtige link tilsendt fra Linda Nielsen. Linda Nielsen skulle ikke tage referat på departementschefmødet, og der blev ikke udsendt materiale forud for mødet. Han opfattede det således, at Johan Legarth indkaldte ham til mødet, da Johan Legarth ønskede, at han virtuelt ledsagede ham til mødet for at høre, hvad der blev sagt på mødet. Herved adskilte det sig fra indsatte møder, hvor han blev indkaldt af Sundhedsministeriet. Per Okkels startede mødet med at oplyse, at sundhedsmyndighederne havde opdaget en ny virusmutation i mink, og at Kåre Mølbak samme dag havde talt med pelsavlerbranchen om dette. Det var en alvorlig oplysning, og der blev ret stille på mødet, da Per Okkels kom med oplysningen om en ny virusmutation, som muligvis også var vaccineresistent, hvilket var en helt ny situation. Det kan være, at Johan Legarth indledte mødet, men han husker bedst Per Okkels indlæg. Han mener, at departementscheferne fra Forsvarsministeriet, Sundhedsministeriet og Miljø- og Fødevarerministeriet ligeledes deltog i mødet og muligvis også departementscheferne fra Erhvervsministeriet og Finansministeriet. Det var svært at se på skærmen, hvem der deltog i mødet. Der kunne derfor have været andre mødedeltagere, som havde taget en ledsager med, ligesom Johan Legarth havde inviteret ham med til mødet. Han kan derfor ikke afvise, at der deltog afdelingschefer i mødet. Det var et relativt kort møde. Konklusionen på mødet var, at Per Okkels skulle konsultere forskellige eksperter og prøve at få verificeret grundlaget, idet oplysningen om den nye virusmutation kom på baggrund af et møde, som Kåre Mølbak havde haft samme dag med pelsavlerbranchen. Han sad selv tilbage med en fornemmelse af, om det var en falsk alarm, da der under coronakrisen hele tiden kom forskellige oplysninger frem, som de skulle forholde sig til. Da han gik i seng om aftenen, tænkte han derfor, at det nok var en falsk alarm, og at de ville få en beroligende melding dagen efter. Han mener ikke, at de på mødet drøftede Kåre Mølbaks håndtering af at have givet denne oplysning til private organisationer. Han husker, at han undrede sig over en sådan markant oplysning kom frem på denne måde. Det kan skyldes, at andre mødedeltagere også har undret sig og har sagt dette på mødet. Han havde ikke selv ordet på mødet. Han kan ikke huske, om Henrik Studsgaard [daværende

departementschef i Miljø- og Fødevareministeriet] sagde noget på mødet. Han mener, at alle på mødet virkede overraskede over oplysningen fra Per Okkels, og at det blev aftalt, at Per Okkels skulle vende tilbage på et tidspunkt, når oplysningen var verificeret, men ikke i hvilket format. Han korresponderede under mødet med Lykke Sørensen om den nye oplysning.

Forevist uddrag af sms-korrespondance mellem ham og Lykke Sørensen mandag af 2. november 2020 (actioncardekstrakten s. 1033):

”...

[Thorkild Fogde] kl. 21.48: De har angiveligt fundet en ny minkmutation ...

[Lykke Sørensen] kl. 22.04: Enkel plan: beslutning om stop for mink i Danmark, aflivning af mink med gift med bistand fra Forsvar og politi og afbrænding af de døde mink

...”;

har han forklaret, at han tror, at mødet var slut, da han modtog Lykke Sørensens besked. Han nåede i hvert fald ikke at læse beskeden under mødet. Han og Lykke Sørensen sms-korrespondance havde en uformel karakter, og han opfattede Lykke Sørensens besked som en refleksion/tanke/idé, der slog ned i hende, da hun modtog hans ret graverende oplysning. Han skrev selv ”De har angiveligt” - sikkert for at reflektere hans egen usikkerhed på daværende tidspunkt. Han opfattede det derfor alene som en refleksion fra Lykke Sørensen, der blev videregivet til ham i fortrolighed på sms. Han kan godt have haft en telefonsamtale med Lykke Sørensen mellem kl. 22.04 og 22.25. Han havde under hele forløbet løbende en dialog med Lykke Sørensen om andre politimæssige ting og husker derfor ikke præcist en telefonsamtale med Lykke Sørensen på det her tidspunkt. De forholdt sig i politiet afventende på det her tidspunkt, da de godt kunne se, at det havde alvorlige perspektiver, hvis der var opstået en vaccineresistent mutation i minkbestanden.

Han tror ikke, at han eller Lykke Sørensen tog initiativ til at afholde et internt teammøde den 2. november 2020 sent om aftenen, men han kan ikke udelukke det.

Forevist uddrag af Uffe Stormlys forklaring afgivet for kommissionen den 8. oktober 2021 (forklaringsdokumentet s. 36):

”...

Han blev af politidirektør Lykke Sørensen indkaldt til et Teams-møde en sen aften, hvori også Thorkild Fogde deltog. Lykke Sørensen og Thorkild Fogde spurgte ind til, hvilke overvejelser der skulle gøres, hvis der kom en beslutning om at slå alle mink ned. Mødet blev afholdt maksimalt 2 dage før regeringsbeslutningen blev truffet, altså søndag den 1. eller mandag den 2. november 2020 eller deromkring.

...”;

har han forklaret, at han umiddelbart vil tro, at mødet fandt sted den 3. november 2020, efter det var verificeret, at situationen var alvorlig, men han tør ikke sige, om mødet var den 2. eller 3. november 2020, da det var et tæt og komprimeret forløb, som næsten kørte døgnet rundt. Det kan derfor have været den 2. november 2020 om aftenen, og hvis Uffe Stormly har forklaret, at det var den 2. november 2020, har det sandsynligt været her. Det knytter sig til et andet forløb, hvor politiet blev anmodet om at udarbejde en plan i tilfælde af, at det blev nødvendigt at slå alle mink ned, og det er utvivlsomt rigtigt, at der har været et møde for få ”sparket udarbejdelsen” af sådan en plan i gang.

Forevist uddrag af sms-korrespondance mellem ham og Lykke Sørensen tirsdag den 3. november 2020 fra kl. 8.28 (actioncardekstrakten s. 1035):

”...

[Thorkild Fogde] kl. 8.28: Godmorgen Lykke. Når I er klar til at tale mink, må du gerne give mig et ring. Jeg har ikke hørt fra JM endnu, men jeg forventer et møde op af formiddagen. Vh Thorkild

[Lykke Sørensen] kl. 8.40: Du hører fra os. Der går nok endnu nogle timer. Vi skal mødes på teams, da jeg arbejdet hjemmefra. Mvh. Lykke

[Thorkild Fogde] kl. 08.41: Ok. Jeg har lige hørt fra Johan og ringer, når jeg har talt med ham.

[Lykke Sørensen] kl. 08.46: Ok. Vi har skitser til en plan. Jo før vi har en beslutning jo bedre, herunder i forhold til hurtigt at skaffe de særlige dragter fra andre lande.

...”;

har han forklaret, at sms-korrespondancen taler for, at der blev afholdt et møde den 2. november 2020 om aftenen, som Uffe Stormly har forklaret om, og at der skulle ske en opfølgning. De skulle tale om, hvad det havde af betydning for politiet, hvis der var en alvorlig national krisesituation omkring mink, og hvad politiets rolle var, herunder at politiet kunne lave en plan, der kunne iværksættes, hvis det blev besluttet, at alle mink skulle aflives. Det er sædvanligt i politiet ved den første indikation at påbegynde planlægning. Her forelå der en indikation fra Per Okkels og en sandsynlighed for, at situationen kunne være rigtig alvorlig. De gik derfor i gang med planlægningen, og beredskabsplanen ville blive skrinlagt, hvis det senere på dagen blev udmeldt, at det var falsk alarm. Han vil tro, at oplysningen fra Lykke Sørensen, om at der ville gå nogle timer, henviste til, at de i NOSTen sad og drøftede forskellige planscenarier, hvis det viste, at det alvorligste scenarier blev en realitet, og hvilke reaktionsmuligheder politiet havde.

Forevist uddrag af sms-korrespondance mellem ham og Johan Legarth tirsdag den 3. november 2020 fra kl. 08.36 (actioncardekstrakten s. 993):

”...

[Johan Legarth] kl. 8.36: Tænder umiddelbart at Mink planen ser sådan ud (medmindre der kommer mindre bekymrende meldinger fra SSI i dag – eller meldingen er, at der må forventes at være 100 andre mutationer med tilsvarende problemer rundt om i Europa/verden):

Aflivning af Mink:

- beslutning om hvorvidt minkavl skal forbydes i DK
- politiet laver et nødplan for aflivning (som i nødvendigt omfang suspendere dyreværnsregler, miljøbeskyttelsesregler mv.)
- iværksættelse af kompensationsordning, der belønner minkafleverere for at pelse eller slå alle deres mink ned i løbet af [10] dage.

...

[Thorkild Fogde] kl. 8.42: Giv lige et ring. Vh Thorkild

...”;

har han forklaret, at han hæftede sig ved ”medmindre der kommer mindre bekymrende meldinger fra SSI i dag”, som flutede med hans egen opfattelse fra aftenen før, om at man var i gang med at få verificeret oplysningerne fra Per Okkels, og at der var mulighed for, at der kom en mere optimistisk udmelding fra Statens Serum Institut. Planen, som blev skitseret af Johan Legarth, må være en opfølgning på tidligere telefonsamtaler mellem ham og Johan Legarth i forhold til, hvad politiet kunne

bidrage med, hvis der skulle gennemføres en aflivningsoperation, og at det kunne være nødvendigt at udarbejde en politimæssig plan for aflivning af mink. Han mener, at han havde talt i telefon om dette med Johan Legarth om morgenen eller aftenen før, uden han nærmere kan tidsfastsætte det. Hans kontaktperson i Justitsministeriet var næsten udelukkende Johan Legarth. Sms-korrespondancen bekræfter, at der var en dialog mellem ham og Johan Legarth om at udarbejde en plan, hvilket flugter med Uffe Stormlys forklaring om, at de aftenen før talte om at få iværksat planarbejdet. Han hæftede sig endvidere ved, at Johan Legarth bad politiet om at lave en nødplan, som i nødvendigt omfang suspenderede reglerne, hvilket understregede nødsituationen. Han tror ikke, at han gjorde sig tanker om, hvorvidt det blev nødvendigt at suspendere reglerne på daværende tidspunkt. Han mener, at han tænkte, at de stod overfor en meget alvorlig nødsituation, som han håbede ville blive aflyst. Han vil tro, at han og Johan Legarth om formiddagen talte sammen om, at politiet var gået i gang med at lave en plan for det tilfælde, at det mest alvorlige scenarie blev en realitet.

Adspurgt supplerende af kommissionen har han forklaret, at han forstod det således, at hvis det blev nødvendigt at suspendere reglerne kunne de gå til ministeren og bede om en lovændring, hvorefter ministeren ville fremsætte et lovforslag for Folketinget.

Forevist uddrag af Johan Legarths forklaring afgivet for kommissionen den 12. november 2021 (forklaringsdokumentet s. 601):

”...

har han forklaret, at han antager, at SMS'en kl. 08.36 var en opfølgning på mødet mandag aften den 2. november 2020, hvor der blev lagt nogle helt overordnede spor ud, som var afhængig af Statens Serum-instituts endelige risikovurdering. Parentesen, som indeholder et forbehold, angiver, at man skulle vente og se, hvad der skete. Hvis risikovurderingen viste sig i sin værste form, så var der oplagt også en operativ opgave for politiet. Derfor blev Thorkild Fogde holdt inde i loopet.

...”;

har han forklaret, at gengivelsen af Johans Legarths forklaring svarer til hans egen erindring om forløbet. Johan Legarth og han havde parallelt mellem de forskellige møder løbende en dialog. Politiet ville komme til at stå i en anden situation, hvis oplysningerne fra Per Okkels blev verificeret. Baggrunden herfor var, at Fødevarestyrelsen i oktober 2020 sammen med minkbranchen kæmpede en kamp for at få inddæmmet smitten hos smittede minkbesætninger, hvilket ikke var lykkedes. På dette tidspunkt [den 3. november 2020] var smitten blandt mink spredt sig langt ned i Jylland. På et tidligere tidspunkt var politiet via NOSTen blevet anmodet om at yde bistand til Fødevarestyrelsens arbejde med at nedslå smittet mink, hvorfor politiet allerede havde et samarbejde med Fødevarestyrelsen. Hvis det viste sig, at problemet ikke længere ”kun” var, at smitten blandt mink var løbet løbsk på minkfarmene, men at problemet var en særlig farlig smitte, skulle der ske en eskalering af operationen, som Fødevarestyrelsen ikke selv ville kunne løse. Hvis det blev nødvendigt at eskalere operationen, krævede det derfor ”muskler og man-power”. Det var derfor, at Johan Legarth på et tidspunkt i forløbet havde spurgt ham, hvad det ville kræve af ressourcer fra politiet, hvis politiet sammen med forsvaret skulle eskalere operationen. Han bad derfor Lykke Sørensen, som bad Uffe Stormly, om at estimere, hvad det ville kræve af ressourcer. På det her tidspunkt mener han, at man fortsat arbejdede indenfor kriterierne med inddeling af minkfarmene i zone 1 og zone 2. Smitten i minkbesætninger var betydelig udbredt, og der var i forvejen et bekymrende forløb. Han mener, at ca. 2/3 dele af alle danske mink var i zone 1 og zone 2. Det stod ikke klart for ham på daværende tidspunkt, at det ville kræve en aflivning af samtlige mink, hvis oplysningerne fra Per Okkels blev verificeret af sundhedsmyndighederne. Der var fortsat flere forskellige scenarier/muligheder, og ham bekendt var sagen

endnu ikke drøftet i regeringen, som i sidste ende skulle afgøre, hvilket scenarie man valgte for aflivning af mink. I NOSTen planlagde man ud fra ”worst case scenarie”, hvis operationen skulle eskaleres, da det var nemmere at trække fra end at lægge til.

Lykke Sørensens besked den 3. november 2020 kl. 8.46 (actioncardekstrakten s. 1035) bekræfter, at der fortsat var flere scenarier, da der endnu ikke var truffet en politisk beslutning.

Han husker, at der var flere forskellige scenarier, da det i bedste scenarie kunne vise sig at være falsk alarm og i værste tilfælde kunne ende med, at alle mink skulle aflives. Herudover var der en række mellemliggende scenarier af forskellige art.

Han læste beskeden fra Johan Legarth sendt tirsdag den 3. november 2020 kl. 8.36 (actioncardekstrakten s. 993) som det alvorligste scenarie, men at det ikke var fastlagt, at det var dette scenarie, som man endte med. Hvilket tiltag, der eventuelt skulle tages, beroede på en politisk beslutning, som ikke var truffet tirsdag morgen [den 3. november 2020].

Han mener, at Justitsministeriet bad ham om at oplyse, hvad det ville kræve af ressourcer, hvis det blev nødvendigt at slå alle mink ihjel og iværksætte sådan en nødplan, herunder om politiet kunne bidrage og tage ”lead” på at få gennemført forskellige foranstaltninger og levere de nødvendige ressourcer. Han spurgte derfor Lykke Sørensen, hvad det ville kræve af ressourcer, hvis politiet skulle bistå Fødevarestyrelsen i et større omfang. Han modtog ressourceestimat og et udkast til en plan. Som han husker det, har han ikke selv bestilt et planudkast, men han går ud fra, at det blev iværksat i NOSTen, da han havde anmodet om et ressourceestimat.

Forevist uddrag af Uffe Stormlys forklaring afgivet for kommissionen den 8. oktober 2021 (forklaringsdokumentet s. 35-36):

”...

Forevist Bo Samsons mail sendt tirsdag den 3. november 2020 kl. 10.01, som var vedhæftet ”BN 272 NOST delplan revision.docx” (ekstrakten s. 1563f), har han forklaret, at Bo Samson var vice-politiinspektør i hans afdeling. Et par dage forinden blev de spurgt ind til, hvordan man ville gribe opgaven an, hvis der blev truffet beslutning om, at alle mink skulle aflives. Forespørgslen kom enten fra politidirektør Lykke Sørensen eller rigspolitichef Thorkild Fogde. Han erindrer ikke fra hvem af de to den kom.

...”,

har han forklaret, at han mener, at det var på departementschefmøde den 2. november 2020 om aftenen, at nyheden om situationens alvor blev breaket. Forespørgslen kom fra ham via Lykke Sørensen. De skulle give Justitsministeriet et estimat på, hvad det ville kræve af ressourcer, hvis worst case scenariet blev en realitet.

Forevist mail fra Lykke Sørensen til ham sendt tirsdag den 3. november 2020 kl. 13:44, med emnet ”NOST-delplan for aflivning af mink i Danmark”, som var vedhæftet NOST- delplan BN 284 (til-lægsekstrakt 6 s. 109):

”...

Fra: Sørensen, Lykke (...)

Til: Fogde, Thorkild (...)

Cc: Stormly, Uffe Frank (...); Ekebjærg, Peter-Chresten (...)

Emne: VS: NOST - delplan for aflivning af mink i Danmark

Dato: 3. november 2020 13:44:25

Vedhæftede filer: BN 284.docx

Kære Thorkild

Udkast til delplan for aflivning af mink med henblik på teamsmøde, når du har afsluttet dit nuværende møde.

...

Fra: Stormly, Uffe Frank (...)

Sendt: 3. november 2020 13:32

Til: Sørensen, Lykke (...) ...

Cc: Ekebjærg, Peter-Chresten (...) ...; Wilbert, Tenna (...) ...

Emne: NOST - delplan for aflivning af mink i Danmark

Kære Lykke

Jeg vedhæfter den samlede plan. Ressourcebehovet for politiet vil være ca. 120 politifolk til at drive stabene nationalt og regionalt i en to-skiftet tjeneste alle ugens dage. Derudover vil der være behov for ca. 400 myndighedspersoner. Disse behøver ikke nødvendigvis alene at komme fra politiet. Jeg kan ikke komme nærmere før vi får lov til at tage fat i de andre myndigheder.

...”;

og forevist uddrag af BN 284 NOST-delplan ”For myndighedernes tværsektorielle indsats i forhold til aflivning af mink i forbindelse med covid-19” af 3. november 2020 (tillægsekstrakt 6 s. 112 og s. 116):

”...

På den baggrund er det politisk besluttet, at alle mink i Danmark skal aflives hurtigst muligt. Dette for at minimere risikoen for, at en kommende vaccine ikke vil have den forventede effekt i forhold til, at kunne reducere smittespredningen i Danmark og derved en øget belastning på det danske sundhedssystem.

...

Den samlede myndighedsindsats skal sikre en samlet hurtig, koordineret og konsekvent aflivning af mink i Danmark. Det betyder, at udmøntningen af denne operationsplan skal kunne iværksættes straks efter, at der er truffet politisk beslutning herom.

...”;

har han forklaret, at det var denne udgave af planen [BN 284 NOST-delplan], som han fik tilsendt, og som han har set. Den operative plan blev ikke skrevet af jurister, og det er ikke objektivt korrekt, at der den 3. november 2020 kl. 13.44 var truffet politisk beslutning om, at alle mink skulle aflives. At det var politisk besluttet blev sandsynligvis skrevet på den måde ud fra den præmis, at planen skulle iværksættes, hvis det blev besluttet og for at spare tid, da man herved kunne undgå at skulle revidere planen efterfølgende. Som man kan se, er der senere i planen et forbehold herfor. Som det fremgår af mailen fik han ligeledes tilsendt et estimeret ressourceforbrug. Det var alene en intern planlægningsproces i politiet, hvilket understøttes af, at Uffe Stormly skrev, at han ikke kunne ”komme nærmere før vi får lov til at tage fat i de andre myndigheder”.

Forevist uddrag af Justitsministeriets tidslinjer indsat i udkast til mail af 12. november 2020 fra Anne-Mette Lyhne Jensen til Lisbeth Gro Nielsen mv. (actioncardekstrakten s. 693):

”...

Tirsdag den 3. november

Kl. ca. 13.30 DC-videomøde om mink med SUM, FMN, MFVM, EM, FM + RP + AC'ere (NB ALJ kommer ca. 10-15 for sent på mødet) Temaer: afdækning af udbredelse via gensekventering, tempotil-læg, forsvar og politiets bistand til og plan for hurtigere aflivninger.

...”,

har han forklaret, at han ikke tror, at der var et formøde med Justitsministeriet forud for departementschefmøde den 3. november 2020.

Forevist uddrag af advokatundersøgelsen ”Beretning om undersøgelse af Politiets brug af actioncards i minksagen” af 8. oktober 2021 (actioncardekstrakten s. 1245):

”...

Fra mailkorrespondance kan også udledes, at Thorkild Fogde den 3. november 2020 kl. 13.08 har accepteret et møde med angivelse ”Formøde om mink” fra kl. 13.15-13.30. Fra anden mailkorrespondance kan udledes, at formødet var med deltagelse af Lykke Sørensen og kommunikationsdirektør Anders Frandsen begge politiet.

...”,

har han forklaret, at der sandsynligvis har været et formøde internt i politiet forud for departementschefmøde den 3. november 2020. På departementschefmødet havde han en forhåbning om, at Per Okkels ville sige, at det var falsk alarm, men det viste det sig ikke at være. Per Okkels havde talt med forskellige eksperter og oplyste, at situationen var slem. Per Okkels tog muligvis enkelte forbehold, men budskabet var, at oplysningen, som Kåre Mølbak havde givet til minkbranchen, var korrekt, og at situationen var alvorlig. Der var fundet en minkmutteret coronavariant (cluster 5), der viste tegn på at være vaccineresistent. Han mener, at det fortrinsvis var danske eksperter, som Per Okkels havde talt med. Han mener ikke, at Per Okkels nævnte præcist, hvilke eksperter han havde talt med. Han til tro, at mødet varede en halv time. Han tænkte, at de nærmede sig worst case scenariet. Han havde ikke ordet på mødet, og han ved ikke, om der deltog afdelingschefer på mødet. Da mødet var færdigt, skulle ministerierne i gang med at forberede et beslutningsoplæg til regeringen, hvorfor politiet var ude af loopet, indtil der forelå en beslutning.

Forevist uddrag af sms-korrespondance mellem ham og Lykke Sørensen tirsdag den 3. november 2020 fra kl. 13.45 (actioncardekstrakten s. 1039):

”...

[Thorkild Fogde] kl. 14.22: Har lige sendt dig Teams indkaldelse til kl. 14.30

[Lykke Sørensen] kl. 14.23: Ok – sender du også til Uffe. Han er varslet.

[Thorkild Fogde] kl. 14.24: Ok

[Thorkild Fogde] kl. 16.04: Er du på? Mink skal på KU i aften.

...”,

har han forklaret, at han tror, at han indkaldte til et teammøde den 3. november 2020 kl. 14.30 for at afrapportere, hvad Per Okkels havde oplyst på departementschefmødet, herunder orientere Lykke Sørensen og Uffe Stormly om, at de nærmede sig worst case scenariet. Der var en proces i gang, da

regeringen skulle have sagen forelagt, og de skulle i politiet i gang med at drøfte, hvor de stod afhængigt af, hvilken beslutning der blev truffet.

Han har formentligt haft en dialog med Justitsministeriet om eftermiddagen den 3. november 2020, da han hele tiden havde en dialog med Johan Legarth og Lykke Sørensen. Han mener dog, at politiet var lidt ude af loopet i fasen fra departementschefmødet den 3. november 2020 kl. 13.30 og frem til, at han næste dag fik besked om drøftelserne på KU-mødet, da ministerierne arbejdede med beslutningsporet.

Forevist uddrag af Justitsministeriets ”Notits om Rigspolitiets dialog med Justitsministeriets departement vedrørende indsatsen med aflivning af mink” af 1. december 2020 (actioncardekstrakten s. 967):

”...

Herudover er Justitsministeriet løbende i telefonisk kontakt med Rigspolitiet, herunder bl.a.

- tirsdag den 3. november 2020 om forberedelse af beslutningsoplægget til brug for møde i Regeringens Koordinationsudvalg samme aften

...”,

har han forklaret, at han ikke husker, at politiet var særligt inddraget i forberedelsen af beslutningsoplægget. Han mener, at han blev overrasket, da han i forbindelse med efterforløbet opdagede, at planudkastet var vedlagt forelæggelsen for regeringen. Politiet ser normalt ikke interne regeringspapirer, og det var ikke noget, som han var orienteret om, men politiets dialog med Justitsministeriet foregik under hele coronakrisen på flere niveauer. Han kan ikke erindre, at han var inddraget i, hvordan sagen blev forelagt for regeringens koordinationsudvalg.

Forevist Uffe Stormlys mail til Lisbeth Gro Nielsen, som tillige blev sendt i kopi til Lykke Sørensen, tirsdag den 3. november 2020 kl. 16.45 med emnet ”Plan vedrørende mink”, som var vedhæftet BN 284 (actioncardekstrakten s. 90):

”...

Fra: Stormly, Uffe Frank (...)

Til: Lisbeth Gro Nielsen ...

Cc: Sørensen, Lykke (...)

Emne: Plan vedrørende mink

Dato: 3. november 2020 16:45:34

Vedhæftede filer: BN 284.docx

Kære Lisbeth

I henhold til telefonisk aftale fremsender jeg vedhæftede plan.

...”,

har han forklaret, at han ikke var bekendt med, at delplanen blev sendt til Justitsministeriet. Han ved ikke, hvilken telefonsamtale der henvises til.

Han deltog ikke i et departementschefmøde den 3. november 2020 kl. 14.45. Han tror ikke, at der deltog repræsentanter fra Rigspolitiet i dette møde. Han mener ikke, at Johan Legarth orienterede ham om, hvad der var foregået på mødet.

Forevist uddrag af sms-korrespondance mellem ham og Johan Legarth tirsdag den 3. november 2020 kl. 15.06 (actioncardekstrakten s. 996):

”...

[Thorkild Fogde] kl. 15.06: Har vendt situationen med Ejby. Vi kan bidrage til begge scenarier med en ændret organisering. Hvad valget af scenarie angår, er det afgørende vel, om vi sundhedsfagligt kan leve med en tidshorison på 4 uger og bibeholdelse af et stort antal avlssdyr på særlige lokationer. Tidshorisonen i det andet scenarie er ukendt, men også her taler vi formentlig uger. Vh Thorkild

[Thorkild Fogde] kl. 16.52: Ring venligst. Vh Thorkild

...”

har han forklaret, at han mener, at dette var en tilbagemelding på Justitsministeriets spørgsmål om, hvorvidt politiet kunne bidrage til at få løst opgaven og bistå Fødevarestyrelsen. Han havde haft et kort Teams-møde med Lykke Sørensen og Uffe Stormly vedrørende ressourceestimat på delplanen BN 284 og meddelte efterfølgende Johan Legarth, at politiet kunne bidrage. Han læser sin besked således, at der fortsat var flere scenarier i spil. Han tror, at ”bidrage til begge scenarier” var henvisning til forskellige eskaleringsscenarioer, da omfanget af operationen afhang af, hvilket scenarie der blev besluttet. Politiets ressourceforbrug afhang ligeledes af tidshorisonen, da en kort tidshorison ville kræve flere ressourcer. Generelt var de i politiet bange for, at der var et urealistisk krav til tidshorisonen, da der var mange mink inden for zone 1 og zone 2. Det var en sundhedsfaglig ting, hvorvidt minkejerne kunne bibeholde avlssdyr, og der kom i det efterfølgende forløb en drøftelse af en genbank mv. Han mener ikke, at det på departementschefmødet kl. 13.30 blev drøftet, hvilke scenarier der skulle danne grundlag for beslutningsoplægget til KU-mødet. Det var på dette tidspunkt uafklaret, hvor sagen endte, og hvor stor opgaven blev for politiet. Han tror, at hans besked til Johan Legarth, hvor han bad Johan Legarth om at ringe, drejede sig om et andet emne.

Der kan have været et møde i indsatsgruppen om eftermiddagen den 3. november 2020, der omhandlede mink, da indsatsgruppen mødtes parallelt med de andre møder. Han mener bl.a., at der var et møde, hvor Lykke Sørensen ikke kunne logge på. Han mener, at politiet afventede ministeriernes arbejde med at forberede et beslutningsoplæg til regeringen. Han kan ikke huske, at politiet blev indviet i ministeriernes overvejelser, hvilket da også ville have været usædvanligt. Han kan ikke huske, hvem der i givet fald deltog i et indsatsgruppemøde den 3. november 2020. Typisk deltog han, Sundhedsministeriets departementschef, Kåre Mølbak, Søren Brostrøm, embedsmænd fra Sundhedsministeriet og Lykke Sørensen i indsatsgruppemøderne.

Forevist uddrag af Line Nørbæks forklaring afgivet for kommissionen den 8. oktober 2020 (forklaringsdokumentet s. 8):

”...

Statens Seruminstitut sagde ikke, at alle mink skulle slås ihjel. Statens Seruminstitut fremkom en risikovurdering. Statens Seruminstitut kan godt have sagt noget i den stil: ”Der skal ikke være levende mink i Danmark, før der er immunitet”. Hun husker ikke, at der var nogen som udfordrede Statens Seruminstutts sundhedsfaglige vurdering. Hun husker ikke, hvem der deltog fra Rigspolitichefen, men det var typisk enten Thorkild Fogde eller Lykke Sørensen.

...”

har han forklaret, at han heller ikke mener, at Statens Serum Institut nævnte, at alle mink skulle slås ihjel. Han kan ikke sige, om det har været sagt det, som Line Nørbæk beskriver. Han kan ikke i dag erindre, at der har været en drøftelse i indsatsgruppen, hvor Kåre Mølbak direkte har forholdt sig til,

hvordan man skal forholde sig til smittetruslen. Der kom den 3. november 2020 om aftenen en skriftlig vurdering fra Statens Serum Institut, som han husker konklusionen på. Han kan ikke huske, at der var mundtlige forvarslere til den skriftlige vurdering.

Forevist uddrag af sms-korrespondance mellem ham og Lykke Sørensen tirsdag den 3. november 2020 (actioncardekstrakten s. 1039):

”...

[Thorkild Fogde] kl. 16.04: Er du på? Mink skal på KU i aften.

Lykke Sørensen] kl. 16.09: På vej men uden video og mikrofon

...”,

har han forklaret, at han vil tro, at ”er du på” knytter sig til et indsatsgruppemøde. NOSTen havde af hensyn til deres planlægning anmodet om hurtigst muligt at blive orienteret om eventuelle beslutninger. Han har derfor sandsynligvis orienteret Lykke Sørensen om den videre proces i forhold til det nye trusselsbillede, så snart han vidste noget om dette. Det kan være derfor, at han skrev, at mink skulle på KU om aftenen. Han kan også have orienteret Lykke Sørensen telefonisk om det.

Forevist uddrag af sms-korrespondance mellem ham og Johan Legarth tirsdag den 3. november 2020 (actioncardekstrakten s. 998):

”...

[Thorkild Fogde] kl. 17.28: Også vigtigt, at du får sagt til de centrale beslutningstagere, at vi vil gøre vores allerbedste, men at vi ikke kan give garantier. Hverken på tid eller indhold.

...

[Thorkild Fogde] kl. 17.30: Herudover skal der bruges tid og møder på at få branchen med ind i den fælles krisebevidsthed. FT vil hurtigt se det, men det vil branchen ikke nødvendigvis.

...”,

har han forklaret, at den centrale beslutningstager var regeringen. Der var to centrale budskaber i hans beskeder til Johan Legarth. Det ene budskab var i forhold til tidsfristen, da han og Lykke Sørensen var bekymret for, at der i zone 1 og zone 2 blev stillet en myndighedsaflivningsindsats i udsigt, som de ikke kunne følge med til. Det andet budskab var en bekymring for, at politiet kom i klemme mellem myndighederne og branchen og mellem Folketingets partier. Han ville gerne undgå at stå i en situation, hvor der var forskellige holdninger til situationens alvor. Det var branchens livsgrundlag, der stod på spil, og det krævede derfor længere tid for branchen at indstille sig på situationen. Det var ikke muligt for myndighederne at gennemføre opgaven, hvis branchen ikke samarbejdede.

Han vil tro, at Uffe Stormlys estimat på ressourceforbrug (tillægsekstrakt 6 s. 109) var et foreløbigt skøn i forhold til aflivningsindsats af kontamineret mink, og at der kunne etableres et samarbejde med branchen.

Han fulgte ikke med i KU-mødet den 3. november 2020, men ventede på at få en besked fra Johan Legarth, når der var truffet en beslutning på mødet, som han fik ret hurtigt besked efter KU-mødet enten samme aften eller næste morgen. Op til KU-mødet kunne de ikke inddrage andre i deres overvejelser, hvilket de herefter fik mulighed for. Der var lidt uklarheder efter KU-mødet i forhold til, hvad der var besluttet, hvilket embedsværket var ved at få afklaret. I politiet havde de behov for at få at dette klarlagt, men det var svært at få fat i Johan Legarth, der sad i forskellige møder. Johan Legarth

sagde senere til ham, at de kunne kontakte Anne-Mette Lyhne Jensen for at få detaljerne fra KU-mødet, hvilket han videregav til Lykke Sørensen. Det var Lykke Sørensen, der havde kontakten til Anne-Mette Lyhne Jensen, og som fik oplyst, hvad der var besluttet på KU-mødet. Der blev herefter gjort klar til et pressemøde onsdag den 4. november 2020 kl. 16. Han forstod på Lykke Sørensen, at beslutningen var, at alle mink skulle aflives. Det kom ikke som en overraskelse for ham, da det havde vist sig, at worst case scenariet tegnede sig rent biologisk set efter Staten Serum Instituts vurderinger. Det var en markant beslutning, og næste spørgsmål, der rejste sig i politiet, var, hvad deres rolle blev.

Forevist uddrag af sms-korrespondance mellem ham og Lykke Sørensen onsdag den 4. november 2020 (actioncardekstrakten s. 1043):

”...

[Lykke Sørensen] kl. 11.03: Så er der nogenlunde styr på det

[Thorkild Fogde] kl. 11.03: Super. Lad os tales ved i frokostpausen.

...”

har han forklaret, at han tror, at det henviser til Lykke Sørensens opfølgning på hendes samtale med Anne-Mette Lyhne Jensen. Han tror ikke, at han og Lykke Sørensen talte om hjemmelgrundlaget for at aflive alle mink. Efter hans opfattelse var det en politioperation i zone 1 og zone 2, hvor politiet allerede var i gang, og hvor der var et veletableret og velafprøvet hjemmelsgrundlag. Det var alene relevant at se på hjemmelgrundlaget, hvis politiet skulle påbegynde en eksekvering i zone 3, men det var politiet ikke i gang med daværende tidspunkt, og det var der heller ikke risiko for ville blive tilfældet. Han hørte ikke noget om hjemmelsspørgsmålet den 4. november 2020. Han var i kontakt med Johan Legarth den 4. november 2020 om formiddagen, hvor de talte om tidshorizonten. Han var bange for, at det blev lovet, at myndighedsaflivningerne i zone 1 og zone 2 kunne gå hurtigere, end de kunne følge med til. Han var endvidere bange for, at der opstod en situation, hvor aflivningerne uden for zonerne blev foretaget hurtigere, end det myndighederne var i stand til at håndtere inden for zonerne. I denne fase ventede de på at modtage materiale, som de modtog om eftermiddagen. Det var blandt andet Q&A's og skitse af regeringens beslutning for den særlige coronastabs kommunikation, der lå klar til pressemødet kl. 16. Han var ikke bekendt med, at Fødevareministeriet på et afdelingschefmøde om formiddagen havde anfægtet hjemmelgrundlaget, eller at Justitsministeriet på den baggrund iværksatte en undersøgelse heraf. Det blev han ikke orienteret om, hverken af Lykke Sørensen eller Johan Legarth.

Forevist uddrag af sms-korrespondance mellem ham og Lykke Sørensen onsdag den 4. november 2020 (actioncardekstrakten s. 1043-1045):

”...

[Lykke Sørensen] kl. 11.11: Lige nu planer om pressemøde KL. 15 – men bliver nok rykket til senere.

...

[Lykke Sørensen] kl. 13.35: Lige nu forventes pressemøde KL. 16 – vi forbereder noget til dig

...

[Lykke Sørensen] kl. 14.31: Vi skal deltage i møde med Johan kl. 15 - jeg er ved at arrangere en briefing kl. 14.45.

[Thorkild Fogde] kl. 14.32: Fint. Vi slutter inden.

...

[Lykke Sørensen] kl. 15.05: Godt – du får nogle bullits om lidt

[Thorkild Fogde] kl. 15.31: Super. Jeg har fået uniform på og teknikken op at køre. Så jeg kan egentlig godt joine, hvis der er noget at hente.

...

[Thorkild Fogde] kl. 15.41: Er mine talebullits clearret med JM?

[Lykke Sørensen] kl. 15.45: Nej

...”,

har han forklaret, at han mener, at han sad i et koncernledelsesmøde i politiet, da han skrev sin besked kl. 14.32. Han blev sandsynligvis briefet kl. 14.45. Han fik af politiets kommunikationsenhed oplyst, at det var besluttet, at han skulle deltage i et pressemøde kl. 16. Han bad derfor om at få materialet, der ville blive udsendt – det førmtalte Q&A og faktaark om regeringens beslutning. Fra politiområdet modtog han talepunkter om politiets opgave, da hans rolle på pressemødet var at oplyse, at politiet ville stille de ressourcer til rådighed, som Fødevarestyrelsen havde brug for. Han husker ikke, at han deltog i et møde med Johan Legarth den 4. november 2020 kl. 15. Han ved ikke, hvilket møde der henvises til, men det kan have været om smitteopsporing. Der kørte under håndteringen af corona forskellige spor, hvor politiet bidrog til sektormyndighederne opgaveløsning blandt andet til smitteopsporingen. Der var enkelte situationer, hvor Lykke Sørensen havde direkte kontakt med Johan Legarth. Det var hans kommunikationschef, der oplyste, at man ønskede, at han skulle deltage i pressemødet. Han ved ikke, om anmodningen kom fra Statsministeriet eller Justitsministeriet. Han havde deltaget i andre pressemøder om corona-håndteringen. Det var derfor ikke noget, som han tænkte nærmere over. Hans talepunkter var ikke clearret med Justitsministeriet. Han spurgte til det, da han ville være sikker på, at han ikke sagde noget, som ikke flugtede med den måde, Justitsministeriet så situationen.

Han synes, at hans indlæg på pressemødet (actioncardestrakten s. 110) stemmer med hans talepunkter. Det fokuserede først og fremmest på at oplyse, hvorfor indsatsen nu ville lykkes, som skyldtes, at der var bemyndigelse til at trække på alle samfundets ressourcer for at få opgaven til at lykkes. Det skulle berolige befolkningen i forhold til, at myndighederne gik sammen for at standse smitteudviklingen blandt mink. Det var et alvorsfuldt pressemøde, og han var meget fokuseret på, hvad han skulle sige, men lyttede selvfølgelig til, hvad der i øvrigt blev sagt på pressemødet. Han mener, at han konstaterede, at regeringens udmelding svarede til det, som han tidligere havde fået oplyst, var regeringens beslutning om at alle mink skulle aflives.

Forevist uddrag af sms-korrespondance mellem ham og Lykke Sørensen onsdag den 4. november 2020 kl. 19.00 (actioncardestrakten s. 1047):

”...

[Lykke Sørensen]: Din aftale med Johan er, at vi skal have en godkendt ny aflivningsmetode fra relevante myndigheder. Den kan vi ikke selv opfinde.

[Thorkild Fogde]: Det skal jeg nok sige. Kan du få NOST til i aften at indkalde til et videomøde i morgen tidlig med alle myndighedernes topfolk samt branchen. Vh Thorkild.

..

[Lykke Sørensen] kl. 19.04: Vi indkalder til virtuelt møde gennem nost'en til kl. 8 i morgen

...”,

har han forklaret, at der er to elementer i beskederne. Det første element var aftalen med Johan Legarth om godkendelse af ny aflivningsmetode. Der var en stor opgave med at skaffe nødvendige værnemidler og gennemføre det forsvarligt, hvis der skulle aflives mange millioner smittede mink, uden at myndigheds personer selv blev smittet, og man ville ikke kunne holde aflivningshastigheden ved den eksisterende aflivningsmetode. Der blev derfor drøftet alternative aflivningsmetoder, hvilket formentligt krævede en ændring af dyreværnsloven. Derudover skulle toksikologer, dyrlæger og biologer vurdere, hvordan man alternativt kunne aflive mink. Det endte med, at man holdt fast i den eksisterende aflivningsmetode og gennemførte operationen med denne. Det andet element var af få delt trusselvurderingen med de involverede myndigheder. Der forelå en vurdering fra Statens Serum Institut, hvor der blev opregnet den trussel, som minkavlens kunne være for folkesundheden. Der skulle være en fælles forståelse i NOSTen, om at trusselbilledet var gået fra orange til at være rødt. Det ville han gerne selv sige til styrelsescheferne.

Forevist uddrag af sms-korrespondance mellem ham og Johan Legarth onsdag den 4. november 2020 (actioncardekstrakten s. 1002 og 1005-1007):

”...

[Thorkild Fogde] kl. 19.04: Hvem har lovet 5 dage?

[Afskrift af foto sendt af Thorkild Fogde til Johan Legarth]: Aflivning kommer til at foregå som den vil gøre normalt i forbindelse med pelsning på farme og dermed i overensstemmelse med dyrevelfærdsreglerne.

...

[Johan Legarth] kl. 19.10: Jeg går ud fra at det overstregede afsnit alene referer til det avlerne får bonus for. - ellers giver det ikke mening i forhold til de beslutninger, det i øvrigt er truffet. De 5 dage er der ingen der har lovet. Bemærkninger Per referede til udsprang af en sætning om, at man efter 5 dage skulle evaluere på om avlernes egen aflivningsindsats sammen med den igangværende indsats var tilstrækkelig eller om man skulle iværksætte "operation dyret skal dø". - og det var der ikke tålmodighed til, hvorfor ordren blev iværksættelse så snart det kan lade dig gøre.

...

[Thorkild Fogde] kl. 19.15: Vi er bare nødt til meget hurtigt at have hjælp af nogle dyrlæger og toksikologer fsva aflivningsmetoder. Vi har ikke selv de kompetencer.

...

[Thorkild Fogde] kl. 19.23: Kan du og jeg og Lykke fortsætte mødet på jeres platform

[Thorkild Fogde] kl. 19.27: Vi har brug for lige at tale sammen. Gerne sådan, at Anne Mette også deltager.

[Johan Legarth] kl. 19.28: Anne-Mette sender en indkaldelse nu. Studsgaard spørger, hvem hans dyrlæger mv. skal række ud til i forhold til mødet kl.8

...”;

har han forklaret, at billedet i sms-korrespondancen var fra de Q&A's, der var bilag til forsiden om aflivning af alle mink, som corona-kommunikationsstaben havde udsendt før pressemødet, og som han modtog fra Justitsministeriet, eventuelt fra Lisbeth Gro Nielsen. Det er ham, der har foretaget markeringerne i dokumentet. Han husker, at det handlede, om myndigheds aflivningerne i zone 1 og 2 kunne holde trit med aflivningerne uden for zonerne, da de ikke måtte komme i en situation, hvor et ikke-smittet dyr var aflivet, mens et smittet dyr ikke var aflivet. Det ville være en uheldig situation,

hvis avlerne havde aflivet deres dyr og opnået tempobonus inden for fem dage, mens myndighederne ikke havde nået at aflive dyrene i zone 1 og zone 2. Han var bekymret i denne situation, da nogen måtte have sagt, at aflivningerne skulle være foretaget inden for fem dage, hvilket han var sikker på, at man ikke kunne følge med til. Det var ikke realistisk, da myndighederne inden for zone 1 og zone 2 skulle aflive 2/3 dele af alle mink i Danmark. Johan Legarth nævnte på et tidspunkt, at der havde været overvejelser om, hvorvidt tempobonusordningen skulle have en frist på fem eller ti dage. I forhold til Johan Legarths besked kl. 19.10 går han ud fra, at første del i beskeden relaterede sig til Q&A, hvor følgende var formuleret ”Aflivning kommer til at foregå som den vil gøre normalt” og at dette ikke ville omhandle myndighedsaflivningerne, men avlerne i zone 3. Omkring kl. 19.23 tror han, at han sad i et indsatsgruppemøde, men han er ikke sikker. Han bad om et møde, som drejede sig om alternative aflivningsmetoder, da den eksisterende aflivningsmetode ikke var tilstrækkeligt hurtigt.

Forevist mail som han sendte torsdag den 5. november 2020 kl. 07.05 til Lykke Sørensen og Uffe Stormly tillige i kopi til Anders Frandsen med emnet ”Bekræftede deltagere på mødet kl. 8” (action-cardekstrakten s. 135):

”...

From: Fogde, Thorkild (...)
To: Sørensen, Lykke (...); Stormly, Uffe Frank (...)
Cc: Frandsen, Anders (...)
Subject: SV: Bekræftede deltagere på mødet kl. 8
Date: 5. november 2020 07:05:44

...

Tak. Jeg sidder lige og gennemgår materialet endnu en gang.

Da bonusordningen for hurtig aflivning løber i 10 dage (5 dage for besætninger under 7.500 dyr), så tænker jeg, at det operative mål, der skal sættes overfor styrelsescheferne i NOST her til morgen, bør være en fuld aflivning af alle syge og karantæneramte dyr inden for samme tidsfrist, startende med de 5 kommuner i Nordjylland, hvor en fuld aflivning af både syge og raske dyr i sagens natur har stærkt hastende førsteprioritet.

Samtidig vil min utvetydige opfordring til branchen på myndighedernes fælles pressebriefing i dag kl. 12 være, at alle smittefrie og ikke-karantæneramte farme – det vil sige navnlig farme i Østjylland, Syd- og Sønderjylland, Fyn og Øerne - påbegynder normal aflivning og pelsning af deres dyr allerede i dag, så den kan være afsluttet inden for samme frist.

Dermed skulle alle dyr i Danmark gerne være aflivet mandag den 16. november 2020.

Det økonomiske incitament bør kunne medvirke hertil, da 20 kr. ekstra pr. skind for en besætning på 50.000 dyr trods alt giver minkavleren en ekstra indtægt på 1. mio. kr. Hertil kommer den samfundsmæssige forpligtelse overfor folkesundheden, som jeg heldigvis hører flere minkavlere bakke op omkring i pressen her til morgen, samt egeninteressen i at kunne udnytte skindene, før besætningen bliver smitte- eller karantæneramt (skal verificeres hos FVM).

Manøvreideen er fortsat aflivning med eksisterende metoder. Operationen har national førsteprioritet og indlån af mandskab og udstyr fra myndighederne i NOST (og evt. tillige fra private firmaer – Rentokill, ISS Skadesservice m.fl.) skal ske umiddelbart i overensstemmelse hermed og i flere daglige skift inkl. weekender. Ligeledes fsva transport og destruktion i forbrændingsanlæg.

Parallelt hermed iværksættes i dag i FVM's regi et hastearbejde med udarbejdelse af en hurtigere alternativ aflivningsmetode, som kan tages i anvendelse straks, hvis den eksisterende metode viser sig utilstrækkelig til at nå målet.

...”;

har han forklaret, at forløbet var tidsmæssigt komprimeret. Han havde derfor behov for at samle sine tanker i forhold til, hvordan han oplevede situationen og den beslutning, der var taget, inden mødet i NOSTen, hvor han skulle oplyse nærmere om trusselbilledet. Han ville bruge det som et talepapir til mødet. Man kan i hans mail se sammenhængen mellem bonusordningen i zone 3 og myndighedsindsatsen i zone 1 og zone 2. Pelsningssæsonen var på det her tidspunkt begyndt, og han forholdt sig ikke i mailen til, hvad der skulle ske med avlsdyrene. Det stod ham klart, da han skrev mailen, at der ikke var hjemmel til tvangsmæssig aflivning af mink i zone 3, da der ikke var udstedt en ny pelsdyrbekendtgørelse. Den hidtidige aflivningsoperation, som politiet havde bistået Fødevarestyrelsen med i zone 1 og zone 2, hvilede på pelsdyrbekendtgørelsen, hvoraf det fremgik, at der kunne aflives med tvang inden for en grænse på 7,8 km fra smittede besætninger. Han vidste, at der ikke var udstedt en ny bekendtgørelse om morgenen [den 5. november 2020], som foreskrev, hvad situationen ville være uden for smittezonerne. Han vil gætte på – og det kan være efterrationalisering - at han skrev ”normal aflivning og pelsning” for at være på sikker grund, indtil der forelå en ny bekendtgørelse, som ville komme ganske hurtigt, da der var truffet en politisk beslutning om at aflive alle mink. Han opfattede regeringens udmelding dagen før, som en politisk beslutning, der traditionelt skulle følges op af myndighederne med udstedelse af regler og gennemførelse af myndighedshandlinger. Der kunne indtil da ikke anvendes tvangsindgreb i zone 3, hvilket der heller ikke blev gjort. Det har været helt fast under corona, at der kom politiske beslutninger, som blev eksekveret i den første fase med opfordringer og i den efterfølgende fase under regler og pligter. Det, der kan have givet forvirring og uklarehed, var vekslingen mellem opfordringer og pligter.

Adspurgt supplerende af kommissionen hvorfor der ikke i hans oplæg blev opfordret til at aflive avlsdyr, har han forklaret, at han tror, det handler om, at hans oplæg nok var det, som minkavlerne ville gå med til uden problemer. Han har efterfølgende hørt det beskrevet som at nedbringe biomassen uden for zone 1 og 2. Han tror ikke, at han på daværende tidspunkt havde en fuldstændig forståelse af sondringen mellem avlsdyr og andre dyr i minkbranchen. Hans mail viser, hvordan han forstod det; at der skulle en myndighedsaflivning i gang i zone 1 og 2, og at der var en utvetydig og kraftig opfordring til minkavlerne uden for disse zoner om at aflive deres mink, da situationen var alvorlig. Ordet ”opfordring” i mailen var centralt, da det viser, hvordan han forstod situationen på daværende tidspunkt.

Adspurgt supplerende af kommissionen har han forklaret, at han på det her tidspunkt havde daglig kontakt til Lykke Sørensen, der var en del af hans direktion. Der var ikke udstedt nye regler på området, og at der var derfor ikke grundlag for at gennemføre tvangsindgreb uden for zone 1 og zone 2. Han tænkte, at det kunne løses ved, at der blev udstedt en ny bekendtgørelse ligesom ved andre corona-situationer, hvor der parallelt kom nye bekendtgørelser samtidigt med, at man startede op. Der kom løbende regelændringer på daværende tidspunkt.

Han antager, at Birgitte Buch, Lykke Sørensen og Uffe Stormly var bekendt med, at der skulle en ny bekendtgørelse til for tvangsmæssigt at kunne gennemføre beslutningen i zone 3, men det er ikke noget, som de har talt om. Hans mail blev sendt til Lykke Sørensen og Uffe Stormly. Der var allerede en igangværende aflivningsoperation, hvor politiet bistod Fødevarestyrelsen, og der blev ikke gennemført tvangsmæssige handlinger i zone 3. Birgitte Buch var ikke en af hans nærmeste medarbejdere.

Han viste på mødet om torsdagen med styrelsescheferne billedet af Danmarkskortet (actioncardekstrakten s. 1008). Af billedet kan man se, hvordan smitten havde spredt sig, og hvilken opgave myndighederne skulle i gang med. Han blev lidt rystet over, at der i den offentligt debat tegnede sig et billede af, at politiet bare var væltet ind på folks private ejendomme og havde aflivet deres dyr uden at kontrollere, om der var et lovmæssigt grundlag. Det er ikke den måde politiet arbejder på, og det har politiet heller ikke gjort i denne sag.

Forevist uddrag af fra referat af møde med styrelseschefer i beredskabet i regi af NOST torsdag den 5. november 2020 kl. 8.00 vedrørende mink-indsatsen (actioncardekstrakten s. 974 og 976-977):

”...

Deltagere:

Politiet:

- Rigspolitichef Thorkild Fogde
- Politidirektør Lykke Sørensen
- Chefpolitiinspektør Peter Ekebjærg
- Politiinspektør Uffe Stormly
- Politidirektør Anne Marie Roum Svendsen, Nordjyllands Politi
- Politidirektør Helle Kyndesen, Midt- og Vestjyllands Politi
- Politiassessor Birgitte Buch (referent)

Fødevestyrelsen:

- Veterinærdirektør Hanne Larsen
- Sektionsleder Ina Josefine Jochimsen
- Sektionsleder Mette Kierkeskov Sie (deltog alene i starten af mødet)

...

Hanne Larsen understregede et behov for, at den igangværende indsats fortsættes, således at der også prioriteres i forhold til de områder syd for Limfjorden, hvor der er konstateret aktiv virus, og at trykket således bør holdes i forhold til alle smittede besætninger.

Der er konstateret særlige udfordringer i forhold til destruktionsmuligheder og transport til destruktion.

Pelsningen i zone 3 er i gang på helt normal vis, og der skal arbejdes på en hjemmel til, at alle dyr (inklusive avlsdyr) aflives.

...”,

har han forklaret, at det var et virtuelt kick-off møde, som skulle følges op af møder i NOSTen, hvor de økonomiske, juridiske rammer mv. skulle planlægges. Det var ikke et NOST-møde, men et ”add-on” møde, hvor trusselvurderingen skulle deles. NOSTen er en stab sammensat af sektormyndigheder og ledes af en stabschef, som på daværende tidspunkt var politiinspektør Uffe Stormly. Kort tid efter dette møde gik der et større planlægningsarbejde i gang, som Hanne Larsen og Fødevestyrelsen indgik i, da Fødevestyrelsen kendte lovgivningen mv. På mødet beskrev han det nye trusselbillede i alvorlige vendinger baseret på vurderingen fra Statens Serum Institut, hvorefter sagen overgik til operativ planlægning i NOSTen.

Forevist sin mail til Lykke Sørensen og Uffe Stormly med emnet ”Flaskehalse” sendt torsdag den 5. november 2020 kl. 10.09 (actioncardekstrakten s. 151):

”...

Fra: Fogde, Thorkild (...)

Sendt: 5. november 2020 10:09

Til: Sørensen, Lykke (...); Stormly, Uffe Frank (...)

Emne: Flaskehalse

Kære Lykke og Uffe

Vi har møde mellem JM og FVM kl. 12 om aflivningsmetoder. Bare for at jeg lige kan være helt skarp på de hidtil identificerede flaskehalse i minkoperationen og de ansvarlige for deres løsning, så har jeg noteret følgende fra mødet i morges. (Parentesen angiver den udførende myndighed):

- Operativt overblik, ledelse, kommunikation og opfølgning (Politiet)
- Personale til udtagning, aflivning og bortskafning (Forsvaret, subsidiært Politiet)
- Værnemidler til personalet (Forsvaret)
- Køretøjer til borttransportering (Fødevarer, subsidiært Politiet og Forsvaret)
- Kapacitet til forbrænding eller deponering (Miljø)
- Aflivningsudstyr mv. (Fødevarer, subsidiært Politiet)
- Aflivningsmetode (Fødevarer/**Miljø/Sundhed**)

...”;

har han forklaret, at mødet med Justitsministeriet, der henvises til, vedrørte alternative aflivningsmetoder. Han mener, at Lykke Sørensen og han havde en drøftelse med Johan Legarth enten telefonisk eller virtuelt. Johan Legarth lovede, at han ville tale med Henrik Studsgaard, da politiet skulle bruge veterinær- og toksikologiskfaglig bistand, hvis der skulle udarbejdes aflivningsmetoder. Han mener, at Henrik Studsgaard efterfølgende sendte dette, og at der var møder i NOSTen, men at det ikke var muligt at anvende gift i stedet for gas.

Forevist uddrag fra Justitsministeriets ”Tidslinje for Rigspolitiets ageren i forhold til mink” (actioncardekstrakten s. 960):

”...

Forløbet frem til telefonsamtalerne med minkavlere uden for smittezonerne

...

- **5. november (formiddag): Rigspolitiet** orienteres af **JM** om, at der pågår drøftelser om, hvorvidt de eksisterende regler giver hjemmel til at aflive mink uden for smittezonerne.

...”;

har han forklaret, at det var Anne-Mette Lyhne Jensen, der den 5. november 2020 orienterede Lykke Sørensen, hvilket han først er blevet orienteret om senere, og som nærmere er beskrevet i Rigspolitiets redegørelse. Han blev ikke orienteret af Justitsministeriet den 5. november 2020, at der pågik drøftelser om, hvorvidt de eksisterende regler gav hjemmel til at aflive mink uden for smittezonerne. Han fik enten fredag den 6. november 2020 eller lørdag den 7. november 2020 mundtligt oplyst af Lykke Sørensen, at der blev arbejdet på et hastelovforslag.

Forevist Lykke Sørensens mail til ham og Uffe Stormly med emnet ”Flaskehalse” sendt torsdag den 5. november 2020 kl. 10.42 (actioncardekstrakten s. 151):

”...

Fra: Sørensen, Lykke (...)

Til: Fogde, Thorkild (...); Stormly, Uffe Frank (...)

Emne: SV: Flaskehalse

Dato: 5. november 2020 10:42:18

Kære Thorkild

Jeg tror, at Uffe er i møde. Så jeg har indsat mine umiddelbare bemærkninger.

Herudover er der et hjemmelsspørgsmål, jf. vores samtale, som JM kigger på.

Der kan dukke yderligere op.

...”,

har han forklaret, at han mener, at han havde haft en samtale med Lykke Sørensen om alternative aflivningsmetoder og fravigelsen af dyreværnsloven, som ville kræve en ny hjemmel. Inden mødet om aflivningsmetoderne havde han og Lykke Sørensen talt om, at der ikke inden for rammen af dyreværnslovens kunne ske aflivning af mink med gift, hvorfor dette ville kræve en ændring af dyreværnsloven. Han kan ikke udelukke, at Lykke Sørensen skriver generelt om hjemmel.

Han mindes ikke, at han talte med Lykke Sørensen den 5. november 2020 om Lykke Sørensens samtale med Anne-Mette Lyhne Jensen. Han mener, at han enten den 6. november eller den 7. november 2020 blev bekendt med, at der skulle udarbejdes et hastelovforslag. Han mener, at han kun så Rigspolitiets bidrag til redegørelsen fra Miljø- og Fødevareministeriet. Det var derfor, at han blev overrasket, da redegørelsen udkom, og politiet i den weekend blev kastet voldsomt ind i begivenhederne.

Forevist uddrag fra Miljø- og Fødevareministeriets redegørelse af 18. november 2020 ”Redegørelse for forløbet vedrørende manglende hjemmel til at udvide den hidtidige indsats med aflivning af mink til hele landet” (ekstrakten s. 5001):

”...

Af et referat af mødet fremgår, at Rigspolitiet på mødet tilkendegiver, at regeringen har besluttet, at alle mink i Danmark skal aflives hurtigst muligt, idet det indtil nu ikke har været muligt at inddæmme smitten blandt mink. Det blev tilkendegivet, at målet er, at der ikke er mink i Danmark efter den 16. november 2020. Det fremgår desuden, at Rigspolitiet tilkendegiver, at der skal tempo på indsatsen, og at der skal udarbejdes en fælles myndighedsplan i regi af NOST, der starter med de smittede besætninger i Nordjylland. Af mødereferatet fremgår videre, at Fødevarestyrelsen tilkendegiver, at pelsningen i zone 3 er i gang på helt normal vis, og at der skal arbejdes på en hjemmel til, at alle dyr (inklusiv avlsdyr) aflives.

Af de talepinde, som Fødevarestyrelsen den 5. og 6. november benytter til brug for kontakt til avlerne uden for smittezonerne, fremgår, at det er frivilligt, om avleren ville lade en myndighedsperson komme ind på besætningen og foretage optælling, men at det er nødvendigt at optælle besætningen for at kunne afklare en betaling.

Rigspolitiet bliver undervejs i forløbet, herunder om formiddagen den 5. november, af Justitsministeriet orienteret om, at der pågår drøftelser mellem de relevante ministerier om, hvorvidt de eksisterende regler indeholdt hjemmel til at aflive mink uden smittezonerne. Den 5. november tidligt på eftermiddagen modtager Rigspolitiet telefonisk orientering fra Justitsministeriet om, at der ikke er hjemmel til at aflive mink uden for smittezonerne, og at der arbejdes på et hastelovforslag, der vil skulle skabe denne hjemmel.

...”,

har han forklaret, at han går ud fra, at det er drøftelser mellem Lykke Sørensen og embedsmændene, der henvises til i redegørelsen. Han blev ikke den 5. november 2020 orienteret om, at der pågik drøftelser mellem de relevante ministerier om, hvorvidt de eksisterende regler indeholdt hjemmel til at aflive mink uden for smittezonerne. Han mener, at han dagen efter [den 6. november 2020] eller om lørdagen [den 7. november 2020] blev orienteret om, at der blev arbejdet på et hastelovforslag. Det var Lykke Sørensen, der orienterede ham om dette. Om søndagen [den 8. november 2020] modtog han en skriftligt orientering herom fra Lykke Sørensen. Den nye oplysning for ham var, at det krævede lovhjemmel at slå alle mink ned. Det har været karakteristisk under hele coronaføreløbet, at der har kørt parallelle regeludstedende forløb i ministerierne og udførende forløb i politiet og andre myndighederne. Det var derfor blandt andet, at det var muligt at reagere relativt hurtigt ved ændringer i trusselbilledet. Han er usikker på, hvor hyppigt pelsdyrsbekendtgørelsen blev ændret, hvorimod f.eks. forsamlingsbekendtgørelsen hyppigt blev ændret. Det afgørende for politiet i forhold til tvangsindgreb var at undersøge, hvorvidt de havde den nødvendige hjemmel til at udføre bestemte opgaver.

Vedrørende actioncardet har han forklaret, at han ikke set det pågældende actioncard forud for den 10. november 2020. Han har ikke haft noget at gøre med godkendelse af actioncardet eller været involveret heri. Han er enig i, at der var en uheldig formulering i actioncardet, hvilket også var baggrunden for, at det blev ændret.

Forevist Lykke Sørensen mail til Signe Jensen sendt i kopi til ham fredag den 6. november 2020 med emne talepapir til Thorkild Fogde (actioncardeksrakten s. 283-284):

”...

Fra: "Sørensen, Lykke (...)

Sendt: fredag den 6. november 2020 15.13

Til: "Jensen, Signe (...)

Cc: "Fogde, Thorkild (...),"Ekebjærg, Peter-Chresten (...),"Stormly, Uffe Frank (...),"Sørensen, Lykke (...)

Emne: VS: Talepapir til Thorkild Fogde

Kære Signe

Talepinde til TFO.

...

- På 259 (ud af de 288) mink-farme har myndighederne ansvaret for aflivning, fordi besættningerne er smittede, og farmene er indenfor 7,8 km zonerne rundt om de smittede farme.

...

- Vi har aktuelt aflivet mink på 97 (af de 259) farme. Det svarer til, at der er aflivet knap 1 mio mink ud af de ca. 3,0 mio mink, der er omfattet af myndighedsaflivningen.

...

- Der er i dag iværksat assistance til Fødevarestyrelsen med drift af et CALL – CENTER, der skal sikre, at mink-farmene kan få oplysninger om situationen samt kompensations- og bonusordninger.

...”

har han forklaret, at alt på dette tidspunkt vedrørte Nordjylland, da det var her, at den nye virusmutation var fundet, og hvor borgerne var underlagt strenge restriktioner. Politiet understøttede både med aflivningsarbejdet i Nordjylland og håndhævede de øvrige restriktioner for borgere i Nordjylland. Hans talepinde bekræfter, at myndighederne havde ansvaret for aflivningerne i zone 1 og zone 2, og at politiet administrerer i overensstemmelse med reglerne.

Forevist uddrag af sms-korrespondance mellem ham og Johan Legarth lørdag den 7. november 2020 (actioncardekstrakten s. 1011):

”...

[Thorkild Foged] kl. 8.27: Kære Johan. Hvis du har mulighed for en kort snak om kommunikation her til formiddag må du gerne et ring. Vh Thorkild

...”

har han forklaret, at det drejede sig om, at borgerne var i tvivl om, hvem der var omfattet af rejserestriktionerne, herunder hvad der var af kritiske funktioner. Borgerne ringede derfor ind til politiets call-center på coronasmitte.dk. Det, han skulle drøfte med Johan Legarth, havde ikke noget at gøre med mink, men et af de andre initiativer i Nordjylland.

Han fik om lørdagen den 7. november 2020 en henvendelse fra kommunikationsenheden, der ville høre, om han kunne deltage i et pressemøde om Nordjylland senere på dagen sammen med sundhedsministeren og fødevareministeren. Han tror, at han fik en mail fra sin kommunikationschef, hvor han blev orienteret om, at det var sundhedsministerens pressemøde, og at de gerne ville have, at han deltog og sagde lidt om situationen i Nordjylland.

Forevist Anders Frandsens mail sendt til ham lørdag den 7. november 2020 kl. 14.57 med emnet ”Dagens pressemøde rækkefølge” (nu i tillægsekstrakt 11 version 4, s. 126):

”...

Fra: Frandsen, Anders (...)

Til: Fogde, Thorkild (...)

Emne: Dagens pressemøde rækkefølge

Dato: 7. november 2020 14:57:18

Vi forventer at køre dagens pressemøde i nedenstående rækkefølge.

1: Sundhedsministeren – velkommen, orienterer om at det efter myndighedernes indledende briefing, vil være en briefing fra WHO på engelsk ved Regional direktør for WHO i Europa, DR. Hans Kluge. Derefter ministerens indlæg

2: Ministeren for fødevarer, fiskeri, ligestilling og nordisk samarbejde

3: SSI: Fokus på at cluster 5 udgør en alvorlig risiko for... Samme som Kåre Mølbak sagde på første pressemøde om Mink.

4: Styrelsen for patientsikkerhed, status på smitteopsporing og testkapacitet i NJ

5: Rpol: Fokus på igangværende restriktioner i NJ

Herefter spørgsmål til hele panelet

(ovenstående burde ikke tage mere end 25-30 min inkl spørgsmål)

Herefter lægger sundhedsministeren ordet over til en briefing ved Regional direktør for WHO i Europa, DR. Hans Kluge

...”

har han forklaret, at der generelt var en stor debat efter udmeldingen af regeringens beslutning den 4. november 2020 både i forhold til farligheden af cluster-5 og de virkemidler, der var taget i brug. Han havde ikke indtryk af, at pressemødet var på initiativ fra statsministeren.

Forevist Mette Frederiksens sms til Mogens Jensen og Magnus Heunicke sendt den 7. november 2020 kl. 10.43 (tillægsekstrakt 10 s. 185):

”...

[Mette Frederiksen]: Kære Magnus og Mogens. Svære, svære dage. Vi bliver nødt til at se en pressebrief idag med myndigheder og ministre på mink. Den megen støj risikerer at underminere indsatsen derude. Kh Mette

...”;

har han forklaret, at han ikke havde kendskab til, at Mette Frederiksen havde anmodet Mogens Jensen og Magnus Heunicke om at deltage i et pressebrief. Han kendte ikke baggrunden for, at han skulle deltage i pressemødet. Han var ikke bekendt med, at Mette Frederiksen havde en telefonsamtale med Tage Pedersen lørdag formiddag.

Forevist uddrag fra kommissionens transskriberet udgave af pressemøde den 7. november 2020 kl. 16.00 (tillægsekstrakt 11 s. 42):

”...

Thorkild Fogde:

Ja tak. Indsatsen imod den situation, vi befinder os i øjeblikket, hviler jo som tidligere nævnt på i alt 4 ben og løber frem til den 3. december. Det er mink, det er adfærdsregulering, det er smitteopsporing og det er test og laboratorieprøver. Politiet understøtter i alle 4 ben, men jeg vil især sige noget om de to første. For så vidt angår aflivning af mink, der er der allerede ved at foregå en kraftig opskrining af tempoet. Der bliver tilført ressourcer, og tempoet skrues op både i Nordjylland og i resten af landet, som fødevarerministeren også nævnte før. Jeg vil sige, at ”samarbejde” er nøgleordet i denne her operation. Det er samarbejde mellem myndighederne, men det er i høj grad også samarbejdet med minkavlerne. Og til det vil jeg gerne sige til de mennesker, der i øjeblikket befinder sig i den ulykkelige situation, det er, at miste sit livsgrundlag: Tusind tak for det samfundssind, I udviser. Jeg får gode meldinger tilbage om godt samarbejde. Tak skal I have.

...”;

har han forklaret, at det handlede om indsatsen i Nordjylland i forhold til adfærdsregulering, smitteopsporing, minkindsatsen samt en tak til minkavlerne og befolkningen for at samarbejde om at løse problemet. Det var i alt væsentligt inden for zone 1 og zone 2. Det var et pressemøde, hvor de var fysisk til stede. Han talte ikke med Mogens Jensen og Magnus Heunicke inden pressemødet, men efter pressemødet var en der kort ordvekslingen ude i garderoben. Mogens Jensen sagde, at de ikke kunne pålægge minkavlerne selv at aflive deres dyr. Han svarede, at det gjorde de heller ikke. Han opfattede det som en bemærkning om, at det var myndighederne, der skulle foretage aflivning af mink inden for smittezonerne, da myndighederne ikke kunne pålægge avlerne at aflive deres dyr og derved udsætte sig selv for smitte. Han havde på pressemødet talt om aflivning af mink i Nordjylland inden for zone 1 og zone 2 og opfattede ordvekslingen med Mogens Jensen i forhold til zone 1 og zone 2. Han bekræftede over for Mogens Jensen, at de kunne opfordre minkavlerne til at samarbejde, men at det selvfølgelig var en myndighedsopgave at forestå aflivningerne af mink inden for smittezonerne. Det var ikke kun zone 3, der var ”det nye” i regeringens beslutning. Der var ligeledes en massiv eskalering af myndighedsaflivningerne af mink i zone 1 og zone 2, hvor myndighederne var lang bagefter, og på mange måder var smitten ude af kontrol inden for zonerne. Zonerne blev derfor hele

tiden udvidet, hvorfor det ikke blot var ”business as usual”. Nogle minkavlere påtog sig frivilligt at aflive deres dyr i zone 2. Han ved ikke, om Magnus Heunicke overhørte ordvekslingen med Mogens Jensen. Han mener ikke, at han sagde til Mogens Jensen, at der var et generelt hjemmelsproblem i zone 3. De havde blot en ganske kort ordveksling og startede ikke en juridisk diskussion, mens de var ved at tage deres jakker på. Han har grublet over, hvornår han fik at vide, at der blev arbejdet på et hastelovforslag, og det var enten den 6. eller 7. november 2020, at han fik det mundtligt oplyst af Lykke Sørensen. Han kan huske, at det blev nævnt, at det var et hastelovforslag, som der blev arbejdet på. Da dette ville kræve 3/4 af de stemmende medlemmer i Folketinget, gik han derfor ud fra, at der var bred tilslutning til lovforslaget.

Adspurgt supplerende af kommissionen har han forklaret, at han ca. to timer inden pressemødet blev spurgt, om han kunne deltage i pressemødet for at tale om politiets arbejde i Nordjylland. Det drejede sig ikke kun om mink, men ligeledes adfærdsrestriktionerne i Nordjylland. Han havde ikke talepinde med til pressemødet. Han havde ikke talt med Lykke Sørensen om pressemødet. Der var massivt behov for kommunikation til borgerne i Nordjylland, der var underlagt massive restriktioner. Han tror ikke, at han talte med Lykke Sørensen efter pressemødet. Han er usikker på, om han inden pressemødet var bekendt med, at der blev arbejdet på et hastelovforslag. Der var ikke noget i pressemødet, som han tog anstød af. Han husker ikke, at der var en sætning eller lignende, som han burde have ændret på. Han synes, at det ville være en hård bedømmelse, hvis han som deltager med kort varsel på et pressemøde skulle være i stand til at korrigere andre deltageres indlæg på deres eget ressortområde. Han synes, at det er en urimelig kritik, der har været fremme, og han er heller ikke sikker på, at der blev sagt noget på pressemødet, der kan bære sådan en kritik.

Adspurgt supplerende af sin bisidder, advokat Lise Lauridsen, har han forklaret, at han ikke havde grund til at tro, at de andre deltagere på pressemødet den 7. november 2020 ikke vidste noget om hjemmelsspørgsmålet. Han var ikke på daværende tidspunkt vidende om, at han skulle have været i besiddelse af en viden, som ingen andre havde. Den viden, som de havde i politiet, havde de fået fra ministerierne, som også havde kontakten til minkbranchen. Det kom derfor som en overraskelse for ham, da det gik op for ham.

Forevist uddrag af sms-korrespondance mellem ham og Lykke Sørensen onsdag den 11. november 2020 (actioncardekstrakten s. 1072):

”...

[Thorkild Fogde] kl. 20.39: forlængelse af min indskærpede på på ITV-mødet i KL har jeg telefonisk aftalt med Anne-Marie, Helle og Jørgen, at de hver især føl ger op i deres lokale LBS omkring den opfølgende kommunikation med minkavlerne i zone 3. Jeg har lovet Johan, at vi omtaler opfølgningen i vores redegørelse. Vh Thorkil

...”

har han forklaret, at der var rejst en tvivl i offentligheden, om politiet havde gennemført tvangsindgreb uden lovhjemmel i zone 3. Der var der ingen i politiet, som troede, dette var tilfældet, men det var en voldsom kritik af politiet. Der blev derfor afholdt et koncernledelsesmøde onsdag den 11. november 2020, hvor han indskærpede over for politidirektørerne, at de hver især i deres lokale beredskabsstabe skulle følge op på, at der ikke var nogen af deres medarbejdere, der kom til at sige noget forkert eller mistede overblikket over, hvad der var hjemmel til. Han ringede også til politidirektørerne. Han har ikke tidligere oplevet at være kritiseret så voldsomt, hvorfor han kom i tvivl om, hvorvidt der var begået fejl. Lykke Sørensen gjorde ham opmærksom på, at man allerede om lørdagen i NOST-regi havde orienteret de lokale beredskabsstabe, at der ikke var lovhjemmel i zone 3.

Forevist Birgitte Buchs mail til Henrik Skovgaard Pedersen [Justitsministeriet] sendt i kopi til ham og Lykke Sørensen torsdag den 12. november 2020 kl. 12:15, som var vedhæftet redegørelse i endelig version (actioncardekstrakten s. 697):

”...

Fra: Buch, Birgitte (...)

Til: "Henrik Skovgaard-Petersen (...)

Cc: Fogde, Thorkild (...); Sørensen, Lykke (...)

Emne: Rigspolitiets bidrag til redegørelse om hjemmelsgrundlaget i forhold til aflivning af alle mink i Danmark

Dato: 12. november 2020 12:18:41

Kære Henrik

Hermed sendes Rigspolitiets bidrag med bilag til redegørelse om hjemmelsgrundlaget i forhold til aflivning af alle mink i Danmark.

Bidraget er godkendt af rigspolitichef Thorkild Fogde og politidirektør Lykke Sørensen.

Opmærksomheden henledes på, at version 3 af BN 284 ved en beklagelig fejl er indsat nederst i rækken af vedhæftede bilag og ikke sammen med udsendelsesskrivelsen af 8. november 2020 og bilagene til BN 284, version 3.

...”,

og forevist uddrag fra Rigspolitiets redegørelse ”Rigspolitiets bidrag til redegørelse om hjemmelsgrundlaget i forhold til aflivning af alle mink i Danmark” af 12. november 2020 (ekstrakten s. 700-701):

”...

Det fremgår af udkastet til mødereferat, at veterinærdirektør Hanne Larsen under mødet tilkendegav, at der var ved at blive tilvejebragt hjemmel i forhold til aflivning af ikkesmittede mink.

...

Det blev endvidere under mødet oplyst, at kompensation udover ”tempobonus” var uafklaret, og at hjemmelgrundlaget i forhold til aflivning af mink på zone 3-farme ligeledes var uafklaret. Opgaven var derfor at søge at opnå en frivillig aftale med den enkelte minkavler om, at myndighederne kunne komme ud og tælle op.

...”,

har han forklaret, at han håber, at det er retvisende beskrevet. Det omtalte mødereferat var vedhæftet redegørelsen. Han deltog ikke i mødet med Fødevarestyrelsen den 6. november 2020.

Forevist uddrag af ”Referat af møde med styrelseschefer i beredskabet i regi af NOST den 5. november 2020 kl. 8.00 vedrørende mink-indsatsen” af 29. december 2020 (actioncardekstrakten s. 977):

”...

Pelsningen i zone 3 er i gang på helt normal vis, og der skal arbejdes på en hjemmel til, at alle dyr (inklusive avlsdyr) aflives.

...”,

har han forklaret, at han ikke har fanget forskellen i formuleringerne i redegørelsen og referatet. Mødereferatet var vedlagt redegørelsen, og politiet har ikke forsøgt at forskønne situationen.

Adspurgt af supplerende af kommissionen og forevist uddrag af ”Referat af møde med styrelseschefer i beredskabet i regi af NOST den 5. november 2020 kl. 8.00 vedrørende mink-indsatsen” af 29. december 2020 (actioncardekstrakten s. 975):

”...

Thorkild Fogde indledte mødet med at opridse situationen:

- Danmark står i en beredskabsmæssig nødsituation, hvor der er behov for at gentage øvelsen fra foråret med samme tyngde i et nyt situationsbillede – dog er det denne gang også Danmarks internationale renommé, der står på spil.

...”

har han forklaret, at han nok anvendte begrebet ”nødsituation”, da man stod i en global pandemi/national krise, og han oplevede cluster 5 som en krise oveni krisen. Han talte ikke om nødret. Det er ikke noget, som politiet kan etablere. Han ved, at det efterfølgende har været diskuteret.

Adspurgt af kommissionen og forevist uddrag af transskriberet version af statsministerens presse-møde den 4. november 2020 (actioncardekstrakten s. 110-111 og 116):

”...

Nu er det vurderet, at der skal gøres en meget intensiveret og hurtig indsats for at stoppe den virusspredning, der foregår via de her minkfarme. Det er konstateret, at den her smitte kan vandre effektivt fra mink til mennesker. Og det er konstateret, at den kan ændre karakter undervejs. Derfor er vi nu i Den nationale operative stab gået i gang med at planlægge en tværgående og stærkt intensiveret myndighedsindsats.

...

Vi kommer til i Den nationale operative stab at styre og prioritere denne her indsats sammen med fødevarermyndighederne og Forsvaret, beredskabsmyndighederne, men forhåbentlig også sammen med alle danske minkavlere i en fælles indsats for at få sat en stopper på den spredning af virus, der foregår via de her vare, de her farme.

...

Rigspolitichef Thorkild Fogde: Tak og på spørgsmålet om, hvor hurtigt minkene skal aflives – ja, der kan der jo svares kort, det skal ske hurtigst muligt. Det vil sige, at der skal sættes hurtigst muligt ind for at få aflivet alle mink i Danmark. Hvor hurtigt kan det så gå? Ja, det tager selvfølgelig noget tid, men Den nationale operative stab har jo den fordel, at den kan trække på alle samfundets ressourcer.

Vi har bemyndigelse til fra regeringen at trække på alle ressourcerne i både fødevarermyndigheder, beredskabsmyndigheder, forsvar, politi og så videre.

...”

har han forklaret, at National Operativ Stab allerede var gået i gang med forberedelsen på dette tidspunkt, da der havde været afholdt møder mellem ham, Lykke Sørensen og Uffe Stormly samt skitseret en plan - BN 284, som kunne sættes i værk, hvis der blev truffet beslutning om at eskalere indsatsen. NOSTen er et standby organ, som hele tiden er til rådighed. Det er statens koordinerende forum for krisestyring under Rigspolitiet ledelse, hvor politiet formidler samarbejdet med de andre myndigheder. NOSTen havde været i drift siden 29. februar 2020 og var muligvis deaktiveret i en periode hen over sommeren 2020, hvor smittetalene var gode. Det var ikke pressemødet, der aktiverede planen, men regeringens beslutning. Pressemødet var kommunikation til offentligheden i forhold til, hvad der

var besluttet den 3. november 2020. Det er den stående NOST-bemyndigelse, der henviser til, og der blev her leveret ”en stor motor” til Fødevarestyrelsen, der ikke selv havde de nødvendige ressourcer til at løse opgaven, da smitten var ude af kontrol. NOSTen har ikke en selvstændig hjemmelslov, men bygger på sektoransvarsprincippet. Det vil sige, at man benytter sektormyndighedernes lovgivning.

Adspurgt af kommissionen og forevist Lykke Sørensens mail til ham sendt den 16. november 2020 kl. 09.59 tillige i kopi til Birgitte Buch med emnet ”Bidrag til redegørelsen” (actioncardekstrakten s. 766):

”...

Fra: "Sørensen, Lykke (...)" ...

Sendt: mandag den 16. november 2020 09.59

Til: "Fogde, Thorkild (...)" ...

Cc: "Buch, Birgitte (...)" ...

Emne: Bidrag til redegørelse

Kære Thorkild

Vedhæftet JM's sammenskrivning af Rigspolitiets redegørelse vedrørende mink.

Som du kan se, har vi indsat nogle kommentarer, men herudover har vi ikke bemærkninger.

I forhold til Fødevarestyrelsens referat bemærkes, at vi ikke kan genkende dette referat, hvilket jeg vil oplyse telefonisk over for ministeriet.

Jeg har lovet en tilbagemelding til ministeriet i løbet af formiddagen.

...”;

og forevist uddrag af ”Udmøntning af regeringens beslutning i Fødevarestyrelsen og Den Nationale Operative Stab (NOST)” (actioncardekstrakten s. 767):

”...

Af mødereferatet fremgår videre, at FVST tilkendegav i **vet**, at ”Pelsningen af raske dyr, dvs. uden for zonerne skal bare i gang – de skal ikke afvente optælling. Hjemlen skal skaffes til at aflive alle dyrene – den arbejdes der på i departementet og JM for at få på plads. Vi starter opringning i dag mhp at starte optælling. Besætningsejerne skal ikke afvente vores optælling, vi kan tælle både døde og levende dyr. Ringe ud og få truffet aftaler med ejerne uden for zonerne, så de kan komme i gang med at pelse”.

...

Rigspolitiet bliver undervejs i forløbet af Justitsministeriet orienteret om, at der pågår drøftelser mellem de relevante ministerier om, hvorvidt de eksisterende regler indeholdt hjemmel til at aflive mink uden smittezonerne, herunder om formiddagen den 5. november. Den 5. november tidligt på eftermiddagen modtager Rigspolitiet telefonisk orientering fra Justitsministeriet om, at der ikke er hjemmel til at aflive mink uden smittezonerne, og at der arbejdes på et hastelovforslag, der vil skulle skabe denne hjemmel.

...”;

har han forklaret, at han ikke kan huske, om han læste de forskellige udkast. Han mener, at han fik nogle papirer eller oplysning om, at Fødevarestyrelsen havde referater, der ikke var fuldstændig identiske med politiets referater. Det var et styrelseschefmøde, som politiet afholdt, hvorfor de oplyste, at det måtte være politiets referat, der var gældende, hvilket vist også efterfølgende blev bekræftet. Birgitte Buch var referent på mødet. Han tænkte ikke på pressemødet den 4. november 2020, at der ikke

var lovhjemmel til beslutningen. I det her referat er den telefoniske kontakt mellem Lykke Sørensen og Anne-Mette Lyhne Jensen tidsfæstet til at være den 5. november 2020. Efter hans erindring fik han det først at vide senere. Det var en speciel begivenhed, at det krævede et hastelovforslag, men det var ikke epokegørende, da man var blevet bedt om at lave en nødplan, som i nødvendigt omfang kunne fravige lovgivningen. Det kom derfor ikke som en overraskelse, at der kunne blive behov for lovgivningsinitiativer hen ad vejen. I forhold til politiet var det afgørende at have fokus på, hvor man var henne i processen, således man ikke gik videre i udførelsen, end lovgivningen rakte til på det tidspunkt, politiet varetog opgaven. Som sagen er oplyst i dag, tror han ikke, at minkavlerne opfattede udmeldingen på pressemødet den 4. november 2020 som en frivillig ordning, men han mener ikke, at der blev talt om pålæg eller pligt på pressemødet den 4. november 2020 eller efterfølgende. Han regnede med, at der var massiv parlamentarisk opbakning, da der var tale om et hastelovforslag. Han appellerede til Justitsministeriet, som han tidligere har forklaret om, at sikre tæt kontakt til både branchen og Folketinget i den forbindelse. Han tænker, at langt de fleste i dag gerne havde set, at der var indsat tre linjer i statsministerens talepapir, hvor det blev præciseret, at der var nogle rettlige afklaringer. Han tror, både han og Lykke Sørensen tog det ad notam, at der skulle komme et hastelovforslag.

Adspurgt af kommissionen og forevist Bo Samsons mail til Uffe Stormly sendt den 5. november 2020 kl. 19.36 med emnet ” Talepinde - styrkelse af CALL-CENTER, hvor minkfarmere i raske besætninger bliver kontaktet af myndighederne” (ekstrakten s. 2799):

”...

From: Samson, Bo (...)

Sent: 5. november 2020 19:36

To: Stormly, Uffe Frank (...) Stormly, Uffe Frank (...)

Subject: Talepinde - styrkelse af CALL-CENTER, hvor minkfarmere i raske besætninger bliver kontaktet af myndighederne

Attachments: Talepinde NY - samtale om optælling

Hej Uffe.

Korte talepinde til Rigspolitechefen

- Fødevestyrelsens CALL-CENTER bliver fredag den 6. november styrket med yderligere kapacitet til, at ringe til minkfarmere, der har raske mink, men som skal aflives.
- Rigspolitiet etableres et CALL-CENTER for at understøtte Fødevestyrelsen med denne opgave
- 60 politi skole elever vil fredag, lørdag og søndag styrke den fælles myndighedsopgave der skal løses
- Opgaven er primært kontakt til minkejere, der har ikke smittet mink, men hvor minkene skal aflives.
- Kontakten til minkejeren omhandler de rent praktiske forhold, der omhandler de processer og procedurer der skal sættes i værk samtidig med, at der er fokus på den svære situation som den enkelte minkejer befinder sig i

...”,

har han forklaret, at han mener, at han ikke modtog disse talepinde, men modtog en talepind, hvor der stod, at der blev oprettet et call-center. Lykke Sørensen orienterede ham om, at Fødevestyrelsen blev kimet ned af minkavlere, der ville vide, hvordan de skulle forholde sig, og at Fødevestyrelsen havde brug for politiets hjælp, hvorfor der blev oprettet et call-center. Det var der ikke noget usædvanlig i. Han mener, at dette var det fjerde call-center, som politiet drev på daværende tidspunkt.

Adspurgt af kommissionen og forevist uddrag af actioncard nr. 1 om samtale med ejere af raske minkfarme (covid-19) af 7. november 2020 version 4 (actioncardekstrakten s. 26-27):

”...

3.1 Præsentation

Hej, du taler med [TITEL] [NAVN]. Jeg ringer fra Rigspolitiet på vegne af Fødevarestyrelsen, da regeringen af hensyn til folkesundheden har truffet beslutning om at alle mink i Danmark skal aflives.

...

Ved ”NEJ” fra ejer:

Det er jeg ked af at høre, men beslutningen er truffet. Manglende medvirken vil derfor betyde, at du ikke får mulighed for at opnå bonussen, og du kan forvente, at myndighederne så kommer og foretager tømnings af besætningen alligevel. Jeg vil derfor høre, om dette får dig til at ændre beslutningen?

...”;

har han forklaret, at de ikke var opmærksomme på formuleringen under punkt 3.1 præsentation. De havde mere fokus på punktet ”Ved ”NEJ” fra ejer”. Han ved ikke, om han vil sige, at formuleringen i punkt 3.1 skal ses som en fejl. For en lægmand, der hørte det, kunne man godt tænke, at en anden formulering havde været bedre.

Adspurgt af kommissionen og forevist uddrag af actioncard nr. 1 om samtale med ejere af raske minkfarme (covid-19) af 7. november 2020 version 5 (actioncardekstrakten s. 34):

”...

3.1 Præsentation

Hej, du taler med [TITEL] [NAVN]. Jeg ringer fra Rigspolitiet på vegne af Fødevarestyrelsen, da regeringen af hensyn til folkesundheden har anbefalet, at alle mink i Danmark aflives. Jeg ringer derfor vedrørende optælling af mink i raske besætninger.

...”;

har han forklaret, at actioncardet blev rettet for god ordens skyld, idet actioncardet ikke længere blev brugt. Han har ikke bemærket, at punkt 3.1 præsentation blev ændret. Det var magtpåliggende for dem at ringe til de otte minkejere, hvor det af dokumentationen tydede på, at politiet havde været længere fremme i processen end regeludstedelsen var. Han er sikker på, at sætningen punktet ”Ved ”NEJ” fra ejer” blev indskrevet i den bedste mening. Det har ikke været politiets intention at true eller vildlede nogen. Det er klart, at en offentlig myndighed ikke kan sige, at der skal ske noget, hvis der er ikke er et regelgrundlag herfor. De overvejede ikke at ringe til de øvrige minkejere, som politiet havde været i kontakt med.

Adspurgt af sin bisidder, advokat Lise Lauridsen, har han forklaret, at han talte med Johan Legarth om, hvem politiet skulle ringe til, da de havde set formuleringen i actioncardet. Han og Johan Legarth blev enige om, at det ikke var tilstrækkeligt bare at rette actioncardet, men politiet skulle via noter og journalsystemer finde frem til, hvem der i givet fald kunne have fået oplysninger anført punktet ”Ved ”NEJ” fra ejer”. Det var for at beklage og sikre, at minkejerne ikke befandt sig i en vildfarelse. Politiet ydede efter politiloven bistand til Fødevarestyrelsen på deres sektorgrundlag, og han har forståelse for, at det kan opfattes anderledes af modtageren og som en politisag, når politiet tager kontakt frem for Fødevarestyrelsen, men sådan er det jo principielt også, når politiet i smitteopsporingen tog kontakt til folk på vegne af Styrelsen for Patientsikkerhed. Corona har givet politiet mange nye bistandsopgaver. I weekenden efter blev politiets kontakt til minkejerne kritiseret, og der var blandt andet en

artikel på vej i Berlingske, hvor det fremgik, at det føltes intimiderende, at politiet tog kontakt, og der var for mange henvendelser. Han besluttede derefter en timeout for uopfordrede henvendelser. Han tog endvidere kontakt til Fødevarerstyrelsens direktør for at få bekræftet, at der var hjemmel til uopfordret at rette henvendelse til minkjerne med henblik på indgåelse af en frivillig aftale. Han fik oplyst, at der var hjemmel hertil i lov om hold af dyr.

Morten Schiellerup Bager

Morten Schiellerup Bager har - under afhøringen i kommissionen den 28. januar 2022 – forklaret blandt andet, at han er chefkonsulent i Erhvervsministeriets hjælpepakkeenhed, og at han i november 2020 var specialkonsulent i samme enhed. Han refererer til personaleleder Søren Bøllingtoft Knudsen og til Torben Skovgaard Andersen.

Den 3. november 2020, midt på dagen, bad Søren Bøllingtoft Knudsen ham om at undersøge reglerne for kompensation af tvangsslukkede erhverv, da de skulle udarbejde et bilag om kompensation. De vidste, at der skulle være bevillingsmæssig og materiel hjemmel, før der kunne udbetales kompensation til tvangsslukkede virksomheder. Han ringede til Halit Sert i Justitsministeriet for, på sagsbehandlerniveau, at få bekræftet, at der ikke aktuelt var hjemmel i Sundhedsministeriets forbudsbekendtgørelse til at betragte minkerhvervet som tvangsslukket. Forbudsbekendtgørelsen havde tidligere hjemlet tvangsslukning af nattelivet og tilsvarende.

Han havde en eller to gange tidligere talt med Halit Sert i forbindelse med andre sager, herunder om partybusser, og Halit Sert var hans letteste indgang til Justitsministeriet.

Halit Sert betryggede ham under samtalen i, at de skulle tage forbehold for hjemlen til at kompensere de tvangsslukkede virksomheder. Halit Sert var enig i, at forbudsbekendtgørelsen ikke omfattede minkavlerne.

Han fortalte Søren Bøllingtoft Knudsen om drøftelserne med Halit Sert og sagde, at der var noget de skulle have løst, før der kunne udbetales kompensation. Søren Bøllingtoft Knudsen svarede, at det var fint, og at der skulle tages forbehold herfor. Søren Bøllingtoft Knudsen bad ham skrive en kort mail til ham herom, hvilket han gjorde umiddelbart herefter.

Han vidste, at der var ved at blive udarbejdet et kompensationsbilag med forskellige modeller til brug for en KU-sag samme dag, og at han var blevet bedt om at afklare et lille hjørne af problemstillingen. Han vidste også, at de havde travlt med at få bilaget gjort færdigt. Han var derudover ikke involveret i Erhvervsministeriets bidrag til KU-sagen. Han husker ikke, hvornår han læste det endelige bilag. Det tog ham maksimalt et par timer sammenlagt at få afklaret spørgsmålet og få skrevet mailen til Søren Bøllingtoft Knudsen.

Han mindes ikke, at han forud for den 3. november 2020 havde talt med Halit Sert om sagen eller om mink. Han blev først den 3. november 2020 klar over, at der foregik noget omkring mink, som ikke kun omhandlede indsatsen mod smittespredning i Nordjylland, og at emnet skulle drøftes i KU samme dag.

Forevist telefonnotat af 10. november 2020, skrevet af fuldmægtig i Justitsministeriets Reguleringskontor Halit Sert, over ”...samtale tirsdag den 27. oktober 2020 med specialkonsulent Morten Schiellerup Bager fra Erhvervsministeriet” (ekstrakten s. 3913), hvori det fremgår:

”...

Jeg blev tirsdag den 27. oktober 2020 ved 11-tiden ringet op af Morten Schiellerup Bager fra Erhvervsministeriet. Han oplyste mig, at man i Erhvervsministeriet havde brug for en vurdering af, om der inden for rammerne af epidemiloven lovligt ville kunne laves et forbud mod mink.

Jeg forstod hans henvendelse som gående på, om der lovligt inden for rammerne af epidemiloven ville kunne laves et forbud mod hold af mink/erhvervsvirksomhed med opdrætning af mink.

Jeg oplyste ham, at jeg ikke havde fantasi til at forestille mig, at der i epidemiloven var hjemmel til at regulere så specifikt og materielt atypisk område som opdrætning af mink, og at jeg under alle omstændigheder først ville kunne se på det, hvis jeg fik nærmere oplysninger på mail. Vi aftale derfor, at han sendte mig en mail, hvilket jeg endnu ikke har modtaget.

...”;

har han forklaret, at han ikke mindes en samtale med Halit Sert den 27. oktober 2020. Han havde den dag havde rasende travlt med at koordinere et forhandlingsforløb om hjælpepakker, hvilket han havde været fuldt optaget af de forudgående fem dage. Det ville undre ham, hvis de den 27. oktober 2020 havde haft den samtale.

Forevist ”Telefonnotat af 12. november 2020 over samtale med specialkonsulent Morten Schiellerup Bager fra Erhvervsministeriet”, skrevet af fuldmægtig Halit Sert (tillægsekstrakt 11 s. 44), hvori det fremgår:

”...

Jeg blev tirsdag den 3. november 2020 ringet op af specialkonsulent Morten Schiellerup Bager (i det følgende MSB) fra Erhvervsministeriet, som havde nogle spørgsmål til, hvorvidt det ville udgøre ekspropriation at iværksætte aflivning af danske mink. MSB var i den vildfarelse, at jeg fortsat var tilknyttet Stats- og Menneskeretskontoret, men jeg meddelte ham, at jeg - siden vi sidst talte sammen om et lovforslag - var rykket til Reguleringskontoret.

...

Jeg meddelte **MSB**, at jeg på stående fod helt foreløbigt og overordnet kunne oplyse, at lovens § 27 hjemlede ekspropriation i forbindelse med gennemførelse af tiltag efter epidemiloven, og at vurderingen af, hvorvidt der er tale om ekspropriation, er konkret og blandt vil bero på, om de pågældende tiltag udgør et indgreb et beskyttet gode, og om tiltagene har karakter af afståelse.

Jeg meddelte MSB, at der ikke er hjemmel i epidemiloven til at iværksætte et tiltag såsom aflivning af danske mink, og at det derfor slet ikke er aktuelt at undersøge rækkevidden af § 27.

...”;

har han forklaret, at han ikke kan forestille sig, at han har spurgt ind til, hvorvidt ”... det ville udgøre ekspropriation at iværksætte aflivning af danske mink”, da han ikke var involveret i ekspropriation.

Han ringede alene for at spørge ind til hjemlen til kompensation, hvorfor han ikke kan genkende Halit Serts beskrivelse af telefonsamtalen. Dette understøttes af, at han umiddelbart efter telefonsamtalen med Halit Sert skrev en mail til Søren Bøllingtoft Knudsen om kompensation til tvangslukkede virksomheder og ikke om ekspropriation.

Forevist sin mail af 3. november 2020 kl. 13.46 til Søren Bøllingtoft Knudsen med emnet ”tekstbid ift hjemmel” (ekstrakten s. 1653), hvori det fremgår:

”...

Det er vurderingen, at det ikke er muligt at tvangslukke eller lægge minkerhvervet i dvale med hjemmel i epidemiloven og Sundheds- og ældreministeriets forbudsbekendtgørelse, da minkavlerne ikke er levnedsmiddelsproducenter. Et forbud vil således skulle hjemles i Miljø- og fødevarerministeriets *Bekendtgørelse om COVID-19 hos pelsdyr* eller ved lov.

...”;

har han forklaret, at han skrev mailen kort efter samtalen med Søren Bøllingtoft Knudsen. Han husker ikke, om han supplerede mailen med yderligere oplysninger end de oplysninger, som han havde fra samtalen med Halit Sert. Der skulle tages et forbehold, før de udbetalte penge til tvangslukkede virksomheder.

Da han havde skrevet mailen, beskæftigede han sig ikke mere med sagen. Han husker ikke, om han havde læst Miljø- og Fødevarerministeriets bekendtgørelse om covid-19 hos pelsdyr. Han er ikke jurist. Han havde tidligere skrevet et aktstykke, der udmøntede den indgåede aftale for at opnå en bevillingsmæssige hjemmel til at udbetale kompensation for hjælpepakker.

Forevist mailkorrespondance af 3. november 2020 mellem Søren Bøllingtoft, Preben Sandberg Pettersson og diverse medarbejdere i Erhvervsministeriet og sendt cc til ham om ”Mink: Tjek af udkast til sag” og vedhæftet ”Bilag til FKU-sag om kompensation til mink_simpel (003)_anebis.docx” (tillægsekstrakt 3 s. 16), hvori det fremgår:

”...

Fra: Søren Bøllingtoft Knudsen ...

Sendt: 3. november 2020 15:14

Til: Toke Handberg Jeppesen ..., Tobias Kjærulff Langberg ..., Ane Myrhøj Bisgaard ..., Morten Kyster Hvelplund ..., Stine Bredahl Kristiansen ..., Jens Muff Enevoldsen ..., Preben Sandberg Pettersson ...

Cc: Morten Schiellerup Bager ...

...

Vil I læse med på vedhæftede udkast. Se særligt afsnit om forbehold og økonomi.

Vi beder parallelt ERST om opdaterede økonomiskøn.

...

Fra: Preben Sandberg Pettersson ...

Sendt: 3. november 2020 15:36

Til: Søren Bøllingtoft Knudsen ..., Toke Handberg Jeppesen ..., Tobias Kjærulff Langberg ..., Ane Myrhøj Bisgaard ..., Morten Kyster Hvelplund ..., Stine Bredahl Kristiansen ..., Jens Muff Enevoldsen ...

Cc: Morten Schiellerup Bager ...

...

Kære søren

Vi har ingen bemærkninger I lyset af de anførte statsstøtteforbehold (der er afgørende vigtige).

...”,

har han forklaret, at ”ERST” stod for Erhvervsstyrelsen. Han reagerede ikke på mailen, da han den 3. november var i gang med at implementere den aftale, der var indgået den 27. oktober 2020 samt koordinere et aktstykke mellem Finansministeriet og Kulturministeriet.

Forevist Søren Bøllingtoft Knudsens forklaring for kommissionen, gengivet i forklaringsdokumentet s. 888-889, hvori det fremgår:

”...

Foreholdt de to afsnit i bilaget om, at ”Det er vurderingen, at det ikke er muligt at tvangslukke eller lægge minkerhvervet i dvale med hjemmel i epidemiloven og Sundheds- og ældreministeriets for-budsbekendtgørelse, da minkavlerne ikke er levnedsmiddelsproducenter. Et forbud vil således skulle hjemles i Miljø- og fødevarerministeriets Bekendtgørelse om COVID-19 hos pelsdyr eller ved lov”, og ”Der pågår en dialog med JM og MFVM om afklaringen af det juridiske hjemmelsgrundlag for de overvejede modeller”, har han forklaret, at den konkrete formulering var udformet efter dialog med Justitsministeriet... En af hans medarbejdere, Morten Schiellerup Bager, havde en telefonisk kontakt med en medarbejder i Justitsministeriet, Halit Sert. Det skyldtes, at de i Erhvervsministeriet ikke umiddelbart kunne se, at de selv havde hjemmel til at kompensere minkerhvervet, og de ville være sikre på, at de havde hjemmel. Der var ingen, som vendte tilbage på de pågældende afsnit, som de satte ind i bilaget, hverken Miljø- og Fødevarerministeriet, som de sendte bilaget til, eller Justitsministeriet, som fik bilaget tilsendt af Miljø- og Fødevarerministeriet, inden det blev udsendt til brug for KU-mødet. Han ville ikke skrive det skarpere, end det som de havde fået fra Justitsministeriet. Begge afsnit var formuleret efter dialog med Justitsministeriet. Han fik fra sin medarbejder den præcise formulering på en mail. Medarbejderen kom hen til ham og fortalte om sin samtale med Justitsministeriet. Han bad sin medarbejder om at sætte afsnittene ind i bilaget. Hverken han eller hans medarbejder havde haft en samtale med Miljø- og Fødevarerministeriet om hjemmelsspørgsmålet. Oplysningerne hidrører fra Justitsministeriet efter hans medarbejders telefonsamtale med Justitsministeriet.

...

Supplerende adspurgt af advokat Jakob Aaes, bisidder for Anne-Mette Lyhne Jensen, og forevist telefonnotat (ekstrakten s. 3913):

”...

Telefonnotat over samtale tirsdag den 27. oktober 2020 med specialkonsulent Morten Schiellerup Bager fra Erhvervsministeriet

...

...”,

har han forklaret, at gengivelsen i notatet ikke passer med den gengivelse, som Morten Schiellerup Bager gav ham... Det fremgår heller ikke af notatet, at der var en sparring om formuleringen. Det, de satte ind i kompensationsbilaget, var formuleret på telefonsamtalen. Der var ham bekendt intet skriftligt, og han hørte heller ikke, at der blev efterspurgt noget på skrift. Han ved ikke, hvor Morten Schiellerup Bager skulle have haft formuleringen fra, hvis han ikke havde fået formuleringen fra Justitsministeriet.

...”,

har han forklaret, at han ikke husker at have talt med Halit Sert eller andre fra Justitsministeriet om afklaring af det juridiske hjemmelsgrundlag mellem Justitsministeriet og Miljø- og Fødevarerministeriet. Han erindrer ingen dialog med Miljø- og Fødevarerministeriet den dag.

Adspurgt af advokat Mikkel Holm Nielsen, bisidder for Halit Sert, har han forklaret, at han ikke husker præcist, hvordan ordene, om hvilken opgave han sad med, faldt under samtalen med Halit Sert. Det ville undre ham, hvis han ikke havde sagt, hvad oplysningerne skulle bruges til.

Adspurgt af kommissionen har han forklaret, at han skrev mailen til Søren Bøllingtoft Knudsen på baggrund af samtalen med Halit Sert. Han kan ikke længere adskille, hvilke ord i mailen der kom direkte fra Halit Sert og hvilke ord, der var hans egne. Han formulerede mailen efter drøftelserne med Søren Bøllingtoft Knudsen.

Adspurgt af kommissionen har han forklaret, at han ikke tog noter under den korte samtale med Halit Sert.

Halit Sert

Halit Sert har - under afhøringen i kommissionen den 28. januar 2022 - forklaret, at han siden maj 2020 har været ansat i Justitsministeriets Reguleringskontor i Beredskabsafdelingen. Inden da var han ansat i Stats- og Menneskeretskontoret. I efteråret 2020 refererede han til Mads Møller Langtved, som dog var sygemeldt dele af tiden, samt til Morten Holland Heide. Anne-Mette Lyhne Jensen var afdelingschef. Camilla Marta Giordano og Cecilie Birch var hans kollegaer.

Han kender kun Morten Schiellerup Bager af navn, og han har talt med ham nogle gange i telefonen, mens han var ansat i Stats- og Menneskeretskontoret og et par gange efter, han overgik til Reguleringskontoret. Han kender også kun Søren Bøllingtoft Knudsen af navn.

En uges tid før de kritiske dage den 3.- 4. november 2020 blev han ringet op af Morten Schiellerup Bager, som havde et mere generelt hjemmelsspørgsmål vedrørende mink. Han er ikke helt sikker på datoen, men han husker, at han stod ved kaffemaskinen, da han blev ringet op af Morten Schiellerup Bager, og at han gik ind i et mødelokale for at få ro til at tale med ham. Samtalen varede et par minutter. Morten Schiellerup Bager sagde, at Erhvervsministeriet havde nogle overvejelser om minkbranchen, hvorfor Morten Schiellerup Bager spurgte ind til, hvordan det forholdt sig med minkbran-

chen i lyset af forsamlingsbekendtgørelsen. Morten Schiellerup Bager spurgte derudover ind til ekspropriation, hvilket han også havde spurgt ind til under en telefonsamtale om partybusser 2-3 uger tidligere.

Det var sædvanligt, at sagsbehandlerkollegaer fra andre ministerier kontaktede ham, og det afhang af spørgsmålets karakter, hvorvidt han selv kunne svare på henvendelsen, eller om han skulle have rygdækning fra en kontorchef eller souschef. Han nævnte kort nogle af momenterne ved en ekspropriationsvurdering herunder causa-kriteriet og intensitet med videre for at illustrere, at Morten Schiellerup Bager måtte komme med mere faktum, før han kunne besvare henvendelsen på sagsbehandlerniveau. Der var ingen tvivl om, at han skulle vende Morten Schiellerup Bagers henvendelse om mink med en overordnet.

Efter samtalen orienterede han derfor med det samme Morten Holland Heide om opkaldet, og han fik besked på at udarbejde et telefonnotat over samtalen.

Han husker tydeligt, at han orienterede Morten Holland Heide om samtalen, mens Morten Holland Heide sad på Mads Møller Langtveds kontor, da Mads Møller Langtved var sygemeldt. Morten Holland Heide sagde, at de skulle afvente yderligere fra Erhvervsministeriet. Da Morten Holland Heide på et senere tidspunkt blev involveret i minksagen, sad Morten Holland Heide på sit eget kontor, og det var en meget travl periode. Han ved derfor, at samtalen fandt sted før Reguleringskontoret blev særligt involveret i minksagen. Hvis samtalen havde fundet sted den 3. november 2020, samme dag som KU-mødet, ville han også have orienteret Lisbeth Gro Nielsen, Cecilie Birch eller andre, der var involveret i KU-sagen, om henvendelsen.

Han blev efterfølgende bedt om at sende notatet til Stats- og Menneskeretskontoret, da de skulle samle materiale til en senere undersøgelse.

Morten Schiellerup Bager ringede kun en enkelt gang omkring mink. Årsagen til at der findes to telefonnotater om samme henvendelse er, at han efterfølgende ikke kunne finde det første telefonnotat, som han udarbejdede efter samtalen. Han havde gemt notatet på sin computers skrivebord, og da han ikke kunne finde det igen, skrev han et nyt, som han kunne videresende til Stats- og Menneskeretskontoret. De to notater dækker derfor over samme samtale.

Det er hans opfattelse, at samtalen fandt sted før de kritiske dage i starten af november 2020. Hvis henvendelsen havde været den 3. november 2020, ville han have henvist Morten Schiellerup Bager til én af sine kollegaer, der havde med mink at gøre. Han var ikke sagsbehandler på minkspørgsmål i Beredskabsafdelingen, da det var Camilla Marta Giordano, der var koblet på minksagen sammen med Morten Holland Heide og Mads Møller Langtved.

Det var normalt, at kolleger fra andre ministerier henvendte sig til ham med diverse spørgsmål. Han forventede, at der herefter ville komme en skriftlig bestilling fra Morten Schiellerup Bager, hvorefter han ville have journaliseret sit telefonnotat på sagen, men bestillingen kom aldrig.

Forevist sit telefonnotat af 10. november 2020 over "...samtale tirsdag den 27. oktober 2020 med specialkonsulent Morten Schiellerup Bager fra Erhvervsministeriet" (ekstrakten s. 3913), hvori det fremgår:

"...

Jeg blev tirsdag den 27. oktober 2020 ved 11-tiden ringet op af Morten Schiellerup Bager fra Erhvervsministeriet. Han oplyste mig, at man i Erhvervsministeriet havde brug for en vurdering af, om der inden for rammerne af epidemiloven lovligt ville kunne laves et forbud mod mink.

Jeg forstod hans henvendelse som gående på, om der lovligt inden for rammerne af epidemiloven ville kunne laves et forbud mod hold af mink/erhvervsvirksomhed med opdrætning af mink.

Jeg oplyste ham, at jeg ikke havde fantasi til at forestille mig, at der i epidemiloven var hjemmel til at regulere så specifikt og materielt atypisk område som opdrætning af mink, og at jeg under alle omstændigheder først ville kunne se på det, hvis jeg fik nærmere oplysninger på mail. Vi aftale derfor, at han sendte mig en mail, hvilket jeg endnu ikke har modtaget.

...”;

har han forklaret, at han skrev notatet 7-10 dage efter opkaldet, hvorfor notatets datering svarer til datoen, hvor han skrev det. Han skrev alene notatet ud fra sin hukommelse. Han havde kigget i sin telefon, hvorefter han kunne tidsfæste Morten Schiellerup Bagers opkald til tirsdag den 27. oktober 2020.

Forevist sit ”Telefonnotat af 12. november 2020 over samtale med specialkonsulent Morten Schiellerup Bager fra Erhvervsministeriet” (tillægsekstrakt 11 s. 44), hvori det fremgår:

”...

Jeg blev tirsdag den 3. november 2020 ringet op af specialkonsulent Morten Schiellerup Bager (i det følgende MSB) fra Erhvervsministeriet, som havde nogle spørgsmål til, hvorvidt det ville udgøre ekspropriation at iværksætte aflivning af danske mink. MSB var i den vildfarelse, at jeg fortsat var tilknyttet Stats- og Menneskeretskontoret, men jeg meddelte ham, at jeg - siden vi sidst talte sammen om et lovforslag - var rykket til Reguleringskontoret. Dette gav ham anledning til at spørge til ekspropriationshjemlen i epidemilovens § 27.

Jeg meddelte MSB, at jeg på stående fod helt foreløbigt og overordnet kunne oplyse, at lovens § 27 hjemlede ekspropriation i forbindelse med gennemførelse af tiltag efter epidemiloven, og at vurderingen af, hvorvidt der er tale om ekspropriation, er konkret og blandt vil bero på, om de pågældende tiltag udgør et indgreb et beskyttet gode, og om tiltagene har karakter af afståelse.

Jeg meddelte MSB, at der ikke er hjemmel i epidemiloven til at iværksætte et tiltag såsom aflivning af danske mink, og at det derfor slet ikke er aktuelt at undersøge rækkevidden af § 27.

...”;

har han forklaret, at han skrev notatet den 12. november 2020. Det var en fejl, at han skrev, at samtalen fandt sted tirsdag den 3. november 2020, da den rettelig fandt sted tirsdag den 27. oktober 2020. Han tog selv initiativ til at skrive det nye notat, da han ikke kunne finde notatet af 10. november 2020, og idet han havde fået besked på at sende notatet til Stats- og Menneskeretskontoret. Notatet blev dog aldrig sendt.

Morten Schiellerup Bager kunne navnlig have fundet anledning til at stille ham et ekspropriationsretteret spørgsmål, hvis han fortsat havde siddet i Stats- og Menneskeretskontoret. Erhvervsministeriet

arbejdede med kompensationsmodeller og hjælpepakker, og de beskæftigede sig også med lukning af lokaler med offentlig adgang, hvilket var det Morten Schiellerup Bager spurgte ind til.

Forevist mail af 3. november 2020 kl. 13.46 fra Morten Schiellerup Bager til Søren Bøllingtoft Knudsen med emnet ”tekstbid ift hjemmel” (ekstrakten s. 1653), hvori det fremgår:

”...

Det er vurderingen, at det ikke er muligt at tvangslukke eller lægge minkerhvervet i dvale med hjemmel i epidemiloven og Sundheds- og ældreministeriets forbudsbekendtgørelse, da minkavlerne ikke er levnedsmiddelsproducenter. Et forbud vil således skulle hjemles i Miljø- og fødevarerministeriets *Bekendtgørelse om COVID-19 hos pelsdyr* eller ved lov.

...”;

har han forklaret, at Morten Schiellerup Bagers formulering godt kunne dække over de informationer, som han havde givet ham under telefonsamtalen. Han gjorde Morten Schiellerup Bager opmærksom på, at han skulle vende tilbage med en egentlig bestilling, hvis Morten Schiellerup Bager ville have et ordentligt svar på sin forespørgsel. Han kom derfor kun med en foreløbig udtalelse, som kunne hjælpe Morten Schiellerup Bager med at lave en så præcis bestilling som muligt, hvorefter han kunne vende tilbage med et svar. Morten Schiellerup oplyste ham ikke om, at telefonsamtalen var til brug for en KU-sag, og Morten Schiellerup Bager oplyste ham endvidere ikke om, at Morten Schiellerup Bager gik videre med oplysningerne på trods af forbeholdet om, at han skulle have mulighed for at vende henvendelsen med sin kontorchef. Hans svar til Morten Schiellerup Bager var derfor ”from the top of his mind”, og Morten Schiellerup Bager måtte vende tilbage med en bestilling, så han kunne fylde noget fakta på svaret.

Forevist sit udkast til mail af 12. november 2020 kl. 10.03 til Nanna Therkelsen og Søren Rams Rasmussen med emnet ”Telefonnotat” og vedhæftet ”Telefonnotat af 12. november 2020 over samtale med specialkonsulent Morten Schiellerup Bager fra Erhvervsministeriet.pdf” (tillægsekstrakt 11 s. 43), hvori det fremgår:

”...

Kære begge

Jeg kan forstå, at I befatter jer med

...”;

har han forklaret, at mailen aldrig blev sendt. Han fandt senere sit notat fra den 10. november 2020, som han ca. 1 år efter fik besked om at sende til Forvaltningsretskontoret. Han havde fået en kontramedling om, at han ikke skulle sende notatet til Nanna Therkelsen alligevel, da hun havde været sagsbehandler på ekspropriationsspørgsmålet, hvorfor notatet i stedet skulle sendes til Forvaltningsretskontoret, som skulle varetage samlingen af dokumenterne til kommissionen.

Han kan ikke udelukke, at han har forvekslet tirsdag den 27. oktober 2020 og tirsdag den 3. november 2020 med hinanden, men han er ret sikker på, at samtalen fandt sted et godt stykke tid før, at det hele blev til en sag. Dette er hans klare erindring. Han sagde til Morten Schiellerup Bager, at Erhvervsministeriet skulle vende tilbage med en bestilling. Han var ikke ekspert i epidemilovens § 27, men årsagen til at han uddybede sine betragtninger i notatet af 12. november 2020 var for at hjælpe Morten Schiellerup Bager og Erhvervsministeriet med at sende en kvalificeret og afgrænset bestilling. Han var ikke involveret i andre spørgsmål om mink.

Adspurgt af advokat Eddie Omar Rosenberg Khawaja, bisidder for Morten Schiellerup Bager, har han forklaret, at han den 3. november 2020 ikke var bekendt med, at der kørte en KU-sag samme dag. Han lagde dog mærke til, at der var stor aktivitet blandt flere af hans kolleger. Han blev formentlig opmærksom på KU-sagen dagen efter. Han fulgte med i den efterfølgende debat.

Han skrev ikke i notatet af 12. november 2020, at han havde anmodet Morten Schiellerup Bager om en bestilling, da der alene var tale om hans foreløbige overvejelser. Det virkede oplagt, at en fuldmægtig hverken på sagsbehandlerniveau eller på stående fod kunne svare på ekspropriationsspørgsmål uden en bestilling. Ved større fortolkningsspørgsmål fra andre ministerier bad han som regel om en mail herom, så han kunne oprette en sag på forespørgslen. Han husker ikke ordret, hvad Morten Schiellerup Bager gav af begrundelse for, hvad Erhvervsministeriet skulle bruge oplysningerne til. Han fik dog indtryk af, at oplysningerne skulle bruges til noget. Morten Schiellerup Bager sagde under samtalen, at han ville ”trykteste” noget hos ham på sagsbehandlerniveau. Ekspropriationsspørgsmål var en forudsætning for at tale om støtteordninger, og Morten Schiellerup Bager havde en måned tidligere spurgt ind til ekspropriation i forhold til partybusser. Bemærkningen om aflivning af mink i notatet af 12. november 2020 kan være udtryk for en efterrationalisering.

Adspurgt af kommissionen, har han forklaret, at han fik indtryk af, at Morten Schiellerup Bager havde travlt den pågældende dag, han blev ringet op. Han tænkte, at Morten Schiellerup Bager ikke ville gå videre med sagen, siden han ikke hørte mere.

Adspurgt af kommissionen har han forklaret, at han på eget initiativ udarbejdede notatet af 10. november 2020. Han fik ikke på det tidspunkt besked på at videresende det. Da han kom tilbage efter sin sommerferie i 2021, sagde Morten Holland Heide eller Mads Møller Langtved, at han for en god ordens skyld skulle oversende notatet til Forvaltningsretskontoret. Han fandt det forsvundne notat af 10. november 2020 i en mappe på skrivebordet, hvor det ikke hørte til. Han videresendte notatet af 10. november 2020 til Forvaltningsretskontoret. Notatet var ikke gemt elektronisk.

Hanne Larsen – fortsat

Hanne Larsen blev – under genafhøring i kommissionen den 1. april 2022 – blandt andet forevist sin forklaring om ”Bilag 2 – Omkostninger ved opstillede scenarier” af 20. september 2020, s. 2, til brug for mødet mellem Sundhedsministeriet og Miljø- og Fødevareministeriet den 28. september 2020, forklaringsdokumentet s. 515, hvori det fremgår:

”...

”...

Iværksættelse af scenarie 3 vil derfor kræve en lovændring.

...”,

har hun forklaret, at konteksten for mødet var aflivning af smittede besætninger og drøftelsen af, om man kunne aflive i zoner.

...”,

hvortil hun har forklaret, at hun deltog i mødet den 28. september 2020. De drøftede ikke scenarie tre om aflivning af alle danske minkbesætninger. Da der den 28. september 2020 endnu ikke var påbegyndt aflivninger af besætninger, drøftede de, hvordan dette skulle ske. Der var alene fokus på aflivning af smittede besætninger og på farmene rundt om de smittede besætninger.

Der forelå i Fødevarestyrelsen en risikovurdering og en proportionalitetsvurdering, der havde gjort, at de i et notat af 25. september 2020 havde vurderet, at der ikke var hjemmel til at starte aflivningerne. Hun mener ikke, at notatet af 20. september 2020 var skrevet til brug for mødet den 28. september 2020, men at notatet var udarbejdet til brug for en ØU-sag.

Hun husker ikke, at der var særlig lang tid til at forberede sig til mødet, og hun erindrer ikke, at der var drøftelser med departementet forud herfor. Hun mener ikke, at det foreviste materiale, bilag 2, var sendt ud som forberedelse til mødet.

Hun husker ikke, at der i perioden fra den 1. oktober 2020 og frem til den 2.-3. november 2020 var drøftelser i Fødevarestyrelsen eller med departementet om aflivning af besætninger beliggende i zone 3. De havde rigeligt at gøre med aflivningerne i zone 1 og 2. Der var ingen tvivl om, at der i den periode var en stigende kritik af, at aflivningerne gik for langsomt. Der kom forskellige forslag til, hvad der kunne gøres for at få aflivningerne i zone 1 og 2 til at gå hurtigere, og der var et tiltagende ønske om afklaring af erhvervets fremtid inden for zone 1 og 2.

Forevist sin forklaring om behovet for en afklaring af erhvervets fremtid, forklaringsdokumentet s. 521, hvori det fremgår:

”...

Hun kan ikke svare på, om intentionen på det tidspunkt var at indføre en dvale-model for hele landet. Det hun bemærkede var, at erhvervet ønskede en afklaring på, hvad der skulle ske fremadrettet. Den 2. november var der hende bekendt ikke overvejelser om at gøre andet, end det man allerede gjorde.

...”,

har hun forklaret, at de gjorde departementet opmærksom på, at der var behov for en politisk afklaring af, hvorvidt der kunne indsættes dyr ved den næstkommende parringssæson. Det var hende, der havde kontakten til departementet herom, hvilket dog mest foregik i forbindelse med andre møder og ikke ved bilaterale telefonsamtaler. Der var ikke indkaldt til møder med emnet på dagsordenen. Minkbranchen sagde, at det ikke var befordrende for hastigheden af minkavlernes aflivning, at der ikke var en afklaring om fremtiden. Dette blev vist beskrevet i et strategipapir fra Fødevarestyrelsen til departementet. Hun kan ikke udelukke, at hun talte med Tejs Binderup om behovet for en fremtidig afklaring om minkavl. Hun talte med ham om mange ting. Hun ved ikke, om hun talte med Henrik Studsgaard herom.

Forevist sin forklaring om mødet den 2. november 2020 med miljø- og fødevareminister Mogens Jensen, forklaringsdokumentet s. 521, hvori det fremgår:

”...

Mogens Jensen deltog ikke i dette første møde den 2. november 2020 med København Fur. Han deltog i det efterfølgende møde med dem. Hun deltog også selv i det andet møde. På et formøde hertil orienterede hun Mogens Jensen og Henrik Studsgaard om, at nu var der altså kommet nogle helt nye resultater fra Statens Serum Institut, og at de nok kom til at tale om de resultater på mødet, idet branchen – ligesom dem selv og alle andre – var temmelig overrasket over dem. Branchen mente nok, at det var en besværlig besked at få og en besværlig besked at komme tilbage fra.

...”;

har hun forklaret, at der efter mødet den 2. november 2020 med minkbranchen, Fødevarestyrelsen og Kåre Mølbak var et kort formøde med ministeren, idet der var planlagt et møde mellem ministeren og erhvervet om pelsning. Hun deltog i formødet via Skype. Nikolaj Veje og Camilla Brasch Andersen deltog også. Under formødet orienterede hun ministeren og departementet om Kåre Mølbaks udtalelser på mødet med minkbranchen. Ministeren virkede overrasket over informationerne. Ministeren var endvidere overrasket over, at han fik oplysningerne på den måde, idet der endnu ikke havde været en orientering herom på det politiske niveau. Hun var selv overrasket over, at der var hende, der skulle overbringe informationerne til ministeren.

Hun ville sikre, at ministeren og departementet var ligeså velinformeret på området, som erhvervet var. Der var en generel opfattelse på mødet af, at informationen fra Kåre Mølbak var meget alvorlig. Hun havde ikke haft tid til at gøre sig de store overvejelser om den fremtidige minkavl, da hun også havde deltaget i mødet med erhvervet forud for formødet med ministeren.

Informationerne, som hun gav ministeren under formødet, blev også bagtæppet til, at erhvervet under mødet med ministeren fik besked om, at ministeren ikke ville træffe beslutning om, at der kunne pelses i zone 2. Der skulle fuld tempo på aflivningerne i zone 1 og zone 2, og der var ikke noget, der skulle forsinke processen.

Hun deltog i mødet med departementscheferne den 2. november 2020 om aftenen efter en mødeindkaldelse fra Justitsministeriet. Hun husker ikke yderligere fra mødet, end hvad hun forklarede under sin første afhøring. Hun og Camilla Brasch Andersen deltog i mødet via Skype. De kendte ikke så mange af departementscheferne, hvorfor det var svært at danne et overblik over, hvem der deltog. Mødet handlede meget om udbredelsen af cluster 5 i særligt Nordjylland. Hun bad om, at man afvejede sine ord i kommunikationen i forhold til at skabe et meget stort trusselsbillede, fordi de skulle fortsætte aflivningerne og forsat have folk ud i besætningerne. Der var mange involveret i processen. Per Okkels var ikke tilbunds gående orienteret af Statens Serum Institut og af Sundhedsstyrelsen, hvorfor han ville undersøge, hvad der konkret lå i oplysningerne.

Forevist sin forklaring om departementschefmødet den 2. november 2020, forklaringsdokumentet s. 524, hvori det fremgår:

”...

Hun husker ikke, at det blev nævnt, at en konsekvens kunne være, at man skulle slå alle dyr ihjel.

...”;

har hun forklaret, at hun ikke husker, at det blev drøftet, at alle mink skulle slås ihjel. Der var under mødet fokus på at forhindre smittespredning i de syv nordjyske kommuner, og der var en udtalt bekymring for, om cluster 5 kunne påvirke en fremtidig vaccine.

Adspurgt af kommissionen har hun forklaret, at hun ikke kender baggrunden for, at Justitsministeriet indkaldte hende til departementschefmødet den 2. november 2020. Hun er først efterfølgende blevet klar over, at der forud for mødet var en dialog mellem Henrik Studsgaard og Johan Kristian Legarth om et møde, som blev fremrykket. Hun var ikke selv i kontakt med Henrik Studsgaard herom. Både hun og Camilla Brasch Andersen var lidt overraskede over indkaldelsen til mødet. Hun mener ikke, at Kåre Mølbak deltog, men hun kunne ikke se alle deltagerne, idet det foregik via Skype. Hvis han deltog, husker hun ikke, at han sagde noget.

Forevist sin forklaring om forberedelsen af KU-mødet, der blev afholdt den 3. november 2020, forklaringsdokumentet s. 535, hvori det fremgår:

”...

Den 3. november 2020 var hun kun involveret i arbejdet med notatet om anvendelse af gift som aflivningsmetode. Hun husker ikke, at hun blev involveret i det øvrige materiale.

...”;

har hun forklaret, at der i slutningen af oktober 2020 kom en bestilling fra departementet på et notat om, hvorvidt der, for at få processen til at gå hurtigere, kunne anvendes bedøvelsesmidler under aflivningerne. Hun husker ikke, om bestillingen også angik overvejelser om aflivning med gift, men i notatet tog de stilling til begge dele. De konkluderede, at der ikke kunne anvendes alternative aflivningsmetoder, da der ikke var hjemmel hertil.

Deres notat var dateret den 27. oktober 2020, hvorfor bestillingen måtte være kommet kort tid forinden.

I deres første udgave af notatet stod der, at der var et hjemmelmæssigt problem ved aflivning med gift. Hun var meget optaget af, at notatet tillige beskrev de faglige-, arbejds- og dyrevelfærdsmæssige konsekvenser herved. Gift kunne derfor få uoverskuelige konsekvenser og kunne dyrlægefagligt ikke bakked op.

Hun blev den 3. november 2020, sidst på eftermiddagen, kontaktet af Henrik Studsgaard om giftnotatet, da han ville have dem til at genoverveje muligheden for at anvende gift ved aflivningerne. Han sagde, at det var Justitsministeriet, der ville have opdateret notatet om gift. De kiggede samme dag på notatet igen, og de var fortsat af den opfattelse, at det var fagligt uforsvarligt at aflive med gift, men de kunne dog ikke udelukke, at der kunne være hjemmel til at anvende gift, såfremt der var en nødrethssituation, hvor reglerne om dyrevelfærd og aflivninger kunne tilsidesættes. Nikolaj Veje deltog i dele af mødet, hvor de reviderede giftnotatet. De sendte det opdaterede notat til departementet omkring kl. 18 samme dag. De kontaktede herefter Miljøstyrelsen med henblik på afklaring af de

miljømæssige konsekvenser, og Københavns Universitet i forhold til at få afklaret, om der overhovedet fandtes giftmidler, der kunne anvendes.

Hun er usikker på, om hun vidste, at deres notat af 3. november 2020 skulle indgå i materialet til KU-mødet.

Adspurgt af Jonas Christoffersen, bisidder for Magnus Heunicke, har hun forklaret, at overvejselsen om nødret gik på, om man kunne tilsidesætte EU-lovgivningen om aflivning og dyrevelfærd til fordel for hensynet til folkesundheden. De skrev, at de ikke kunne udelukke, at der kunne være en nødretssituation, som kunne medføre, at de almindelige lovregler kunne tilsidesættes.

Forevist Fødevarestyrelsens opdaterede notat af 3. november 2020 om ”Peroral aflivning af mink med gift” (ekstrakten s. 2062-2063)

”...

Baggrund

...

I en situation, hvor folkesundheden er udfordret af, at aflivning af mink ikke kan ske tilstrækkeligt hurtigt med de almindeligt anvendte aflivningsmetoder, vil man imidlertid ud fra en nødretsbetragtning, kunne skride til en aflivningsmetode, som ikke nødvendigvis tilgodeser alle elementer i aflivningsforordningens artikel 3.

...

Efter § 30 i lov om hold af dyr kan ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling for at udrydde, hindre, begrænse eller imødegå risiko for udbredelse af zoonotiske smitstoffer og visse alvorlige husdyrsygdomme, fastsætte regler om og meddele påbud om gennemførelse af særlige foranstaltninger, hvorved forstås bl.a. behandling og aflivning af dyr, herunder i et område omkring et udbrudssted.

...”;

har hun forklaret, at de opdaterede notatet sammen med Fødevarestyrelsens chef for dyrevelfærd og veterinærmedicin, folk fra dyresundhed og Nikolaj Veje.

Hun husker ikke, hvornår det stod klart for hende, at minksituationen skulle drøftet på et KU-møde den 3. november 2020, men hun fandt nok ud af det i løbet af samme dag. Hun husker ikke, om Henrik Studsgaard nævnte KU-mødet, da han kontaktede hende omkring giftnotatet. Fødevarestyrelsen var ikke, udover giftnotatet, involveret i forberedelsen af KU-sagen.

Da Tejs Binderup orienterede hende om KU-beslutningen, blev hun ikke overrasket over, at der havde været et KU-møde, men hun blev overrasket over selve beslutningen om aflivning. De talte ikke om hjemmelsgrundlaget for beslutningen. Hun var meget berørt af beslutningen og over, at det fortsat ikke var udelukket, at der kunne komme andre aflivningsmetoder på tale. Hendes indtryk var, at beslutningen også var kommet bag på Tejs Binderup. Hun kendte ikke til baggrunden for KU-beslutningen. Hun vidste, at Statens Serum Institut arbejdede på en ny risikovurdering, idet hun havde modtaget en mail fra Kåre Mølbak med udtryk fra en foreløbig udgave. Hun vidste ikke på det tidspunkt, om den endelige risikovurdering havde dannet grundlag for KU-beslutningen.

I september 2020 havde de udarbejdet et notat om hjemmelsproblematikken, hvor de havde vurderet, at der ikke var hjemmel i lov om hold af dyr til aflivning af alle mink. Hun vidste ikke, om der var hjemmel til KU-beslutningen i anden lovgivning. Den 3. november 2020 talte hun ikke med andre end Tejs Binderup om KU-beslutningen. Da der, ifølge Tejs Binderup, var tale om fortrolig information, orienterede hun enkelte medarbejdere om beslutningen den 4. november 2020 om morgenen. Hun husker ikke, om Tejs Binderup begrundede, hvorfor informationen var fortrolig.

Forevist Nikolaj Vejes forklaring om Fødevarestyrelsens tidslinje for den 4. november 2020 omkring hjemmelsspørgsmålet, forklaringsdokumentet s. 507, hvori det fremgår:

”...

”...

- Møde i F265 (Nikolaj, Hanne, Camilla, (Birthe?))– Tejs ringer under mødet og får helt klar besked –det kan ikke lade sig gøre at finde hjemlen i Lov om hold af dyr

...”

...har han forklaret, at dette møde var kort efter, at han fik meldingen om regeringens beslutning fra KU-mødet den 3. november 2020 om, at alle mink skulle aflives. Hanne Larsen sagde, at det var fortrolig viden indtil, der havde været afholdt pressemøde, og at de ikke kunne sætte noget i værk.

...”

har hun forklaret, at hun ikke betvivler Nikolaj Vejes erindring herom. Hun skulle videregive informationerne til direktøren samt få andre fra krisestaben og fra dyresundhed. De skulle i gang med at fri-teste den første besætning, hvilket, på grund af KU-beslutningen, ikke længere kunne lade sig gøre. Hun kan ikke udelukke, at hun har sagt, at informationerne var fortrolige indtil pressemødet var afholdt. De havde overvejelser om den manglende hjemmel til beslutningen samt overvejelser om, hvad styrelsen skulle foretage sig som opfølgning på beslutningen.

De talte endvidere om, hvordan de skulle kommunikere beslutningen til medarbejderne i Fødevarestyrelsen, samt om at Birthe Schubart og andre skulle samles for at drøfte håndteringen af hjemmelsproblematikken.

Senere på dagen afholdt de endnu et internt møde med flere deltagere, hvor de igen drøftede hjemmelsproblematikken. Der deltog ikke nogen fra departementet. Nikolaj Veje orienterede enten under mødet eller umiddelbart efter mødet Tejs Binderup om, at det fortsat var Fødevarestyrelsens opfattelse, at der ikke var hjemmel i deres lovgivning. Nikolaj Veje havde i forvejen et kalendersat møde med Tejs Binderup.

Birthe Schubart var ikke med til det første morgenmøde den 4. november 2020, men hun deltog i det andet mødet. Hun husker ikke, hvem der bragte hjemmelsspørgsmålet op på det første morgenmøde.

Hun ved ikke, om Tejs Binderup om eftermiddagen den 4. november 2020 vidste, at der ikke var hjemmel i deres lovgivning. Hun gætter på, at han, på baggrund af Fødevarestyrelsens tidligere notater, også forud for hans orientering af Justitsministeriet vidste, at Fødevarestyrelsen ikke mente, at der var hjemmel.

Hun var den 4. november 2020 bekendt med, at statsministeren havde indkaldt til pressemøde samme dag. Hun husker ikke det præcise tidspunkt herfor. Hun overvejede ikke at viderebringe sin viden om den manglende hjemmel til statsministeren. Deres opfattelse var, at de skulle sikre, at departementet havde viden om, at de ikke mente, der var hjemmel i deres lovgivning. Idet Tejs Binderup havde videregivet oplysningen til Justitsministeriet, mente hun ikke, at de havde en yderligere rolle heri.

Henrik Studsgaard indkaldte efter pressemødet til et møde for at drøfte, hvordan situationen så ud i Fødevarestyrelsen som følge af KU-beslutningen og udmeldingen om, at alle mink skulle aflives. De talte om, at der ville være udfordringer med bortskaffelsen af de døde dyr, og at andre styrelser under Miljø- og Fødevarerministeriet måtte hjælpe med at løse den udfordring. Der blev talt om hjemmels-spørgsmålet, og det blev besluttet, at Birthe Schubart skulle kontakte retschefen i departementet.

Forevist sin mail af 5. november 2020 kl. 00.04 til Jannik Elmegaard og Ina Josefine Jochimsen, sendt cc til Camilla Brasch Andersen, Jakob Munkhøj Nielsen med flere, om ”Igangsætte notat til hjemmeside: STÆRKT HASTENDE: Information til minkavlere påkrævet straks og inden i morgen tidlig” (ekstrakten s. 2663), hvori det fremgår:

”...

Kære begge

Vil I sætte gang i et notat til hjemmesiden med udgangspunkt i nedenstående og hvad vi ellers kan finde i pressemeddelelsen og andet materiale fra beslutning om at besætninger udenfor zoner også skal aflives.

...”;

har hun forklaret, at hun skrev mailen, da erhvervet havde henvendt sig til Fødevarestyrelsen om aftenen den 4. november 2020 for at få svar på deres spørgsmål om, hvordan de skulle forholde sig til incitamentsordningen for tempobonus, som var beskrevet i pressemeddelelsen. Hun lovede, at der ville komme noget på hjemmesiden herom, og Sander Jakobsen sagde, at han forventede, at der ville være noget på hjemmesiden tidligt dagen derpå.

Hun havde allerede de informationer, som hun havde brug for til besvarelsen af Sander Jakobsens meget konkrete spørgsmål. Spørgsmålene var især af teknisk karakter. Derudover havde hun ikke mange flere oplysninger end fra pressemødet og pressemeddelelsen. Hun mener bestemt, at hun læste pressemeddelelsen. Hun havde fået clearet svarene til erhvervet af departementet. Hun forstod avlernes behov for praktiske informationer på hjemmesiden, hvorfor Fødevarestyrelsen burde kommunikere, hvad de allerede vidste.

Fødevarestyrelsen mente ikke, at der var hjemmel i deres lovgivning, men den 4. november om aftenen vidste hun ikke, at der ikke var hjemmel i anden lovgivning. Hun vidste kun, at hjemmels-spørgsmålet ikke var afklaret. Sander Jakobsens spørgsmål handlede ikke om hjemmel. På det tidspunkt var det hendes opfattelse, at i det omfang hun kunne svare på spørgsmålene, ville hun gøre det. De gik kort tid efter i gang med at besvare yderligere spørgsmål, og deres jurister gik i gang med at afklare det juridiske med departementet.

Der var den 4. november 2020 om aftenen en dialog mellem Birthe Schubart og retschefen Paolo Perotti om hjemmelsspørgsmålet, og Paolo Perotti ville næste morgen drøfte dette med Justitsministeriet.

Forevist Uffe Stormlys forklaring om sin [Uffe Stormlys] forklaring for kommissionen den 8. oktober 2021, forklaringsdokumentet s. 1452, hvori det fremgår:

”...

Forevist uddrag fra hans forklaring i kommissionen den 8. oktober 2021 (forklaringsdokumentet side 39):

”...

På et styrelsesmøde onsdag den 5. november 2020 om morgenen gjorde Fødevarestyrelsen ved Hanne Larsen opmærksom på, at der var et hjemmelsproblem, som var under afklaring.

...”,

har han forklaret, at han mener, at der ikke var yderligere drøftelser af hjemmelproblematikken på mødet. Der var en klar forventning, om at det var i proces, idet Hanne Larsen oplyste, at hjemmels-spørgsmålet var under afklaring.

...”,

har hun forklaret, at det er korrekt, at hun under NOST-mødet tilkendegav, at hjemmelsspørgsmålet vedrørende aflivninger for besætninger uden for zone 1 og zone 2 var under afklaring, da hun ikke på det tidspunkt vidste, om Paolo Perotti og Justitsministeriet var gået i gang med hjemmelsdrøftelserne.

Fødevarestyrelsen bad om at få politiets assistance til at ringe til avlerne med henblik på at komme ud på farmene og tælle minkene op. Hun talte kun med Thorkild Fogde under mødet i NOST den 5. november 2020.

Adspurgt af advokat Jacob Goldschmidt, bisidder for Tejs Binderup, har hun forklaret, at hun ikke konkret kan henvise til en anmodning om bistand fra Fødevarestyrelsen, så det er hendes gisning, at Fødevarestyrelsen anmodede om bistand. Hun kan ikke forestille sig, at NOST af egen drift ville stille 50 politielever til rådighed.

Forevist sin forklaring om NOST-mødet den 5. november 2020 kl. 8.00, forklaringsdokumentet s. 528, hvori det fremgår:

”...

Adspurgt af sin bisidder, advokat Marc Malmbak Stounberg, har hun forklaret, at det var Thorkild Fogde, som sad for ”bordenden” på mødet. Det var ret nyt for dem, at der blev formet denne undergruppe under NOST. De fik at vide, at NOST’en overtog styringen og koordinationen af indsatsen. Det var sådan set først på mødet, at det gik op for hende.

...”,

har hun forklaret, at de efter mødet overdrog ringe-opgaven til politiet.

Forevist sin forklaring om Fødevarestyrelsens talepinde, beskrevet i ”Telefonsamtaler om optælling af mink i raske besætninger” af 5. november 2020, forklaringsdokumentet s. 532, hvori det fremgår:

”...

Foreholdt talepinden:

”...

Det er naturligvis frivilligt om du vil lade en myndighedsperson komme ind på din besætning og foretage optællingen,

...”

og adspurgt, om dette også skulle dække, at selve aflivningen også var frivillig, har hun forklaret, at opringtonerne alene handlede om at skaffe dokumentationsgrundlag til brug for udbetaling af kompensation. For at komme hurtigt i gang startede de selv med selv at ringe ud, og så blev opgaven overtaget af NOST’en senere på dagen den 5. november 2020. Hun tror ikke, at de sagde, at det var frivilligt, om man ville aflive. Det, de sagde til minkavlerne var, at det var frivilligt, om man ville have dem ind for at tælle op.

...”

har hun forklaret, at hun ved ikke, om hun gjorde sig tanker om, hvordan minkavlerne ville reagere, når de blev ringet op, men det var vigtigt at sikre et dokumentationsgrundlag, så avlerne kunne få udbetalt erstatning for de aflivede mink.

Der var en opfattelse af, at tingene gik meget hurtigt på det tidspunkt, og at incitamentsordningen fik aflivningstempoet til at stige. Det var vigtigt for Fødevarestyrelsen og for avlerne, at der var sikret et grundlag for den efterfølgende udbetaling af erstatning. Jakob Munkhøj Nielsen og hans team skulle kontakte avlerne i zone 3 og få deres tilladelse til, at der kom en myndighedsperson ud på farmene for at tælle minkene op. Medarbejderne var instrueret i, at optællingen af mink, i forhold til udbetaling af erstatning, var frivillig. Det handlede ikke om aflivning af mink. Hun instruerede ikke medarbejderne i opgaven.

Opringtonen til minkavlerne i zone 3 var aktualiseret af regeringens beslutning, da det ikke ville give mening at ringe til avlerne i zone 3 forud for regeringsbeslutningen. Hun forventede, såfremt avlerne havde spørgsmål til hjemmel, at medarbejderen ville sende spørgsmålet videre til ledelsen, da en medarbejder ikke skulle svare herpå. På det tidspunkt var hjemmelsspørgsmålet fortsat under afklaring. Hun mener, at det stod i talepindene, eller også havde Jakob Munkhøj Nielsen instrueret medarbejderne heri. Det er korrekt, at talepindene alene omtalte, at det var hjemmelsspørgsmålet i forhold til ekspropriation, der var under afklaring.

Opringtonerne var en operativ opgave omkring afklaring af en dato for optælling, og medarbejderne havde ikke forstand på minkavl i øvrigt. Det var derfor naturligt, at der var en spørgeramme til, hvad medarbejderne skulle bruge af informationer fra avlerne.

I bagklogskabens lys kunne der være mange ting, som de kunne havde skrevet eller gjort, men det var der ikke tid til. De var under et kæmpe arbejdspress, og der var mange arbejdsopgaver, der skulle løses. Arbejdspresset blev kun større efter regeringens udmelding om, at alle mink skulle aflives. Der var mange praktikaliteter, som der hurtigt skulle findes en løsning på.

Regeringsbeslutningen om aflivning af alle mink var afhængig af, at minkavlerne selv deltog heri, da det ikke ville kunne lade sig gøre ved udelukkende myndighedsaflivninger. Der blev arbejdet med fuld kraft på at imødekomme og implementere regeringens beslutning om aflivning.

Der var hjemmel til tvangsmæssig aflivning for så vidt angik minkbesætninger i zone 1 og zone 2, og avlerne fik på almindelig vis påbud med videre herom. Hun forholdt sig ikke til regeringens stillingtagen til, om aflivning i zone 3 var frivillig.

Forevist Henrik Studsgaards forklaring, forklaringsdokumentet s. 364, hvori det fremgår:

”...

Man kørte to parallelle spor, og man afventede ikke lovgivning. Man kørte i det frivillige spor.

...”;

har hun forklaret, at hun anså optællingen som frivillig. Der blev ikke under pressemødet eller i pressemeddelelsen nævnt noget om, at aflivningen i zone 3 var frivillig. Hun ved ikke, om avlerne gik i gang med aflivningerne i zone 3 som følge af incitamentsstrukturen eller ud fra et andet grundlag.

Hun oplyste ikke Sander Jacobsen eller Tage Pedersen om, at der ikke var hjemmel til aflivning i zone 3. Hun var i dialog med Tage Pedersen to gange i perioden fra pressemeddelelsen og indtil den 8.-9. november 2020, hvor det stod klart, at der ikke var lovhjemmel. Deres dialog handlede især om de syv kommuner i Nordjylland, og om at der var problemer med Fødevarestyrelsens første brev af 6. november 2020 til minkavlerne. Under samtalerne gjorde hun sig ikke overvejelser om hjemmelspørgsmålet.

Henrik Studsgaard bad dem om at skrive brevet af 6. november 2020 til avlerne. Fødevarestyrelsen havde fået meget kritik for deres hidtidige kommunikation, hvorfor der var et behov for, at det fremgik meget klart, hvad avlerne skulle gøre. Tage Pedersen havde været i dialog med Henrik Studsgaard herom. Henrik Studsgaard sagde, at informationerne på hjemmesiden ikke var gode nok, hvorfor der skulle sendes et brev til avlerne.

Forevist sin forklaring omkring brevet til minkavlerne, forklaringsdokumentet s. 529, hvori det fremgår:

”...

I pressemeddelelsen havde man skrevet, at regeringen havde besluttet at aflive alle mink. De skulle sikre sig, at de med brevet var inden for rammerne af det, som regeringen havde besluttet. Hun anså det ikke som en mulighed for dem at moderere eller ændre den kommunikation, der kom fra regeringen.

...”;

har hun forklaret, at hun fokuserede på at samle en masse tråde med praktiske informationer, som skulle meldes entydigt ud til avlerne, da de havde brug for klare svar på, hvordan de skulle agere i forhold tempobonus, opbevaring af døde dyr med videre.

Der blev ikke afholdt et møde om brevets formuleringer. De sendte et udkast til departementet, da Henrik Studsgaard ville have, at departementet vurderede, om brevet var klart nok. Brevet blev også sendt i udkast til branchen, så de ligeledes kunne vurdere om informationerne om tidsfrister, kontakt-informationer, dokumentationskrav med videre var tydelige nok.

Brevet var ikke ment som et uhjemlet krav til minkavlerne, men som informationer om regeringens udmelding og om de beslutninger, der efterfølgende var truffet om f.eks. en ekstra tempobonus på 10 kr. for de nordjyske kommuner, samt at man var gået bort fra, at de små besætninger skulle aflives hurtigere end de store. Der var en masse information, der skulle samles i brevet.

Hun havde den 5. november 2020 om aftenen talt med Henrik Studsgaard om tempobonus. Finansministeriet havde givet deres accept af, at der kunne udbetales en yderligere tempobonus på 10 kr. ved hurtig aflivning.

Udfordringen var, at de ikke fik kommunikeret klart nok, at fristerne for aflivning hang sammen med muligheden for tempobonus. Hvis man ville opnå tempobonus, som beskrevet i pressemeddelelsen, skulle minkene være aflivet inden for en bestemt dato. Formuleringen i brevet til avlerne i zone 3 var u hensigtsmæssig, og de måtte efterfølgende revidere det.

Adspurgt af advokat Jacob Goldschmidt, bisidder for Tejs Binderup, og forevist Tejs Binderups forklaring om sin [Tejs Binderups] mail af 3. november 2020 kl. 9.35 til Martin Ulrik Jensen med flere om ”Mink og kompensation”, forklaringsdokumentet s. 673, hvori det fremgår:

”...

”...

Uanset om man bevæger sig af spor a eller b vil der skulle skabes retlig hjemmel til at eksekvere beslutningen. Vi er enige i, at det vil skulle ind i epidemiloven. Regeringen vil så skulle tage stilling til, om man vil lukke helt for muligheden for at starte op igen senere, eller om det skal være åbent. Et totalforbud mod minkproduktion vil skulle ind i MFVM-lovgivning. Alle sejl sættes nu på at få den første sag klar, og så starter vi op på den uddybende fremtidssag, så snart den akutte sag er færdig.

...”

...

Forespurgt, om hans afdelingschefkolleger i andre ministerier på tidspunktet for hans mail kl. 09.35 var klar over, at der ikke var lov hjemmel til at aflive alle mink, svarede han: ”Det tror jeg, ingen var i tvivl om!” Han bygger dette på, at de talte om det helt åbent. De havde talt om det løbende. Det stod i sagen fra 1. oktober 2020. I mailen kl. 09.35 skrev han tillige meget eksplicit, at der ikke var hjemmel. Ingen afdelingschefer vendte tilbage i anledning af hans mail, hverken den 3. eller 4. november 2020.

...”

har hun forklaret, at der ikke er uoverensstemmelse mellem hendes forklaring og Tejs Binderups forklaring.

Forevist Tejs Binderups forklaring, forklaringsdokumentet s. 688, hvori det fremgår:

”...

Da han stod op næste morgen onsdag den 4. november 2020 havde han møde med sine afdelings-chef-kolleger fra andre ministerier, hvorunder han sagde, at man ikke kunne bruge lov om hold af dyr som hjemmel.

...”;

og forevist Tejs Binderups forklaring om afdelingsledermødet den 4. november 2020 kl. 10.30, forklaringsdokumentet s. 691, hvori det fremgår:

”...

Han mindede mødedeltagerne om, at de skulle huske på, at Miljø- og Fødevareministeriets lovgivning ikke kunne udstrækkes til at omfatte aflivning af alle mink udenfor zone 1 og 2. Alle mødedeltagere var fuldt opmærksomme herpå. Det kom ikke som nogen overraskelse for nogen af deltagerne. Dorthe Eberhardt Søndergaard spurgte, om det var muligt at gøre brug af lov om hold af dyr som hjemmel i lyset af den nye risikovurdering. Han svarede, at det ikke var tilfældet. I Miljø- og Fødevareministeriet og Fødevarestyrelsen havde man haft overvejelser om, hvorvidt hele Danmark kunne udgøre én stor zone. Det var ikke muligt, idet lov om hold af dyr ikke kunne anvendes til nedslagning af alle mink, som ville resultere i lukning af et erhverv.

...”;

har hun forklaret, at dette stemmer overens med hendes erindring om, hvad Tejs Binderup vidste.

Adspurgt af advokat Jonas Christoffersen, bisidder for Magnus Heunicke, og forevist sin forklaring om risikovurderingen af 3. november 2020, forklaringsdokumentet s. 531, hvori det fremgår:

”...

Adspurgt af advokat Jonas Christoffersen, bisidder for Magnus Heunicke, har hun forklaret, at hun ikke kan huske det eksakte tidspunkt, hvor hun så den endelige risikovurdering af 3. november 2020.

...”;

har hun forklaret, at hun havde set et kort notat om de nye analyseresultater for cluster 5 og den humane påvirkning, og hun havde en mail fra Kåre Mølbak med nogle foreløbige udsagn fra risikovurderingen. Under hjemmelsdrøftelserne i Fødevarestyrelsen den 4. november 2020 var de ikke i besiddelse af den seneste risikovurdering.

Adspurgt af kommissionen har hun forklaret, at der med udgangspunkt i § 30 i lov om hold af dyr var udstedt en bekendtgørelse om minkfarme i zone 1 og zone 2. Deres opfattelse var, at der skulle være et smittested eller en smittet besætning, hvor der så undtagelsesvist kunne slås raske dyr ihjel i et

område rundt om besætningen. De mente ikke, at zonen kunne udstrækkes til hele landet, da zonens størrelse skulle hvile på en veterinærfaglig begrundelse. Beslutningen om aflivning af alle mink skete af hensyn til folkesundheden, og da der nærmest blev lukket ned i syv kommuner, blev situationen betragtet med stor alvor. Det var derfor ikke helt urimeligt at tænke, at der kunne findes en hjemmel i anden lovgivning, f.eks. i epidemiloven. Det viste sig dog, at der ikke var hjemmel til aflivning i zone 3 i anden lovgivning. Det var ikke deres område, og de kunne ikke vurdere det.

Hun vidste, at Birthe Schubart var i dialog med retschefen, og at retschefen herefter skulle i dialog med Justitsministeriet omkring hjemmelsproblematikken. Hun deltog ikke selv i mødet med Justitsministeriet, så hun var ikke bekendt med drøftelserne. Hun husker ikke, hvornår hun blev klar over, at der blev indkaldt til et møde om en hastelovgivning. Mødet blev afholdt den 6. november 2020.

Forevist sin forklaring om mailen af 4. november 2020, kl. 20.35, fra Signe Balslev til hende, Camilla Brasch Andersen og Tim Petersen med vedhæftet dokument ”Raske besætninger uden for zoner.docx” (ekstrakten s. 2635), forklaringsdokumentet s. 535, hvori det fremgår:

”...

De drøftede ikke på det tidspunkt, om de skulle i gang med at lave regler, da det var deres forståelse, at spørgsmålet om den manglende hjemmel ikke var endeligt afklaret, hverken med departementet eller Justitsministeriet. Hun kan ikke sige, om den afklaring først kom den 6. november 2020 på mødet om hastelov.

...”

har hun forklaret, at hun den 6. november 2020 måtte have fundet ud af, at der ikke var hjemmel i anden lovgivning til aflivning i zone 3, idet der blev indkaldt til møde om en hastelovgivning. Hun vidste dog ikke præcist, hvad der skulle indgå i hasteloven. Dette blev hun først den 8. november 2020 orienteret om af Birthe Schubart. Hun kan ikke udelukke, at hun forud for den 8. november 2020 blev orienteret om, at hasteloven var begrundet i manglende hjemmel til aflivning i zone 3.

Søndag formiddag den 8. november 2020 havde hun endelig lidt tid til at tænke over formuleringen i brevet af 6. november 2020, hvilket hun talte med Birthe Schubart om. Brevet var alene tænkt som kommunikation til minkavlerne og ikke som et påbud, men hun blev alligevel bekymret over deres formuleringer om minkavlerne i zone 3. Birthe Schubart delte hendes bekymring. Hun husker ikke, om det var Birthe Schubart, eller om det var Malene, der skrev de nye formuleringer. Brevet blev ikke omformuleret som følge af medieomtalen om eftermiddagen den 8. november 2020, da de allerede havde talt herom i løbet af formiddagen.

Hun ærgrer sig over, at hun ikke under sin første forklaring for kommissionen fik fortalt om medarbejderne i Fødevarerstyrelsens store indsats under pandemien.

Henrik Studsgaard – fortsat

Henrik Studsgaard har – under sin fortsatte forklaring den 8. april 2022 – og forespurgt til sit kendskab om ØU-mødet den 30. september 2020 forklaret, at han ikke deltog i mødet, men havde læst materialet op til mødet. Der var eskalerende smitte i minkbesætningerne på det tidspunkt, vist nok omkring

40 smittede besætninger; bekymringen var rigtig stor, og det skulle drøftes, hvordan man kunne skærpe indsatsen med det formål både at få inddæmmet smitten blandt mink og opsporet den smitte, som de smittede mink medførte. Fødevarestyrelsen havde sammen med Sundhedsstyrelsen og Styrelsen for Patientsikkerhed udarbejdet nogle styrkede initiativer, som Økonomiudvalget skulle drøfte. På ØU-mødet var man meget bekymret over situationen, og det blev aftalt, at sagen skulle behandles dagen efter i CU-udvalget med henblik på at drøfte, om der skulle gøres yderligere. Han erindrer ikke nogen egentlig tilbagemelding fra ØU-mødet, men han fik oplyst, at indstillingen på mødet blev tiltrådt, og at der skulle afholdes et CU-møde dagen efter. Det var kun miljø- og fødevarerminister Mogens Jensen, som deltog i ØU-mødet. Han har ikke hørt omtale af, at finansminister Nicolai Wammen på ØU-mødet fremkom med tilkendegivelse om, at de forskellige ressortministerier skulle skabe sig et overblik over ”værktøjskassen” for den fremadrettede bekæmpelse af smitte blandt mink, og herunder skulle opstille forskellige scenarier, som det kunne blive nødvendigt at bringe i anvendelse. Finansminister Nicolai Wammens forklaring for kommissionen herom er ikke nået frem til ham. Han har ikke drøftet mødet og dets forløb med Per Okkels.

På departementschefmødet den 2. november 2020 om aftenen hørte han ikke noget om overvejelse af initiativer fra beredskabet til aflivning af mink. Der pågik en forberedelse fra departementschefmødet den 2. november 2020 om aftenen og frem det forberedende KU-møde den 3. november 2020 [departementschefmødet den 3. november 2020 kl. 14.45], men han hørte ikke noget fra beredskabet i det forløb. I Miljø- og Fødevarerministeriet forberedte man sig selvfølgelig på, hvad der skulle ske; det, der var i fokus både mandag aften den 2. november 2020 og tirsdag den 3. november 2020 om eftermiddagen, var at få bragt aflivningstempoet op i zone 1 og 2 samt at få fremmet pelsningen i zone 3. Det var tilgangen fra Miljø- og Fødevarerministeriets side til, hvad der skulle ske her og nu. Dertil kom, at der var overvejelser om, hvad der skulle ske i 2021 og frem. Det var med den tilgang, at Miljø- og Fødevarerministeriet arbejdede.

Han havde ikke møder eller telefonkontakt med Johan Legarth den 3. november 2020 om morgenen. Han havde derimod et møde med Per Okkels tirsdag den 3. november 2020 ved 8-9-tiden om morgenen, hvor de skulle drøfte Statens Serum Instituts risikovurdering. De vendte risikovurderingen, herunder at situationen var alvorlig. Statens Serum Institut var i færd med at nedskrive risikovurderingen. Der var mellem ham og Per Okkels enighed om, at en orientering af ordførerne i Folketinget måtte udsættes indtil risikovurderingen forelå. Han og Per Okkels drøftede mulige initiativer som følge af risikovurderingen; fra Sundhedsministeriets og Per Okkels side handlede det om risikovurderingen, fra Miljø- og Fødevarerministeriets og hans side handlede det om at få aflivnings- og pelsningstempoet op, som forklaret om ovenfor.

Rigspolitichef Thorkild Fogde deltog i departementschefmødet mandag aften den 2. november 2020, og han [Henrik Studsgaard] var derfor helt klar over, at beredskabet var involveret i sagen. Han erindrer ikke, at han deltog i møde eller lignende med Johan Legarth den 3. november 2020 om morgenen om Rigspolitiets rolle mv. Han kan dog huske, at han tidligt i processen deltog i et møde om tempoet i aflivningen, hvorunder der var drøftelse af muligheden for at anvende af gift til aflivning; i dette møde deltog både han, Johan Legarth, Thorkild Fogde, Hanne Larsen og Tejs Binderup.

Forevist uddrag af Johan Legarths sms kl. 08.36 til Thorkild Fogde og Johan Legarth (gengivet i forklaringsdokumentet s. 601):

”...

[Johan Legarth] kl. 08.36:

Tænker umiddelbart at Mink planen ser sådan ud (medmindre der kommer mindre bekymrende meldinger fra SSI i dag – eller meldingen er, at der må forventes at være 100 mutationer med tilsvarende problemer rundt om i Europa/verden):

Aflivning af Mink:

- beslutning om hvorvidt minkavl skal forbydes i DK
- politiet laver et nødplan for aflivning (som i nødvendigt omfang suspendere dyreværnsregler, miljøbeskyttelsesregler mv.)
- iværksættelse af kompensationsordning, der belønner minkavlere for at pelse eller slå alle deres mink ned i løbet af [10] dage.

...”

har han forklaret, at han ikke hørte om en minkplan den 3. november 2020 om morgenen. Per Okkels nævnte ikke noget herom. Som han husker det, blev planen ikke drøftet under departementschefmødet den 2. november 2020 om aftenen. Foreholdt Per Okkels forklaring om sms'en (forklaringsdokumentet s. 736):

”...

Han syntes, at det lå i kortene, at det var et muligt udfald, som skulle forberedes, og så måtte regeringen træffe beslutningen.

...”

har han forklaret, at noget sådant har Per Okkels ikke ytret overfor ham. Tværtimod har Per Okkels været bekendt med, at Miljø- og Fødevareministeriet på flere møde har ytret, at Miljø- og Fødevareministeriets tilgang til en løsning af den eskalerende smitte var en øgning af tempoet for aflivning i zone 1 og 2 samt øgning af tempoet for pelsning i zone 3. Så måtte man bagefter finde ud af håndteringen for 2021 og frem. Der var ingen af mødedeltagerne på møderne, som opponerede herimod. Han gik således ikke ind til KU-mødet med den forståelse, at alle mink skulle slås ned. Han havde i hvert fald ikke fået den forståelse, at nogen havde fået den tanke, at alle mink skulle slås ned. Han kan ikke udtale sig om, hvorvidt Per Okkels skiftede mening i løbet af den 3. november 2020 frem til KU-mødet.

Om sit kendskab til hjemmel i forhold til aflivning af mink den 3. november 2020 om eftermiddagen har han forklaret, at han havde læst materialet til det forberedende ØU-møde, ØU- og CU-sagen fra den 30. september 2020 og den 1. oktober 2020, men han sad ikke med et beredskab om lovgivning, da det spor, som Miljø- og Fødevareministeriet tænkte i, ikke implicerede tilvejebringelse af yderligere hjemmelsgrundlag. Han bar ikke rundt på aktiv viden om, at der var krav om ny lovgivning, hvis man bevægede sig udenfor zone 1 og 2. Han læser utrolig uendelig papirer og utrolig mange sager, og derfor bærer han ikke rundt på alt som aktiv viden.

Foreholdt sin forklaring for kommissionen den 21. oktober 2020 om den mail, som Tejs Binderup videregav til ham den 3. november 2020 kl. 09.55, hvori Tejs Binderup omtalte, at både en dvalemodel (model a) og en lukning af minkerhvervet (model b) ville kræve ny lovhjemmel, (forklaringsdokumentet s. 354):

”...

Han erindrer ikke, at han talte med Tejs Binderup om scenarie a) og b) i løbet af dagen. Det, som Tejs Binderup skrev, var ikke noget, som kom bag på ham. Det var klart, at man måtte overveje, hvad man skulle gøre i fremadrettet. Han tænkte, at Tejs Binderup arbejdede indenfor mandat.

...”

har han forklaret, at han er helt enig heri. Tejs Binderups mail rimede 1:1 på det, som var Miljø- og Fødevareministeriets tilgang til sagen; én del, som gik på, hvad man skulle gøre her og nu for at på tempoet op, og én del, som handlede om, hvad man skulle gøre med minkerhvervet fra 2021 og frem, hvori var skitseret henholdsvis en dvalemodel og en ekspropriationsmodel. Den viden var han helt bekendt med.

Han tør ikke svare på, om Per Okkels havde samme viden som ham om hjemmel fra de tidligere regeringsudvalgssager.

Forevist uddrag af Tage Pedersens forklaring om Tage Pedersens kontakt med Henrik Studsgaard den 3. november 2020 (forklaringsdokumentet s. 1393):

”...

Han ringede adskillige gange til Henrik Studsgaard den 3. november 2020 om formiddagen, da han var urolig over den paniske stemning og over, hvad der var sket om aftenen den 2. november 2020.

...

han vil tro, at de talte sammen den 3. november 2020 ved 13-tiden. Han spurgte Henrik Studsgaard om, hvad det var der skete, og hvorfor der var panik. Henrik Studsgaard ville ellers kunne ikke svare. Han tror ikke, at han havde mere kontakt med Henrik Studsgaard eller med Føde-varestyrelsen den 3. november 2020. Han fik ingen tilbagemelding fra KU-mødet.

...”

har han forklaret, at han erindrer, at han havde en telefonsamtale med Tage Pedersen den 3. november 2020. Han er ked af, at Tage Pedersen opfattede telefonsamtalen som panisk. Det, som var situationen, var, at der var et møde den 2. november 2020 om aftenen med København Fur. Kort før mødet kom Kåre Mølbaks melding om en muteret virus. I det lys talte han og Tage Pedersen om, at det var rigtig vigtigt, at der kom gang i aflivningerne både i zone 1 og 2, ligesom der skulle pelses ned [i zone 3]. Da de talte sammen den 3. november 2020 ved 13-tiden, kunne han ikke fortælle Tage Pedersen, hvad der skulle ske, fordi der var kommet nye oplysninger.

Om departementschefmødet kl. 14.45 og foreholdt Barbara Bertelsens forklaring (forklaringsdokumentet s. 1118-1119):

”...

Hun, Per Okkels, Johan Legarth og Peter Stensgaard Mørch var meget opmærksom på den klare ordlyd i risikovurderingen. De var meget klar på, hvilket ansvar de stod med i et worst case-scenario.

...

Fornemmelsen i forhold til Statens Seruminstutts risikovurdering var: ”Hold da op, det kan kun betyde én ting”

...”

og forespurgt til hans indtryk af stemningen på departementschefmødet i forhold til Statens Serum Instutts risikovurdering og hvad denne kunne foranledige af tiltag, har han forklaret, at han er af den opfattelse, at man ikke kan læse risikovurderingen således, at der kun findes ét resultat. Det er en risikovurdering, og oven på en risikovurdering skal der udarbejdes en risikohåndtering; der skal altså i sidste ende foretages en politisk afvejning af to hovedhensyn: 1) folkesundheden og 2) hensynet til et erhverv. I Miljø- og Fødevareministeriet læste man ikke risikovurderingen som et facit, men som et bidrag til at træffe en beslutning. På mødet kl. 14.45 havde Miljø- og Fødevareministeriet heller ikke opfattelsen af, at det, som Miljø- og Fødevareministeriet spillede ind med, nemlig øgning af tempoet af aflivningerne, blev opfattet som irrelevant indspil; heller ikke i lyset af risikovurderingen. Risikovurderingen og dens konklusion var dog meget alvorlig, og han medgiver, at den vil kunne lede til den konklusion, at man skulle gøre noget mere alvorligt, men det var ikke det, som var oppe på mødet kl. 14.45.

Foreholdt uddrag af Johan Legarths forklaring for kommissionen om departementschefmødet (forklaringsdokumentet s. 604):

”...

På mødet var der ikke en konkretisering af, at alle mink skulle slås ned. Da man rundt omkring i ministerierne fik læst Statens Seruminstutts nye risikovurdering, bredte der sig en opfattelse af, at det var nødvendigt at slå alle mink, inkl. avlsdyr, ned. Det var den fornemmelse, som spredte sig i løbet af eftermiddagen på bagkant af mødet.

...”

og forespurgt, om den samme fornemmelse/stemning spredte sig i Miljø- og Fødevareministeriet, har han forklaret, at det i hvert fald ikke var en fornemmelse/stemning, som spredte sig ind på hans kontor og formentlig heller ikke ind i Miljø- og Fødevareministeriet al den stund, at den KD [Kommenteret Dagsorden], som ministeriet udarbejdede til brug for Mogens Jensens deltagelse i KU-mødet, ikke afspejlede, at alle mink skulle slås ned. Tværtimod så var det Miljø- og Fødevareministeriets fornemmelse, at der ikke var nogen, som opponerede mod Miljø- og Fødevareministeriets indspil. Han mener heller ikke, at selve KU-sagen og dens indstilling lægger op til en nedslagning af alle mink. Forespurgt, om Miljø- og Fødevareministeriets opfattelse kan skyldes, at Miljø- og Fødevareministeriet har været ”tonedøve” i forhold til den stemning, som bredte sig i de øvrige ministerier og hos andre departementschefer i løbet af eftermiddagen, svarede han: ”I al beskedenhed, så tror jeg ikke, at vi [Miljø- og Fødevareministeriet] er tonedøve, men det forudsætter, at man kan høre tonerne, for at man kan lytte med på musikken, hvis jeg må være lidt direkte.”. Han er af den opfattelse, at der ikke er noget, som Miljø- og Fødevareministeriet ikke har lyttet efter.

Han kender ikke til baggrunden for, at Justitsministeriet blev anmodet om at være koordinerende ministerium for KU-mødet. Det koordinerende ministerium skriver for på hovedcoveret, og det koordinerende ministerium står også ”i toppen” af coverets hoved. Det koordinerende ministerium søger

input fra ressortministerierne, som eventuelt også kan levere selvstændige bilag. Det pågældende ressortministerium vil stå i toppen af hovedet på et selvstændigt bilag. Det er det koordinerende ministerium, som sørger for, at der ligger en helhed af en sag til mødet. Forespurgt, om der hos det koordinerende ministerium ligger et ansvar for sagen udover at samle sagen, herunder et ansvar for indholdet af sagen, kvalitetssikring af sagen mv., har han forklaret, at de enkelte ministerier har ansvaret for kvalitetssikring af de oplysninger og de bilag, som de leverer til sagen. De enkelte ministerier skal således selv tage ansvar for de bilag, som de leverer. Supplerende adspurgt af kommissionen, om Miljø- og Fødevarerministeriet følte, at ministeriet blev kørt ud på et sidespor, da det besluttes, at det var Justitsministeriet, som skulle koordinere KU-sagen, svarede han, at det gjorde han og Miljø- og Fødevarerministeriet ikke. Der var truffet beslutning herom, og Miljø- og Fødevarerministeriet skulle herefter bidrage med det, som de skulle. Hvis KU-sagen var blevet delt i to sager, således, at én sag angik Nordjylland og en anden sag angik mink, så ville han – som chef for det koordinerende ministerium - have haft lejlighed til at se coveret om mink forud for udsendelse.

Da han forlod departementschefmødet kl. 14.45, havde han en klar opfattelse af, hvad Miljø- og Fødevarerministeriet skulle bidrage med til det senere KU-møde. I Miljø- og Fødevarerministeriet arbejdede man videre med det, som han allerede har forklaret om, og som afspejlede sig dels i den KD [kommenteret dagsorden], som blev udarbejdet til Mogens Jensen og dels i Miljø- og Fødevarerministeriets bilag 2a, som kom blev udsendt næsten samtidig med, at KU-mødet gik i gang.

Forevist uddrag af fuldmægtig Anders Kroman Liins forklaring for kommissionen om materialet til KU-sagen (forklaringsdokumentet s. 27):

”...

Om afsnittet omhandlende ekspropriation og afsnittet om afklaring af det juridiske om forhold for den juridiske hjemmel, har han forklaret, at så vidt han husker, så fik hans niveau at vide, at hans niveau skulle se på scenarierne, mens chefniveauet skulle se på hjemmels-spørgsmålet. Så vidt han husker, så refererede Katja Goodhew dette fra Tejs Binderup. Han kan ikke huske det præcise tidspunkt for, hvornår han fik denne oplysning.

...”;

har han forklaret, at han ikke har haft kendskab til en sådan arbejdsdeling.

Forespurgt, om han fik en tilbagemelding fra Justitsministeriets Koordinationskontor om, at Miljø- og Fødevarerministeriets bidrag til KU-sagen ikke afspejlede alvorligheden i Statens Serum Instituts risikovurdering og mulige indsatser, har han forklaret, at hverken hørte om eller så materialet, før hans personlige assistent Emilie Svendsdatter Mehlsen lagde materialet (cover og KU-sagens bilag 1,3, 4, 5 og 6) i hans indbakke ca. kl. 20.24 [mail med vedhæftning er efterfølgende optaget i tillægs-ekstrakt 12 side 105]. Miljø- og Fødevarerministeriets bidrag (bilag 2a) kom først ind i sagen kl. 21.24, og det nåede han ikke at se inden mødet.

Forespurgt, om Tejs Binderup orienterede ham om, at Justitsministriet og Statsministeriet v/Barbara Bertelsen og Johan Legarth havde foretaget rettelser i coveret, har han forklaret, at Tejs Binderup undervejs i KU-mødet sendte ham en sms, hvori Tejs Binderup gjorde opmærksom på, at der var foretaget rettelser. Han skulle følge med i mødet, og han er ikke sikker på, at han dengang forstod indholdet af Tejs Binderups sms. Under sin forberedelse af afhøringen for kommissionen har han

forstået, at Tejs Binderups sms nok angik aflivningskapaciteten og tidspunktet for, hvornår man skulle være færdig med aflivningerne.

Han erindrer ikke, at han op til KU-mødet havde kontakt med Barbara Bertelsen, hverken på telefon eller sms.

Fra departementschefmødet kl. 14.45 sluttede og frem til kl. 21.24, hvor det sidste materiale blev udsendt, var han ikke inde over forberedelsen af materialet. Han havde heller ikke drøftelser med Tejs Binderup. Forespurgt, om han følte sig tilstrækkeligt forberedt og oplyst til KU-mødet, har han forklaret, at han var forberedt på det scenarie, som Miljø- og Fødevareministeriet havde forberedt. Det scenarie havde man drøftet både mandag aften den 2. november 2020 og tirsdag eftermiddag den 3. november 2020. Han kendte linjen; også fra Tejs Binderups mail fra tirsdag morgen. Han var ikke forberedt i forhold til et scenarium, som indebar aflivning af alle mink. Foreholdt, at coveret indeholdt en ”drøfte-indstilling”, og forespurgt, om det gjorde en forskel, at KU-mødet var et ”drøfte-møde” fremfor et ”beslutningsmøde” har han forklaret, at på et ”drøfte-niveau” plejer der at være nogle mere overordnede drøftelser eller nogle konkrete scenarier, som man skal forholde sig til. På det konkrete KU-møde skulle man drøfte, hvordan man skulle håndtere situationen fremadrettet. Det var der en politisk drøftelse af. Forespurgt, om udfaldet af mødet var foreneligt med et ”drøfte-møde”, svarede han, at det er muligt at træffe en politisk beslutning ud fra en drøfte-indstilling. Han mener, at der var det fornødne grundlag til at træffe en politisk beslutning i form af det udsendte materiale - også selvom det var udsendt sent - og når der henses til drøftelserne på mødet om kernen i sagen, som angik afvejningen mellem folkesundhed og hensynet til erhvervet. Koordinationsudvalget kunne derfor - efter hans opfattelse - godt træffe den beslutning, som udvalget gjorde, når man henser til den situation, som man stod i. Der var ingen tvivl om, at det var en krisesituation; man fik med oplysningerne fra sundhedsmyndighedernes det klare indtryk, at det kunne udvikle sig meget alvorligt, hvis man ikke handlede hurtigt.

Forespurgt, om der var nogen af mødedeltagerne, som sagde fra i forhold til aflivning også af avlsdyr, svarede han, at det helt væsentlige på mødet var, om der var proportionalitet mellem hensynet til folkesundheden og hensynet til erhvervet. Det var den diskussion, som pågik. Det blev taget meget alvorligt, og begge vægtskåle var fremme. Der var ingen på mødet, som havde et ønske om at nedlukke minkerhvervet. Omvendt var hensynet til folkesundheden meget alvorligt, både i forhold til smitte, mutationen, vacciner og Danmarks renommé. Der blev spurgt ind til, om det var nødvendigt at aflive avlsdyr. Der var sms'er under mødet herom, og bl.a. sms'ede han til Mogens Jensen om, hvorvidt det var muligt at bevare en mindre pulje avlsdyr. Hvis man ser på sundhedsminister Magnus Heunickes noter fra mødet, så fremgår det også heraf, at Mogens Jensen rejste et spørgsmål om bevarelse af avlsdyr, hvilket også indikerer, at spørgsmålet var oppe på mødet. Spørgsmålet om bevarelse af avlsdyr var således oppe til drøftelse. Sundhedsmyndighederne blev spurgt ind til, om det var nødvendigt at slå avlsdyrene ned. Svaret var tre gange, at det var nødvendigt. Det ligger i Mogens Jensens talelinje - vist nok første talepind - at folkesundheden gik forrest. Også minkavlerne havde den opfattelse, at folkesundheden gik forud for minkavl.

Forespurgt til hans opfattelse og indtryk af sundhedsminister Magnus Heunickes noter fra mødet, har han forklaret, at det er hans indtryk, at der ikke er nogen stor diskrepans mellem hans og Magnus Heunickes opfattelse af mødet. Man kan af noterne godt se, at det er det samme møde, som de deltog i. Der er ikke noget i noterne, som springer ham i øjnene. Foreholdt, at det ud fra noterne ser ud til, at Mogens Jensen kom med indlæg sent i mødet, svarede han, at han ikke erindrer, hvornår Mogens

Jensen kom på. Han erindrer ikke, at der var en drøftelse af dvalemodellen på mødet. Der var en drøftelse af, hvad der skulle ske her og nu. I den følgende weekend var der en drøftelse af, hvad der skulle ske i 2021 og frem, og herunder var der en drøftelse af en dvalemodel og en ekspropriationsmodel. Han mener ikke, at der var nogen af mødedeltagerne, som henviste til eller gennemgik bilagene 2 og 2a. Det helt overordnede issue på mødet var sundhedsperspektivet og konsekvenserne, hvis man ikke handlede rettidigt. Det, som skete på mødet, var, at man indgående spurgte sundhedsmyndighederne om, hvorvidt det var nødvendigt at aflive alle mink, og det blev der svaret meget klart på. Der blev foretaget en proportionalitetsafvejning.

Han erindrer ikke, at Johan Legarth bragte spørgsmålet om ekspropriation og kompensation op på KU-mødet. Der blev heller ikke drøftet noget om hjemmel til ekspropriation og kompensation. Der var heller ikke drøftelse af hjemmel til den beslutning, som blev truffet. Foreholdt Barbara Bertelsens forklaring for kommissionen (forklaringsdokumentet s. 1122):

”...

Hun mener, at det var Johan Legarth, som nævnte, at ekspropriation og kompensation ville kræve hjemmel, og at der skulle indledes en snak med partierne på Christiansborg.

...”

har han forklaret, at det erindrer han ikke.

Supplerende adspurgt af sin bisidder, advokat Pernille Backhausen om, hvorvidt forløbet ville have været anderledes, hvis han på KU-mødet havde nævnt, at der manglede hjemmel til aflivning af alle mink, har han forklaret, at en oplysning af Koordinationsudvalget om, at der manglede lovhjemmel nok ikke ville have haft betydning for selve den politiske beslutning, hvilket også flere andre af de afhørte har forklaret for kommissionen. Kommunikationen af beslutningen ville imidlertid have været tilrettelagt anderledes, således som også statsminister Mette Frederiksen har forklaret for kommissionen. Man ville have undgået hele den politiske diskussion og debat, hvis det fra start var blevet kommunikeret, at der manglede lovhjemmel. Det er imidlertid hans opfattelse, at forløbet i forhold til minkavlerne nok ikke havde været meget anderledes, selvom det var kommunikeret fra start, at der ikke var lovhjemmel. Minkavlerne havde den indsigt, som de skulle have for den operation, som kørte.

Om ansvarsfordelingen, ressortansvaret mv. har han forklaret, at på KU-mødet blev det besluttet, at NOST'en skulle sættes i spidsen i forhold til den beslutning, der blev truffet, og som angik nedslagning af alle mink. NOST'en understøttes af ressortmyndighederne, og Miljø- og Fødevareministeriet var ressortmyndighed i forhold til mink. Derfor understøttede Miljø- og Fødevareministeriet også det arbejde, som pågik i dagene efter regeringsbeslutningen både på det operative plan, hvor Fødevarestyrelsen understøttede arbejdet i forhold til nedslagning, men også i forhold til kommunikationen med minkavlerne, hvor Tage Pedersen og Sander Jacobsen blandt andet havde kontakt med departementet, når der var problemer. Miljø- og Fødevareministeriet påtog sig også opgaven med at få tilvejebragt en hjemmel. Han gik fra KU-mødet med en klar opfattelse af, hvilken opgave, som skulle løses, herunder, at Miljø- og Fødevareministeriet skulle understøtte NOST'en. Onsdag morgen den 4. november 2020 gik Miljø- og Fødevareministeriet i gang med at se på Miljø- og Fødevareministeriets bidrag hertil. Man havde været i gang med aflivningerne et godt stykke tid. Medarbejderne gik straks i gang med også at overveje de hjemmelsmæssige forhold, og der var diskussion heraf med

andre ministerier. De gik også i gang med at planlægge kommunikation. Han brugte meget tid på at planlægge og tilrettelægge kommunikation den 4. november sammen med sine medarbejdere og sin minister. Første skridt var at tage kontakt med partilederne om en så stor beslutning for at sikre sig, at der var det fornødne flertal. Næste skridt var at tale med minkavlerne. Statsministeren talte selv med formanden for Landbrug og Fødevarer Martin Merrild den 4. november 2020. Mogens Jensen og han talte med Tage Pedersen, og der var en vigtig opgave i at formidle beslutningen. Det blev gjort klart for Tage Pedersen, at de økonomiske og kompensationsmæssige konsekvenser ikke var på plads. Mogens Jensen sagde blandt andet, at ”den store økonomi fra 2021 og frem” ikke var på plads, og at den skulle håndteres. I kølvandet på denne kommunikation var der kontakt til de politiske ordførere, borgmestre og i sidste ende var der også kommunikationen til befolkningen, hvilket skete på presse-mødet.

Forespurgt til kommunikationen den 4. november 2020, som også angik tempobonus samt frist til aflivning, har han forklaret, at Finansministeriet den 2. og 3. november 2020 godkendte den økonomiske bevilling til en tempobonus. Det var forventningen, at udgiften til tempobonus kunne holdes inde for det store aktstykke fra marts 2020. Senere vurderede også Justitsministeriet, at udgiften til tempobonus kunne holdes indenfor aktstykket. For en sikkerheds skyld tog man tempobonus med som en del af lovforslag L77. Forespurgt, hvordan den udmeldte frist for aflivning den 16. november, kommunikationen om tempobonus mv. harmonerede med det faktum, at der den 4. november 2020 ikke var hjemmel til hverken nedslagning eller tempobonus, svarede han, at hvis det var lykkedes at komme igennem med et hastelovforslag, så havde hjemlen været på plads lørdag den 14. november 2020 ved lovens ikrafttræden. I Nordjylland var minksmitten hovedsageligt i zone 1 og 2. Han ønsker at gøre opmærksom på, at han først den 5. november 2020 af veterinærdirektør Hanne Larsen blev gjort bekendt med fristerne den 9. og 16. november 2020.

Foreholdt sin forklaring for kommissionen den 21. oktober 2021 (forklaringsdokumentet s. 357):

”...

Derfor måtte man i ”maskinrummet” for at finde ud af, hvordan beslutningen skulle implementeres. Han så beslutningen i det perspektiv. Der blev på mødet truffet en politisk beslutning, velvidende, at den ville koste mange penge. Beslutningen skulle implementeres på en lovlig og ordentlig måde.

...”

og foreholdt, at der samme dag blev afholdt pressemøde kl. 16.00, hvorunder både miljø- og fødevarerministeren og statsministeren deltog, og forespurgt, om han gjorde sig tanker om, hvad Mogens Jensen kunne sige på pressemødet, når man skulle i ”maskinrummet”, har han forklaret, at han opfattede pressemødet som en kommunikation til borgerne om den beslutning, som var truffet. Mogens Jensen sagde på pressemødet, at man fortsatte indsatsen, ligesom han appellerede til minkavlerne om, at det kom til at gå så hurtigt som muligt. Supplerende adspurgt af sin bisidder, advokat Pernille Backhausen, om pressemødet den 4. november 2020 har han forklaret, at han ikke opfatter pressemødet som en ordre til den enkelte minkavler. Pressemødet kan ikke i sig selv have retslige virkninger i forhold til det omgivende samfund, hvilket Justitsministeriet også har givet udtryk for i den supplerende notits af 24. november 2020. Kommunikationen var opdelt i målgrupper, og minkavlerne var orienteret forud for pressemødet. Han opfattede mere pressemødet som en information til det omgivende samfund om den eskalerende smitte, end som en orientering af minkavlerne.

Foreholdt, at han flere gange under sin forklaring for kommissionen den 21. oktober 2021 gjorde brug af udtrykket ”top of mind” (forklaringsdokumentet s. 357):

”...

Forespurgt, om han så ikke anså det for sin opgave at oplyse regeringen om, at der endnu ikke var hjemmel til den beslutning, som regeringen var i færd med at træffe, svarede han, at det kun var den overordnede beslutning, som var ”top of mind” hos ham. Udførelsen af beslutningen ville indeholde mange udfordringer i form af hjemmel, logistik, bortskaffelse, hvor man skulle se på hjemmelsspørgsmål mv.

...”,

og forespurgt til, hvad han mener, med dette udtryk, har han forklaret, at han på KU-mødet sad i et lokale, hvor man var i færd med at træffe en stor beslutning. Som departementschef var det første, som han som han tænkte på det reale; altså, at proportionalitetsvurderingen, blev bragt på bordet. Der var på KU-mødet ved at opstå en stemning om, at aflivningen kunne gå meget hurtigt, men både han og Mogens Jensen var klar over, at der var grænser for, hvor hurtigt aflivningen kunne finde sted. Han gjorde sin minister opmærksom på, at det var vigtigt, at man operativt ikke lovede mere, end man kunne holde. Det ville tage tid rent fysisk at aflive alle mink. Man må ikke love operationelt mere, end man kan holde.

Forespurgt, om han den 4. november 2020 var klar over, at der var problemer rent hjemmelmæssigt, forklarede han, at han den 4. november 2020 om aftenen deltog i møde med direktørerne i Miljøstyrelsen, Naturstyrelsen og Fødevarestyrelsen om, hvorledes opgaven skulle gribes an. Man var nødt til finde alternative løsninger for at få minkene væk. DAKA, som afbrændte døde mink, kunne ikke klare det, og man fandt et alternativ i form af nedgravning. På dette møde gjorde veterinærdirektør Hanne Larsen opmærksom på, at der var en diskussion om, hvorvidt der var hjemmel eller ej. Han havde ikke hjemmelsproblematikken aktivt i sit hoved i løbet af den 4. november 2020, og hvis han havde haft det, så havde det efter hans opfattelse heller ikke været evident, hvorvidt der var hjemmel. Der blev fortolket på lov om hold af dyr i slutningen af september 2020, og den fortolkning afhang den gang af risikovurderingen. Der havde også undervejs i processen været drøftelser om hjemmel i epidemiloven. Han blev først selv opmærksom på hjemmelsspørgsmålet onsdag aften den 4. november 2020. Han havde ikke talt med Tejs Binderup om hjemmelsspørgsmål i løbet af onsdag den 4. november 2020 om dagen, og hovedemnet for statusmødet med de tre styrelser var også et andet. Han tilkendegav onsdag aften den 4. november 2020, at hjemmelsspørgsmålet måtte afklares i en fart, og han bad om, at Miljø- og Fødevarerministeriets retschef Paolo Perotti blev koblet på opgaven.

Formålet med mødet, som blev afholdt i forlængelse af pressemødet den 4. november 2020, var det rent operationelle. Allerede før regeringsbeslutningen var det et problem med at komme af med døde mink. Man var nødt til finde alternative løsninger for at få minkene væk. DAKA, som bortskaffede døde mink, kunne ikke klare det, og man fandt et alternativ i form af nedgravning. På dette møde sagde Hanne Larsen, at der var uklarhed om hjemmel til aflivning i zone 3. Han tænkte, at hjemmelsspørgsmålet måtte afklares i en fart. Han kunne ikke aktivt huske CU-sagen fra den 1. oktober 2020 og dens indhold om hjemmel. Han havde ikke talt med Tejs Binderup inden mødet.

Han blev nok orienteret om afklaringen af hjemmelsspørgsmålet torsdag den 5. november 2020 sidst på eftermiddagen af Tejs Binderup. Han vidste, at Tejs Binderup havde været i kontakt med sine

kolleger i Justitsministeriet og Sundhedsministeriet onsdag morgen. Han var også klar over, at retschef Paolo Perotti havde været i kontakt med Justitsministeriet om hjemmel.

Forespurgt, om oplysningerne om den manglende hjemmel gav ham anledning til at oplyse sin minister herom, har han forklaret, at han ikke positivt kan huske eller bevise, at han har talt med Mogens Jensen om hjemmel. Ej heller kan han huske eller bevise, om en anden har sagt noget til Mogens Jensen om den manglende hjemmel.

Forespurgt om, hvorledes han – på en skala på 1-5, hvor 5 er en sag, som er top-problemfyldt – vil vurdere minksagen i forhold til andre sager, har han forklaret, at minksagen er en klart 5'er, måske endda en 5+’er. Det vil være sædvanligt at orientere sin minister om en sådan sag: ”Nu skal du høre minister. Det er sådan det er!”. Forespurgt, om han burde orientere Statsministeriets departementschef om en sådan sag, har han forklaret, at han må være ærlig at sige, at han opfattede forløbet sådan, at der blev truffet en politisk beslutning, og man meldte den politiske beslutning ud i en krisesituation, hvor der var et stort tidspres på at få gennemført en opgave. I den situation opfattede han det ikke som et problem, at der skulle tilvejebringes hjemmel til at få gennemført beslutningen. Han vidste, at der havde været en dialog mellem nogle af ministerierne om den manglende hjemmel. Han følte sig derfor ikke kaldet til at orientere Barbara Bertelsen. Miljø- og Fødevareministeriet var jo godt i gang med at løse opgaven og var bevidste om, hvad der var hjemmel til, og hvad der ikke var hjemmel til. Miljø- og Fødevareministeriet har ikke gennemført noget, som der ikke var hjemmel til. Det viser materialet også. Han blev om mandagen den 9. november 2020 via mails fra Camilla Brasch Andersen bekræftet i, at Fødevarestyrelsen ikke havde gennemført aflivninger ved tvang. Tejs Binderup sendte senere i forløbet en melding til Finansministeriet og Justitsministeriet om, at der ikke var aflivet mink uden hjemmel. Han har derfor ikke følt, oplevet eller opfattet, at der var et problem. Man skulle have løst en opgave, og det var Miljø- og Fødevareministeriet i gang med.

Supplerende adspurgt af sin bisidder om hans rating af minksagen som en ”5’er” eller en ”5+sag” har han forklaret, det var ratingen angik selve KU-beslutningen. Han har ikke tidligere deltaget i en så stor en beslutning. Hans rating af sagen angik ikke presseomtale mv., som opstod i løbet af weekenden den 7. og 8. november 2020 og dagene derefter.

Forespurgt, om han havde en viden om, at aflivningerne, som fandt sted, var baseret på frivillighed fra avlernes side, når der henses til, at der også var et hastighedsmoment, svarede han, at han havde en samtale med Tage Pedersen om aflivningerne. Han mener, at København Fur godt var klar over situationen, og vil gerne forklare lidt uddybende herom til kontekst: Der var et tæt samarbejde med København Fur lige fra den 15. juni 2020, hvor der opstod smitte i den første besætning. I den proces skete der løbende skærpelse af restriktionerne i forhold til minkavlernes. Hver gang der skete skærpelse, blev der udstedt nye bekendtgørelser; den første blev udstedt den 20. juni 2020, der kom yderligere 2 bekendtgørelser den 17. juli 2020, og senest kom der den mest omtalte bekendtgørelse nr. 1455 fra den 8. oktober 2020, som gav hjemmel til aflivning i zone 1 og 2 i en zone på 7,8 km. København Fur havde kendskab til bekendtgørelserne, herunder bekendtgørelse nr. 1455, idet København Fur på mødet den 2. november 2020 fremsatte ønske om at få indskrænket zonen fra en radius på 7,8 km til en radius på 3,5 km. Han noterer sig også, at rigspolitichef Thorkild Fogde, som ikke normalt arbejder med mink, hurtigt konstaterede, hvad der var hjemmel til, og hvad der ikke var hjemmel til. Han havde derfor en forventning om - og også en berettiget forventning om - at når han talte med Tage Pedersen og Sander Jacobsen, så talte han med en professionel brancheorganisation. Han har selv tidligere været branchedirektør indenfor skovbrugsområdet, og dengang kendte hans

organisation godt til reglerne indenfor skovbrugsområdet. Han har noteret sig, at København Fur havde ansat dedikerede juridiske kompetencer, og derfor havde han en forventning om, at København Fur havde kendskab til de gældende regler. Endelig må han sige, at da han og Mogens Jensen talte med Tage Pedersen den 4. november 2020 gjorde de tydeligt opmærksom på, at der ikke var afklaring om den økonomiske situation. Han synes, at det er stærkt argument, at Miljø- og Fødevarerministeriet bad om minkavlernes hjælp til aflivning mod betaling af tempobonus, selvom der ikke var styr på økonomien. Man skal tænke på, at økonomi jo er forbundet med hjemler. København Fur kan ikke have været helt uvidende om, hvilken virkelighed man opererede i. Han kan læse, at både Sander Jacobsen og Tage Pedersen var helt klar over, at kompensations- og erstatningsordningerne ikke var afklaret, men at der var en forventning om, at man politisk ville finde en løsning. Han ønsker at tilføje, at Miljø- og Fødevarerministeriet på intet tidspunkt i forløbet fra oktober 2020 og frem har kunnet tvinge minkavlerne til at aflive, heller ikke før regeringsbeslutningen. Når minkavlerne forud for regeringsbeslutningen havde bistået med aflivning mod timebetaling og stykbonus-betaling var det været baseret på frivillighed. Det sidste han ønsker at tilføje er, at den store aflivningsaktivitet frem til og med den 10. november 2020 lå i zone 1 og 2. København Fur orienterede selv avlerne om den manglende hjemmel den 8. november 2020. Han har derfor lidt svært ved at se, at København Fur var uvidende om den juridiske virkelighed, som man opererede i. Forespurgt, om København Fur var klar over, at § 30 i lov om hold af dyr ikke gav hjemmel til aflivning udenfor zonerne, medgiver han, at det ikke er sikkert, at København Fur var klar herover, men København Fur var bekendt med bekendtgørelse nr. 1455, som hjemlede, hvor der kunne slås ned med tvang; den bekendtgørelse blev ikke ændret.

Det var nødvendigt at få tilvejebragt en hjemmel til aflivning, hvis avlerne ikke aflivede frivilligt. Der var imidlertid truffet en politisk beslutning om aflivning, og der var en politisk vilje – og tillige en klar forventning om, at der også var et politisk flertal, som ville være i stand til at manifestere de nødvendige hjemler til tvangsmæssig aflivning. Det vidste København Fur også.

Forespurgt om han så en kobling mellem på den ene side den frivillige aflivning med tilknyttet tempobonus og på den anden side den tvangsmæssig aflivning uden tempobonus, svarede han, at nu er man inde i incitamentsovervejelserne. Da han talte med Tage Pedersen første gang den 4. november 2020, sagde Tage Pedersen udtrykkeligt, at det ikke blev mink, som skulle stille sig hindrende i vejen i forhold til folkesundheden. Tage Pedersen sagde udtrykkeligt, at minkavlerne gerne ville hjælpe med aflivningerne. Minkavlerne ville gerne sætte hårdt ind Nordjylland, så folk kunne ”frigives” hurtigst muligt. På medlemsmødet onsdag den 4. november 2020 om aftenen havde København Fur godt fat i medlemmerne. Det kan godt have været et incitament hos den enkelte avler, at der var mulighed for at opnå tempobonus.

Han nævnte ikke noget om, at der skulle tilvejebringes lovhjemmel under kontakten med København Fur, Tage Pedersen og Sander Jacobsen den 5. og 6. november 2020 i forbindelse med udarbejdelse af det første brev til minkavlerne. Det følte han ikke anledning til. Han tænkte, at det var en naturlig del af en proces. Han tænkte også, at en brancheorganisation som København Fur selv var klar over spillereglerne, herunder at der ikke var afklaring om alt. København sagde, at de havde brug for nogle yderligere retningslinjer udover de allerede udsendte Q & A. Tage Pedersen sagde under en telefonsamtale den 5. november 2020, at Miljø- og Fødevarerministeriet måtte tage sig sammen. Minkavlerne havde brug for noget information i prosaform, som minkavlerne kunne forstå. Han [Henrik Studsgaard] bistod med at få sat dette arbejde i gang.

Han overværede pressemødet den 4. november 2020. Foreholdt statsministerens udsagn under pressemødet (ekstrakten side 2529):

”...

Statsminister Mette Frederiksen:

For at understøtte den aflivningsindsats, som fødevaremyndighederne allerede er i gang med at iværksætte, så, og allerede er i gang med, så iværksættes der nu en nødplan for aflivning, som håndteres i regi af Den nationale operative stab under politiets kommando og med bistand fra Forsvaret, fra Beredskabsstyrelsen og fra Hjemmeværnet.

Når alle mink skal aflives – også avlsdyr – så ved vi godt, at det kan blive meget svært for erhvervet at komme igen. Det er en uhyre vanskelig situation. Og det er derfor også en beslutning, vi som regering træffer med et tungt hjerte.

Men på baggrund af sundhedsmyndighedernes klare anbefaling, så er det den nødvendige beslutning at træffe i Danmark.

...”

og forespurgt, om statsministerens udsagn om en nødplan mv. var en oplysning, som fremskyndede frivilligheden med aflivningerne, har han forklaret, at det tør han ikke svare på. Man havde været i gang med nedslagning i zone 1 og 2 med bistand fra politiets side i en god måneds tid.

Videre forevist statsministerens svar på et spørgsmål fra en journalist under pressemødet (ekstrakten side 2541):

”...

Statsminister Mette Frederiksen:

Jeg vil gerne opfølgende svare, at regeringen handler i det øjeblik, hvor der ligger en faglig indstilling til, at vi desværre er nødsaget til at aflive alle mink i Danmark. Og vi bliver, vi bliver gjort opmærksom på den, den her muterede virus, og resultaterne af, af den undersøgelse, som Kåre Mølbak lige har redegjort for mandag aften, så arbejdes der fagligt med den i går, og nu står vi så her og, og igangsætter en, en egentlig aflivning af alle mink i Danmark.

Ja, værsgo til næste spørgsmål!

...”

har han forklaret, at han ikke bemærkede det svar fra statsministeren. ”News” kørte på en fjernsynsskærm på hans kontor; noget af pressemødet hørte han, noget af pressemødet hørte han ikke. Han havde ikke tid til at tage en time ud af kalenderen for at se hele pressemødet.

Supplerende adspurgt af kommissionen om statsministerens udsagn under pressemødet den 4. november 2020, hvorunder hun bl.a. tilkendegav, at alle mink skulle aflives mv. og forespurgt, om der var nogen, som skulle have sikret sig, at der var hjemmel hertil, bemærkede han, at et pressemøde ikke er ordre, og ikke en retlig udmelding til det omgivende samfund. Statsministeren sagde, at det var nødvendigt at aflive alle mink, ligesom miljø- og fødevareministeren sagde, at man fortsatte med større tempo i det samme spor. Han mener, at talepindene var korrekte.

Han blev ringet op af veterinærdirektør Hanne Larsen om formiddagen den 5. november 2020, hvorunder hun fortalte om de to datoer for, hvornår aflivningsindsatsen skulle være tilendebragt.

Forevist udkast til FAQ til minkavlerne uden for zonerne (tillægsekstrakt 8 side 147), hvoraf fremgik blandt andet:

”...

Må jeg beholde mine avlsdyr?

Nej, alle mink skal aflives.

...”

som han fik videresendt på mail af Tejs Binderup torsdag den 5. november 2020 kl. 12.00 (tillægsekstrakt 8 s. 141), har han forklaret, at han ikke bed mærke i spørgsmålet om, at alle mink skulle aflives. Tage Pedersen havde sagt, at minkavlerne havde brug for noget prosatekst, men han fik tilsendt FAQ på mail kl. 12.00. Fødevarestyrelsen havde tidligere forsøgt at lægge FAQ ud, og Tage Pedersen havde sagt, at de ikke kunne bruge FAQ. Da han Kl. 12.00 modtog FAQ konstaterede han, at det ikke var det, som minkavlerne havde efterspurgt. Derfor kiggede han ikke mere på den sag.

Han havde ikke drøftelser med Johan Legarth om hjemmelsspørgsmål efter pressemødet den 4. november 2020 og heller ikke den 5. november 2020.

Forevist sin forklaring for minkkommissionen den 21. oktober 2020 om det første minkbrev af 6. november 2020, (forklaringsdokumentet s. 362):

”...

Han sagde til Tejs Binderup, at der skulle udarbejdes et brev, og han sagde også til Tejs Binderup, at brevet skulle udarbejdes af Fødevarestyrelsen, men at Fødevarestyrelsen gerne måtte vende brevet med departementet.

... han så brevet, før det blev sendt ud.

...”

samt forevist veterinærdirektør Hanne Larsens forklaring herom (forklaringsdokumentet s. 528):

”...

Henrik Studsgaard havde forinden, den 6. november 2020 om formiddagen, kontakttet hende og sagt, at styrelsen altså skulle have noget information ud.

...”

har han forklaret, at han ikke instruerede Hanne Larsen om indholdet af brevet. Tage Pedersen ringede til ham torsdag den 5. november 2020 og sagde, at de udsendte Q&A ikke var gode nok. Tage Pedersen ønskede, at der blev udsendt noget prosatekst til hver enkelt avler. Han ringede derfor til Hanne Larsen og sagde, at avlerne ikke forstod det, som var udsendt. Han sagde, at der var brug for udarbejdelse af et brev med den relevante viden. Han sagde, at Fødevarestyrelsen gerne måtte ”prøve indholdet af brevet af på ham og Tejs”, og så måtte han og Tejs se, om de forstod indholdet. Tilblivelsen af brevet skete i Fødevarestyrelsen, og han ved ikke, om indholdet af pressemeddelelsen fra den 4.

november 2020 har haft indflydelse på indholdet af brevet. Foreholdt Hanne Larsens forklaring herom (forklaringsdokumentet s. 529):

”...

I pressemeddelelsen havde man skrevet, at regeringen havde besluttet at aflive alle mink. De skulle sikre sig, at de med brevet var inden for rammerne af det, som regeringen havde besluttet. Hun anså det ikke som en mulighed for dem at moderere eller ændre den kommunikation, der kom fra regeringen.

...”

har han forklaret, at han ikke er enig heri. Regeringen havde meldt ud rent politisk, men implementeringen skulle ske indenfor lovgivningen. Det var man også meget opmærksom på. Han har fra Fødevarestyrelsen fået en bekræftelse på, at man opererede indenfor eksisterende hjemmelsgrundlag. Den 5. og 6. november 2020 tænkte han ikke over brevets mangler, herunder at det blev opfattet anderledes, end det var tiltænkt. Brevet var tænkt som en hjælp til at kunne opnå tempobonus. Han har noteret sig Sander Jakobsens forklaring for kommissionen, og det glæder ham, at Sander Jacobsen opfattede brevet som praktisk information til minkavlerne. Brevet var jo også drøftet med Kopenhagen Fur, så myndighederne var sikre på, at brevet matchede minkavlernes behov for information. Selvom brevet blev udsendt til alle minkavlerne, så var det vigtigt, at Kopenhagen Fur, som repræsentant for minkavlerne, var orienteret mv. om brevet. Fødevarestyrelsen havde en mailing-liste, hvorpå alle minkavlere var optaget.

Supplerende adspurgt af kommissionen om brevet til minkavlerne, som blev udsendt den 6. november 2020 og forespurgt om, hvorvidt det var minkavlerne selv, som skulle finde ud af, om ordet ”SKAL” var ment som et ”SKAL” i bydeform, har han forklaret, at brevet var tænkt som praktisk information til minkavlerne for at kunne opnå tempobonus. Det var indiskutabelt, at brevet var uhensigtsmæssigt formuleret.

Han blev ringet op af Tage Pedersen lørdag den 7. november 2020 om morgenen, mens han var i det lokale fitnesscenter. Tage havde allerede været henover dagens pressedækning, hvor der var flere artikler, hvori der blev stillet spørgsmålstejn ved Statens Serum Instituts risikovurdering. Tage Pedersen sagde, at aviserne var fulde af avisartikler, hvori der sæt tvivl om, hvorvidt det er nødvendigt at slå alle mink ned. Tage Pedersen sagde, at han havde brug for at tale med en person højt oppe i regeringen, altså statsministeren, om, hvorvidt minkavlerne skulle fortsætte nedslagningen. Han ringede til Barbara Bertelsen og orienterede hende om situationen, og der blev etableret en kontakt mellem Tage Pedersen og statsministeren. Tage Pedersen ønskede helt eksplicit at tale med statsminister Mette Frederiksen. Han ringede også til Per Okkels, og sagde, at Sundhedsministeriet ”måtte på banen” i forhold til risikovurderingen, da den lå på Sundhedsministeriets banehalvdel.

Foreholdt Tage Pedersens forklaring om opringningen til ham den 7. november 2020 (forklaringsdokumentet s. 1397):

”...

Der var ingen grund til, at regeringen tog forhastede beslutninger den 3. og 4. november 2020. Regeringen kunne i stedet have sagt til dem, at de skulle få aflivet høsten først og afvente aflivningen af de 1,5-2 mio. mink, som de skulle have som avlsdyr, til de sidste to

dage fra den 10.-12. november 2020. Regeringen kunne derfor have ventet med at tage beslutningen om avlsdyr til den 10. november 2020. Avlerne ønskede, at han fik noget igenem, så de kunne vente med at aflive avlsdyrene og i stedet afvente udviklingen de følgende dage. Dette ringede han til Henrik Studsgaard om og afkrævede ham en skriftlig udmelding fra toppen af regeringen, hvori det fremgik, at avlerne enten fik lov til at tage en pause med aflivningen af avlsdyr, eller at regeringen bekræftede, at deres beslutning, på trods af kritikken, fortsat var gældende. Han sagde til Henrik Studsgaard, at han ville tale med én fra det højeste sted eller fra toppen af regeringen. Han vidste, at Mogens Jensen ikke kunne give ham svaret.

...”

har han forklaret, at han ikke kan forklare, hvorfor Mogens Jensen ikke kunne give svaret. Tage Pedersen ønskede at få en bekræftelse på regeringsbeslutningen, fordi der var rejst tvivl i pressen.

Han nævnte ikke noget om det hjemmelmæssige problem under telefonsamtalen med Barbara Bertelsen den 7. november 2020 om formiddagen. Han var i den opfattelse, at der ikke var noget usædvanligt i, at der skulle tilvejebringes en hjemmel til fuldførelse af en beslutning. Han tænkte ikke over at bringe hjemmelsspørgsmålet op, bl.a. fordi opringningen fra Tage Pedersen angik sundhedsmæssige vurderinger. Han var godt klar over, at lovgivningsprocessen var nået til et punkt, hvor der skulle udarbejdes et hastelovforslag, som krævede opbakning fra et flertal på $\frac{3}{4}$ af Folketingets medlemmer. Han var også godt klar over, at det var nært forestående, at der skulle sendes noget på skrift til Statsministeriet, men han sagde ikke noget til Barbara Bertelsen herom. Det skyldes, at en sag om et hastelovforslag er noget, som ”kører i systemet”, og som ikke kræver departementschefernes involvering. Foreholdt, at det vel ikke er helt sædvanligt, at en statsminister skal ringe til en organisationsformand på en lørdag formiddag, og at det kunne tale for, at Barbara Bertelsen burde være orienteret om, at der var et hastelovforslag på vej, fastholdt han, at telefonsamtalen mellem statsministeren og Tage Pedersen angik noget helt andet, nemlig de sundhedsmæssige vurderinger. Det var det, som han tog afsæt i. Dels var ikke noget usædvanligt i, at der skulle tilvejebringes en hjemmel efter en politisk beslutning, dels var hjemmelsspørgsmålet ikke en noget, som Miljø- og Fødevarerministeriet ”havde siddet på”. Han har noteret sig, at flere af de øvrige embedsmænd, som er blevet afhørt af kommissionen, har forklaret, at de ikke oplevede, at et hastelovforslag som noget usædvanligt. På ny forespurgt, om det kan undre, at han ikke videregav oplysningen om hastelovforslaget til Barbara Bertelsen, når man tænker på, at der er en meget tæt tidsmæssig sammenhæng mellem hans opringning til Barbara Bertelsen, statsministerens opringning til Tage Pedersen og Miljø- og Fødevarerministeriets fremsendelse af hastelovforslaget til Statsministeriet, og dermed var der en risiko for, at nogen af de involverede parter ville undre sig over, at de ikke fik viden om hastelovforslaget forud for statsministerens opringning til Tage Pedersen, svarede han, at København Fur ikke kan have været uvidende om, at der var problemstillinger, som skulle afklares. Tage Pedersens opringning angik noget rent sundhedsmæssigt. På ny foreholdt Tage Pedersens forklaring (forklaringsdokumentet s. 1397):

”...

Der var ingen grund til, at regeringen tog forhastede beslutninger den 3. og 4. november 2020. Regeringen kunne i stedet have sagt til dem, at de skulle få aflivet høsten først og afvente aflivningen af de 1,5-2 mio. mink, som de skulle have som avlsdyr, til de sidste to dage fra den 10.-12. november 2020. Regeringen kunne derfor have ventet med at tage beslutningen om avlsdyr til den 10. november 2020.

...”;

har han forklaret, at han ikke talte med Tage Pedersen om, hvorvidt man kunne afvente nedslagning af avlsdyr. Tage Pedersen nævnte kun avisartiklerne, som angik det sundhedsmæssige.

Supplerende adspurgt af sin bisidder, advokat Pernille Backhausen, om Tage Pedersens opkald den 7. november 2020, har han forklaret, at han ikke forud for Tage Pedersens opkald den 7. november 2020 blev kontaktet af hverken Tage Pedersen eller Sander Jacobsen med anmodning om at stoppe aflivningerne. Han blev heller ikke kontaktet herom efterfølgende. Han er ret sikker på, at han ville være blevet kontaktet af enten Tage Pedersen eller Sander Jacobsen, hvis de mente, at nedslagningen skulle stoppe. Han fik heller ikke opkald om, at myndighederne skulle have presset avlerne til aflivning.

Forevist uddrag af Barbara Bertelsen sms sendt til ham lørdag den 7. november 2020 kl. 13.48 (forklaringsdokumentet s. 1122):

”...

Min egen og meget uformelle analyse/argumentationsliste til evt. inspiration

...

2) bekymringen for mutationer i mink har været international siden forsommeren (jf også Kolmos' kritik)

2) vi har i DK verdens største bestand af mink

3) mutationerne vil eskalere længere og længere væk fra det oprindelige COVID-19 i den kæmpe bio-masse, hvis minkene bliver

4) der fandtes ikke en anden vej, hvor vi kunne containe smitten - det har spredt sig helt eksplosivt

5) SSI og Aalborg Universitet HAR konstateret, at der er sket en mutation med (en vis) resistens over for antistoffer

6) beslutningen er truffet på det rigtige tidspunkt - hvor vi har viden om at mutationerne allerede er sket på vej i ekstremt farlig retning, men hvor vi stadig har en chance for at inddæmme

7) hvis vi lod minkene leve, ville vi med åbne øjne ikke blot påtage os ansvaret for, at cluster 5 kom i frit løb i verden og truede vaccinerne - men at der ville komme nye mutationer (som der helt givet ville komme), som ville kunne udgøre endnu større risiko i takt med at blive mere og mere mink-tilpassede og længere og længere væk fra den humane udgave af COVID-19

8) hvis vi ikke havde gjort det, kan det godt være, vi havde bevaret minkavlens - men vi havde ikke kunnet sælge dem, og vi havde kompromitteret vores fødevarerexport, ja samlede eksport. Det er netop et tiltagens seriøsitet, der giver ro på i udlandet.

...”;

og forespurgt, om han overvejede at svare Barbara Bertelsen om hjemmelsproblematikken, herunder, at der på det tidspunkt var oversendt et hastelovforslag til Statsministeriet, svarede han, at det gjorde

han ikke. Han tænker, at Barbara Bertelsens sms var affødt af Tage Pedersens henvendelse, hvor Tage Pedersen havde rejst spørgsmål om de reale argumenter for nedslagning.

Foreholdt, at han – ifølge departementschef Michael Dithmers forklaring for kommissionen (forklaringsdokumentet s. 302) orienterede Michael Dithmer om den manglende hjemmel den 7. november 2020 - forklarede han, at han og Dithmer var i gang med at forberede en ØU-sag om ekspropriationsspor, som blev skriftligt sanktioneret natten mellem den 8. og 9. november 2020. Der var også et møde om det spor fredag morgen den 6. november 2020 og han vil tro, at Michael Dithmer ringede til ham herom lørdag den 7. november 2020. Han har ikke selv kontaktet Michael Dithmer i anledning af hastelovforslaget. Han kan tilslutte sig Michael Dithmers udlægning af forløbet, som det er gengivet i Michael Dithmers forklaring for kommissionen (forklaringsdokumentet s. 305):

”...

han [var] ikke selv inde over godkendelsen af tempobonus, men spørgsmålet om tempobonus havde været en del af forberedelserne til en ØU-sag, som dog blev overhalet af KU-sagen. Det har hele tiden stået klart for ham, at der skulle sikres hjemmel til tempobonus i Folketinget. Under hans samtale med Henrik Studsgaard den 7. november 2020 gik det op for ham, at der ikke var hjemmel til at aflive samtlige mink i Danmark. Det var ham, der ringede til Henrik Studsgaard den 7. november 2020 for at høre, hvor langt de var med tempobonus, da dette havde indflydelse på Erhvervsministeriets iværksættelse af kompensationsordninger.

...”

Forevist presseberedskabet til brug for miljø- og fødevarerminister Mogens Jensens deltagelse i pressemødet den 7. november 2020 (ekstrakten s. 3126), hvoraf det fremgik, at det var målsætningen, at aflivningen af alle mink var tilendebragt senest den 16. november 2020, og foreholdt, at Paolo Drostby og Tejs Binderup godkendte presseberedskabet kort før pressemødet (ekstrakten side 3120) samt forespurgt, om han så og godkendte sagen, svarede han, at det gjorde han ikke. Forespurgt, om det var naturligt, at ministeren – hvis ministeren var uvidende om den manglende hjemmel på dette tidspunkt – var blevet orienteret om den manglende hjemmel forud for pressemødet, svarede han, at det ville være naturligt i en ”kategori 5+”-sag at orientere tæt ministeren om alt, hvad der er væsentligt. Det ville ikke være naturligt at vente med en orientering til lørdag den 7. november 2020. Han kan ikke sige præcist, hvornår Mogens Jensen fik oplysning om den manglende hjemmel.

Foreholdt, at Mogens Jensen kort forud for pressemødet den 7. november 2020 godkendte et brev til minkavlerne samt et notat en ny aflivningsstrategi (tillægsekstrakt 4 s. 312) og foreholdt, at det af notatet fremgik (tillægsekstrakt 4 s. 317):

”...

Der har ikke tidligere været en aflivningsstrategi for raske besætninger uden for zoner, hvorfor ovenstående er nyt og derfor mangler juridisk afklaring. Der arbejdes i departementsregi på et nyt lovforslag, som forventeligt bliver behandlet tirsdag d. 10. november 2020.

...”

og foreholdt Mogens Jensens forklaring for kommissionen herom (forklaringsdokumentet s. 420):

”...

han fik materialet efter pressemødet lørdag den 7. november 2020. Han ville forvente, at der kom en orientering til ham om det. Det drejede sig også om tempobonus. Han vil ikke tro, at det drejede sig om, at der ikke var lovhjælp.

...”

har han forklaret, at det er korrekt, at han godkendte notatet og brevet lørdag eftermiddag, som det fremgår af journaludskriften F2 (tillægsekstrakt 4 side 312). De arbejdede, spiste og sov med støvlerne på. Det var ”work around the clock”.

Foreholdt, at miljø- og fødevareminister Mogens Jensen den 8. november 2020 orienterede de politiske ordførere om hastelovforslaget (tillægsekstrakt 4 s. 327) og forespurgt, om også statsminister Mette Frederiksen burde være blevet orienteret herom, har forklaret, at han ikke følte anledning hertil, da Miljø- og Fødevareministeriet havde oversendt anmodning om hastelovforslag til Statsministeriet som et led i almindelig procedure lørdag den 7. november 2020 ca. kl. 11.40. Han følte derfor ikke anledning til at ringe til Barbara Bertelsen den 8. november 2020 med det formål at statsministeren skulle orienteres. Som tidligere forklaret var han af den opfattelse, at sagen ikke havde en karakter, som gjorde, at han skulle orientere Barbara Bertelsen herom, heller ikke søndag den 8. november 2020. Han følte sig heller ikke kaldet til at orientere Tage Pedersen den 8. november 2020. Hans fokus var det politiske niveau, så der kunne fremsættes et hastelovforslag.

Supplerende adspurgt af sin bisidder, advokat Pernille Backhausen, har han forklaret, at han ikke blev kontaktet af Barbara Bertelsen den 8. november 2020, da Barbara Bertelsen modtog hastelovforslaget søndag den 8. november 2020. Han blev heller ikke kontaktet af andre departementschefer, herunder Johan Legarth.

Foreholdt sin forklaring afgivet for kommissionen den 21. oktober 2020 (forklaringsdokumentet s. 365):

”...

Søndag den 8. november 2020 om aftenen begyndte der at komme en del historier i pressen om, at man var ved at skabe hjemmel. Han fik først gennemlæst brevet til minkavlerne søndag sidst på aftenen. Han kunne se, at brevet skulle præciseres, så der alene var en opfordring til at hjælpe til med aflivning. Nikolaj Veje ringede mandag den 9. november 2020 og sagde, at der var behov for yderligere klarhed.

...”

har han forklaret, at da han fik læst brevet sidst på dagen om søndagen den 8. november 2020 kunne han godt se, at brevet var uhensigtsmæssigt formuleret. Det første han gjorde mandag morgen den 9. november 2020, da han kom ind på kontoret, var at orientere ministeren om, at Miljø- og Fødevareministeriet havde et problem. Han bad Tejs Binderup om at ringe til Finansministeriet og Statsministeriet og redegøre for problemstillingen. Miljø- og Fødevareministeriet gik straks i gang med at rette op, herunder med involvering fra Justitsministeriet. Forespurgt om, hvorfor der var behov for at ændre ordlyden af brevet den 9. november 2020, hvor minkavlerne – ifølge hans forklaring, var fuldt ud klar over, at aflivning var baseret på frivillighed - og hvor forventningen var, at der kom en hastelovgivningsproces i gang, forklarede han, at det skyldtes, at brevet rent objektivt var uhensigtsmæssigt formuleret. Han noterer sig dog samtidig, at minkavlerne øjensynligt havde opfattet det første brev som

praktisk information, men ikke desto mindre måtte det ændres, når nogen opfattede det som uhenigtsmæssigt formuleret. Forespurgt, om også minkavlerne og København Fur burde være gjort bekendt med, at der var et lovgivningsmæssigt vacuum, forklarede han, at allerede søndag den 8. november 2020 om aftenen kørte debatten med ”120 km/t”, og derfor følte han ikke behov for en særskilt orientering af minkavlerne. Han traf selv beslutningen om, at brevets ordlyd skulle ændres.

Forevist udkast til Mogens Jensens pressecitat den 8. november 2020 (ekstrakten s. 3322):

”...

Det er en alvorlig situation vi står i. Og regeringen har vurderet, at der i denne alvorlige situation skal handles hurtigt. Regeringen har derfor meldt ud, at alle mink i landet skal aflives af hensyn til folkesundheden. Regeringen har besluttet, at det hastede, situationens alvor taget i betragtning. Derfor har man vurderet, at man ikke kunne afvente ny lovgivning, inden man meldte dette ud. Regeringen har skrevet rundt til de enkelte minkfarmere med en opfordring til at påbegynde aflivninger, og parallelt hermed arbejdet på at tilvejebringe det nødvendige lovgrundlag til at påbyde dette - herunder også så minkavlerne kan få den nødvendige kompensation. Det er der nu er dialog med ordførere og partier om, og derfor er et nyt lovforslag under udarbejdelse.

...”

har han forklaret, at det var en upræcis kommunikationslinje. Både søndag aften og henover mandag den 9. november 2020 var der en upræcis kommunikationslinje. Det er hans overordnede bemærkning til de forskellige presseforslag, som kom både søndag aften den 8. november 2020 og mandag aften den 9. november 2020. Det er mildest talt upræcist, når det den 8. november 2020 blev kommunikeret, at man ikke kunne afvente ny lovgivning. Forespurgt, om der var embedsmænd, som kunne have vurderet, at der manglede lovhjemmel inden man foretog udmelding af regeringsbeslutningen, har han forklaret, at det ikke var noget som var present i løbet af den 4. og 5. november 2020, men det er korrekt, at man i Miljø- og Fødevareministeriet vurderede, at der ikke var lovhjemmel. Hele sætningen: ”Derfor har man vurderet, at man ikke kunne afvente ny lovgivning, inden man meldte dette ud.” er upræcis, da der ikke er nogen, som har foretaget en vurdering.

Foreholdt Barbara Bertelsens forklaring for kommunikationen om orienteringen af hende om det første minkbrev, (forklaringsdokumentet s. 1133):

”...

Op af formiddagen om mandagen den 9. november 2020 kom det frem, at der var sendt et brev til minkavlerne som indeholdt mange ”skal”-budskaber. Det var vist nok Henrik Studsgaard, som gjorde hende opmærksom herpå. Hun var rimelig klar i spytet under sin telefonsamtale med Henrik Studsgaard, hvor hun sagde, at kommunikationen straks skulle tilrettes. Hun sagde til Henrik Studsgaard, at han skulle tage kontakt med Justitsministeriet herom, idet en opfordring til minkavlerne ikke måtte ikke fremstå som et ”skal”-budskab.

...”

og foreholdt, at det af Barbara Bertelsens forklaring ser ud som om, at det var Barbara Bertelsen, som tog skridt til, at der skulle foretages ændringer i brevet. Hertil bemærkede han, at han erindrer forløbet anderledes, da han tog fat i Mogens Jensen fra morgenstunden, ligesom han bad Tejs Binderup om at

tage kontakt til Finansministeriet og Statsministeriet om problemet. Han kan godt huske, at der også var en telefonsamtale, hvorunder Barbara Bertelsen bad om, at Justitsministeriet kom ind over.

I brev nr. 2 til minkavlerne blev det efter hans opfattelse gjort krystalklart, at det var en opfordring til aflivning og at det fornødne hjemmelsgrundlag ikke var til stede.

Han havde en lang sms-korrespondancen med Barbara Bertelsen om aftenen den 9. november 2020 om aftenen (tillægsekstrakt 3 s. 1128). Foreholdt Barbara Bertelsens forklaring herom, (forklarings-dokumentet s. 1134):

”...

Supplerende adspurgt af advokat Arvid Andersen, som er bisidder for Uffe Stormly, om hvorledes man sikrede sig, at der ikke skete eksekvering mv. henviste hun til det tidligere forklarede om kontakten den 9. november 2020 med Henrik Studsgaard mv. Det handlede om, at det var frivilligt, men også om, at frivillig aflivninger ikke skulle ophøre.

...”

og forespurgt, om han kan genkalde sig, at Barbara Bertelsen under samtalen betydede, at aflivningerne skulle være frivillige, har han forklaret, at han ikke husker samtalen så præcist, men der er ingen tvivl om, at formålet med brev nr. 2 var ikke at stoppe aflivningerne, men det skulle ske i henhold til eksisterende hjemmelsgrundlag, hvilket vil sige, at det skulle være frivilligt.

Forespurgt til Mogens Jensens kendskab til den manglende hjemmel, og forevist Mogens Jensens sms-korrespondance med statsminister Mette Frederiksen mandag den 9. november 2020 om aftenen herom (tillægsekstrakt 10, s. 182):

”...

Mette Frederiksen, kl. 22.29:

Hej Mogens. Hvornår og hvordan bliver du gjort opmærksom på den manglende lovhjemmel?

Mogens Jensen, kl. 23.01:

Hej Mette,

Jeg kan ikke lige på stående fod sige præcis hvornår men jeg mener det var torsdag (og det checker jeg lige op på) men jeg har fået at vide at mine folk - op til regeringsbeslutningen - gjorde justitsministeriet opmærksom på at man ikke mente der var hjemmel i lov om dyrehold til at slå ned udenfor zonerne. Det var JM uenig i og derfor foregik der afklaring af dette frem til torsdag.

...”

har han forklaret, at det ville være naturligt, hvis Mogens Jensen var blevet orienteret torsdag den 5. november 2020, men han kan ikke huske, om det skete den dag.

Foreholdt, at Mogens Jensen var i åbent samråd den 11. og 17. november 2020, og foreholdt, at Mogens Jensen under det første samråd (ekstrakten s. 3965) ad flere omgange stilles spørgsmål af MF'erne Rasmus Jarlov, Alex Vanopslagh og Kristian Heegaard om, hvorfor regeringen ikke har

meddelt minkavlerne, at nedslagningen skal ophøre som følge af den manglende hjemmel, samt foreholdt, at Mogens Jensen under det andet samråd udtalte følgende om sit kendskab til hjemmel (tillægsekstrakt 11 s. 290):

”...

I forhold til det præcise tidspunkt for, hvornår jeg får den her viden, det vil jeg gerne afvente med præcist at tilkendegive, indtil denne her redegørelse kommer i morgen. Jeg har jo sagt, at det var i weekenden, men i redegørelsen der vil det præcise tidspunkt, eller i hvert fald så præcist som vi kan opgøre det, fremkomme, så, så det må afvente redegørelsen i morgen.

...”;

og forespurgt, om Mogens Jensen var rådgivet til at svare således, har han forklaret, at han i så fald må se på samrådsagen. Mogens Jensens udsagn kommer efter samrådstalen, og Mogens Jensen er nok ”ude i en fri orientering”. Han tror ikke, at et sådant svar findes i beredskabsmaterialet. Hvis det fremgår af taleberedskabet, at han skal svare i overensstemmelse med det anførte, så er han blevet rådgivet. Hvis det ikke fremgår af taleberedskabet, at han skal svare som anført, så er han ikke blevet rådgivet herom.

Supplerende adspurgt af sin bisidder Pernille Bachhausen om samarbejdet med København Fur har han forklaret, at samarbejdet bar bræg af, at alle minkavlere var medlem af København Fur. København Fur påtog sig en kæmpe rolle i forhold til at bidrage til kommunikation mv. til medlemmerne. Der er ikke mange brancheformænd, som han har været i så tæt kontakt med som Tage Pedersen. Det første brev til minkavlerne var også udtryk herfor, da brevet både blev udsendt af myndighederne, men tillige blev lagt op på København Furs hjemmeside. Han var jævnligt på sms og opkald med både Tage Pedersen og Sander Jacobsen, og det var nødvendigt, da det var en krisesituation.

Minkavlere med smittede farme modtog en afgørelse, altså en specifik henvendelse fra myndighederne om, hvorledes de skulle forholde sig. Henvendelsen indeholdt en klagevejledning.

Bisidder Pernille Backhausen foreviste uddrag af hans forklaring for kommissionen den 21. oktober 2021, hvorunder han forklarede om to spor (forklaringsdokumentet s. 364):

”...

Man kørte to parallelle spor, og man afventede ikke lovgivning. Man kørte i det frivillige spor.

...”;

har han forklaret, at det ”ene spor” var det frivillige spor. Det ”andet spor” var myndighedsspor, som bestod af to ben; det ene ben drejede sig om at få tilvejebragt det nødvendige hjemmelsgrundlag, og det andet ben handlede om aflivning i henhold til bekendtgørelse nr. 1455 inden for zonerne.

Adspurgt af kommissionen om, hvorvidt Miljø- og Fødevareministeriet tidligere under pandemien havde haft regeringssager, som var blev koordineret af Justitsministeriet, har han forklaret, at det havde Miljø- og Fødevareministeriet ikke. Der er ingen tvivl om, Justitsministeriet har haft en nøglerolle i hele coronahåndteringen.

Supplerende adspurgt af kommissionen forklarede han, at det var Tejs Binderup, som fik den gode idé til at indføre en tempobonus med det formål af øge tempoet med aflivningerne.

Forespurgt om der var hjemmel til indførelse af tempobonus den 4. november 2020, hvor der blev kommunikeret om tempobonus, har han forklaret, at han var af den opfattelse, at der var hjemmel til tempobonus i aktstykket, men man medtog det for en sikkerheds skyld i L77. Man tog også et forbehold herom i brevet til minkavlerne.

Foreholdt sin forklaring om hjemmel til tempobonus under sin afhøring for kommissionen den 21. oktober 2020 (forklaringsdokumentet s. 378):

”...

Justitsministeriet har også efterfølgende vurderet, at aktstykket kunne udgøre hjemmel. Han henviser i den forbindelse til Justitsministeriets interne notits af 14. november 2020 om tempobonus (ekstrakten, s. 4286).

...”;

har han forklaret, at han er bekendt med, at Finansministeriet senere har tilkendegivet, at der ikke var hjemmel til tempobonus. Han hørte ikke noget om den sms-korrespondance mv., der var om hjemmel til tempobonus den 10. november 2020 i Finansministeriet, som er gengivet i Kent Harnisch’ forklaring for kommissionen (forklaringsdokumentet s. 1073). Virkningen af tempobonus var, at man i stedet for aflønning af minkavlerne på timebasis, således som man gjorde i oktober 2020, indførte man en akkordordning. Minkavlerne arbejdede i døgndrift, og der skulle være ”en økonomisk gulerod” til at hjælpe. Han fastholder, at det stadig var frivilligt, hvis en minkavler valgte at aflive inden en given frist mod betaling af tempobonus. Der var meget stor interesse fra minkavlernes side om tempobonusen. Det var fuldstændigt frivilligt at medvirke.

Johan Legarth – fortsat 2

Johan Legarth har – under fortsat afhøring i kommissionen den 1. april 2022 – fået forevist uddrag af sin forklaring afgivet for kommissionen den 12. november 2021 omkring CU-mødet den 1. oktober 2020 (forklaringsdokumentet s. 598):

”...

han ikke læste coveret i forbindelse med CU-mødet. Han og ministeren modtog en kommenteret dagsorden, som man holdt sig til.

...”;

og har hertil forklaret, at han og justitsministeren modtog det samlede materiale til CU-mødet umiddelbart op til mødet. Adspurgt om han var med til at kontrollere og sikre, at det relevante materiale var medtaget i den kommenterede dagsorden (ekstrakten s. 1056-1057), har han forklaret, at det var han som hovedregel ikke i forhold til CU-møder. Materialet lå endvidere først klart kort tid op til mødet, hvorfor han ikke nåede at se på det. I andre typer af møder, hvor forberedelsen er længerevarende, tilstræbes det, at han har set materialet, inden det sendes til ministeren. Adspurgt på hvilket niveau dagsordenen blev gjort klar til brug for ham og ministeren, har han forklaret, at det ideelt set har været igennem alle niveauer, men han kan ikke sige, om det har været på kontorchef- eller afdelingschefsniveau i den konkrete situation. Hoveddokumenterne, som dagsordenen blev skrevet på

baggrund af, var først færdige kort tid før mødet, hvorfor han tvivler på, at dagsordenen har været igennem ret mange led.

Vedrørende departementschefmødet den 2. november 2020 om aftenen har han forklaret, at han mener, at han sagde, at han ville tage rigspolitichefen med til mødet. Der lå heri, at de andre mødedeltagere kunne gøre noget tilsvarende. Adspurgt om det var op til den enkelte departementschef at vurdere, hvem de ønskede at invitere med til mødet, har han forklaret, at det var det. Han kan ikke huske, om Hanne Larsen deltog i mødet.

Forevist uddrag af sin forklaring afgivet for kommissionen den 12. november 2021 (forklaringsdokumentet s. 599):

”...

Kåre Mølbak deltog vist også.

...

han tror, at Kåre Mølbak havde ordet på mødet.

...”

har han forklaret, at uden udsøgerens oplysning om, at Kåre Mølbak og Per Okkels ikke mener, at Kåre Mølbak deltog i mødet, vil han sandsynligvis have svaret på samme måde. Hans erindring var, at Kåre Mølbak deltog i mødet, men det kan sagtens være forkert og være baseret på, at der blev refereret til Kåre Mølbak under mødet. Der blev refereret til, at der var foreløbige indikationer på en ny mutation, som kunne have betydning for vaccineeffekten. Han mener, at det ligeledes blev oplyst, at Kåre Mølbak havde gjort opmærksom på denne problemstilling under et møde med minkavlerne tidligere på dagen.

Adspurgt om, hvad han mente med, at han havde lovet Barbara Bertelsen, at der skulle skrues yderligere op for indsatsen [sms-korrespondance mellem ham og Henrik Studsgaard, tillægsekstrakt 3 s. 1143], har han forklaret, at den omtalte samtale lå i tilknytning til et møde i coronaudvalget i slutningen af oktober. I hans optik handlede det i forhold til Rigspolitiet om aflivningshastigheden, idet smitten spredte sig, og de skulle finde ud af, hvordan de kunne finde en effektiv indsats og komme på forkant frem for at være på bagkant. Han tror, at sundhedsmyndighedernes fund og Kåre Mølbaks tilkendegivelser viste, hvorfor det hastede, og at det var nødvendigt at komme foran. Problemstillingen, som sundhedsmyndighederne adresserede i slutningen af oktober, handlede om, at den eksisterende aflivningshastighed viste, at man ville komme et stykke ind i 2021, før problemerne var kommet til livs.

Om aftenen [den 2. november 2020] handlede det, om at man skulle have faktum på bordet og viden om, hvor de enkelte myndigheder var i forhold til aktiviteterne. Han tror ikke, at det nærmere var konkretiseret, hvad der skulle ske, og de enkelte mødedeltageres fokus var nok forskelligt alt afhængig af deres ansvarsområder.

Adspurgt om hvem der ressortmæssigt var nøglepersoner i forhold til intensivering af aflivningsindsatsen, har han forklaret, at aflivningsindsatsen operativt blev håndteret i Fødevarestyrelsen og Rigspolitiet. Det var derfor Miljø- og Fødevareministeriet og Justitsministeriet, der var ressortmyndigheder. Derudover var forsvaret også en central spiller, idet forsvaret ligeledes understøttede indsatsen. Adspurgt om han og Henrik Studsgaard under mødet den 2. november 2020 drøftede intensivering af aflivningsindsatsen, herunder om han gjorde Henrik Studsgaard opmærksom på, at det var Henrik Studsgaards ansvarsområde at intensivere aflivningsindsatsen, har han forklaret, at det var ikke hans

oplevelse, at nogen var i tvivl om dette, og at der var en opgave, der skulle løses. Det var der ikke divergerende meninger om. Han kan ikke huske, om han gav Barbara Bertelsen en tilbagemelding fra mødet den 2. november 2020, men det ville være naturligt, hvis han havde gjort dette.

Adspurgt om han gav Thorkild Fogde et opdrag under eller efter mødet den 2. november 2020, har han forklaret, at fokus siden cornoadvalget i slutningen af oktober var, at Rigspolitiet skulle understøtte Fødevarestyrelsen med aflivningsindsatsen. Der lå derfor ikke en ændring i opdraget, men et betydeligt fokus på, at vigtigheden var blevet større set i lyset af de nye oplysninger.

Forevist uddrag af sin sms-korrespondance med Per Okkels tirsdag den 3. november 2020 kl. 8.35 (tillægsekstrakt 10 s. 29):

”...

Tænker umiddelbart at Mink planen ser sådan ud (medmindre der kommer mindre bekymrende meldinger fra SSI i dag - eller meldingen er, at der må forventes at være 100 andre mutationer med tilsvarende problemer rundt om i Europa/verden):

Aflivning af Mink:

- beslutning om hvorvidt minkavl skal forbydes i DK

- politiet laver et nødplan for aflivning (som i nødvendigt omfang suspendere dyreværnsregler, miljøbeskyttelsesregler mv.)

- iværksættelse af kompensationsordning, der belønner minkafleverere for at pelse eller slå alle deres mink ned i løbet af [10] dage.

...”

har han forklaret, at han mener, at indholdet af sms'en var baseret på drøftelserne på departementschefmødet aftenen før [den 2. november 2020]. Han mener, at han og Per Okkels ligeledes havde nogle drøftelser om morgenen, og at det var på bagkant af dette, at han skrev indholdet af sin sms'en, som han sendte til Per Okkels og senere sendte til Thorkild Fogde og Anne-Mette Lyhne Jensen. Adspurgt hvorfor sms'en ikke blev sendt til Henrik Studsgaard, har han forklaret, at han sendte beskeden til Per Okkels, da det var baseret på en drøftelse med Per Okkels, som han siden marts havde kørt et relativt tæt parallelt forløb med. Det faldt ham ikke ind at sende det til Henrik Studsgaard, da det var en opsamling på en drøftelse, som han havde haft med Per Okkels. Sms'en blev efter hans erindring heller ikke sendt Michael Dithmer eller andre involverede.

Adspurgt supplerende af sin bisidder, advokat Asger Bagge-Jørgensen, har han forklaret, at det først var omkring dette tidspunkt, at han og Henrik Studsgaards ressortområder begyndte at nærme sig hinanden under corona-epidemien.

Han tror ikke, at han fik nogen direkte tilbagemelding fra Thorkild Fogde eller Per Okkels på hans opsummering i sms'en.

Han har forstået, at Thorkild Fogde ikke videresendte sms'en til andre i Rigspolitiet. Han har derfor ikke kendskab til, at indholdet af sms'en skulle have foranlediget noget specifikt i Rigspolitiet. Han kan efterfølgende konstatere, at Thorkild Fogde og Lykke Sørensen aftenen før havde en dialog, hvor Lykke Sørensen tænkte lidt i samme retning.

Han mener ikke, at drøftelserne aftenen før var så konkrete, som beskrevet i sin sms til Per Okkels. Det var hans indtryk, at de berørte myndigheder hver især skulle løbe med de spor, som den foreløbige risikovurdering gav anledning til, og at man afventede den endelige risikovurdering fra Statens Serum

Institut. Et af de forskellige spor efter mødet var blandt andet, at sundhedsmyndighederne skulle have konsolideret risikovurderingen. Herudover var der temaet, hvad det gav anledning til, hvis det viste sig, at den foreløbige risikovurdering var korrekt i forhold til smitteopsporing, bekæmpelse mv. og hos fødevarermyndighederne var der blandt andet spørgsmålet om forbud mod minkavl. Rigspolitiet ydede bistand til den praktiske del af aflivningen og havde derfor også en rolle.

Adspurgt supplerende af kommissionen om det ville være en rigtig teori, hvis planen blev udarbejdet uden om Miljø- og Fødevarerministeriet har han forklaret, at det tror han bestemt ikke vil være en korrekt teori. De centrale drøftelser foregik med alle de berørte parter blandt andet under departementschefmøderne om eftermiddagen. Relationen mellem ham og Per Okkels, som de havde under hele corona-forløbet, var meget sparringsbaseret, og de var i løbende tæt kontakt med hinanden. Det var ikke kun i forhold til denne problemstilling. Tanken med hans sms har været en del af den løbende sparring med Per Okkels, hvor han [Johan Legarth] kom med et bud på, hvad der var talt om.

Adspurgt om det var hans opfattelse, at der var en anmodning eller opfordring til Rigspolitiet, om at udarbejde et oplæg til en operativ plan om aflivning af mink, har han forklaret, at delplan, operativ plan mv. var operative værktøjer hos NOSTen, som han ikke tidligere havde set. Han tvivler derfor på, at der var nogen i Justitsministeriet, der havde en holdning til, hvad instrumentet var. Der forelå en operativ opgave uanset, hvordan det endte. Uanset hvem der satte det i gang, og hvis planen var blevet præsenteret for dem, havde de utvivlsomt syntes, at det var en god idé, at de begyndte at planlægge en indsats, uanset om det måtte ende med at være et forbud mod mink eller ej.

Forevist uddrag af Lykke Sørensens forklaring om NOST-delplan BN284 ”For myndighedernes tværsektorielle indsats i forhold til aflivning af mink i forbindelse med covid-19”, (forklaringsdokumentet s. 1473):

”...

De havde fået et klart oplæg fra Justitsministeriet om, at delplanen skulle rumme en operativ plan for aflivning af alle mink i Danmark. Der var ikke delplaner for andre scenarier, idet der allerede forelå en plan for håndteringen af coronasmitte blandt mink fra oktober 2020.

...”;

har han forklaret, at det giver mening, at Lykke Sørensen har forklaret dette om delplanen.

Forevist uddrag af Thorkild Fogdes forklaring (forklaringsdokumentet s. 1509):

”...

Planen, som blev skitseret af Johan Legarth, må være en opfølgning på tidligere telefonsamtaler mellem ham og Johan Legarth i forhold til, hvad politiet kunne bidrage med, hvis der skulle gennemføres en aflivningsoperation, og at det kunne være nødvendigt at udarbejde en politimæssig plan for aflivning af mink. Han mener, at han havde talt i telefon om dette med Johan Legarth om morgenen eller aftenen før, uden han nærmere kan tidsfastsætte det. Hans kontaktperson i Justitsministeriet var næsten udelukkende Johan Legarth. Sms-korrespondancen bekræfter, at der var en dialog mellem ham og Johan Legarth om at udarbejde en plan, hvilket flugter med Uffe Stormlys forklaring, om at de aftenen før talte om at få iværksat planarbejdet.

...

Han vil tro, at han og Johan Legarth om formiddagen talte sammen om, at politiet var gået i gang med at lave en plan for det tilfælde, at det mest alvorlige scenarie blev en realitet”

...”;

har han forklareret, at han ikke kan huske, om han og Thorkild Fogde talte om delplanen om formiddagen den 3. november 2020, men det kan sagtens have været tilfældet. Han så ikke et udkast til delplanen forud for KU-mødet den 3. november 2020.

Adspurgt om det lå i kortene om formiddagen den 3. november 2020, at der kunne blive truffet en aftale om at aflive samtlige mink i Danmark, hvis risikovurderingen blev bekræftet, har han forklaret, at der ikke var tvivl om, at det materialiserede sig i løbet af dagen. Det var en nærliggende tanke, at det ville ende med et forbud, dvaletilstand eller lignende, som indebar at der operativt skulle ske en understøttelse af aflivning af mink. Den operative plan handlede nok mere om volumen, end hvorvidt avlsdyr og lignende kunne blive omfattet.

Han mener ikke, at han var i kontakt med Miljø- og Fødevareministeriet om formiddagen [den 3. november 2020], men det var andre i hans "hus", men han er usikker på, om det drejede sig om dette mulige scenarie. Han vil tro, at det enten var Anne-Mette Lyhne Jensen eller Lisbeth Gro Nielsen, der var i kontakt med Miljø- og Fødevareministeriet. Det var først i forlængelse af møderne midt på dagen, at der blev lavet en opgavefordeling, herunder at Justitsministeriet skulle koordinere sagen og samle materialet til KU-mødet.

Han går ud fra, at Miljø- og Fødevareministeriet - udover at se på understøttelsen af det praktiske med aflivning af mink - ligeledes generelt så på minkavlen i Danmark. Det var ikke noget, som han gav sine departementschefskolleger et opdrag til. Han har ikke beføjelse til at give opdrag til sine departementschefskolleger.

Der er ingen tvivl om, at det var en kæmpe beslutning, hvis det blev besluttet, at alle mink skulle aflives. Minkalven var en stor industri, der repræsenterede en betydelig økonomi. Det var hans indtryk, at Miljø- og Fødevareministeriet - og andre steder - havde den opfattelse, at man så vidt muligt skulle forsøge at bevare minkavlen, og at man afventede sundhedsmyndighedernes vurdering af, hvad dette ville indebære.

Han tror ikke, at han på departementschefmøde kl. 13.30 nævnte, at Rigspolitiet arbejdede på en delplan. Han har formentligt givet udtryk for, at Rigspolitiet arbejdede intenst med spørgsmålet om, hvordan man kunne intensivere indsatsen. Han tror, at det centrale var at finde en model for, hvordan det kunne gå stærkere med at aflive mink. Han kan ikke huske, om han specifikt oplyste, at Rigspolitiet var ved at planlægge for det tilfælde, at det kom til at omfatte hele landet. Det kan han godt have gjort, men han kan ikke huske det.

Adspurgt om han overvejede at informere Henrik Studsgaard om, at Rigspolitiet var gået i gang med at lave en plan for at aflive alle mink, har han forklaret, at han ikke tror ikke, at der var nogen på mødet, der ville være overrasket over dette, da det ville være naturligt i og med, at de [Miljø- og Fødevareministeriet] var i gang med at overveje, hvorvidt man skulle forbyde minkavl i Danmark. Heri lå der ligeledes et led om aflivning af mink, da det med at aflive alle mink ikke på dette tidspunkt var adskilt fra forbudssituationen. Hvis der var anledning til at nævne det, blev det formentligt nævnt, men hvis det lå i kortene, at det var det, som Fødevarestyrelsen og Rigspolitiet foretog sig var, var det ikke givet, at det blev nævnt eksplicit. Uanset hvilken konstruktion, der eventuelt blev besluttet i forhold til minkerhvervet fremadrettet, var spørgsmålet om aflivning af mink aktuel. Han tror, at opfattelsen i Rigspolitiet formentlig var, at det var en understøttende aktivitet, der ville blive nødvendigt, hvis der politisk blev truffet en beslutning af vidtgående karakter. Han tror derfor ikke, at der var nogen, der tænkte, at aflivning af mink var et isoleret scenarie adskilt fra de øvrige forhold, der blev overvejet.

Han tror ikke, at han tænkte i nævneværdige scenarier på daværende tidspunkt, da der først skulle foreligge en nærmere afklaring af fremtiden for minkalven i det veterinære- og sundhedsfaglig spor. Det var det, der var rettet mod borgerne, primært i Nordjylland, der fyldte i Justitsministeriet.

Han kan ikke huske, om han gav Barbara Bertelsen en tilbagemelding fra departementschefmøde kl. 13.30.

Han tror, at han blev varslet, at der ville komme en indkaldelse til et departementschefmøde den 3. november 2020 kl. 14:45, men han kan ikke huske det.

Adspurgt supplerende af kommissionen har han forklaret, at han mener, at Anne-Mette Lyhne Jensen var med til begge departementschefmøder den 3. november 2020, men han kan ikke huske det. Hun var i hvert fald med til et af møderne.

Forevist uddrag af Barbara Bertelsens forklaring afgivet for kommissionen den 18. november 2021 vedrørende Tejs Binderups gengivelse af forløbet den 3. november 2020 (forklaringsdokumentet s. 1118):

”...

Hun, Per Okkels, Johan Legarth og Peter Stensgaard Mørch var meget opmærksom på den klare ordlyd i risikovurderingen. De var meget klar på, hvilket ansvar de stod med i et worst case-scenario.

...”

har han forklaret, at de stod med et stort ansvar. Det var tæt på at være et worst case scenarie. Det blev delt mellem på tværs af alle husene, og ikke kun de tre til fire huse, der er nævnt i Barbara Bertelsens forklaring. Han har sikkert sagt under departementschefmøde den 3. november 2020 kl. 14:45, at Rigspolitiet var i gang med at lave en plan om en intensiveret indsats.

Forevist uddrag af sin forklaring afgivet for kommissionen den 12. november 2021 om departementschefmødet den 3. november 2020 kl. 14.45 (forklaringsdokumentet s. 604):

”...

Da man rundt omkring i ministerierne fik læst Statens Seruminstits nye risikovurdering, bredte der sig en opfattelse af, at det var nødvendigt at slå alle mink, inkl. avlsdyr, ned. Det var den fornemmelse, som spredte sig i løbet af eftermiddagen på bagkant af mødet ... Man skulle finde den rigtige model, og det arbejdede man videre med efter mødet i de forskellige ministerier.

...”

har han forklaret, at den rigtige model overordnet handlede om, hvad der fremadrettet skulle ske med minkerhvervet, og hvad der skulle ske for at inddæmme problemet. Om det var inklusiv eller eksklusiv avlsdyr var på daværende tidspunkt mindre afgørende for den politimæssige indsats, da det mere handlede om volumen og hastighed.

Det var Justitsministeriet, der blev sat til at koordinere den samlede sag til KU-mødet om aftenen. Han ved ikke, hvem der foretog koordineringen i de enkelte ministerier i forhold til deres underliggende myndigheder. Adspurgt om Miljø- og Fødevarerministeriet var bekendt med, at der tegnede sig et billede af, at samtlige mink skulle aflives, og at det var det, der skulle udarbejdes et oplæg til KU-mødet om, har han forklaret, at han tror, at det var oplagt, det var et muligt udfald efter drøftelserne, idet en forbudsmodel ligeledes indebar, at alle mink skulle aflives. Hans egen indsigt i minkavl var på daværende tidspunkt relativt begrænset. Han har derfor ikke haft et klart billede af, hvad det ville

ende med, og kan derfor heller ikke sige, hvilke scenarier Henrik Studsgaard eller andre måtte have set for deres indre blik.

Han mener ikke, at han og Henrik Studsgaard havde nogen kontakt i tiden mellem departementschef-mødet kl. 14:45 og KU-mødet om aftenen. Kontakten til Miljø- og Fødevarerministeriet gik på afdelings- eller kontorniveau.

Adspurgt supplerende af kommissionen har han forklaret, at han ikke nødvendigvis tror, at det stod klart for Henrik Studsgaard, at der kunne blive truffet en afgørelse udelukkende om at aflive mink, uden af det var knyttet op til et forbud om mink mv, men det er svært for ham [Johan Legarth] at vurdere.

Han gjorde sig ikke tanker om hjemmelgrundlaget på daværende tidspunkt. De havde i Justitsministeriet mere fokus på retsgrundlaget, som havde tilknytning til tiltag under deres område, som primært var Nordjyllandspakken. I forhold til mink er det hans opfattelse, at opgaven med at sikre, om de holdt sig inden for rammene, lå hos de ressortmyndigheder, der have ansvaret for de forskellige tiltag. Det vil sige i vid udtrækning Miljø- og Fødevarerministeriet. Det var ikke noget, som han gjorde sine kollegaer i de andre ministerier opmærksom på. Det er ikke ministeriet, der står øverst på coveret, der har til opgave at efterlæse andre myndigheders særlovgivning mv

Forevist uddrag af sin forklaring afgivet for kommissionen den 12. november 2021 om coveret til KU-mødet (forklaringsdokumentet s. 607):

”...

Justitsministeriet afstemte nok ikke tilpasningen af coveret med Miljø- og Fødevarerministeriet, da der ikke var tid hertil. Coveret blev nok kun udsendt til orientering. Der har næppe været nævneværdig dialog.

...”,

har han forklaret, at tidsperspektivet var usædvanligt. Normalt vil man forsøge at få afstemt ændringsforslag inden et møde, hvis der er tid til dette, men det er ikke usædvanligt, at de endelige formuleringer ændres.

Adspurgt supplerende af kommissionen og forevist uddrag af sin forklaring afgivet for kommissionen den 12. november 2020 om coveret til KU-sagen, forklaringsdokumentet s. 606:

”...

Supplerende adspurgt af kommissionen forklarede han, at selvom Justitsministeriet stod øverst i hovedet på coveret, betyder det ikke, at Justitsministeriet havde overtaget ansvaret for opgaven. Justitsministeriet havde ansvaret for tilvejebringelse af grundlaget for mødet, men Justitsministeriet havde ikke ansvaret for sagen om mink.

...”,

har han forklaret, at der med ”tilvejebringelse af grundlaget” menes, at Justitsministeriet skulle indhente det materiale, som ressortmyndighederne fandt relevant at bygge KU-sagen på. Hvis det var helt oplagt, at der manglede noget, kunne Justitsministeriet have efterspurgt dette på et givet område, men som udgangspunkt skulle Justitsministeriet alene sørge for, at det relevante materiale kom til tiden og skrive en sammenhængende tekst. Det var primært en redigeringsopgave, som Justitsministeriet havde.

Forevist uddrag af Henrik Studsgaards forklaring afgivet for kommissionen den 21. oktober 2021 om (forklaringsdokumentet s. 352-353):

”...

Justitsministeriet blev bedt om at koordinere det materiale, som skulle bruges til mødet; med input fra ressortministerierne. Adspurgt om, hvilket materiale Miljø- og Fødevareministeriet blev bedt om at bidrage med, har han forklaret, at ministeriet bidrog med bilag 2, som blev vedlagt KU-sagen. Bilaget angik øgning af tempoet for aflivning ”her og nu” samt perspektiver for mink på længere sigt. Det var den opgave, som man ”talte rundt om” på FKU-mødet. På FKU-mødet var der ikke en drøftelse af, at Miljø- og Fødevareministeriet skulle belyse konsekvenser mv. ved nedlæggelse af minkerhvervet, da der på mødet slet ikke var en drøftelse af, at erhvervet skulle nedlægges. Miljø- og Fødevareministeriet fik ikke en meget præcis beskrivelse af opgøret til KU, og Miljø- og Fødevareministeriet kom med det bud, som fremgår af bilag 2.

...”;

har han forklaret, at han godt kan genkende, at der ikke på mødet om eftermiddagen [den 3. november 2020] blev skitseret en disposition for, hvordan sagen præcist skulle se ud. Der var betydelig rum for de enkelte ressortmyndigheder til at beslutte, hvad der var relevant for sagen. I forlængelse af mødet var der en tæt dialog mellem ministerierne, heriblandt Justitsministeriet og Miljø- og Fødevareministeriet.

Sms'en, som han sendte til Per Okkels [kl. 8:35, tillægsekstrakt 10 s. 29], blev sendt til blandt andet Anne-Mette Lyhne Jensen, - og som han har forstået det - blev det drøftet eller videregivet til kontoret og var en del af ”bagtæppet” i Justitsministeriets kommunikation. Det var ikke ment som en instruks til, hvordan sagen skulle se ud. Han vil gå ud fra, at de ville have haft en drøftelse i løbet af dagen i det tilfælde, at det endte med at se meget anderledes ud. Der stod i hans sms, at det skulle vurderes, om der var behov for et forbud mod minkavl, som han forstod, Henrik Studsgaard arbejdede med. Han tror derfor ikke, at hans [Johan Legarth] folk, der havde læst sms'en, havde en opfattelse af, at det adskilte sig fra det, som der blev arbejdet med i Miljø- og Fødevareministeriet. Der var endvidere ikke noget nyt i at mink skulle aflives, da de havde arbejdet med aflivning af mink siden oktober, hvor der utvivlsomt var hjemmel i zone 1 og zone 2.

Han tror umiddelbart ikke, at det var en anden løsning, som Rigspolitiet arbejdede med i deres plan. Der stod i hans sms, at der skulle være en stillingtagen til, om man skulle forbyde minkavl, og hvis man traf denne beslutning, ville der være et behov for en plan for, hvordan man aflivede alle mink.

Forevist uddrag af Magnus Heunickes notater fra KU-mødet den 3. november 2020 (tillægsekstrakt 9 s. 244):

”...

Johan JU

Min minister er hjemme...

Mink slæes ned.

...”;

og forevist uddrag af Magnus Heunickes forklaring afgivet for kommissionen den 4. januar 2022 om noterne (forklaringsdokumentet s. 802):

”...

Johan Legarth fik ordet først, idet Justitsministeriet havde skrevet for på sagen. Johan Legarths konklusion var, at alle mink skulle aflives. Johan Legarth fremlagde først sagen og talte på vegne af sin minister.

...”;

har han forklaret, at han ikke kan genkende Magnus Heunicke's udlægning af, at han [Johan Legarth] på KU-mødet skulle have konkluderet, at alle mink skulle aflives. Han vil tro, at det er en erindringskonstruktion, som Magnus Heunicke har lavet efter de kortfattede noter, som svarer til opbygningen i coveret. Ved en præsentation af sagen vil det være sædvanligt at oplyse, hvad der stod i sagen. ”Mink slås ned” kan derfor være en gengivelse af, hvad der foregik i zonerne på daværende tidspunkt eller en sammenfatning af, hvad der stod i coveret. Der var i coveret lagt op til en drøftelse, og det vil være besynderligt, hvis han som embedsmand - og uden sin minister - var kommet med et bud på en konklusion uden for Justitsministeriets ressortområde. Det var en ”drøfteindstilling”, hvilket betød, at der ikke var lagt op til en foretrukken beslutning fra myndighedens side, men lagt op til en åben politisk drøftelse. Hvad der i sådanne tilfælde skal ske, hvis der under mødet træffes en beslutning, vil afhænge af beslutningens karakter. Efter dette KU-møde skulle myndighederne på hver deres ressortområde forberede eksekveringen af den beslutning, der var truffet på mødet. Om sådan en beslutning kan offentliggøres afhænger af sagen og hvilken beslutningen, der er truffet, herunder hvornår man er klar til at kommunikere den. Her blev det vurderet, at man skulle kommunikere hurtig, da sagen var af hastende karakter.

Forevist uddrag af Magnus Heunicke's forklaring afgivet for kommissionen den 4. januar 2022 om sine noter fra KU-mødet den 3. november 2020 (forklaringsdokumentet s. 1203):

”...

Når der i noterne står: ”Johan Legarths konklusion”, så ligner det ikke Johan Legarths stil, og det er lidt unfair overfor Johan Legarth. Han husker ikke, hvorvidt han under sin indledning kom med en konklusion om, at alle mink skulle aflives, men han sagde det flere gange under mødet.

...”;

har han forklaret, at han ikke sagde flere gange under KU-mødet, at alle mink skulle aflives. ”Han” må i forklaringen fra Magnus Heunicke henvise til Magnus Heunicke.

Advokat Jonas Christoffersen, bisidder for Magnus Heunicke, oplyste, at Magnus Heunicke's forklaring er kommenteret af bisidderen ud fra den forudsætning, at ”han” henviser til Magnus Heunicke.

Adspurgt supplerende af kommission har han forklaret, at han fortsat ikke kan huske, om han på KU-mødet havde ordet før sundhedsministeren, men han har ingen grund til at betvivle rækkefølgen, som den er angivet i noterne fra Magnus Heunicke. Det er standard, at den der står øverst på coveret, har ordet først. Det ville have været justitsministeren, hvis ministeren havde været til stede på mødet. Han ville have været tilbageholdende overfor de politiske spørgsmål, da justitsministeren ikke var til stede under mødet, og i stedet bidrage med det faglige på ressortområdet. Han antager, at han på mødet gennemgik hovedelementerne, herunder hvad status var på den aktuelle aflivningsindsats.

Forevist uddrag af Barbara Bertelsens forklaring afgivet for kommissionen den 18. november 2021 om KU-mødet (forklaringsdokumentet s. 1125):

”...

Hun medgiver, at der på mødet blev talt om kompensation og ekspropriation, som vil kræve lovhjemmel. Hun har en idé om, at det var Johan Legarth eller Michael Dithmer, som sagde noget herom.

...”;

har han forklaret, at han ikke kan erindre, at han skulle have nævnt noget om, at kompensation og ekspropriation ville kræve lovhjemmel. Han mener, at sagde, at der ikke var hjemmel til at forbyde borgerne at krydse kommunegrænserne, og at dette vil kræve en ændring af lovgivningen. Det er det eneste, som han kan huske, at han nævnte om lovhjemmel under KU-mødet.

Forevist uddrag af Barbara Bertelsens forklaring afgivet for kommissionen den 18. november 2020 (forklaringsdokumentet s 1122):

”...

og forespurgt, om bilagene blev drøftet på KU-mødet, svarede hun, at bilagene 2 og 2a helt sikkert ikke var læst af mødedeltagerne fra de ministerier, som ikke havde udarbejdet de to bilag. Ekspropriation og kompensation blev nævnt på mødet. Hun mener, at det var Johan Legarth, som nævnte, at ekspropriation og kompensation ville kræve hjemmel, og at der skulle indledes en snak med partierne på Christiansborg.

...”;

og adspurgt supplerende af kommissionen om det ville have været naturligt, at ”bolden” endte hos ham, hvis ekspropriation blev nævnt på mødet, har han forklaret, at det vil afhænge af, om ekspropriation var knyttet til kompensation, da det i så fald nok nærmere ville ligge hos Erhvervsministeriet.

Forevist uddrag af sin forklaring afgivet for kommissionen den 12. november 2021 (forklaringsdokumentet s. 611 og s. 612):

”...

Det er statsministeren, som konkluderer på et KU-møde.

...

Der var ingen tvivl om, at det hastede som død og djævel, og derfor var der ingen drøftelse af, om det skulle være nu eller om 12 timer. Der var et hastighedsэлемент.

...”;

har han forklaret til ”Det er statsministeren, som konkluderer på et KU-møde”, at der her menes det, som man på mødet var enige om at arbejde videre med og eksekvere på. Der var en lang række elementer blandt andet inddæmning af en eventuel smitte, indrapportering mv., der nødvendiggjorde, at der blev handlet hurtigt.

Adspurgt om der var noget til hinder for, at sagen blev sendt retur med henblik på, at der blev udarbejdet et beslutningsoplæg til behandling den 4. november 2020, har han forklaret, at han tror ikke, at der ville være andet i vejen end tidsэлементet. Det ville være oplagt og naturligt at sende sagen retur, hvis man havde været af den opfattelse, at man ikke havde de fornødne ”byggeklodser” til at komme frem til en beslutning. De stod i en helt ekstraordinær situation, og det var opfattelsen, at man i det væsentligste havde de nødvendige ”byggeklodser”. Det var nok derfor, at der ikke var nogen, der havde opfattelsen af, at det var nødvendigt at mødes igen – også set i lyset af den konsekvens, som dette ville have haft på eksekveringshastigheden. Han tror bestemt, at opfattelsen i ”rummet” var, at den hidtidige hjemmel til aflivning i zone 1 og zone 2 kunne anvendes i hele landet, da den sundhedsmæssige vurdering af de forhold, der var gældende i zone 2, nu var bredt ud til hele landet, og da der ikke blev truffet en beslutning om midlertidigt eller varigt forbud. Det kom ikke frem under mødet på denne måde, men han vil mene, at det er sådan, at der har været tænkt om det.

Adspurgt supplerende af kommissionen og forevist uddrag af sin forklaring afgivet for kommissionen den 12. november 2021 (forklaringsdokumentet s. 615):

”...

Hvis der på et KU-møde fremkommer forslag om en mindre afvigende løsning end den indstillede, er der ikke en forventning om, at sagen går tilbage til ministeriet. Hvis det hele ikke havde hastet så meget, som det gjorde under KU-mødet den 3. november 2020, så ville man givetvis have brugt mere tid på sagen.

...”

har han forklaret, at han tror, at stemningen i rummet var, at der blev valgt en mindre indgribende løsning, og at de mere komplicerede og vidtgående ting som f.eks. forbud mod mink var taget ud, således de stod tilbage med delmængde. I bagklogskabets lys viste det sig at være noget andet. Han tror ikke, at der var nogen, der ville have været i tvivl om, at det ville have krævet lovhjælp, hvis man havde lavet et forbud mod minkavl fremadrettet.

Forevist uddrag af sin forklaring afgivet for kommissionen den 12. november 2021 om hjemmels-spørgsmålet, hvor han blev foreholdt Tejs Binderups forklaring (forklaringsdokumentet s. 614):

”...

Foreholdt Tejs Binderups forklaring for kommissionen, hvorefter ingen af de involverede ministerier forud for KU-mødet kunne være i tvivl om, at det var Miljø- og Fødevarerministeriets opfattelse, at der ikke var hjemmel til aflivning af alle mink, har han forklaret, at han ikke deler denne opfattelse. Det stod ikke ham [Johan Legarth] klart, at der ikke var hjemmel. Forespurgt, om det burde have stået deltagerne klart efter gennemlæsning bilag 2 og 2a, fastholder han, at det ikke stod nogen klart, at der ikke var hjemmel.

...”

har han forklaret, at ressortmyndighederne ikke gjorde opmærksom på, at der var et hjemmelsproblem, hvorfor det måtte antages, at der forelå den fornødne hjemmel.

Adspurgt om det efter mødet stod klart for ham, at man ville gå i gang med at eksekvere på beslutningen, har han forklaret ja i den forstand, at der var truffet en beslutning, som man hver især skulle arbejde videre ud fra.

Adspurgt om han var af den opfattelse, at myndighederne skulle eksekvere beslutningen således, at der også skulle aflives mink uden for zone 1 og zone 2, har han forklaret, at det lå i beslutningen, at det var der, man skulle bevæge sig hen. I forhold til aflivningskapaciteten, var det dog hans fornemmelse, at man nok ikke nåede dertil i de kommende dage.

Den ressortansvarlige minister skulle have sagt fra på KU-mødet, hvis der var problem i forhold til eksempelvis hjemmelsspørgsmålet. Det er ikke den, der har ansvaret med at koordinere sagen på tværs af en række ressortmyndigheder, som har til opgave at kvalitetssikre materialet. I så fald skal de til at tilrettelægge arbejdet helt anderledes.

Forevist uddrag af statsministerens indlæg på pressemødet den 4. november 2020 (ekstrakten s. 2529):

”...

For at understøtte den aflivningsindsats, som fødevarermyndighederne allerede er i gang med at iværksætte, så, og allerede er i gang med, så iværksættes der nu en nødplan for aflivning, som håndteres i regi

af Den nationale operative stab under politiets kommando og med bistand fra Forsvaret, fra Beredskabsstyrelsen og fra Hjemmeværnet. Når alle mink skal aflives – også avlsdyr...

...”;

har han forklaret, at der skete en ændring i begrebsanvendelsen i forhold til begrebet ”nødplan”. I de indledende faser handlede det om aflivningsmetoder og senere i forløbet henviste det til operative delplan, der var udarbejdet. Han har ikke i øvrigt bemærkninger til det foreviste uddrag af indlægget fra pressemødet.

og forevist uddrag af Thorkild Fogdes indlæg på pressemødet den 4. november 2020 (ekstrakten s. 2537):

”...

Derfor er vi nu i Den nationale operative stab gået i gang med at planlægge en tværgående og stærkt intensiveret myndighedsindsats.

...

Vi kommer til i Den nationale operative stab at styre og prioritere denne her indsats sammen med fødevaremyndighederne og Forsvaret, beredskabsmyndighederne, men forhåbentlig også sammen med alle danske minkavlere i en fælles indsats for at få sat en stopper på den spredning af virus, der foregår via de her vare, de her farme

...”;

har han forklaret, at han ikke erindrer, at det var afstemt med ham, hvad Thorkild Fogde skulle sige på pressemødet. Han så ikke pressemødet på daværende tidspunkt, men han synes ikke, at der noget i det foreviste, som ikke giver mening i forhold til, hvordan situationen var dengang.

Thorkild Fogde fortalte ham ikke, hvad der var oplyst på mødet den 5. november 2020 kl. 8.00 vedrørende hjemmelsspørgsmålet. Han har konstateret, hvad Thorkild Fogde har forklaret herom og set i det lys, kan han godt forstå Thorkild Fogde ikke gjorde det. Han antager, at Thorkild Fogde havde orienteret ham, hvis Thorkild Fogde havde været opmærksom på, at der var forskellige opfattelser af hjemmelsspørgsmålet. Han og Thorkild Fogde havde ikke en drøftelse af hjemmelsspørgsmålet, heller ikke op til pressemødet den 7. november 2020.

Han kan ikke huske, om han og Thorkild Fogde havde en drøftelse af hjemmelsspørgsmålet i forbindelse med deres sms-korrespondance den 9. november 2020 vedrørende politiets kontakt til minkavlerne. På daværende tidspunkt var der meget fokus på, hvilken situation de stod i, og om der var noget, de skulle samle op på i Rigspolitiet set i lyset af de nye meldinger.

Forevist uddrag af sin forklaring afgivet for kommissionen den 5. januar 2022 omkring sin sms-korrespondance med Thorkild Fogde den 10. november 2020 (forklaringsdokumentet s. 1261):

”...

har han forklaret, at han det kan være, at beskeden sigter til, at Thorkild Fogde havde fået det konkrete actioncard, som politiet havde brugt i deres kontakt til minkavlerne, og at Thorkild Fogde havde konstateret, at der afslutningsvis var en uheldig eller uhensigtsmæssig formulering. Han og Thorkild Fogde havde en drøftelse herom, og de besluttede, at man skulle række ud til modtagerne og korrigere oplysningen hurtigst muligt.

...”;

har han forklaret, at i de første samtaler, han havde med Thorkild Fogde, var Thorkild Fogde tryk ved, at politiet ikke havde haft kommunikation med minkejerne, som udgjorde et problem i forhold til hjemmelsspørgsmålet. Han kan i dag ikke huske, om Thorkild Fogde sagde, at der ikke havde været kontakt til minkejerne. Thorkild Fogde blev efterfølgende bekendt med den afsluttende bemærkning i actioncardet. Han og Thorkild Fogde talte derfor om, at minkejerne, der havde fået en individuel opringning og eventuelt fået oplyst det afsluttende afsnit i actioncardet, skulle kontaktes igen. De vurderede, at det ikke var nødvendigt at kontakte de øvrige minkejere, som politiet havde været i telefonisk kontakt med, da det de øvrige afsnit i actioncardet ikke antydede, at det var en forpligtelse for de pågældende.

Forevist uddrag af actioncard nr. 1 om ”Samtale med ejere af raske minkfarme (COVID-19)”, version 4 af 7. november 2020, punkt 3.1 præsentation (actioncardekstrakten s. 26):

”...

Hej, du taler med [TITEL] [NAVN]. Jeg ringer fra Rigspolitiet på vegne af Føvearestyrelsen, da regering af hensyn til folkesundheden har truffet beslutning om at alle mink i Danmark skal aflives. Jeg ringer derfor vedrørende optælling af mink i raske besætninger.

...”

har han forklaret, at man kan have forskellige meninger om, hvorvidt dette er det mest hensigtsmæssige sprogbrug. På det her tidspunkt havde alle de minkavlere, som politiet kunne have været i telefonisk kontakt med, fået et korrigeret brev, som utvetydigt viste, at der ikke var en forpligtelse. I det lys tror han, at det var deres opfattelse, at det korrigerede brev tog højde for det foreviste afsnit i actioncardet [3.1 præsentation], mens det sidste afsnit i actioncardet [Ved ”NEJ” fra ejer] havde en karakter, som gjorde, at der var behov for en selvstændig korrektion af dette afsnit. Ham bekendt blev der ikke foretaget myndighedsaflivning i zone 3. Han tror, at det springende punkt var at sikre, at man fik korrigeret den opfattelse af, at der var en retlig pligt, hvilket man fik gjort relativt effektivt i disse dage både ved det korrigerede brev til minkejerne og ved efterfølgende kontakt til minkejerne, som havde fået en anmassende opringning fra politiet. Der var ikke ændret noget i risikovurderingen, hvorfor de fortsat stod overfor et betydeligt problem. Fokus var derfor at få kommunikeret, at der var et behov for aflivning, men at ingen var forpligtet.

Adspurgt om han den 14. november 2020 overvejede at sætte aflivningerne i stå set i lyset af, at der kunne være et problem med at opfylde løftet om en tempobonus [Justitsministeriets interne notits om tempobonusordning, ekstrakten s. 4286] har han forklaret, at det gjorde han ikke. Han fik lovafdelingen til at tage kontakt til Finansministeriet og Miljø- og Fødevareministeriet for at sikre, hvad der blev kommunikeret og grundlaget herfor. Meldingen var, at der var en dialog, og at der ikke var retlige bekymringer i forhold til konstruktionen. Henrik Studsgaard oplyste også til ham, at der utvivlsomt var flertal for en tempobonus. Kernen var, at lovgiver kunne lovgive med retsvirkninger, der var knyttet til begivenheder før lovens ikrafttræden, og såfremt man havde kendskab til, at sådan en lovgivning var på vej, kunne man orientere/kommunikere herom, hvilket man endte med at gøre i denne situation. Det er ikke en ukendt konstruktion og ses eksempelvis også på skatteområdet.

Adspurgt af advokat Pernille Backhausen, bisidder for Henrik Studsgaard, har han forklaret, at det i KU-sagen vist var lagt til grund, at der kunne aflives 100.000 mink om dagen med den eksisterende aflivningsmetode. Der ville derfor gå noget tid, inden man nåede til aflivning mink i zone 3. Det ville formentligt vare uger med den eksisterende aflivningsmetode. Han blev først bekendt med, at der ikke var hjemmel om søndagen [den 8. november 2020], da han fik han forelagt hastelovgivningen, der var godkendt i Miljø- og Fødevareministeriet og sendt til Statsministeriet. Det så ud til at alle

gode kræfter var ”på bolden”. I forlængelse heraf talte han med Thorkild Fogde og var på det tidspunkt betrygget ved at alle, der skulle ind over spørgsmålet, var inddraget. Han foretog sig ikke yderligere i forhold til Miljø-og Fødevareministeriet og Statsministeriet. Han fik først kendskab til brevet til minkejerne om mandagen [den 9. november 2020]. Han kendte heller ikke til politiets actioncard på daværende tidspunkt. Han tror, at han i løbet af mandagen tog fat i sit eget system, hvilket var foranlediget af, at Miljø-og Fødevareministeriet skulle have sagt til Statsministeriet, at Justitsministeriet havde været bekendt med hjemmelsproblematikken.

Adspurgt af kommissionen og forevist uddrag af sms-korrespondance mellem ham, Henrik Studsgaard, Per Okkels m.fl. den 2. november 2020 (forklaringsdokumentet s. 598-599):

”...

[Johan Legarth] kl. 20.27:

Kære alle,

Har lovet Barbara, at vi fire sætter os sammen i morgen tidlig for at få talt Mink situationen igennem og skruet yderligere op for indsatsen.

...

[Johan Legarth] kl. 21.09:

Jeg tror, at vi er nødt til i lyset af de seneste meldinger, at stikke hovederne sammen allerede her i til aften. – jeg får sendt et opkaldslink rundt om et øjeblik og håber at i har mulighed for st springe på kl. 21.30. – inviter også Michael og Peter

...”

har han forklaret, at han sandsynligvis har hørt om Kåre Mølbaks udmeldinger i tiden mellem de to sms'er. Han tror dog, at han antydningvis allerede havde hørt om det inden den første besked, og at Per Okkels havde en opfølgende drøftelse, som han muligvis fik en tilbagemelding på, hvorfor mødet blev fremrykket. Han mener, at Michael Dithmer og Peter Stensgaard Mørch var med til mødet. Michael Dithmer deltog nok på mødet, da minksporet trak flere måneder tilbage, hvor Erhvervsministeriet havde spillet en central rolle. Det samme var muligvis tilfældet for Peter Stensgaard Mørch fra Finansministeriet.

Adspurgt af kommissionen og forevist uddrag af coveret til KU-mødet af 3. november 2020 ”håndtering af COVID-19-smitte blandt mink” (ekstrakten s. 2033):

”...

Løsning

Tiltag i forhold til aflivning af mink

...

Baseret på sundhedsfaglige vurderinger skal biomassen reduceres mest muligt, hvilket ligger til grund for beslutning om, at alle besætninger inden for zonerne (smittede og ikke-smittede) skal slås ned. Det inkluderer ligeledes avlsdyr i zonerne. For at reducere risikoen for yderligere COVID-19-smittepredning i de danske minkfarme kan der vælges mellem helt at afvikle minkproduktionen i Danmark eller at tillade, at branchen under restriktioner, fastsat af sundhedsmyndighederne og veterinærmyndighederne, kan fastholde en meget begrænset mængde avlsdyr mhp. At kunne genetablere en betydeligt reduceret sektor, når der er udrulet en vaccine.

...

Med henblik på at øge aflivningshastigheden lægges der på den baggrund **for det første** op til, at der iværksættes en incitamentsordning, der giver minkavlere en ekstra kompensation pr. dyr, hvis de lever op til særligt fastsatte kriterier for hurtig aflivning af dyrene ("tempo-bonus"). Der henvises til *bilag 3*.

...

Hvis det efter [5] dage konstateres, at incitamentsordningen ikke er tilstrækkelig, lægges der **for det andet** op til, at der kan iværksættes en nødplan for aflivning udarbejdet i regi af NOST. Nødplanen vurderes at ville forudsætte fravigelse fra en række gældende regler og retningslinjer på miljø- og dyreområdet. Der henvises til *bilag 4*.

...”,

har han forklaret, at han læste coveret inden KU-mødet. Han tog udgangspunkt i coveret under sin præsentation af sagen på mødet, men med en mere overordnet gennemgang. Incitamentsordningen manifesterede sig i tempobonusordningen og skal ses i sammenhæng med, hvordan man kunne få det løst inden for en forsvarlig tidsramme. De var afhængige af, at minkejerne samarbejdede, medmindre der kunne findes en alternativ aflivningsmetode.

Forevist uddrag af sin forklaring afgivet for kommissionen den 12. november 2020 (forklaringsdokumentet s. 606):

”...

Forevist samme version af udkast til cover, hvoraf ses, at en sætning var udstreget, (ekstrakten, s. 1986):

~~En total nedslagtning, inkl. af alle avlsdyr, vurderes at være fatal for branchen.~~

...”,

og foreholdt, at sætningen stammede fra Miljø- og Fødevareministeriet, har han forklaret, at han ca. 20-30 minutter før det oprindelige mødetidspunkt kl. 21.00 havde en dialog med Barbara Bertelsen i Statsministeriet. Barbara Bertelsen ønskede en afklaring af, hvorvidt han og Peter Stensgaard Mørch havde set det endelige udkast til cover.

...”,

har han forklaret, at han så coveret i forskellige udgaver i løbet af dagen. På det her tidspunkt havde han ikke set den allersidste udgave, hvilket Barbara Bertelsen havde fået at vide. Han havde en samtale med Barbara Bertelsen, men han kan ikke huske hvor mange justeringer, der blev lavet på den baggrund. Sletningen af ”En total nedslagtning, inkl. af alle avlsdyr, vurderes at være fatal for branchen” var nok den mest iøjefaldende. Adspurgt hvorfor det var vigtigt at få Peter Stensgaard Mørch godkendelse, har han forklaret, at han tror, at Statsministeriet generelt har et ønske om at de faste medlemmer inddrages som et kvalitetselement. Mogens Jensen var ikke et fast medlem af udvalget.

Paolo Drostby – fortsat

Paolo Drostby har – under fortsat afhøring i kommissionen den 8. april 2022 – forklaret blandt andet, at han i 2020 var kontorchef i det daværende Miljø- og Fødevareministeriums Kontor for Fødevarer og Veterinær, som blandt andet havde ansvaret for minkområdet.

Forevist passage fra gengivelsen af sin forklaring for kommissionen den 7. oktober 2021 vedrørende forberedelsen til ØU-mødet den 30. september 2020 (forklaringsdokument s. 163):

”...

har han forklaret, at han så de økonomiske estimater og godkendte sagen. Men han var ikke inde over beregningerne. Hjemmelsspørgsmålet har han givet vist drøftet med Katja. Allerede inden den sag blev forelagt, havde de drøftet et scenarie med forbud, og hvor alle mink skulle slås ned. Deres opfattelse, i såvel departementet som i Fødevarestyrelsen, var, at der ikke var hjemmel i deres lovgivning – lov om hold af dyr – til at gennemføre en sådan beslutning, hvor mink blev slået ned uden for en beskyttelseszone.

Der var en drøftelse af hjemmelsspørgsmålet. Der blev ikke lavet notater herom med en egentlig juridisk gennemgang med inddragelse af forarbejder og tidligere lovgivning på området mv. De kiggede på det og konstaterede, at de ikke havde hjemmel i lov om hold af dyr til at slå raske dyr ned, fordi det ikke ville være proportionalt.

...”

har han forklaret, at det overordnede hjemmelsspørgsmål blev drøftet med Tejs Binderup og Henrik Studsgaard forud for forberedelsen af ØU-sagen. De vidste, at der ikke var hjemmel til at aflive mink udenfor restriktionszonerne (zone 1 og 2). På CU-mødet den 1. oktober 2020 blev det besluttet at aflive smittede besætninger (zone 1) og besætninger i en sikkerhedszone rundt om disse (zone 2). Der opstod i den forbindelse en drøftelse af, hvad det ville kræve, hvis alle mink skulle aflives. Det fremgik af CU-sagen af 1. oktober 2020, at der manglede hjemmel til at kræve mink i zone 3 aflivet. At der ikke var hjemmel til at aflive mink udenfor restriktionszonerne var tidligere drøftet i Miljø- og Fødevareministeriet og med Fødevarestyrelsen, Sundhedsministeriet og Finansministeriet. Han havde blandt andet en drøftelse herom med kontorchef i Sundhedsministeriet Katrine Kaldahl. Han tror også, at afdelingschef i Sundhedsministeriet Dorthe Søndergaard vidste, at der manglede hjemmel til aflivning af mink udenfor restriktionszonerne forud for CU-mødet den 1. oktober 2020. Han havde også drøftelser med Finansministeriet forud for forberedelsen af CU-mødet den 1. oktober 2020. Finansministeriet tog denne oplysning til efterretning, og Finansministeriet var mest interesseret i de økonomiske beregninger for et scenarie, hvor alle mink skulle aflives. Han drøftede hjemmelsspørgsmålet med Sundhedsministeriet telefonisk mere end en gang, og det blev lidt stridspunkt mellem Miljø- og Fødevareministeriet og Sundhedsministeriet.

Forevist passage fra gengivelsen af sin forklaring for kommissionen den 7. oktober 2021 vedrørende forberedelsen til KU-sagen af 3. november 2020 (forklaringsdokumentet s. 165):

”...

Forberedelsen til koordinationsudvalgsrådet foregik for deres vedkommende således, at de lavede et udkast til et cover til en regeringsbeslutning. På det tidspunkt var det planen, at sagen skulle for regeringens økonomiudvalg. Men man besluttede at flytte det til koordinationsudvalget, og samtidig blev det besluttet, at Justitsministeriet, og ikke Miljø- og Fødevareministeriet, skulle forberede sagen. Dette blev, ham bekendt, besluttet den 3. november 2020 om eftermiddagen på et møde på afdelings-chefniveau, hvor de involverede ministerier og statsministeriet deltog.

...”

har han forklaret, at Anders Kroman Liin arbejdede på et cover til en ØU-sag, men dette arbejde blev stoppet, da det den 3. november 2020 kom frem, at Justitsministeriet havde overtaget sagen, og at den skulle behandles på et KU-møde samme aften. De stoppede i Miljø- og Fødevareministeriet aktivt udarbejdelsen af materiale til sagen, og herefter afventede de modtagelsen af KU-sagen, som de skulle

afgive bemærkninger til. Oplysningen herom kom fra Tejs Binderup, som havde deltaget i et afdelingschefmøde den 3. november 2020, og Tejs Binderup oplyste, at det ikke længere var Miljø- og Fødevareministeriet, som skulle forberede sagen. Han husker ikke, hvorvidt han eller Tejs Binderup bad Anders Kroman Liin om at stoppe arbejdet med ØU-coveret. ØU-coveret, som Anders Kroman Liin havde arbejdet med, blev sendt til Justitsministeriet, så coveret i udkastformat kunne vedlægges som bilag til KU-sagen af 3. november 2020. Coveret blev fremsendt til Justitsministeriet i udkastformat, så Justitsministeriet kunne lade sig inspirere i forhold til udarbejdelsen af KU-coveret. Han fik ikke nogen viden om, hvorvidt KU-sagen skulle indeholde en indstilling om drøftelse af situationen eller en indstilling med tiltag til håndteringen af situationen. Dette måtte beror på, hvad Justitsministeriet lagde op til i coveret. Tidligt på aftenen den 3. november 2020 var der en del trafik via mail, hvor Tejs Binderup afgav bemærkninger til KU-sagens cover. Han så nogen af disse mails, men han husker ikke, hvor meget han selv var inde over kommenteringen af KU-sagen. Han overværede ikke KU-mødet den 3. november 2020.

Forevist sms-korrespondance mellem ham og Asbjørn Brink (Finansministeriet) af 3. november 2020 (tillægsekstrakt 4 s. 676):

”...

[Paolo Drostby kl. 22.02:] ”Det ser mørkegråt ud.... det reviderede k-cover tegner en ret klar retning”

[Asbjørn Brink kl. 22.03:] ”Det skal jeg love for. Personligt synes jeg bare de nu skulle træffe beslutning om 1)

”tempo-bonus” og 2) mere mandskab til at hjælpe Fødevarestyrelsen med aflivningen. Det er det der haster. Så kunne de senere på et mere oplyst grundlag træffe beslutning om dvale-model eller fuld aflivning.”

[Paolo Drostby kl. 22.21:] ”Enig, det var også det oprindelige oplæg. Tror ikke der er tålmodighed til to faser.

Den nye K-sag er mere klinisk.”

...”

har han forklaret, at det var hans opfattelse, at Justitsministeriets reviderede cover til KU-sagen lagde op til en stramning i forhold til det, som Miljø- og Fødevareministeriet havde lagt op til i deres cover til en ØU-sag. Der var lagt op til en eskalering af aflivningsindsatsen, og man ville gå over til en nødplan. Ideen om en nødplan var ikke opstået i Miljø- og Fødevareministeriet. Han kender ikke til kontakten mellem Justitsministeriet og Rigspolitiet den 3. november 2020 vedrørende en nødplan. Han vidste ikke, at der blev udarbejdet en beredskabsplan, som blev vedlagt som bilag til KU-sagen. Han fik i løbet af den 3. november 2020 opfattelsen af, at Statsministeriet ikke havde tålmodighed længere i forhold til mink, efter Statens Serum Institut's risikovurdering af 3. november 2020 var kommet frem. Han læste Statens Serum Institut's risikovurdering den 3. november 2020. KU-sagen tegnede en klar retning, og den gav en mere utålmodig retning end den, som Miljø- og Fødevareministeriet havde lagt op til i udkastet til ØU-sagen. Det var hans opfattelse, at det var almindeligt kendt på Slotsholmen, at Miljø- og Fødevareministeriet mente, at der ikke var hjemmel til at aflive samtlige mink i lov om hold af dyr. Han husker ikke, hvorvidt han deltog i et virtuelt møde med Tejs Binderup, Henrik Studsgaard og daværende miljø- og fødevareminister Mogens Jensen om aftenen efter KU-mødet den 3. november 2020.

Forevist sin mail af 4. november 2020 kl. 09.11 med emnet ”Ang: Minkmateriale i dag” til blandt andet Katja Goodhew (Miljø- og Fødevareministeriet), Bjarke Kamstrup (Miljø- og Fødevareministeriet) og Anders Kroman Liin (ekstrakten s. 2221):

”...

Materiale til ordførermøde også hos os. @Bjarke vi har behov for hurtigst muligt at vide, hvad behovet er ift pressemøde. Er M med? Overordnet har vi en interesse i ikke at tage ansvaret for beslutningen - stem og sum bør stå forrest ift begrundelse, presse og i øvrigt lovhjemmel.
...”

har han forklaret, at ”M” henviste til miljø- og fødevareministeren. Beslutningen, som blev truffet på KU-mødet den 3. november 2020, var ikke en, som Miljø- og Fødevareministeriet havde indstillet. Det burde derfor ikke være Miljø- og Fødevareministeriet, der skulle klarlægge hjemmel til gennemførelsen af beslutningen. Han vidste ikke, om der var hjemmel til at kræve alle mink aflivet i anden lovgivning. På tidspunktet, hvor han sendte denne foreviste mail, havde han en opfattelse af, at det var almindeligt kendt, at Miljø- og Fødevareministeriet mente, at der ikke var hjemmel til aflive alle mink i lov om hold af dyr. Og begrundelsen var human sundhedsfaglige hensyn. Han mente derfor, at det var naturligt, at et andet ministerium påtog sig opgaven med at forklare, hvor lovhjemlen til gennemførelsen af regeringens beslutning skulle findes. Han tror, at Tejs Binderup var enig i dette synspunkt. Han overvejede ikke, at problematisere hjemmelsspørgsmålet.

Statsministerens pressemøde den 4. november 2020 skulle kommunikere regeringens beslutning om at alle mink skulle aflives. Man var på dette tidspunkt i gang med at afklare, hvor der skulle skaffes hjemmel. Det er ikke usædvanligt, at en regering udmelder en politisk beslutning, som der endnu ikke er hjemmel til. Han havde en opfattelse af, at de embedsmænd som stod for pressemødet vidste, at der ikke var hjemmel til at aflive samtlige mink. Han gik ud fra, at pressemødet blev organiseret af Statsministeriet. Han vidste, at statsministeren og sundhedsministeren skulle deltage i pressemødet, og han havde en formodning om, at miljø- og fødevareministeren også skulle deltage. Han gjorde ikke noget for at sikre sig, at Statsministeriet og Sundhedsministeriet var bekendt med hans opfattelse af, at der ikke var hjemmel til at kræve alle mink aflivet. Dette mente han, at de allerede var bekendt med.

Adspurgt af advokat Jacob Aas, bisidder for Anne-Mette Lyhne Jensen, og forevist passage fra coveret ”Håndtering af coronasmitte i mink” af 1. oktober 2020 (ekstrakten s. 1062):

”...

MFVM vurderer endvidere, at et sådant tiltag forudsætter ændret lovgivning på området.
...”

og forevist Lisbeth Gro Niensens mail af 3. november 2020 kl. 19.10 med emnet ”SV: KU sag til i aften” (ekstrakten s. 1835):

”...

From: Lisbeth Gro Nielsen ...

Sent: 03-11-2020 19:10:29 (UTC +02)

To: Tejs Binderup ...

Cc: Anne-Mette Lyhne Jensen ...; Cecilie Birch ...; Annemarie Lauritsen ...; Line Nørbæk (EM-DEP) ...; Torben Skovgaard Andersen (EM-DEP) ...; Sidsel Due Nordengaard ...; Erik Brøgger Rasmussen ...; Anne

Nørgaard Simonsen ...; [Dorthe Søndergaard] ...; Paolo Drostby ...; Lars Høgsbro Østergaard ...; Rikke Skaarup Schjødt, ...; Lene Brøndum Jensen ...; Katrine Kaldahl ...

Subject: SV: KU sag til i aften

Kære Tejs

Det er ikke, fordi vi vil tage udkastet til ØU-sag osv. med. Det var bare det umiddelbare indtryk, at det ikke var klar.

Hvis det skal med, må I meget gerne skrive det nødvendige ind i coveret og sørge for, at bilaget er klar, så der ikke er kommentarbokse osv. i det.
 ...”;

har han forklaret, at han og Tejs Binderup ikke drøftede, hvorvidt der skulle skrives noget ind i KU-sagens cover om, at der manglede hjemmel til at aflive alle mink. Han ved dog, at Tejs Binderup forsøgte at få et afsnit om hjemmel ind i materialet til KU-sagen af 3. november 2020.

Adspurgt af kommissionen har han forklaret, at det ikke lykkedes Tejs Binderup at få oplysningen om den manglende hjemmel ind i KU-sagens cover eller bilag. Han ved, at Tejs Binderup var i kontakt med Justitsministeriet herom den 3. november 2020.

Adspurgt af Jonas Christoffersen og forevist Anders Kroman Liins mail af 3. november 2020 kl. 13.08 (ekstrakten s. 1625):

”...

Fra: Anders Kroman Liin ...

Sendt: 3. november 2020 13:08

Til: Paolo Drostby ...

Cc: Katja Goodhew ...

Emne: Til godkendelse inden deling med FM, BM og EM

Kære Paolo

Til din godkendelse inden udsendelse.

Der forestår fortsat usikkerheder. Jeg har forsøgt at markere disse med kommentarbokse eller []. Deri ligger ligeledes udeståender, som EM/FM/BM/A&D skal producere.

Skal SUM læse med?

...”

og forevist udkast til ØU-cover ”2021 håndtering af COVID-19 smitterisiko i mink” af 3. november 2020 (ekstrakten s. 1631):

”...

- at der tilvejebringes hjemmel i lovgivningen til at yde erstatning i ovenstående tilfælde.

...

Herefter iværksættes arbejde med at få godkendt den nødvendige lovmæssige hjemmel, ligesom Fødevarestyrelsen indleder et samarbejde med erhvervet om iværksættelse af de godkendte tiltag til beskyttelse af avlsmaterialet.

...”

og forevist sin (Paolo Drostby) kommentarboks (ekstrakten s. 1631):

”...

Kommenterede [PD12]: der skal først og fremmest tilvejebringes lovhjemmel til ikke at genudsætte mink”

...

Kommenterede [PD16]: Vi skal lave et selvstændigt afsnit med alternativet aflivning af alle dyr. Dette scenarie vil medføre ekspropriation og dermed erstatning samt en mere omfattende omstillingspulje end scenarie 1. Det skal fremgå af teksten, at minkavlerne snarest muligt får meddelelse om, at der ikke må genindsættes mink næste år. Derefter vil der blive forelagt en ny regeringssag mhp beslutning om avlsdyr kan få lov at overleve (dvalemodel), eller minkproduktion skal stoppes helt.

...”

har han forklaret, at man her arbejdede på en model, hvor aflivningshastigheden i zone 1 og 2 blev sat op, samt at man undlod at genudsætte mink i 2021. Det fremgik at udkastet til ØU-sagen, at der ikke var hjemmel til at aflive samtlige mink. Her fokuserede han på spørgsmålet om erstatning og ekspropriation.

Adspurgt af Jonas Christoffersen og forevist udkast til ØU-coveret ”2021 håndtering af COVID-19 smitterisiko i mink” af 3. november 2020 (ekstrakten s. 1665):

”...

Model 2: Aflivning af alle dyr

Dette scenarie vil medføre ekspropriation og dermed erstatning samt en mere omfattende omstillingspulje end model 1.

...”

har han forklaret, at han formentligt læste dette udkast til et cover til en ØU-sag. Der var flere forskellige udkast af ØU-coveret i løbet af den 3. november 2020. Det fremgik eksplicit af den endelige version, at begge modeller krævede lovændring.

Adspurgt af Jonas Christoffersen og forevist passage fra KU-sagens bilag 2 a ”2021 håndtering af COVID-19 smitterisiko i mink” af 3. november 2020 (ekstrakten s. 2047):

”...

Modellen der medfører, at alle minkavlerne uden for zonerne pels ned, således at kun avlsdyr bevares. Derudover gives ikke tilladelse til, at indsætte og avle nye mink i de besætninger, der er blevet aflivet som følge af COVID-19 smitte eller fordi, at de har været beliggende inden for en radius 7,8 km fra en smittet besætning i 2021, *jf. bilag xx*. Dette vil for de berørte besætningsejere betyde, at de i 2021 ikke vil have mulighed for at generere en indtægt fra minkavl, og derfor vil skulle ydes kompensation for dette tab. Der er ikke hjemmel til håndtering af et sådant scenarie i den nuværende lovgivning, hvorfor der meget hurtigt vil skulle tilvejebringes en lovmæssig hjemmel for dette. SUM tilvejebringer hjemmel i lovgivningen til at forhindre genindsættelse af mink.

...”

har han forklaret, at det fremgår klart, at det endelige bilag 2 a til KU-sagen, som forud herfor var et udkast til et ØU-cover, at der manglede hjemmel til aflivning af alle mink.

Adspurgt af advokat Jacob Aas, bisidder for Anne-Mette Lyhne Jensen, og forevist Tejs Binderups mail af 3. november 2020 kl. 18.59 med emnet ”KU sag til i aften” (ekstrakten s. 1835):

”...

Fra: Tejs Binderup

Sendt: 3. november 2020 18:59

Til: Lisbeth Gro Nielsen; Annemarie Lauritsen; Line Nørbæk ...; Torben Skovgaard Andersen (EM-DEP); Sidsel Due Nordengaard ; Erik Brøgger Rasmussen ; Anne Nørgaard Simonsen ; [Dorthe Eber-

hardt Søndergaard]; Paolo Drostby ; Lars Høgsbro Østergaard ; Rikke Skaarup Schjødt, Lene Brøndum Jensen ; Katrine Kaldahl

Cc: Anne-Mette Lyhne Jensen; Cecilie Birch

Emne: SV: KU sag til i aften

Hermed bemærkninger herfra til tempobonus og KU-cover

Ift BN284 så står der gentagne gange, at det er besluttet, at alle mink i Danmark skal slås ned. ndtil videre er der truffet beslutning om, at alle smittede farme, samt farme i en zone på 7,8 km skal slås ned, ligesom ikke-smittede farme uden for zonerne skal pelse ned. Hvorvidt avlsdyr uden for zonerne også skal slås ned mangler der vel en beslutning omkring.

Jeg kan konstatere, at vores udkast til ØU-sag, samt kompensationsbilag fra EM ikke er med i pakken. Er det fordi der ikke skal tales 2021 i denne omgang?

...”

og forevist passage fra Tejs Binderups forklaring for kommissionen den 6. november 2021 (forklaringsdokumentet s. 683):

”...

Supplerende adspurgt af advokat Lars Kjeldsen, som er bisidder for Mette Frederiksen, hvorfor han ikke nævnte noget om hjemmel i forhold til Anne-Mette Lyhne Jensen i forbindelse med, at coverudkastet blev forelagt for Miljø- og Fødevareministeriet, har han forklaret, at det er det, der sker, når det besluttes, at der skal udarbejdes en sag på få timer, som gør, at det hele skal gå med lynets hast. Miljø- og Fødevareministeriet fik kun ca. et kvarter til gennemgang af coveret med bilag. Anne-Mette Lyhne Jensen tilkendegav overfor ham, at der også var flere sætninger, som hun skulle have fanget. Den sag, som kom for regeringen, var på ingen måder perfekt, og den levede ikke op til standarder, som man normalt ville iagttage for regeringssager.

...”

har han forklaret, at han også kan konstatere, at Tejs Binderup i sin mail af 3. november 2020 kl. 18.59 ikke eksplicit anmodede om, at der i KU-sagens cover blev indskrevet noget om, at man manglende hjemmel til at aflive alle mink.

Adspurgt af kommissionen og forevist passage fra KU-sagens bilag 2 a ”2021 håndtering af COVID-19 smitterisiko i mink” af 3. november 2020 (ekstrakten s. 2048):

”...

Procedure

Sagen forelægges skriftligt ØU med henblik på godkendelse, hvorefter regeringen melder ud om tiltagene. Samtidigt får minkavlerne meddelelse om, at der ikke må genindsættes mink i 2021.

Herefter iværksættes arbejde med at få godkendt den nødvendige lovmæssige hjemmel, ligesom Fødevarestyrelsen indleder et samarbejde med erhvervet om iværksættelse af de godkendte tiltag til beskyttelse af avlsmaterialet.

...”

har han forklaret, at det under afsnittet ”Procedure” fremgik, at man skulle sikre lovmæssig hjemmel.

Forevist passage fra Miljø- og Fødevareministeriets presseberedskab af 4. november 2020 til daværende miljø- og fødevareminister Mogens Jensen (ekstrakten s. 2520):

”...

Hjemmelsgrundlag for aflivning: [Taleberedskab til Forespørgsel F10 godkendt 29/10]

- Beslutningen om at aflive ikke-smittede og tidligere smittede minkbesætninger er truffet ud fra et hensyn til folkesundheden.
- Dyrene aflives med hjemmel i § 30, stk. 1, i lov om hold af dyr (lovbekendtgørelse nr. 38 af 15. januar 2020), der giver mulighed for at iværksætte særlige foranstaltninger for at udrydde, hindre, begrænse eller imødegå risiko for at udbrede zoonotiske smitstoffer og sygdomme.

...”

har han forklaret, at fokus i dette presseberedskab var på kapaciteten og hastigheden for aflivningerne i zone 1 og 2. Beredskabet var ikke udtømmende, men det burde have fremgået, at man i zone 3 manglede hjemmel til at kræve mink aflivet, og man burde have præciseret, at man arbejdede på at etablere hjemmel til aflivning af mink i zone 3. Han godkendte beredskabet.

Adspurgt af kommissionen har han forklaret, at den foreviste passage i presseberedskabet ikke tydeligt fastslog, at der mangler hjemmel til at aflive mink i zone 3. Han ved ikke, hvorvidt det for Mogens Jensen stod klart, at den foreviste tekst vedrørte mink i zone 1 og 2, men ikke mink i zone 3. Det burde have været præciseret, at der manglede lovhjemmel til at kræve mink i zone 3 aflivet.

Forevist mailkorrespondance mellem ham og Johan Philip Zilmer-Bülow af 4. november 2020 (ekstrakten s. 2369):

”...

Til: Johan Philip Zilmer-Bülow ...

Cc: Lykke Feld ..., Ask Lyno-Hansen ..., DEP Alle ministersekretærer ..., Lisbeth Gro Nielsen ..., Mads Aleksander Daugaard Buhl ..., Anne Dahl Krabbe (EM-DEP) ..., Anne-Mette Lyhne Jensen ..., Lars H.

Østergaard ..., Annemarie Lauritsen ..., Kristian Kjærgaard Hansen ...

Fra: Paolo Drostby ...

Titel: Re: HASTER: Faktatjek af udkast til STM tale tb. pressemøde dd. (frist kl. 14.30)

Sendt: 04-11-2020 13:55

Bilag: image001.png; image003.png;

Kære Johan

Status pr i dag er 207 smittede farme.

...

Fra: Johan Philip Zilmer-Bülow

Sendt: 4. november 2020 13:34

Til: Lykke Feld ...; Ask Lyno-Hansen ...; DEP Alle ministersekretærer ...; Lisbeth Gro Nielsen ...; Mads Aleksander Daugaard Buhl (EMDEP) ...; Anne Dahl Krabbe (EM-DEP) ...

Cc: Anne-Mette Lyhne Jensen ...; Lars Høgsbro Østergaard ...; Annemarie Lauritsen ...; Paolo Drostby ...; Kristian Kjærgaard Hansen ...

Emne: HASTER: Faktatjek af udkast til STM tale tb. pressemøde dd. (frist kl. 14.30)

Hej alle

Vedlagt er udkast til STM tale til pressemødet i dag kl. 16.00, som vi vil bede om, at I faktatjekker snarest muligt og med seneste frist for evt. bemærkninger kl. 14.30. Fokus for evt. bemærkninger bedes være på fakta mv. snarere end forslag til sproglige justeringer og lignende.

Send også gerne svar, hvis ikke jeres huse har bemærkninger.

...”;

har han forklaret, at oplysninger vedrørende lovhjemmel må anses for fakta. Han syntes ikke, at der manglede nogen oplysninger i Statsministerens beredskab til pressemødet. Da han læste beredskabet, var hans forståelse, at der ikke forelå en beslutning, som straks skulle eksekveres. Han tænkte, at pressemødet den 4. november 2020 blot skulle orientere om regeringens politiske beslutning. Han læste ikke presseberedskabet som om, at der allerede var hjemmel til implementering af beslutningen om, at alle mink skulle aflives. Regeringen kan godt træffe og udmelde en politiske beslutning uden, at hjemlen hertil er på plads. Han tænkte, at man hurtigst muligt skulle i gang med at eksekvere regeringens beslutning. Eksekveringen af beslutningen skulle ske, så snart man havde etableret en hjemmel. For fuldstændighedens skyld burde det have fremgået af presseberedskabet, at man ikke havde hjemmel til at gennemtvinge beslutningen.

Adspurgt af sin bisidder, advokat Jacob Goldschmidt, har han forklaret, at han var bekendt med, at Tejs Binderup på et afdelingschefmøde den 4. november 2020 havde oplyst, at der ikke var hjemmel til at kræve mink i zone 3 aflivet.

Forevist passage fra gengivelsen af Tejs Binderups forklaring for kommissionen den 6. november 2021 vedrørende faktatjekket af statsministerens tale til pressemødet den 4. november 2020 (forklaringsdokumentet s. 715):

”...

Han læste udkastet til statsministerens tale med det bagtæppe. Han har i øvrigt svært ved at forestille sig, at et pressemøde kan udgøre en instruks eller lignende, og han bemærker sig i den forbindelse, at Justitsministeriet har skriftligt har tilkendegivet noget tilsvarende efterfølgende. Han tænkte ikke på at orientere Statsministeriet. Det var heller ikke hans opgave. Hans opgave var at orientere Justitsministeriet om den manglende hjemmel i og med, at det var Justitsministeriet, som havde ansvaret for sagen. Det havde han allerede gjort.

...”;

har han forklaret, at han tror, at Tejs Binderup her mente, at Justitsministeriet forelagde sagen på KU-mødet den 3. november 2020. Beslutningen på KU-mødet den 3. november 2020 blev truffet af regeringen. Ansvar for implementeringen af denne beslutning blev efterfølgende placeret i Miljø- og Fødevareministeriet. Da blev afklaret, at Miljø- og Fødevareministeriet skulle etablere hjemmelgrundlaget for beslutningen, påtog ministeriet sig opgaven med det samme, og der blev udarbejdet et hastelovforslag, som var klar nogle få dage senere.

Adspurgt af kommissionen har han forklaret, han den 4. november 2020 fik besked om, at Tejs Binderups på et afdelingschefmøde samme dag blev udfordret på hjemmelsspørgsmålet af Sundhedsministeriet. Tejs Binderup fastholdt, at der ikke var hjemmel til at aflive alle mink. Der var en løbende diskussion mellem Miljø- og Fødevareministeriet og Sundhedsministeriet om, hvorvidt det var mest hensigtsmæssigt, at der blev skabt hjemmel til aflivning af mink i Sundhedsministeriet eller Miljø- og Fødevareministeriets lovgivning. Miljø- og Fødevareministeriets synspunkt var, at tiltagene i givet fald skulle etableres af humane årsager, hvorfor det naturlige ville være, at hjemlen blev skabt i Sundhedsministeriets lovgivning. Sundhedsministeriet var mere interesseret i, at hjemlen til aflivning af mink blev skabt i Miljø- og Fødevareministeriets lovgivning.

Adspurgt af kommissionen og forevist passager fra transskriberet version af pressemødet den 4. november 2020 (ekstrakten s. 2529, 2534-2535 og 2541):

”...

Statsminister Mette Frederiksen:

...

For at understøtte den aflivningsindsats, som fødevaremyndighederne allerede er i gang med at iværksætte, så, og allerede er i gang med, så iværksættes der nu en nødplan for aflivning, som håndteres i regi af Den nationale operative stab under politiets kommando og med bistand fra Forsvaret, fra Beredskabsstyrelsen og fra Hjemmeværnet. Når alle mink skal aflives – også avlsdyr – så ved vi godt, at det kan blive meget svært for erhvervet at komme igen. Det er en uhyre vanskelig situation.

...

Fødevareminister Mogens Jensen:

...

I dag, lidt mere end en måned senere, har vi 207 smittede minkfarme, og en smitte, der geografisk har bredt sig til en stor del af, af Jylland. Det er jo i sig selv en alvorlig og bekymrende udvikling. Og derfor har vi gennem de sidste uger sat tempoet op med de nødvendige aflivninger, og også iværksat en række supplerende tiltag, som for eksempel at give besætningsejerne mulighed for selv at aflive både raske og smittede besætninger.

...

For nuværende, der vil aflivningsprocessen fortsætte som hidtil, men hastigheden den skal øges, og derfor arbejder

Fødevarestyrelsen og Beredskabsstyrelsen lige nu på højtryk for at få aflivet flest mulige mink hurtigst muligt. Ligesom politiet og Forsvaret nu intensiverer deres indsats for at sætte ekstra gang i aflivningerne.

Derudover har regeringen besluttet, at minkavlere i hele landet, der afliver deres mink hurtigt, vil få en ekstra kompensation, og den ordning vil gælde både indenfor og udenfor zonerne.

...

Statsminister Mette Frederiksen: Jeg vil gerne opfølgende svare, at regeringen handler i det øjeblik, hvor der ligger en faglig indstilling til, at vi desværre er nødsaget til at aflive alle mink i Danmark. Og vi bliver, vi bliver gjort opmærksom på den, den her muterede virus, og resultaterne af, af den undersøgelse, som Kåre Mølbak lige har redegjort for mandag aften, så arbejdes der fagligt med den i går, og nu står vi så her og, og igangsætter en, en egentlig aflivning af alle mink i Danmark.

...”

har han forklaret, at han ikke så pressemødet den 4. november 2020. Han har efterfølgende set pressemødet. Hans opfattelse var, at statsminister Mette Frederiksen i sin tale meldte en politisk beslutning ud, og at man her startede et forløb, hvor der skulle sikres lovhjælp. Talen vedrørte også den daværende aflivningsindsats. Hans opfattelse var, at minkavlerne var klar over, at aflivning af mink i zone 3 var frivillig.

Forevist Birthe Schubarts mails af 4. november 2020 kl. 20.11 og kl. 22.08 til Paolo Perotti (Miljø- og Fødevareministeriet), som tillige blev sendt i kopi til blandt andet ham, Tejs Binderup, Hanne Larsen (Fødevarestyrelsen) og Nikolaj Veje (Fødevarestyrelsen), med Fødevarestyrelsens vurdering af, at der ikke i lov om hold af dyr var hjemmel til at kræve mink udenfor beskyttelseszonerne aflivet (tillægsekstrakt 3 s. 130 og ekstrakten s. 2625), har han forklaret, at han vidste, at Birthe Schubart var blevet bedt om at give en ny vurdering af hjemmelsspørgsmålet. Miljø- og Fødevareministeriet ønskede at være helt sikre på, at der ikke var hjemmel, idet deres holdning var blevet udfordret af Sundhedsministeriet. Miljø- og Fødevareministeriet var i kontakt med Justitsministeriet om en konklusion på, hvorvidt der var hjemmel i lov om hold af dyr. Han har en formodning om, at Henrik Studsgaard blev orienteret om Birthe Schubarts vurdering af hjemmelsspørgsmålet. Han stod ikke selv for at informere Henrik Studsgaard om dette.

Han deltog ikke i drøftelserne med Justitsministeriet vedrørende afklaringen af spørgsmålet om, hvorvidt der var hjemmel til at aflive alle mink. Han mener ikke, at han hørte om Justitsministeriets arbejdstese om, at der var hjemmel til at aflive alle mink. Denne arbejdstese var dog årsagen til, at der foregik drøftelser mellem Paolo Perotti og Justitsministeriet vedrørende hjemmelsspørgsmålet. Den 5. november 2020 blev det slået fast, at Justitsministeriet ikke kunne eller ville tilsidesætte Miljø- og Fødevareministeriets vurdering af, at der ikke var hjemmel til at kræve mink i zone 3 aflivet. Herefter var der en diskussion af, hvorvidt hjemlen skulle skabes i en ny lov eller i epidemiloven. Det endte med, at der skulle skrives en ny lov.

Adspurgt af sin bisidder, advokat Jacob Goldschmidt, har han forklaret, at han ikke havde nogen central funktion i trykprøvningen af, hvorvidt der var hjemmel til at kræve mink i zone 3 aflivet. Denne vurdering blev foretaget af juristerne i Fødevarestyrelsen.

Forevist passage fra gengivelsen af Paolo Perottis forklaring for kommissionen den 8. oktober 2021 vedrørende udarbejdelsen af lovforslaget (forklaringsdokumentet s. 123):

”...

Han har talt med Paolo Drostby, og Tejs Binderup fik budskabet fra Anne-Mette Lyhne Jensen i Justitsministeriet, og han satte dem i gang med at lave lovforslaget. Så de har været klar over, at der var et behov for at lave et lovforslag.

...”;

han har forklaret, at Tejs Binderup den 5. november 2020 om eftermiddagen gav ham besked om, at Miljø- og Fødevareministeriet skulle stå for at udarbejde et lovforslag, som kunne skabe hjemmel til aflivning af samtlige mink. Aflivningerne i zone 3 foregik på dette tidspunkt frivilligt. Minkavlerne var ikke i nogen vildfarelse omkring den manglede hjemmel. Minkavlerne havde ikke en opfattelse af, at myndighederne kunne tiltvinge sig adgang til minkfarme i zone 3 og aflive minkene. Der var i disse dage en diskussion mellem Finansministeriet og Justitsministeriet om, hvorvidt der var bevillingsmæssig hjemmel til tempobonus. For en sikkerheds skyld etablerede man derfor hjemmel til tempobonus i hastelovforslaget. Miljø- og Fødevareministeriet var bragt i tvivl om, hvorvidt der var hjemmel til tempobonus forud for vedtagelsen af L77. Han var inde over alle bestemmelser i L77. Landbrugsstyrelsen stod for overvejelserne om statsstøtte.

Han går ud fra, at der i disse dage var en løbende og direkte kontakt mellem minkavlerne og Fødevarestyrelsen på flere niveauer. Minkavlerne anmodede om meget præcise informationer for, hvordan de kunne opnå tempobonus. Han deltog ikke drøftelser med minkavlere eller København Fur i disse dage.

Adspurgt af kommissionen og forevist passage fra Fødevarestyrelsens talepine til brug for samtaler med minkavlere ”Telefonsamtaler om optælling af mink i raske besætninger” af 5. november 2020 (ekstrakten s. 2784):

”...

Talepinde

...

- Men det er nødvendigt at optælle din besætning for at kunne afklare en betaling – vi vil tælle både avlsdyr, øvrige mink, døde mink og de mink, som er sendt til pelsning (fx via følgeseddel)
- Det er naturligvis frivilligt om du vil lade en myndighedsperson komme ind på din besætning og foretage optællingen

...”;

har han forklaret, at han ikke så disse talepinde før de blev anvendt. Han fik oplyst, at minkavlerne i zone 3 fik besked både om, at aflivning af mink i zone 3, og hvorvidt man ville lade en myndigheds-person komme ind på sin farm i zone 3 var frivilligt. Dette fik han oplyst af Hanne Larsen og Camilla Brasch Andersen fra Fødevarestyrelsen.

Forevist passage fra gengivelsen af Henrik Studsgaards forklaring for kommissionen den 21. oktober 2021 (forklaringsdokumentet s. 364):

”...

Man kørte to parallelle spor, og man afventede ikke lovgivning. Man kørte i det frivillige spor. Adspurgt om man gjorde sig tanker om, hvad der ville ske, hvis der ikke kom lovgivning, forklarede han, at han personligt ikke var i tvivl om, at der ville være politisk opbakning til en lov om aflivning af alle mink. Både Miljø- og Fødevarerministeriet og København Fur var klar over, at en erstatning var på forventet efterbevilling.

...”;

har han forklaret, at han ikke ved, hvad ”det andet spor” refererede til. Det tyder på, at minkavlerne i zone 3 aflivede deres mink frivilligt. Tallet for aflivede mink i zone 3 viser, at ud af 4,2 millioner mink blev 4 millioner pelset.

Forevist passage fra gengivelsen af Sander Jacobsens forklaring for kommissionen den 27. januar 2022 (forklaringsdokumentet s. 1396):

”...

Minkbranchen havde ikke en opfattelse af, at minkavlerne frivilligt aflivede deres mink. Regeringen havde givet en ordre om, at alle mink skulle aflives, hvilket minkavlerne efterlevede. Han er ikke enig i Henrik Studsgaards opfattelse af myndighedernes syn på situationen. Hele minkerhvervet kan heller ikke genkende denne opfattelse. ...”;

har han forklaret, at det var hans opfattelse, at minkavlerne vidste, at det var frivilligt, hvorvidt avlerne ville aflive deres mink. På pressemødet den 4. november 2020 udmeldte regeringen blot en politisk beslutning. Daværende miljø- og fødevarerminister Mogens Jensen sagde på pressemødet den 4. november 2020, at man fortsatte aflivningsindsatsen som hidtil indenfor zonerne, og man appellerede til at minkavlerne bidrog. Dette opfattede han som frivillighed.

Forevist passage fra gengivelsen sin forklaring for kommissionen den 7. oktober 2021 (forklaringsdokumentet s. 177):

”...

Han tænkte ikke på, om man skulle stoppe noget af det, der foregik. Fødevarestyrelsen lavede jo på foranledning af København Fur et brev til minkavlerne om, hvordan de skulle forholde sig, hvis de ville opnå erstatning og tempobonus. Fødevarestyrelsen oplyste, at minkavlerne fik at vide, at det var frivilligt, om de ville aflive, hvis de befandt sig uden for de etablerede risikozoner.

...”;

har han forklaret, at Fødevarestyrelsen oplyste ham om, at Fødevarestyrelsen havde meddelt minkavlerne i zone 3, at det var frivilligt, hvorvidt de ville aflive deres mink.

Forevist passage fra gengivelsen af Hanne Larsens forklaring for kommissionen den 21. oktober 2021 (forklaringsdokumentet s. 529):

”...

I pressemeddelelsen havde man skrevet, at regeringen havde besluttet at aflive alle mink. De skulle sikre sig, at de med brevet var inden for rammerne af det, som regeringen havde besluttet. Hun anså det ikke som en mulighed for dem at moderere eller ændre den kommunikation, der kom fra regeringen.

...”;

har han forklaret, at brevet til minkavlerne af 6. november 2020 blev udarbejdet på minkavlernes eftertrykkelig anmodning. København Fur mente, at oplysninger på Fødevarestyrelsens hjemmesiden var utilstrækkelige, og København Fur var med til at formulere brevet, som indeholdt oplysninger om, hvordan minkavlerne skulle forholde sig, hvis de ønskede tempobonus. Han så ikke brevet af 6. november 2020 forud for afsendelsen. Han så brevet den 7. november 2020. Miljø- og Fødevareministeriet oplyste Fødevarestyrelsen om, hvad regeringens beslutning fra KU-mødet den 3. november 2020 gik ud på, herunder at alle mink skulle aflives. Han husker ikke, hvilke oplysninger Fødevarestyrelsen fik. Fødevarestyrelsen var bevidst om, at der ikke var hjemmel til at aflive mink i zone 3.

Forevist passage fra gengivelsen af Casper Lund Borchs forklaring for kommissionen den 29. oktober 2021 (forklaringsdokumentet s. 158):

”...

han vil tro, at det er hans samtale lørdag den 7. november 2020 ca. kl. 11.40 med Paolo Drostby, som omtales. Han kan ikke huske, om Paolo Drostby var så specifik om loven, som det er gengivet. Paolo Drostby spurgte primært ind til processen i forhold til Folketinget.

...”;

har han forklaret, Tejs Binderup eller Henrik Studsgaard bad ham om at orientere Statsministeriet om hastelovforslaget. Han havde ikke tidligere fremsendt et hastelovforslag, så han ringede til Casper Lund Borch den 7. november 2020 for at høre om processen herfor. Han havde en forventning om, at hans oversendelse af hastelovforslaget til Statsministeriet ville medføre, at lovforslaget ville gå videre op i Statsministeriet. Formålet med at fremsende hastelovforslaget til Statsministeriet var, at statsministeren skulle oversende notitsen om hastebehandlingen til Folketingets Forretningsudvalg. Han tænkte, at oplysningen om hastelovforslaget ville blive forelagt statsministeren og Barbara Bertelsen. Hans orientering af Casper Lund Borch skete overvejede telefonisk, men den foregik også via mail. Casper Lund Borch anviste, hvordan processen for fremsendelsen af hastelovforslaget skulle være. Casper Lund Borch var ikke overrasket over hans henvendelse. Casper Lund Borch orienterede ham om, at han ville lægge sagen op med henblik på, at statsministeren kunne godkende lovforslaget dagen efter.

Forevist passage fra Miljø- og Fødevareministeriets pressenotat af 7. november 2020 (ekstrakten s. 3126):

”...

Det er regeringens målsætning, at aflivningen af alle mink i Danmark skal være overstået den 16. november 2020.

...”;

og forevist udsnit af processen i Miljø- og Fødevarerministeriets sagsbehandlingssystem, hvor det fremgår, at han den 7. november 2020 godkendte det tidligere foreviste pressenotat (ekstrakten s. 3120):

”...

2020-11-07 15:25:48 Paolo Drostby (trin 1) godkender,
2020-11-07 15:33:01 Tejs Binderup (trin 2) godkender,

...”;

har han forklaret, at han læste presseberedskabet forud for godkendelsen. Presseberedskabet af 7. november 2020 indeholdt ikke en oplysning om, at der ikke var hjemmel til at gennemtvinge aflivning af mink i zone 3.

Forevist presseberedskab til daværende miljø- og fødevarerminister Mogens Jensen af 7. november 2020 (ekstrakten s. 3074):

”...

Notat: Budskaber til minister ang. aflivning af mink

- Det er regeringens målsætning, at aflivningen af alle mink i Danmark skal være overstået den 16. november 2020. I de syv kommuner i Nordjylland kommer det til at gå endnu hurtigere.
- Det er en kæmpe opgave for minkavlerne i Danmark og for myndighederne og derfor kan jeg selvfølgelig ikke love at målsætningen holder helt, men jeg ved fra både branchen og myndighederne at aflivningerne kører på højtryk.
- Det skal også gå hurtigt, for vi har 222 smittede besætninger og 334 besætninger i de zoner, som omgiver de smittede besætninger i hele landet.
- 170 af disse besætninger er allerede aflivet. Der er fuldt fart på aflivningerne i resten af besætningerne over hele landet.
- Regeringen yder en tempobonus på 20 eller 30 kr. pr. mink til avlerne for at aflive mink hurtigst muligt.
- Der ydes virkelig en prisværdig indsats fra utroligt mange mennesker for at komme i mål med denne opgave, som er så vigtig for vores folkesundhed. Det gælder både avlere, myndigheds personer og logistikpersoner.
- Jeg har stor tiltro til, at vi meget hurtigt kommer i mål med aflivningerne i de syv nordjyske kommuner. Aflivninger i resten af landet vil hurtigt følge efter, så vi kan komme i mål inden den 16. november 2020.
- Jeg er meget taknemmelig for det samarbejde vi oplever fra minkavlerne. Trods den dystre situation har de virkelig taget en vanskelig opgave på sig.
- Mange er trådt til. Med både forbrændingsanaltaler og destruktionsanstalter, som tager sig af døde mink, men der bliver også gravet huller på til opbevaring af døde mink.

...”;

har han forklaret, at Mogens Jensen i hvert fald i skriftsporet blev bekendt med, at der manglede hjemmel til aflivning af mink i zone 3 den 7. november 2020. Han ved, at Mogens Jensen talte med Søren Andersen umiddelbart inden eller efter pressemødet den 7. november 2020. Han deltog ikke i briefinggen af Mogens Jensen. Han havde en forventning om, at Mogens Jensen vidste, at der på dette tidspunkt var et hastelovforslag på vej. Hele hierarkiet i Miljø- og Fødevarerministeriet vidste, at der var et hastelovforslag på vej. Han havde endvidere ringet til Søren Andersen om formiddagen den 7. november 2020 og oplyst ham om, at Søren Andersen skulle oplyse Mogens Jensen om, at ministeren skulle ringe rundt til de politiske ordførere for at sikre sig tilslutning til hastelovforslaget. Han mener, at det fremgik af talepindene til presseberedskabet, at minkavlerne selv medvirkede til aflivningerne,

og på dette tidspunkt havde de en forventning om, at lovforslaget ville være blevet vedtaget i løbet af nogle få dage. Han tror derfor ikke, at han var fokuseret på den manglende hjemmel, da han læste beredskabet til pressemødet den 7. november 2020. Han husker ikke, at han havde nogen drøftelser med Henrik Studsgaard om presseberedskabet. Han regnede med, at hjemmelen ville være på plads den 10. november 2020.

Forevist passage fra gengivelsen af Søren Andersens forklaring for kommissionen den 20. november 2021 vedrørende den 7. november 2020 (forklaringsdokumentet s. 943):

”...

Lørdag den 7. november 2020 var der pressemøde, og forud herfor blev han orienteret af Paolo Drostby om, at der kom en sag op, og at Mogens Jensen derfor skulle være til rådighed i weekenden. Han fik ikke at vide, hvilken sag det drejede sig om. Han orienterede Mogens Jensen herom efter pressemødet om lørdagen, herunder om at ministeren søndag skulle ringe til ordførerne. Han vidste fortsat ikke, hvad lovforslaget vedrørte, og det gjorde Mogens Jensen ligeledes ikke.

Han oplevede ikke efter samtalen med Paolo Drostby, at det hastede med at orientere Mogens Jensen, og han vurderede, at det var bedst at give ministeren ro til at forberede sig til pressemødet og først tale med ham efterfølgende om Paolo Drostbys henvendelse.

...”

har han forklaret, at det ikke ville give nogen mening, at han ringede til Søren Andersen, som var særlige rådgiver for Mogens Jensen, på en lørdag uden at han samtidig forklarede, hvad den hastende sag vedrørte. Det var nødvendigt, at Mogens Jensen sikrede sig tilslutning til, at man overhovedet kunne fremsætte hastelovforslaget, og her var det imperativt, at Mogens Jensen ringede til ordførerne for at sikre sig opbakning hertil. Hele hans hensigt med at ringe til den særlige rådgiver og oplyse om hastelovforslaget var, at han havde en forestilling om, at Søren Andersen skulle hjælpe Mogens Jensen med kontakten til ordførerne, og han (Paolo Drostby) oplyste derfor Søren Andersen om, at sagen vedrørte et hastelovforslag, som skulle sikre hjemmel til at kræve mink i zone 3 aflivet.

Forevist passage fra gengivelsen af Mogens Jensens forklaring for kommissionen den 11. november 2021 vedrørende presseberedskabet til pressemødet den 7. november 2020 (Forklaringsdokumentet s. 420):

”...

Forevist notat af 6. november 2020 om ny aflivningsstrategi for mink (tillægsekstrakt 4 s. 317):

”...

Der har ikke tidligere været en aflivningsstrategi for raske besætninger uden for zoner, hvorfor ovenstående er nyt og derfor mangler juridisk afklaring. Der arbejdes i departementsregi på et nyt lovforslag, som forventeligt bliver behandlet tirsdag d. 10. november 2020.

...”

har han forklaret, at han fik materialet efter pressemødet lørdag den 7. november 2020. Han ville forvente, at der kom en orientering til ham om det. Det drejede sig også om tempobonus. Han vil ikke tro, at det drejede sig om, at der ikke var lovhjemmel.

...”

har han forklaret, at det havde været bedre, hvis Mogens Jensen i presseberedskabet havde fået oplyst, at der manglede hjemmel til at kræve mink i zone 3 aflivet. Pressemødet handlede primært om minkavlernes egen indsats og den efterfølgende kompensation. Han ved ikke, hvem der tog initiativ til pressemødet den 7. november 2020.

Forevist udsnit af godkendelsesprocessen i Miljø- og Fødevareministeriets sagsbehandlingssystem af et brev til minkavlerne (tillægsekstrakt 4 s. 312):

”...

Godkendelse

Aktinformation

Akttitel: Brev til minkavlere og ny aflivningstaregi

Akt id: 5490076

Godkendelsesinformation

Godkendelsestype: §20-spørgsmål

Oprettet: 07-11-2020 13:18:21

Startdato: 07-11-2020 13:34:19

Frist: 07-11-2020 14:00:00

Afsluttet: 07-11-2020 15:14:42

Ansvarlig

Victoria Lin Vest Løvdal (Sagsbehandler, Fødevarer og Veterinær), Status:

Trin 1

Paolo Drostby (Kontorchef, Fødevarer og Veterinær), Status: godkendt

Kopimodtagere:

Katja Goodhew (Sagsbehandler, Fødevarer og Veterinær),

Trin 2

Tejs Binderup (Afdelingschef, Departementet), Status: godkendt

Kopimodtagere:

Søren Andersen (Særlig rådgiver, FVM Minister- og Ledelsessekretariat),

Trin 3

Henrik Studsgaard (Departementschef, Minister- og Ledelsessekretariat), Status: godkendt

Trin 4

Mogens Jensen (Fødevareminister, FVM Minister- og Ledelsessekretariat), Status: godkendt

Kommentar: Mogens Jensen har godkendt godkendelsen den 07-11-2020 kl. 14:54

...”

har han forklaret, at dette var en relativ hurtig godkendelsesprocedure. Der var tale om et brev, som tidligere var blevet drøftet mellem veterinærdirektøren og Henrik Studsgaard.

Forevist sms-korrespondance mellem Mette Frederiksen og Mogens Jensen den 9. november 2020 (tillægsekstrakt 10 s. 182):

”...

[Mette Frederiksen kl. 22:49:] ”Hej Mogens. Hvornår og hvordan bliver du gjort opmærksom på den manglende lovhjemmel?”

[Mogens Jensen kl. 23:01:] ”Hej Mette, Jeg kan ikke lige på stående fod sige præcis hvornår men jeg mener det var torsdag (og det checker jeg lige op på) men jeg har fået at vide at mine folk - op til regeringsbeslutningen - gjorde justitsministeriet opmærksom på at man ikke mente der var hjemmel i lov om dyrehold til at slå ned udenfor zonerne. Det var JM uenig i og derfor foregik der afklaring af dette frem til torsdag.”

...”;

har han forklaret, at han hverken direkte eller indirekte stod for at orientere Mogens Jensen om, at der manglede lovhjemmel til aflivning af mink i zone 3. Han orienterede ligeledes ikke Mogens Jensen herom torsdagen den 5. november 2020. Han havde efterfølgende en direkte mailkorrespondance med Mogens Jensen om, hvornår Mogens Jensen var blevet orienteret om den manglende hjemmel.

Forevist mailkorrespondance mellem Tejs Binderups og Henrik Studsgaard af 10. november 2020 kl. 00.47 med emnet ”Talelinje” som videresendes til blandt andet Mogens Jensen og Søren Andersen (ekstrakten s. 3763, 3765 og 3767):

”...

Fra: Tejs Binderup ...
 Dato: 10. november 2020 kl. 00.47.33 CET
 Til: Henrik Studsgaard ..., Søren Andersen ...
 Emne: Talelinje

...

Vi har begået fejl. Der er ikke lovhjemmel til at kræve aflivning af mink udenfor 7,8 km zonerne på nuværende tidspunkt og det skal der være i vores lovgivning før vi kan kræve aflivning der. Derfor er det en fejl, at vi ikke har fået skrevet direkte i brevet til minkavlerne, at der er tale om en opfodring til avlerne udenfor 7,8 km zonen til at aflive deres mink. Det er jeg ked af og det beklager jeg mange gange.

...

Hvornår vidste du, at der ikke var hjemmel til at påbyde nedslagning uden for zonerne?

Miljø- og Fødevarerministeriet får torsdag d. 5. november, i dialog med Justitsministeriet, afklaret, at der ikke vurderes at være hjemmel til at påbyde nedslagning uden for zonerne, og at der skal et hastelovforslag til. Samme dag bliver jeg orienteret herom.

...

From: Henrik Studsgaard ...
Sent: 10. november 2020 01:07
To: Tejs Binderup
Subject: Re: Talelinje

...

På pressemødet onsdag var jeg ikke klar over den manglende hjemmel. Det blev jeg torsdag og derfor ærger det mig da dobbelt op, at vi i ministeriet fredag får udsendt det omtalte brev til avlerne. Det er er rigtig ked af og vi vil i det videre gøre alt hvad vi kan for at rette op på fejlen.

...

Til: Mogens Jensen; Søren Andersen; Bjarke Kamstrup; Tejs Binderup
Cc: Henrik Studsgaard
Emne: Fwd: Talelinje
Dato: 10. november 2020 01:19:47
 Kære alle 4
 Hermed bud på talelinje fra Tejs og mig til vores møde i morgen tidlig.

...”;

har han forklaret, at det ikke var ham, der direkte orienterede Mogens Jensen om den manglende hjemmel. Det naturlige ville være, at Tejs Binderup eller Henrik Studsgaard stod for at orientere Mogens Jensen om dette. Den særlige rådgiver Søren Andersen kunne ligeledes have stået for at orientere Mogens Jensen.

Forevist Søren Andersens mail af 10. november 2020 kl. 07.01 til Martin Justesen med emnet ”Linje til mink” (ekstrakten s. 3774):

”...

Fra: Søren Andersen

Til: Martin Justesen

Emne: Linje på mink

Dato: 10. november 2020 07:01:40

...

På pressemødet onsdag var jeg ikke klar over den manglende lovhjemmel. Det blev jeg fredag og derfor ærger det mig da dobbelt op, at vi i ministeriet fredag får udsendt det omtalte brev til avlerne. Det er jeg er rigtig ked af og vi vil i det videre gøre alt hvad vi kan for at rette op på fejlen.

...”

har han forklaret, at han ikke har en forklaring på, hvordan datoen, for hvornår Mogens Jensens fik besked om den manglende lovhjemmel, blev ændret fra torsdag den 5. november 2020 til fredag den 6. november 2020.

Forevist Mogens Jensens mail af 10. november 2020 kl. 08.18 til blandt andet Henrik Studsgaard, Tejs Binderup og Søren Andersen (ekstrakten s. 3770):

”...

Den 10. nov. 2020 kl. 08.18 skrev Mogens Jensen ...:

Forslag til ændringer understreget her nedenfor

Dbh

Mogens

...

På pressemødet onsdag var jeg ikke klar over den manglende lovhjemmel. Det blev jeg sidst på ugen og derfor ærgrer det mig, at vi i ministeriet fredag får udsendt det omtalte brev til avlerne. Det er jeg er rigtig ked af og vi vil i det videre gøre alt hvad vi kan for at rette op på fejlen.

...

Hvorfor har du ikke fået oplysningen om, at der mangler lovhjemmel tidligere.

Jeg er ikke blevet orienteret om den manglende lovhjemmel af mit ministerium før fredag. Jeg må konstatere, at denne proces er gået rigtig stærkt, og så kan der ske fejl og det er der sket. Men samlet set er det naturligvis overordnet mit ansvar som minister, hvad der foregår i mit ministerium.

...”

har han forklaret, at han ikke har noget bud på, hvorfor datoen for orienteringen af Mogens Jensen blev ændret.

Forevist Bjarke Kamstrups mail af 10. november 2020 kl. 09.47 til Søren Andersen, Tejs Binderup og Henrik Studsgaard med emnet ”SV: Nødvendigt beredskab” (ekstrakten s. 3801-3802):

”...

Fra: Bjarke Kamstrup

Sendt: 10. november 2020 10:10

Til: Søren Andersen ...; Tejs Binderup ...; Paolo Drostby ...; Henrik Studsgaard ...

Emne: SV: Nødvendigt beredskab

Hvad med:

Jeg var ikke bekendt med, at der manglede lovhjemmel onsdag, da vi afholdt pressemøde. Jeg er dog blevet gjort bekendt med, at man i ministeriet ikke mente man kunne afvente ny lovgivning, inden man meldte ud til minkavlerne fredag. Det er den udmelding, citatet henviser til. Det var et stort ønske fra minkerhvervet at der blev meldt hurtigt ud til avlerne.

...

Fra: Bjarke Kamstrup

Sendt: 10. november 2020 09:47

Til: Søren Andersen ...; Tejs Binderup ...; Paolo Drostby ...; Henrik Studsgaard ...

Emne: Nødvendigt beredskab

Kære alle fire

Der er efterhånden en del, der er begyndt at sammenligne citatet fra i søndags med udmeldingen i dag.

I søndags sagde vi:

"Det er en alvorlig situation vi står i. Og regeringen har vurderet, at der i denne alvorlige situation skal handles hurtigt. Regeringen har derfor meldt ud, at alle mink i landet skal aflives af hensyn til folkesundheden. Regeringen har besluttet, at detastede, situationens alvor taget i betragtning.

Derfor har man vurderet, at man ikke kunne afvente ny lovgivning, inden man meldte dette ud.

Regeringen har skrevet rundt til de enkelte minkfarmere med en opfordring til at påbegynde aflivninger, og parallelt hermed arbejdet på at tilvejebringe det nødvendige lovgrundlag til om nødvendigt at påbyde dette - herunder også så minkavlerne kan få den nødvendige kompensation. Det er der nu dialog med ordførere og partier om, og derfor er et nyt lovforslag under udarbejdelse."

Det betyder jo, at vi vidste det, da vi meldte ud? Hvorfor forklarer vi forskellen? Svar haster! Vi kan ikke lave flere interviews, før vi har svar på det.

...";

har han forklaret, at han tror, at det refererede til, at der var behov for, at man hurtigt meldte ud til minkavlerne, hvordan de skulle forholde sig i forhold til deres egen aflivning og kompensation. Minkavlerne efterspurgt retningslinjer inden hastelovforslaget var blevet vedtaget.

Forevist sms-korrespondance mellem Søren Andersen og Martin Justesen den 10. november 2020 (tillægsekstrakt 6 s. 660-661):

"...

[Søren Andersen kl. 06.14]: Vores DC synes, vi skal sende Mogens ud på News her til morgen og tage den. Hvad tænker du? Hvis det er det, der skal til, så gør vi selvfølgelig det. Men kan sgu ikke helt gennemskue, om det gir mening lige nu

[Martin Justesen kl. 06.16]: Det tænker jeg umiddelbart er fint. Men hold den lige til vi har mødtes. Tre ting vigtige;

- 1) helt ned at bide i græsset, det er en klokkeklar fejl (og ikke kun et spg om kommunikation)
- 2) vi kan ikke påstå det bare var en opfordring osv. Blive på fejl.
- 3) Mogens må tage den - ikke noget med "regeringen".

...";

har han forklaret, at det ikke er usædvanligt, at særlige rådgivere sparrer med hinanden om sådanne ting.

Forevist mailkorrespondance mellem ham og Mogens Jensen den 11. november 2020, som tillige er sendt i kopi til Søren Andersen (ekstrakten s. 4075):

”...

Den 11. nov. 2020 kl. 23.57 skrev Mogens Jensen ...:

Hej Paolo,

Har som nævnt kigget min Inbox igennem og her bliver jeg orienteret lørdag den 7.11 kl. 18.31, hvilket passer med F2. Og blev mundtligt varslet af Søren efter pressemødet lørdag.

Dbh

Mogens

...

Den 9. nov. 2020 kl. 23.44 skrev Paolo Drostby ...:

Kære Mogens

Jeg har genbesøgt KU-sagen, og Tejs' beskrivelse herunder under 'tidslinje' er spot on, bortset fra at forberedelsen af KU var 3. November. Det var ikke en del af KU-sagen, at det skulle besluttes, at alle dyr straks skulle slås ned. Du har formentlig fået besked torsdag den 5. hvor vi satte i værk med at lave lovforslaget.

Vh Paolo

...”,

har han forklaret, at Mogens Jensen havde bedt ham om at tjekke, hvornår Mogens Jensen var blevet orienteret om den manglende hjemmel. Han havde forud for dette skrevet, at Mogens Jensen formentlig var blevet orienteret om den manglende lovhjemmel torsdag den 5. november 2020. Han gik ud fra, at Mogens Jensen blev orienteret om den manglende lovhjemmel den 5. november 2020, idet det her stod klart, at der skulle udarbejdes et hastelovforslag i Miljø- og Fødevareministeriet. Han drog derfor den slutning, at ministeren her var blevet orienteret.

Forevist medlem af Folketinget Rasmus Jarlovs mail af 15. november 2020 kl. 19.07 til Statsministeriet, Miljø- og Fødevareministeriet, Martin Justesen og Barbara Bertelsen med emnet ”Åbent brev til stats- og fødevareministeren fra de borgerlige partier” (tillægsekstrakt 11 s. 256-257):

”...

Fra: Rasmus Jarlov

Til: Statsministeriet; Martin Justesen; Barbara Bertelsen; Miljø- og Fødevareministeriets Departement

Emne: Åbent brev til stat- og fødevareministeren fra de borgerlige partier

Dato: 15. november 2020 19:07:24

Vedhæftede filer: Brev til statsministeren.pdf

Kære stats- og fødevareminister,

Hermed det åbne brev til jer begge på vegne af de borgerlige partier som omtalt i pressen i dag.

mvh.

Rasmus Jarlov

...

Kære statsminister og fødevareminister,

Stop omgående med at presse avlere til at aflive usmittede minkbesætninger udenfor risikozonerne. Regeringen omgår efter vores opfattelse fortsat loven, og derved fortsætter den ulovligt beordrede aflivning af usmittede minkbesætninger udenfor risikozonerne. Der er derfor behov for, at I omgående skrider ind.

...”,

har han forklaret, at han så Rasmus Jarlovs brev. Hastelovforslaget var på dette tidspunkt ikke blevet til noget, og det stod helt klart for minkavlerne, at det var frivilligt for minkavlerne i zone 3, hvorvidt de ville aflive deres mink. Han overvejede ikke, hvorvidt der var behov for yderligere information til minkavlerne. Det var almindelig kendt, at der ikke kunne skabes lovhjemmel ved en hastebehandling af lovforslaget.

Forevist Søren Andersen mail af 15. november 2020 kl. 15.54 til Bjarke Kamstrup, som tillige er sendt i kopi til blandt andet Tejs Binderup og Paolo Drostby, med emnet ”Re: Blå partier vil have aflyst tidsfrist for hurtig aflivning af mink” (tillægsekstrakt 3 s. 163):

”...

Fra: Søren Andersen

Til: Bjarke Kamstrup

Cc: Tejs Binderup; Paolo Drostby; Lisa Ryge Ioannou

Emne: Re: Blå partier vil have aflyst tidsfrist for hurtig aflivning af mink

Dato: 15. november 2020 15:54:28

Vedhæftede filer: mime-attachment.jpg

Skal selvfølgelig cleares med Stm, men kan det ikke være en linje i denne retning:

Det er stadig regeringens ambition at få aflivet alle mink af hensyn til folkesundheden. Vi ser stadig, at minkfarme bliver smittet med covid-19 og at smitten breder sig rundt i landet.

Sundhedsmyndighedernes vurdering er stadig, at et stort reservoir med smitte, er bekymrende og til fare for folkesundheden. Vi kigger gerne på at skubbe deadline for tempobonus, så længe det er sundhedsmæssigt forsvarligt, men det kræver at der kan nås en aftale om erstatning til minkavlerne ved forhandlingsbordet.

...”,

har han forklaret, at man på dette tidspunkt var ved at etablere hjemmel til udbetaling af tempobonus til minkavlerne, men man havde ikke udbetalt nogen penge endnu. Formålet med at forlænge fristen for tempobonus var at sikre, at flere minkavlere kunne opnå tempobonus.

Forevist passage fra Miljø- og Fødevareministeriets pressemeddelelse af 15. november 2020 (ekstrakten s. 4452-4453):

”...

Regeringen har noteret sig, at der er et stort ønske om at få udsat fristen for aflivning af alle mink under tempo-bonus ordningen, og vil derfor rykke fristen fra den 16. til den 19. november 2020.

...

Det vil kræve hjemmel i lovgivningen af udbetale tempobonusen. Regeringen forhandler i øjeblikket med Folketingets partier om erstatning til minkavlerne, herunder tempo-bonus.

...”,

har han forklaret, at han ikke husker, hvorvidt han rådgav Mogens Jensen i forbindelse med denne pressemeddelelse. Det var minkavlerne, der ønskede en forlængelse af tidsfristen for tempobonus. Man var på dette tidspunkt ret sikre på, at der var parlamentarisk flertal for at sikre minkavlerne tempobonus og økonomisk kompensation.

Forevist passage fra transskriberet version af Miljø- og Fødevarerudvalgets åbne samråd med daværende miljø- og fødevarerminister Mogens Jensen den 11. november 2020 (ekstrakten s. 3965 og 3984):

”...

Transskription – Samråd d. 11/11-20

Transskribering 11/11-2020 kl. 13: Åbent samråd i Miljø- og Fødevarerudvalget om håndtering af coronasmitte blandt mink

...

Rasmus Jarlov:

...

Hvis man går ind på Fødevarerstyrelsens hjemmeside – lige nu – så ligger der stadigvæk en historie om, at alle mink skal aflives, at regeringen har besluttet at alle mink i Danmark skal aflives. Hvorfor er det ikke blevet rettet? Hvorfor har man ikke sendt et brev ud til avlerne om, at den ordre er trukket tilbage? Man har sendt det identiske brev ud, hvor man blot lige har rettet en enkelt formulering, hvor der blot står, at nu er det en opfordring, hvor der tidligere stod, at det er en ordre. Men i praksis så har man stadig den ordre ude til avlerne om, at de skal aflive deres dyr, og der er stadigvæk millioner af dyr, der bliver aflivet, fordi regeringen ikke klart har udskudt tidsfristerne og ikke har givet avlerne vished om, at de ikke bliver dårligere stillet økonomisk. Hvorfor sørger ministeren ikke for, omgående nu, at sige til avlerne ”I behøver ikke at aflive jeres raske besætninger uden for risikozoner og I bliver ikke dårligere stillet økonomisk”.

...”;

har han forklaret, at det var hans opfattelse, at det var almindelig kendt, at det var frivilligt for minkavlerne i zone 3, hvorvidt de ville aflive deres mink. Dette mener han også fremgik af samrådstalen og af de svar, som Mogens Jensen gav på samrådet den 11. november 2020. Han havde ikke en tanke om, at man på dette tidspunkt skulle informere minkavlerne om yderligere.

Adspurgt af sin bisidder, advokat Jacob Goldschmidt, har han forklaret, at han den 4. november 2020 ikke var i tvivl om, at der manglede hjemmel til at aflive alle mink. Denne opfattelse ændrede sig på intet tidspunkt. Det var Sundhedsministeriet og Justitsministeriet, som begyndte at skabe tvivl om, hvorvidt der alligevel var hjemmel. Han gik ud fra, at ministrene på KU-mødet den 3. november 2020 vidste, at der ikke var hjemmel til at aflive alle mink. Det var ligeledes hans opfattelse, at Kopenhagen Fur vidste, at der manglede hjemmel til at aflive alle mink. Kopenhagen Fur havde et detaljeret kendskab til lovgivningen om mink. Der var ingen, der på noget tidspunkt i perioden satte spørgsmålstegn ved, at der ikke var hjemmel. Der var en intern diskussion på embedsmandsniveau om, hvorvidt der var hjemmel. Casper Lund Borch var ikke overrasket over, at der manglede hjemmel, og han fik næsten opfattelsen af, at Casper Lund Borch ventede på hans opkald. Statsministeriet vendte på intet tidspunkt tilbage til ham med overraskelse over hans henvendelse om hastelovforslaget. Sagsbehandlingen fra om morgenen den 4. november 2020 og frem foregik hurtigt og eksemplarisk i Miljø- og Fødevarerministeriet. Formuleringerne i brevet til minkavlerne af 6. november 2020 kunne dog have været anderledes.

Adspurgt af sin bisidder, advokat Jacob Goldschmidt, og forevist tabel fra Miljø- og Fødevarerministeriets notat af 28. oktober 2021 ”Data for aflivning af mink” (tillægsekstrakt 6 s. 690):

”...

Antal mink, som blev aflivet dagligt fra 1. november:

Antal aflivede dyr fra 1. november og året ud

Dato for afsluttet aflivning	Zone 1	Zone 2	Zone 3	Total
1. november 2020	14.178	68.029		82.207
2. november 2020	95.475	41.895		137.370
3. november 2020	40.392	15.744		56.136
4. november 2020	80.376	37.696		118.072
5. november 2020	62.159	22.391		84.550
6. november 2020	187.610	167.497	38.400	393.507
7. november 2020	124.865	167.079		291.944
8. november 2020	211.213	160.599	9.677	381.489
9. november 2020	721.103	402.967	95.753	1.219.823
10. november 2020	591.289	232.147	45.882	869.318
11. november 2020	189.110	426.050	141.470	756.630
12. november 2020	318.742	775.991	44.020	1.138.753
13. november 2020	366.048	885.700	347.104	1.598.852
14. november 2020	139.290	804.735	475.628	1.419.653
15. november 2020	355.393	600.368	807.031	1.762.792
16. november 2020	408.252	726.183	1.109.515	2.243.950
17. november 2020	251.842	223.859	20.549	496.250
18. november 2020	131.159	103.015	239.748	473.922
19. november 2020		10.025	609.424	619.449
24. november 2020			13.344	13.344
1. december 2020			18.857	18.857
3. december 2020			14.514	14.514
Total	4.288.496	5.871.970	4.030.916	14.191.382

...”,

har han forklaret, at det var hans opfattelse, at det var minkavlerne, der bad om udsættelse af tidsfristen for tempobonus, så de sidste mink kunne blive aflivet indenfor fristen. Fødevarerstyrelsen oplyste ham om, at minkavlerne havde fået besked om, at det var frivilligt, hvorvidt minkavlere i zone 3 ville aflive deres mink.

Adspurgt af sin bisidder, advokat Jacob Goldschmidt, og forevist tabel i Miljø- og Fødevarerministeriets notat ”Oplysninger om antal aflivede mink” af 2. december 2021 (tillægsekstrakt 11 s. 2):

”...

Tabel 1. Antal aflivede mink opgjort på zoner, destruerede henholdsvis pelsede og hvem der har aflivet (mio.)

	Zone 1	Zone 2	Zone 3	I alt
Sendt til destruktion, i alt	4,2	3,8	0,2	8,2
- Myndighedsaflivning	1,2	0,0	0,0	1,2
- Ejer aflivning	3,0	3,8	0,2	7,0
Pelset, i alt	0,7	2,7	4,0	7,4
Aflivet, i alt	4,9	6,5	4,2	15,6

...”,

har han forklaret, at de fleste mink i Danmark skulle have været pelset i løbet af 14 dage efter regeringens beslutning på KU-mødet den 3. november 2020. Der var hjemmel til at udbetale kompensation for aflivning af mink i zone 1 og zone 2. På smittede besætninger blev der ydet erstatning på 20 procent af driftstabet, mens der på ikke-smittede besætninger blev ydet erstatning på 100 procent af driftstabet, idet man betragtede aflivning af ikke-smittede dyr som et ekspropriationslignende tiltag.

Adspurgt af advokat Anders Valentiner-Brandt, bisidder for Nikolaj Veje, har han forklaret, at man ikke bare kan deltage i et regeringsudvalgsmøde. Dette er forbeholdt de faste deltagere og særligt inviterede. Han har aldrig selv deltaget i et KU-møde.

Adspurgt af advokat Jacob Aas, bisidder for Anne-Mette Lyhne Jensen, og forevist Morten Holland Heides mail af 7. november 2020 kl. 23.14 med emnet ”Aflivning af mink” (ekstrakten s. 3167):

”...

Fra: Morten Holland Heide
Til: Charlotte Røgild Knudsen; Paolo Drostby
Cc: Mads Møller Langtved; Camilla Marta Giordano
Emne: Aflivning af mink
Dato: 7. november 2020 23:14:31
Vedhæftede filer: image001.gif

Kære Paolo og Chalotte

Som opfølgning på det møde, vi havde tidligere i dag om lovforslaget, så skal I lige være opmærksomme på, at det er vigtigt, at minkavlerne forud for deres eventuelle beslutning om frivilligt at aflive mink får klar besked om, at en pligt til at aflive pt. kun gælder for smittede minkfarme og minkfarme i risikozonerne. Minkavlerne bør naturligvis få at vide, at der ikke uden for disse situationer kan stilles krav om aflivning, idet dette forudsætter, at Folketinget vedtager lovforslaget herom, hvorefter pligten vil gælde fra tidspunktet for lovens ikrafttræden. Det står dem frit for at aflive, men de bør selsagt træffe denne beslutning på et oplyst grundlag, og man kan nok ikke fortænke dem i at være lidt forvirrede herom i lyset af den måde, der, så vidt vi ved, hidtil er blevet kommunikeret offentligt om aflivningen. Det er muligt, at de under alle omstændigheder ville aflive deres mink nu for at pelse, men kendskab til reglerne er jo under alle omstændigheder så relevant i forhold til avlsdyrene. Hvis sådan vejledning ikke gives på nuværende tidspunkt, bør I tage fat i Fødevarestyrelsen herom.

...”,

har han forklaret, at her blev det problematiseret, om minkavlerne overhovedet var klar over, at minkavlere i zone 3 ikke havde pligt til at aflive deres mink. Det var hans opfattelse, at minkavlerne i zone 3 vidste, at det var frivilligt, hvorvidt de ville aflive deres mink.

Adspurgt af kommissionen har han forklaret, at det i efteråret 2020 i Justitsministeriet var almindelig kendt, at der ikke var hjemmel til at aflive alle mink. Han husker ikke, hvorvidt det var justitsministeren eller justitsministeriets departementschef, der deltog i CU-mødet den 1. oktober 2020. Han har forud for den 1. oktober 2020 haft samtaler med både Finansministeriet og Sundhedsministeriet om, at der ikke var hjemmel til at aflive alle mink i Danmark. Han mener ikke, at han i oktober 2020 havde samtaler med personer fra Justitsministeriet eller Statsministeriet om den manglende hjemmel.

Adspurgt af sin bisidder, advokat Jacob Goldschmidt, og forevist passage fra brev til alle minkavlere i Danmark II af 10. november 2020 (ekstrakten s. 1169 og 1171):

”...

Kære minkavler

Situationen ændrer sig meget hurtigt lige nu, derfor har det været nødvendigt at præcisere og ændre i det brev vi sendte ud fredag den 6. november.

Fødevarestyrelsen beklager meget, at det i brevet ikke fremgik, at der for raske minkfarme, der befinder sig længere væk end 7,8 km fra en smittet besætning, var tale om en opfordring til aflivning hurtigst muligt af hensyn til folkesundheden.

Regeringen har meldt ud, at alle mink i landet skal aflives af hensyn til folkesundheden. Det er vigtigt, at aflivningen foregår hurtigst muligt. Regeringen er derfor i fuld gang med at etablere de nødvendige hjemler til at påbyde aflivning uden for zonerne, til at udbetale de besluttede tempobonusser samt yde erstatning og kompensation til de berørte minkavlere.

...

Bonus for hurtig aflivning

Du får 20 kr. i tempo-bonus pr. mink ved, at minkene i farmen er aflivet senest den 16. november (10 dage efter startdatoen, som tæller fra den 6. november 2020). Hvis du ikke selv afliver dine mink, vil myndighederne, når hjemmel hertil er tilvejebragt, stå for aflivningen. Når myndighederne afliver dine mink, vil du ikke modtage tempobonus på 20 kr./mink.

...”

har han forklaret, at København Fur godt vidste, at der var mulighed for, at regeringen ikke kunne skaffe et flertal i Folketinget for lovforslaget, som skulle sikre kompensation og tempobonus til minkavlerne. København Fur var naturligvis interesseret i, at der blev skabt hjemmel til udbetaling af tempobonus og kompensation.

Barbara Bertelsen – fortsat

Barbara Bertelsen har – under fortsat afhøring i kommissionen den 1. april 2022 – fået forevist passage fra gengivelsen af sin forklaring for kommissionen den 18. november 2021 vedrørende ØU-mødet den 30. september 2020 (forklaringsdokumentet s. 1104-1105):

”...

På ØU-mødet var det netop denne inddæmningsstrategi, som blev besluttet. Hun kan ikke huske, hvordan ordene faldt fra sundhedsminister Magnus Heunicke på ØU-mødet, men hun ønsker at henlede kommissions opmærksomhed på indholdet af coveret til ØU-mødet, hvori Statens Serum-instituts bekymring blev gengivet

...

Hun mener, at alle havde ordet på ØU-mødet, og hun gjorde udtrykkeligt opmærksom på, at medlemmerne skulle læse bilaget fra Statens Seruminstitut. Hun advarede om indholdet. Det sagde hun meget klart. Det var finansministeren, som ledte mødet. Hun mener ikke, at der var nogen som flagede et scenarie om aflivning af alle mink.

...”;

og forevist passage fra transskriberet version af Magnus Heunickes noter fra ØU-mødet den 30. september 2020 (tillægsekstrakt 9 s. 205-208):

”...

BB

Vigtigt at vi ikke kommer på bagkant

- Akut

...

BB

SSI risiko for hele vaccineprotokollen

Relativt alvorlig [ikke læsbart] spikeprotein

Vil ingen tilgivelse være

...

Mink særligt: utrolig modtagelig for virus. Potentiel fare for folkesundheden! Potentiel fare for vacciner worldwide så ikke kun DKøkonomi, hele verden.

Wammen

Dybt alvorlig sag.

Risiko er fuldstændig uoverskuelig.

Hvis man kan undgå at slå alle mink ned, så er regning 3-15 mia. kroner, et legitimt hensyn.

...

Wammen

Potentielt så alvorlig for DK og ude i verden.

Vi er nødt til afklaring af sundhedsmæssig del klar i morgen. Sættes i værk øjeblikkeligt. Ikke udelukke at slå samtlige mink ned.

...”;

har hun forklaret, at passagen, om at de ikke kom på bagkant, ikke vedrørte coronasmitte blandt mink, men det foregående dagsordenspunkt. Magnus Heunickes noter fra ØU-mødet den 30. september 2020 stemmer overens med hendes hukommelse af det passerede på mødet. På mødet flagede hun Statens Serum Instituts risikovurdering, men hun mener ikke, at de på mødet drøftede scenarier, hvor alle mink skulle aflives. ØU-mødet handlede netop om at undgå, at man kom derhen, hvor det blev nødvendigt at aflive alle mink. Der var dog en drøftelse af, at man skulle være beredt på et worst case-scenarie, som omfattede aflivning af alle mink. Man var ikke der, hvor at man drøftede, at alle mink skulle aflives. Fokus var på, at få stoppet smittespredningen blandt mink, så man kunne undgå worst case-scenariet.

Hun deltog i ØU-mødet den 30. september 2020, men der stod intet i ØU-sagen om, at det ville kræve ny lovgivning, hvis alle mink skulle aflives. Dette fremgår af CU-sagen af 1. oktober 2020, men det møde deltog hun ikke i. Med det antal møder, som ministre og departementschefer deltager i hver eneste dag på allehånde områder, og med den enorme papirmængde, der knytter sig til disse møder, har hun ikke en forventning om, at embedsmænd og politikere, som deltog i CU-mødet den 1. oktober 2020, skulle kunne huske denne oplysning, da de deltog i KU-mødet den november 2020.

Hun er ikke enig i præmissen om, at worst case-scenariet pludselig opstod den 3. november 2020. Man var i flere måneder forinden bevidst om, at dette var et scenarie, som teoretisk set kunne opstå, og derfor havde man anledning til at forberede sig på det. På ØU-mødet den 30. september 2020 blev det besluttet, at man skulle være beredt på alle scenarier, herunder også et worst case-scenarie. Finansministeriet havde på dette tidspunkt også allerede udarbejdet beregninger på økonomien ved et worst case-scenarie.

Forevist passage fra gengivelsen af Nicolai Wammens forklaring for kommissionen den 26. november 2021 (forklaringsdokumentet s. 839):

”...

Adspurgt af bisidder for Mette Frederiksen, advokat Lars Kjeldsen, har han forklaret, at der på ØU-mødet den 30. september 2020 ikke blev bestilt et notat med en beskrivelse af hele værktøjskassen, men det han bad om var, at der blev iværksat et arbejde i de ansvarlige ressortministerier, som gav et overblik over værktøjskassen og de forskellige scenarier, der kunne være, så man var klar, hvis det blev nødvendigt. Om man ville gøre det i form af et notat eller på anden måde, blev der ikke taget stilling til på mødet. Han bestilte ikke en redegørelse til ØU, men ØU besluttede sammen med de pågældende ressortministre, at der skulle påbegyndes et arbejde. Derefter var det op til ressortministerierne at sørge for, at det, der var relevant for dem, var klart til den dag, hvor der måtte være brug for det. Det var ikke sådan, at man løbende kom tilbage og fortalte om, hvor langt man var nået i arbejdet, men der var truffet en klar beslutning. Når man har truffet en beslutning på ØU, som de involverede ministre, her miljø- og fødevareministeren og sundhedsministeren, samt deres departementschefer har nikket til og er enige i, så er der som udgangspunkt ikke nogen, som har kompetence til at beslutte, at arbejdet ikke skal laves alligevel.

...”

har hun forklaret, at dette passer meget godt med hendes erindring fra ØU-mødet den 30. september 2020. Opgaven var herefter, at embedsværket skulle forberede alle scenarier, herunder også worst case-scenariet. ØU-mødet den 30. september 2020 er et godt eksempel på, at man gik ind i et regeringsudvalgssag med en skriftlig ØU-sag, som var blevet overhalet af virkeligheden, hvorfor man på mødet gik ind og traf nogle andre beslutninger end det, der var lagt op til i ØU-sagen. Man fremrykkede endvidere et CU-møde, som blev afholdt dagen efter, hvor man eksekverede på beslutningen. Alt dette blev gjort med henblik på at risikominimere. Hun deltog ikke i CU-mødet den 1. oktober 2020, men hun kan i dag se, at Finansministeriet over for Miljø- og Fødevareministeriet under forbedelsen af CU-sagen foreslog, at man i coveret til CU-mødet den 1. oktober 2020 flagede over for regeringen, at worst case-scenariet ville kræve ændret lovgivning [Barbara Bertelsen har ved gennemgangen af gengivelsen af forklaringen ønsket at henvise til Kent Harnischs forklaring på side 1064, hvor Finansministeriet kommentarboks til Miljø- og Fødevareministeriet fremgår]. Aflivning af alle mink var et kendt scenarie, som man skulle være beredt på, og det er altid fagministeriets opgave at følge op på sådan en opgave. Der involveres i hver eneste sag til regeringsudvalg mere end et ministerium, men det vil altid være ressortministeriet, som har ansvaret for opgaven – også selvom andre ministerier er involveret. Hvis det ikke var på den måde, så ville alt stoppe. Man er nødt til at kunne regne med, at de ansvarlige ministerier følger op. Denne ansvarsfordeling var helt klar - også

i Miljø- og Fødevarerministeriet. Tilbage i juni 2020 blev ansvarsfordelingen fastlagt, således at Miljø- og Fødevarerministeriet tog sig af det, der vedrørte dyrene, mens Sundhedsministeriet tog sig af det, der handlede om risikovurderinger. Hun mener derfor ikke, at der kan være nogen tvivl om den ansvarsfordeling. Denne ansvarsfordeling er velbeskrevet i teorien, og det er også den måde, som Rigsrevisionen arbejder med det på. Uanset om en sag er behandlet på tværs af ministerier i et regeringsudvalg, så er det ressortministeriets ansvar at følge op på den politiske beslutning truffet i udvalget. Det er altid fagministeriet, der har ansvaret. Alt holder op, hvis man ikke kan regne med, at fagministeriet har ansvaret.

Forevist passage fra gengivelsen af sin forklaring for kommissionen den 18. november 2021 vedrørende CU-mødet den 22. oktober 2020 (forklaringsdokumentet s. 1111):

”...

I kanten af mødet havde hun en samtale med Søren Brostrøm, Kåre Mølbak og Johan Legarth, hvorunder Søren Brostrøm og Kåre Mølbak tilkendegav, at det ville gå galt, hvis der ikke blev gjort noget med mink. Nogen af Johan Legarths folk blev kaldt over til drøftelsen. Der var en drøftelse af sparsomme ressourcer. Justitsministeriet skulle ”drible videre” hermed i forhold til NOST’en. Hun faciliterede, at Justitsministeriet skulle tage hånd om det videre forløb.

...”

har hun forklaret, at Kåre Mølbak og Søren Brostrøm oplyste, at der ikke var kontrol med smittespredningen og aflivningen af mink. Der var indikationer om, at fødevarmyndighederne ikke kunne følge med. Hun mente derfor, at der var behov for en tværministeriel indsats i form af NOST, som kunne tage hånd om problemet med aflivningstempoet. Hun ringede til Johan Legarth og Morten Bæk efter ØU-udvalget den 30. september 2020, hvor hun varslede, at hvis fødevarmyndighederne ikke kunne følge med, så måtte man trække på politiet og forsvarret. Dette havde man også gjort under flygtninge- og migrantkrisen. Hun mener ikke, at Justitsministeriets inddragelse i sagen kan karakteriseres som en beslutning. Der var tale om en helt sædvanlig krisestyring, hvor man inddrog yderligere ressourcer i opgaveløsningen, herunder NOST’en. Denne inddragelse af Justitsministeriet påvirkede ikke det sædvanlige sektoransvar. Det handlede reelt om at skabe en kontakt til NOST’en i forhold til håndteringen af den bekymring, som var blevet rejst af Søren Brostrøm og Kåre Mølbak.

Under coronakrisen blev der oprettet en Beredskabsafdeling i Justitsministeriet, som kunne understøtte fagministerierne med sagsunderstøttelse og tværgående koordinering. Det var derfor naturligt, at Justitsministeriet fik til opgave at samle KU-sagen af 3. november 2020. Der var således ikke et særforløb i håndteringen af coronasmitte blandt mink. Fagministerierne skulle aflastes, og dette var årsagen til at Justitsministeriet fik en koordinerede rolle.

Tilbage i juni 2020 tog Tejs Binderup af egen drift fat i Finansministeriet og Statsministeriet og gjorde opmærksom på, at der var fundet coronasmitte i mink, og han bad statsministeriet om at godkende Miljø- og Fødevarerministeriets handleplan. Ved denne kontakt til Statsministeriet skrev Tejs Binderup, at sagen var koordineret med Justitsministeriet, og Justitsministeriets afdelingschef Lasse Boje fik tilsendt planen i kopi.

Hun husker ikke, hvorvidt hun drøftede med Johan Legarth, hvem der skulle deltage på departementschefmødet den 2. november 2020 om aftenen. Det lå lige for, hvem der skulle deltage i dette møde herunder departementscheferne fra Sundhedsministeriet og Miljø- og Fødevarerministeriet. Årsagen til at departementschefen fra Finansministeriet deltog i mødet gav også sig selv, idet man opererede med meget store udgifter. Hun mener, at de rigtige personer deltog i departementschefmødet den 2. november 2020. Hun husker ikke, hvorvidt hun og Johan talte om, hvilke departementschefer, der

skulle deltage i mødet. Hun bad Johan Legarth om at koordinere mødet, og han fik også til opgave at indkalde til mødet. Hun snakkede med både Henrik Studsgaard og Johan Legarth, men hun bad Johan Legarth om at koordinere mødet som led i Justitsministeriets koordinationsrolle under coronakrisen.

Forevist passage fra gengivelsen af sin forklaring for kommissionen den 18. november 2021 vedrørende departementschefmødet den 3. november 2020 kl. 14.45 (forklaringsdokument s. 1118):

”...

Hun, Per Okkels, Johan Legarth og Peter Stensgaard Mørch var meget opmærksom på den klare ordlyd i risikovurderingen. De var meget klar på, hvilket ansvar de stod med i et worst case-scenario.

...”

har hun forklaret, at også Henrik Studsgaard den 2. november 2020 om aftenen var meget bekymret over Statens Serum Instituts risikovurdering. Inden hun talte med Per Okkels om risikovurderingen, havde hun en samtale med Henrik Studsgaard. Det var endvidere Miljø- og Fødevareministeriet, der rejste flaget over for Statsministeriet. Hun husker, at Martin Justesen blev kontaktet af Sørensen om Kåre Mølbaks udtalelse på mødet med minkbranchen den 2. november 2020, hvorefter hun ringede til Henrik Studsgaard, som bekræftede oplysningen. Hun ringede derefter til Per Okkels, som oplyste at han ikke kendt til disse oplysninger. Per Okkels vendte efterfølgende tilbage, da han havde fået bekræftet oplysningen fra Statens Serum Institut. Hun bad derefter Johan Legarth om at koordinere et møde med de relevante departementschefer.

Hun forstår ikke, at Miljø- og Fødevareministeriet kunne være overrasket over, at man den 3. november 2020 besluttede, at alle mink skulle aflives. Det var en scenarie, som man på skriftligt grundlag havde forberedt, og da Statens Serum Instituts risikovurdering af 3. november 2020 landede, stod det klart for de fleste på Slotsholmen, at man ikke kunne have levende mink i Danmark. Hun mener, at Asbjørn Brink for kommissionen har forklaret, at det i lyset af den nye risikovurdering ikke var nogen stor overraskelse for ham, at alle mink i Danmark skulle aflives, og at han sågar skrev til Miljø- og Fødevareministeriet og spurgte, om ikke den nye risikovurdering havde overhalet dvalemodellen. Denne henvendelse fik Asbjørn Brink dog ikke noget svar på. Hun kan ikke forstå, at nogen blev overrasket over regeringens beslutning på KU-mødet den 3. november 2020.

Den 3. november 2020 beskæftigede hun sig primært med håndteringen af et terrorangreb i Østrig den 2. november 2020. Den 3. november 2020 om morgenen var hun ikke klar over, at de var ude i worst case-scenariet. Dette blev hun først klar over, da Per Okkels ringede til hende og oplyste hende om konklusionen i Statens Serum Instituts risikovurdering. Herefter tog hun initiativ til departementschefmødet den 3. november 2020 kl. 14.45.

Hun husker ikke, om hun fik et tilbagemelding fra departementschefmødet den 2. november 2020. Hun var ikke bekendt med, at Rigspolitiet arbejdede på en delplan til brug for håndteringen af aflivning af alle mink i Danmark.

Forevist passage fra gengivelsen af Johan Legarths forklaring for kommissionen den 12. november 2021 vedrørende KU-coveret af 3. november 2020 (forklaringsdokumentet s. 606):

”...

Forevist samme version af udkast til cover, hvoraf ses, at en sætning var udstreget, (ekstrakten, s. 1986):

”...

~~En total nedslagtning, inkl. af alle avlsdyr, vurderes at være fatal for branchen.~~

...”

han forklaret, at han ca. 20-30 minutter før det oprindelige mødetidspunkt kl. 21.00 havde en dialog med Barbara Bertelsen i Statsministeriet. Barbara Bertelsen ønskede en afklaring af, hvorvidt han og Peter Stensgaard Mørch havde set det endelige udkast til cover.

...”;

og forevist passage fra gengivelsen af sin forklaring for kommissionen den 18. november 2021 (forklaringsdokumentet s. 1119):

”...

Det var først på dette tidspunkt, at hun så materialet første gang. Hun havde en samtale med Johan Legarth om coveret, fordi hun fik at vide, at cover ikke var cleareret af Justitsministeriet og Finansministeriet.

...”;

har hun forklaret, at det var vigtigt, at Finansministeriet godkendte coveret, idet man så ind i nogle meget store samfundsøkonomiske konsekvenser og store økonomiske udgifter. Finansministeriet skulle derfor være enig i fremstillingen af sagen. Hvis man i september 2020 havde forberedt sig på worst case-scenariet, herunder håndteret den manglende hjemmel, som man allerede var bevidst om der, så kunne man have sparet mange kræfter. Worst case-scenariet, hvor alle mink skulle aflives, faldt ikke ned fra himlen den 2. november 2020. Det havde været et kendt scenarie siden ØU-mødet den 30. september 2020, og Miljø- og Fødevarerministeriet var blevet bedt om at forberede et sådan scenarie.

Adspurgt af kommissionen og forevist passage fra gengivelsen af Johan Legarths forklaring for kommissionen den 12. november 2021 (forklaringsdokumentet s. 606-607):

”...

Barbara Bertelsen havde et ønske om, at det skete en ”ud-nivellering”, så der var en ensartet nøgtern tilgang. Konsekvenserne af vurderingerne måtte så folde sig ud på mødet. Der skete på den baggrund udstregning af den konkrete sætning. Det skete efter anmodning fra Barbara Bertelsen, og efter dialog med Finansministeriet.

...”;

har hun forklaret, at hun ikke tror, at Finansministeriet var med inde over vurderingen af, hvorvidt ordet ”fatal” skulle udgå af coveret. Ønsket om at ordet ”fatal” skulle udgå af coveret kom fra hende, idet hun mente at ordvalget var for følelsesladet. Hun tænker ikke, at Finansministeriet havde nogen rolle i denne beslutning.

Vedrørende ændringerne til KU-coveret af 3. november 2020 har hun forklaret, at den normale procedure ville have været, at ressortministeriet havde fået rettelserne i coveret til gennemsyn, men det var det muliges kunst for alle. KU-sagens indhold var endvidere ikke afgørende for drøftelserne på KU-mødet den 3. november 2020.

Miljø- og Fødevarerministeriet skulle, frem for at skrive, at aflivning af samtlige mink ville være fatal, have skrevet, at hvis man ville aflive alle mink, ville det kræve ny lovgivning, herunder at man skulle bede Folketinget om hastebehandling. Der er ikke noget problematisk i, at man træffer en politisk beslutning uden, at man har hjemmel til den. Men man kunne have ønsket sig, at da det stod klart den 4. november 2020 om formiddagen, at der manglede hjemmel til aflivning i zone 3, skulle det være kommet frem inden statsministerens pressemøde den 4. november 2020 om eftermiddagen.

Den koordinerende rolle, som Justitsministeriet havde i forbindelse med koordineringen af KU-sagen, medførte ikke et ressortansvar for håndteringen af sagen. Man er nødt til at kunne regne med, at de respektive fagministerier har styr på deres egne ansvarsområder.

Forevist passage fra transskriberet version af Magnus Heunicke's noter fra KU-mødet den 3. november 2020 (ekstrakten 9 s. 244 og s. 249-250):

”...

Johan JU

Min minister er hjemme...

Mink slåes ned.

Iværksæt Nordjylland + genomsekvens på tværs af landet

...

Mette

Er styrelserne med? Går ikke at på fredag en historie om at det her er lige lidt for drastisk.

Det her er ikke forsigtighedsprincip! Ikke som i foråret!

Per Okkels

Både risiko og indsats er anbefalet og godkendt af indsatsgruppen, dvs de 3 styrelser.

Mette F

Er det her for vidtgående? Magnus?

Magnus

SSI konklusion så klar. Hvis ikke, vi gør det, så forklaring på hvorfor det.

...”

har hun forklaret, at hun ikke bekendt med, at Magnus Heunicke tog noter under regeringsmøder. Magnus Heunicke's noter er ikke fuldt dækkende for det passede på KU-mødet den 3. november 2020. Hun ser mere noterne som en stikordsgennemgang af KU-mødet. Noterne gengiver dog meget klart rådgivningen fra Sundhedsmyndighederne og Statens Serum Institut. Hun husker enkelte nedslag fra KU-mødet den 3. november 2020, men hun er sikker på, at daværende miljø- og fødevarerminister Mogens Jensen havde ordet flere gange under KU-mødet, og at han sagde, at minkavlerne ønskede at bevare millioner af avlsdyr, hvorefter sundhedsminister Magnus Heunicke og Per Okkels sagde, at Statens Serum Institut og Kåre Mølbak havde vurderet, at dette ikke kunne lade sig gøre. Hun havde helt glemt, at Johan Legarth indledte KU-mødet. Hun er ret sikker på, at Johan Legarth ikke indledte mødet med at konkludere, at alle mink skulle aflives. Denne konklusion fremførte Sundhedsministeriet.

Forevist passage fra gengivelsen af sin forklaring for kommissionen den 18. november 2021 vedrørende det passede på KU-mødet den 3. november 2020 (forklaringsdokumentet s. 1122 og s. 1125):

”...

Hun mener, at det var Johan Legarth, som nævnte, at ekspropriation og kompensation ville kræve hjemmel, og at der skulle indledes en snak med partierne på Christiansborg.

...

Hun medgiver, at der på mødet blev talt om kompensation og ekspropriation, som vil kræve lovhjemmel. Hun har en idé om, at det var Johan Legarth eller Michael Dithmer, som sagde noget herom.

...”;

har hun forklaret, at der på KU-mødet var en diskussion om, at det ville kræve ny lovhjemmel i forhold til ekspropriation og kompensation af minkavlerne. Hun husker ikke, hvem der bragt dette op på KU-mødet. Man drøftede på intet tidspunkt, at der manglede hjemmel til at kræve aflivning af alle mink. Der var på dette tidspunkt blevet aflivet over en million mink i zone 1 og zone 2- herunder raske mink indenfor zonen, og man måtte i mangel af oplysninger om det modsatte kunne gå ud fra, at der også var lovhjemmel til at aflive alle andre mink, henset til den nye risikovurdering. Efter KU-mødets afslutning skulle embedsværket arbejde videre i maskinrummet med at operationalisere regeringens beslutning. Hun havde ikke noget at gøre med denne operationelle håndtering. Pressemødet den 4. november 2020 blev endvidere udskudt, så man havde mere tid til operationaliseringen af beslutningen. Regeringens beslutning på KU-mødet den 3. november 2020 var en relativ konkret beslutning, og hun gik ud fra, at deltagerne var klar over, hvad de skulle gå hjem og arbejde videre med. Det var et scenarie, som embedsværket havde kendt til siden september 2020.

Adspurgt af kommissionen hun forklaret, at det ville være en helt ny måde at arbejde på, hvis man i regeringsudvalg blev nødt til at spørge, hvorvidt der var hjemmel til et givent tiltag. Man er derimod nødt til at gå ud fra, at fagministeriet har styr på dette. Regeringen gjorde ikke noget forkert ved at træffe beslutningen om at aflive alle mink uden at have kendskab til hjemmel, men det skulle være kommet frem efterfølgende, så man kunne have oplyst herom.

Særligt i krisesituationer overhaler virkeligheden en skriftlig regeringsudvalgssag. Regeringsudvalgets beslutninger udgøres ikke af den pågældende skriftlige regeringssag, men derimod af den trufne politiske beslutning. Når den politiske beslutning er truffet, så går embedsværket i opgaveløsningsmode.

Forevist hendes sms'er af 4. november 2020 til Per Okkels under pressemødet den 4. november 2020, hvor Kåre Mølbak deltog (ekstrakten 10 s. 19):

”...

[Barbara Bertelsen kl. 16.18:] ”FUCK!!! Han er ved at hive tæppet helt væk under os”

[Barbara Bertelsen kl. 16.30:] ”Sådan - puha, tak”

[Barbara Bertelsen kl. 16.43:] ”Kåre har lige undsagt anbefaling om at slå minkene ihjel. I sagde i går, SSI stod bag anbefaling”

...

[Barbara Bertelsen kl. 16.54:] I know. Men det skal siges. Han har sagt det modsatte. Vi får superfarligt revisionsspor også for jer, jf KU vendingen på samme i går. Ellers skal Magnus rekapitulere papiret.

...”;

og forevist Per Okkels sms'er af 4. november 2020 til Kåre Mølbak under pressemødet samme dag (tillægsekstrakt 1 s. 369):

”...

[Per Okkels kl. 16.21:] ”Du var meget modificerende her. Mere skarp på partiledermøde.”

[Per Okkels kl. 16.21:] ”Genfind risikovurderingen””

[Per Okkels kl. 16.21:] ” Du står faktisk bag anbefalingen om at aflive jvf i går”

...”;

har hun forklaret, at forløbet op til pressemødet beroede på en meget klar og meget konsistent risikovurdering fra Statens Serum Institut. Kåre Mølbak er en af verdens bedste epidemiologer, og han er en af hovedårsagerne til, at Danmark er kommet så godt igennem coronakrisen. Der var ingen slinger i valsen i forhold til det, som Kåre Mølbak og Statens Serum Institut sagde på de indre linjer. Den 2. november 2020 om aftenen havde Kåre Mølbak endvidere sagt til Per Okkels, at det sundhedsmyndighederne havde frygtet, nu var blevet en realitet.

Forevist passage fra transskriberet version af Magnus Heunickes noter fra en telefonsamtale med Kåre Mølbak den 3. november 2020 kl. 18.30 (ekstrakten 9 s. 220-222):

”...

Det kedelige perspektiv: Vaccine sandsynligvis ikke så effektive for den her som normal corona.

...

Svært at se anden udvej end slå alt ned.

...”;

har hun forklaret, at man politisk ikke ønskede at aflive alle mink, men Statens Serum Instituts rådgivning var meget klar, hvorfor det var den nødvendige beslutning. Regeringen udfordrede flere gange sundhedsmyndighederne om, hvorvidt det virkelig var nødvendigt at aflive alle mink, herunder også alle avlsdyr.

Forevist passage fra Kåre Mølbaks mail af 5. november 2020 kl. 16.27 til Thomas Senderovitz (Statens Serum Institut) med emnet ”Erfaringer fra gårdsdagen” (ekstrakten s. 2736):

”...

Kære Thomas

I forhold til mutationerne er det vores vurdering, at vi må handle og ikke afvente yderligere forskning på området. Det er også den holdning som WHO og ECDC deler. Hvis vi venter med at handle, til vi har bevis for, at virusstammen ikke dækkes af vaccinen handler vi for sent. Worst case scenarie er en parallel epidemi, men det har vi gode mulighed for at forhindre når vi nu kender virus, fjerner reservoiret, tester, opsporer og begrænser unødigt aktivitet.

...”;

og forevist Kåre Mølbaks mail af 12. november 2020 kl. 22.12 til folketingsmedlem Stinus Lindgreen (ekstrakten s. 4120-4121):

”...

Hej Stinus

Jeg så din udtalelse til Berlingske, men ville ikke kommentere – også fordi jeg ikke ved om du udtaler dig som politiker, forsker eller begge dele ;-)

Er helt enig med dig i, at cluster 5 problemstillingen kom til at fylde for meget sådan som mink sagen blev pitched. Men jeg vil bede dig om at genlæse den risikovurdering der ligger fra 3. november som jeg mener holder 100% vand. Cluster 5 blev imidlertid det som fik regeringen til at handle, så på den måde tjener den et formål.

...”;

har hun forklaret, at det var på baggrund af denne klare og konsistente rådgivning, at regeringen traf beslutningen om, at alle mink skulle aflives.

Årsagen, til at hun sendte de tidligere foreviste sms'er til Per Okkels den 4. november 2020, var, at Kåre Mølbak under pressemødet den 4. november 2020 sagde, at Statens Serum Institut ikke havde advokeret for en fuld aflivning af alle mink i Danmark. Hun tror ikke, at Kåre Mølbak mente det på den måde, som det fremstod på pressemødet, men dette var årsagen til, at hun kom med følelsesudbruddet i sine sms'er til Per Okkels den 4. november 2020. Det var ikke et forsøg på at lægge nogen ord i munden på Kåre Mølbak. Hun ved udmærket godt, at det var svært for Kåre Mølbak og de øvrige deltagere at blive grillet af pressen på pressemødet. Hun har efterfølgende sagt undskyld til Kåre Mølbak, og hun har meget stor respekt for ham. Hele regeringens beslutning stod på Statens Serum Instituts risikovurdering, og hvis det pludselig blev opfattelsen, at Statens Serum Institut trådte tilbage fra denne vurdering, ville det afføde spørgsmål om, hvorvidt regeringen havde truffet den rigtige beslutning. Når man i sin rådgivning siger, at man ikke kan have minkavl i Danmark, så har man også medvirket til, at man politisk beslutter, at aflive alle mink. Hun er selv helt overbevist om, at det var den rigtige beslutning, og at rådgivningen fra Statens Serum Institut var helt korrekt.

Modtagerne af meddelelsen på pressemødet den 4. november 2020 var offentligheden i bred forstand. Hun går bestemt ud fra at de respektive myndigheder selv havde styr på opfølgningen på regeringens beslutning. Hun ved ikke, hvordan det er foregået internt i Miljø- og Fødevarerministeriets concern, men ved tilrettelæggelsen af pressemøder plejer det at foregå sådan, at de relevante fagministerier leverer input til blandt andet Statsministeriet, så det sikres, at de rigtige informationer kommer frem. Det ville således være en omvendt verden, hvis fagministeriet tog afsæt i oplysningerne fra statsministerens pressemøde, idet disse oplysninger netop er givet af fagministeriet.

Forevist passage fra transskriberet version af pressemødet den 4. november 2020 (ekstrakten s. 2529 og 2541):

”...

Statsminister Mette Frederiksen:

...

For at understøtte den aflivningsindsats, som fødevarermyndighederne allerede er i gang med at iværksætte, så, og allerede er i gang med, så iværksættes der nu en nødplan for aflivning, som håndteres i regi af Den nationale operative stab under politiets kommando og med bistand fra Forsvaret, fra Beredskabsstyrelsen og fra Hjemmeværnet.

Når alle mink skal aflives – også avlsdyr – så ved vi godt, at det kan blive meget svært for erhvervet at komme igen. Det er en uhyre vanskelig situation.

...

Statsminister Mette Frederiksen: Jeg vil gerne opfølgende svare, at regeringen handler i det øjeblik, hvor der ligger en faglig indstilling til, at vi desværre er nødsaget til at aflive alle mink i Danmark. Og vi bliver, vi bliver gjort opmærksom på den, den her muterede virus, og resultaterne af, af den undersøgelse, som Kåre Mølbak lige har redegjort for mandag aften, så arbejdes der fagligt med den i går, og nu står vi så her og, og igangsætter en, en egentlig aflivning af alle mink i Danmark.

...”

har hun forklaret, at dette afsnit netop beroede på oplysninger, som Statsministeriet havde fået fra fagministerierne. Pressemødet var deskriptivt i forhold til, hvad der operationelt skete i de forskellige ministerier. Det er ressortministerierne, der står for at implementere den politiske beslutning. Den faglige indstilling, som statsminister Mette Frederiksen her henviste til, var Statens Serum Instituts risikovurdering.

Forevist passage fra gengivelsen af sin forklaring for kommissionen den 18. november 2021 vedrørende en telefonsamtale med Henrik Studsgaard den 7. november 2020 (forklaringsdokumentet s. 1130 og s. 1133):

”...

Forevist sms-korrespondancen mellem Henrik Studsgaard og hende lørdag formiddag den 7. november 2020, hvoraf fremgår, at Henrik Studsgaard fremsendte kontaktoplysninger, hvorefter hun skrev tilbage til Henrik Studsgaard: ”Hun ringer her til formiddag”, således som korrespondancen fremstår fremstår på Henrik Studsgaards telefon (tillægsekstrakt 3, s. 1120), har hun forklaret, at hun kan huske, at hun blev vækket af en opringning fra Henrik Studsgaard. Henrik Studsgaard sagde, at den var helt gal, og at minkavlerne havde behov for at blive betrygget i, at det, som de gjorde, var rigtigt. Formanden for minkavlerne ønskede en opringning af statsministeren for at få vished om, at regeringen ville ”levere” i forhold til kompensation. Hun tog kontakt til statsministeren, som gav tilsagn om en opringning. Henrik Studsgaard nævnte intet om hjemmel under deres drøftelse.

...

Advokat Jacob Goldschmidt, som er bisidder for Tejs Binderup og Paolo Drostby, foreviste Casper Lund Borchs mail sendt lørdag den 7. november 2020 kl. 11.56 til blandt andet Pelle Pape m.fl., hvori der blev foretaget underretning om et kommende hastelovforslag (ekstrakten, s. 3359):

”..

Sendt: 7. november 2020 11:56

Til: Pelle Pape ...; Christian Liebing ...; Johan Philip Zilmer-Bülöw ...; Karen Nilaus ...; Kasper Wrang ...; Andreas Meldgaard Goth ...

Cc: Iren Mirmojtahedi ...; Anders Kappel ...; Mikkel Astrup Saugmann ...

Emne: Vigtigt: Varsling af hastelovforslag fra MFVM

Kære alle

MFVM har ringet og varslet et hastelovforslag om midlertidigt forbud mod mink, herunder med hjemmel til at slå mink ned i hele landet samt med hjemmel til ekspropriation.

MFVM skriver på lovforslaget sammen med JM, ligesom FM er med i processen.

MFVM planlægger efter fremsættelse og vedtagelse på tirsdag med henblik på, at det kan have virkning fra næste lørdag.

Jeg har sagt til MFVM, at de skal have skrevet en notits, der kan sendes til Folketinget, og at de skal have taget ordførerkontakter med henblik på opbakning til indhold og proces således, at STM kan sende et brev til Folketingets formand i morgen.

Jeg tænker ikke, at det er givet, at man kan få opbakning til en så intensiv folketingsproces - både pga. indhold og proces - men det må jo komme an på en prøve, hvis regeringen ønsker det.

Jeg hører meget gerne evt. bemærkninger.

Mvh.

Casper

..”

Hertil forklarede hun, at hun aldrig blev orienteret om mailen sendt lørdag den 7. november 2020 kl. 11.56. Hun hørte ikke noget i løbet af lørdagen den 7. november 2020 og heller ikke løbet af søndagen,

før søndag aften den 8. november. Hun blev ikke orienteret af folk i sit eget hus om hastelov-forslaget før søndag aften.

...”;

har hun forklaret, at der på dette tidspunkt var en del debat om, hvorvidt det var nødvendigt, at alle mink i Danmark skulle aflives, idet der var kommet kritik af Statens Serum Instituts risikovurdering af 3. november 2020. Under hendes telefonsamtale med Henrik Studsgaard den 7. november 2020 nævnte han intet om, at der manglede hjemmel til at kræve alle mink aflivet. Når der skal deklareres vigtige og hastende oplysninger, så er det altid fagministeriets ansvar at sørge for, at en sådan overlevering sker på minimum afdelingschefniveau.

Vedrørende Casper Lund Borchs mail af 7. november 2020 angående hastelovforslaget har hun forklaret, at information af denne vigtighed ikke kan indmeldes til Statsministeriet på denne måde. Man kan ikke snige den oplysning om manglende hjemmel ind i en procesmelding. Dette ville Statsministeriet ikke have nogen chance for at identificere vigtigheden af. Fagministeriet skal selv deklarere deres ”miner”, som i dette tilfælde var, at man ikke havde hjemmel til at kræve alle mink aflivet. Man sender ikke noget opad i Statsministeriet, hvis ikke engang den pågældende fagminister har godkendt det.

Adspurgt af kommissionen har hun forklaret, at denne deklaraionspligt bunder i ressortansvaret og ministerstyret, således at vigtige oplysninger som minimum overleveres mellem ministerier på afdelingschefniveau.

Adspurgt af kommissionen og forevist passage fra gengivelsen af Casper Lund Borchs forklaring for kommissionen den 29. oktober 2020 (forklaringsdokumentet s. 153):

”...

Forevist Morten Holland Heides mail sendt lørdag den 7. november 2020 kl. 10.18 til bl.a. Paolo Drostby, hvori Drostby henvises til at kontakte Casper Lund Borch om hastelovforslag (ekstrakten, s. 3042):

”...

Den 7. nov. 2020 kl. 10.18 skrev Morten Holland Heide ...

Kære Charlotte og Paolo

Har I fået fat i SUM, så de kan levere noget tekst til lovforslagets indledning og overvejelser om, hvorfor minkene og ilderne bør aflives?

Når det er besluttet at fremsætte hastelovforslaget, skal Folketinget varsles. I kan evt. tage fat i Casper Lund Borch i Statsministeriet, som kender procedurerne i den forbindelse. ...

...”;

...”;

har hun forklaret, at denne mail udelukkende var en procesmelding om hastebehandlingen af et lovforslag. Oplysningen, om at der ikke var hjemmel til at kræve alle mink aflivet, skulle deklareres særskilt på et meget højere niveau, idet en sådan ”bombe” ikke kan indmeldes via en helt almindelig procesmelding.

Adspurgt af kommissionen vedrørende Casper Lund Borchs mail af 7. november 2020 kl. 11.56 til blandt andet Pelle Pape m.fl., hvori der blev foretaget underretning om det kommende hastelovforslag

(ekstrakten, s. 3359) har hun forklaret, at Casper Lund Borch her varslede, at der var en proces i gang, men at man ikke helt kendte til substansen. Han var endda bonus pater nok til at bede Miljø- og Fødevarerministeriet om at gøre deres arbejde, herunder at kontakte Folketinget. Han har derfor gjort præcis det, som han skulle. Hver eneste dag kommer der forskellige mails eller telefonopkald ind i Statsministeriet, hvor man er prisgivet, hvis ikke det pågældende ressortministerie fortæller, hvad dette drejer sig om. Statsministeriet har ikke mulighed for selv at udfinde minerne. Dette er ressortministeriets ansvar. Hvis man ikke får oplysningen på højt niveau, så går man ud fra, at der ikke er tale om et problem. Hvis fagministeriet endnu ikke selv er færdige med at gøre deres arbejde, så forstyrrer man ikke statsministeren eller statsministeriets departementschef. Man forstyrrer således ikke op i kæderne før fagministeriet er klar.

Adspurgt af advokat Hanne Rahbæk, bisidder for Christian Liebing (Statsministeriet) og Martin Justesen (Statsministeriet), vedrørende Casper Lund Borchs mail af 7. november 2020 kl. 11.56 til blandt andet Pelle Pape m.fl., hvori der blev foretaget underretning om det kommende hastelovforslag (ekstrakten, s. 3359) har hun forklaret, at samarbejdet mellem Statsministeriet og fagministerierne ikke er nedfældet på skrift. Det ministerium, der har ressortansvaret, har ansvaret for at rejse et flag overfor Statsministeriet. Det er helt indbygget i den måde, som man arbejder på på Slotsholmen. Hun har aldrig oplevet, at nogen havde en andet opfattelse, og der er derfor fuld konsensus herom. Et fagministerium kan ikke fremsende en stor ”lortesag” til statsministeren, hvis ikke engang den pågældende fagminister har forholdt sig til sagen. Hvis man har en ”lortesag”, så må oplysningerne om denne sag som minimum gives på afdelingschefniveau, og hvis det er en rigtig ”lortesag”, så skal der ske på departementschefniveau. Underretningen om en sådan sag skal gives, så man sikre sig, at modtageren som minimum har forstået budskabet. Det vil være en god ide med en opringning herom.

Adspurgt af kommissionen og forevist statsminister Mette Frederiksens sms af 7. november 2020 kl. 10.43 til daværende miljø- og fødevarerminister Mogens Jensen og sundhedsminister Magnus Heunicke (ekstrakten 6 s. 407):

”...

[Mette Frederiksen:] Kære Magnus og Mogens. Svære, svære dage. Vi bliver nødt til at se en pressebrief idag med myndigheder og ministre på mink. Den megen støj risikerer at underminere indsatsen derude. Kh Mette

...”;

har hun forklaret, at minkavlerne havde i disse dage givet en pressemeddelelse, hvor de krævede, at sundhedsmyndighederne måtte stå på mål for risikovurderingen. Dette var også årsagen til, at statsminister Mette Frederiksen blev bedt om at tale med Tage Pedersen fra København Fur. Hun tænker derfor, at denne sms blev afsendt i forlængelse af Mette Frederiksens drøftelse med Tage Pedersen. Både på pressemødet den 4. og den 7. november 2020 havde det været hensigtsmæssige, at man havde oplyst, at der ikke var hjemmel til at kræve mink aflivet i zone 3.

Hun husker ikke, hvorvidt hun den 8. november 2020 om aftenen havde en samtale med Henrik Studsgaard om hastelovforslaget. Hendes samtaler den 8. og 9. november 2020 flyder lidt sammen. Hun havde en telefonsamtale med Henrik Studsgaard den 9. november 2020 om morgenen blandt andet om korrektionen af Miljø- og Fødevarerministeriets pressemeddelelse af 8. november 2020 og af brevet til minkavlerne. Det skulle stå mejslet i granit, at der ikke var hjemmel til at aflive mink i zone 3, og at aflivninger i zone 3 var frivillige. Statsministeriet bad Justitsministeriet og Miljø- og Fødevarerministeriet overveje, hvorvidt man skulle sætte aflivningerne i bero i zone 3, men på det tidspunkt var der ikke et menneske i landet, som ikke vidste at der manglede hjemmel, hvorfor man kun opfordrede til aflivning af mink i zone 3. Smitten spredte sig i disse dage fortsat til et stort antal

minkfarme. Det var fagministerierne, som tog disse relevante initiativer på opfordring fra Statsministeriet. Hun husker ikke, hvorvidt hun på dette tidspunkt var bekendt med, at der ikke var flertal for en hastebehandling af lovforslag L77.

Forevist passage fra Folketingstidendes gengivelse af udvidet spørgetime med statsminister Mette Frederiksen den 10. november 2020 kl. 13.00 (tillægsekstrakt 10 s. 105 og 107):

”...

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Hvornår vidste statsministeren, at den ordre, statsministeren gav i onsdags, var ulovlig?

...

Kl. 13:32

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Det er helt korrekt, at der er sket en fejl i forbindelse med den beslutning, regeringen traf i sidste uge, og det tilhørende pressemøde.

...

kl. 13.45

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Her er der sket en fejl, i og med at det nødvendige hjemmelsniveau ikke var til stede for den fuldstændige beslutning, og det er en beklagelig fejl. Det ændrer ikke på substansen, og jeg bliver nødt til at appellere til, at alle Folketingets partier også forholder sig til den situation, vi står i nu. Der er en reel og alvorlig risiko for folkesundheden. Det er derfor, vi diskuterer mink. Det er derfor, vi desværre bliver nødt til at aflive minkene. Det arbejde bliver nødt til at fortsætte, og Folketinget bliver nødt til at kunne beslutte den nødvendige kompensation til de mennesker, der er berørt.

...”;

har hun forklaret, at man er nødt til at læse hele spørgetimen i kontekst. Det stod klart for alle, at der ikke var hjemmel til at kræve mink i zone 3 aflivet, og at man derfor kun kunne opfordre minkavlerne i zone 3 til at aflive deres mink. Det stod endvidere klart, at der forelå en meget alvorlig risikovurdering, og smitten spredte sig som en steppebrand. Beredskabet til spørgetimen, som var clearet med Miljø- og Fødevareministeriet og med Justitsministeriet, byggede på en vurdering af, at man kunne sige, at man opfordrede minkavlere i zone 3 til at aflive deres mink, men at man ikke kunne gennemtvinge aflivningerne. Hun forstår statsminister Mette Frederiksens ord under spørgetimen som en opfordring til minkavlerne i zone 3 om, at fortsætte med aflivningerne henset til den meget alvorlige risikovurdering. Miljø- og Fødevareministeriet fik til opgave at sikre, at minkavlerne i zone 3 fik besked om, at de ikke havde pligt til at aflive deres mink. Hun er ikke enig i præmissen for Jakob Ellemann-Jensens spørgsmål til statsministeren. Fejlen, som statsminister Mette Frederiksen henviser til under samrådet den 10. november 2020, bestod i, at man den 4. november 2020 under pressemødet og i den efterfølgende kommunikation med minkavlerne ikke gjorde opmærksom på, at der ikke var hjemmel til at kræve mink aflivet i zone 3. Dette var regeringen dog ikke bekendt med. Brevet til minkavlerne af 6. november 2020 var den mest graverende fejl, idet man her fik givet indtryk af, at der også var pligt til at aflive mink i zone 3.

Et par dage efter spørgetimen kom der en mail fra folketingsmedlem Rasmus Jarlov om, at det var ulovligt, at man fortsatte aflivningerne i zone 3. Disse aflivninger var dog netop frivillige.

Forevist Pelle Papes mail til Henrik Studsgaard og Johan Legarth af 14. november 2020 vedhæftet folketingsmedlem Rasmus Jarlovs mail af 13. november 2020 (ekstrakten s. 4262-4263):

”...

Fra: Pelle Pape ...

Sendt: 14. november 2020 10:52

Til: Henrik Studsgaard ...; Johan Kristian Legarth ...

Cc: Johan Philip Zilmer-Büløw ...; Mikkel Astrup Saugmann ...

Emne: VS: HASTER Akut presserende brev til statsministeren fra folketingsmedlem Rasmus Jarlov

Hej Johan og Henrik

Jf nedenfor - og som I også netop er orienteret om telefonisk - har vi modtaget nedenstående fra K. I bedes med det samme håndtere situationen. Det siger sig selv, at det FVST og andre myndigheder foretager sig selvfølgelig skal have hjemmel. I bedes også tage kontakt til Rasmus Jarlov i dag ifm jeres videre håndtering.

...

Fra: [Rasmus Jarlov] ...

Sendt: 13. november 2020 23:57

Til: [Statsministeriet] ...

Emne: Akut presserende brev til statsministeren fra folketingsmedlem Rasmus Jarlov

--- Bring venligst nedenstående til statsministeren så hurtigt som overhovedet muligt, da det er en yderst presserende sag ----

Kære statsminister,

Regeringen bryder efter min opfattelse fortsat loven.

Fødevarestyrelsen har i sit seneste brev til minkavlerne fastholdt, at de får en tempobonus, hvis de afliver deres dyr senest på mandag. Selvom der godt nok i brevet indledningsvis står, at regeringen arbejder for at skaffe hjemmel til at udbetale tempobonussen, loves der uden forbehold i brevet, at pengene vil falde. Der står således ”Du får 20 kr. i tempo-bonus pr. mink ved, at minkene i farmen er aflivet senest den 16. november (10 dage efter startdatoen, som tæller fra den 6. november 2020)”.

...”

har hun forklaret, at Rasmus Jarlovs henvendelse til Statsministeriet blev videresendt til Miljø- og Fødevareministeriet og Justitsministeriet med anmodning om, at de straks håndterede henvendelsen. På dette tidspunkt var man i Erhvervsministeriet i gang med forhandlingerne om tempobonus og kompensation. Der var hele vejen igennem forløbet pressehenvendelser omhandlede, hvorvidt nogen foretog sig noget uden lovhjemmel. Statsministeriet fulgte løbende op på disse henvendelser for at sikre, at der blev taget hånd om disse henvendelser.

Forevist passage fra Folketingstidendes gengivelse af udvidet spørgetime med statsminister Mette Frederiksen den 10. november 2020 kl. 13.00 (ekstrakten 10 s. 108):

”...

kl. 13.50

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jeg har ikke mulighed for at redegøre for, hvilke beslutninger man træffer ude i den enkelte myndighed, men jeg kan sige, at det, vi fra regeringens side klart kommunikerer i sidste uge, og det er jo mig selv, der står på pressemødet, er, at minkene i Danmark skal slås ned. Det er den beslutning, vi træffer, og vi gør det på grund af folkesundheden. Vi kan i mine øjne ikke risikere, at der fortsat er så voldsom en

virusspredning i Danmark fra mink til mennesker, og vi kan heller ikke risikere på grund af mutation, at vi potentielt underminerer en fremtidig vaccine. Så det er den beslutning, vi træffer. Men vi er ikke bekendt med, da vi træffer beslutningen, at der ikke er lovhjemmel til at træffe beslutningen.

...”;

har hun forklaret, at det fortsat er ressortministeriet, som har ansvaret for at sikre, at der er hjemmel til at gennemføre regeringens beslutninger. Ministerstyret og ressortansvaret gælder fortsat, og sådan har det altid været.

Forevist Anders Kappels mail af 12. november 2020 med emnet ”HASTER; Beredskab til interview i aften” til statsminister Mette Frederiksen (ekstrakten s. 4122-4123):

”...

From: Anders Kappel
Sent: 12. november 2020 16:58
To: Mette Frederiksen[Mette Frederiksen]
CC: Mikkel Astrup Saugmann[Mikkel Astrup Saugmann]
Subject: HASTER: Beredskab til interview i aften
Attachments: Beredskaber interview 12.11.2020.docx

...

Hovedbudskab

- Meget svær – men nødvendig – beslutning om at aflive alle mink. Baseret på klar risikovurdering fra sundhedsmyndighederne. Både risiko fra den meget omtalte virusvariant cluster 5 med potentiale for at påvirke effekt af vacciner. Men også risiko for nye mutationer ved fastholdelse af så mange mink.
- Fejl at hjemmel ikke var tilstrækkeligt belyst. Har både jeg og fødevarerministeren beklaget.
- Ændrer dog ikke ved sagens substans.

...

Skal minkaflevere med raske mink uden for smittezoner stoppe aflivning?

- Beklage den svære situation, som minkavlere over hele landet står i.
- [Pågår arbejde med tilvejebringe lovhjemmel fra Folketinget til aflivning uden for smittezoner.]
- Opfordre til at gå i dialog med myndighederne om den konkrete situation.

...”;

har hun forklaret, at hun ikke husker, hvorvidt hun deltog i briefinggen af statsminister Mette Frederiksen forud for statsministerens deltagelse i Aftenshowet og Go’ Aften Live den 12. november 2020. Den biologiske virkelighed med stigende coronasmitte på flere minkfarme fortsatte; derfor var en ansvarlig regering nødt til fortsat at kommunikere risikoen ved at have levende mink i Danmark. Det grundlæggende beredskab i forhold til disse spørgsmål var blevet udarbejdet til spørgetimen den 10. november 2020. Beredskaberne blev udbygget og genanvendt i forbindelse med statsministerens deltagelse i de to tv-interviews den 12. november 2020. Beredskaber er per definition aldrig udtømmende.

Forevist beredskabet ”Overliggerberedskaber til udvidet spørgetime den 10. november 2020” (ekstrakten s. 3853):

”...

X. Stoppe aflivning af mink

Q:

Vil statsministeren stoppe aflivningen af mink?

A:

- Som jeg forstår det, har fødevaremyndighederne beklaget over for minkavlerne og samtidig gjort det klart, at indtil lovgivningen er på plads så er der tale om en opfordring.
- Det siger sig selv, at ingen minkavlere er tvunget til at aflive de mink, som der endnu ikke er lovhjemmel til at kræve aflivet. Her er der tale om en opfordring indtil den nødvendige lovgivning kommer på plads.
- Fødevareministeren vil i dag fremsætte lovforslaget.
- Samtidig vil jeg sige, at uanset den her proces – som er beklagelig – så er udfordringen med mink præcis den samme. Og sundhedsmyndighedernes risikovurdering er fuldstændig klar.
- [Fødevareministeren og erhvervsministeren er i dialog med partierne og de relevante ordførere.]

...”;

har hun forklaret, at dette beredskab dannede grundlag for beredskabet til statsminister Mette Frederiksens deltagelse i Aftenshowet og Go’ Aften Live. Statsministeren udtalte under disse udsendelser og under spørgetimen den 10. november 2020, at det var frivilligt, hvorvidt minkavlerne i zone 3 ville aflive deres mink. Hele Danmark vidste, at der ikke var hjemmel til at gennemtvinge aflivning af mink i zone 3. Det var ikke Miljø- og Fødevareministeriets og Justitsministeriets vurdering, at der var en pligt for regeringen til at gå ud og sige, at minkavlerne ikke måtte aflive deres mink frivilligt.

Forevist passage fra transskriberet version af Mette Frederiksens deltagelse i Go Aften Live den 12. november 2020 (tillægsekstrakt 11 s. 249-251):

”...

Minkavler Finn Nielsen [Deltog via en skype-forbindelse]: Jamen sådan som et sidste udkald – vi afliver cirka 800 om dagen, og vi er halvvejs inde og vi er snart færdige – er der bare en sidste chance for, at vi kan få lov til at beholde nogle af vores dyr? Det bliver sådan sparket lidt op en gang imellem. Hvad siger statsministeren?

Mette Frederiksen: Hej Finn. Og tak for dit spørgsmål. Det korte svar er: ”Nej”. Den vurdering, desværre, vi har fået, er, at minkene i Danmark skal slås ned. Der er for meget smitte fra mink til menneske. Og der er denne her mutation.

...

Så desværre er svaret nej, men hold nu fast hvor vi alle sammen tænker på jer i denne her tid. Det er ganske ganske forfærdeligt.

...

Mette Frederiksen: Men det er jo et mærkeligt spørgsmål at stille, al den stund at du og resten af Danmark jo godt ved, at der ikke var lovhjemmel. Så det...

...

Mette Frederiksen: Fordi at en regering selvfølgelig lægger til grund, at det materiale, der bliver bragt frem til regeringen, for at man kan træffe en beslutning, at det er lovmedholdeligt. Det lægger vi selvfølgelig til grund. I øvrigt, tror jeg, i lighed med alle andre regeringer. Det er en fejl, at det spørgsmål ikke er blevet undersøgt. Og den fejl har vi beklaget, og der er en redegørelse sat i gang. Men at forestille sig at en regering skal begynde, hver gang vi får forelagt en sag, at spørge om det er lovligt, det der står deri. Det vil jeg simpelthen ikke anbefale, at nogen regeringer skal. Fordi det er jo en hel uholdbar måde at arbejde på.

...

Værten Abdel Aziz Mahmoud: Det, der også... Nu nævner du selv historien. Det, der også historisk er grundlag for eller i hvert fald vi har set før, det er, når ministre går ud over loven – måske endda begår lovbrud – at så har det konsekvenser. Hvem er det, der har træffet den her beslutning om, at alle mink skulle aflives?

Mette Frederiksen: Ja, det er regeringen. Og det er regeringens koordinationsudvalg.

Værten Abdel Aziz Mahmoud: Hvem af jer træffer den beslutning?

Mette Frederiksen: Det er regeringens koordinationsudvalg. Og det er mig, der har ansvaret for de beslutninger, der træffes, der bliver truffet der. Men beslutningen er ikke forkert.

...”;

har hun forklaret, at statsminister Mette Frederiksen her henviser til Statens Serum Instituts risikovurdering, som slog fast at der var en betydelig risiko ved fortsat minkavl i Danmark. Det, at man manglede lov hjemmel til at kræve mink i zone 3 aflivet, neutraliserede ikke den enorme risiko, som mink udgjorde for folkesundheden. Det må aldrig blive en præmis, at flere forskellige ministre under et møde skal sikre sig, hvorvidt der er styr på tallene eller hjemlen. Hvis der kommer en kultur på Slotsholmen, hvor ministre – og embedsmænd på andre områder – ikke har tiltro til, at embedsværket har styr på lovgivningen på deres område, så bliver det et svært sted at arbejde. Så vil det blive en røvdækningskultur. Kollektive møder på tværs af ministerområder om komplekse, tværgående samfundsproblemer og politiske beslutninger indebærer ikke en forandring af ministerstyret eller af ressort- og sektoransvaret. Hun henviste i den forbindelse til, at de nuværende komplekse tværministerielle problemer og opgaver affødt af Ruslands invasion af Ukraine. Dette er en meget vigtig pointe i forhold til de principielle perspektiver i denne sag. Regeringen kan som et politisk kollektiv træffe politiske beslutninger, men det er altid den ansvarlige ressortminister, som har ressortansvaret for beslutningen. Dette er i fuld overensstemmelse med det grundlæggende ministerstyre og ressortansvar. Det er sådan alle regeringer har opereret. I juni 2020 blev der fastlagt en meget klar ansvars- og rollefordeling således, at Miljø- og Fødevarerministeriet havde ansvaret for alt vedrørende håndtering og nedslagning af minkene, mens sundhedsministeriet havde ansvaret for alt vedrørende human sundhed, herunder risikovurderingerne. Der er ikke et fælles ansvar på tværs af ministerierne for regeringens beslutning på KU-mødet den 3. november 2020. Hvis dette var tilfældet, så ville man ikke kunne arbejde. Hvert ministerium må tage ansvaret for sit ressortområde.

Forevist passage fra transskriberet version af samråd med Mogens Jensen i Miljø- og Fødevarerudvalget den 17. november 2020 kl. 7.30 (tillægsekstrakt 11 s. 286-287):

”...

Alex Vanopslag (LA):

...

Så mit spørgsmål til ministeren er, dels: Er det endnu et bevidst brud på loven, at man kommunikerer, at nu rykker man frister, man ikke har lov hjemmel for?, som det ene og det andet er en meget konkret redegørelse for: Hvad har ministeren gjort siden sidste uges samråd for at trække den ulovlige ordre tilbage, så der ikke sker nogle aktiviteter eller handlinger under ministerens ressortområde, som kan karakteriseres som lovbrud, som eksekvering på den ulovlige ordre? Hvilke konkrete ting har ministeren gjort for at trække sin egen ulovlige ordre tilbage siden sidste uge?

...

Mogens Jensen (S): Ja tak og tak for spørgsmålet. Jeg synes, det er helt på sin plads at sige tak til minkavlerne for den indsats, de har ydet nærmest i døgndrift på vegne af befolkningen og folkesundheden. Det, synes jeg vitterligt, fortjener en tak. Og jeg har også undskyldt indtil flere gange over for

minkavlerne, over for alle, de fejl, der er begået i den her sag. Og er der én ting, jeg kan være fuldstændig enig med hr. Alex Vanopslagh i, så er det, at minkavlerne selvfølgelig i forhold til det her skal have fuldstændig erstatning, sådan som det jo også er defineret i Grundloven – ingen tvivl om det. ...”

har hun forklaret, at hverken hun eller Statsministeriet har været inde over Mogens Jensens besvarelse af dette spørgsmål. Dette blevet håndteret i Miljø- og Fødevarerministeriet. Hun har kun været inde over det, der vedrørte statsministeriet.

Adspurgt af kommissionen har hun forklaret, at det grundlæggende er ressortministeriet, som skal sørge for, at der er bevillingsmæssig hjemmel til et tiltag. Hvis ressortministeriet mangler penge til et tiltag, så må man gå til Finansministeriet. Finansministeriet har ikke ansvaret for at holde styr på andre ministeriers bevillingsmæssige hjemler. Her gælder ministerstyret og ressortansvaret ligeledes.

Adspurgt af kommissionen og forevist passage fra Justitsministeriets notits ”Supplerende notits om visse statsretlige spørgsmål med relation til forløbet vedrørende manglende hjemmel til at udvide den hidtidige indsats med aflivning af mink til hele landet” af 24. november 2020 (tillæggekstrakt 3 s. 335):

”...

Regeringsudvalgene er politiske i den forstand, at de ikke rent retligt er tillagt kompetence til at træffe beslutninger på et område, der henhører under en ministers ressortansvar. Hvis et regeringsudvalg tiltræder (eller afviser) en indstilling i en sag, vil det således fortsat være den ansvarlige fagminister, der efterfølgende formelt træffer beslutningen, og som dermed vil være ansvarlig herfor. Det følger af ministerialsystemet, hvorefter den enkelte fagminister er ansvarlig for eget ressortområde, jf. nærmere under pkt. 3 ovenfor.

Af ministeransvarslovens § 4 følger det, at ansvar for en af kongen underskrevet beslutning påhviler såvel enhver minister, der har medunderskrevet, som ministre, der på anden måde har medvirket til beslutningens tilblivelse. Ministeransvarslovens § 4 gælder efter sin ordlyd alene for beslutninger underskrevet af kongen, men også i forbindelse med andre handlinger end retsakter gælder de almindelige regler om medvirken ved tilskyndelse, råd eller dåd, jf. ministeransvarslovens § 2. En minister er også under deltagelse i møder i regeringsudvalg underlagt reglerne om ministeransvar.

...”

har hun forklaret, at notitsen blev udarbejdet på baggrund af den voldsomme debat om, hvorvidt regeringen havde begået et grundlovsbrud. Man var nødt til at have et juridisk grundlag til brug for denne diskussion. Der var en forespørgselsdebat den 25. november 2020, hvor statsminister Mette Frederiksen og justitsminister Nick Hækkerup skulle besvare spørgsmål i folketingsalen herom. Juræen var på dette tidspunkt blevet gjort politisk. Notatet blev udarbejdet efter aftale mellem Statsministeriet og Justitsministeriet. Styrkelsen af Statsministeriet, som bestod i tilføjelsen af 20 medarbejdere til ministeriet, som primært varetager støttefunktioner, har ikke ændret på ressortansvaret i forhold til de 19 ressortministerier med flere tusinde medarbejdere. Styrkelsen af Statsministeriet har primært betydet, at folk har en chance for at holde lidt mere fri. Styrkelsen af Statsministeriet har ikke betydet, at de har ændret grundlæggende ved den måde, som de arbejder på, og man har ikke herved ændret på ressortansvaret. Statsministeriet består af omkring 120 medarbejdere, og det skal ses i forhold til, at der er 19 ministerområder.

Adspurgt af kommissionen og forevist Henrik Skovgaard-Petersens (Justitsministeriet) mail af 24. november 2020 med emnet ”MOF alm. del – supplerende notits vedr. aflivning af mink” (tillægsekstrakt 3 s. 329):

”...

Fra: Henrik Skovgaard-Petersen

Til: Søren Rams Rasmussen; Christian Fuglsang

Emne: VS: ☐☐MOF alm. del - supplerende notits vedr. aflivning af mink

Dato: 24. november 2020 22:45:28

Vedhæftede filer: Oversendelsesbrev MOF.pdf Supplerende notits.pdf

Det korte af det lange: Statsministeren var begejstret for jeres notits, så den blev straks sendt over. Spændende, hvordan det udvikler sig i morgen J

...”

har hun forklaret, at hun også var begejstret for notitsen. Det er en kunst, når jurister skriver om tung jura på en måde, hvor ikke-jurister også forstår det. Det havde de formået med dette notat.

Tejs Binderup – fortsat 2

Tejs Binderup har – under fortsat afhøring i kommissionen den 8. april 2022 – forklaret, at han efter ØU-mødet den 30. september 2020 fik at vide, at han skulle lave en sag til CU-mødet dagen efter med henblik på, at der kunne træffes beslutning om at ændre strategi for håndteringen af smittet mink. Han mener, at han fik beskeden af enten Mogens Jensen eller Henrik Studsgaard.

Forevist uddrag af Nicolai Wammens forklaring afgivet for kommissionen den 26. november 2021 om ØU-mødet den 30. september 2020 (forklaringsdokumentet s. 839):

”...

at der på ØU-mødet den 30. september 2020 ikke blev bestilt et notat med en beskrivelse af hele værktøjskassen, men det han bad om var, at der blev iværksat et arbejde i de ansvarlige ressortministerier, som gav et overblik over værktøjskassen og de forskellige scenarier, der kunne være, så man var klar, hvis det blev nødvendigt

...”

har han forklaret, at han ikke var bekendt med, at Nicolai Wammen på ØU-mødet havde tilkendegivet, at der skulle iværksættes et arbejde i de ansvarlige ressortministerier, som gav et overblik over værktøjskassen og de forskellige scenarier, der kunne være. Det modtog han ikke besked om. Han har også noteret sig, at det heller ikke fremgår af Magnus Heunickes noter fra ØU-mødet, at der blev givet sådan en opgave på ØU-mødet.

På CU-mødet blev det besluttet at iværksætte den strategi, der var lagt op til. Det vil sige at aflive smittede mink (zone 1) og aflive mink i en zone rundt om smittede mink for at inddæmme smitten (zone 2).

Herefter adspurgt til forløbet startende den 2. november 2020, har han forklaret, at efter mødet den 2. november 2020 havde han talt med Martin Ulrik Jensen fra Finansministeriet, og de var blevet enige om, hvordan den kommende ØU-sag skulle se ud. Herefter havde han den 3. november 2020 sendt en mail [ekstrakten side 1559] til sine kollegaer, hvor han beskrev de to spor, der var aftalt. I det ene spor skulle de have igangsat den indsats, der var besluttet. Samtidigt skulle der laves en ØU-sag, hvor man skulle tage stilling til den langsigtede håndtering af mink set i lyset af corona-situationen. På departementschefmødet, der blev afholdt den 3. november 2020 kl. 14:45, stod det klart for ham, at der ikke længere skulle være en sag til ØU, men at der i stedet skulle være en KU-sag.

Johan Legarth orienterede ham ikke om, at Rigspolitiet var sat i gang med at udarbejde en delplan.

Forevist uddrag af en sms-korrespondance mellem Johan Legarth og Thorkild Fogde den 3. november 2020 (tillægsekstrakt 4, s. 856-857):

”...

[Johan Legarth] kl. 08.36:

Tænker umiddelbart at Mink planen ser sådan ud (medmindre der kommer mindre bekymrende meldinger fra SSI i dag – eller meldingen er, at der må forventes at være 100 mutationer med tilsvarende problemer rundt om i Europa/verden):

Aflivning af Mink:

- beslutning om hvorvidt minkavl skal forbydes i DK

- politiet laver et nødplan for aflivning (som i nødvendigt omfang suspendere dyreværnsregler, miljøbeskyttelsesregler mv.)

...”

har han forklaret, at det hverken på departementschefmødet kl. 13:30 eller kl. 14:45 blev nævnt, at det var nødvendigt at slå alle mink ned. Det blev ikke drøftet mellem Miljø- og Fødevarerministeriet og Justitsministeriet. Dialogen, som de i Miljø- og Fødevarerministeriet havde med Sundhedsministeriet, pegede heller ikke i retning af, at alle dyr skulle slås ned. Der blev derimod talt om at øge aflivningstempoet i zone 1 og zone 2, da den eksisterende aflivningsindsats skulle foregå hurtigere. Han ved ikke, hvilken nødplan Johan Legarth henviste til i beskeden til Thorkild Fogde. I den nødplan, der senere kom, stod der, at det blandt andet kunne være at aflive alle mink, og at der skulle træffes politisk beslutning.

Beslutningen om, hvorvidt minkavl i Danmark skulle forbydes, var en del af en ØU-sag, som Miljø- og Fødevarerministeriet var ved at forberede. I henhold til mailen, som han sendte til Martin Ulrik Jensen, havde han skitseret, at de på ”den korte bane” skulle øge den eksisterende aflivningsindsats og på den lidt ”længere bane” lave en mere gennemarbejdet ØU-sag, hvor man kunne tage stilling til, om man i 2021 ville have en dvalemodel eller helt forbyde minkavl.

Forevist sin mail til Martin Ulrik Jensen, cc Line Nørbæk, Torben Skovgaard Andersen, Asbjørn Brink, Paolo Drostby, Annemarie Lauritsen, Dorthe Eberhardt Søndergaard, Anne-Mette Lyhne Jensen med flere om ”Mink og kompensation”, der blev sendt tirsdag den 3. november 2020 kl. 9:35 (ekstrakten s. 1559):

”...

Som opfølgning på vores samtale i går, og så alle er opdaterede på planen herfra.

Vi arbejder aktuelt på en ØU-sag, som skal være i ØU i denne uge. Jo før jo bedre.

Den aktuelle ØU-sag vil indeholde kompensationssystem samt tempo tillæg, jf. bullit 1 i nedenstående. Denne del eksekverer vi dog på inden sagen rammer ØU, så det vil være ren orientering.

I sagen vil også indgå også en konsolidering af, at alle minkavlere inden for zonerne (smittede samt ikkesmittede) skal slå alle sine dyr ned, inkl. avlsdyr, på trods af branchens ønske om at bevare avlsdyr på ikkesmittede besætninger i zonerne. Derudover indstilles, at alle minkavlere uden for zonerne i første omgang kan nøjes med at pelse ned, så de kun har avlsdyrene tilbage. I samme sag indstilles det, at regeringen melder ud, at der i 2021 kun kan forventes at være avlsdyr i Danmark. Af kapacitetshensyn i aflivningerne meldes der ikke noget ud om evt. hel nedlukning af branchen.

Imens ovenstående ØU-beslutninger eksekveres og der slås ned, og pelses ned, udarbejdes der en ny ØUsag, så regeringen kan tage stilling til minkbranchens generelle fremtid. Umiddelbart er der to scenarier, som skal beskrives i denne sag:

- a. Kun avlsdyr i 2021, med dvalekompensation (bullit 3 nedenfor) og en omstillingspulje (bullit 4) til de minkavlere, som alligevel bliver nødt til at forlade erhvervet som følge af situationen.

I spor a vil der bl.a. skulle tages stilling til, hvor mange avlsdyr der i givet fald skal have lov at være i 2021, hvordan de mest forsvarligt opbevares mv.

- b. Minkbranchen lukkes helt, med ekspropriation og dertilhørende erstatning (bullit 2), samt større omstillingspulje (bullit 4).

Uanset om man bevæger sig af spor a eller b vil der skulle skabes retlig hjemmel til at eksekvere beslutningen. Vi er enige i, at det vil skulle ind i epidemiloven. Regeringen vil så skulle tage stilling til, om man vil lukke helt for muligheden for at starte op igen senere, eller om det skal være åbent. Et totalforbud mod minkproduktion vil skulle ind i MFVM-lovgivning.

...”,

og forevist uddrag af sin forklaring afgivet for kommissionen den 6. november 2021 om mailen af 3. november 2020 (forklaringsdokumentet s. 674):

”...

Forespurgt, om hans afdelingschefkolleger i andre ministerier på tidspunktet for hans mail kl. 09.35 var klar over, at der ikke var lovhjemmel til at aflive alle mink, svarede han: ”Det tror jeg, ingen var i tvivl om!” Han bygger dette på, at de talte om det helt åbent. De havde talt om det løbende. Det stod i sagen fra 1. oktober 2020. I mailen kl. 09.35 skrev han tillige meget eksplicit, at der ikke var hjemmel. Ingen afdelingschefer vendte tilbage i anledning af hans mail, hverken den 3. eller 4. november 2020.

...”,

har han forklaret, at han besvarede en mail fra Martin Ulrik Jensen med ”Svar til alle”, hvorfor Line Nørbæk, Anne-Mette Lyhne Jensen mfl., der var cc på Martin Ulrik Jensens mail, ligeledes modtog hans (Tejs Binderup) svar til Martin Ulrik Jensen. Det var hans forventning, at de, der var sat cc på mailen, gjorde sig bekendt med indholdet af mailen, hvis det var relevant for dem. Som han husker det, var mailen fra Martin Ulrik Jensen bredt formuleret. Adspurgt hvem han henviste til i sin forklaring den 6. november 2021 om, at hans afdelingschefkolleger i andre ministerier var klar over, at der ikke var lovhjemmel til at aflive alle mink, har han forklaret, at Miljø- og Fødevareministeriet havde dialog med Sundhedsministeriet, Finansministeriet og Erhvervsministeriet. I løbet af den 3. november 2020 var der ligeledes dialog med Justitsministeriet blandt andet i kraft af Anne-Mette Lyhne Jensen og i forbindelse med sagsforberedelsen efter møderne. Han fik ingen tilbagemelding på sin mail af 3. november 2020 til Martin Ulrik Jensen, og det var den plan, som de kørte efter. Miljø- og Fødevareministeriet var i gang med at forberede ØU-sagen, og der var en del arbejde i Miljø- og Fødevareministeriet samt Erhvervs- og Finansministeriet med at gøre ØU-sagen klar til regeringen, hvorunder det skulle fastholdes, at minkejerner i zone 1 og zone 2 fortsat skulle slå deres dyr og avlsdyr ned. Han videresendte sin mail til Henrik Studsgaard til orientering. Han fik ingen tilbagemelding fra Henrik Studsgaard, men det havde han heller ikke forventet, hvis Henrik Studsgaard mente, at det så fint ud.

Forevist uddrag af Henrik Studsgaards forklaring afgivet for kommissionen den 21. oktober 2021 om scenarie a og b (forklaringsdokumentet s. 354):

”...

Han mener ikke, at han talte med Tejs Binderup om scenarie a) og b) i løbet af dagen. Det, som Tejs Binderup skrev, var ikke noget, som kom bag på ham. Det var klart, at man måtte overveje, hvad man skulle gøre fremadrettet. Han tænkte, at Tejs Binderup arbejdede indenfor mandat.

...”

har han forklaret, at det godt kan passe, at han og Henrik Studsgaard ikke drøftede de to scenarier i løbet af den 3. november 2020. Han og Henrik Studsgaard havde en del kontakt med hinanden den 3. november 2020, og de talte stort set ikke om andet en mink. Han kan ikke huske, om de modtog henvendelser fra minkbranchen den 3. november 2020. Der var et møde med branchen den 2. november 2020, der kom til at handle om den nye mutation. Mødet skulle oprindeligt have handlet om erhvervets ønske om at bevare avlssdyr i zone 1 og zone 2. Under mødet stod det klart, at det nok ikke var den vej, det gik. Han minder om, at Kåre Mølbak under et møde forinden med Kopenhagen Fur havde oplyst minkavlerne om, at der kun ville være avlssdyr fra zone 3 besætninger i 2021.

Han mener ikke, at der efter departementschefmødet kl. 14:45 spredte sig en stemning hos Miljø- og Fødevareministeriet eller andre steder om, at det var nødvendigt at slå alle mink ned. Hvis det havde været tilfældet, skulle coveret til KU-sagen have set anderledes ud. Han tænker, at det heller ikke var stemningen internt i Justitsministeriet på det niveau, hvor coveret blev skrevet.

Forevist uddrag af Johan Legarths forklaring afgivet for kommissionen den 12. november 2020 om departementschefmødet den 3. november 2020 kl. 14:45 (forklaringsdokumentet s. 604):

...”

På mødet var der ikke en konkretisering af, at alle mink skulle slås ned. Da man rundt omkring i ministerierne fik læst Statens Seruminstits nye risikovurdering, bredte der sig en opfattelse af, at det var nødvendigt at slå alle mink, inkl. avlssdyr, ned. Det var den fornemmelse, som spredte sig i løbet af eftermiddagen på bagkant af mødet.

...”

har han forklaret, at han ikke efter departementschefmødet kl. 14:45 havde opfattelsen af, det var nødvendigt at slå alle mink ned. Som han har forstået det, havde Henrik Studsgaard heller ikke fået den opfattelse efter drøftelserne med Per Okkels. Det var ingen, der sagde til Miljø- og Fødevareministeriet, at ”denne stemning” bredte sig. De havde i Miljø- og Fødevareministeriet læst Statens Serum Instits risikovurdering, og de havde heller ikke på den baggrund fået opfattelsen af, at det var det, der skulle ske. Hvis det havde været fornemmelsen, at alle mink skulle slås ned, havde coveret til KU-sagen vel set anderledes ud. I det aktuelle cover til KU-sagen var det indstillet, at der blev lavet den model, som Miljø- og Fødevareministeriet havde lagt op til. Det vil sige at skabe incitament til, at aflivningerne i zone 1 og zone 2 kunne gå hurtigere. I det cover, som han havde, var der en frist på 10 dage til at vise, at man kunne øget tempoet i zone 1 og zone 2, inden man fik hjælp fra politiet og forsvaret til at øge tempoet på aflivningsindsatsen. Det var Justitsministeriet, der skrev coveret og indstillingen til KU-sagen. Han antager, at der havde stået en anden indstilling i coveret, hvis man havde besluttet at gå i en anden retning, og at man havde været mere eksplicit i forhold til hjemmels-situationen. Hvis der var skrevet et cover, hvor der var lagt op til regeringen skulle træffe beslutning om at aflive alle mink, vil han gå ud fra, at der var skrevet, hvad der skulle til for at træffe denne beslutning. I dette tilfælde angik coveret spørgsmålet om at øge aflivningstempoet. Det var derfor ikke relevant at skrive, at der skulle etableres en hjemmel, hvis der blev truffet en helt anden beslutning, skal der etableres en hjemmel. Hvis det var tilfældet, kunne man skrive mange ting i et cover.

Adspurgt om han tidligere havde oplevet, at Justitsministeriet blev tildelt en koordinerende rolle på et andet ressortområde, har han forklaret, at det var nyt for ham. I Miljø- og Fødevareministeriet

noterede de sig blot, at der var et ønske om, at Justitsministeriet skulle samle og sammenskrive sagen, som indeholdt Sundhedsministeriets del vedrørende nedlukning af Nordjylland og Miljø- og Fødevareministeriets del vedrørende håndtering af smitte i minkbesætninger. Han aftalte med Justitsministeriet, at Justitsministeriet til brug for det videre arbejde med at skrive sagerne sammen kunne få tilsendt det, som Miljø- og Fødevareministeriet foreløbigt havde skrevet til ØU-sagen. Det skulle omarbejdes til det nye samlede cover, som Justitsministeriet skulle skrive. Det fremgår også af den mail, som han sendte til Anne-Mette Lyhne Jensen og Lisbeth Gro Nielsen [ekstrakten s. 1718]. Adspurgt om det var overraskende, at Miljø- og Fødevareministeriet ikke skulle koordinere sagen, har han forklaret, at det nærmere var naturligt, hvis det var blevet Sundhedsministeriet.

Forevist uddrag af Anders Kroman Liins forklaring afgivet for kommissionen den 14. oktober 2021 om forberedelse af KU-sagen (forklaringsdokumentet s. 27):

”...

Det var så langt, som han kunne komme, med KU-sagen, som kom ind ad døren. Om afsnittet omhandlende ekspropriation og afsnittet om afklaring af det juridiske om forbehold for den juridiske hjemmel, har han forklaret, at så vidt han husker, så fik hans niveau at vide, at hans niveau skulle se på scenarierne, mens chefniveauet skulle se på hjemmelsspørgsmålet. Så vidt han husker, så refererede Katja Goodhew dette fra Tejs Binderup. Han kan ikke huske det præcise tidspunkt for, hvornår han fik denne oplysning, men han fik i hvert fald at vide, at hjemmelsspørgsmålet var under udarbejdelse, og at de ikke skulle tænke mere herover. Sagen blev forelagt Tejs Binderup, men han kan ikke huske, om formuleringen stammer fra Tejs Binderup eller ham selv.

...”;

har han forklaret, at han ikke rigtig kan genkende Anders Kroman Liins sondring mellem, at fuldmægtigene skulle se på scenarierne, mens chefniveauet skulle se på hjemmelsspørgsmålet. Der foregik mange ting, og han vil derfor nødig sige, at Anders Kroman Liin nødvendigvis husker forkert, men han kan ikke huske denne opdeling. Uanset hvad har han godkendt indholdet af coveret og bilaget, hvor der stod, at der ikke var hjemmel, og at man derfor skulle etablere de nødvendige hjemler.

Han talte ikke med Pelle Pape i Statsministeriet i løbet af den 3. november 2020.

Forevist uddrag af Pelle Papes sms-korrespondance med Dorthe Søndergaard tirsdag den 3. november 2020 kl. 15.13 om sagen til KU-mødet (tillægsekstrakt 3 s. 701):

”...

KU i aften tentativt kl. 21.

Der skal være en sag med klar fælles indstilling fra myndighederne (ssi, fødevarer, politi og evt. øvrige)

Absolut frist kl 19.30

Indhold

- 1) risikovurdering
- 2) tiltag ift at aflive mink (herunder indstilling om at sætte det i dvale/lukke lortet)
- 3) tiltag ift smittespredning blandt mennesker
- 4) politisk håndtering
- 5) ft håndtering
- 6) udenrigspolitisk håndtering

...”;

har han forklaret, at han ikke blev orienteret om Pelle Papes sms til Dorthe Søndergaard. Han tror, at Anne-Mette Lyhne Jensen muligvis sendte en mail, hvor indholdet af Pelle Papes sms var omformuleret til en anden bestilling til KU-sagen. Han antager, at mailen fra Anne-Mette Lyhne Jensen var skrevet på baggrund af Pelle Papes sms.

Miljø- og Fødevareministeriet modtog ikke en opgaveformulering eller en nærmere beskrivelse af, hvad de skulle levere til KU-sagen. Miljø- og Fødevareministeriet sendte det, som de havde til Justitsministeriet, som gik i gang med at samle Nordjyllandspakken og minksagen til en fælles KU-sag. Miljø- og Fødevareministeriet havde lejlighed til at komme med bemærkninger til Justitsministeriets udkast, der blev sendt rundt til godkendelse/clearing. De synes i Miljø- og Fødevareministeriet, at de havde leveret det, der var aftalt, at de skulle bidrage med til KU-sagen. Det vil sige deres udkast til ØU-sagen. De var rimelig klare på, at indstillingen skulle være, at der skulle arbejdes på at øge aflivningshastigheden, og at man efter en til to uger skulle se på, om indsatsen skulle intensiveres. Miljø- og Fødevareministeriets primære opgave til KU-mødet var, at Mogens Jensen skulle vide, at det var nødvendigt for at øge aflivningstempoet, at andre myndighederne – udover Beredskabsstyrelsen og Fødevarestyrelsen – hjalp med optællingen, da man ellers ikke kun følge med.

Forevist uddrag af mailkorrespondance mellem ham og Lisbeth Gro Nielsen med flere sendt tirsdag den 3. november 2020 kl. 17:43 med emnet ”KU sag til i aften” (ekstrakten s. 1836):

”...

Fra: Lisbeth Gro Nielsen (...)

Sendt: 3. november 2020 17:43

Til: Annemarie Lauritsen (...); Line Nørbæk (...); Tejs Binderup (...); Torben Skovgaard Andersen (...); Sidsel Due Nordengaard (...); Erik Brøgger Rasmussen (...); Anne Nørgaard Simonsen (...); Paolo Drostby (...); Lars Høgsbro Østergaard (...); Rikke Skaarup (...); Lene Brøndum Jensen (...); Katrine Kaldahl (...)

Cc: Anne-Mette Lyhne Jensen (...); Cecilie Birch (...)

Emne: SV: KU sag til i aften

Kære alle

Hermed første udkast til cover til KU-sagen.

I må meget gerne gennemgå og kvalificere de dele, der er relevant for jer. Ansvarlige er sat på visse steder.

....

og forevist sit svar til Lisbeth Gro Nielsen med flere sendt samme dag kl. 18:59 (ekstrakten s. 1835):

”...

Fra: Tejs Binderup

Sendt: 3. november 2020 18:59

Til: Lisbeth Gro Nielsen ; Annemarie Lauritsen ; Line Nørbæk (...); Torben Skovgaard Andersen (...); Sidsel Due Nordengaard; Erik Brøgger Rasmussen; Anne Nørgaard Simonsen ; Paolo Drostby; Lars Høgsbro Østergaard; Rikke Skaarup Schjødt; Lene Brøndum Jensen ; Katrine Kaldahl

Cc: Anne-Mette Lyhne Jensen; Cecilie Birch

Emne: SV: KU sag til i aften

Hermed bemærkninger herfra til tempobonus og KU-cover

Ift BN284 så står der gentagne gange, at det er besluttet, at alle mink i Danmark skal slås ned. ndtil videre er der truffet beslutning om, at alle smittede farme, samt farme i en zone på 7,8 km skal slås ned, ligesom ikke-smittede farme uden for zonerne skal pelse ned. Hvorvidt avlsdyr uden for zonerne også skal slås ned mangler der vel en beslutning omkring

Jeg kan konstatere, at vores udkast til ØU-sag, samt kompensationsbilag fra EM ikke er med i pakken. Er det fordi der ikke skal tales 2021 i denne omgang?

...”,

har han forklaret, at på dette tidspunkt var der fortsat 10 dage til at vise, at aflivningshastigheden kunne øges. Derudover var der en K-sag, der beskrev, hvad der skulle gøres for at øge aflivningshastigheden i zone 1 og zone 2. I det tilfælde at det viste sig, at det ikke var muligt at øge hastigheden inden for 10 dage, kunne man eventuelt iværksætte nødplanen. Som man kan se i mailen til Lisbeth Gro Nielsen skrev han, at han gik ud fra, at det var en fejl, at der i nødplanen stod, at alle mink i Danmarks skulle aflives. Det gav ingen ikke mening, at man havde en sag, hvor man først skulle se på, om det var muligt at øge aflivningshastigheden i zone 1 og zone 2, og hvis aflivningshastigheden ikke blev øget tilstrækkeligt inden for en frist på 10 dage, skulle man aflive alle mink inklusiv mink i zone 3. Det hang ikke sammen, hvorfor det var deres opfattelse, at det var en fejl, at der i nødplanen stod, at alle mink skulle slås ned. Det var klart, at man kunne have en situation, hvor alle dyr i zone 1 og zone 2, hvor der var hjemmel, blev slået ned, og man indsatte forsvaret og politiet til at hjælpe i zone 1 og zone 2, hvis det viste sig, at tempoet med avlernes hjælp ikke var tilstrækkeligt. Det var endvidere begrænset, hvad der var indarbejdet fra Miljø- og Fødevareministeriets bidrag fra ØU-sagen.

Det var et KU-cover, der beskrev, hvad der skulle ske for at øge aflivningstempoet i zone 1 og zone 2, hvor der ikke var et hjemmelsproblem. I det cover, som han skulle kommentere på, var der derfor de nødvendige hjemler. Han bad om, at Miljø- og Fødevareministeriets to bilag kom med i KU-sagen for at vise, at det havde en konsekvens i forhold til hjemmel, hvis man senere besluttede at vælge for eksempel dvalevejen. Det stod allerede i coveret, at hvis man skulle iværksætte nødplanen, krævede det, at man skulle se bort fra miljø- og dyremæssige regler. Han vil medgive, at det ikke var tydeligt beskrevet i coveret.

Hvis der er forhold, der ikke eksplicit er anført i et cover, skal det med i bilagene, og i en normal proces kunne man have skrevet frem og tilbage, hvorvidt det var mest korrekt at skrive oplysningerne i coveret eller i bilagene. Her var der en absolut frist kl. 19:00, og han svarede Justitsministeriet kl. 18:59, hvorfor Miljø- og Fødevareministeriet måtte acceptere, at sagen skulle frem. Derudover var der ikke i coveret lagt op til, at der skulle træffes en beslutning om at slå alle mink ned.

Forevist uddrag af mailkorrespondance mellem ham og Lisbeth Gro Nielsen med flere sendt den 3. november 2020 kl. 19:10 med emnet ”KU sag til i aften” (ekstrakten s. 1835):

”...

From: Lisbeth Gro Nielsen (...)

Sent: 03-11-2020 19:10:29

...

Det er ikke, fordi vi vil tage udkastet til ØU-sag osv. med. Det var bare det umiddelbare indtryk, at det ikke var klar.

Hvis det skal med, må I meget gerne skrive det nødvendige ind i coveret og sørge for, at bilaget er klar, så der ikke er kommentarboxe osv. i det.

...”;

har han forklaret, at de herefter rensede bilaget for kommentarboxe mv. og sendte bilaget til Justitsministeriet. Han kan ikke huske, om de foretog andre ændringer, men det mener han ikke, at de gjorde.

Adspurgt supplerende af kommissionen og forevist cover af 3. november 2020 ”Håndtering af COVID-19-smittet blandt mink” til KU-mødet (ekstrakten s. 2032):

”...

Løsning

Tiltag i forhold til aflivning af mink

...

Baseret på sundhedsfaglige vurderinger skal biomassen reduceres mest muligt, hvilket ligger til grund for beslutning om, at alle besætninger inden for zonerne (smittede og ikke-smittede) skal slås ned. Det inkluderer ligeledes avlsdyr i zonerne. For at reducere risikoen for yderligere COVID-19-smittespredning i de danske minkfarme kan der vælges mellem helt at afvikle minkproduktionen i Danmark eller at tillade, at branchen under restriktioner, fastsat af sundhedsmyndighederne og veterinærmyndighederne, kan fastholde en meget begrænset mængde avlsdyr mhp. at kunne genetablere en betydeligt reduceret sektor, når der er udrullet en vaccine. Det vurderes centralt, at en beslutning om branchens fremtid ikke påvirker hastigheden i aflivningsindsatsen negativt, jf. bilag 2.

...”;

har han forklaret, at der her henvises til bilag 2, som var en anden beslutning. Det første, der blev lagt op til, var at øge aflivningshastigheden med en incitamentsordning, jf. bilag 3. Det andet, der blev lagt op til, var, at man kunne iværksætte nødplanen, hvis det efter et antal dage blev konstateret, at incitamentsordningen ikke var tilstrækkelig. Der var således en indstilling, som for det første lagde op til at etablere en incitamentsordning, og for det andet, at man skulle mødes igen efter 10 dage – det blev ændret til fem dage – for at konstatere, om incitamentsordningen var tilstrækkelig. Der ville derfor være behov for en ny regeringsbeslutning, inden man i givet fald kunne iværksætte NOSTens nødplan.

Adspurgt supplerende af kommissionen og forevist uddrag af udkast af 3. november 2020 til ”2021 håndtering af COVID-19 smitterisiko i mink” (ekstrakten s. 2046):

”...

Løsning

Baseret på [sundhedsfaglige] vurderinger skal biomassen reduceres mest muligt. Konklusionen er derfor, at alle besætninger inden for zonerne (smittede og ikke-smittede) skal slås ned. Det inkluderer ligeledes avlsdyr

...

For at reducere risikoen for yderligere COVID-19-smittespredning i de danske minkfarme, skal der vælges mellem 2 modeller med yderligere foranstaltninger.

Model 1: Dvale

...

Model 2: Aflivning af alle dyr

...

Procedure

Sagen forelægges skriftligt ØU med henblik på godkendelse, hvorefter regeringen melder ud om tiltagene. Samtidigt får minkavlerne meddelelse om, at der ikke må genindsættes mink i 2021.

Herefter iværksættes arbejde med at få godkendt den nødvendige lovmæssige hjemmel, ligesom Fødevarestyrelsen indleder et samarbejde med erhvervet om iværksættelse af de godkendte tiltag til beskyttelse af avlsmaterialet.

...”;

har han forklaret, at det var en fremtidig ØU-sag - når man havde set, om incitamentsordningen virkede. Som man kan se af mailen fra den 3. november 2020 kl. 9.35 (ekstrakten s. 1559) fremgår det, at der var to ØU-sager. Den ene ØU-sag handlede om at øge tempoet, som også indgik i KU-coveret. Mens incitamentsordningen blev udrullet, skulle de i gang med at lave en anden ØU-sag vedrørende minkbranchens fremtid. Det var denne fremtidige ØU-sag, der endte med at blive bilag 2 til KU-sagen. Afsnittet i KU-coveret vedrørende bilag 2 var blot en henvisning til, at der på et tidspunkt skulle træffes beslutning om hold af mink i 2021.

Adspurgte supplerende af kommissionen og forevist uddrag af udkast af 3. november 2020 til ”2021 håndtering af COVID-19 smitterisiko i mink” (ekstrakten s. 2048):

”...

Procedure

Sagen forelægges skriftligt ØU med henblik på godkendelse, hvorefter regeringen melder ud om tiltagene. Samtidigt får minkavlerne meddelelse om, at der ikke må genindsættes mink i 2021.

Herefter iværksættes arbejde med at få godkendt den nødvendige lovmæssige hjemmel, ligesom Fødevarestyrelsen indleder et samarbejde med erhvervet om iværksættelse af de godkendte tiltag til beskyttelse af avlsmaterialet.

...”;

har han forklaret, at den lovmæssige hjemmel sigtede til, at minkejere i zone 1 og zone 2, der skulle slå deres avlsdyr ned, ikke kunne have mink i 2021.

Statens Serum Institut stod for risikovurderingen, mens Sundhedsministeriet og/eller regeringen stod for, hvordan risikohåndteringen skulle være. Frem til KU-mødet var der intet, der indikerede at et bud på risikohåndteringen kunne være anderledes end det, Miljø- og Fødevareministeriet havde lagt op til. Han modtog coveret efter KU-mødet var gået i gang. Han kunne se, at der foretog ændringer, da 10-dages fristen blandt andet var ændret til en frist på fem dage, og der var foretaget ændringer, som pegede i en lidt anden retning end det, som de givet Mogens Jensen med i KU-mødet. Under KU-mødet kom der åbenbart et andet bud på, hvordan man skulle risikohandtere og en skarpere vurdering af, hvad der var nødvendigt set i lyset af risikovurderingen fra Statens Serum Institut. Forud for KU-mødet var der ingen, der havde nævnt for Miljø- og Fødevareministeriet, at der var der, man skulle ende.

Han sendte en sms til Henrik Studsgaard og nævnte, at der var lavet om i coveret, og at han syntes, at det så forkert ud. Han orienterede ikke Mogens Jensen.

Søren Andersen var ikke inde over tilblivelsen af materialet til KU-mødet, men så materialet. Han ved ikke, hvilke drøftelser Søren Andersen eventuelt havde med Mogens Jensen.

Forevist uddrag af Søren Andersens forklaring afgivet for kommissionen den 20. november 2020 om en sms til Mogens Jensen den 3. november 2020 (forklaringsdokumentet s. 923):

”...

Adspurgt af kommissionen og forevist sin sms-besked til Mogens Jensen den 3. november 2020 (til-lægsekstrakt 6 s. 627), hvori det fremgår:

”...

[Søren Andersen, kl. 21.37]:

Hun kommer simpelthen til at kalde os uansvarlige og sige at vi ikke tager det alvorligt nok, når du foreslår vores linje. Det er altså vildt.

...”;

har han forklaret, at Miljø- og Fødevareministeriet havde forberedt at skulle tale om dvalemodellen under KU-mødet, men da det stod klart, at sundhedsmyndighedernes vurdering var meget alvorlig, ville han sikre, at Mogens Jensen ikke begyndte at tale om dvalemodellen under mødet. Mogens Jensen nævnte ikke dvalemodellen under mødet.

...”;

har han forklaret, at Mogens Jensen var sendt til KU-mødet med talepunkter, som handlede om; at der skulle gøre alt, hvad man kunne for at øge aflivningshastigheden i zone 1 og zone 2; sørge for at supplere den eksisterende aflivningsindsats med en incitamentsordning; sørge for at få ekstra mand-skab til at overvåge de smittede besætninger for at kunne øge tempoet; hvis det efter 10 dage viste sig, at tempoet ikke var tilstrækkeligt, kunne nødplanen iværksættes, som indebar at politiet og forsvaret blev en del af indsatsen; at det var afgørende, at politiet og forsvaret hjalp med tilsynet på smittede besætninger og ikke afventede 10 dages fristen; at den mest effektive aflivningsmetode var at lade minkejerne stå for aflive deres dyr, som var i overensstemmelse med forsvarets vurdering. Herudover var der et underberedskabspunkt vedrørende branchens fremtid. Her havde de sagt til Mogens Jensen, at hvis dette punkt blev drøftet, kunne Mogens Jensen oplyse; at de var enige i, at folkesundheden var afgørende, og hvis det viste sig, at det var uacceptabel at holde mink, så var det sådan; at den tidligere melding havde været, at avlsdyr kunne bevares, og at man skulle huske, at risikovurderingen handlede om en uændret fuld minkproduktion i 2021, og at det under alle omstændigheder ville det være fint at få alle nuancer frem, inden der blev truffet en beslutning. Han tror, at det var det sidste, som Søren Andersen ikke mente, at Mogens Jensen skulle sige.

Måden, som de i Miljø- og Fødevareministeriet læste risikovurderingen (bilag 1) på, byggede ligeledes på, at Kåre Mølbak under et møde med branchen den 2. november 2020 havde oplyst, at mink-avlerne skulle indstille sig på, at avlerne alene kunne have avlsdyr fra zone 3 besætninger i 2021.

Forevist uddrag af sin forklaring afgivet for kommissionen den 6. november 2020 om et intern møde Miljø- og Fødevareministeriet, der blev afholdt efter KU-mødet (forklaringsdokumentet s. 688):

”...

På mødet efter KU-mødet den 3. november 2020 rakte han ikke hånden op og sagde noget om hjemmel. Der var ingen drøftelse af hjemmel;

...”;

har han forklaret, at stemningen på mødet var meget alvorstung. Ingen af dem havde tænkt, at det skulle være beslutningen, og det var ikke det, som de havde arbejdet henimod. Han deltog ikke på KU-mødet.

Den 4. november 2020, inden han skulle til møde med de andre afdelingschefer, talte han sandsynligvis med Paolo Drostbys om, hvilke opgaver de stod over for.

Forevist Paolo Drostbys mail til Katja Goodhew, Anders Kroman Liin med flere sendt onsdag den 4. november 2020 kl. 9.11 med emnet ”Ang: Minkmateriale i dag” (ekstrakten s. 2221):

”...

Materiale til ordførermøde også hos os. @Bjarke vi har behov for hurtigst muligt at vide, hvad behovet er ift pressemøde. Er M med? Overordnet har vi en interesse i ikke at tage ansvaret for beslutningen - stm og sum bør stå forrest ift begrundelse, presse og i øvrigt lovhjemmel.

...”

har han forklaret, at indholdet af Paolo Drostbys mail ikke var afstemt med ham. Der var ikke noget mærkeligt i, at Paolo Drostbys mente, at sundhedsmyndighederne skulle forklare, hvorfor det var nødvendigt at slå alle mink ned, hvis sundhedsmyndighederne havde anbefalet dette. På dette tidspunkt mente de i Miljø- og Fødevareministeriet, at lovhjemlen skulle indskrives i epidemiloven. Det havde hele tiden været deres holdning på det tidspunkt, at hvis det blev besluttet at slå mink ned på grund af anbefalinger fra sundhedsmyndighederne, skulle hjemlen findes i epidemiloven eller et sted, hvor sundhedsmyndighederne kunne lave en hjemmel til det. Miljø- og Fødevareministeriet var af den opfattelse, at det var mest naturligt, at det lå under sundhedsministeriets lovgivning, da det var en ren humanfaglig vurdering, der førte til, at man mente, at dyrene skulle slås ned.

Han deltog ikke i et møde den 4. november 2020 med Hanne Larsen og Nikolaj Veje m.fl., hvor hjemmelsspørgsmålet blev drøftet.

Adspurg i forhold til Justitsministeriets arbejdstese om, at der var hjemmel i lov om hold af dyr, har han forklaret, at det medførte, at der opstod tvivl om, hvorvidt der var hjemmel i lov om hold af dyr. Miljø- og Fødevareministeriet gik derfor i gang med at se på spørgsmålet endnu engang. Han kan ikke huske, om han drøftede Justitsministeriets arbejdstese med Henrik Studsgaard. De talte samme hele tiden, og han vil tro, at han talte med Henrik Studsgaard om, hvad der var foregået på afdelingschefmødet.

Forevist uddrag af sin forklaring afgivet for kommissionen den 6. november 2021 om Justitsministeriets arbejdstese (forklaringsdokumentet s. 692):

”...

Han akkviescerede ved Justitsministeriets arbejdstese; måske fordi Justitsministeriets jurister antages for at være de dygtigste.

...”

har han forklaret, at han ikke kendte ordet ”akkviescerede”, før han læste referatet. Han er derfor sikker på, at det må være referentens ord, men han tog Justitsministeriets arbejdstese til efterretning. Han mener, at han orienterede Nikolaj Veje om Justitsministeriets arbejdstese, og at Fødevarestyrelsen senere orienterede ham om, at Fødevarestyrelsen fastholdt, at deres lovgivning ikke kunne anvendes, og at Fødevarestyrelsen gerne ville i kontakt med Justitsministeriet. Han videregav herefter Fødevarestyrelsens tilbagemelding til Justitsministeriet. Han overvejede ikke at orientere mere bredt

om hjemmelsspørgsmålet. Han gik ud fra, at det var tilstrækkeligt, at han var i dialog med Justitsministeriet. Dialogen fra Statsministeriet gik gennem Justitsministeriet til Miljø- og Fødevarerministeriet. Det ville derfor være naturligt, at dialogen med Statsministeriet gik gennem Justitsministeriet.

Forevist uddrag af sin forklaring afgivet for kommissionen den 6. november 2021 om pressenotatet af 4. november 2020 (forklaringsdokumentet s. 715):

”...

Han kan ikke forklare, hvorfor der ikke var omtale af hjemmel og § 30 i lov om hold af dyr, men hans bedste bud er, at det skyldtes hastværket.

...”

og forevist Miljø- og Fødevarerministeriets pressenotat af 4. november 2020 om ”Beslutning om aflivning af alle mink i Danmark” (ekstrakten s. 2520):

”...

Hjemmelgrundlag for aflivning: [Taleberedskab til Forespørgsel F10 godkendt 29/10]

- Beslutningen om at aflive ikke-smittede og tidligere smittede minkbesætninger er truffet ud fra et hensyn til folkesundheden.
- Dyrene aflives med hjemmel i § 30, stk. 1, i lov om hold af dyr

...”

har han forklaret, at hvis de havde haft bedre tid og mulighed for at være grundigere, havde de fået opdateret talepunktet. Første bullet vedrørende ”ikke-smittede” og ”tidligere smittede minkbesætninger” omhandlede minkbesætninger i zone 1 og zone 2. Han vil medgive, at det kunne have været skrevet tydeligere, når man læser det nu, med en tredje bullet om, at man var i gang med at etablere hjemmel vedrørende minkbesætninger i zone 3. Det var et taleberedskab til ”Forespørgsel F10”, der var lavet på et tidspunkt, hvor der ikke var en ”zone 3” og zone 3-aflivninger.

Til KU-mødet var der et bilag, der beskrev, at man i forhold til fremtidig hold af mink kunne vælge af tvangslukke erhvervet, som ville kræve hjemmel.

Adspurgt om det stod klart for Mogens Jensen, at de havde anfægtet hjemmelgrundlaget til at aflive raske mink uden for zone 1 og zone 2, har han forklaret, at dette beredskab blev skrevet ovenpå en KU-sag, hvor de i Miljø- og Fødevarerministeriet mente, at det var skrevet ret tydeligt, at der ikke var hjemmel til at aflive alle mink. Han kan ikke sige, om Mogens Jensen kunne vide det.

Det var en politisk udmelding på pressemødet, at regeringen havde truffet en beslutning. Embedsværket skulle herefter i gang med at etablere det fornødne hjemmelgrundlag til at eksekvere beslutningen. Han er enig i, at det havde sparet alle meget, hvis der i Mogens Jensens, statsministerens eller andres talepapirer, havde stået, at man gik i gang med at etablere de fornødne hjemler.

Der er ikke foretaget tvangsmæssige aflivninger, hvor der ikke var hjemmel.

Han mener, at det stod relativt tydeligt i Mogens Jensens tale, at den hidtidige indsats skulle fortsætte indtil videre, og at man appellerede til, at minkavlerne hjalp. Derudover skal man huske, at der løbende havde været dialog med København Fur, og at minkbranchen ikke var i tvivl om, at myndighederne ikke havde hjemmel til at tvinge minkejerne til selv at aflive deres dyr. Der var i oktober forhandlet med København Fur om, hvad timelønnen skulle være for, at minkejerne selv ville stå for at aflive deres dyr i zone 1 og zone 2. Hvis man havde haft hjemmel til at pålægge minkejerne at aflive deres dyr, var der ikke forhandlet timeløn.

Adspurgt supplerende af sin bisidder, advokat Jacob Goldschmidt, har han uddybende herom forklaret, at regeringen i oktober 2020 besluttede, at mink skulle slås ned i zone 1 og i en beskyttelseszone (zone 2). Det var myndighederne, der skulle stå for aflivningerne. Myndighederne kunne ikke følge med efterhånden som smitten bredte sig. Branchen henvendte sig derefter for at høre, om de kunne hjælpe myndighederne med at slå dyrene ned. På dette område var det forsvarligt, idet avlerne havde erfaring med at slå dyrene ned modsat på fjerkræsområdet, hvor det foretages på et slagteri. Branchen ville imidlertid have løn, hvis de selv skulle slå deres dyr ned. Der var derfor omkring uge 42 en dialog mellem branchen og Fødevarestyrelse, hvor det blev drøftet, hvad timelønnen skulle være for, at minkavlerne selv ville stå for at aflive deres dyr. København Fur var således bekendt med, at myndighederne ikke kunne kræve, at de selv aflivede deres dyr. Herudover var København Fur bekendt med, at der løbende blev udstedt nye bekendtgørelser ved de mindste ændringer af forholdene.

Før pressemødet læste han et udkast til statsministerens tale til pressemødet. Han mener, at Paolo Drostby faktisk tjekkede udkastet, og han har selv læst den igennem. Han mener også, at Justitsministeriet og Sundhedsministeriet læste den igennem. Der var derfor mange, der kunne have fanget, at der skulle have været nævnt noget om hjemmel.

Forevist uddrag af transskriberet udgave af statsministerens pressemøde den 4. november 2020 (ekstrakten s. 2541):

”...

Statsminister Mette Frederiksen: Jeg vil gerne opfølgende svare, at regeringen handler i det øjeblik, hvor der ligger en faglig indstilling til, at vi desværre er nødsaget til at aflive alle mink i Danmark. Og vi bliver, vi bliver gjort opmærksom på den, den her muterede virus, og resultaterne af, af den undersøgelse, som Kåre Mølbak lige har redegjort for mandag aften, så arbejdes der fagligt med den i går, og nu står vi så her og, og igangsætter en, en egentlig aflivning af alle mink i Danmark.

Ja, værsgo til næste spørgsmål!

...”

har han forklaret, at han ikke har faktatjekket denne del af talen, da det var et svar på et spørgsmål fra en journalist.

Efter pressemødet deltog han i et statusmøde med blandt andet Hanne Larsen og Henrik Studsgaard. De skulle på mødet blive enige om, hvad arbejdsplanen var, da det var en kæmpe arbejdsopgave, der var sat i gang efter pressemødet. Indsatsen i zone 1 og zone 2 blev ændret efter regeringens udmelding, idet tempoet i aflivningsindsatsen i zone 1 og zone 2 blev øget væsentligt. Der skulle derfor bortskaffes dyr på et helt andet niveau. I zone 3 skulle der pelses ned på sædvanligvis.

De skulle endvidere i gang med at finde ud af, hvem der skulle udarbejde et lovforslag. Han havde derfor en dialog med sine egne folk blandt andet Paolo Perotti, muligvis også Henrik Studsgaard, og med Anne-Mette Lyhne Jensen fra Justitsministeriet, og det endte med, at Miljø- og Fødevareministeriet skulle udarbejde lovforslaget.

Han overvejede ikke at lave en pressemeddelelse den 5. november 2020, hvor det blev kommunikeret, at Miljø- og Fødevareministeriet skulle udarbejde et hastelovforslag. Ingen af dem tænkte, at der med pressemødet skulle være igangsat noget, der kunne minde om tvangs aflivning, hvor der ikke var hjemmel. Det var først mandag den 9. november 2020 om morgenen, at det gik op for ham, at der var nogen, der muligvis følte, at de ikke havde fået den nødvendige information om, at det, der foregik i zone 3, var frivilligt.

Forevist uddrag af Fødevarestyrelsens notat af 5. november 2020 om ”Information til minkavlere på fvst.dk efter udmelding om, at alle mink i Danmark skal slås ned” med Tejs Binderups kommentarer (tillægsekstrakt 8 s. 148):

”...

Må jeg beholde mine avlsdyr?

Nej, alle mink skal aflives.

...”

og forevist sin mail til Henrik Studsgaard sendt den 5. november 2020 kl. 12:00 (tillægsekstrakt 8 s. 141):

”...

From: Tejs Binderup

To: Henrik Studsgaard

Subject: VS: Notat til godkendelse: Information til minkavlere på fvst.dk

Date: 5. november 2020 12:00:01

Attachments: Notat Information til minkavlere 20200511.docx

...

Du ville gerne have det som ét notat med prosatekst ikke?

...”

har han forklaret, at efter pressemødet den 4. november 2020 modtog de en mail fra København Fur, hvori København Fur efterlyste information og svar på spørgsmål hurtigst muligt. Det drejede sig blandt andet om, hvad der skulle til for, at minkavlerne kunne opnå tempobonus. Hanne Larsen svarede Sander Jakobsen fra København Fur samme aften, og det blev aftalt, at svarene skulle konsolideres til FAQ, som kunne lægges på Fødevarestyrelsens hjemmeside. Det var dette notat, som blev sendt til dem i Miljø- og Fødevarerministeriet den 5. november 2020. Henrik Studsgaard havde aftenen før sagt, at han gerne ville have det som prosatekst, som var det, han henviste til i sin mail af 5. november 2020 til Henrik Studsgaard. Han og Henrik Studsgaard havde efterfølgende en samtale, hvor de blev enige om at lægge det på hjemmesiden for at videreformidle informationen til minkavlerne. Det blev efterfølgende til et brev til minkavlerne, idet Tage Pedersen ringede til Henrik Studsgaard og efterlyste mere fyldig information og konkret information om, hvordan minkavlerne skulle forholde sig.

Forevist uddrag af sin forklaring afgivet for kommissionen den 6. november 2021 om brevet til minkavlerne (forklaringsdokumentet s. 700):

”...

Henrik Studsgaard ringede på den baggrund til Hanne Larsen, og bad hende om at udarbejde et forståeligt brev til avlerne. Fødevarestyrelsen udarbejdede natten mellem torsdag den 5. og fredag den 6. november 2020 et brev.

...”

har han forklaret, at Hanne Larsen kan have fået en del af oplysningerne i brevet til minkavlerne fra NOSTen. Beslutningen på KU-mødet var, at Fødevarestyrelsen og Beredskabsstyrelsen skulle fortsætte den eksisterende indsats i zone 1 og zone 2, mens Rigspolitiet og forsvaret i NOSTen skulle overtage resten af indsatsen. Han tror derfor, at mange af informationerne blandt andet datoen den

16. november 2020 var besluttet i NOST-regi. Brevet til minkavlerne blev ligeledes clearet i NOSTen i forhold til kontaktinformationerne og ved København Fur.

Det var Henrik Studsgaard, der telefonisk havde anmodet Hanne Larsen om at udarbejde brevet til minkavlerne. Henrik Studsgaard ringede efterfølgende til ham, da Henrik Studsgaard gerne ville have, at han læste brevet, når han modtog det den 6. november 2020, for at sikre, at brevet var forståeligt for minkavlerne. Han havde et par bemærkninger til brevet, som han sendte til Henrik Studsgaard. Henrik Studsgaard godkendte brevet, hvorefter det blev sendt tilbage til Fødevarestyrelsen. Han havde stort set ikke noget at gøre med brevet herefter, som efterfølgende blev arbejdet på plads sammen med København Fur og NOSTen. Minkavlerne var dog utilfredse med, at der skulle foretages optælling af Fødevarestyrelsen, inden avlerne kunne gå i gang med at aflive deres dyr. København Fur kontaktede derfor Henrik Studsgaard, som bad ham om at sige til Fødevarestyrelsen, at minkavlerne måtte gå i gang, før Fødevarestyrelsen havde optalt minkene. Det orienterede han Fødevarestyrelsen om på mail.

Forevist uddrag af Hanne Larsens forklaring afgivet for kommissionen den 21. oktober 2021 om brevet til minkavlerne (forklaringsdokumentet s. 529):

”...

I pressemeddelelsen havde man skrevet, at regeringen havde besluttet at aflive alle mink. De skulle sikre sig, at de med brevet var inden for rammerne af det, som regeringen havde besluttet. Hun anså det ikke som en mulighed for dem at moderere eller ændre den kommunikation, der kom fra regeringen.

...”

har han forklaret, at han, hvis han havde fået tanken, at det var relevant, havde sagt til Fødevarestyrelsen, at der skulle stå i brevet, at de var i gang med at etablere hjemmelsgrundlaget. Det havde dog ikke ændret noget, da minkavlerne var bekendt med, hvordan situationen var.

Han talte ikke med Paolo Drostby, hvordan henvendelsen til Statsministeriet om hastelovforslaget skulle ske. På det her tidspunkt var de ikke opmærksomme på, at der kunne være et problem, og det var ikke et problem, at Miljø- og Fødevarerministeriet var i gang med at skrive på et hastelovforslag. På KU-mødet var det besluttet, at statsministeren skulle ringe til Jakob Ellemann-Jensen og Sofie Carsten Nielsen. Dagen efter fik Miljø- og Fødevarerministeriet at vide, at beslutningen var clearet med Jakob Ellemann-Jensen og Sofie Carsten Nielsen. Miljø- og Fødevarerministeriet havde skrevet relativt tydeligt i regeringssagen, at der ikke var hjemmel til at slå alle mink ned, og de havde haft åbne dialoger med embedsværket om, at der skulle etableres hjemmel. Det forhold, at der var truffet en politisk beslutning, og at embedsværket herefter gik i gang med at etablere de fornødne hjemler til at eksekvere beslutningen, kan han ikke se skulle være et problem. De har hele tiden troet, at alle vidste det, herunder i Statsministeriet. Han kan også forstå på Paolo Drostby, at Casper Lund Borch ikke virkede overrasket, da Paolo Drostby kontaktede ham og oplyste, at der var et hastelovforslag på vej. I og med, at de alle sammen mente, at det var almindelig kendt på tværs af Slotsholmen, i hvert fald for dem, der skulle kende til det, tænkte de ikke, at det var en dårlig sag. Der var en igangværende aflivningsindsats i zone 1 og zone 2, der gik rigtig stærkt, og nogle minkavlere i zone 3 var gået i gang med at pelse ned, men der var ikke givet nogen påbud. Det var først mandag den 9. november 2020, at det gik op for ham, at nogen mente, at de havde en dårlig sag. Han mener også, at han har set, at Johan Legarth har sagt, at nødplanen ikke blev igangsat. Miljø- og Fødevarerministeriet, Justitsministeriet og Rigspolitiet mv. vidste, at der ikke var hjemmel til at gøre det. Derfor satte man naturligvis ikke sådan en plan i gang.

Han havde ikke kendskab til politiets actioncard.

Adspurgt supplerende af sin bisidder, advokat Jacob Goldschmidt, om han havde en fornemmelse af, hvad politikernes holdning til lovhjemlen var, da han arbejdede på sagen den 4. november 2020 om morgenen, har han forklaret, at det først var mandag den 9. november 2020, at han det gik op for ham, at man ikke mente at vide det. Der var ingen i perioden mellem KU-mødet og den 9. november 2020, der havde orienteret ham om, at regeringen ikke var bekendt med, at beslutningen ville kræve lovhjemmel.

Han tror, at man skal holde sig for øje at frem til den 10. november 2020, hvor det reviderede brev gik ud til minkavlerne, var der under 200.000 mink i zone 3, der rent faktisk blev aflivet. Der var fire mio. mink, som blev pelset, mens 200.000 blev destrueret. Man ventede nok til sidst i perioden med at destruere, hvorfor det sandsynligvis først skete længe efter den 10. november 2020. Der var endvidere begrænset, hvor mange minkejere – hvis overhovedet nogen – der kan have troet, at de blev påbudt at slå deres mink ned. Derudover var det sædvanlig pelsningssæson.

Adspurgt om, hvorvidt en henvendelse til Statsministeriet med henblik på at få skabt processen med en hastelovforslagsbehandling kunne foregå på Paolo Drostbys niveau, har han forklaret, at det godt kunne foregå på kontorchefsniveau. Hvis det havde været ”en lortesag”, havde han eller Henrik Studsgaard nok ringet til Statsministeriet, men i denne situation var det blot eksekvering af en regeringsbeslutning ”efter bogen”. Han har også noteret sig, at da Casper Lund Borch informerede op ad i systemet, var der ingen, der bed mærke i det. Der var ingen på dette tidspunkt, der opfattede det som ”en lortesag”.

Adspurgt om han overvejede, om Mogens Jensen på pressemødet den 7. november 2020 skulle orientere om, at der var et hastelovforslag under udarbejdelse, har han forklaret, at det gjorde han ikke. Det var begrænset, hvor meget han var involveret i pressemødet den 7. november 2020. Han mener, at han godkendte Mogens Jensen talepinde til pressemødet den 7. Så vidt han husker, handlede pressemødet primært om at fortælle minkejerner, særligt i zone 1 og zone 2, at de gjorde et godt stykke arbejde med at hjælpe med håndteringen af sundhedskrisen.

Han er sikker på, at Mogens Jensen var opmærksom på, at der var et hastelovforslag under udarbejdelse, men her må man tilbage til redegørelsen i forhold til, hvornår Mogens Jensen blev orienteret. De havde i Miljø- og Fødevarerministeriet svært ved at huske præcist, hvornår Mogens Jensen blev orienteret. Det endte derfor med at være det tidspunkt, hvor der var gået en sag til Mogens Jensen i F2. Han kan konstatere, at Mogens Jensens første bud var den 5. november 2020, og da han [Tejs Binderup] først skulle redegøre for det, var det også den 5. november 2020. Det blev senere ændret til den 6. november 2020 og senere igen ændret til weekenden, da ingen præcist kunne huske, hvornår det var foregået. Det ville være naturligt at informere ministeren på det tidspunkt, hvor Miljø- og Fødevarerministeriet havde påtaget sig at udarbejde lovforslaget. Det kan være foregået uformelt med en bemærkning ”ved kaffemaskinen”.

Forevist uddrag af sms-korrespondance mellem statsminister Mette Frederiksen og daværende miljø- og fødevarerminister Mogens Jensen den 9. november 2020 (tillægsekstrakt 10 s. 182):

”...

[Mette Frederiksen, kl. 22.29]:

Hej Mogens. Hvornår og hvordan bliver du gjort opmærksom på den manglende lovhjemmel?

[Mogens Jensen, kl. 23.01]:

Hej Mette,

Jeg kan ikke lige på stående fod sige præcis hvornår men jeg mener det var torsdag (og det checker jeg lige op på) men jeg har fået at vide at mine folk - op til regeringsbeslutningen - gjorde justitsministeriet opmærksom på at man ikke mente der var hjemmel i lov om dyrehold til at slå ned udenfor zonerne. Det var JM uenig i og derfor foregik der afklaring af dette frem til torsdag.

...”

har han forklaret, at det var muligt, at Mogens Jensen blev orienteret om afklaringen med Justitsministeriet samtidig med, at Mogens Jensen blev orienteret om, at Miljø- og Fødeministeriet skulle udarbejde et lovforslag, men han kan ikke huske det.

Adspurgt supplerende af sin bisidder, advokat Jacob Goldschmidt, har han forklaret, at han mener, at han den 10. november 2020 blev anmodet om at komme med et bud på, hvornår Mogens Jensen blev orienteret om hastelovforslaget.

Han mener, at Paolo Drostby havde en drøftelse med Søren Andersen den 7. november 2020.

Adspurgt supplerende af advokat Christian Zeeberg, der er bisidder for Mogens Jensen m.fl., har han forklaret, at de skulle finde ud af, hvornår Mogens Jensen blev orienteret om hastelovforslaget, men hverken han, Henrik Studsgaard eller Paolo Drostby kunne huske, hvornår det præcist var sket. Det blev derfor besluttet i forbindelse med, at de skulle udarbejde redegørelsen, at de henholdt sig til de skriftlige kilder, som var den 7. november 2020 kl. 18:31. Han kan ikke huske, at han konkret har orienteret Mogens Jensen om, at de gik i gang med at udarbejde lovforslaget i perioden mellem den 4. november 2020 og den 7. november 2020, da man jo snakkede mink hele tiden.

Adspurgt af sin bisidder, advokat Jakob Goldschmidt, og forevist sin mail af 3. november 2020 kl. 9.35 (ekstrakten s. 1559) samt forevist uddrag af sin forklaring afgivet for kommissionen den 6. november 2020 om tempobonus (forklaringsdokumentet s. 670):

”...

Det var hans idé at indføre et økonomisk incitament til hurtigere aflivning i form af en tempobonus, hvilket der også var en drøftelse af på departementschefmødet. Allerede om aftenen mandag den 2. november 2020 var der nogle drøftelser med Finansministeriet herom. Der havde i oktober 2020 været en lang proces, som viste, at det ikke var muligt for myndighederne at stå for nedslagningen. Avlerne havde fremsat et ønske om selv at slå minkene ned. Der var i oktober 2020 drøftelse om betaling af minkavlerne. Der var problemer med at få personale ud til at foretage optælling. Forsvaret og politiet ønskede ikke at gå ind på smittede farme. Det talte man også om på mødet i indsatsgruppen den 28. oktober 2020.

...”

har han forklaret, at tempobonussen handlede i starten om, at de skulle have øget tempoet i zone 1 og zone 2. På det tidspunkt var man klart inden for hjemlerne i lov om hold af dyr, og de erstatningsbestemmelser, der er i loven. Det var lov om hold af dyr, der muliggjorde, at man kunne aflønne mink-ejerne per mink i stedet for med en timeløn. Der var endvidere spørgsmålet om bevillingsmæssig hjemmel, hvor Finansministeriet gav udtryk for, at der var bevillingsmæssig hjemmel i marts-aktstykket. Hvis man i efterårsferien kunne diskutere, hvad den rigtige løn var, kunne man ligeledes diskutere, om lønnen skulle være højere for at øge hastigheden. Tempobonussen skulle ses som et incitament for minkejerne til at slå deres dyr ned hurtigere.

Adspurgt supplerende af kommissionen har han forklaret, at det var enten var § 30 eller § 56 i lov om hold af dyr, at der var hjemmel til at betale minkejerne for at aflive deres mink. Spørgsmålet var, hvilken betaling minkejerne skulle have for selv at slå deres dyr ned. Der var ikke hjemmel til at

påbyde minkavlerne at slå deres dyr ned. Minkavlerne kunne vælge, om de selv ville slå deres dyr ned eller vente på, at myndighederne gjorde det. Det tror han ikke, at der var nogen minkejere var i tvivl om. Adspurgt om § 56 i lov om hold af dyr krævede en særlig bevillingsmæssig hjemmel, har han forklaret, at det gjorde han sig ikke tanker om. § 56 i lov om hold af dyr er selve erstatningsbestemmelsen, som derfor naturligvis har bevillingsmæssig hjemmel.

